

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1—2, 2007

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

- 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень*
- 12.00.02 Конституційне право*
- 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*
- 12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право*
- 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення*
- 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право*
- 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*
- 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право*
- 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза*
- 12.00.10 Судовистрій; прокуратура та адвокатура*
- 12.00.11 Міжнародне право*
- 12.00.12 Філософія права*

Містить реферати та анотації видань книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Одеська національна юридична академія (ОПЮА)

Відповідальний редактор

Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, професор

Редакційна колегія:

Л. В. Березюк, зав. сектора б-ки

О. К. Вишняков, канд. юрид. наук, доцент

В. П. Глиняний, канд. іст. наук, професор

С. Б. Мельник, канд. юрид. наук, доцент

О. С. Мельничук, канд. юрид. наук, доцент

П. П. Музиченко, канд. юрид. наук, професор

М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, професор

Б. А. Пережнюк, канд. юрид. наук, професор

М. М. Солодучіна, директор бібліотеки

Т. М. Стефанчишена, зав. бібліогр. від. б-ки

Л. А. Таран, головний бібліограф б-ки

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. Ю. Іванійчук

О. М. Кожевнікова

Н. О. Красницька

С. М. Мельник

В. І. Радченко

А. В. Ракул

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2.
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

Свідчення про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталозі періодичних видань України № 09812

ПЕРЕДМОВА

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Одеської національної юридичної академії (ОНЮА).

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2005—2007 рр. та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з дванадцяти спеціальностей: 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.02 Конституційне право; 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право; 12.00.04 Господарське право; господарський процес; 12.00.05 — Трудове право; право соціального забезпечення; 12.00.06 — Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право; 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; 12.00.10 — Судоустрій; прокуратура та адвокатура; 12.00.11 — Міжнародне право; 12.00.12 Філософія права.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

12.00.01. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Книги

01.01–02.07.1.

340.12 Дудченко В. В. Традиції правового розвитку: плюралізм правових вчень: Монографія. О.: Юрид. л-ра, 2006. 304 с.

Монографію присвячено проблемі права у західній, східній і вітчизняній інтерпретаціях. Висвітлюються головні постулати природної позитивної, історичної і інтегративної правових шкіл Заходу. Аналізується концепція «належного шляху», «Брахми» і «Дао», які обумовлюють праворозуміння у правоустроях Сходу. Доводиться необхідність формування нового ставлення до правової теорії в Україні. Така теорія має віддзеркалити більш складну систему класифікації і характеристики сучасного права, яка буде спиратися не лише на типи економічного і політичного устрою, але також і на філософські, етичні, цілісні, релігійні і інші критерії. Для викладачів, науковців і фахівців із теорії держави та права і порівняльного правознавства.

01.01–02.07.2.

340.12 Крижанівський А. Ф. Феноменологія правопорядку: поняття, виміри, типологія / ОНЮА. — О.: Фенікс, 2006. — 196 с.

У цій роботі здійснена спроба осягнення правопорядку з позицій феноменологічного підходу, який орієнтує на сприйняття соціальних феноменів такими, якими вони постають у повсякденному житті, у наших буденних «зустрічах» з ними, у контексті життєвих ситуацій, у яких звичайно перебувають люди. Феноменологічний підхід вимагає з'ясування співвідношення досліджуваного феномена з іншими спорідненими явищами. Таким чином правопорядок постає як багатобарвний, різнорівневий та різноаспектний феномен суспільного і правового буття, як специфічна правова реальність. Автор сподівається, що його робота приверне увагу до феноменологічної методології дослідників правової проблематики у різних галузях юриспруденції. Презентується науковцям, аспірантам, студентам, практикуючим юристам, працівникам правоохоронних органів, всім тим, хто цікавиться питаннями теорії правового порядку і проблематикою його забезпечення у сучасних умовах.

01.01–02.07.3.

340.12(075.8) Лисенков С. Л. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. К.: Юрисконсульт: КНТ, 2006. 355 с.

У виданні розглянуто питання, передбачені навчальною програмою курсу загальної теорії держави і права для вищих навчальних закладів. Для студентів, що вивчають загальну теорію держави і права як провідну методологічну,

юридичну дисципліну, а також для тих, хто вивчає правознавство. Стане у пригоді юристам-науковцям, практикам, всім, хто бажає отримати юридичну освіту.

01.01–02.07.4.

340.12 Рабинович П. М. Социалистическое право как ценность / ОНЮА. 2-е изд., стереотип. О.: Юрид. л-ра, 2006. 168 с.

В монографии раскрывается служебная и собственная ценность норм социалистического права как необходимого средства удовлетворения классовых, общесоциальных и личностных потребностей. Основное внимание уделено исследованию объективных предпосылок, основных направлений и конкретных показателей возрастания ценности права в условиях развитого социализма. Формулируются рекомендации по совершенствованию воспитания уважения к праву на основе уяснения его ценности. Для научных и практических работников-юристов, студентов юридических вузов, пропагандистов права.

01.01–02.07.5.

340.12(075.8) Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. Х.: Еспада, 2006. 776 с.

У підручнику викладені проблеми теорії держави, демократії, права. Особлива увага приділена питанням права походження і його сутності; основним юридичним джерелам; проектуванню нормативних актів; видам законів і підзаконних актів; нормативно-правовому договору і судовому прецеденту; реалізації, застосуванню, тлумаченню правових норм, матеріальним і процесуальним правовідносинам; правовій культурі і правопорядку. Розкрито правовий статус особи, народу, держави. Подано аналіз основних світових теорій права. Дано характеристику першорядних ознак основних типів правових систем світу: романо-германського, англо-американського, змішаного, релігійного, традиційного. Матеріал ґрунтується на основі міжнародних актів, оновленого національного законодавства України, новітніх методологічних і теоретичних досягнень світової і вітчизняної юриспруденції. Енциклопедичний характер підручника впливає з всеосяжного розгляду основних проблем теорії держави і права. Особливістю даного видання є інтегральний підхід до викладу і розкриття проблем держави і права, виражений у сполученні основних методів філософії права, аналітичної юриспруденції (юридичної догматики) та соціології права. Людина поставлена в центр усіх процесів та явищ держави і права як їх творець і їх творіння. Підручник розрахований на студентів, курсантів, магістрантів, аспірантів, ад'юнктів, викладачів вищих юридичних установ освіти.

01.01—02.07.6.

340.12(075.8) Теория государства и права в вопросах и ответах: Государственный экзамен: Учеб.-метод. пособие / Авт.-сост.: Ю. Н. Оборотов, А. Ф. Крыжановский и др.; ОНЮА. — 2-е изд. — Х.: Одиссей, 2006. — 192 с.

Данное учебно-методическое пособие создано для подготовки к сдаче государственного экзамена по теории государства и права. Написанное лаконичным языком, оно призвано не столько разъяснить, сколько напомнить уже изученный студентами основной категориально-понятийный аппарат теории государства и права. Материал, выносимый на государственный экзамен, сгруппирован в 25 тем, отражающих основные проблемы теории государства и права. В ответе на каждый вопрос программы государственного экзамена авторы жирным шрифтом выделили ключевые понятия и их определения.

01.01—02.07.7.

340.12(075.8) Теория права и государства: Учебник / Под общ. ред. А. С. Васильева. — Х.: Одиссей, 2006. — 480 с.

Учебник написан в соответствии с программой учебного курса «Теория права и государства» для юридических вузов и юридических факультетов университетов. Предназначен для студентов юридических специальностей высших учебных заведений, работников практикующих юридических органов, а также для широкого круга читателей, интересующихся проблемами государства и права.

01.01—02.07.8.

340.12(075.8) Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенка. — К.: Юринком Інтер, 2006. — 688 с.

Академічний курс підготовлений провідними вченими в галузі теорії держави і права відповідно до типової програми на основі узагальнень та застосування новітнього емпіричного матеріалу. В підручнику розглядаються найважливіші проблеми теорії держави та права. Особливу увагу приділено наукознавчим проблемам теорії держави і права, теорії держави та теорії права. Досліджуються проблеми сутності та призначення держави, співвідношення держави та особи. Акцентовано увагу на понятті та загальній характеристиці елементів форми держави. Важливі та спірні проблеми розглядаються в розділі «Теорія права». Звернено увагу на проблеми праворозуміння, функції права, джерела права. Розглянуто поняття та закономірності соціального регулювання. Аналізуються чинники функціонування та ефективності правової системи. Особливо увага приділена процесу правотворчості та законотворчості, систематизації законодавства, правовим відносинам як особливому виду суспільних відносин. Розраховано на педагогічних працівників, студентів юридичних вузів, аспірантів, науковців, практичних працівників та

широке коло читачів, які цікавляться проблемами теорії держави та права.

01.01—02.07.9.

340.12(477)(075.8) Теорія держави і права. Державний іспит: Навч. посіб. / Ю. М. Оборотов, Н. М. Крестовська, А. Ф. Крижанівський та ін.; ОНЮА. — Х.: Одиссей, 2007. — 256 с.

У посібнику викладений матеріал навчальної дисципліни «Теорія держави і права» за програмою складання державного іспиту із відповідної навчальної дисципліни. Подаються визначення всіх ключових понять та категорій теорії держави і права, стислі, але разом з тим змістовні відповіді на питання, що виносяться на іспити в юридичних вузах України. Розрахований на студентів і курсантів вищих навчальних закладів юридичного профілю.

01.01—02.07.10.

340.12(075.8) Теорія держави і права: Навч. посіб. / Упоряд. Л. М. Шестошалова. — К.: Прецедент, 2006. — 197 с.

Посібник містить стислий виклад курсу теорії держави і права, упорядкований відповідно до програм юридичних закладів освіти та юридичних факультетів. Ретельно розбудований пошуковий апарат посібника дозволяє користуватися ним як довідником. Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів та усіх, хто цікавиться державно-правовими питаннями. Придатний для використання в загальноосвітніх школах та коледжах.

01.01—02.07.11.

340.12 *Шишко В. В.* Культурологічні аспекти правотворчості: Монографія / Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л., 2006. — 188 с.

У монографії здійснено спробу філософського осмислення права як явища з позицій філософсько-правової онтології, методології, гносеології та аксіології. На основі новітніх досягнень наукової думки розглядаються та обґрунтовуються культурологічно-антропологічні аспекти правотворчості. Окреслюються ті особливості процесу створення права, які мають місце на суб'єктивному, об'єктивному, інтерсуб'єктивному та державному рівнях правотворчості. Для наукових працівників, викладачів вузів, аспірантів та студентів юридичних та філософських спеціальностей, працівників державних органів, усіх тих, хто цікавиться проблемами філософії права.

Автореферати

01.01—02.07.12.

340.111.5 *Бочаров Д. О.* Доказування у правозастосовчій діяльності: загальнотеоретичні питання: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Роботу присвячено дослідженню загальнотеоретичних аспектів юридичного доказування як

складової правозастосовчої діяльності. Здійснено спробу виявити суть і ознаки правозастосовчої діяльності як системи, складовою якої виступає діяльність із доказування. Зміст і структура правозастосовчої діяльності уточнюються через визначення й аналіз її основних функцій: індивідуальної регламентації та правозабезпечувальної. Установлюються місце доказування в процесі реалізації функцій правозастосовчої діяльності та зміст власних функцій діяльності з доказування. З огляду на зміст її функцій і способи утілення в об'єктивній дійсності характеризуються зміст, засоби і результати діяльності з доказування. З'ясовуються науковий статус доказового права та його місце в системах прав й законодавства. Уперше систематизовано й теоретично узагальнено широкий спектр поглядів на сутність доказування, його зміст, засоби й результати, сформованих представниками галузевих наук. На основі їх комплексного аналізу сформульовано відповідні теоретичні висновки й практичні рекомендації стосовно гармонізації кореспондуючих складових систем права й системи законодавства та уточнення змісту окремих норм-дефініцій.

01.01—02.07.13.

347.96 *Гусарев С. Д.* Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — 35 с.

Роботу присвячено розробленню основних положень теорії юридичної діяльності. Висвітлено методологічну базу досліджень явища юридичної діяльності, рівень розробленості проблеми, сучасні підходи до визначення поняття. У праці юридичну діяльність визначено як вид правової діяльності, що здійснюється на професійній основі юристами. З'ясовано її структурно-функціональну характеристику, проаналізовано певні складові елементи змісту. Окремо розглянуто сферу практичної діяльності юристів, яка пов'язується з вирішенням конкретних юридичних справ, визначено види юридичної роботи, основні завдання, принципи, функції. Юридичну діяльність розглянуто також у прикладному аспекті, зважаючи на аналіз стану розвитку правової системи України. Обґрунтовано думку про безпосередність зв'язку типологічних ознак правової системи з особливостями здійснення юридичної діяльності. Проаналізовано найважливіші проблеми здійснення певних видів юридичної роботи, а також шляхи їх усунення. Акцентовано на можливих перспективах розвитку юридичної професії в Україні, виходячи із характеру розвитку національної правової системи. Приділено увагу особливостям здійснення юридичної діяльності в умовах окремих типів національних правових систем.

01.01—02.07.14.

340.0(043.3)+340.134(043.3) *Дідич Т. О.* Нормопроекування: теоретико-правовий аспект:

Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2006. — 18 с.

Дослідження присвячене проблематиці сутності та значенню нормопроекування як одного із видів активної, творчої, соціальної діяльності. Проведено комплексне дослідження теоретико-правових засад нормопроектної роботи. Запропоновано визначення поняття «нормопроекування», виокремлено характерні риси нормопроекування. Проаналізовано фактори та принципи нормопроектної діяльності. Проаналізовано специфіку статусу суб'єктів нормопроектної діяльності, зміст їх компетенцій; обґрунтовано стадійний характер нормопроекування, підкреслено прямопропорційну залежність між якісним рівнем нормопроекування та якістю проектів юридичних документів. Обґрунтовано ряд висновків, що торкаються шляхів підвищення рівня нормопроектної діяльності та удосконалення правового регулювання нормопроекування.

01.01—02.07.15.

340.12:342.72/.73:351.77(477)(043.3) *Сенюта І. Я.* Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2006. — 16 с.

Здійснено комплексний загальнотеоретичний аналіз прав людини на охорону здоров'я і характеристику законодавчого забезпечення цього права в Україні. У дослідженні дається визначення поняття права людини на охорону здоров'я як загальносоціального (природного) явища та розкривається його структура. Аналізується юридична природа цього права людини за українським законодавством. Визначається місце та роль права на охорону здоров'я у правовому статусі людини і громадянина в Україні. Розроблено й обґрунтовано рекомендації і пропозиції щодо вдосконалення законодавчого забезпечення охорони здоров'я, зокрема надання медичної допомоги.

01.01—02.07.16.

340.001:342.5 *Снігур І. Й.* Механізм реалізації права громадян на участь у здійсненні державної влади: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2007. — 18 с.

Розроблена та теоретично обґрунтована концепція механізму реалізації права громадян на участь у здійсненні державної влади. Здійснено теоретико-правовий аналіз права громадян на участь у здійсненні державної влади, визначено поняття механізму реалізації цього важливого політичного права. З'ясована й проаналізована структура механізму реалізації права громадян на участь у здійсненні державної влади, визначено провідне місце правової культури та правосвідомості у структурі даного механізму. Особливу увагу приділено обґрунтуванню місця юридичних гарантій, зокрема нормативно-правових

та організаційно-правових, в системі гарантій права громадян на участь у здійсненні державної влади. З'ясовано аспекти такої особливої гарантії даного права, як юридична відповідальність за його порушення.

Реферати

01.01—02.07.17.

340.13 *Осипов М. Ю.* Цели и метод правового регулирования // *Право и государство: теория и практика.* 2007. № 1. С. 24–30.

Метод правового регулирования определяет, каким образом, посредством каких приемов, способов, средств тот или иной структурный элемент системы права воздействует на определенный круг общественных отношений. Цели правового регулирования — это непосредственные материальные области правового воздействия, которые в той или иной правовой действительности будут различными. Метод правового регулирования образует способы правового регулирования. Это приемы юридического воздействия на поведение субъектов общественных отношений, входящих в предмет правового регулирования посредством их регламентации. Способы правового регулирования можно классифицировать по различным основаниям: по характеру предписания, по характеру воздействия на личность, по объему способа и т.д. Сочетание различных способов правового регулирования составляет тип правового регулирования. Это специфика правового регулирования, характеризующаяся определенным характером воздействия на объект правового регулирования посредством использования способов правового регулирования, которые могут быть закреплены в праве. Типы правового регулирования делят на общедозволительные и разрешительные; гражданско-правовые, административно-правовые, уголовно-правовые и т.д.

К. В. Горобец

01.01—02.07.18.

340.11:165.12 *Тимошенко В. І.* Типологія правосвідомості // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* — 2007. — № 5. — С. 46—56.

Структура правосвідомості має три елементи: ідеологічний, психологічний і поведінковий. Правова ідеологія — це уявлення, погляди, переконання, концепції про правову дійсність. Правова психологія — це результат емпіричного сприйняття цієї дійсності. Поведінковий аспект тісно пов'язаний із такою категорією, як мотив, тобто свідоме прагнення до здійснення конкретних вольових дій або ж утримання від них. Мотив поведінки визначають правові настанови, які у своїй сукупності створюють ціннісні орієнтації (стійкі системи настанов, що орієнтовані на соціальні цінності та спрямовують поведінку щодо цих цінностей). Ціннісна орієнтація формує правову орієнтацію.

Розрізняють три моделі правової орієнтації. Автономна модель полягає у тому, що людина поводить себе правомірно не під страхом бути покараною, а через повагу до права, тобто відбувається самообмеження розумної волі суб'єкта. Гетерономна модель розкриває поведінку людини через її зовнішні зв'язки з іншими суб'єктами, правомірна поведінка продиктована корисними мотивами або страхом покарання. Девіантна поведінка порушує загальноприйняті правила, ламає старі настанови. Буває позитивною і негативною. Позитивні девіанти — вчені, юристи, які створюють нові концепції. Негативні девіанти — соціопати, які негативно ставляться до права. Соціопати бувають активні та пасивні.

За носіями правосвідомості поділяють на індивідуальну, групову та суспільну. Взаємозв'язки між цими видами (рівнями) базуються на діалектиці одиничного, особливого та загального. Сучасні вчені виділяють індивідуалістичну та колективну правосвідомість відповідно до типів суспільства. Індивідуалістичний тип — ліберальний, вільний, універсалістський. Колективний (космічний) тип є формою реалізації діалектики права. Соціальні рівні правосвідомості (побутовий, професійний, науковий) пов'язані із глибиною пізнання правових явищ. Деформація правосвідомості тісно пов'язана із правовим нігілізмом. Його виникнення обумовлюється, перш за все, тим, що право під впливом різноманітних чинників втрачає свою цінність для суб'єкта. Правосвідомість виконує три основні функції: пізнавальну, оціночну та регулятивну.

К. В. Горобець

01.01—02.07.19.

340.111.5 *Федосенко В. А.* Субъективные публичные права и юридические обязанности в составе правоотношения // *Право и государство: теория и практика.* 2007. № 1. С. 15–23.

Исторически известно два вида субъективных прав: сословно-коллективистские и индивидуалистические. Субъективное частное право — конструкция, в состав которой включаются правомочия, дозволения. В целом субъективное право — это возможность вести себя определенным образом. Субъективное право возникает на основе норм, которые создает государство. При этом существует четкая связь между государством и субъектом, заключающаяся в некоем разрешении совершить действия. Обязанность тоже воплощает в себе природу связи государства и обязанного субъекта. В сфере определения прав и обязанностей существует множество споров. Однако общим во всех позициях является то, что содержание субъективного права формируют те конкретные юридические притязания, возможности, правомочия, которые предоставляются и гарантируются субъекту. Важным элементом субъективного права выступает интерес. Он имеет социальную и психологическую составляющие. Первая означает важность, значимость, весомость

чего-либо для кого-либо, вторая указывает на акцентирование внимания на объекте. Необходимо также отличать интерес от потребности. С точки зрения реализации субъективных прав, можно предложить их классификацию по данному основанию. В сфере разделения реализации прав в частной и публичной сферах, главным параметром будет выступать комбинация интересов. При этом, бесспорно, ведущим будет интерес личностный. Существует также категория прав, которые могут существовать как в частной, так и в публичной сферах. Третьей категорией будут выступать права, в которых ведущим является публичный интерес. В ее рамках следует выделить категорию правового статуса. На стадии правового статуса права и обязанности существуют отдельно. Когда возникает правоотношение, они диффузируют, образуя субъективные публичные права и обязанности. Данные две субстанции служат единой цели содействию реализации прав, принадлежащих в силу закона, законодательно очерченному кругу субъектов.

К. В. Горобец

Статті

01.01—02.07.20.

340.142(470) *Анишина В. И.* Судебный прецедент и его роль в становлении принципа самостоятельности судебной власти в России // *Право и государство: теория и практика.* 2006. № 11. С. 109–120.

Выявлены и проанализированы основные аспекты взаимообусловленности судебного прецедента и его роли в становлении принципа самостоятельности судебной власти. Показана необходимость признания и развития прецедентного регулирования для достижения целей реализации конституционного принципа самостоятельности судебной власти в России. Определена правовая природа деятельности самого суда как органа государственной власти. Приведены примеры судебной практики российских судов, которые позволяют констатировать, что убеждающий прецедент в российской правовой системе фактически сложился и действует.

01.01—02.07.21.

341.241:340.116(470) *Васенко А. А.* Понятие международного договора в правовой системе России // *Международное публичное и частное право.* 2007. № 1. С. 11–14.

Рассмотрено понятие международного договора как источника международного права и как регулятора внутрисударственных общественных отношений. Среди всего объема международно-правовых норм в данной статье исследуются именно договорные нормы как составляющие правовой системы Российской Федерации. Приведено значительное количество определенных международного договора, содержащих положения о том, что международный

договор есть соглашение или согласованное волеизъявление государств и других субъектов международного права. Рассмотрен вопрос о том, какие договорные нормы международного права являются составной частью правовой системы России.

01.01—02.07.22.

340.137 *Васильева В.* Уніфікація права, застосовуваного до посередників // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 181–183.

Досліджено питання процесу формування правового регулювання посередницьких зобов'язань як у внутрішньому праві, так і в праві міжнародному. Уніфікація колізійних та матеріально-правових норм у цій сфері відбувається у формі кодифікації. Основним її принципом є гармонізація законодавства різних держав. Запропоновано порядок розташування договірних інститутів посередництва, побудованих за ознакою «зростання» обсягу повноважень, якими наділяються посередник, та визначення зобов'язання про надання посередницьких послуг.

01.01—02.07.23.

340.137(477):341.174(4) *Вишняков О. К.* Основа спільного правового середовища України та Європейського Союзу // *Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов.* — О., 2006. — Т. 5. С. 262–267.

Здійснено аналіз системних змін, що відбуваються у правовому середовищі Європейського Союзу, та нових правових понять, підходів, процесів, концепцій та цінностей, що втілено у тексті Конституції. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що Конституція може претендувати на роль нового взірця у процесі інтеграції права України до права ЄС, де Україна як суб'єкт цієї інтеграції набуває особливого статусу.

01.01—02.07.24.

340.136 *Дзейко Ж.* Правила і засоби внесення змін до законів // *Підприємництво, господарство і право.* — 2006. — № 12. — С. 109–112.

Стаття присвячена виявленню і розкриттю особливостей застосування правил і засобів внесення змін до законів, вирішенню найбільш актуальних проблем, що постають при цьому. Викладено перелік пропозицій до правил і засобів внесення змін до законів, що регламентовані зазначеними нормативними актами. Вирішення проблеми застосування законів про внесення змін до законів, які частково змінюють предмет регулювання закону, рекомендовано здійснювати такими шляхами: формулювання переліку нормативно-правових актів чи їх окремих складових, які втрачають чинність у зв'язку із прийняттям цього закону; внесення змін до взаємозв'язаних із такими законами інших законів, що повинні набувати чинності одночасно.

01.01—02.07.25.

340.5 Дудченко В. В. Багатофункціональні властивості порівняльного правознавства // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 18—24.

Розглянуто актуальні питання української юриспруденції: що треба зробити для того, щоб українське право стало сприятливим і відкритим для всіх корисних новацій, що може запропонувати юридичному світу українська правова наука в умовах всесвітньої конкуренції правових систем? На основі проведеного дослідження, автором зроблені висновки, а саме: комплементарно-цілісна концепція пізнання права має бути новим напрямком у розвитку правової думки в Україні; ейдетичне вчення про природу права можна конкретизувати через послідовне і системне обґрунтування стильоутворюючих елементів сучасного права України; елітні функції порівняльного правознавства дозволяють підняти національну науку і освіту до рівня транснаціональних і їх уніфікувати. Сутність порівняння дозволяє розглядати правові явища під новим кутом зору, виявляючи їхню подібність і схожість. Отже, дослідження повинні проводитися не тільки в межах власного правового устрою дослідника, а переважно на залученні зарубіжного досвіду, що, в свою чергу, дозволить ефективніше вирішувати національні юридичні проблеми.

01.01—02.07.26.

340(177+1).001.76 Катеринчук І. Проблема управління адаптацією права України до права ЄС у вітчизняній та зарубіжній думці // Підприємство, господарство і право. 2006. № 10. С. 158—161.

Виділено чотири групи цілей адаптації права України до права ЄС. Здійснено аналіз точок зору провідних науковців, політиків та накопиченого європейського досвіду держав членів ЄС та України. Запропоновано вдосконалити планування правотворчого процесу та заходів з адаптації; координації та організації робіт з адаптації; ввести найбільш ефективні форми та механізми моніторингу адаптації; поліпшити кадрові, інформаційні та фінансові забезпечення.

01.01—02.07.27.

342.72/73 Кельман Л. М. Захист прав і свобод громадян у процесі правозастосовчої діяльності // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 19—30.

Розглядаються особливості реалізації прав і свобод громадян у процесі застосування права, а також проблеми, які при цьому виникають і які пов'язані з недосконалістю окремих нормативно-правових актів, низьким рівнем правосвідомості та правової культури суб'єктів правозастосування. Обґрунтовуються рекомендації щодо вдосконалення механізму захисту прав і свобод громадян у нашій державі.

01.01—02.07.28.

340.12 Крижанівський А. Ф. Право і правопорядок: грані співвідношення // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 12—18.

Досліджено співвідношення права і правопорядку, їх спорідненість як компонентів правової реальності, суспільних феноменів, поля їх реального збігу та відмінностей, а також праворозуміння і методології осягнення права і правових явищ. Вказано, що різноманітні аспекти цієї проблематики знайшли своє відображення у міркуваннях філософів різних епох (Платон, Арістотель) та у дослідженнях учених-правників (С. С. Алексєєва, В. В. Борисова, Є. М. Трубецького, Р. Цингеліуса та ін.). Наведені думки та міркування філософів і правників свідчать про «генетичну» їх взаємопов'язаність і навіть цілісність: право без правопорядку немає реального втілення у життя людей, а правопорядок без права немислимий. У певному сенсі правопорядок є складовою права — і як втілення правових нормативів у практику суспільних відносин, і як досягнення мети права забезпечення свободи і справедливості як підґрунтя впорядкованості, надійності та безпеки існування особи і суспільства.

01.01—02.07.29.

351.82 Лощикін О. М. Економічна функція сучасної держави: її наукові основи та кадрові забезпечення // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 12. — С. 27—36.

Висвітлено економічну функцію держави з позиції сучасного бачення даної категорії права і політико-правових та соціально-економічних реальностей. Відмічено, що за своїм змістом економічна функція сучасної держави є сукупністю подібних між собою видів (різновидів) економічної діяльності держави, спрямованих на формування ринкових відносин. Розглянуто окремий об'єкт діяльності держави як формування державної науково-технічної політики, орієнтованої на сприяння розвитку передових технологій науково-дослідних та конструкторських робіт природного характеру. Виокремлено основні риси, характерні для економічної функції держави на сучасному етапі розвитку.

01.01—02.07.30.

340.122(177)+316.346.2-055.2 Львова О. Л. Природне право та гендерна рівність: взаємодія у сучасних умовах // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 15—21.

Проаналізовано розуміння категорій права та його сучасних ціннісних вимірів нині в Україні, коли відбувається переорієнтація політичного курсу держави на встановлення єдиних загальнолюдських принципів і стандартів, а також на їхні природні засади. Звернуто увагу на те, що ціннісний вимір права юридичного (позитивного) повинен відповідати змісту права природного, принаймні не суперечити йому. Вказується, що

на сьогодні як юридична наука, так і практика орієнтовані на вивчення та запровадження в життя «здорових» гендерних перетворень. Проведення гендерної експертизи в різних галузях права підтверджує появу ще й нової галузі — гендерного права як комплексного правового інституту, що складається з правових норм, які встановлюють засоби забезпечення рівності прав людини незалежно від статі, а також передбачають межі допустимих відмінностей у правах, незалежно від статі.

01.01—02.07.31.

340.142 *Малюшин А. А.* Нормы международного прецедентного права как источник правотворчества // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 3. — С. 34—35.

Рассмотрено одно из важнейших проявлений правотворческих потенций системы взаимодействия внутригосударственного и международного права — прецедентное право как результат рассмотрения конкретных дел Европейским судом по правам человека. На примерах показано, что судебные прецеденты обязательны для государств-участников и, следовательно, также включаются в их правовую систему.

01.01—02.07.32.

342.3/5 *Мацала М. І.* Влада як об'єкт дослідження правової науки // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 34—40.

Проаналізовано сучасні погляди на природу влади як об'єкт дослідження юридичних наук. Висвітлено онтологічні, гносеологічні, аксеологічні аспекти влади. Розглядаються різні аспекти співвідношення між різними видами влади. Звернуто увагу на співвідношення політичної й державної влади.

01.01—02.07.33.

340.131 *Мелех Л. В.* Законність як принцип права та її дотримання в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. —Л., 2006. — Вип. 1. — С. 61—68.

Акцентовується увага на важливості законності як одного з найважливіших принципів права при розгляді загальнотеоретичних та правозастосовних проблем та її дії в Україні. Звертається увага на необхідності забезпечення законності у діяльності ОВС.

01.01—02.07.34.

340.11.94 *Муха М. Б.* Поняття методологічного принципу історизму // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. —Л., 2006. — Вип. 1. — С. 56—61.

З'ясовується суть та обґрунтовується значення методологічного принципу історизму. При розгляді загальнотеоретичних проблем акцентовується увага на важливості аналітичного зв'язку сучасного з минулим у державно-правових дослідженнях.

01.01—02.07.35.

347.131.2 *Оборотов И. Г.* Давность как особый вид срока в правовом регулировании // Актуальные проблемы державы і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 27. — С. 337—340.

Обозначена необходимость рассмотрения темы сроков в правовом регулировании (в частности, давности) с целью адекватного применения норм, регулирующих данные вопросы. Для изучения проблемы давности использованы источники национального и зарубежного права. Обоснован вывод о том, что давность может считаться самостоятельной разновидностью срока, о чем свидетельствует, во-первых, то, что юридические последствия наступают только после истечения срока давности; во-вторых, то, что сроки давности могут приостанавливаться и прерываться, чего не будет с другими сроками. Отмечено, что давность — это не сам срок, а лишь его истечение, однако сложившаяся на данный момент правоприменительная практика отождествляет два этих понятия.

01.01—02.07.36.

340.114 *Оборотов І. Г.* Проблеми розвитку часових характеристик джерел права // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 92—96.

Зосереджено увагу і проаналізовано три джерела права: правовий звичай, юридичний прецедент і нормативно-правовий акт. Вказано, що тривалість дії різних джерел права вимірюється по-різному: хронологічним або хронометричним шляхом. Час дії правового звичаю вимірюється хронометрично та виявляється за допомогою хронології (тобто через конкретні рішення, прийняті на основі звичаю). До прецеденту може застосовуватися лише хронологічний підхід, що пов'язано із його казуальністю як джерела права: прецедент має юридичне значення лише стосовно тих ситуацій, при розв'язанні яких було використано компетентним органом. Період дії нормативно-правового акта беззастережно визначається за допомогою хронометрії. Названо три основні способи дії нормативно-правового акта в часі: перспективний, негайний, ретроспективний.

01.01—02.07.37.

340.12:327.2 *Оборотов Ю. М., Долматов І. В.* Державна територія та державний простір: співвідношення понять // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 7—11.

Розкрито зміст понять «державна територія» та «державний простір». Встановлено, що державний простір України та її геополітичний образ тісно пов'язані між собою і визначають перспективу формування метагеополітичного простору країни. Подано класифікацію геополітичних полів К. В. Плешакова, на основі яких може бути визначений державний простір: ендемічне

поле (споконвічна державна територія); прикордонне поле (територія, що належить державі); перехресне поле (територія державного домагання); тотальне поле (територія тотального простору). Автори статті виділяють ще й соціокультурне поле (територія соціокультурного простору). Наголошено, що якщо державна територія України жорстко фіксована державними кордонами, то її державний простір знаходиться у русі та виступає як динамічна характеристика буття держави.

01.01—02.07.38.

34.028 *Осадча О. Г.* Процесуальна відповідальність у системі юридичної відповідальності // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 80—85.

Проаналізовано дві наукові концепції юридичної відповідальності, які вважаються найбільш поширеними. Наведена традиційна класифікація видів юридичної відповідальності: цивільна, адміністративна, дисциплінарна і кримінальна. Обґрунтовано поняття і зміст процесуальної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності. Процесуальна відповідальність полягає в застосуванні і реалізації санкцій правових норм, а санкції визначають міру, обсяг відповідальності, застосовуваної до порушників права. Зазначено, що кожна галузева відповідальність являє собою унікальне юридичне формування, що складається з різних елементів, має свою особливу структуру, спосіб зв'язку елементів відповідальності в єдине ціле.

01.01—02.07.39.

340.13 *Павлов С. С.* Правовий менталітет та правова традиція // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 35—37.

Розглянуто і проаналізовано категорії юридичної науки «правовий менталітет» та «правова традиція». Вказано на актуальність проблематики серед зарубіжних та вітчизняних науковців (М. М. Алексєєв, Г. Дж. Берман, В. С. Нерсесянц, Ю. М. Оборотов та ін.). Зазначено, що на основі правової традиції формується правовий менталітет, утверджуються правові принципи, джерела, встановлюються відповідні правові режими, порядки та процедури.

01.01—02.07.40.

340.114 *Пархоменко Н. М.* До з'ясування окремих аспектів природи юридичних джерел права // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 9—15.

Здійснено переосмислення стійкого уявлення про шляхи (порядок) виникнення джерел права. З'ясовано специфіку виникнення окремих джерел права для внесення відповідних змін у теорію джерел права, відсутність яких зумовлює її фрагментарний характер. Зроблено висновок про те, що різноманітність сфер суспільних

відносин зумовлює існування різних за природою юридичних джерел права, спрямованих на їх урегулювання. Особливості порядку виникнення нормативно-правових актів, правових прецедентів, правових звичаїв, нормативно-правових договорів, правових принципів, правової доктрини, релігійних норм розширює наші уявлення щодо змісту процесу правотворення і правотворчості, збагачує предмет загальної теорії права й доповнює теорію джерел права.

01.01—02.07.41.

351.74 *Плигун Ю. С.* Функції правоохоронної діяльності: поняття та законодавче закріплення // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 40—44.

Здійснено аналіз етимології категорії «функція». Проаналізовано законодавче закріплення функцій правоохоронного характеру та функцій правоохоронної діяльності. Обґрунтовується можливість класифікації правоохоронних функцій на головні, другорядні та допоміжні. Звернуто увагу, що правоохоронні органи можуть мати й інші функції, які взагалі не належать до правоохоронних: розвідувальна, забезпечення урядового зв'язку, надання соціальної допомоги тощо. Для усунення прогалин і неточностей у законодавстві обов'язковим є нормативне визначення поняття «правоохоронні органи» та «правоохоронна діяльність» і відповідне закріплення на нормативному рівні функцій правоохоронних органів.

01.01—02.07.42.

340.12 *Прокопов Д. Є.* Аналіз основних правових традицій в обґрунтуванні походження і розвитку права (Й. Покровський) // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 1. С. 19—29.

Висвітлюючи позицію Й. Покровського з зазначеної проблеми, автор апелює не так до його праць з тих чи інших питань цивільного права, як до праць загальнотеоретичного характеру, в яких питання цивільного права органічно поєднуються з базовими проблемами фундаментальної правової теорії. Проаналізовано історико-правове бачення Й. Покровським основних тенденцій у розв'язанні питання про походження і генезис права. Надано критичну характеристику теорії *jus naturale* та історичному підходу в тлумаченні феномена права. Проілюстровано механізми впливу тих чи інших науково-теоретичних інтерпретацій проблеми походження права на об'єктивні процеси розвитку законодавства.

01.01—02.07.43.

341:340.134(470):340.137 *Пшеничников М. А.* К вопросу о концепции гармонизации российского законодательства в контексте международно-правовых стандартов // Международное публичное и частное право. 2007. № 3. С. 32—34.

Рассмотрены два ключевых аспекта (внутренний и внешний), обуславливающие потреб-

ность в концепции гармонизации российского законодательства в контексте международного права: необходимость выполнения международных обязательств и необходимость приведения в согласованный, стройный вид законодательного массива Российской Федерации. Выделена проблема соотношения юридической силы норм российских законов и норм, содержащихся в международно-правовых актах. Внимание обращено на проблемы гармонизации международных обязательств РФ и правового обеспечения реализации в России международных обязательств в области прав человека.

01.01—02.07.44.

340.13 *Середа О. О.* Матеріальні та процесуальні процедури // Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 3. — С. 88—93.

Стаття присвячена виявленню існування процедур у рамках норм процесуального і матеріального права. Визначається, на якій підставі і за якими ознаками відбувається поділ юридичних процедур на матеріальні і процесуальні. Доведено, що правова процедура є необхідним інструментом права, за допомогою якого здійснюються основні функції права регулятивна і охоронна. Процедурний характер властивий нормам як процесуальним, так і матеріальним. Відмінність полягає в тому, що процесуальні норми є «процедурними» майже завжди, а матеріальні можуть містити в собі порядок проведення матеріальних процедур, проте не завжди.

01.01—02.07.45.

340.13 *Сивий Р.* До питання про сутність позитивного (цивільного) права // Право України. — 2006. — № 11. — С. 35—40.

З ціллю усунення у сучасній юридичній літературі непослідовності у визначенні поняття приватного права проаналізовано погляди вчених на зазначені проблеми. Надається визначення поняття позитивного приватного права як підрозділу позитивного (державно-вольового, об'єктивного юридичного) права. Зазначено, що нинішні трансформації світоглядно-методологічних засад вітчизняного правознавства, його вивільнення від ідеологічних настанов радянського періоду дають додаткові аргументи на підтвердження того положення, що цивільне право й право приватне є тотожними явищами.

01.01—02.07.46.

340.114 *Сидоренко О. М.* Правова доктрина як вторинне джерело права // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 38—43.

Акцентовано увагу на багатозначність і нечіткість поняття про джерела права. Зроблено спробу з'ясувати сутність правової доктрини як вторинного джерела права. Зміст питання джерела права має дві сторони: з однієї сторони, це питання сили, що створює право, з іншого —

питання про силу, що надає праву загальнообов'язкового характеру. Автор статті наголошує, що поняття «джерела права» і «форми права» не слід ототожнювати. «Форми права» показують, як зміст права організовано і виражено зовні, а «джерела права» — це витoki формування права, система факторів, що визначають його зміст і форми вираження. На основі аналізу автором зроблено висновок, що доктрину слід віднести до вторинного джерела права в дійсному значенні цього поняття як правоутворюючу силу.

01.01—02.07.47.

340:008 *Станіславчук С. М.* Формування правової культури: головна мета виховання майбутніх високопрофесійних працівників міліції // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 36—45.

Розглядаються концептуальні засади організації правового виховання у відомчих вищих навчальних закладах як важливої передумови формування правової культури — визначальної риси високої професіональності майбутніх офіцерів міліції. Обґрунтовується принципове значення комплексного підходу до професійної правової підготовки, у процесі якої відбувається становлення високого рівня правосвідомості правоохоронця.

01.01—02.07.48.

321.6.001.3 *Тимчук О. Л.* Сучасні політично-правові режими країн світу: порівняльно-правовий аналіз // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 11—19.

Розглядаються основні підходи до класифікації політичних режимів у країнах світу. Звертається увага на необхідність перегляду традиційного розподілу політичних режимів на демократичні, авторитарні і тоталітарні. З урахування останніх досліджень зарубіжних учених пропонується власна типологія сучасних політичних режимів.

01.01—02.07.49.

342.72/73(477) *Чепульченко Т. О.* Права людини й громадянина: основні концепції та їх реалізація в законодавстві України // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 28—34.

Охарактеризовано деякі основні концепції правового статусу людини, зокрема, з'ясовано розуміння прав людини на сучасному етапі та відображення на законодавчому рівні пріоритету людини як найвищої соціальної цінності, в тому числі й перед державою. Доведено, що права людини мають універсальний і динамічний характер; законодавчо закріплене правове становище людини своєю основою має саме природно-правову концепцію, яка обумовила як первинні принципи свободу та невід'ємність, не-

відчужуваність прав людини, які належать їй від народження.

01.01—02.07.50.

340.116:330.34 Шкляр Т. Правова та економічна системи суспільства: основні напрями взаємодії // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 12. С. 113—115.

Проведено комплексне загальнотеоретичне дослідження взаємодії правової та економічної систем в Україні та встановлення напрямків їх взаємодії. Вказується, що дослідження напрямів взаємодії правової й економічної систем суспільства вимагає, перш за все, вдатися до характеристики їх основних параметрів, елементів як відокремлених відносно самостійних соціальних систем. Для встановлення напрямів взаємодії правової й економічної підсистем суспільства, окрім виявлення спільних елементів, рекомендовано визначити місце правової й економічної систем у ланцюзі причинно-наслідкових і функціональних зв'язків підсистем суспільства як основи їх взаємодії. Звернуто увагу, що з'ясування системно-структурних зв'язків між економічною та правовою системами як основи їх взаємодії дає можливість встановити напрями впливу економічної системи на правову. У висновках зазначено, що гармонійний розвиток суспільства, вдосконалення взаємодії правової й економічної підсистем суспільства полягає саме у формуванні напрямку, в якому елементи правової й економічної систем належать обом системам, у якому має місце взаємна реалізація функцій таких елементів, а також у тому, щоб цілі цих систем відповідали цілі суспільства як мегасистеми.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.01—02.07.51.

340.15(477)(075.8) Гуз А. М. Історія держави і права України. Джерела права періоду Київської Русі: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 72 с.

Матеріали навчального посібника рекомендовано студентам першого курсу університетів для підготовки до семінарських занять з історії держави та права України. Зібрані матеріали стосуються одного з найважливіших етапів державотворення в Україні періоду Київської Русі. До цього збірника увійшли 16 джерел, які висвітлюють події зазначеного періоду. Всі джерела подаються в українському перекладі, хоча взяті із першоджерел. Це, на нашу думку, допоможе студентам в ґрунтовному оволодінні навчальним матеріалом та предметом в цілому. Видання розраховане на усіх, хто цікавиться історією держави і права України.

01.01—02.07.52.

340.15(477)(075.8) Заруба В. М. Історія держави і права України: Навч. посіб. — К.: Істина, 2006. — 416 с.

У посібнику висвітлюються закономірності та особливості генезису, еволюції та функціонування різних типів й форм держави і права на території сучасної України у певні історичні епохи та періоди — від найдавніших часів до сьогодення. У конспективній формі розкрито провідну сутність питань, які виносяться на семінарські заняття та екзаменаційний контроль. До кожної теми подано документальний додаток. Для студентів, слухачів та курсантів юридичних спеціальностей, викладачів та учнів ліцеїв, коледжів, технікумів, шкіл, які вивчають історію українського права та державотворення.

01.01—02.07.53.

340.15(477)(075.8) Музыченко П. П. История государства и права Украины: Учеб. пособие. — 4-е изд. — Х.: Одиссей, 2006. — Ч. 1. — 288 с.

Учебное пособие содержит перечень вопросов, выносимых на экзамен по предмету «История государства и права Украины» ч. 1 и максимально полные ответы на них. Материал пособия представлен в соответствии с требованиями учебной программы по этому курсу. Учебное пособие рассчитано на студентов юридических специальностей, преподавателей истории и права высших учебных заведений, общеобразовательных школ, гимназий, лицеев, колледжей.

01.01—02.07.54.

340.15(477)(075.8) Орленко В. І., Орленко В. В. Історія держави і права України: Посіб. для підготовки до іспитів. 2-ге вид., допов. та переробл. — К.: Вид-во Паливода А. В., 2006. — 164 с.

Посібник розроблений відповідно до вимог обов'язкових стандартів з історії держави і права України, затверджених Міністерством освіти і науки України. Структурно відповідає навчальній програмі курсу «Історія держави і права України». У виданні в короткій і доступній для сприйняття формі викладено відповіді на типові екзаменаційні питання. Посібник адресований студентам, які готуються до іспиту з названої дисципліни. Використовуючи його, студенти зможуть конкретизувати свої знання, повторити основні поняття, визначення, згадати історичні факти, тенденції та закономірності розвитку держави і права України на певному історичному етапі, сформулювати план відповіді.

Автореферати

01.01—02.07.55.

351.72(477)“18/19”:35.073.52(477)“15-19”(043.3) Головако О. М. Апарат управління державними фінансами Російської імперії в Україні у кінці XVIII — на початку XX ст.: організаційно-правові засади діяльності: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. — 40 с.

На підставі вивчення наукової літератури, законодавчих та інших нормативно-правових

актів, архівних джерел здійснено системний аналіз організаційно-правових засад діяльності апарату управління державними фінансами Російської імперії в Україні у кінці XVIII – на початку XX ст. Проаналізовано наявний масив історико-правової, спеціально-юридичної, економічної, загальноісторичної літератури, в якій відображено окремі аспекти історії фінансового апарату Російської імперії в Україні. Знайдені та систематизовані джерела дослідження: пам'ятки права, інші опубліковані джерела, архівні матеріали, періодика, мемуари. У ході дослідження була простежена динаміка функціонування окремих галузевих підсистем фінансового управління, їх взаємодія, а також з'ясовані роль і місце адміністрації, не належної до фінансового відомства, органів місцевого самоврядування в управлінні державними фінансами. Окремо розглянуто організаційно-правові засади діяльності місцевих державних кредитних установ, органів державного фінансового контролю.

01.01–02.07.56.

340.15(477)(043.3) *Крумаленко М. В.* Правове становище населення на українських землях у XIV–XVI ст.: детермінація релігійною політикою держави: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 19 с.

У роботі розглядається питання детермінації релігійною політикою держави правового становища населення українських земель у XIV–XVI ст. Запропоновано до наукового вживання поняття «етнорелігійна група». Характеризується правове становище православної та католицької спільнот, вірменської, татарської, єврейської, караїмської та ромської етнорелігійних громад. Доведено, що влада Великого князівства Литовського не виробила послідовної етнорелігійної політики. Остання характеризувалася кон'юнктурністю, ситуативністю, сполученням прогресивних та консервативних заходів. Разом із тим загальна тенденція у розвитку політики щодо етнорелігійних груп населення може бути визначена наявністю релігійних конфліктів, характерних для держав тогочасної Європи. Державне правове регулювання життя етнорелігійних спільнот Великого князівства Литовського визначалося тенденцією до уніфікації та зближення їхнього правового статусу, що було підґрунтям для створення засад громадянського суспільства.

01.01–02.07.57.

340.132.6(477)(043.3)+341.223.12(477)(043.3)+341.231(477)(043.3) *Макарчук В. С.* Державно-територіальний статус західноукраїнських земель у період Другої світової війни (1939–1945 рр.): історико-правове дослідження: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — 35 с.

Здійснено комплексний історико-правовий аналіз процесів міжнародного визнання входження західноукраїнських земель до складу Ук-

раїнської РСР та встановлення лінії післявоєнного польсько-українського кордону. Проведено узагальнююче дослідження тих форм і методів зміни існуючих міждержавних кордонів, що їх легалізувало діюче у міжвоєнний період (1918–1939) міжнародне право, а також проаналізовано дотримання радянською стороною вимог і норм діючого міжнародного права в ході здійснення т. зв. Визвольного походу 17 вересня 1939 р.; при організації та проведенні Народних зборів Західної України; при ухваленні рішень Верховної Ради Союзу РСР та Верховної Ради Української РСР про включення західноукраїнських земель до складу Союзу РСР та УРСР; в діях радянської дипломатії періоду Другої світової війни; при проведенні політики де-факто на заключному етапі Другої світової війни. Висвітлена позиція урядів Об'єднаних Націй у західноукраїнському питанні, а також відповідність цієї позиції нормам діючого міжнародного права. На основі доктрини інтертемпорального права обґрунтовано легітимність процесу возз'єднання західноукраїнських земель з Українською РСР.

01.01–02.07.58.

343.195(091)(477)(043.3) *Тернавська В. М.* Інститут суду присяжних в Україні (історико-правовий аспект): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Проведено в історико-правовому аспекті комплексне дослідження процесу становлення суду присяжних як судового інституту та його подальшого розвитку. Автор робить висновок про сприяння запровадженню інституту суду присяжних на українських землях під час проведення судової реформи 1864 р., існування у системі українського судоустрою часів середньовіччя судового інституту, якому були властиві риси суду присяжних, де прототипом цього інституту виступає копний суд. Аналізується сучасне становище суду присяжних у судових системах Англії, США, Франції та РФ з метою вивчення зарубіжного досвіду і визначення всіх позитивних і негативних чинників у діяльності даного інституту. На підставі проведеного дослідження формулюються пропозиції щодо створення, становлення та ефективної діяльності інституту суду присяжних у судовій системі України. Надане авторське визначення поняття суду присяжних.

Реферати

01.01–02.07.59.

340.15:342.553(477) *Козаченко А.* Повноваження земських установ у другій половині 60-х–80-ті роки XIX ст. з огляду на діяльність Полтавського земства // Вісник Академії правових наук України: 36. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 2. — С. 89–98.

Історико-правове дослідження Полтавського земства здійснювалось у контексті земської бур-

жуазно-демократичної реформи в Російській імперії та з врахуванням особливостей контрреформації кінця XIX ст. За допомогою низки наукових методів і принципів пізнання історико-правових явищ досліджуються повноваження Полтавського земства, що впливають з «Положення о губернских и уездных земских учреждениях» 1864 р. Окрім виявлення загальних закономірностей у діяльності земських установ автор показує суперечності між губернськими та повітовими земствами, також зазначаючи, що такі протистояння призвели у другій половині XIX ст. до виникнення ідеї про необхідність проведення нової земської реформи. У висновках зазначається, що держава, переклавши на земства значну частину своїх обов'язків з управління місцевим господарством, встановила над ними контроль. Однак не надала їм адміністративної влади для виконання наданих їм повноважень.

Дана стаття є логічним продовженням попередніх досліджень автора (див.: Полтавське земство. Підготовка до впровадження земських установ // Вісник Академії правових наук України. Х., 2006. № 3. С. 81–91).

Н. Єфремова

01.01–02.07.60.

342.5(477)Д191/21" Кравчук М. Становлення радянської влади в Україні у 1917–1921 рр. та її законодавче оформлення // Підприємство, господарство і право. — 2007. — № 2. — С. 122–128.

Основною ідеєю цієї статті є дослідження державного будівництва України у 1917–1921 рр., а також різнопланове висвітлення та аналіз всіх основних суспільно-політичних процесів в Україні, встановлення радянської влади та її військовий захист у зазначений період. Автор визнає радянську владу важливим чинником державотворення України. Також у статті наводяться цікаві думки різних учених стосовно основних закономірностей державного будівництва в Україні в цей період вітчизняної історії, ретельно вивчаються нормативно-правові акти радянської влади. Але, аналізуючи порядок встановлення та діяльність органів радянської влади в Україні, автор приходить до висновку, що воно відбулося нелегітимно, шляхом військового завоювання та по суті є насильством над українським народом.

Т. О. Остапенко

01.01–02.07.61.

340.15:342.4(477)"1710" Лизогуб В. А. Норми Конституції Пилипа Орлика про народ і владу // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. — Вип. 84. — С. 8–12.

Ця стаття присвячена аналізу норм одного з найбільш визначних правових документів протягом історії нашої держави Конституції Пилипа Орлика 1710 р. Автор аналізує точки зору деяких учених стосовно самої суті цього правового

акта (М. Грушевський, М. Костомаров, М. Маркевич та ін.). Також автор підіймає проблему розуміння самої правової природи цієї конституції, яка носить суперечливий характер — одні вчені вважають її першою Конституцією Війська Запорізького, інші підкреслюють договірний характер між гетьманом і старшиною. У статті також дається ретельний аналіз передумов створення цього документа. При цьому автор статті серед причин прийняття конституції вбачає прагнення гетьмана до консолідації українства навколо ідеї боротьби з обмеженням автономії України з боку російського абсолютизму. Автор статті дає тлумачення такої категорії, як «вільний народ Руський». Саме ця категорія була введена з прийняттям Конституції 1710 р. У статті широко аналізується перелік основних прав і свобод громадян, які закріплювалися в конституції. Автор доходить висновку, що у конституції П. Орлика зроблено великий крок уперед у галузі визнання і законодавчого закріплення прав і свобод людини на вітчизняному ґрунті.

Т. О. Остапенко

01.01–02.07.62.

347.121.2(47+57) Мічурін Є. Підходи до обмежень майнових прав осіб у радянський період: теоретико-правовий аналіз // Право України. 2007. № 2. С. 141–146.

Автор статті розкриває і показує проблематику обмежень майнових прав осіб у сучасному цивільному праві, яка відносно недосліджена щодо розроблення основних концептуальних аспектів. Є важливим, що у сучасному суспільстві права та інтереси фізичних осіб, їх забезпечення і розвиток є головними завданнями держави, що підтверджено ст. 3 Конституції України. А у Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 р. наголошується: «Держава може встановлювати тільки такі обмеження прав, які визначені законом, і лише остільки, оскільки це сумісне з їх природою, включно з метою сприяння загальному добробуту в демократичному суспільстві». Метою цієї статті є на підставі аналізу праць видатних цивілістів радянських часів сформулювати цілісний погляд щодо інституту обмежень майнових прав осіб у той період. Питанням обмежень майнових прав осіб у той час займався Д. Мейер який вказуючи на існування обмежень права власності, зазначив про існування обмежень інших прав у цивілістиці. Вивченням обмеження права власності займався В. Грібанов, який переважно розглядав межі права власності. В. Курдіновський та Г. Шершеневич вважали право власності правом, обмеженим законом. В. Рясінцев відмічав обмеження щодо кількості майна, яке могло перебувати у приватного власника, тобто уникнення спекуляції житлом і отримання нетрудових доходів. Ю. Калмиківим підіймалася тема обмежень правомочностей власника, передусім праворозпорядження майном. Також він вказував на законодавчі обмеження осіб-інвалідів щодо розпорядження автомобілем, який їм безкоштовно

надано. Б. Антімонов займався питанням обмеження у договірному праві і зазначав про обмежене застосування договірних форм у відносинах між юридичними особами. С. Братусь займався вивченням обмеження майнових прав фізичних осіб щодо правочинів з житлом, де обмеження на боці покупця полягало у тому, щоб у покупця, його подружжя та малолітніх дітей не опинилося двох чи більш будівель. О. Красавчиков вказував на обмеження щодо платні за користування житлом при укладанні договору піднайму (не вище квартирної плати, що сплачується за це приміщення наймачем), також це обмеження було спрямоване на те, щоб приміщення не використовувалося наймачем для отримання нетрудових доходів. М. Агарков розглядав обмеження щодо позадоговірних зобов'язань, на його думку обмежувалось у недостатності підстав щодо виникнення позадоговірного зобов'язання з відшкодуванням шкоди у разі, коли небезпека загрожувала речі, яка була знищена чи пошкоджена. Питанням обмеження у спадковому праві займалися вчені І. Новицький та Л. Лунц, які вказували на обмеження щодо спадкового розпорядження як те, що спадкоємець, на якого покладено виконання заповідального відказу, зобов'язаний виконати його лише у межах вартості того, що перейшло до нього, спадкового майна. Також обмеження полягало у тому, що шляхом заповідального відказу не може бути зменшеною та частка неповнолітніх дітей та інших непрацездатних спадкоємців, що їм належала, якщо вони були закликані до спадкування за законом. Висновком вище вказаного є уявлення про обмеження щодо майнових прав осіб за радянських часів, іноді обмеження встановлювалися адміністративно, за ідеологічними мотивами та не враховували права й інтереси осіб, зокрема право на приватну власність, вільний вибір місця проживання, обмеження у договірному та спадковому праві тощо.

Н. А. Кедрова

01.01–02.07.63.

340.15:343.24(477)“988” *Мищук Н.* Призначення покарання за часів Київської Русі // Вісник прокуратури. 2007. № 1. С. 111–117.

У статті досліджуються питання призначення покарання в Київській Русі винним у вчиненні множинності злочинів та правові норми, які при цьому застосовувались.

Автор визначає, що історично покарання пройшли визначену еволюцію у своєму розвитку залежно від рівня розвитку суспільства, суспільного ладу, ідеології, моралі. Тож для досягнення мети покаранням необхідно було призначати його, в тому числі й за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків, із дотриманням норм кримінального та звичаєвого права. Приділяється увага дослідженню джерел кримінального права Київської Русі: «Руської Правди», релігійних норм, звичаїв та визначається система покарань. На думку автора, статті ко-

роткої редакції «Руської Правди» можна вважати зародками інституту множинності злочинів, саме ці статті і є відправними точками у розвитку інституту призначення покарання за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків. Зазначається, що, виходячи зі змісту ст. ст. 12, 13 короткої редакції «Руської Правди», призначення покарання за вчинення особою рецидиву злочину нічим не відрізнялось від призначення покарання за одиничний злочин. Автор доходить висновків, що з 988 р. з прийняттям християнства в Київській Русі було впроваджено примітивний інститут призначення покарання за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків. Хоча це питання лише частково передбачене в першому давньоукраїнському кодифікованому законі — «Руській Правді», Біблією чітко встановлювалось найжорсткіше покарання для грішників: встановлювалась кара за систематичне вчинення людиною гріхів, говорячи сучасною юридичною мовою визначалось покарання за сукупністю злочинів.

О. В. Горяга

01.01–02.07.64.

340.15:347.4/5(477)“16/17” *Остапенко Т. О.* Зобов'язальне право Гетьманщини за «Правами, за якими судиться малоросійський народ» 1743 року // Митна справа. 2007. № 3. С. 52–56.

У зазначеній статті розглядається проблема з'ясування особливостей норм зобов'язального права Гетьманщини за «Правами, за якими судиться малоросійський народ» 1743 року, а також розкриття значення і ролі цього правового інституту в другій половині XVII — першій половині XVIII ст. Автор дає ретельну характеристику суспільних відносин, які регулювалися нормами зобов'язального права, а також наводить класифікацію зобов'язань за цим правовим документом. Важливе місце у статті приділяється підставам виникнення і припинення зобов'язань у Гетьманщині, серед яких автор виділяє заподіяння шкоди та невиконання чи неналежне виконання умов договору. Щодо способів припинення зобов'язань, то основним з них автор вважає їхнє виконання, яке мало місце в разі дотримання низки вимог, чітко перелічених у статті. Крім того, приділяється увага засобам забезпечення виконання зобов'язань — застава, порука. Автор статті доходить висновку, що система зобов'язально-правових норм Гетьманщини другої половини XVII — першої половини XVIII ст. була досить розвинена. Передусім це стосувалося підстав виникнення зобов'язань, способів та гарантій їх виконання, а також відповідальності за їх невиконання чи неналежне виконання.

Н. В. Аніщук

01.01–02.07.65.

340.15:342(477)“1919” *Рум'янцева В., Страхов М.* В'ячеслав Липинський — теоретик української державності (до 125-річчя від дня наро-

дження) // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2007. № 2. С. 62–70.

Використовуючи комплекс методів наукового пізнання та спираючись на наукову і творчу спадщину В. Липинського, було визначено заслуги вченого як історика та політолога. Особливо наголошено на особливостях формування його політичних поглядів. Зазначено, що з 1919 р., вже перебуваючи в еміграції, він почав відстоювати ідею монархічного «дідичного» гетьманату, що з часом знайшло своє втілення в історичній праці вченого «Україна на переломі» та у політичному трактаті «Листи до братів хліборобів». Аналізуючи зазначені праці було зроблено низку вдалих висновків щодо аспектів доктрини і практики демократії у творчості В. Липинського.

Також автори статті звернули увагу на запропонований вченим інститут президентства в Українській державі та на його варіант теорії еліт, на її виключном значенні для формування громадянського суспільства в Україні та для її державотворення.

Враховуючи стан глибокої політичної кризи, яка охопила сучасну Україну, обрана тема дослідження є безперечно актуальною і заслуговує на увагу з боку широкої громадськості як джерело історико-правової думки в Україні революційної доби.

Н. Єфремова

01.01–02.07.66.

343.272(477)(091) *Цимбал П., Гарбовський Л.* Конфіскація майна в Україні: історико-правовий аспект // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 116–121.

Метою цієї статті є з'ясування ролі, яку відіграє проблема реформування інституту покарання в умовах розбудови правової держави, а також правовий аналіз застосування конфіскації майна. Автор виділяє ряд історичних передумов виникнення цього інституту, зокрема приділяється увага соціально-економічним та кримінологічним факторам, які впливали на його появу. Також у статті розкриваються погляди деяких учених юристів та істориків, які займалися вивченням проблеми застосування кримінальних покарань загалом та конфіскації майна зокрема. Автор дає аналіз змісту деяких важливих правових актів, які регулювали суспільні відносини на українських землях, пов'язані із застосуванням даного виду кримінального покарання («Закон Руський», «Руська Правда», Судебники 1497, 1550 рр., «Соборное уложение» 1649 р., Статути Великого князівства Литовського, Конституція П. Орлика 1710 р. та інші), а також наводить перелік деяких злочинів, за які це покарання застосовувалось. Особлива увага приділяється джерелам права, які діяли в Україні в радянський період, зокрема дається аналіз змісту та значення окремих статей найбільш важливих правових актів, які встановлювали кримінальну відповідальність у вигляді

конфіскації майна винної особи, а також державним органам, які були наділені повноваженнями щодо її реалізації.

Автор доходить висновків, що питання правової регламентації та застосування конфіскації майна як виду кримінального покарання, яке є актуальним для сьогодення, має глибоке історичне коріння, без докладного аналізу якого не можливо в повній мірі зрозуміти його зміст та сутність.

Т. О. Остапенко

Статті

01.01–02.07.67.

342.725(477)“1928/39” *Гдакович М. С.* Часопис «Життя і право» (1928–1939 рр.) в обороні прав української мови // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 3–11.

Висвітлюється діяльність українських правників як захисників національних інтересів, оборонців національних і громадських прав українців у Галичині у 20–30-х рр. ХХ ст. Об'єднані в Союз українських адвокатів і Товариство Українських правників, вони проводили активну культурно-освітню роботу, обстоюючи права української мови як основного чинника націєтворення. З цією метою широко використовувалися шпальти часопису «Життя і право» (1928–1939 рр.), де постійно публікувалися різні матеріали, які засвідчили про високий фаховий рівень українських правників та їхню свідому громадянську позицію.

01.01–02.07.68.

351.779(477)“1925” *Дурсунов М.* Ветеринарний кодекс Української РСР 1925 року // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 12. С. 116–119.

Здійснено дослідження джерел Ветеринарного кодексу УРСР 1925 року та детальний аналіз змісту основних його розділів. Обґрунтовано значення Ветеринарного кодексу УРСР 1925 року. Доведено, що це був документ свого часу, який засвідчував особливості нової економічної політики.

01.01–02.07.69.

351.755.61(091) *Ілюшук Ю. О.* Паспортна система: історико-правові аспекти // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 46–55.

Розкривається закономірність зв'язків між виникненням і розвитком паспортної системи, динамікою розвитку суспільства та встановленням державності. Розглядаються основні аспекти становлення паспортної системи не лише на території нашої держави, а й у європейських країнах. Аналізується роль паспортної системи на різних історичних етапах нашої країни.

01.01—02.07.70.

343.45 Кондратов Д. Ю. Кримінально-правова охорона таємниці особистої кореспонденції (історичний аспект) // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. Вип. 1. С. 30—36.

Аналізуються етапи становлення кримінально-правових норм, що забезпечують охорону права людини на таємницю особистої кореспонденції. З'ясовано прогалини правового регулювання у чинному Кримінальному кодексі України та обґрунтовано пропозиції щодо їх усунення.

01.01—02.07.71.

340.15:352(477) Лемещенко К. Б. М. І. Костомаров про місцеве самоврядування як форму управління в Українській державі // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 45—49.

Здійснено огляд поглядів М. І. Костомарова на розвиток місцевого самоврядування як децентралізованої форми управління та його взаємовідношення з державою. Звернуто увагу, що місцеві органи влади мають відмінності залежно від історичних та національних особливостей.

01.01—02.07.72.

340.001.73(477) Ленгер Я. І. Правова реформа: засоби і технологія // Часопис Київського університету права. 2007. № 2. С. 49—53.

Вказується на важливість теоретичного обґрунтування окремих елементів реформи правової системи в Україні, звертається увага на зміну функцій правової норми залежно від мети й конкретного етапу правової реформи, що проводиться в державі. Досліджуються особливості норми права як засобу проведення правової реформи. Стверджується, що правова норма має служити способом перетворення не тільки поведінки, а й цінностей, що визначають зміст культури українського суспільства, впливати як на «зовнішні», матеріальні фактори життя людей, так і на фактори «внутрішні», пов'язані з ціннісними та мотиваційними настановленостями учасників суспільних відносин. У цьому зв'язку поряд із суто проектними діями, спрямованими на формування нових зразків поведінки, на погляд автора, в умовах правової реформи українським важливим постає питання про правові норми, що спеціально створені для закріплення ціннісних рамок перетворення. Доведено, що соціокультурні реалії, плюс особливий акцент на професійну свідомість і культуру окремих індивідів і соціальних груп, мають виступати базисною вимогою до кожної здійснюваної чи запланованої реформи в галузі права.

01.01—02.07.73.

342.24(470) Осипян С. А. Проблема типології федеративних державств // Философские науки (ФН). 2006. № 10. С. 5—29.

Автор объясняет интерес к обозначенной проблематике тем, что в юридической науке,

а также среди федеральных, и особенно, региональных политиков нет единого мнения в понимании типа и природы России как федеративного государства. Он делает вывод о том, что определение типа любой федерации органически связано главным образом со способом образования федерации. Отдельные разделы статьи посвящены всестороннему анализу природы основных типов федеративных государств: союзного федеративного государства и федеративного государства на основе автономии.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

01.01—02.07.74.

340.15(470)(075.8) Баталина В. В. Краткий курс по истории государства и права России: Учеб. пособие. М.: Окей-книга, 2007. 176 с.

Настоящее издание представляет собой учебное пособие, подготовленное в соответствии с Государственным образовательным стандартом по дисциплине «История государства и права России». Материал изложен кратко, но четко и доступно, что позволит в короткие сроки его изучить, а также успешно подготовиться и сдать экзамен или зачет по данному предмету. Издание предназначено для студентов высших и средних учебных заведений, обучающихся по специальности «Юриспруденция».

01.01—02.07.75.

340.15(4/8)(075.8) История государства и права зарубежных стран: Учеб. для вузов: В 2 т. / Отв. ред.: Н. А. Крашенинникова, О. А. Жидков. 3-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА, 2006. Т. 1. Древний мир и Средние века. 720 с.

Предлагаемая читателям книга представляет собой третье (переработанное и дополненное) издание учебника «История государства и права зарубежных стран», выпущенного издательством «Норма» в 1997—1998 гг. и апробированного в учебном процессе в МГУ им. М. В. Ломоносова, РУДН и других ведущих вузах нашей страны и стран ближнего зарубежья. Учебник рассчитан на студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов, научных работников. Он может быть полезен и широкому кругу читателей, интересующихся проблемами истории государства и права.

01.01—02.07.76.

340.15(4/8)(075.8) История государства и права зарубежных стран: Учеб. для вузов: В 2 т. / Отв. ред.: Н. А. Крашенинникова, О. А. Жидков. 3-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА, 2006. — Т. 2. Современная эпоха. — 816 с.

Предлагаемая читателям книга представляет собой третье (переработанное и дополненное)

издание учебника «История государства и права зарубежных стран», выпущенного издательством «Норма» в 1997–1998 гг. и апробированного в учебном процессе в МГУ им. М. В. Ломоносова, РУДН и других ведущих вузах нашей страны и стран ближнего зарубежья. Учебник рассчитан на студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов, научных работников. Он может быть полезен и широкому кругу читателей, интересующихся проблемами истории государства и права.

01.01–02.07.77.

340.15(075.8) *Омельченко О. А.* Всеобщая история государства и права: Учеб. для вузов. — 4-е изд., испр. и доп. — М.: Эксмо, 2006. — Т. 1. 592 с.

Учебник подготовлен в соответствии с действующей программой учебного курса «Всеобщая история государства и права» («История государства и права зарубежных стран»). В основу учебника положены лекционные курсы, читавшиеся автором в ведущих отечественных вузах; при этом учтена специфика построения подобных курсов в ряде европейских университетов. Учебный материал изложен в книге исчерпывающе, при этом наряду с сохраненной традиционной страноведческой схемой введены комплексные темы, охватывающие многие страны и народы и посвященные всемирно значимым явлениям истории государства и права. Настоящее издание дополнено рядом новых разделов. В первом томе рассматривается история государства и права Древнего Востока, античного мира и средневековья. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических и исторических специальностей вузов.

01.01–02.07.78.

340.15(075.8) *Омельченко О. А.* Всеобщая история государства и права: Учеб. для вузов. 4-е изд., испр. и доп. — М.: Эксмо, 2006. — Т. 2. — 576 с.

Учебник подготовлен в соответствии с действующей программой учебного курса «Всеобщая история государства и права» («История государства и права зарубежных стран»). В основу учебника положены лекционные курсы, читавшиеся автором в ведущих отечественных вузах; при этом учтена специфика построения подобных курсов в ряде европейских университетов. Учебный материал изложен в книге исчерпывающе, при этом наряду с сохраненной традиционной страноведческой схемой введены комплексные темы, охватывающие многие страны и народы и посвященные всемирно значимым явлениям истории государства и права. Настоящее издание дополнено рядом новых разделов. Второй том охватывает историю государства и права Нового и Новейшего времени. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических и исторических специальностей вузов.

01.01–02.07.79.

340.15(075.8) *Підпригора О. А., Харитонов Є. О.* Римське право: Підручник. К.: Юрінком Інтер, 2006. — 481 с.

У підручнику вперше в українській романтичній традиції висвітлюються комплексно загальні положення правової системи Стародавнього Риму, основні принципи, головні поняття і категорії римського публічного та приватного права. Для студентів юридичних вузів та факультетів, викладачів, правознавців, всіх, кого цікавлять питання історії та теорії права.

01.01–02.07.80.

340.15(4/8)(075.8) *Прудников М. Н.* История государства, права и судопроизводства зарубежных стран: Учеб. пособие. — М.: ЮНИТИ-Дана, 2007. — 415 с.

Цель учебного пособия — содействовать приобретению систематизированных знаний в области государственно-правовой истории и, прежде всего, истории суда и судопроизводства зарубежных стран. Темы излагаются в краткой форме и в последовательном хронологическом порядке. Освещаются основные институты государства и права, правовые кодификации и нормативно-правовые акты, судебный процесс. Для студентов-юристов и преподавателей вузов, а также всех интересующихся государственно-правовой историей.

Автореферати

01.01–02.07.81.

340.15(37):348.1(043.3) *Попсуєнко Л. О.* Правовий статус християнської церкви за римським імператорським законодавством IV сторіччя: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2006. — 19 с.

Представлено вперше в українській літературі монографічне дослідження правового статусу християнської церкви у IV ст. н.е., яке поєднує в собі характеристику різноманітних чинників його формування, правової природи і змісту, а також порядок інституціоналізації, припинення та особливостей реалізації правосуб'єктності християнської церкви у різних сферах суспільного життя.

Реферати

01.01–02.07.82.

340.15:343.76(170)“17” *Аксенов С. Г.* Российское законодательство, предусматривающее наказание за поджоги в XVIII веке // История государства и права. 2007. № 4. С. 27–28.

В данной статье анализируются проблемы, связанные с обеспечением пожарной безопасности в Российской империи XVIII ст. Рассматриваются проблемы деятельности специальных структур по борьбе с поджогами. Исследуется законодательство, которое предусматривает на-

казание за поджог. Среди основных правовых актов автор анализирует положения Соборного Уложения 1649 г., Военного статута 1716 г., Морского статута 1720 г., а также Указы Петра I и Екатерины II. В статье указаны меры пожарной безопасности по инструкции и артикулам, которые были разработаны в 1710 г. царем для российского флота. С. Г. Аксенов раскрывает суть Указа Петра I 1699 г., который предусматривал ответственность за поджог, а также Указы Екатерины II, в которых представлены квалификации поджогов, ответственность за них, и конечно же, быстрое расследование этих преступлений следственными органами.

М. В. Енур

01.01–02.07.83.

340.15(470):347.65/68:340.134 Блинков О. Е. Кодификация местного наследственного права в России. Остзейские губернии (страны Балтии) // История государства и права. 2007. № 3. С. 15–17.

В представленном исследовании рассматриваются особенности кодификации гражданского (наследственного) права на территории Остзейского края (современной Прибалтики), который, несмотря на присоединении к Российской империи, сохранял самобытность местного национального права. Отмечая предпосылки проведения кодификации, раскрывая ее структуру и содержание, автор останавливает свое внимание на третьей части Свода местных законов остзейских губерний, которая содержала законы гражданские и по своей архитектонике отчасти воспроизводила систему первой части тома X Свода законов Российской империи. Проводится тщательный анализ отдельных разделов третьей книги Свода, где содержались правила о наследовании. В частности, по завещанию и по договору. В исследовании акцентируется внимание на основном источнике, использовавшемся при кодификации, римском праве, которое в разделе Свода местных законов остзейских губерний о наследовании было воспроизведено буквально до мелочей. В заключении отмечается значимость данной кодификации и сегодня, поскольку, после распада СССР, Латвия единственная республика, которая пошла по пути реставрации досоветской правовой системы, восстановив Гражданский закон Латвийской Республики 1937 г., составленный на основе третьего тома Свода местных узаконений губерний остзейских 1864 г.

Л. А. Попсуенко

01.01–02.07.84.

340.15:343.13(470)“653” Заболоцкая Т. В., Ефимова Д. А. Судебный процесс в средневековой Руси // История государства и права. — 2007. № 4. С. 19–20.

Авторы данной статьи в своем исследовании обращаются к таким историко-правовым памятникам, как «Повесть временных лет по Лаврен-

тьевскому списку» и «Известия о хазарах, буртасах, болгарях, мадьярах, славянах...».

В основу статьи положено раскрытие основополагающих правовых идей и принципов, на которых был основан сам судебный процесс средневековья. Особое внимание уделяется таким принципам, как: презумпция невиновности; осуществление «суда» на основе состязательности и относительного равенства сторон; обязательность исполнения решений и приговоров суда; соответствие общественно опасного преступного деяния назначенному наказанию.

Т. В. Заболоцкая и Д. А. Ефимова дают характеристику судебной системы на Руси. Непосредственно в статье определяется роль и функции великого князя как Высшей судебной инстанции и «анклавного» суда как суда, созданного для славян и русов в Хазарии.

Авторы делают акцент на системе доказательств, которые не были совершенными. Однако система формальных доказательств ордалий была достаточно развитой.

М. В. Енур

01.01–02.07.85.

347.91/95(470)(091) Назарова Н. А. Понятие гражданского судопроизводства дореволюционной России // История государства и права. 2007. № 2. С. 18–20.

Статья «Понятие гражданского судопроизводства дореволюционной России» преподавателя НОУ «Нижегородской правовой академии» Н. А. Назарова будет интересна читателям, т.к. после введения Судебной реформы 1864 г., опытом проведения систематической научной разработки всего материала гражданского судопроизводства могут поделиться видные ученые дореволюционной России. Ученый К. И. Малышев определял, что гражданское судопроизводство есть «система судебных действий, имеющих целью охранение гражданских прав по поводу нарушения или спора». Под гражданскими правами ученый понимал такие права, которые составляют частную семейную и хозяйственную сферу каждого лица, а также юридических и отдельных хозяев, живущих друг подле друга. Многие российские ученые-процессуалисты разделяли это мнение. Так и ученый В. Л. Исаченко характеризовал гражданский процесс как систему судебных действий, посредством которых охраняются гражданские права. Он разделил гражданское судопроизводство на три вида: исковое, охранительное и конкурсное. А вот А. Х. Гольмстен различал два вида гражданского судопроизводства: динамическое и статическое. Он определял, что гражданский процесс как наука «есть учение о гражданско-процессуальных отношениях, познаваемых нами из всех доступных нам гражданско-процессуальных законов и обычаев, или законов и обычаев данного народа в данную эпоху». Например, Е. А. Нефедьев полагал, что сущность гражданского процесса «есть нормированная законом деятельность его субъектов, направленная на приведение в дей-

ствие органом государственной власти (судом) гражданско-процессуальных норм для защиты огражденных им интересов». Ученый Е. В. Васильковский определил, что гражданский процесс включает три порядка производства дел в гражданских судах, или три вида гражданского судопроизводства: исковое, исполнительное и охранительное. Таким образом, гражданское судопроизводство, по мнению Е. В. Васильковского, это «деятельность, совокупность действий, направленных к определенной цели, производство». Ученый процессуалист В. И. Адамович называл гражданским процессом осуществление гражданских прав при посредстве государственных органов или удовлетворение закономерных частных интересов при помощи принудительных мер, организуемых государством.

Исходя из вышеизложенного можно сделать вывод, что гражданское судопроизводство есть порядок судебной защиты гражданских прав личности.

Н. А. Кедрова

01.01—02.07.86.

340.15:342.53(470) *Орленко В. О.* Д. Градовський про роль і місце Державної ради в системі органів влади Російської імперії другої половини XIX сторіччя // Юридична Україна. 2007. № 3. С. 15—18.

У зазначеній статті розглядається питання щодо визначення ролі та місця Державної ради в системі органів влади Російської імперії у другій половині XIX ст. як інституту, який функціонував у цей час у багатьох західноєвропейських країнах, з позицій видатного вченого-юриста, громадського діяча Олександра Дмитровича Градовського. В дослідженні автор, спираючись на вчення О. Д. Градовського, зазначає, що особлива роль у системі органів верховної влади Російської імперії належить саме Державній раді поряд із імператором, Комітетом Міністрів та Радою Міністрів. У ній видатний учений убачав установу, покликану відігравати важливу роль у законодавчому процесі. Так, зазначається, що з цією метою Градовський пропонував значно розширити її повноваження, зокрема надати право законодавчого подання, зробити центром зосередження всіх законодавчих справ, удосконалити порядок формування.

Щодо висновків, наголошується на правильності зазначених концептуальних ідей вченого, яка була підтверджена у процесі розвитку світової законотворчої практики, зокрема знайшла своє відображення під час становлення парламенту Російської імперії на поч. XX ст., практикою державного будівництва та конституційно-правового закріплення в багатьох країнах світу.

Л. О. Попсукенко

01.01—02.07.87.

348.71(470)(091) *Сафонов А. А.* Генезис вероисповедной политики российского государства, XVIII в. — начало XX в. // История государства и права. 2007. № 2. С. 20—23.

Автор статьи считает, что многие проблемы в отношениях постсоветской России с «исламским миром», с протестантизмом и католицизмом уходят корнями в далекое прошлое и что без знания истории этих отношений осуществление взвешенной государственной национальной политики, необходимость выработки которой остро ощущается сегодня, невозможно. Также автор раскрывает проблему того времени о не одинаковом статусе на территории Российской империи религиозных конфессий. Первенствующей господствующей религией считалось православие. А остальные вероисповедания подразделялись на «терпимые», куда входили: инославные (римско-и армянско-католическое, армяно-григорианское, евангелическо-лютеранское и евангелическо-реформаторское исповедания), и иноверные (мусульманство, иудаизм, буддизм, ламаизм и языческие верования), а также некоторые секты (христианские секты менонитов, баптистов, протестанская секта гернгутеров). «Нетерпимыми» считались различные «изуверные учения», принадлежность к которым соединялась с посягательством на жизнь и здоровье («вреднейшими» считались секты скопцов, молкан, духоборов, христоверов и субботников). Автор проводит сравнительный анализ отношения императоров России к вероисповеданиям.

Попытка модернизации церковно-государственных отношений на основании практики, принятой в передовых странах Европы, была предпринята в 1767 г. Екатериной II. А император Александр I в присоединенном Царстве Польском и Великом княжестве Финляндском предоставил широкие права католицизму и лютеранству. Николай I форсировал отношения между церковью и государством. В результате чего в 1832 г. был подготовлен, а в 1835 г. введен в действие Свод законов Российской империи, где ст. 40—46 касались веры и Церкви. А во времена царствования императора Александра II было облегчено положение старообрядчества и также в 1875 г. были утверждены «Правила», которые предоставляли право свободно отправлять богослужение, а также выезжать за границу. В годы правления Александра III государственно-церковные отношения достигли наибольшей остроты. Конфессиальную политику определял обер-прокурор К. П. Победоносцев, возглавлявший Синод в 1880—1905 гг., и под его влиянием в вероисповедной политике усилились репрессивные меры по отношению к иноверцам.

Таким образом, можно сделать вывод, что религиозные скрепы являлись основой единства обширной многонациональной Российской империи, важным фактором ее стабильной жизнедеятельности. Они позволяли интегрировать в состав империи новые нации и народности, включить их в рамки имперской правовой и административной систем, оградить интересы господствующей русской народности и противостоять тенденции к расширению народностей «подчиненных».

Н. А. Кедрова

Статті

01.01–02.07.88.

340.15(37) *Задорожний Ю.* Роль римського права у контексті формування правової доктрини в країнах романо-германської правової сім'ї // *Право України.* 2006. № 11. С. 41–44.

Здійснено теоретичний аналіз поняття «правова доктрина». Визначено роль і значення доктрини в процесі формування континентальної правової сім'ї. Досліджено вплив римського права на її формування та розвиток.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Книги

01.01–02.07.89.

340.123(075.8) *Графский В. Г.* История политических и правовых учений: Учеб. для вузов. — 2-е изд., перераб. и доп. М.: Проспект: Велби, 2007. — 608 с.

В учебнике изложены основные политические и правовые доктрины древности, средних веков и современности в странах Запада, Востока и России в их возникновении, использовании и последующих изменениях. В изложении материала применен сравнительно-исторический метод анализа и обобщений, позволяющий обнаруживать общее и особенное в политической литературе разных стран. Учебник написан в соответствии со стандартными требованиями учебной программы. Для студентов и преподавателей юридических, философских и социологических факультетов. А также аспирантов по специальности «История учений о праве и государстве».

01.01–02.07.90.

340.123(075.8) *Демиденко Г. Г.* Історія вчень про право і державу: Підручник. Х.: Консум, 2007. — 432 с.

У підручнику викладено основні доктрини про право і державу Стародавнього світу, Нового і Новітнього часу, показано народження і розвиток основних ідей про право і державу. Особливу увагу приділено розвитку політико-правових знань у XIX і XX ст. — теорії правової держави, характеристиці різних шкіл права, вітчизняної історії політико-правової думки і т. д. Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних вузів і факультетів, а також вивчаючих філософію права, політологію, усіх, хто цікавиться проблемами права і держави.

01.01–02.07.91.

340.123(075.8) *Крестовская Н. Н., Цвиркун А. Ф.* История учений о государстве и праве: Курс лекций / ОНЮА. Х.: Одиссей, 2007. — 376 с.

Курс лекций по истории учений о государстве и праве подготовлен в соответствии с про-

граммой данной учебной дисциплины, с учетом новейших публикаций источников и научных исследований в этой сфере. На конкретно-историческом материале с применением «портретного метода» показано развитие теоретических представлений о государстве и праве с древнейших времен до наших дней. Особое внимание уделяется проблематике формирования теории правового демократического государства. Для студентов юридических вузов, юридических факультетов, факультетов политологии университетов и академий.

01.01–02.07.92.

340.123(075.8) *Нерсесянц В. С.* История политических и правовых учений: Учеб. для вузов. — М.: НОРМА, 2007. — 704 с.

В учебнике, подготовленном выдающимся российским ученым, академиком РАН, доктором юридических наук, профессором, разработчиком фундаментальных проблем и тем исторического и теоретического правоведения и философии права, освещаются основные идеи, концепции и направления развития всемирной истории политической и правовой мысли от ее зарождения до современности. Значительное внимание уделено формированию и развитию политических и правовых учений в России. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических и других гуманитарных вузов и факультетов, а также широкого круга читателей, интересующихся политико-правовыми идеями прошлого и современности.

01.01–02.07.93.

340.123(075.8) *Орленко В. В.* Історія вчень про державу і право: Посіб. для підготовки до іспитів. К.: Вид. А. В. Паливода, 2007. 204 с.

Матеріал, викладений у посібнику, структурно відповідає навчальній програмі курсу «Історія вчень про державу та право», яку вивчають у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації. У виданні в короткій і доступній для сприйняття формі викладено відповіді на типові екзаменаційні питання. Посібник призначений студентам, котрі готуються до іспитів з названої дисципліни. Використовуючи його, студенти зможуть конкретизувати свої знання, повторити основні поняття, визначення чи зорієнтуватися в нових. Адресований студентам вищих навчальних закладів юридичного профілю як денної, так і заочної форм навчання.

Статті

01.01–02.07.94.

316.334.4:340.12 *Арзамасов Ю. Г.* Идеиные истоки социологии права // *История государства и права.* 2007. № 3. С. 31–34.

Охарактеризованы труды ученых разных стран, которые легли в основу создания социологической юриспруденции, т.е. социологии права. Определены идейные истоки социологии

права. Обратившись к истории, автор в полной мере осветил данный вопрос. Выделены два основных направления в социологии права. Отмечено, что многие социологические идеи были привнесены на Запад русскими учеными-юристами, но именно там, в условиях западной культуры и экономики, они были востребованы и развиты, что позволило выйти социологии права на совершенно новые рубежи.

01.01—02.07.95.

340.12:124.5 *Балаянц М. С.* Сущность ценностного подхода к праву // История государства и права. 2007. № 3. С. 38—40.

Указано, что в основе разных ценностных подходов к праву лежат различные трактовки сущности права как особого социального регулятора, его значение в общественной жизни. Данный фактор обуславливает рассмотрение этого феномена в аспекте различия концепций правопонимания. Подчеркнута плодотворная связь между социологическим и аксиологическим подходами, когда, например, основополагающие правовые принципы анализируются и выводятся в конечном счете из дозаконотворческих правовых отношений. Анализ юридико-аксиологических проблем призван содействовать выяснению сущности, природы и оснований права. Применение аксиологического подхода в праве неминуемо ведет к анализу сущности права. Принципиально новым подходом в аксиологии, основывающимся на ценностном осознании, является конструктивная аксиология. Рассмотрено применение принципа конструктивной аксиологии к сфере функционирования права.

01.01—02.07.96.

340.15(470):342.5 *Зоць С. А.* Эффективный механизм государства: взгляд М. М. Ковалевского // История государства и права. — 2007. — № 2. — С. 35—37.

Рассмотрена система организации органов государственной власти, предложенная

М. М. Ковалевским (1851—1916) выдающимся русским ученым, историком, юристом, государственным и общественным деятелем. Данная система, с точки зрения М. М. Ковалевского, максимально соответствует эффективному функционированию механизма государства.

01.01—02.07.97.

340.12 *Месиков М. А.* Развитие правовой мысли о сущности правового нигилизма // История государства и права. — 2007. — № 3. — С. 34—35.

Дано определение понятия «нигилизм». Обращено внимание на то, что в России исторически сложилось так, что за первые десятилетия существования советского общества не только не был преодолен правовой нигилизм, доставшийся от прошлого, но к нему добавился еще и благопристойный «социалистический» правовой нигилизм. Рассмотрены пути преодоления правового нигилизма.

01.01—02.07.98.

340:008 *Сидорова Е. В.* Право феномен культуры // История государства и права. 2007. № 2. С. 33—35.

Отмечено, что для характеристики действительного, а значит, действующего права первостепенное значение имеет то, что оно является не просто социальным образованием, но феноменом культуры. Рассмотрены следствия, вытекающие из данного фундаментального факта описания разнообразных сторон и элементов права, а также познавательные возможности такого подхода к феномену права. По мнению автора, в характеристике права как культурного феномена первостепенным становится не сущность, а содержание. Содержанием права как культурного феномена являются идеи, ценности, способы приведения элементов права в действие, образ правового мышления, обычный образ жизни, воспроизводства отношений и поколений и т.п.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.01—02.07.99.

342.4(477) Верховна Рада України п'ятого скликання. Перша сесія (25 травня — 4 серпня 2006 р.): Стеногр. звіт. — К.: Парлам. вид-во, 2007. Т. 1. 808 с.

Представлено перший том стенографічного звіту пленарних засідань першої сесії Верховної Ради України п'ятого скликання. Виданням цієї книги відновлюється літопис законодавчої діяльності Українського парламенту, що має на меті залишити в історичній пам'яті цінні джерела розвитку парламентаризму в нашій державі. Завдання книги — надати читачеві можливість скласти цілісне, позбавлене інформаційних посередників уявлення про діяльність єдиного законодавчого органу держави, що здійснюється на засадах прозорості і відкритості, які є невідмінною умовою відвертого діалогу народних депутатів і виборців. Збагатить джерельну базу теорії та практики парламентаризму, стане новим етапом у підвищенні правової культури громадян України, шкалою державотворення для нинішніх і майбутніх поколінь.

02.01—02.07.100.

342.8(477) Вибори — 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.) / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча комісія. К.: Атіка, 2007. 552 с.

До збірника увійшли виступи учасників міжнародної науково-практичної конференції «Вибори — 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи», яка проходила 31 жовтня — 1 листопада 2006 р. в Києві. Організатором конференції була Центральна виборча комісія за сприяння Агентства США з міжнародного розвитку (за участю проекту «Сприяння організації виборів в Україні») та координатора проектів ОБСЄ в Україні. У роботі конференції взяли участь народні депутати України, судді Конституційного Суду України, Верховного Суду України, представники центральних та місцевих органів місцевого самоврядування, політичних партій, громадських організацій, виборчих комісій, а також науковці, експерти з виборчого права, організатори виборів на місцях. Видання розраховане на науковців, фахівців у галузі виборчого права, політологів, соціологів, представників органів виконавчої влади, викладачів вищих навчальних закладів, безпосередніх організаторів виборів, а також усіх тих, хто переймається проблемами виборів в Україні.

02.01—02.07.101.

342.5(477)(075.8) Демиденко В. О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Ук-

раїні (у схемах): Посібник. К.: КНТ, 2007. 440 с.

Пропонований посібник підготовлено відповідно до програми з навчальної дисципліни «Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні» для вищих юридичних закладів освіти і юридичних факультетів. У ньому на підставі формально-юридичного аналізу законодавства України, практики організації і діяльності органів публічної влади, сучасних досягнень науки державного будівництва і місцевого самоврядування викладені поняття та загальна характеристика державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні, організації і діяльність, структура, компетенції, форми роботи Верховної Ради України, Уповноваженого Верховної Ради України та його Секретаріату, Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів судової влади і прокуратури, органів і посадових осіб місцевого самоврядування тощо. Розрахований на студентів, курсантів, слухачів і викладачів юридичних вузів і факультетів.

02.01—02.07.102.

342.4(477)(075.8) Євграфов П. Б. Конституція України: коментар змін (2004—2007): Теорет. та практ. аспекти: Наук.-практ. посіб. К.: Прав. єдність, 2007. 204 с.

У виданні висвітлено проблемні питання розвитку вітчизняного конституціоналізму в сучасний період, зокрема особливості ухвалення нової Конституції України, законопроектів про внесення змін до неї. Викладено доктринальне тлумачення положень розділу XIII «Внесення змін до Конституції України», а також Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV. Для студентів, науковців, політологів, законодавців.

02.01—02.07.103.

342.5(477)(075.8) Колодій А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник. К.: Юрінком Інтер, 2007. 504 с.

У підручнику на підставі узагальнення чинного законодавства та практики організації і діяльності законодавчих, виконавчих, судових, контролюючих органів та органів місцевого самоврядування розглянуто поняття і загальну характеристику державного будівництва і місцевого самоврядування в Україні, порядок утворення і функціонування Верховної Ради України, Рахункової палати, Ради національної безпеки і оборони, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів судової влади, прокуратури та деяких інших правоохоронних органів, Верховної Ради та Ради міністрів Автономної Республіки Крим та роботи Уповноваже-

ного Верховної Ради України з прав людини, Президента України, представника Президента України в Автономній Республіці Крим. Розрахований на студентів юридичної спеціальності, викладачів, учнів та всіх, хто цікавиться питаннями державного будівництва і місцевого самоврядування в Україні.

02.01—02.07.104.

342.4(477) Конституція України. Конституція Автономної Республіки Крим: 3б. нормат. актів. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 80 с.

У брошурі наводяться тексти Конституції України та Конституції Автономної Республіки Крим. Стане у пригоді працівникам органів державної влади і управління, правоохоронних органів, студентам юридичних закладів освіти та широкому колу громадян України.

02.01—02.07.105.

342(477)(075.8) Орленко В. І., Орленко В. В. Конституційне право України: Посіб. для підготовки до іспитів. — 2-ге вид., стереотип. — К.: Вид-во А. В. Паливода, 2007. — 152 с.

Посібник написаний на основі чинної Конституції України з опрацюванням останніх досягнень вітчизняної та світової конституційної думки та практики конституційного будівництва. У ньому розглядаються основні теорії конституції, загальні засади конституційного ладу України, конституційно-правовий статус органів законодавчої, виконавчої та судової влади, територіальний устрій і місцеве самоврядування, конституційно-правові основи національної безпеки та оборони України й інші важливі конституційно-правові проблеми. Корисним при самостійному вивченні буде й поданий наприкінці книжки перелік основних нормативно-правових актів, до яких варто звернутися для конкретизації певних питань. Зорієнтований на студентів навчальних закладів, викладачів правознавства, учнів ліцеїв, шкіл і всіх тих, хто хоче швидко та досконало вивчити Конституцію України та галузь права, основним джерелом якої вона є конституційне право України.

02.01—02.07.106.

342.72/73(477) Проблеми реалізації прав і свобод людини та громадянина в Україні: Монографія / За заг. ред. Н. М. Оніщенко, О. В. Зайчука. — К.: Юрид. думка, 2007. — 424 с.

Монографічне дослідження виконане у форматі комплексного аналізу сутності, структури, особливостей формування та функціонування інституту прав людини в умовах демократичного розвитку. Права людини розглядаються як складне, багатовимірне явище. Досліджуються їх генезис, соціальна природа та призначення, аналізуються досягнення політичної, етичної, релігійної та філософської думки. Висвітлюються сучасні тенденції розвитку інституту прав людини, насамперед взаємодія держави, суспільства та особи, розкривається роль держави у забезпеченні прав у контексті її відповідальності

перед людиною та суспільством. Окремо розглянуті питання міжнародних стандартів у галузі прав людини та міжнародно-правових механізмів їх захисту. Для науковців, політиків, державних діячів, аспірантів, студентів та усіх, хто цікавиться проблемами реалізації прав і свобод людини та громадянина.

02.01—02.07.107.

342.72/73:613/614(477) Сенюта І. А. Право людини на охорону здоров'я та його законодавче забезпечення в Україні: Монографія / Голов. ред. М. П. Рабинович. — Л.: ПАІС, 2007. — 224 с. (Пр. Львів. лаб. прав людини і громадянина НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування Акад. правових наук України. Сер. І. Дослідження та реферати; Вип. 14.).

У монографії аналізуються право людини на охорону здоров'я як один з основних інститутів медичного права та законодавче забезпечення цього права в Україні. Висвітлено право людини на охорону здоров'я як природно-правове та як юридичне явище. Розглянуто окремі аспекти становлення та розвитку медичного права як комплексної галузі права і як нової навчальної дисципліни. Визначено місце і роль права на охорону здоров'я у правовому статусі людини і громадянина в Україні, розроблено рекомендації щодо вдосконалення законодавчого забезпечення охорони здоров'я, зокрема надання медичної допомоги. Видання призначене для студентів, аспірантів, науковців і викладачів медичних і юридичних навчальних закладів, воно може бути корисним для судових та інших правозастосувальних органів держави, адвокатів, працівників закладів охорони здоров'я і громадян у процесі реалізації та захисту права на охорону здоров'я.

02.01—02.07.108.

342(477)(075.8) Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 632 с.

У навчальному посібнику висвітлено питання щодо: характеристики конституційного права як галузі національного права України, основ учення про Конституцію, основ конституційного ладу України, конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні, конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні, форм безпосередньої демократії (прямого народовладдя), конституційно-правових основ організації і здійснення державної влади в Україні, законодавчої влади в Україні, конституційно-правового статусу Президента України, виконавчої влади в Україні, судової влади та прокуратури в Україні, Конституційного Суду України, територіального устрою України, місцевого самоврядування в Україні. Навчальний посібник може бути використаний як безпосередньо студентами у навчальному процесі, так і аспірантами та викладачами юридичних і гуманітарних вузів та факультетів, науковцями, народними депутатами України та депута-

тами місцевих рад, службовцями представницьких та виконавчих органів влади, активістами політичних партій та інших об'єднань громадян, а також усіма, для кого є цікавим вивчення конституційного права України.

02.01—02.07.109.

342.5(477)(075.8) *Трачук П. А.* Державне будівництво та місцеве самоврядування: Навч. посіб. Чернівці: Наші Книги, 2007. 280 с.

У посібнику визначаються поняття, предмет, метод і джерела місцевого самоврядування, розкриваються форми безпосередньої демократії, система, основні функції та повноваження місцевого самоврядування, механізм їх реалізації. Висвітлюються гарантії місцевого самоврядування та відповідальність у системі місцевого самоврядування. Робиться спроба висвітлити особливості функціонування і взаємодії органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Узагальнені чинне законодавство та юридична практика. Розраховано на студентів і викладачів вищих та середніх юридичних навчальних закладів, працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, широке коло читачів, які цікавляться питаннями державного будівництва та місцевого самоврядування.

02.01—02.07.110.

342.05 *Шаповал В. Н.* Сравнительное конституционное право. К.: Книгиня Ольга, 2007. 414 с.

В книге изложены основные положения конституционного права стран мира, включая Украину, в свете сравнительного анализа и в аспекте его исторического развития. Книга предназначена для специалистов в области юриспруденции, политических и общественных деятелей, правозащитников, студентов юридических, исторических и политологических специальностей. Представляет интерес также и для широкого круга читателей.

Автори реферати

02.01—02.07.111.

342.726-054.57(477)(043.3) *Алмаші І. М.* Реалізація прав національних меншин в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. 20 с.

Досліджуються теоретичні основи реалізації прав національних меншин в Україні, розвиток політико-правової думки щодо реалізації прав національних меншин, еволюція реалізації прав національних меншин в Україні, реалізація прав національних меншин в Україні на загальнодержавному та регіональному рівнях, зокрема в Автономній Республіці Крим та Закарпатській області. Здійснено аналіз нормативно-правових актів України, актів міжнародного права, практики діяльності уповноважених суб'єктів у сфері

реалізації прав національних меншин. Значне місце в дослідженні посідає аналіз основних проблем, які виникають при реалізації прав національними меншинами в Україні, та визначення основних перспектив розвитку у сфері реалізації прав національних меншин в Україні. Здійснено аналіз інституційної та нормативної систем щодо реалізації прав національних меншин в Україні за внутрішньодержавним правом України. Вироблено практичні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України у сфері реалізації прав національних меншин.

02.01—02.07.112.

342.571(477) *Грабильніков А. В.* Конституційне право громадян України брати участь в управлінні державними справами: проблеми теорії і практики: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2006. 20 с.

Досліджуються теоретичні і практичні проблеми суб'єктивного конституційного права громадян України брати участь в управлінні державними справами як комплексного, інтегруючого інші політичні права: право брати участь у всеукраїнському та місцевих референдумах, обирати і бути обраним до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, рівного доступу до державної служби і служби в органах місцевого самоврядування, брати участь у здійсненні правосуддя. Розкриваються його поняття, правова природа, структура, основні етапи становлення і розвитку, співвідношення з іншими політичними правами, аналізуються основні форми участі громадян України в його реалізації. Визначені поняття, система і види гарантій даного права. Обґрунтовується висновок, за яким дане право за своєю суттю є правом громадян брати участь у здійсненні належної народу України влади — безпосереднього народовладдя, державної влади і місцевого самоврядування. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення його конституційно-правового регулювання.

02.01—02.07.113.

342.276-054.57(477)(043.3) *Лазур Я. В.* Правове регулювання національно-культурної автономії: світовий та вітчизняний досвід: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2006. 20 с.

Розглянуто поняття «національно-культурна автономія», його ознаки та види. Досліджуються: розвиток політико-правової думки щодо національно-культурної автономії; еволюція національно-культурної автономії в Україні; правові засади національно-культурної автономії за законодавством зарубіжних країн, зокрема Латвії, Естонії, Російської Федерації, Сербії та Чорногорії, Угорщини та Словенії; порядок формування органів національно-культурної автономії за законодавством зарубіжних країн; права та обов'язки органів національної культурної автономії

за законодавством зарубіжних країн; сучасний стан національно-культурної автономії в Україні та перспективи розвитку її правових засад; концепція формування органів національно-культурної автономії в Україні; концепція правового статусу органів національно-культурної автономії в Україні. Здійснено аналіз чинних нормативно-правових актів України та окремих зарубіжних країн, актів міжнародного права, практики діяльності органів національно-культурної автономії в окремих зарубіжних країнах, новітніх законопроектів з питань національно-культурної автономії в Україні. Важливе місце в даному дослідженні посідає аналіз основних проблем та перспектив розвитку національно-культурної автономії в Україні. Вироблено практичні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України про національно-культурні автономії в Україні.

02.01—02.07.114.

342.724(477)(043.3) *Свірський Б. М.* Конституційно-правове положення грецької національної меншини та її асоціації в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Розкривається конституційно-правове становище грецької національної меншини та її асоціації в Україні. Аналізуються вітчизняні та зарубіжні правові джерела, дослідження учених із метою узагальнення визначення поняття «національна меншина». В ході дослідження проведено класифікацію видів прав та обов'язків представників національних меншин в Україні. Досліджуються основні етапи розвитку громадських об'єднань в Україні; визначені шляхи та конституційно-правові умови утворення грецьких національних об'єднань та входження їх у Федерацію грецьких товариств України. Визначені організаційно-правові підстави діяльності федерації, дається узагальнена характеристика та систематизація статутних документів, які регламентують її діяльність. Аналізуються основні напрями її діяльності. Виокремлено пропозиції щодо удосконалення правового становища національних меншин та їх асоціацій в Україні.

02.01—02.07.115.

342:341.24(477)(043.3) *Терлецький Д. С.* Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

На основі системного підходу автор доводить необхідність розширення рамок наукового дослідження і виділення конституційної імплементації міжнародних договорів у цілому як самостійної складової більш загального явища національної імплементації міжнародно-правових норм. У зв'язку з цим комплексно розглядається механізм конституційної імплементації міжнародних договорів, виокремлюються його права, організаційна та функціональна складові;

досліджуються недоліки функціонування механізму конституційної імплементації та пропонуються шляхи їх вирішення. Особливої уваги приділено аналізу практичних результатів впливу, здійснюваного конституційним правом як нормативним інституційним регулятором, на дію міжнародних договорів в Україні. Сформульовано низку положень і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення конституційного і поточного законодавства, правозастосовної практики з метою підвищення ефективності реалізації на національному рівні міжнародно-договірних зобов'язань України.

02.01—02.07.116.

342.11(477)(043.3) *Француз-Яковець Т. А.* Забезпечення конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Здійснено аналіз забезпечення конституційного статусу людини і громадянина в Україні. В роботі характеризуються основні елементи конституційно-правового статусу, приділяється особлива увага правам і свободам людини і громадянина, обов'язкам громадян, інститутів громадянства, гарантіям конституційно-правового статусу особи. Основну увагу приділено проблемам, що виникають у зв'язку із забезпеченням конституційно-правового статусу особи у процесі діяльності державних органів різних гілок влади та недержавних організацій, які покликані сприяти реалізації та забезпеченню прав і свобод людини і громадянина. Зазначені питання висвітлюються на основі всебічного аналізу Конституції та конституційного законодавства України з точки зору втілення принципів пріоритету прав людини і громадянина, верховенства конституції, визнання прав і свобод людини найвищою соціальною цінністю. Сформульовано ряд висновків, пов'язаних із визначенням поняття конституційно-правового статусу, систематизацією його принципів, запропоновано рекомендації, спрямовані на забезпечення конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні у частині підвищення ефективності діяльності органів державної влади, удосконалення чинного вітчизняного законодавства у галузі прав людини.

С т а т т і

02.01—02.07.117.

342.53:342.4(477) *Александров О. А.* Конституційна відповідальність парламентарія // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 2. — С. 94—103.

У статті автор робить певне поєднання конституційної та політичної відповідальності, а саме, розглядає ці поняття як співвідношення частини та цілого, де конституційна відповідальність виступає лише як прояв (частина) політичної відповідальності при наявності пев-

них умов. Обґрунтовано поняття «позитивна» та «ретроспективна» відповідальність у конституційному праві. Вирішується питання: чи може конституційна відповідальність парламентарія настати без конституційного делікту або конституційний делікт парламентарія в окремих випадках не володіє усіма притаманними йому ознаками, наприклад, настає без вини? Надається визначення поняття «конституційна відповідальність парламентарія».

02.01—02.07.118.

342.534(477) *Александров О. А.* Повноваження народного депутата: питання класифікації // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 1. С. 123—132.

Проведено аналіз законодавчих положень та доктринальних джерел з метою вирішення теоретичних і практичних питань, що виникають при класифікації повноважень народного депутата України. На основі аналізу форм діяльності народного депутата України запропоновано нову редакцію ст. 6 Закону України «Про статус народного депутата України», яка повинна бути покладена в основу нормативно-правової регламентації прав та обов'язків народного депутата України. Стверджується, що основною моделлю класифікації повноважень народного депутата України, що має найти своє нормативно-правове закріплення у законодавстві України, слід вважати поділ депутатських повноважень на загальні групи відповідно до загальних сфер діяльності парламентарія, та, в свою чергу, поділ повноважень парламентарія всередині таких груп за критерієм форм діяльності народного депутата України. Решта запропонованих моделей класифікації повноважень народного депутата України (повноваження загального і конкретного характеру; визначено-періодичної та невизначено-періодичної дії; індивідуальні та колективні; установчі, організаційні та контрольні) виконують додаткову роль, підкреслюючи, що права й обов'язки народного депутата України є центральним елементом його правового статусу, становлять складну і внутрішньонеоднорідну систему, яка характеризується цілісністю та єдністю.

02.01—02.07.119.

342.726-055.2:173.4(477) *Аніщук Н. В.* Право на аборт: стан законодавчого забезпечення та реалізація в Україні // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 318—322.

Здійснено правовий аналіз проблеми забезпечення та реалізації права жінок на аборт. Надається визначення поняття аборт. Проводиться історичний експурс розвитку права на аборт у нашій країні. Аналізується сучасне законодавство України про аборти. Розглядаються наслідки для жінок, пов'язані з реалізацією їхнього права на аборт. Надаються висновки з поставленої проблеми.

02.01—02.07.120.

342.8:34.038 *Афанасьєва М. В.* Особливості реалізації права на судове оскарження в межах виборчого процесу // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 315—318.

Відмічено, що у ході виборів 2006 р. норми Кодексу адміністративного судочинства України, діючи паралельно з нормами виборчого законодавства в деяких аспектах суперечать одні однім, у зв'язку з чим на практиці виникало їх різночитання та неоднакове застосування. Розглянуто колізію, що виникла на прикладі підсудності справ з оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій по виборах народних депутатів України та її членів. Стверджується, що правова природа виборчого спору визначається публічно-правовим характером виборчих правовідносин, оскільки вони формуються в особливій сфері суспільного життя, що визначає засади, які лежать в основі формування органів державної влади та місцевого самоврядування та регулюються конституційно-правовими нормами.

02.01—02.07.121.

342.534.2(477) *Бабій І.* Інститут депутатської недоторканності і кримінальна відповідальність // Право України. — 2006. — № 12. — С. 87—89.

У статті з'ясовується обсяг та доцільність існування в чинному законодавстві інституту депутатської недоторканності. Розглянуто два основних види привілеїв. Висвітлені питання щодо привілеїв у країнах Європи та США. Стверджується, що сучасний стан регулювання імунітету депутатів Верховної Ради України відповідає західноєвропейським стандартам і близький за змістом до порядку, що діє у країнах СНД.

02.01—02.07.122.

342.352(477) *Батанов О. В.* Акти місцевого самоврядування як джерела конституційного права України: поняття та правова природа // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 52—59.

У статті аналізуються особливості та характерні ознаки актів місцевого самоуправління як джерел конституційного права України. Підкреслено, що істотними ознаками правових актів місцевого самоврядування, які відображають їхню правову природу, варто вважати їхній вольовий і публічно-владний характер, конституційність і законність, ефективність, компетентність, загальнооб'язковість, доцільність, соціальність та гуманність. Без цих ознак правовий акт місцевого самоврядування не є правовою реальністю, а якщо акт реально існує, але не містить в собі цих ознак, ідеться або про нелегітимний характер цього акта, у випадку його неконституційності, незаконності, некомпетентності, тобто такий акт не варто розглядати як джерело конституційного права, або про його

дефектність, у разі його неефективності, недовічності, несоціальності, негуманності тощо.

02.01—02.07.123.

342.71(477) *Бедрій Р. Б.* Зміст громадянства України: конституційно-правовий аспект // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 75—81.

Проаналізовано погляди вітчизняних та зарубіжних учених, а також положення конституційно-правових актів України з питань громадянства. Висвітлено деякі проблеми, що стосуються визначення змісту громадянства.

02.01—02.07.124.

342.511(477) *Белов Д.* Президент як четверта гілка влади // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 42. С. 122—126.

Досліджено особливості правового статусу Президента України, які ґрунтуються на нормах Конституції України. Автор звертає увагу на взаємовідносини між главою Української держави та органами законодавчої та виконавчої гілок влади. Висловлено ідею про належність президента до четвертої гілки влади.

02.01—02.07.125.

342.4(477) *Бисага Ю. М., Белов Д. М.* Внесення змін до Конституції: окремі аспекти // Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: Матеріали наук.-практ. конф. 26 черв. 2006 р. — К., 2006. — С. 184—187.

Зазначено, що в сукупності запропоновані зміни до Конституції України являють собою цінне джерело інформації про розвиток конституційного конфлікту та гіпотетичних можливих способів його вирішення. Аналіз змін дає можливість зробити висновок про загальну спрямованість цих ініціатив. Констатується, що ініціативи, спрямовані на перерозподіл влади, становлять значну частину пропозицій про внесення змін, можуть бути розділені на пропозиції як негативного (тобто спрямованого на виключення тих чи інших статей), так і позитивного (тобто нові нормативні положення, що вводяться) характеру. Вони різняться ступенем радикалізму щодо перегляду Конституції від прагнення до її повної ревізії до конкретизації окремих положень і статей. Звернуто увагу на різну якість поправок з правового погляду, серед яких переважають декларативні пропозиції, що часто не спираються на існуюче законодавство і не мають ясного правового обґрунтування, але які виражають уявлення депутатів про бажані зміни державного устрою.

02.01—02.07.126.

35.072.2:352(477) *Бориславська О.* Окремі аспекти державного контролю за функціонуванням місцевого самоврядування в Україні // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр.

Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 112—117.

У статті досліджено окремі аспекти державного контролю за діяльністю суб'єктів місцевого самоврядування. Визначено поняття державного контролю за функціонуванням місцевого самоврядування, охарактеризовано його зміст та систему. Автор наголошує на необхідності ухвалення закону про державний контроль за діяльністю суб'єктів місцевого самоврядування або включення відповідного розділу до нової редакції Закону України про місцеве самоврядування.

02.01—02.07.127.

342:34.03 *Бориславський Л.* Поняття, підстави та суб'єкти конституційної відповідальності // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 118—125.

Досліджено конституційну відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності. Розглянуто поняття, зміст, коло органів і посадових осіб, на які вона поширюється, підстави, засоби і процедури її застосування.

02.01—02.07.128.

352(477) *Буряк Т. М.* Гносеологические подходы к генезису объективного состава местного самоуправления // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2005. Вип. 30. С. 255—263.

Указується на отсутствие в трудах ученых-юристов концептуального подхода к выявлению и пониманию диалектической взаимосвязи факторов генезиса вопросов местного значения в идентификации объективного состава местного самоуправления (далее МСУ) в Украине. Проводится разработка теоретических подходов к рефлексированности этой проблемы, пониманию роли генезиса объективного состава местного самоуправления в становлении компетенции МСУ. Установлено, что концепция процесса общественного взаимодействия на локальном уровне деятельности социума дает продуктивный пример возникновения, развития, функционирования и взаимодействия межличностных и групповых отношений в рамках территориального коллектива. Они возникают на базе общей мотивации заинтересованности в реализации основной задачи местного самоуправления, его объективной основы — вопросов местного значения. Стойкая мотивация в указанном контексте формирует своеобразный кадастр таких вопросов, которые становятся социальным наследием, передающимся детям, родившимся и растущим в рамках местного сообщества.

02.01—02.07.129.

342.6(477)+342.52(477) *Вавженчук С. Я.* Виконавча влада Президент України: конституційно-правові аспекти структурної взаємодії // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і полі-

тичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2005. Вип. 30. С. 246–255.

Досліджуються правові проблеми визначення місця президента у структурі державної влади сучасної України. Висвітлено конституційно-правові інститути взаємодії президента та виконавчої влади. Охарактеризовано основні проблемні моменти, що виникають у сучасних умовах у процесі взаємодії президента та виконавчої влади (насамперед уряду), а також намічено можливі шляхи їх вирішення.

02.01–02.07.130.

342.828(477) *Донченко Ю. Г.* Територіальна організація виборів (практика і проблеми) // *Вибори — 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.)* / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча коміс. К., 2007. С. 382–387.

Зосереджено увагу на практиці формування і подальшого удосконалення виборчого законодавства щодо територіальної організації виборів та створення територіальних виборчих округів.

02.01–02.07.131.

342.828.001.71 *Ключковський Ю. Б.* Еволюція територіальної організації загальнонаціональних виборів // *Вибори 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.)* / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча коміс. — К., 2007. — С. 387–395.

Проаналізована територіальна організація виборів, оскільки вона відіграє певну роль у тих труднощах, які виникали на виборах. Зазначено, що проблема територіальної організації виборів властива представницькій демократії за її суттю. Як тільки численність громадян стає такою, що вони не можуть зібратися в одному місці, як це було в грецьких полісах чи сьогодні практикується в певних швейцарських кантонах. Обґрунтовується питання організації голосування в різних місцях, щоб забезпечити можливість участі у виборах кожного громадянина, незалежно від місця його перебування. Запропоновано систему територіальних виборчих округів та виборчих дільниць зробити постійною, а не тимчасовою, з ціллю розв'язання низки наведених проблем.

02.01–02.07.132.

342.537 *Колісник В. П.* Конституційний механізм формування уряду: досвід європейських держав і сучасна українська модель // *Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — Вип. 81. — С. 51–59.*

Проведено порівняльний аналіз конституційно-правового регулювання найбільш типових процедур призначення прем'єр-міністра й заміщення посад членів уряду в окремих європейських державах та в Україні. Доведено, що нова

модель формування українського уряду, започаткована шляхом внесення змін до конституції України Законом від 8 грудня 2004 р., не повторює жодного європейського зразка і лише частково нагадує окремі елементи різних конституційних моделей. Стверджується, що такий механізм, перенесений на український ґрунт, не може претендувати на ефективність, тому що в більшості європейських держав склад уряду формується за пропозицією прем'єр-міністра саме главою держави, а не парламентом. Обґрунтовано питання політичної відповідальності за низьку результативність дій уряду та міністрів в Україні.

02.01–02.07.133.

342.7(477) *Константин О. В.* Конституційні перетворення не можуть оминати правового механізму судового захисту основних прав і свобод людини і громадянина // *Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 1. С. 12–18.*

Розглянуто актуальні питання щодо запровадження судового механізму захисту конституційною юстицією основних прав і свобод людини і громадянина. Вказується на необхідність удосконалення процедур реалізації та захисту основних прав і свобод кожною людиною як першоджерел публічної влади — запровадження конституційної скарги. Досліджується зарубіжний досвід щодо існування інституту конституційної скарги. Запропоновано, уводячи конституційну скаргу в законодавство України, передбачити й певні «жорсткі» формальні умови для її подання з тим, щоб громадяни не зловживали цим правом. Враховуючи законодавства різних країн, наведено перелік установ, що дозволяють запобігти необґрунтованим зверненням до суду конституційної юрисдикції. Рекомендовано передбачити чіткі вимоги до змісту та форми конституційної скарги, сплату суду компенсації за необґрунтоване звернення, «зловживання правом» та надати право попередньої перевірки конституційної скарги Секретаріату Конституційного Суду України.

02.01–02.07.134.

342.4(477) *Костенко О. М.* Конституція і ідеологія: проблема співвідношення // *Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: Матеріали наук.-практ. конф. 26 черв. 2006 р. — К., 2006. — С. 87–93.*

Виходячи з концепції інструментальної функції законодавства, автор наголошує, що без належної ідеології законодавство, в тому числі Конституція України, будучи одним із соціальних інструментів, не застосовується належним чином та є коренем кризи правопорядку в Україні. Обґрунтовано поняття прогресивної ідеології, заснованої на ідеї природної цілісності світу, з якої випливає принцип соціального натуралізму. Стверджується, що основне завдання держави — зробити усе, аби громадяни оволо-

діли прогресивною ідеологією, без якої вони не зможуть скористатися своїми законодавчо закріпленими правами і свободами і без якої неможливе втілення в життя принципу верховенства права. Конституція стане ефективним інструментом забезпечення демократії в Україні, коли громадяни будуть озброєні ідеологією, придатною до демократії.

02.01—02.07.135.

342.511(477) *Крегул Ю.* До питання законодавчого забезпечення діяльності Секретаріату Президента України // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 3. С. 36—39.

Автор аналізує нормативно правову регламентацію функціонування Секретаріату Президента України як постійно діючого допоміжного органу. Обґрунтовується необхідність законодавчого закріплення його діяльності. Робиться висновок, що прихід до влади нового Президента України спричиняє реорганізацію всієї системи центральних органів виконавчої влади, у тому числі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб при Президентові України, зокрема його Адміністрації Секретаріату. Автор вважає, що всі зміни, що вносилися і стосувалися нормативно-правової регламентації діяльності адміністрації Секретаріату Президента України у 1991—2005 рр., перш за все зміни, що вносилися в організаційну діяльність цього органу протягом 2005 р., не є науково обґрунтованими та носять ознаки стихійності щодо прийняття відповідних реорганізаційних рішень. Зазначається, що від цього, насамперед, страждає управлінська діяльність. Вважається за необхідне розроблення та прийняття закону України «Про Секретаріат Президента України», де б було визначено основні завдання, функції, повноваження та структуру Секретаріату Президента України, що забезпечить стабільне та ефективне його функціонування.

02.01—02.07.136.

342.738 *Кулініч О. О.* Таємниця особистого життя та сімейна таємниця за законодавством України: порівняльний аспект // Часопис цивілістики. 2006. Вип. 2. С. 23—25.

Аналіз чинного законодавства, наукових публікацій з питань про таємницю особистого життя показав, що властиві таємниці особистого життя і сімейній таємниці особистості суб'єктивний склад, зміст і спосіб виникнення характеризують їх як інформацію з обмеженим доступом. Специфіка зазначених елементів виражена настільки яскраво, що виключає тотожність таємниці особистого життя міждержавним секретам або державній таємниці. Сімейна таємниця є складовою особистої таємниці, а у своїй сукупності вони є вагомими складовими приватного життя. Особливе місце таємниць у загальній системі інформації з обмеженим доступом визначає особливості правового регулювання обігу даного виду інформації. Доведено, що таємниці

особистого життя повинна розглядатися як об'єкт цивільних правових відносин. Запропоновано законодавче визначення понять особистого та сімейного життя, закріплення відомостей, що не можуть його становити.

02.01—02.07.137.

351.862.22(477) *Курило Т. В.* Конституційно-правові засади охорони культурної спадщини та проблеми їх реалізації в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 68—75.

Проаналізовано нормативні акти, що є правовою основою охорони культурної спадщини України. Визначено перелік державних органів, завданням яких є охорона історичних та культурних цінностей України. Виявлено недоліки чинного законодавства у сфері такої охорони та обґрунтовано шляхи їх подолання.

02.01—02.07.138.

342.4(477) *Куценко І. В.* Види нормативно-правових актів за Конституцією України // Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: Матеріали наук.-практ. конф. 26 черв. 2006 р. К., 2006. — С. 83—85.

Підкреслено, що поділ нормативно-правових актів на закони і підзаконні акти має суто теоретичний характер. Даний поділ не зовсім адекватно відображений у нормах Конституції України. Зазначено, що поділ на закони та інші нормативно-правові акти має право на існування, але він не відображає класичного поділу нормативно-правових актів. Запропоновано у нормах Конституції України використовувати загальновизнаний у теорії права поділ нормативно-правових актів на закони і підзаконні нормативно-правові акти.

02.01—02.07.139.

342.8(477) *Луговий І. О.* Міжнародно-правові стандарти виборів та їх реалізація в національному законодавстві // Часопис Київського університету права. — 2006. — № 2. — С. 111—114.

Автор проводить аналіз міжнародних стандартів виборів, які відображені в універсальних та регіональних міжнародно-правових актах про права людини. Розглядаються питання втілення цих стандартів у національне законодавство як один з важливих факторів забезпечення євроінтеграції України.

02.01—02.07.140.

342.72/73 *Міхальов В. О.* Гарантії біологічних прав людини // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 307—310.

Охарактеризовано гарантії біологічних прав людини виходячи з загальних підходів, що запропоновані сучасною наукою конституційного права. Виділено два основних способи захисту

біологічних прав: самозахист; державний захист, тобто захист за допомогою державних інстанцій. Розглянуто загальні міжнародно-правові і спеціальні гарантії, які стосуються лише біологічних прав. Стверджується, що одним із важливих чинників, гарантуючих застосування в Україні європейських стандартів прав людини, повинен стати Закон України «Про виконання рішень Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року.

02.01—02.07.141.

342.8(477) *Пилипишин В. П.* Вибірчі системи та універсальність принципів виборчого права // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 32. — С. 164—172.

Досліджуючи проблему конституційного забезпечення виборчих систем, сконцентровано увагу на висвітленні цієї теми саме у зв'язку з її реалізацією і гарантуванням принципів виборчого права, як вони закріплені в чинній Конституції України та законодавстві. Проаналізовано, які саме контраргументи (або загрози) з точки зору забезпечення та дотримання загально визначених принципів виборчого права можуть бути спрямованими щодо пропорційної виборчої системи. Стверджується, що принципи виборчого права з юридичної точки зору є інваріантними щодо типу виборчої системи і зберігають свою значущість для мажоритарних, змішаних та пропорційних виборчих систем. Звернуто увагу на те, що перехід до пропорційної виборчої системи не може не враховувати й цілого ряду інших додаткових правових умов, які забезпечують дотримання базових принципів виборчого права. Насамперед, це пов'язано з формуванням відповідного законодавства, яке регламентує діяльність політичних партій, забезпечує демократичні засади їх організації і діяльності унеможливорює відрив партій від громадянського суспільства та їх перетворення на механізм перманентного відтворення влади окремих політичних еліт.

02.01—02.07.142.

342 *Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л.* Проблеми теорії конституційно-правових відносин // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. — Вип. 17. — С. 93—118.

Вказується на існування розходження між загальною теорією системи права і теорією правовідносин. Визначено сучасне поняття конституційно-правових відносин. Аналіз юридичних особливостей їхніх складових дав змогу виявити їхні особливості в системі інших галузевих правовідносин. Викладено погляд стосовно найменш дослідженого елемента конституційно-правових відносин, на прикладі якого найбільш рельєфно простежується причинно-наслідкова сутність правовідносин юридичний факт. Визначено класифікацію конституційних юридич-

них фактів. Комплексно проаналізовано конституційно юридичні факти та виявлено їх юридичні особливості і призначення у складі конституційно-правових відносин.

02.01—02.07.143.

342.53(477) *Порубенський О. М.* Окремі питання організації комітетів у структурі парламенту: зарубіжний досвід та Україна // Часопис Київського університету права. 2007. № 1. — С. 72—77.

У статті проаналізовано проблеми визначення ролі комітетів у структурі законодавчих органів. Рекомендовано Верховній Раді ініціювати три важливі кроки, щоб поліпшити систему й роботу комітетів: установити кількість комітетів з чітко встановленою юрисдикцією з погодженим, наперед визначеним чисельним складом кожного комітету; розробити цілком узгоджені критерії діяльності членів комітету, які б забезпечували не тільки представництво більшості, а й брали до уваги стаж законодавчої діяльності і/або усвідомлюваний політичний вплив, або авторитет члена парламенту; іншим вирішальним кроком розбудови сильної системи комітетів є компетентність і досвідченість працівників апарату комітетів. Наголошено, що ключовим чинником для ефективного комплектування комітетів кадрами мають стати не стільки питання партійної належності, скільки питання залучення до роботи здібних, обізнаних молодих професіоналів.

02.01—02.07.144.

342.84(477) *Серьогін В. О.* «Політичне прайвесе» у виборчому процесі: Україна і закордонний досвід // Вибори 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.) / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча коміс. — К., 2007. — С. 224—227.

Окреслено три блоки проблем забезпечення недоторканності приватного життя (прайвесе) у виборчому процесі: прайвесе кандидатів на виборні посади; прайвесе виборців; прайвесе членів виборчих комісій. Визначені актуальні проблеми забезпечення політичного прайвесе громадян країни у виборчому процесі, які зведені в чотири групи. З метою виправлення наявної ситуації щодо захисту прайвесе суб'єктивного виборчого процесу в Україні запропоновано внести ряд суттєвих змін до чинного виборчого законодавства, відобразивши в ньому ті принципові моменти, які виправдали себе у країнах з розвиненим законодавством у даній сфері.

02.01—02.07.145.

342.537.92(477) *Совгиря О. В.* Історія правового регулювання статусу парламентської опозиції в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 2. С. 19—26.

Аналіз чинного законодавства України на предмет закріплення в ньому правового статусу парламентської опозиції (далі — ПО) дає мож-

ливість зробити висновок про те, що таке закріплення практично відсутнє. Натомість має місце встановлення загальних засад або регулювання окремих аспектів діяльності парламентської меншості на рівні міжнародно-правових актів. Конституції України, Закону України «Про статус народного депутата України», Регламенту Верховної Ради України. Лише Закон України «Про політичні партії в Україні» гарантує політичним партіям свободу опозиційної діяльності. Для забезпечення нормального функціонування ПО рекомендовано закріпити статус ПО у Законі України «Про парламентську більшість та політичну опозицію», проект якого розроблений автором та переданий до Верховної Ради України.

02.01—02.07.146.

342.7 Соловійов О. В. Деякі теоретичні положення юридичної інтерпретації правових норм (до питання ефективного цільового тлумачення Конвенції про захист прав і основних свобод людини) // Економіка, фінанси, право. — 2006. — № 10. — С. 36—39.

Викладено системи принципів тлумачення Конвенції про захист прав і основних свобод людини. Запропоновано процес тлумачення права розпочинати з аналізу мови, якою складено нормативний акт (мовний спосіб тлумачення). У разі недостатності мовного тлумачення, суб'єкт тлумачення може застосовувати сукупність методів, що враховують інші чинники, окрім лінгвістичного. Ця стадія умовно позначається як реальна. В основу реального тлумачення покладено три основні припущення: формулюючи норму права законодавець мислить логічно; окремі правові норми, нормативно-правові акти, галузі права та усе законодавство в цілому утворюють логічну систему; оскільки розвиток суспільних відносин має динамічний характер, первісне розуміння законодавцем понять, що знайшли вираження у нормі права, може відрізнятись від їх актуального сприйняття. Виділено три основні методи правотлумачення: логічний, систематичний та історичний. Проаналізовано також «цільовий» або «теологічний» метод тлумачення.

02.01—02.07.147.

342.846(477) Співак В. І. Правові засади вдосконалення виборчого законодавства України в частині, що регулює статус виборчих комісій та окремі питання участі політичних партій у виборчому процесі // *Вибори 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи*: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.) / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча коміс. — К., 2007. — С. 253—259.

З урахуванням норм чинного законодавства України, а також досвіду організації підготовки і проведення виборів обґрунтовано визначення статусу виборчих комісій як цілісного державного механізму забезпечення реалізації виборчих прав громадян України. Проаналізовано правові

засади здійснення виборчими комісіями функцій судових органів. Визначено роль політичних партій у виборчому процесі та правові підстави формування персонального складу виборчих комісій. Проаналізовано права громадських організацій щодо здійснення офіційного спостереження за виборчим процесом. Розроблено практичні рекомендації щодо механізму вдосконалення виборчого законодавства як одного з факторів розвитку правової культури учасників виборчого процесу в Україні.

02.01—02.07.148.

342.8 Стефанчук М. О. До проблем законодавчого регулювання проведення передвиборної агітації // *Вибори 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи*: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 жовт.—1 листоп. 2006 р.) / Голов. ред. Я. В. Давидович; Центр. виборча коміс. — К., 2007. — С. 372—376.

Проаналізовано такі проблемні питання чинного виборчого законодавства: проблема агітації релігійними організаціями; проблема використання торгової марки як способу агітації; проблема контрагітації в Україні. На основі викладених зауважень запропоновано повний перегляд та вдосконалення виборчого законодавства.

02.01—02.07.149.

342.4(477)“1996” Стецюк П. Зміни до Конституції України 1996 року: поступ чи криза конституціоналізму // *Вісник Львівського університету*: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 133—142.

Досліджуються спроби внесення змін до Конституції України. Критично аналізуються положення Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 р.

02.01—02.07.150.

342.57 Тодика О. Специфіка державності перехідного періоду і проблеми народовладдя // *Вісник Львівського університету*: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 143—151.

Присвячено головним проблемам інституту народовладдя, а саме його функціонуванню і розвитку в державах перехідного періоду.

02.01—02.07.151.

342.4.00173(477) Федоров М. Здійснення конституційної реформи в Україні як умова побудови громадянського суспільства // *Вісник Львівського університету*: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 153—162.

Досліджено основні етапи та проблеми конституційної реформи в Україні. Проаналізовано особливості й головні напрями її здійснення в сучасних умовах розбудови Української державності.

02.01—02.07.152.

342.729:331.109.32 Швець Н. М. До питання про механізм реалізації права на страйк //

Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. Вип. 77. С. 48–54.

Проаналізовано історію становлення права на страйк з урахуванням даних державних органів статистики. Надається визначення поняття страйку. Розглянуто деякі його ознаки. Висвітлено причини страйкового руху й заходи запобігання йому.

02.01–02.07.153.

342.538(477) Шевченко Т. О. Розпуск парламенту як випадок колективного припинення повноважень народних депутатів України // Часопис Київського університету права. 2007. № 1. С. 77–82.

У статті дається правова оцінка інституту розпуску парламенту. Проаналізовано й узагальнено положення конституційного законодавства іноземних держав стосовно розпуску вищого законодавчого органу. Надається класифікація подібних випадків.

02.01–02.07.154.

342.573:336.22(477) Ющенко О. О. Референдум з питань податків: досвід США та перспективи для України // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2005. Вип. 30. С. 190–194.

Комплексно проаналізовано досвід США у проведенні референдумів з питань податків. У межах дослідження окреслено систему референдумів з питань податків в Україні, взявши при цьому до уваги деякі історичні особливості у становленні інституту референдуму в Українській державі. Зазначено, що в законодавстві про референдум слід чітко визначити предмети референдумів з питань податків.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

02.01–02.07.155.

342(470)(075.8) Головистикова А. Н., Грудцына Л. Ю. Конституционное право России в вопросах и ответах: Учеб. пособие за 3 дня. — М.: Эксмо, 2007. — 512 с.

Настоящее учебное пособие соответствует программе курса «Конституционное право России» и государственному образовательному стандарту высшего профессионального образования и рассматривает основные понятия и институты конституционного права, а также практику их применения. Компактная подача и доступное изложение материала делают эту книгу незаменимой для студентов юридических и иных гуманитарных вузов и факультетов, позволяют им экономить время и максимально быстро и качественно подготовиться к семинарам, занятиям и экзаменам по указанному предмету.

02.01–02.07.156.

342.4 (470) Зорькин В. Д. Россия и Конституция в XXI веке. Взгляд с Ильинки. М.: Норма, 2007. 400 с.

В книгу Председателя Конституционного Суда РФ В. Д. Зорькина вошли статьи, интервью, выступления, доклады последних лет, начиная с 2003 г. Основное внимание в них уделено совершенствованию правовой системы России, проведению судебной реформы, развитию национального законодательства, его соотношению с международными правовыми стандартами. Несмотря на разнохарактерность материалов, их объединяет главное — поиск путей развития российского права и конституционного правосудия. Публикуемые материалы отражают не только концептуальные взгляды автора, но и его гражданскую позицию по многим острым вопросам современности. Книга адресована не только профессиональным юристам, но и широкому кругу читателей.

02.01–02.07.157.

342(4/9)(075.8) Конституционное (государственное) право зарубежных стран. Общая часть: Учеб. для вузов / Рук. авт. кол. и отв. ред. Б. А. Страшун. 4-е изд., обновл. и дораб. М.: НОРМА, 2007. 896 с.

Настоящий учебник, первое издание Общей части которого (тома 1 и 2) вышло в свет в 1993 и 1995 гг., — первый учебник конституционного права, в котором эта учебная дисциплина дана как правовая, а не политико-идеологическая. Общая часть курса конституционного (государственного) права зарубежных стран опирается на мировой опыт развития демократической государственности, ознакомление с которым необходимо при изучении не только зарубежного, но и отечественного конституционного права. В четвертом издании устаревший правовой материал заменен новейшим, рассмотрены понятия, вошедшие в конституционно-правовой обиход в последние годы. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов. Учебник будет полезен и студентам, изучающим общую теорию государства, политическую теорию.

02.01–02.07.158.

342(470)(075.8) Конституционное право России: Учебник / А. Е. Постников, В. Д. Мазаев, Е. Е. Никитина и др.; Под ред. А. Е. Постникова. — М.: Проспект, 2007. — 504 с.

Учебник написан в соответствии с государственным образовательным стандартом РФ высшего профессионального образования по учебному курсу «Конституционное право России». В нем рассмотрены следующие вопросы: конституционное право как отрасль и ее развитие; Конституция РФ, ее сущность и основные черты; конституционный строй; конституционные права и свободы человека и гражданина; федеративное устройство РФ; избирательное право; вопросы государственных органов РФ и

субъектов РФ; конституционные основы судебной власти; местное самоуправление. Все вопросы современного конституционного права освещены с учетом последних изменений и динамики развития законодательства Российской Федерации. В работе над учебником принимали участие ведущие специалисты в области конституционного права. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических факультетов и вузов, научных сотрудников, юристов-практиков, судей конституционных и уставных судов, общественных объединений, а также всех, кому интересны вопросы конституционного права.

02.01—02.07.159.

342(4/9)(076.6) Конституційне законодавство зарубіжних країн: Хрестоматія / Упоряд.: В. О. Ріяка, К. О. Закоморна. К.: Юрінком Інтер, 2007. 384 с.

Навчальний посібник містить тексти конституцій США, Франції, Італії та витяги з конституцій та законодавчих актів ряду держав Європи, Азії та Америки. Хрестоматію складено відповідно до програми навчального курсу конституційного (державного) права зарубіжних країн, що дасть можливість читачам дослідити різноманітні концепції конституційного права через ознайомлення з конституційними та іншими законодавчими актами окремих зарубіжних держав. Тексти наведено російською і українською мовами. Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних вузів і факультетів, науковців і всіх тих, хто цікавиться даною тематикою.

02.01—02.07.160.

342(4/8)(075.8) Мишин А. А. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебник. 13-е изд., испр. и доп. М.: Юстицинформ, 2007. — 520 с.

Тринадцатое издание учебника — это дань памяти видного ученого-правоведа профессора МГУ им. М. В. Ломоносова Мишина Августа Алексеевича (1924—1993). Оно подготовлено на основе учебников и монографий, автором которых был А. А. Мишин, и лекционных курсов, прочитанных им в Московском государственном университете. Дополнения и исправления осуществлялись силами редколлегии. Глава «Местное управление и самоуправление в зарубежных странах», написанная профессором МГУ им. М. В. Ломоносова Барабашевым Георгием Васильевичем (1929—1993), бывшая организационной частью предыдущих изданий учебника, включена и в это издание. Книга предназначена для студентов, аспирантов и преподавателей юридических и экономических вузов и факультетов. Может быть использована политологами, историками и специалистами других гуманитарных отраслей, а также депутатами и работниками представительных, исполнительных и судебных органов. Она вызывает интерес у широкого круга лиц, интересующихся вопросами правового государства.

Автореферати

02.01—02.07.161.

342.7(73)(043.3) Самотуга А. В. Особисті права і свободи людини у США та їх захист поліцією: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / ОНЮА. О., 2007. 19 с.

Систематизовано сучасні підходи до розуміння конституційних особистих прав і свобод людини, визначено їх структуру, місце в загальній системі прав і свобод та їх гарантії. Досліджено передумови становлення і розвитку особистих прав і свобод людини у США та їх конституційно-правове закріплення. Охарактеризовано особливості їх гарантії. Проаналізовано конституційно-правовий механізм захисту поліцією США конституційно особистих прав і свобод людини. Досліджено історичні й правові аспекти, визначено й систематизовано функції, форми й методи діяльності, з'ясовано особливості відповідальності працівників поліції США за діяльність щодо захисту конституційних особистих прав і свобод людини.

Статті

02.01—02.07.162.

342.4:347.23 Андреева Г. Н. Объекты права собственности в конституциях зарубежных стран: ретроспективный взгляд // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 1. С. 2—9; № 2. С. 2—7.

Сделан научный ретроспективный анализ конституционного регулирования объектов права собственности в зарубежных конституциях. Намечены общие контуры проблемы, несколько подробнее рассмотрены наиболее сложные, ключевые и неосвещенные в российской науке аспекты. Выделены и рассмотрены исторические этапы конституционного регулирования объектов собственности в зарубежных странах. Каждому этапу посвящен отдельный раздел статьи. Автором отмечено, что приведенные в статье этапы наступают не одновременно во всех странах в силу разновременной и разнотемпной конституционной эволюции разных стран. Охарактеризованы две группы норм об отношении собственности, которые содержались в первых революционных конституциях. Рассмотрев вопрос о новизне современного регулирования, автор отмечает, что новое явление в конституционном регулировании объектов права еще только формируется и связано с глобализацией и усилением экологических проблем. Сделан вывод о том, что стабильное ядро конституционного регулирования существует, и оно включает, прежде всего, имущество и собственность в значении имущества, находящегося, прежде всего, в частной собственности, а также землю как исключительный по значению ресурс.

02.01—02.07.163.

342.553 Дитятковский М. Ю. Формы наделяния органов местного самоуправления отдель-

ными государственными полномочиями // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 2. С. 33–36.

В настоящей статье делается попытка рассмотрения одного из самых дискуссионных вопросов в сфере наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями вопроса о формах наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями. Под формой наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями в настоящей статье понимается правовой акт органа государственной власти, которым закрепляются положения о соответствующем наделении.

02.01–02.07.164.

342.72/73 *Егоричев А. Н.* Право на занятия физической культурой как элемент правового статуса личности // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 1. С. 28–29.

Автор попытался ответить на вопрос: чем должно являться в правовом статусе личности такое явление, как физическая культура правом или свободой? Названные понятия рассмотрены с научной точки зрения. На основе анализа сделан вывод, что право на занятие физической культурой является полноценным элементом правового статуса личности. Четко определяются субъекты при реализации данного права, а также конкретные права и обязанности сторон, а именно: права граждан и обязанности государства, связанные с осуществлением их права на занятие физической культурой.

02.01–02.07.165.

342.724 *Ковригина М. В.* Обеспечение прав национальных меньшинств в демократическом государстве // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 5. — С. 2–4.

Отмечена необходимость создания действенного механизма обеспечения прав национальностей как формы их самоопределения. Выделены основные критерии специальных прав национальных меньшинств. Проанализированы понятия «позитивная и негативная защита», «позитивная дискриминация». Рассмотрены три группы источников урегулирования статуса национальных меньшинств.

02.01–02.07.166.

342.7(5) *Левицька Г.* Особливості конституційного статусу особи в арабських державах // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 126–134.

Стаття присвячена проблемам конституційного статусу особи в арабських державах. Особлива увага приділена питанням громадянства, правовому статусу жінки, особистим, соціальним і політичним правам людини.

02.01–02.07.167.

342.553 *Мадьярова А. В.* Об общих началах определения перечня государственных полномочий, передаваемых органам местного самоуправления // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 2. — С. 27–32.

Обозначены общие принципы (критерии) оценки допустимости передачи полномочий органам местного самоуправления, проанализирован существующий перечень полномочий, передаваемых органам местного самоуправления. Обратив внимание на то, что законодательство РФ практически не закрепляет прямо каких-либо основополагающих начал по определению допустимости передачи государственных полномочий органам местного самоуправления, автор попытался логически вывести некоторые общие правила из иных нормативных положений законодательства. Рассмотрен круг разрешенных и запрещенных к передаче на муниципальный уровень полномочий.

02.01–02.07.168.

342.24(170) *Маршалова В. А.* Практика наделения полномочиями высших должностных лиц субъектов Российской Федерации по представлению главы государства (на примере республик субъектов РФ) // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 1. — С. 14–17.

Дана оценка практики применения новой модели приведения к власти руководителей субъектов на основании вступления в силу изменений в Федеральный закон от 6 октября 1999 г. № 184-ФЗ «Об общих принципах организации законодательных (представительных) и исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации», отменяющих прямые выборы высших должностных лиц субъектов РФ (с 1 января 2005 г.). Сделан вывод о том, что двухлетняя практика применения Федерального закона «Об общих принципах...» (в редакции Федерального закона от 11 декабря 2004 г. № 159-ФЗ) показала, что закрепление новой модели замещения должности высшего должностного лица субъекта Российской Федерации оказало существенное влияние на его конституционно-правовой статус.

02.01–02.07.169.

342.565.2(4) *Міхеєва Т. П.* Роль інституту конституційної юстиції в контексті принципу поділу влади (зарубіжний досвід) // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 32. С. 136–142.

Здійснено аналіз досвіду зарубіжного конституціоналізму у визначенні ролі інституту конституційної юстиції в гарантуванні принципу поділу влади і участі конституційних судів у функціонуванні ефективного механізму стримування та протидії. Узагальнення результатів аналізу практики конституційних судів країн Центральної та Східної Європи, яка формувалась під час створення й утвердження інституту демократич-

ної держави, надали підстави для висновку про те, що незалежно від форми правління в державі, в якій функціонує конституційний суд, цей орган повинен визначитися гарантом дотримання і розуміння конституційного принципу поділу влади. Впровадження в країні такого підходу дозволяє більш чітко обмежувати сферу компетенції окремих інститутів влади і закріплювати способи їх взаємного балансу і стримування.

02.01—02.07.170.

342.34 *Онїщук М. В.* Поняття та типологія референтної демократії: конституційно-правові аспекти // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 2. С. 5—18.

Проведено дослідження проблем типології моделей референтної демократії: «швейцарська модель» (Швейцарія), «французька модель» (Франція, Бельгія, Люксембург, Нідерланди, Алжир та ін.), «американська модель» (США), «британська модель» (Велика Британія, Австралія), «скандинавська модель» (Данія, Норвегія, Швеція), «латиноамериканська модель» (Болівія, Бразилія, Уругвай, Чилі та ін.), «іберійська модель» (Іспанія, Португалія), «радянська модель» (колишній СРСР та країни «соціалістичного табору»), «ісламська модель» (Іран, Марокко та ін.), «пострадянська модель» (Грузія, Молдова, РФ, Україна та ін.) та власне модель «референтної демократії ЄС» (Європейський Союз). Виявлена типологія референтної демократії має не лише теоретико-методологічне, а й практично-прикладне значення для подальшої ідентифікації національної референтної демократії та вибору шляхів її розвитку і вдосконалення. Зазначено, що перед Україною реально існують

два основні шляхи подальшої долі національної референтної демократії: продовження ігнорування ідеалів і принципів європейської референтної демократії з подальшим ситуативним застосуванням «плебісцитарних референдумів» у вузько політичних цілях або ж розвиток теорії та практики референдумів у контексті подальшого розвитку референтної демократії ЄС.

02.01—02.07.171.

342.8(437) *Сарай Р. Д.* Реформування інституту парламентських виборів у Чеській Республіці на сучасному етапі // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2005. Вип. 30. С. 195—202.

Проведено визначення основних змін виборчої системи Чеської Республіки, що сталися внаслідок виборчої реформи. Надається коротка характеристика основних стадій виборчої реформи. Порівнявши «стару» та «нову» виборчі системи, проведено визначення основних позитивних чи негативних результатів проведеної виборчої реформи.

02.01—02.07.172.

342.711-054.6 *Яковлева Е. В.* К вопросу о содержании конституционно-правового статуса иностранных граждан // Конституционное и муниципальное право. 2007. № 2. С. 23—27.

Рассмотрены особенности содержания категории «конституционно-правовой статус иностранных граждан», а именно: своеобразие составляющих статус иностранца элементов; разъяснено, в чем заключается практическое значение существования данного института.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.07.173.

347(477)(063)(073) Збірник тез наукових робіт учасників II Всеукраїнської цивілістичної наукової конференції студентів та аспірантів 30—31 березня 2007 року / Упоряд.: А. Р. Чанишева, А. А. Мкртичян, З. А. Мкртичян, М. І. Карпенко, М. В. Матійко; ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 404 с.

У роботі надруковані тези кращих наукових робіт з проблем цивільного, сімейного, господарського, комерційного, екологічного, земельного права, цивільного, господарського, адміністративного процесу, які були оприлюднені на II Всеукраїнській цивілістичній науковій конференції студентів та аспірантів 30—31 березня 2007 р. на базі факультету цивільної та господарської юстиції Одеської національної юридичної академії.

03.01—02.07.174.

347.65/68 Позднякова М. В. Все, что нужно знать о наследовании. С.Пб.: Питер, 2007. 208 с.

Цель книги — доступно, последовательно рассказать читателю, как и что ему нужно делать (будь он наследником или наследователем), дать практические советы. В книге для удобства читателей приведены формы завещаний, заявлений и других наследственных документов и большое количество практических примеров. Кроме этого, в приложении к книге можно найти текст раздела 5 части третьей Гражданского кодекса Российской Федерации. Пособие незаменимо для студентов, которые готовятся к экзамену или зачету по наследственному праву, а также для практикующих юристов (в том числе — нотариусов). Предназначено для широкого круга читателей.

03.01—02.07.175.

347(477)(075.8) Слипченко С. А., Смотров О. И., Кройтор В. А. Гражданское и семейное право: Конспект ответов на зачете и экзамене: Учеб. пособие. 2-е изд., испр. и доп. Х.: Эспада, 2006. 336 с.

Настоящее учебное пособие представляет собой краткое изложение основных вопросов гражданского и семейного права. Им удобно пользоваться при подготовке к семинарам и практическим занятиям, хотя, безусловно, предлагаемое издание не заменит учебник или практикум по гражданскому и семейному праву, равно как и не отменяет необходимости глубокого изучения гражданского и семейного законодательства. При подготовке к зачетам и экзаменам книга поможет закрепить в памяти не только

знания, но и примерную схему ответа на любой вопрос по изучаемым дисциплинам. Пособие будет полезно при подготовке студентов и курсантов к лекциям по гражданскому и семейному праву.

03.01—02.07.176.

347(477)(075.8) Цивільне право України. Загальна частина: Загальні положення. Особисті немайнові права фізичної особи. Речове право. Спадкове право. Загальні положення про зобов'язання і договори: Підручник / За ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки. — К.: КНТ, 2006. — 480 с.

У підручнику на основі оновленого цивільного законодавства та сучасних наукових концепцій характеризуються основні види договірних і недоговірних зобов'язань, містяться авторські погляди на шляхи вирішення окремих пов'язаних з ними проблем. Підручник розрахований на студентів, аспірантів, викладачів, практикуючих працівників та інших осіб, які цікавляться проблемами цивільного процесу.

03.01—02.07.177.

347(477)(094.1) Цивільний кодекс України: Наук.-практ. комент. / За заг. ред. Є. О. Харитонова; Ред.-упоряд. Н. Ю. Голубева; ОНЮА. 3-тє вид., переробл. та допов. — Х.: Одиссей, 2006. — 1200 с.

На основі наукового аналізу цивільного права та узагальнення судової практики наводиться постатейне тлумачення чинного ЦК України, а також інших документів законодавства. Видання третє та доповнене вміщує коментар до кн. I — кн. 6, в яких розкрито: загальні положення; особисті немайнові права; право власності та інші речові права; право інтелектуальної власності; зобов'язальне право; спадкове право. Видання розраховане на суддів, працівників прокуратури, працівників інших правоохоронних органів, адвокатів спеціалістів юридичних служб підприємств та організацій усіх форм власності, науковців, викладачів, аспірантів і студентів юридичних вищих навчальних закладів.

03.01—02.07.178.

347.65/68 Якупов Р. С. Наследование имущества и ваши права. Ростов н/Д: Феникс, 2007. 220 с.

Автор книги в доступной форме предлагает подробные разъяснения самых насущных вопросов по нотариату и наследованию, которые встречаются в жизни каждого человека. По каждому вопросу читателю не будет необходимости обращаться к адвокату. В книге даны ответы на самые различные вопросы по наследованию имущества: кто может заверить завещание, когда и сколько платить, как принять наследство, определить доли при наследовании

и т.д. Предназначено для широкого круга читателей.

Автореферати

03.01—02.07.179.

347.19(043.3) *Бейцун І. В.* Об'єднання юридичних осіб в цивільному праві: порівняльно-правовий аналіз: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 18 с.

На основі цивільно-правового аналізу проведено розроблення теоретичної бази та формулювання понятійного апарату цивільно-правового регулювання діяльності об'єднань юридичних осіб в Україні. Встановлюються вихідні положення, що визначають цивільно-правовий статус об'єднань, з'ясовується їх сутність, поняття та види, проаналізовано питання їх правосуб'єктності. У процесі дослідження визначено правову природу відносин між учасниками групи юридичних осіб, на основі чого обґрунтовано підстави цивільно-правової відповідальності у таких відносинах. Висвітлено сутнісні характеристики правового статусу дочірніх юридичних осіб. Встановлено специфіку правового статусу окремих видів об'єднань. На підставі обґрунтованих автором теоретичних положень сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України.

03.01—02.07.180.

347.447.51(043.5) *Єсінова Л. О.* Гарантія у цивільному праві: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. О., 2006. 20 с.

Проводиться аналіз поняття гарантії як виду забезпечення зобов'язань. Досліджуються питання правової природи, сутнісних ознак гарантії, визначення її місця у системі засобів забезпечення зобов'язань. Розглядається процес формування ідеї гарантії, починаючи з римського приватного права і до сьогодні. Аналізові піддано сучасну концепцію гарантії. Характеризуються підстави виникнення та припинення гарантійних правовідносин, специфіка юридичної сукупності, що спричиняє виникнення цих відносин. Розглядаються особливості різних видів гарантії, їх співвідношення із суміжними цивільно-правовими інститутами. Сформульовано теоретичні висновки з досліджених питань та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення регулювання інституту гарантії у цивільному законодавстві України.

03.01—02.07.181.

347.77(477)(043.3) *Кодинець А. О.* Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у цивільному праві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 18 с.

Проведено комплексний аналіз теоретичних та практичних проблем правової охорони за-

собів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у цивільному праві України. Здійснюється визначення ефективності цивільно-правового регулювання відносин, пов'язаних з їх використанням, та розробка обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Досліджено історичний розвиток та визначена система засобів індивідуалізації, проаналізовано співвідношення засобів індивідуалізації з суміжними правовими категоріями, з'ясована правова природа та ознаки суб'єктивних прав на засоби індивідуалізації, особливості їх реалізації та захисту.

03.01—02.07.182.

347.4(043.3) *Пушай В. І.* Уступка вимоги і переведення боргу в цивільних правовідносинах (на матеріалах судової практики): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 18 с.

Робота присвячена проблемам уступки права вимоги і переведення боргу в цивільних правовідносинах, які досліджуються на матеріалах судової практики. В роботі аналізуються основні історичні етапи та передумови розвитку цих інститутів у римському приватному праві та за національним законодавством різних часів. Досліджуються основні елементи передачі права вимоги — поняття, предмет, підстави та наслідки, формулюються ознаки, яким має відповідати право вимоги, щоб бути предметом відступлення. Даються поняття та основні види обмежень уступки права вимоги. Аналізується проблематика їх окремих видів, зокрема обґрунтовується неможливість передачі переважних прав. Приділяється увага механізму переведення боргу, зокрема досліджуються підстави, умови, наслідки, межі та обмеження переведення боргу.

Статті

03.01—02.07.183.

347.232:347.251 *Аврамова О. Є.* Загальна характеристика позбавлення права власності на житло // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 3. С. 79—81.

Досліджуються підстави позбавлення права власності за нормами чинного законодавства, розроблено їх кваліфікацію. Запропоновано внести в законодавство пропозицію про обов'язкове страхування житла та розроблення поняття депресивних районів.

03.01—02.07.184.

347.218.3(477) *Алданов Ю.* Визнання приватизованих угод недійсними (законодавчі підстави та судові практики) // Підприємство, господарство і право. 2006. № 2. С. 33—41.

Проведений аналіз законодавства України та РФ, наукової літератури, практики та позицій органів судової влади щодо приватизаційних пра-

вочинів в Україні показав, що чинне цивільне та господарське законодавство, передусім судова практика, доводять, що підстав для визнання приватизаційних правочинів недійсними набагато більше, ніж передбачено в Законі України «Про приватизацію державного майна». Запропоновано викласти ст. 30 Закону України «Про приватизацію державного майна» в новій редакції. Звернуто особливу увагу на чинник, що в існуючому нормативно-правовому полі України не розглядається як підстава для визнання недійсними приватизаційних правочинів, а саме — зниження вартості об'єкта приватизації суб'єктами, які провадили його оцінку, або відсутність вартості оцінки таких специфічних категорій майна, як об'єкти інтелектуальної та промислової власності.

03.01—02.07.185.

347.254(470) *Алексеева О. Г.* Прекращение жилищного правоотношения социального найма // Семейное и жилищное право. 2007. № 1. С. 24—31.

Указаны основания досрочного расторжения договора социального найма жилого помещения. Наиболее подробно рассмотрены основания и порядок расторжения договоров социального найма жилого помещения, правовым последствием которых является выселение нанимателя и членов его семьи как с предоставлением им другого помещения, так и без предоставления жилого помещения. Дана характеристика статей ЖК РФ, регулирующих данный вопрос. По мнению автора, необходима корректировка положений ст. 90 ЖК РФ.

03.01—02.07.186.

347.19(477) *Амельченко В.* Сутність юридичної особи в сучасних умовах // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 2. С. 27—31.

На підставі аналізу наукових розробок та положень чинного законодавства охарактеризовано сутність юридичної особи в сучасних умовах. Стверджується, що нарівні з фізичними особами суб'єктами цивільних правовідносин і, відповідно, носіями майнових і особистих немайнових прав і обов'язків можуть бути різні колективні утворення: підприємства й організації, господарські товариства, виробничі кооперативи тощо. Для того щоб мати можливість вступити у цивільні правовідносини і бути їх суб'єктами, ці колективні утворення за наявності певних ознак наділяються статусом юридичної особи.

03.01—02.07.187.

347.440:347.214.2(477) *Артюхова О. А.* Правове регулювання реєстрації правочинів з нерухомим майном // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 32. С. 360—366.

Проаналізовано висловлені пропозиції щодо введення реєстрації правочинів, питань взаємо-

залежності реєстрації правочинів з нерухомістю і виникнення права власності на неї. Запропоновано: виключити ч. 4 ст. 344 Цивільного кодексу України, яка встановлює, що право власності у набувача виникає з моменту державної реєстрації правочину, якщо договір про відчуження майна підлягає державній реєстрації; встановити, що реєстрацію правочинів нотаріус повинен здійснювати не у Державному реєстрі правочинів, а у Державному реєстрі прав на нерухоме майно та їх обмежень, як це передбачено Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень».

03.01—02.07.188.

347.64(470) *Безрук Н. П.* Проблемы защиты прав и законных интересов несовершеннолетних членов семьи собственника жилого помещения // Семейное и жилищное право. 2007. № 1. С. 35—39.

Проведен анализ законодательных материалов, регулирующих права и интересы несовершеннолетних членов семьи собственника жилого помещения. Выявлены проблемы защиты прав и законных интересов несовершеннолетних членов семьи собственника жилого помещения. Обращено внимание на то, что нарушения имущественных и жилищных прав несовершеннолетних в силу различных причин возможно и со стороны законных представителей, что подтверждается судебной практикой. На основании анализа автор делает следующее заключение: а) несовершеннолетние имеют самостоятельное право пользования жилым помещением своих законных представителей; б) приоритетная защита прав и интересов несовершеннолетних является одним из принципов семейного и гражданского права; в) устранение государства от защиты прав и законных интересов несовершеннолетних членов семьи собственника при совершении сделок с жилым помещением недопустимо, поскольку может повлечь утрату ими права пользования жильем, а самостоятельно реализовать свои жилищные права и обеспечить себя жильем в силу объективных причин они не могут; г) предварительное согласие органов опеки и попечительства необходимо во всех случаях совершения сделок с жилыми помещениями, в которых проживают несовершеннолетние, как проявление контрольной функции государства за соблюдением жилищных прав несовершеннолетних; д) в целях повышения эффективности деятельности органов опеки и попечительства по защите и охране прав несовершеннолетних необходимо реформирование законодательства об органах и попечительства, а также системы этих органов.

03.01—02.07.189.

347.774 *Бошицький Ю., Архіпова М.* Особливості правової охорони географічних зазначень для вин та спиртних напоїв відповідно до Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі Угода ТРІПС) // Інтелектуальна власність. — 2006. — № 2. — С. 11—19.

Аналізуються положення Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угода ТРІПС), які стосуються посиленої охорони географічних зазначень для вин та спиртних напоїв. Розглянуто ті з них, які надають загальну охорону географічним зазначенням для всіх видів товарів. Це допомогло визначити різницю між загальною та спеціальною охороною географічних зазначень і відповісти на запитання: в чому саме полягає посилена охорона географічних зазначень для вин та спиртних напоїв за положеннями Угоди ТРІПС.

03.01—02.07.190.

347.246(477) *Буджиган О. О.* Про цивільно-правову відповідальність у сфері порушень законодавства щодо введення мисливства та полювання // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 27. С. 385—394.

Проаналізовано законодавчу базу щодо цивільно-правової відповідальності за порушення законодавства у сфері мисливства та полювання. Запропоновано визначення матеріальної (майнової) або цивільно-правової відповідальності. Обґрунтовано поняття таксової відповідальності. Окреслено причини, через які знижується ефективність застосування таксової відповідальності.

03.01—02.07.191.

347.42 *Варгараки О. Г.* Деякі аспекти універсальності формули виконання зобов'язань // Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 2. — С. 113—116.

Стаття присвячена розгляду універсальності формули виконання зобов'язань, а також наукових точок зору на зазначене питання. Доведено існування «універсальної формули законодавця», застосованої до всіх зобов'язань, ефективність застосування якої залежить від правильного (людського) використання принципів справедливості, сумлінності і розумності, а також глибокого усвідомлення суті конкретного зобов'язання.

03.01—02.07.192.

347.15/17(477) *Воробйова Т.* Право на медичну допомогу в системі особистих немайнових прав фізичної особи // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. — Вип. 42. — С. 184—190.

Проаналізовано особисті немайнові права, виділено їх характерні, специфічні риси. Викладено різні класифікації особистих немайнових прав. Досліджено природу, зміст та характерні ознаки права на медичну допомогу. Проаналізовано рішення Конституційного Суду України щодо тлумачення «безоплатності надання медичних послуг».

03.01—02.07.193.

347.78 *Головченко Л. М.* Проблеми експертного дослідження контрафактної продукції //

Бюлетень Міністерства юстиції України. 2006. № 5. С. 105—110.

Поглиблено проаналізовано дискусійні положення, що виникають у процесі експертного дослідження контрафактної продукції. Визначено коло питань, які можуть вирішуватися експертами. Розглянуто етимологічне тлумачення поняття «контрафакція» і визначено, що його сутність полягає у порушенні авторських або суміжних прав.

03.01—02.07.194.

347.44(477) *Горев В. О.* Поняття та зміст свободи договору як загальної засади цивільного законодавства України // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 91—99.

Обґрунтовується поняття та зміст одного з визначальних принципів договірної свободи договору. Досліджується генеза становлення цього принципу. Дається його нове та оригінальне трактування.

03.01—02.07.195.

347(477) *Гусак М., Данішевська В., Попов Ю.* Нікчемні та оспорюванні правочини: регулювання за Цивільним кодексом УРСР // Підприємництво, господарство і право. — 2006. № 3. С. 80—85.

Вказується на необхідність осмислення та оцінки нововведень, привнесених Цивільним і Господарським кодексами України в укладання правочинів, та з'ясування напрямів, у яких слід змінювати це регулювання у процесі узгодження зазначених кодексів. У статті проведено аналіз визнання недійсними нікчемних угод за Цивільним кодексом УРСР, який нещодавно втратив чинність, та судової практики, що склалася. Проаналізовано окремі питання судової практики щодо неукладених договорів. Розглянуто позови про визнання недійсними нікчемних угод.

03.01—02.07.196.

347.235:352 *Дончук Р. О.* Деякі теоретичні проблеми реалізації права власності на землю органами місцевого самоврядування // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 3. С. 71—73.

На основі аналізу чинного законодавства України, проектів законодавчих актів та дослідження наукових положень науки адміністративного, конституційного і земельного права з даної тематики розглянуто проблеми реалізації права власності на землю органами місцевого самоврядування. Надано пропозиції щодо можливого їх вирішення. Стверджується, що: поза увагою законодавця залишилося питання, пов'язане з визначенням конкретних органів місцевого самоврядування, які повинні забезпечити від імені народу реалізацію на практиці правомочності власника землі; чітко не визначені правомочності власника на землю, що делегуються органами місцевого самоврядування; необхідно на

законодавчому рівні чітко визначити та закріпити за територіальними громадами чи їхніми представницькими органами право самостійно визначати правові форми розпорядження землею в межах села, селища, міста.

03.01—02.07.197.

347.4(477) *Дрішлюк В. І.* Особливості укладання публічних договорів за цивільним законодавством України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 139—140.

Проаналізовано окремі види публічного договору: договір на виконання послуг, що укладається шляхом публічної оферти, а підтвердженням його укладання є чек, квитанція або номерний жетон. Наведено окремі приклади вирішення спірних питань через суд. Запропоновано вирішення проблеми у випадках, коли підприємство (організація) не має можливості здійснити послугу в обсязі, в якому вимагає споживач. Відмічено, що до ч. 3 ст. 633 Цивільного кодексу України зобов'язальна сторона при укладанні публічного договору не повинна надавати перевагу одній стороні перед іншою. Аналіз норм-винятків за колом осіб, які є контрагентами по окремих видах публічного договору, дозволив зробити висновок, що споживачі, які мають переважне право при укладанні публічного договору, поділяються на деякі категорії: військовослужбовці, співробітники органів внутрішніх справ, судді, прокурори та ін.; учасники Великої Вітчизняної війни, ветерани праці та ін.; біженці, особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одинокі матері, багатодітні матері, діти-сироти, інваліди, пенсіонери. Норми законів, які передбачають пільги для вищезазначених категорій споживачів, є соціальними та імперативними нормами. Викладено думку щодо механізму відшкодування збитку від надання пільг.

03.01—02.07.198.

347.772 *Дубинський М. І.* Деякі теоретичні та практичні аспекти захисту кольорів у якості торговельних марок // Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Збірник / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К., 2006. — С. 149—179.

З'ясовується можливість реєстрації як торговельної марки кольору самого по собі (color per se). Дослідження містить основні положення теорії впливу кольору на людину, огляд спеціального законодавства різних країн світу, ретроспективу судових рішень та рішень компетентних органів, теоретичне підґрунтя, розроблене фахівцями права, погляди найвпливовіших міжнародних організацій.

03.01—02.07.199.

347 *Дудаш Т., Сивий Р.* Термін-поняття «цивільне право» та «приватне право»: первинні значення та сучасна інтерпретація // Підприємство, господарство і право. — 2006. — № 4. — С. 54—58.

Для з'ясування підставності й обґрунтованості зазначеного терміновживання рекомендовано дослідити власне мовний аспект означеної проблеми. З'ясовано значення слів, які позначають юридичні поняття приватного права й цивільного права за допомогою методологічного інструментарію, що застосовується у рамках етимологічного аналізу та загальної теорії мовної номінації. Зазначено, що на сучасному етапі термін «цивільне право» вживається здебільшого для позначення поняття про ту частину (галузь) права, яка на засадах юридичної рівності, вільного волевиявлення та майнової самостійності врегульовує суспільні відносини між фізичними та юридичними особами. Терміни «цивільне право» та «приватне право» вживаються найчастіше для позначення одного й того ж поняття.

03.01—02.07.200.

341.174(4):347.77 *Еннан Р. Є.* Компетенція Європейського Союзу у сфері охорони інтелектуальної власності // Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 3. — С. 81—83.

Проведено комплексний аналіз сучасного стану та тенденцій подальшого розвитку компетенції Європейського Союзу у сфері охорони інтелектуальної власності, яка формується сьогодні під впливом загальних принципів права ЄС.

03.01—02.07.201.

347.129 *Жаровська І.* Право на знання прав і обов'язків: теоретико-правові аспекти // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 2. — С. 74—77.

Здійснене теоретико-правове дослідження права особи на знання своїх прав та обов'язків зумовлює необхідність вирішення проблем щодо обсягу реалізації цього права з огляду на такі аспекти: правові акти передбачають права та обов'язки громадян і оскільки акти законодавства втілюють ідею єдності, взаємозв'язку прав та обов'язків, то інформування громадян з їх положеннями слід проводити у точній відповідності до виражених у них ідей; оскільки норма права — єдине ціле, то її не можна розривати. Запропоновано, не заперечуючи корисності поінформованості про її окремі частини, надавати особі інформацію про норму права цілком; право на знання прав та обов'язків передбачає необхідність інформування особи про певне коло нормативно-правових актів, які їх визначають.

03.01—02.07.202.

347.764(477) *Захватихата П.* Перспективи розвитку страхового ринку в Україні: проблемні питання // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 2. — С. 42—44.

Зосереджується увага на проблемних питаннях страхування, що потребують нагального розв'язання. Для сприяння розвитку страхового ринку рекомендовано такі заходи: державна комісія повинна отримувати більші фінансові ре-

сурси з державного бюджету та від страхових компаній; для вдосконалення захисту споживачів зниження навантаження на суди та підвищення довіри населення потрібно створити інститут незалежного арбітра; забезпечити реальну обов'язковість страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Вказується на необхідність впорядкування законодавчих актів, які мають першочергове значення для страхової справи. Зазначено, що подальшого вдосконалення потребує нова форма організації страхування — перестрахування.

03.01—02.07.203.

347.122(477) *Зубарь В. М., Чанишева А. Р.* Учасники цивільних відносин за Цивільним кодексом України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 545—548.

Здійснений аналіз кола учасників цивільних відносин, закріплених у ст. 2 Цивільного кодексу України, враховуючи застосування у даній статті трьох термінів «учасники», «особи», «суб'єкти», показав, що термін «учасники» є найбільш широким і не ототожнюється з терміном «суб'єкти», оскільки усі суб'єкти є учасниками цивільних відносин, але не усі учасники є суб'єктами. Не всі учасники цивільних відносин є особами. Учасники цивільних відносин поділяються на два види: суб'єкти приватного права та суб'єкти публічного права. Суб'єкти публічного права не є безпосередніми суб'єктами цивільних правовідносин, оскільки вони набувають і здійснюють права та обов'язки через відповідні органи у межах компетенції останніх, яка встановлюється законом. Держава набуває і здійснює права та обов'язки через органи державної влади, АРК через органи влади АРК, територіальні громади через органи місцевого самоврядування. Відмічено, що суб'єктами цивільних правовідносин можуть бути тільки ті організації, які є юридичними особами, у даному випадку застосовується модель представництва за законом, і органи місцевого самоврядування визначаються юридичними особами публічного права і відповідно суб'єктами цивільних правовідносин.

03.01—02.07.204.

347.122(477) *Іванова С. М.* Система способів захисту цивільних прав та інтересів за законодавством України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 341—345.

Проаналізовано юрисдикційну та неюрисдикційну форми захисту цивільних прав та інтересів. Запропоновано двоелементну класифікацію способів захисту замінити на триелементну. Встановлено, що система способів захисту не є тождешною переліку способів захисту, встановлених законом. Система способів захисту розкривається з позицій уповноважених та зобов'язаних суб'єктів захисту, способів захисту, які можуть

ними застосовуватись, та встановленого законом порядку, в якому можуть застосовуватись способи захисту цивільних прав та інтересів.

03.01—02.07.205.

347.772 *Іщук С.* Сутність комерційного найменування як об'єкта права інтелектуальної власності // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 172—179.

Визначено сутність комерційного (фірмового) найменування як основи в механізмі правового регулювання. Питання сутності комерційного найменування розкрито через визначення його функцій, понять та ознак, а також через визначення співвідношення понять «комерційне найменування» і «найменування юридичної особи». Визначено дві основні функції, які може виконувати комерційне найменування в господарському обороті, і надано оцінку щодо дійсності інших функцій. Проаналізовано ознаки комерційного найменування, в результаті чого сформульовано власне поняття цього об'єкта права інтелектуальної власності. Внаслідок дослідження з'ясовано, що поняття «комерційне найменування» і «найменування юридичної особи» є абсолютно різними за своєю юридичною природою і властивостями, однак у багатьох випадках вони можуть збігатися за змістом.

03.01—02.07.206.

347.447.52(477) *Канзафарова І. С.* Юридична конструкція субсидіарної відповідальності: окремі критичні зауваження // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2006. Вип. 31. С. 215—218.

Здійснено аналіз окремих аспектів юридичної конструкції субсидіарної відповідальності в цивільному праві України. Висловлено критичні зауваження щодо правової природи субсидіарної відповідальності та підстав її виникнення. Звернуто увагу на необхідність додаткового дослідження видів субсидіарної відповідальності.

03.01—02.07.207.

347.24(477) *Кісель В.* До питання про договірну діяльність військових частин // Підприємство, господарство і право. 2006. № 3. С. 85—88.

Проведено аналіз основних напрямів забезпечення військ необхідними матеріальними ресурсами. Визначено поняття та порядок здійснення договірної діяльності військовими частинами в межах децентралізованого постачання. Стверджується, що: по-перше, у зв'язку з заміною договором раніше діючих адміністративно-правових актів, договірна діяльність стає важливим регулятором відносин, пов'язаних із забезпеченням потреб військ у матеріально-технічних ресурсах; по-друге, спостерігаються тенденції до розширення договірної сфери регулювання тилового забезпечення повсякденної діяльності військ, в результаті чого військові частини по-

винні отримувати більшу самостійність при вирішенні питань, що становлять інтерес для них як суб'єктів майнових відносин.

03.01—02.07.208.

347.133.8 *Клейменова С. М.* Інститут довічного утримання в системі цивільно-правових договорів (загальна характеристика) // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 226—234.

Стаття присвячена визначенню місця договору довічного утримання в системі цивільно-правових договорів. Проаналізувавши основні ознаки договору довічного утримання, ґрунтуючись на класифікації цивільно-правових договорів за ознакою «дихотомії» зроблено висновок, що цей договір є одностороннім, реальним, відплатним, алеаторним, фидуціарним. Під час дослідження договору довічного утримання за ознакою спрямованості були виявлені його окремі подібні риси з договором ренти, а також деякі відмінні риси, що, у свою чергу, є характерними саме для даних видів договорів, але мають ці відмінності в середині системи саме рентних відносин. Запропоновано розглядати договір довічного утримання як різновид рентних договорів.

03.01—02.07.209.

347.122 *Костюк Н. Н.* Генезис гражданско-правовых способов защиты прав и законных интересов граждан и юридических лиц // Право и государство: теория и практика. 2006. № 2. — С. 60—69.

В статье указывается на то, что способы защиты гражданских прав являются одной из важнейших категорий теории гражданского и гражданско-процессуального права, других отраслевых юридических наук, а также общей теории права. Рассматривается историческое развитие института защиты гражданских прав. Подчеркивается, что, несмотря на богатый понятийный аппарат в области защиты гражданских прав и законных интересов граждан и юридических лиц, многие исполняемые понятия характеризуются дискуссионностью. Анализируется категория объектов защиты, которыми признаются права и законные интересы граждан и юридических лиц. Автор считает, что одним из основных объектов защиты можно признать субъективные права граждан и юридических лиц. Исследованы различные подходы к определению понятия и юридической природы субъективного права, соотношение субъективного права с интересом, классификация интересов. Делается вывод о том, что категории защиты гражданских прав и охраняемых законом интересов, способов защиты гражданских прав являются важнейшим элементом механизма реализации защиты прав и законных интересов граждан и юридических лиц.

03.01—02.07.210.

347.77(477) *Кохановська О.* Проблеми застосування цивільно-правових способів захисту

інформаційних прав // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 3. С. 72—75.

Стаття присвячена дослідженню ряду загальних цивільно-правових способів захисту інформаційних прав і вирішенню проблем їх застосування. Доведено, що переважна більшість способів захисту, які притаманні цивільному праву (зокрема, припинення чи зміна правовідносин, відшкодування майнової шкоди, компенсація моральної (немайнової) шкоди не тільки в теорії, а й на практиці), вирішують складні проблеми учасників інформаційних відносин.

03.01—02.07.211.

347.77(477) *Кулініч О. О.* Правові режими інформації у цивільному законодавстві України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 28. — С. 471—474.

Проведено аналіз чинного законодавства, яке регламентує режим таємниці. Здійснено визначення поняття таємниці та видів інформації, які зберігаються у режимі таємниці. Розглянуто значення встановлення даного режиму для збереження інформації, яка є важливою для фізичних та юридичних осіб.

03.01—02.07.212.

347.254 *Лічман Л. Г.* Щодо проблеми визначення правового статусу колишнього члена сім'ї власника житла // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 27. С. 370—378.

Вказується на законодавчу невизначеність «меж» розпорядження власником квартирою (будинком), які б визначалися виходячи з інтересів суб'єктів інших речових прав і, насамперед, членів сім'ї власника житлового приміщення. Враховуючи судову практику, проаналізовано законодавчу базу чинного законодавства щодо вирішення питання співвідношення прав власника з правами членів сім'ї власника житлового приміщення. Наводиться досвід позитивного регулювання житлових відносин на користь збереження права користування за колишнім членом сім'ї власника в інших країнах СНД. Напрацьовано ряд висновків та пропозицій з ціллю вдосконалення існуючого законодавства.

03.01—02.07.213.

347.4(477) *Майданик Р.* Поняття зобов'язання в цивільному праві України // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 3. — С. 67—71.

Звернуто увагу, що відсутність системних наукових праць і традицій судової практики при вирішенні конкретних спорів не дає можливості сформувати системний підхід, можливі шляхи вирішення правових проблем поняття «зобов'язання». Проведено дослідження підходів до визначення поняття «зобов'язання» та відмежування від суміжних правових та позапозаконних конструкцій. Наведене у статті свідчить про можливість включення в зобов'язальне правовідно-

шення виключно або додатково умов немайнового характеру. Доведено, що зобов'язання є відносним правовідношенням юридично рівних учасників з приводу надання майнових і немайнових благ, в силу якого на боржника покладено один або декілька обов'язків (з кореспондуючими їм правомочностями кредитора) вчинити позитивну та (або)негативну дію, спрямовану на задоволення інтересу кредитора.

03.01—02.07.214.

347.441 Майданик Р. А., Волошенко І. В. Система і види договорів, пов'язаних із видобуванням природних ресурсів // Часопис цивілістики. 2006. Вип. 2. С. 26—29.

Охарактеризовано угоди про розподіл продукції і концесійні угоди. Проведений аналіз світової практики регулювання сервісних контрактів з ризиком (філіппінський, еквадорський, колумбійський, контракт у формі договору про спільне підприємство та ін) свідчить про доцільність нормативного закріплення в законодавстві про надра правил про застосування у прямо визначених законом випадках диспозитивних засад приватноправового регулювання договірних відносин у сфері використання надр.

03.01—02.07.215.

347.2(477) Мандрика Л. М. Обмеженні речові права у новому Цивільному кодексі України: їх зміст, особливості та відмінності // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 82—91.

З'ясовується зміст та особливості обмежених речових прав, передбачених у Цивільному кодексі України. Деталізуються критерії відмежування обмежених речових прав від права власності та окремих договірних конструкцій. Дається детальна характеристика кожного із зазначених прав.

03.01—02.07.216.

347.776 Мельниченко О. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію, пов'язану з неправомірним використанням об'єктів промислової власності // Інтелектуальна власність. — 2006. — № 5. — С. 16—29.

Проаналізовано вітчизняну законодавчу базу захисту від недобросовісної конкуренції, пов'язану з неправомірним використанням об'єктів промислової власності. Надаються пропозиції щодо удосконалення системи захисту від недобросовісної конкуренції: створення спеціалізованого конкуренційно-патентного суду (суду з питань конкуренції та захисту інтелектуальної власності), що забезпечить єдність судової практики в названих сферах за рахунок зосередження в цьому суді усіх без винятку спорів щодо сфери конкуренції та інтелектуальної власності, які впливають як з приватноправових, так і з публічно-правових відносин; створення системи громадського контролю у сфері захисту від недобросовісної конкуренції, включаючи спілки, об'єднання підприємців, діяльність яких ґрун-

тується на Правилах професійної етики у конкуренції; посилення прозорості діяльності державних органів шляхом прийняття Кодексу адміністративних процедур, Конкуренційного процесуального кодексу України.

03.01—02.07.217.

347.776(477) Мельниченко О. І. Застосування генерального делікту недобросовісної конкуренції під час захисту комерційних позначень // Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. К., 2006. С. 325—349.

Охарактеризовано правові джерела захисту комерційних позначень від недобросовісної конкуренції в Україні. Виокремлено поняття «склад правопорушення», «об'єктивна сторона» та «суб'єктивна сторона дій у конкуренції». Подано поняття «чесні звичаї у підприємницькій діяльності» як базову кваліфікаційну ознаку генерального делікту. Проаналізовано особливості захисту від недобросовісної конкуренції у вигляді неправомірного посягання на комерційні позначення на підставі генерального делікту. Обґрунтовано питання щодо цивільно-конкуренційної та конкуренційної моделей захисту. Запропоновано поняття «чесні звичаї у підприємницькій діяльності» або «принципи добронормативної поведінки у конкуренції» відобразити у Цивільному кодексі України.

03.01—02.07.218.

347.127(470)-051.6 Михайлова И. А. Особенности гражданской правосубъектности иностранных граждан // Международное публичное и частное право. 2006. № 3. С. 2—5.

Правовое положение иностранных граждан в России определяется ее международными договорами и основывается на Конституции РФ, федеральных законах и принятых в их исполнение подзаконных нормативно-правовых актах, в которых, как правило, закрепляется предоставление национального режима. Отмечено, что действующее гражданское законодательство РФ, закрепляя предоставление национального режима иностранным гражданам, устанавливает также некоторые запреты и ограничения на осуществление ими отдельных видов деятельности или реализацию некоторых субъективных гражданских прав, каждое из которых, с одной стороны, диктуется естественными для любого государства протекционистскими целями, стремлением обеспечить интересы национальной, государственной безопасности, а с другой — не носит дискриминирующего характера и не создает иностранным гражданам препятствий к осуществлению всех других видов деятельности и реализации иных субъективных прав, которыми они обладают наравне с гражданами России.

03.01—02.07.219.

347.4 Мілаш В. Про сутнісні елементи юридичної конструкції «договір» // Вісник Академії

правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2006. № 4. С. 146–156.

Автор визначає сутнісні елементи міжгалузевої договірної конструкції. У статті проводиться моніторинг наукових поглядів щодо означеної проблематики. Відмічається, що в юридичній конструкції відображаються тільки ті сторони, елементи та властивості суспільних відносин, які врегульовані або можуть бути врегульованими нормами права і відповідно являють собою предмет дослідження саме юридичної науки. Зазначається, що загальноправова конструкція договору в найбільш узагальненому вигляді становить систему, яка утворюється з таких елементів: згоди щодо встановлення, зміни або припинення взаємних прав та обов'язків; змісту договору як сукупності прав та обов'язків, зовнішньою формою вираження яких є договірні умови; сторін договору як суб'єктів, що досягли згоди; мети договору як форми усвідомлення інтересів, що реалізуються за його допомогою. Названі сутнісні елементи договірної конструкції виконують інтегративну функцію. Вони наповнюються специфічним змістовим навантаженням залежно від того, яку сферу впорядковує договір.

03.01–02.07.220.

347.77(470) *Мозолін В. П.* Право на результати інтелектуальної діяльності // *Lex Russica*. 2006. № 2. С. 288–295.

Изучена история развития природы права на результаты интеллектуальной деятельности. Рассмотрено понятие интеллектуальной собственности, закрепленное российским законодательством. Определены причины специфики правового регулирования отношений по использованию интеллектуальной деятельности самостоятельным законодательством. Представлена классификация гражданского законодательства, относящегося к праву на результаты интеллектуальной деятельности. Сделаны замечания о правовом механизме, связанном с гражданско-правовым оборотом по использованию результатов интеллектуальной деятельности (интеллектуальной собственности).

03.01–02.07.221.

347.454.3 *Мыца Ю.* О гарантиях качества и гарантийных сроках в договоре строительного подряда // *Юридичний радник*. 2006. № 4. — С. 55–58.

Исследуется ряд вопросов, возникающих при попытках практического применения норм ст. 884 Гражданского кодекса Украины: о понятии «объект строительства»; о содержании гарантийных обязательств подрядчика; диспозитивность гарантий качества в договоре строительного подряда; гарантийные сроки в договоре строительного подряда.

03.01–02.07.222.

347.21 *Нагнибіда В. І.* Теоретико-правові аспекти прав на чужі речі // *Держава і право*: Зб.

наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 31. С. 266–275.

Стаття присвячена аналізу існуючих поглядів на правову природу інституту прав на чужі речі з ціллю формування шляхів його розвитку. Засновуючись на правилах формальної логіки та спираючись на метод структурно-системного аналізу правових явищ, досліджується сутність правовідносин, які складаються при здійсненні прав на чужі речі. Намічено основні проблеми їх розуміння та вказані шляхи їх вирішення. Здійснено своєрідну ревізію існуючих поглядів на загальнотеоретичні питання інституту прав на чужі речі.

03.01–02.07.223.

347.65/68(091) *Нелін О.* До питання успадкування у первіснообщинному суспільстві // *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 3. С. 76–79.

Стаття присвячена дослідженню історії українського права, оскільки розвиток України має відбуватися на глибоких знаннях історичного минулого, використанні історичної спадщини. Доведено, що у первіснообщинному суспільстві не було єдиного порядку успадкування; спільна власність на засоби виробництва не дозволяла спадкодавцю розпоряджатися майном на свій розсуд; спільна власність на засоби виробництва і спосіб виробництва визначали і черговість в успадкуванні; саме норми спадкового права покликані врегулювати перехід належних людині прав та обов'язків у випадку смерті.

03.01–02.07.224.

347.27(477) *Німко О.* Застосування світового досвіду молодіжного іпотечного кредитування в умовах перехідної економіки України // *Підприємництво, господарство і право*. — 2006. — № 2. — С. 19–22.

Проведено аналіз можливості застосування світового досвіду молодіжного іпотечного кредитування в умовах перехідної економіки України. Розглянуто механізм житлового кредитування в країнах, які створили успішно функціонуючий іпотечний ринок. Стверджується, що в Україні прийнятною є як американська схема іпотечного кредитування, так і традиційна європейська схема.

03.01–02.07.225.

347 *Отрадна О.* Джерело підвищеної небезпеки як категорія цивільного права // *Вісник: Юридичні науки* / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. № 72–73. С. 20–22.

Присвячено дослідженню основних положень наукових теорій стосовно поняття «джерело підвищеної небезпеки». Проаналізовано позитивні моменти кожної теорії та її недоліки. Зроблено власний висновок щодо поняття «джерело підвищеної небезпеки» та його кваліфікуючих ознак.

03.01—02.07.226.

347.51 *Примак В.* Вади і переваги основних теоретичних концепцій цивільної вини // Юридична Україна. 2006. № 5. С. 54—58.

Вказується на необхідність спеціального дослідження ключових положень пропонувананих наукою цивільного права концепцій вини з метою виділення тих елементів відповідних трактувань, які можуть бути використані для характеристики вини як суб'єктивної умови цивільно-правової відповідальності (зокрема, при закріпленні законодавчої дефініції вини чи невинуватості й критеріїв їх встановлення чи спростування). Охарактеризовано «психологічний» та «поведінковий» підходи до тлумачення цивільно-правової вини. Розглянуто основні теоретичні погляди на вини у цивільному праві та виділено ті її аспекти, що можуть розглядатися як компромісні, а тому й придатні для їх комплексного використання при побудові різноманітних нормативних конструкцій, зорієнтованих на закріплення і реалізацію принципу вини як провідної засади правового регулювання відносин цивільної відповідальності. Йдеться про соціальний, інтелектуально-вольовий і поведінковий зрізи вини цивільного правопорушника.

03.01—02.07.227.

347.122 *Санжарук Т. О.* Суб'єкти права у сфері приватного права // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 54—57.

Проведено аналіз робіт вітчизняних і зарубіжних учених-юристів з урахуванням їх позицій у сфері приватного права. Сфера приватного права охарактеризована здійсненням регулювання відносин між певними суб'єктами, яке відбувається не з єдиного центру, а з безлічі малих центрів, що самовизначаються, тобто для цієї сфери властиве децентралізоване регулювання. Доведено, що сфера приватного права характеризується не тільки взаємоположенням і специфікою здійснення регулювання відповідних відносин, порядком захисту прав та інтересів осіб, але й принципами свободи особистості, автономії, свободи права приватної власності, юридичної рівності суб'єктів і свободи договору.

03.01—02.07.228.

347.447.5 *Слома В.* Правова природа домовленості про видачу гарантії // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. Вип. 42. С. 203—208.

Досліджено правову природу домовленості про видачу гарантії. Наведено наукові позиції з досліджуваної проблематики. Розкрито зміст гарантії, використовуючи Уніфіковані правила Міжнародної торгової палати для гарантії за вимогою 1992 року.

03.01—02.07.229.

347.78:77.04(177) *Субота Н., Нечипоренко С.* Авторські права на фотографічний твір:

проблемні аспекти судового захисту // Інтелектуальна власність. 2006. № 3. С. 11—15.

Розглянуто одну із типових проблем, пов'язаних з певною складністю ідентифікації авторства на фотографічні твори. Обставини судових справ з приводу порушень авторських прав на фотографічні твори, у яких автори особисто брали участь та аналіз яких викладено у статті, дозволяють визначити основні тенденції незаконної практики використання авторських фоторобіт та в цілому окреслити умови, які призводять до порушень авторських прав. Обставини наведених справ дозволили дійти висновку, що дослідження судом факту порушення майнових прав автора на виключне використання твору та порушення виключного права на дозвіл або заборону використання твору іншими особами здебільшого полягає у перевірці наявності між сторонами авторського договору, укладеного відповідно до вимог ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Доведено, якщо відповідач не може надати докази, що свідчать про укладання авторського договору на використання фото, таке використання цілком обґрунтовано визнається судом неправомірним і таким, що порушує майнові права автора фотографічного твору.

03.01—02.07.230.

347.254(470+430) *Тихонова Л. С.* Принудительное прекращение права собственности на жилые помещения по законодательству России и Германии // Семейное и жилищное право. 2006. — № 2. — С. 5—9.

Дан сравнительный анализ оснований принудительного прекращения права собственности на жилье, предусмотренных в законодательстве РФ и ФРГ. Обобщая изложенное в статье, сделан вывод о том, что требования российского законодательства о принудительном прекращении права собственности на жилое помещение сходны с действующими в Германии нормами в этой сфере. Сходство правового регулирования в данной области в наших странах проявляется в установлении гарантий прав собственности жильца, выраженных в наличии строго ограниченного законом перечня оснований, а также специального порядка принудительного прекращения права собственности на жилые помещения, который в ФРГ является особо сложным и длительным.

03.01—02.07.231.

347.42 *Тімуш І.* Виконання ризикового зобов'язання: ризик і випадок // Юридична Україна. 2006. № 5. С. 63—67.

Стаття присвячена дослідженню основних правових аспектів впливу ризику та випадку на виконання зобов'язання. Юридичний ризик розглянуто як можливість настання будь-якого економічного результату внаслідок включення до умов договірної зобов'язання юридичного факту (дії, події), щодо якого невідомий час настання або який може настати чи не настати. Наго-

лошено, що особливість правового режиму ризику в ризикових зобов'язаннях полягає в тому, що обставини непереборної сили, інші види випадків включаються до переліку умов диспозитивно-ризикових договорів як правомірна, штучно передбачена умова (звичайна чи випадкова), настання якої є підставою припинення зобов'язання (шляхом звільнення боржника від вчинення зворотного майнового надання), а не загальною підставою звільнення від відповідальності. Стверджується, що настання форс-мажору, передбаченого умовами ризикового (алеаторного) зобов'язання, звільняє сторону від зустрічного виконання і припиняє зобов'язання.

03.01—02.07.232.

347.15/17:347.63 *Трипільський Г. Я.* Поняття немайнових правовідносин батьків і дітей // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 327—331.

Здійснено визначення поняття та сутності немайнових правовідносин взагалі. Звернуто увагу, що частина відносин щодо прав та обов'язків батьків та дітей не регулюється правом, щоб не мати негативні наслідки. Зазначено, що не завжди відносини батьків і дітей є врівноваженими з погляду права, оскільки не завжди правам та обов'язкам батьків відповідають права та обов'язки дітей (ч. 4 ст. 150 Сімейного кодексу України (далі — СК)). Обґрунтовано висловлену в літературі думку, відповідно до якої права дітей порівняно з правами батьків є ширшими, оскільки вони можуть регламентуватися не тільки СК України, а й міжнародними, спеціальними нормативними актами. Законом «Про охорону дитинства» тощо. Доведено, що правовими нормами регулюються тільки ті суспільно значущі особисті відносини батьків і дітей, регулювання яких моральними нормами є неефективним.

03.01—02.07.233.

346.545/546:347.77 *Ус М. В.* Співвідношення конкурентного і цивільного законодавства у сфері інтелектуальної власності // Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 3. — С. 90—93.

Проаналізовано співвідношення цивільного і конкурентного законодавства у сфері інтелектуальної власності щодо двох інститутів останнього: законодавство про припинення недобросовісної конкуренції; антимонопольне законодавство. Обґрунтовано думку, яким чином співвідносяться інститут конкурентного законодавства із цивільними нормативно-правовими актами у сфері інтелектуальної власності. Доведено, що цивільне і антимонопольне законодавство у сфері інтелектуальної власності співвідносяться таким чином, що норми конкурентного закону обмежують «виключність» майнових прав інтелектуальної власності при розпорядженні такими правами.

03.01—02.07.234.

347.256(477) *Швець О. О.* Право користування чужим майном за цивільним законодавством України: проблемні аспекти // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 32. — С. 345—350.

Відмічено, що норми цивільного законодавства, що регулюють право користування чужим майном, у багатьох випадках неузгоджені між собою, а інколи просто недосконалі. Розглянуто проблеми щодо права користування чужим майном: визначення права користування чужим майном; класифікація таких прав; суб'єктів та об'єкта права користування чужим майном; підстав їх виникнення та припинення; строків та розміру плати за користування чужим майном. Звернуто увагу на неузгодженість Цивільного та Земельного кодексів України, яка унеможливає однозначне тлумачення та нормативне регулювання відносин, що виникають у сфері права користування чужим майном. Серед недоліків відмічено: відсутність однозначного підходу законодавців щодо користування чужим майном; недостатність нормативної бази; запозичення, як правило, основних положень римського приватного права користування чужим майном без пристосування та певної адаптації їх до реалій сучасних цивільних відносин в Україні; відсутність чіткості деяких норм призводить до ускладнення, а в деяких випадках до неможливості керуватися на практиці нормами чинного цивільного законодавства у сфері права користування чужим майном.

03.01—02.07.235.

347.921.8 *Шрамко Ю. Т.* Безоплатна правова допомога: до питання законодавчого регулювання // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 3. — С. 151—156.

У статті проведено визначення поняття «правова допомога». Здійснено розмежування між правовою допомогою та правовими послугами. Окреслено коло суб'єктів, які мають право надавати правову допомогу, та коло суб'єктів, які мають право на отримання правової допомоги.

03.01—02.07.236.

347.235 *Шульга М.* Земельно-правові питання в житлово-комунальній сфері // Юридичний радник. — 2006. — № 4. — С. 59—62.

На підставі аналізу чинних земельно-правових приписів з'ясовуються проблеми, що виникають на місцевому рівні в зазначеній сфері. Обґрунтовано можливі варіанти їхнього вирішення. Окремо розглянуто питання щодо оформлення прав на земельні ділянки, на яких розташовані багатоквартирні житлові будинки недержавної і некомунальної власності. З'ясована можливість передачі об'єднанню співвласників у власність чи надання в орендне користування відповідної земельної ділянки, включаючи прибудинкову територію, яка обслуговує бага-

токквартирний будинок, квартири в якому приватизували громадяни.

03.01—02.07.237.

347.77(177) Якубовський І. Об'єкт права інтелектуальної власності: проблеми визначення поняття // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 42. С. 217—224.

Висвітлено питання щодо формулювання дефініції поняття «об'єкт права інтелектуальної власності». Досліджено співвідношення між поняттями «об'єкт права інтелектуальної власності» та «результат інтелектуальної, творчої діяльності». Проаналізовано сутність інтелектуальної та творчої діяльності. Сформульовано окремі пропозиції щодо вдосконалення законодавства України про інтелектуальну власність.

03.01—02.07.238.

347.51 Яновська Г. К. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 99—104.

Розглядаються загальні підстави відповідальності за заподіяну особі шкоду, шляхи визначення яких були предметом дискусії серед провідних учених-цивілістів. На основі аналізу останніх публікацій обґрунтовуються пропозиції вирішення проблем цивільно-правової відповідальності.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.01—02.07.239.

347.91/95(477)(075.8) Васильев С. В. Гражданский процесс: Учеб. пособие. Х.: Одиссей, 2006. 512 с.

В учебном пособии рассмотрены система и содержание современного гражданского процессуального права, излагаются основы знаний об исполнительном и нотариальном производстве, о третейском судопроизводстве. Приведена основная учебная и научная литература по изучаемому курсу. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов.

03.01—02.07.240.

347.91/95(430)(094.1) Гражданское процессуальное уложение Германии: Вводный закон к Гражданскому процессуальному уложению: Пер. с нем. / Сост. В. Бергмани. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 472 с. — (Германские и европейские законы; Кн. 3).

Настоящая книга продолжает серию «Германские и европейские законы». Гражданское процессуальное уложение Германии впервые в полном объеме переведено на русский язык и издается в России. Общую редакционную подготовку книги к изданию осуществила проф.

Т. Ф. Яковлева. Для научных работников и юристов-практиков.

03.01—02.07.241.

347.91/95(477)(076) Захарова О. С. Цивільно-процесуальне законодавство України: Посібник / Акад. адвокатури України. К.: Прецедент, 2006. 102 с.

Посібник містить матеріали до складання усного іспиту для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Викладено наріжні питання цивільно-процесуального законодавства України на основі чинних нормативних актів та практики їх застосування. Матеріал підготовлений для тих, хто готується до складання адвокатських іспитів, придатний для використання як довідковий студентами вищих юридичних навчальних закладів, практикуючими юристами.

03.01—02.07.242.

347.91/95(477)(094.1) Кравчук В. М., Угриновська О. І. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. К.: Істина, 2006. 944 с.

Запропонований науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України розрахований на уважного та допитливого читача, який прагне отримати відповіді на складні питання, що виникають під час розгляду та вирішення цивільних справ у суді. В коментарі набуло подальшого розвитку вчення про стратегію та тактику цивільного процесу. Коментар стане у пригоді усім юристам: насамперед суддям та адвокатам, а також може бути використаний для навчальних та наукових цілей.

03.01—02.07.243.

347.91/95(470) Новая судебная практика по гражданским делам / Сост. Д. А. Ждан-Пушкина. — М.: Проспект, 2007. — 240 с.

Книга представляет собой сборник самых актуальных судебных решений в сфере гражданского судопроизводства и является продолжением опыта издания актуальной судебной практики Верховного Суда РФ, Высшего Арбитражного Суда РФ, судов округов и субъектов РФ, ставшего популярным и востребованным на рынке профессиональной юридической литературы. В сборник вошли судебные решения по наиболее дискуссионным и сложным проблемам гражданского права. Для судей, помощников судей, работников юридических служб организаций и государственных органов, адвокатов, преподавателей аспирантов и студентов юридических факультетов и вузов, а также всех, кто интересуется практикой применения гражданского законодательства и тенденциями ее развития.

03.01—02.07.244.

347.91/95(477)(075.8) Цивільне процесуальне право України: Навч. посіб. / За заг. ред. С. С. Бичкової. — К.: Атіка, 2006. — 384 с.

У посібнику на підставі нового цивільного процесуального законодавства, судової практики і сучасних наукових концепцій висвітлені основні інститути цивільного процесуального права. Цивільне процесуальне право проаналізовано станом на 1 грудня 2005 року. Автори висловлюють власні погляди на шляхи розв'язання окремих проблем теорії і практики цивільного процесу. Навчальний посібник розрахований на студентів, аспірантів, викладачів, практичних працівників та інших осіб, які цікавляться проблемами цивільного процесуального права та порядком здійснення судочинства у цивільних справах.

03.01—02.07.245.

347.91/95(477)(094.1) Цивільний процесуальний кодекс України / Верховна Рада України. — К.: Вид. А. В. Паливода, 2006. — 156 с.

Викладено Цивільний процесуальний кодекс України та Господарський процесуальний кодекс України з урахуванням змін станом на 1 квітня 2006 року.

03.01—02.07.246.

347.91/95 Якулов Р. С. В суде первый раз: Ваши права. Ростов н/Д: Феникс, 2007. 190 с.

В книге кратко и понятно каждому читателю излагается Гражданский процессуальный кодекс РФ, который необходимо знать любому гражданину при нарушении его гражданских прав. Задача автора помочь россиянам в любом населенном пункте России научиться активно защищать себя юридическими методами, показать, что каждый в силах отстоять свои интересы в суде, грамотно с юридической точки зрения изучив свою проблему, изложив свои требования в заявлении.

Автореферати

03.01—02.07.247.

347.122:347.918(043.3) Притика Ю. Д. Теоретичні проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин в третейському суді: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 33 с.

Робота присвячена дослідженню третейського суду як одного із альтернативних способів захисту прав учасників цивільних правовідносин. Здійснено аналіз загальнотеоретичних і практичних проблем третейського розгляду. Досліджено поняття способів та форм захисту цивільних прав та інтересів, поняття третейського суду. Визначено місце третейського суду в системі альтернативних способів вирішення спорів та місце інституту третейського розгляду в правовій системі. Досліджено принципи організації та діяльності третейських судів, окреслено підвідомчість справ третейським судам, третейську угоду як підставу виникнення компетенції третейського суду. Визначені та проаналізовані теоретико-методологічні засади тре-

тейського процесу. З'ясовані деякі особливості міжнародного комерційного арбітражу як підвиду третейського суду. Розроблені конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства, що регулює третейський розгляд спорів.

Статті

03.01—02.07.248.

347.95 Андронов І. В. Правові наслідки набрання рішенням суду законної сили // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 322—327.

Стаття присвячена розкриттю властивостей рішення суду, що набрало законної сили. Проаналізовані норми чинного законодавства та наукові погляди з зазначеного питання. Вказується на неможливість ототожнювати законну силу рішення суду з однією або декількома з перерахованих властивостей, оскільки лише у своїй сукупності вони відбивають сутність даного процесуального акта і можуть забезпечити виконання тих завдань, що поставлені перед судом при ухваленні ним рішення у цивільній справі.

03.01—02.07.249.

346.9(470) Анисимов Л. Н., Бакун В. М. Подведомственность и подсудность гражданских дел и индивидуальные трудовые споры // Трудовое право. 2006. № 9. С. 62—69.

Исследуется постановление Пленума Верховного Суда РФ от 17 марта 2001 г. в части вопросов подведомственности и подсудности трудовых дел, а также их порядка. Отмечено, что, по мнению специалистов гражданского права, понятие «подведомственность» употребляется в различных смыслах: как относимость споров о праве, нуждающихся в государственно-властном разрешении, а также иных дел к ведению различных государственных, общественных, смешанных (государственно-общественных) органов и третейских судов; в качестве правового института; как предметная компетенция судов общей юрисдикции, арбитражных судов, органов нотариата, органов по рассмотрению трудовых споров и иных правовых вопросов; как предпосылка права на обращения в суд.

03.01—02.07.250.

347.91/95(477) Гетманцев О. В. Судова практика як джерело цивільного процесуального права // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 28. С. 142—147.

Стаття присвячена проведенню теоретичного аналізу проблемних питань щодо місця судової практики в системі джерел цивільного процесуального права України з позиції сучасного цивільного процесуального законодавства, потреб судової практики та існуючих поглядів у науці цивільного процесуального права. Стверджується, що у рішеннях нижчих судів системи загаль-

ної юрисдикції є прояви елементів судової практики, оскільки ці суди також вправі давати не-офіційне тлумачення Конституції і законів України, застосовувати аналогію права і аналогію закону, обґрунтовувати свої рішення, виходячи з норм етики та моралі.

03.01—02.07.251.

347.962(477) *Голоденко І. О.* Щодо доцільності введення інституту присяжних у цивільне судочинство України // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. С. 294—297.

Досліджено питання щодо доцільності введення інституту присяжних у цивільне судочинство. Визначено коло проблем, пов'язаних з його діяльністю у сучасних умовах. Зроблено висновок, що відродження суду присяжних дозволить підвищити рівень довіри громадян до судової влади, її авторитет і буде відповідати конституційному праву українського народу на участь в правосудді. Вказується на потребу додаткового вивчення питання щодо механізму використання у судовій практиці інституту суду присяжних засідателів.

03.01—02.07.252.

347.921.2 *Голубцова О. О.* Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору в цивільному праві України // *Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* О., 2006. Вип. 29. С. 448—453.

Запропоновано вплив судового рішення на права та обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, розуміти у такому значенні, що законна сила судового рішення, яким встановлюються ті чи інші факти та правовідносини, поширюється на третіх осіб внаслідок їхньої преюдиціальності. Охарактеризовано такі ознаки третіх осіб, що не заявляють самостійних вимог, можуть вступити у справу на стороні позивача чи відповідача до винесення судом рішення: відсутність самостійної вимоги на предмет спору; вступ у вже розпочату справу та участь у ній на стороні позивача чи відповідача; наявність матеріально-правового зв'язку тільки з тією особою, на стороні якої третя особа виступає; захист третьою особою інтересів тієї особи, на стороні якої виступає, оскільки рішення у справі може в майбутньому вплинути на його права та обов'язки по відношенню до однієї із сторін; поєднання захисту інтересів тієї особи, на стороні якої виступають треті особи без самостійних позовних вимог, із своєю особистою зацікавленістю.

03.01—02.07.253.

347.95(477) *Дем'янова О.* Окремі аспекти правового статусу представника як суб'єкта оскарження за новим Цивільним процесуальним кодексом України // *Підприємництво, господарство і право.* — 2006. — № 3. — С. 92—93.

Проведено аналіз окремих моментів (що стосуються документа, яким оформляються повноваження представника; заміна принципу, за яким визначаються повноваження добровільного представника; щодо заміни особи представника довірительом у будь-який момент; новела щодо особи, яка надає правову допомогу), які характеризують зміни у статусі представника як суб'єкта оскарження судових постанов.

03.01—02.07.254.

347.956 *Дем'янова О. В.* Підстави застосування повноважень апеляційного суду при перегляді ухвал // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. — Вип. 32. — С. 321—326.

Здійснена характеристика підстав застосування відповідних повноважень апеляційного суду щодо ухвал, які були предметом апеляційного перегляду. Внаслідок проведеного дослідження автор доходить висновку про недосконалість правового регулювання повноважень апеляційного суду щодо ухвал, яка проявляється за відсутності єдності між підставами для скасування та вимогами до ухвал, а також в недостатньо чіткому розмежуванні підстав застосування різних наслідків скасування ухвал. Для скасування недоліків, які істотно знижують ефективність апеляції як способу виправлення судових помилок в ухва-лах, запропоновано ст. 312 ЦПК викласти в новій редакції.

03.01—02.07.255.

347.91/95(4+73) *Качмарик О. Б.* Процесуальні форми вирішення цивільно-правових спорів: історія та сучасність // *Часопис Київського університету права.* 2006. № 2. С. 132—138.

Аналіз процесуальних форм вирішення цивільно-правових спорів надав змогу визначити основні типи процесу. Виявлені основні ознаки змагального і слідчого судочинства та встановлена різниця між ними. Розглянуто їх еволюцію починаючи з часів римського цивільного процесу та до теперішнього часу. Показана конструкція цивільного процесу в розвинутих західноєвропейських державах та США.

03.01—02.07.256.

347.98(477) *Косак С.* Окремі питання цивільної юрисдикції // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* Л., 2006. Вип. 43. С. 192—195.

Проаналізовано повноваження загального суду щодо розгляду справ у порядку цивільного судочинства. Розкрито поняття цивільної юрисдикції, критерії розмежування юрисдикції судів судової системи України.

03.01—02.07.257.

347.763 *Луцик М.* Сторони договору транспортного експедитування // *Вісник Львівського*

університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 196—202.

Досліджено правовий статус сторін договору транспортного експедирування. Проаналізовано законодавчі визначення понять «експедитор» і «клієнт» та запропоновано внести до них зміни. Вказується на доцільність законодавчого закріплення і використання договору транспортного субекспедирування.

03.01—02.07.258.

347.91/95:349.41(477) *Луцюк П. П.* Розгляд судами земельних спорів // Адвокат. — 2006. — № 3. — С. 24—31.

Враховуючи праці відомих науковців у галузі аграрного, земельного та екологічного права, проведено окреслення кола земельних спорів, що розглядаються судами загальної юрисдикції. Визначено особливості розгляду окремих категорій справ. Зазначено, що головну роль у реформуванні земельних відносин, застосуванні правових норм чинного законодавства відведено судам. Це відповідає вимогам ст. 124 Конституції України.

03.01—02.07.259.

347.934(477) *Навроцька Ю.* Процесуально-правова суть та становлення інституту заочного розгляду справи в цивільному процесі України // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 191—197.

Зроблено теоретичний аналіз питань, що пов'язані із закріпленням у новому цивільно-процесуальному законодавстві України інституту заочного розгляду справи. Досліджено становлення та розвиток цього інституту в цивільному процесі України. Визначено процесуально-правову суть, значення та особливості заочного розгляду справи.

03.01-02.07.260.

347.73:336.14(470) *Селионов И.* Меры принуждения при исполнении судебных актов по обращению взыскания на средства бюджетов бюджетной системы Российской Федерации // Право и экономика. — 2006. — № 6. — С. 70—72.

В соответствии с п. 2 ст. 1 Федерального закона от 21 июля 1997 г. № 119-ФЗ «Об исполнительном производстве» порядок исполнения судебных актов по передаче гражданам, организациям денежных средств соответствующего бюджета бюджетной системы РФ устанавливается бюджетным законодательством РФ. В связи с этим в новой гл. 241 Бюджетного кодекса РФ предусмотрен порядок исполнения судебных актов по обращению взыскания на средства бюджетов бюджетной системы РФ, который и анализирует автор. Отмечается, что выведение из компетенции службы судебных приставов исполнения судебных актов по взысканиям из бюджета без применения к должнику какого-либо принуждения со стороны органов Федерального казначейства делает такой механизм

неэффективным. Автор считает целесообразным включение в БК РФ норм, позволяющих применять к должнику такую меру принуждения, как приостановление операций по расходованию средств на лицевых счетах должника.

03.01—02.07.261.

347.95(477) *Тарасенко Л.* Судовий контроль за виконанням судових рішень // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 209—216.

Досліджено проблему судового контролю за виконанням рішення суду. Зокрема, йдеться про те, хто із учасників виконавчого провадження може оскаржити рішення, дії чи бездіяльність органів і посадових осіб державної виконавчої служби та в якому порядку це повинно відбуватися. Проаналізовано норми щодо судового контролю за виконанням рішення суду, які містяться у новому ЦПК України, що був прийнятий 18.03.2004 р.

03.01—02.07.262.

347.91 *Тимченко Г. П.* Принципи цивільного процесу: поняття, теоретичні проблеми системи та класифікації // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 17. — С. 256—266.

Дослідження поняття «принципи цивільного процесу» розпочато з вивчення генези терміна «принципи», його різних дефініцій та комплексного аналізу в контексті фундаментальних наук. Звернуто увагу на несхожість позицій дослідників щодо визначення принципів права. Рекомендовано при виявленні принципів цивільного процесуального права одночасно враховувати їх доктринальне тлумачення, закріплення в законодавстві, реальне застосування в практиці судочинства. Обґрунтовано питання щодо поняття «принципи цивільного процесуального права». Визначено ознаки принципів права. Зроблена спроба узагальнення та розроблення класифікації принципів цивільного процесуального права.

03.01—02.07.263.

347.918:341.63(477) *Торгашин О.* Сучасні проблеми виконання та оскарження рішень міжнародного комерційного арбітражу в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 4. — С. 47—50.

Стаття присвячена аналізу української практики та формулюванню висновків відносно можливості оскарження рішень міжнародного комерційного арбітражу (МКА) в апеляційних інстанціях України. Стверджується, що одним із завдань МКА є розвантаження системи державного судочинства. Наголошено, що юридична позиція держави відносно МКА ще й досі не чітко визначена.

03.01—02.07.264.

347.91/95(477) *Ясинок М.* Сучасний погляд на розвиток цивільного процесу в Україні //

Підприємництво, господарство і право. 2006. № 3. С. 89–91.

Стаття присвячена дослідженню можливості введення до судового процесу нового процесуального інституту — інституту проміжного рішення. Розгляд поняття та змісту проміжного рішення в цивільному процесі розпочато з питання підготовки цивільних справ до судового розгляду в історичному його розвитку (оскільки ці питання деякою мірою взаємопов'язані між собою). Доведено, що введення до цивільного процесу «проміжного рішення» як нової форми судочинства дозволить: зробити цивільний процес дійсно змагальним; прискорити судову процедуру; зменшити навантаження на апеляційну та касаційну систему судів; зробити судову процедуру прозорою; забезпечити розвиток дійсно належної судової системи.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.07.265.

347.63/64(470) *Ильина О. Ю.* Интересы ребенка в семейном праве Российской Федерации. М.: Городец, 2006. 192 с.

Издание посвящено исследованию теоретических и практических аспектов обеспечения интересов детей. Автором определяется понятие «интересы ребенка» как семейно-правовой категории, анализируются соответствующие нормы международного и российского законодательства, обосновывается критериальное значение интересов ребенка.

03.01—02.07.266.

347.61/64(477)(094.1) Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України / За ред. Є. О. Харитонов; Упоряд.: О. І. Сафончик, В. О. Гончаренко; ОНЮА. Х.: Одісей, 2006. — 552 с.

Книга містить коментований текст Сімейного кодексу України (далі — СК) та розділу V «Акти громадянського стану» КпШС України 1969 р., який зберігає свою чинність у частині, що не суперечить Сімейному кодексу, до прийняття спеціального закону. В даному коментарі враховані зміни у СК України станом на 1 січня 2006 р., використані результати останніх наукових досліджень у галузі сімейного права та матеріали судової практики. Коментар розрахований на адвокатів, юрисконсультів, працівників судових та правоохоронних органів, державних органів реєстрації актів цивільного стану, нотаріусів, викладачів, аспірантів і студентів юридичних навчальних закладів.

03.01—02.07.267.

347.61/64(477)(075.8) Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисо-

вої, І. В. Жилінкової. К.: Юрінком Інтер, 2006. 264 с.

Підручник підготовлено колективом викладачів кафедри цивільного права Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого на основі нового Сімейного кодексу України і відповідно до нової програми курсу сімейного права. Висвітлено актуальні теоретичні проблеми сімейного права і розглянуто основні питання курсу: сім'я, шлюб, особисті та майнові правовідносини подружжя, права та обов'язки батьків і дітей, влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування тощо. Особливу увагу приділено новим інститутам сімейного права. Для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних юридичних закладів освіти, а також наукових і практичних працівників.

Статті

03.01—02.07.268.

347.626.2(477) *Гриня А.* Шлюбний договір як підстава виникнення спільної власності подружжя // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 47–49.

Проведено з'ясування сутності поняття «шлюбний договір» та його істотних умов, що певною мірою впливає і на вирішення питань щодо виникнення спільної власності подружжя. Стверджується, що шлюбний договір серед подружніх договорів посідає особливе місце: цей договір має найбільш комплексний характер і може мати різні умови, що стосуються майна подружжя або надання утримання одному з них; шлюбний договір на відміну від усіх інших договорів може укладатися стосовно майбутнього майна подружжя; суб'єктами шлюбного договору можуть бути не лише подружжя, а й особи, які подали заяву про реєстрацію шлюбу.

03.01—02.07.269.

347.627.2(438) *Каспшик П.* Сепарація подружжя в польському праві. Аналіз положень, спроба оцінки функціонування // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 180–191.

Охарактеризовано існуючий вичерпний правовий стан інституту сепарації, який був запроваджений до польського сімейного права.

03.01—02.07.270.

347.615 *Какур Н. Ф.* Стороны соглашения об уплате алиментов несовершеннолетним детям путем предоставления недвижимого имущества // Семейное и жилищное право. 2007. № 1. — С. 32–35.

Указано на отсутствие в правоприменительной практике полной ясности в решении вопроса о субъектном составе алиментного соглашения, особенно когда речь идет о одновременном исполнении алиментной обязанности путем предоставления недвижимого имущества. Охарактеризованы стороны алиментного соглаше-

ния. Обращено внимание на то, что соглашение об уплате алиментов путем предоставления недвижимого имущества заключается в письменной форме и подлежит нотариальному удостоверению. Резюмируя изложенное в статье, автор подчеркивает, что правом на получение содержания обладает несовершеннолетний ребенок, и ему же причитается (принадлежит) недвижимая вещь, передаваемая в виде алиментов, и на его имя следует регистрировать переход права собственности на нее.

03.01—02.07.271.

347.626.2(477) *Лозова Г.* Цивільістичні та сімейно-правові характеристики шлюбного договору // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 44—46.

Стаття присвячена з'ясуванню прав та обов'язків сторін, що виникають на підставі шлюбного договору, які умовно розділені на речові та зобов'язальні. Зазначено, що сімейно-правові елементи є невід'ємною частиною при застереженні прав та обов'язків подружжя у шлюбному договорі. Особливим є і спосіб фіксації взаємних прав та обов'язків сторін шлюбного договору. По-перше, це зумовлено тим, що зміст сімейних правовідносин, у межах яких укладений шлюбний договір, за своїми структурними властивостями не збігається з правовою конструкцією цивільних правовідносин. По-друге, іншою є схема співвідношення прав та обов'язків подружжя, оскільки між ними не має явно виражених взаємодіючих прав та обов'язків щодо спільного сумісного майна. Дії кожного з них розглядаються як здійснення прав в інтересах сім'ї, єдиний обов'язок щодо спільної сумісної власності полягає в тому, щоб не порушувати права іншого. Стверджується, що зміст шлюбного договору базується як на цивільністичних, так і обов'язково на сімейно-правових засадах, які пов'язані між собою, в основному через свій суб'єктивний склад.

03.01—02.07.272.

347.626.2(470) *Степанян Ш. У.* Брачный договор как регулятор имущественных отношений супругов в российском обществе // Семейное и жилищное право. 2006. № 2. С. 35—37.

Отмечено, что проблема регулирования семейных отношений посредством брачного договора в российском обществе актуальна по следующим причинам: изменение экономического строя, переход к рыночной экономике, изменение основных принципов регулирования имущественных отношений, в том числе и имущественных отношений супругов; формирование нового гражданского и семейного законодательства; переосмысление основных ценностей обществом и семей как ячейкой общества. Обращено внимание на то, что применение брачного договора в регулировании имущественных отношений

супругов в России находится все еще на стадии становления.

03.01—02.07.273.

347.61/64(438)(091) *Федорчук П.* История развития семейного права Польши // Семейное и жилищное право. 2006. № 2. С. 13—19.

Настоящая статья является попыткой представить в сокращенном виде историю польского семейного права в XX в. История этого права сложная, она тесно связана с политическими изменениями, происходившими на территории польских земель в XX в. Автор акцентирует внимание на следующих этапах развития польского семейного права. В 1918 г., во время приобретения независимости, на польских землях действовало пять разных систем семейного права. Кодификационная комиссия работала над проектами нового права целое «двадцатилетие» (1918—1939), но ни один из проектов до войны не был действующим. Унификация права в 1945—1946 гг. проводилась с помощью декретов, основанных на довоенных проектах. Затем в 1950 г. был создан Семейный кодекс, над которым совместно работали польские и чехословацкие юристы. Кодекс подражал советским образцам. Сейчас по-прежнему действует Семейный и опекунский кодекс 1964 г. В нем проведены значительные изменения, но многие из них напоминают довоенные проекты, что может показаться немного архаическим. Подчеркнуто, что старый кодекс хорошо действует в новой экономической и общественной действительности.

03.01—02.07.274.

347.626.5 *Чефранова Е. А.* Ограниченные вещные права в составе общего имущества супругов // Семейное и жилищное право. — 2006. № 2. С. 10—15.

Отмечено, что к ограниченному вещным правам относится право постоянного (бессрочного) пользования и право пожизненного наследуемого владения. Сделан обоснованный вывод о том, что право собственности вообще и право совместной собственности супругов в частности имеют объектами не только вещи, но и права.

03.01—02.07.275.

347.64(470) *Шерстнева Н. С.* Опека и попечительство как форма воспитания несовершеннолетних // Семейное и жилищное право. 2007. № 2. С. 27—29.

Рассмотрены нарушения правил ст. ст. 121—123 СК РФ, выявленные на основании проверок, проведенных работниками прокуратуры. Отмечено, что не соблюдаются требования семейного законодательства о выявлении и учете детей, оставшихся без попечения родителей, о приоритетном устройстве таких детей в российские семьи.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Книги

03.01—02.07.276.

341.9(094.1) Закон України «О международном частном праве» / Предисл.: Т. С. Кивалова, Т. Р. Короткий; ОНЮА. — Неофиц. изд. — О.: Фенікс, 2006. — 40 с.

Закон направлен на кодификацию основных норм материального и процессуального права, касающихся отношений, в которых одной из сторон выступает иностранное юридическое или физическое лицо. Первый раздел Закона содержит определение основных понятий и принципов регулирования частноправовых отношений, осложненных иностранным элементом, а раздел второй посвящен правовому статусу физических и юридических лиц в международном частном праве. Большая часть остальных разделов Закона посвящена коллизионным вопросам отдельных сфер международного частного права, а три последних раздела — международного гражданского процесса.

03.01—02.07.277.

341.96:347.7 Функ Я. И., Калимов Д. А., Сергеев В. П. Курс внешнеторгового права: основные внешнеторговые сделки / Под ред. Я. И. Функа. — М.: Изд-во делов. и учеб. лит., 2007. — 656 с.

Книга посвящена основной сделке международного имущественного оборота — договору международной купли-продажи товаров и соответствующим ей сделкам: торговым посредническим сделкам, договорам международной перевозки и экспедиции, а также расчетам в сфере международной торговли. Для руководителей и специалистов субъектов хозяйствования, а также для студентов и преподавателей юридических и экономических специальностей вузов, институтов повышения квалификации экономических и юридических кадров.

Автореферати

03.01—02.07.278.

341.96:349.2(043.3) Довжук О. В. Правове регулювання міжнародних приватних трудових відносин на сучасному етапі (матеріально-правовий аспект): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 17 с.

Робота присвячена дослідженню теоретичних та практичних проблем, що виникають при матеріально-правовому регулюванні приватних трудових відносин на сучасному етапі. Висвітлюється рівень дослідження міжнародного приватного трудового права. Визначається місце і роль міжнародного приватного трудового права в системі сучасного міжнародного приватного права. Досліджуються основні проблеми регулювання міжнародної міграції робочої сили на міжнарод-

ному та національному рівнях, розглядається проблема запобігання нелегальній трудовій міграції, аналізуються питання регулювання окремих видів міжнародної трудової діяльності. Обґрунтовується низка теоретичних пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України, спрямованих на покращення матеріально-правового регулювання міжнародних приватних трудових відносин.

03.01—02.07.279.

341.9(043.3) Попко В. В. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 18 с.

Робота присвячена вивченню уніфікації діяльності Гаазької конференції з міжнародного приватного права, її правового статусу, організаційної структури, діяльності та прийнятим конвенціям. Досліджується генезис формування та розвиток цієї міжнародної організації, процес прийняття конференційних угод, зміст основних конвенцій у сфері цивільного процесу, сімейних та спадкових правовідносин. Обґрунтована необхідність участі України в розробці та прийнятті конвенційних угод, серед яких визначено першочергові, з метою приведення чинного законодавства у відповідність зі світовими стандартами та сприяння більш ефективній реалізації національних інтересів країни у співробітництві держав.

Статті

03.01—02.07.280.

341.174(4):347.764 Бондаренко Д. Правовое регулирование договора страхования в Европейском Союзе // Страхование право. — 2006. — № 2. — С. 32—56.

По способу правового регулювання договору страхування все государства члены Европейского Союза разделены на четыре группы: 1-я группа государств, для которых характерно отсутствие какого-либо специального акта о договоре страхования (страны общего права); 2-я группа государств, в которых положения о договоре страхования включены в гражданский кодекс (Венгрия, Италия, Мальта, Нидерланды, Португалия); 3-я группа государств, в которых применяется общий акт о страховании, содержащий отдельные положения о договоре страхования (Кипр, Польша, Словакия, Словения, Франция); 4-я группа государств, в которых договор страхования регулируется специальным актом (Австрия, Бельгия, Греция, Дания, Латвия, Люксембург, Финляндия, ФРГ, Чехия, Швеция). Дается характеристика каждой из групп. Исследуются акты первичного права, вторичного права, международные договоры и проекты Директив ЕС по гармонизации условий договоров страхования относительно правового регулирования договора страхования на уровне Европейского Союза.

03.01—02.07.281.

341.123:339.52 *Денисов В. Н., Гребенюк М. С.* Правосуб'єктність ЮНКТАД // Часопис Київського університету права. 2006. № 4. — С. 149—151.

На основі теоретичної бази вивчення питань прав і обов'язків міжнародних організацій надано характеристику основних елементів правосуб'єктності Конференції Організації Об'єднаних Націй з питань торгівлі та розвитку. Визначено її межі, цілі та функції. Розглянуто значну роль ЮНКТАД у розвитку нових принципів та правил щодо регулювання міжнародної торгівлі та економічних відносин загалом, зважаючи на спеціальні потреби країн, які розвиваються.

03.01—02.07.282.

341.96:347.633(470) Заключение кафедры международного частного права МГЮА по вопросу целесообразности ратификации Россией Гаагской конвенции о защите детей и сотрудничестве в отношении межгосударственного усыновления 1993 г. // Lex Russica. — 2006. — № 2. — С. 413—415.

Кафедрой международного частного права МГЮА сделано заключение по поводу целесообразности ратификации Россией Гаагской конвенции 1993 г. В основе заключения лежит анализ международных договоров, который осуществлен в соответствии с толкованием международных норм согласно Венской конвенции о праве международных договоров 1969 г., участником которой является Российская Федерация. Отмечено, что участие России в Конвенции позволит обеспечить контроль за условиями жизни ребенка в семье иностранных усыновителей. Оценка эффективности данного контроля будет зависеть от того, насколько выполненными окажутся нормы Конвенции для Российской Федерации, осуществляющей сотрудничество с другими государствами-участниками. Указано, что после ратификации Россией Конвенции 1993 г. не потребуются никаких изменений в семейном или гражданско-процессуальном законодательстве Российской Федерации. Акцентируется внимание на том, что для применения норм Конвенции Российская Федерация должна будет создать Центральную инспекцию, осуществляющую взаимодействие с Центральными инспекциями других государств по вопросам межгосударственного усыновления. Подчеркнуто, что участие России в Конвенции 1993 г. не означает денонсирования Российской Федерацией других конвенций, участником которых она уже является, включая Конвенцию ООН 1989 г., и не препятствует заключению двусторонних или региональных договоров о правовой помощи по вопросам межгосударственного усыновления.

03.01—02.07.283.

341.96:347.633(477) *Лисенко Х.* Сучасний стан та проблеми законодавчого регулювання захисту прав дитини при здійсненні міжнародно-

го усыновлення в Україні // Право України. 2006. № 5. С. 39—42.

У статті проаналізовано законодавство України, яке регулює проведення усыновлень за участю усыновителів-іноземців щодо його відповідності міжнародно-правовим стандартам захисту прав людини та надання практичних рекомендацій по його вдосконаленню. Вказується на необхідність удосконалення механізму визначення статусу дитини, яка може бути усыновлена, зокрема щодо надання згоди на усыновлення особами чи установами, які мають надати таку згоду відповідно до законодавства.

03.01—02.07.284.

341.174:346.545(4) *Лук'янець В. С.* Роль судової практики у забезпеченні конкуренції на спільному ринку Європейського Союзу // Наше право. 2006. № 4. С. 27—34.

Розглянуто вплив основних прецедентів Комісії ЄС на формування конкурентного права Європейського Союзу. Досліджено питання про позицію Суду ЄС по відношенню до політики Комісії ЄС у процесі розгляду спорів про порушення конкуренції на спільному ринку. Доведено, що прецедентна практика у сфері конкуренції в Євросоюзі є суттєвою для досягнення та підтримки спільного ринку. Вона забезпечує та підтримує конкурентну поведінку підприємств і захищає інтереси споживачів, і таким чином сприяє виробленню товарів та послуг на кращих умовах, а також економічній ефективності через створення клімату, придатного для інновацій і технічного прогресу.

03.01—02.07.285.

341.96:347.77:341.174(4) *Мазуренко С. В., Еннан Р. Є.* Правове регулювання інтелектуальної власності в Європейському Союзі // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вып. 27. С. 378—384.

Проведено аналіз та узагальнення права інтелектуальної власності в рамках Європейського Союзу для глибокого наукового осмислення проблемних питань правової охорони інтелектуальної власності в ЄС, встановлення факту відповідності чи не відповідності вітчизняного національного законодавства основним міжнародним і європейським нормам та стандартам у цій сфері. Показана роль Суду ЄС у питаннях уніфікації та гармонізації правового регулювання відносин у галузі охорони та використання інтелектуальної власності. Доведено, що сукупність доктрин, принципів та судових рішень як результат та зміст права ЄС, а також наявність актів вторинного права, які направлені на уніфікацію законодавств держав членів ЄС у галузі інтелектуальної власності, дають підстави стверджувати, що на сьогодні сформувалось, у своїх загальних рисах, автономне право інтелектуальної власності ЄС.

03.01—02.07.286.

341.96:347.4 *Патрикеев Е. А.* Международно-правовое регулирование уступки права требования // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2006. — № 2. — С. 142—156.

Проведен обзор международно-правового регулирования уступки права требования. Систематизирован значительный массив международных актов, посвященных ее регулированию. Проанализированы основные отличия материального цессионного права Германии, Швеции, Бельгии, стран Азии и Африки. Отмечен результат активного действия цессии в международной практике как предмет целенаправленной международно-правовой гармонизации и унификации.

03.01—02.07.287.

341.9 *Степанюк А. А.* Іноземний елемент як визначальна категорія для міжнародного приватного права // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — Вип. 77. — С. 36—43.

Надається аналіз категорії «іноземний елемент» і її подальшої трансформації на основі доктринального й законодавчого матеріалу у зв'язку з еволюцією правових інструментів міжнародного приватного права (далі МПрП) при регламентації відносин, що виходять за межі одного національного правопорядку. Звернуто увагу, що законодавство наведених іноземних країн у питаннях встановлення прив'язки правовідносин до МПрП схильні вдаватися до інших критеріїв. Для обґрунтування відмови від застосування категорії «іноземний елемент» у законодавстві, присвяченому МПрП, висловлюється декілька аргументів. Рекомендовано визнати відмову від застосування категорії «іноземний елемент», що позитивно вплине на перегляд основних засад і принципів МПрП й поліпшення правового регулювання в даній сфері.

03.01—02.07.288.

347.453:341.9 *Тараба Н.* Поняття договору міжнародного фінансового лізингу // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 2. — С. 11—14.

Проведено дослідження поняття договору міжнародного фінансового лізингу з огляду на чинне українське законодавство, міжнародно-правові документи, теоретичні дослідження та світову практику укладання договорів міжнародного фінансового лізингу. Доведено, що існує ряд перешкод на шляху формулювання поняття міжнародного фінансового лізингу або переліку ознак, за допомогою яких можливо відрізнити «внутрішні» договори фінансового лізингу від тих, що мають міжнародний характер. Наведено ознаки міжнародного договору фінансового лізингу. Викладено перелік прогалин та недоліків українського законодавства, які стоять на шляху приєднання України до Конвенції про міжнародний фінансовий лізинг.

03.01—02.07.289.

341.96:347.615 *Федосеева Г. Ю.* Алиментные обязательства в международном частном праве // Lex Russica. 2007. № 2. С. 370—382.

Сделан анализ правового регулирования алиментных отношений как объекта международно-частного права. Обращено внимание на отсутствие специальных исследований, посвященных анализу алиментных отношений в аспекте международного частного права. Охарактеризованы два блока, являющиеся традиционно составляющими модели правового регулирования трансграничных алиментных отношений в Российской Федерации. По мнению автора, отсутствие возможности принять универсальную конвенцию по вопросам алиментных обязательств в пользу детей, объединяющую максимальное количество государств из разных регионов, кроется как в консерватизме исследуемой сферы, трудно поддающейся переменам, так и в консерватизме самого процесса принятия международных конвенций, посвященных регулированию различных видов брачно-семейных отношений. Говорится о необходимости вновь вернуться к вопросу о разработке и принятии универсальной конвенции, объединяющей не только государства европейского региона, но и Соединенные Штаты Америки, государства СНГ, Азиатского, Африканского континентов. Предлагается признать необходимым участие Российской Федерации в международных договорах, обеспечивающих возможность взыскания алиментов за границей.

03.01—02.07.290.

347.113:341.924 *Фесечко Е. В.* Коллизионно-правовое регулирование права собственности в международном частном праве // Актуальные проблемы политики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 165—168.

Анализируя коллизионные правила, имеющиеся в конвенционном материале, выделяются следующие вопросы, возникающие при выборе права в отношениях собственности: определение оснований возникновения и прекращения права собственности; дифференциация имущества на движимое и недвижимое. Исследуются правовые системы отдельных государств по изложенным вопросам. Отмечено, что при решении многих вопросов, возникающих в процессе применения норм в международном частном праве, в том числе и при решении коллизионной проблемы в праве собственности, невозможно описать все ситуации, при которых понадобилось бы знание и умение правильного выбора искомым коллизионных норм. Указывается на необходимость тщательного анализа фактических обстоятельств и изучения правовой системы «иностранный элемент» с целью правильности определения правового результата.

03.01—02.07.291.

341.96:349.2:331.07(100)-054.7 *Шашкова І.* Участь Міжнародної Організації Праці в системі

міжнародно-правового захисту прав трудящих-мігрантів та членів їх сімей // Юридична Україна. 2005. № 8. С. 74–79.

Порушено проблему міжнародного значення праці мігрантів. Зазначено, що центральне місце в регулюванні їх праці посідає Міжнародна конвенція про захист прав усіх працівників-мігрантів та членів їх сімей, яка була прийнята ООН у 1990 р. Безпосередньо захисту прав трудящих-мігрантів присвячені Конвенція МОП № 97 «Про міграцію з метою працевлаштування» 1949 р. і Конвенція МОП № 143 «Про працівників-мігрантів (додаткові положення)» 1975 р. Вказано на проблемні аспекти реалізації конвенційних вимог. Стверджено, що в міжнародному праві створене досить ґрунтовне правове поле для трудящих-мігрантів, але в багатьох випадках реальність сильно відрізняється від того, що декларується у конвенціях, через те, що країни не впроваджують у практику пряме застосування норм міжнародного права у судах. Зроблено пропозицію врахування даних проблем Бюро МОП.

03.01–02.07.292.

341.96:347.633(470) *Шерстнева Н. С.* Соотношение международно-правовых актов и семейного законодательства Российской Федерации в регулировании усыновления при наличии иностранного элемента // Международное публичное и частное право. 2006. № 4. С. 50–53.

Отмечено, что нормы международных правовых актов, касающиеся вопросов межгосударственного усыновления, имеют большое значение в правоприменительной практике. В них содержатся основополагающие принципы регулирования данного вопроса, позволяющие государствам разрешать возникающие коллизии в данной ситуации. Возникновение проблемы в данном вопросе связывается с тем, что не осуществляется надлежащий контроль над деятельностью представительств, имеются нарушения в действиях агентств и представительств иностранных организаций по усыновлению российских детей. Не соблюдаются также правила о приоритете российских граждан при усыновлении детей. В обобщенном виде обозначен целый ряд имеющихся нарушений. Рассмотрен механизм реагирования на факты незаконного усыновления детей. В первую очередь, правительству РФ рекомендовано выступить с инициативой заключения двусторонних международных договоров между РФ и иностранными государствами о сотрудничестве в области межгосударственного обеспечения прав и законных интересов усыновления детей граждан РФ, включая обеспечение при этом контроля условий их жизни и воспитания за пределами территории РФ.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.01—02.07.293.

346.545 546(075.8) *Валітов С. С.* Конкурентне право України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 432 с.

У книзі розглянуто систему правового захисту економічної конкуренції в Україні. Висвітлюються склад конкурентного законодавства, правове становище антимонопольних органів, структур ринку і стан конкуренції на ньому, заборонені види монополістичної діяльності, концентрація суб'єктів господарювання, а також організація контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції. Для студентів та викладачів вищих економічних і юридичних навчальних закладів, підприємців, службовців органів влади та управління.

04.01—02.07.294.

346.548(477)(075.8) *Дудла І. О.* Захист прав споживачів: Навч. посіб. для вузів. — К.: ЦУЛ, 2007. — 448 с.

Розглянуто загальні положення правил торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами, а також особливості продажу окремих груп продовольчих і непродовольчих товарів. Детально описано основні законодавчі та нормативні акти, що регулюють захист прав споживачів в Україні. На конкретних прикладах автор роз'яснює, як споживачеві захистити свої права. Наведено питання для самоконтролю, тести, проблемні ситуації та їх вирішення. Для студентів спеціальностей «Товарознавство та комерційна діяльність», «Товарознавство та експертиза в митній справі», а також для кожного споживача продовольчих і непродовольчих товарів.

04.01—02.07.295.

346.548(477)(094.1) Захист прав споживачів: Нормативно-правове регулювання, зразки документів / Упоряд. О. М. Роїна. 3-тє вид., переробл. та допов. К.: КНТ, 2006. 232 с.

У збірнику подано комплект документів, якими регулюється захист прав споживачів. Він допоможе у складанні відповідних документів: заяви, скарги, претензії у випадку порушення законних прав споживачів. Збірник розрахований на широке коло читачів.

04.01—02.07.296.

346.548(477)(075.8) *Зверева О. В.* Захист прав споживачів: Навч. посіб. для вузів. К.: ЦУЛ, 2007. 192 с.

Даний навчальний посібник спрямовано на глибоке вивчення правової регламентації захисту прав споживачів. Зокрема в ньому розглядаються питання виникнення законодавства про

захист прав споживачів у світі; основні права споживачів товарів, робіт, послуг; право на належну якість, права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості, права споживача на безпеку, на інформацію про продукцію; правове регулювання якості товарів, робіт, послуг; поняття якості, стандартизації, сертифікації та договору як засобу забезпечення безпеки та якості; судовий та позасудовий захист прав споживачів; особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт; особливості захисту прав споживачів при придбанні окремих видів товарів; також розглянута відповідальність за порушення законодавства у сфері захисту прав споживачів: кримінально-правову, адміністративно-правову, цивільно-правову і оперативно-господарські санкції. Призначено для студентів і викладачів юридичних вузів, практикуючих юристів, працівників торгівлі, контролюючих і правоохоронних органів, підприємців.

04.01—02.07.297.

347.725 *Здоронок Г.* Актуальні питання діяльності акціонерних товариств: Практик. посіб. К.: Юрид. практика, 2007. 480 с.

Практичний посібник підготовлений фахівцями з великим практичним досвідом у сфері діяльності акціонерних товариств і містить детальну структуровану інформацію з актуальних питань діяльності акціонерних товариств. Інформація, наведена у виданні, легко засвоюється завдяки типовим прикладам наявних ситуацій та примірникам судових рішень, наведених у посібнику. Автори приділили увагу і загальним питанням застосування Цивільного та Господарського кодексів України, а також інших нормативних актів з питань створення та діяльності акціонерних товариств. Видання розраховане на юристів, практикуючих у сфері корпоративних відносин, суддів та науковців.

04.01—02.07.298.

347.7(075.8) *Каленик А. В.* Коммерческое (предпринимательское) право: Учебник. Кишинев, 2007. 320 с.

Издание представляет собой систематизированное изложение основных положений и проблем современного правового регулирования предпринимательской деятельности. В учебнике на основе действующего законодательства Республики Молдова и сложившейся практики его применения излагаются основные положения правового регулирования предпринимательской деятельности. Освещаются проблемы правового режима предпринимательства, правового статуса коммерсантов (предпринимателей), порядка образования и функционирования коммерческих организаций и т. д. Особое внимание уделено правовому положению индивидуального пред-

принимателя, хозяйственных товариществ и обществ, иных видов коммерческих организаций, объединений и групп, а также правовому режиму имущества, используемого в предпринимательской деятельности. Центральное место отводится положениям о правовом режиме предприятия как имущественного комплекса. Учебник представляет собой переработанное и дополненное 2-е издание с учетом законодательства, действующего по состоянию на конец 2006 г. Для студентов и преподавателей юридических и экономических факультетов, практических работников, а также предпринимателей и всех интересующихся современными проблемами правового регулирования предпринимательства.

04.01—02.07.299.

347.453 *Ковынев С. Л.* Лизинговые сделки: Рекомендации по избежанию ошибок. М.: С.Пб.: Вершина, 2006. 224 с.

Лизинг на сегодняшний день является одним из наиболее доступных способов приобретения основных средств предприятиями. Фактически это альтернатива банкам, которые по-прежнему неохотно кредитуют малый и средний бизнес. В предлагаемом издании автор шаг за шагом рассматривает вопросы как гражданского, так и налогового регулирования лизинговых сделок, разбирает спорные ситуации, возникающие на стадиях заключения, исполнения и прекращения сделок. Даются рекомендации по избежанию как правовых, так и налоговых ошибок. Материал книги базируется на реальной консультационной практике автора, а также подкреплен примерами из уже сложившейся арбитражной практики. В книге учтены последние изменения налогового законодательства. Книга предназначена в первую очередь для коммерческих и финансовых директоров, юристов и менеджеров компаний-лизингополучателей и лизинговых компаний, а также для читателей, интересующихся вопросами финансовой аренды (лизинга).

04.01—02.07.300.

347.721(470+4) Корпоративная реформа и гармонизация корпоративного законодательства России и ЕС / А. Астапович, О. Бестужева и др. 2-е изд., испр. М.: Волтерс Клувер, 2007. 168 с.

Работа посвящена анализу основных направлений реформирования корпоративного права в России и его гармонизации с законодательством ЕС. Развитие рыночной экономики требует совершенствования законодательных норм в области корпоративных отношений и корпоративного управления. Авторы стремились показать возможности использования европейского опыта в проведении корпоративной реформы в России. В работе особое внимание обращено на то, что реформа должна способствовать улучшению условий предпринимательства в России и расширению ее международного сотрудничества.

04.01—02.07.301.

346.26(477)(075.8) *Мачурский В. В., Іерусалімов І. О.* Правове середовище малого бізнесу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2005. — 118 с.

У пропонованому посібнику відповідно до програми курсу детально розглядаються такі питання правового регулювання підприємницької діяльності: загальноправова характеристика малого підприємництва, суб'єкти малого підприємництва, державне регулювання малого підприємництва, майнова основа малого підприємництва в країнах Європейського Союзу. Посібник призначено для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

04.01—02.07.302.

347.7(075.8) *Попондопуло В. Ф.* Коммерческое (предпринимательское) право: Учебник. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Юрист, 2006. 764 с.

Учебник содержит материал о правовом регулировании предпринимательской деятельности в России, зарубежных странах и международном коммерческом обороте. В учебнике используются международные акты, российское и зарубежное законодательство в сфере предпринимательства, освещаются основные теоретические и практические проблемы коммерческого (предпринимательского) права: понятие и место в системе права, состояние и тенденции развития коммерческого (предпринимательского) законодательства, правовое положение предпринимателей, государственное регулирование предпринимательства, защита прав и законных интересов предпринимателей, а также особенности правового регулирования отдельных видов предпринимательской деятельности. Нормативный правовой материал приведен по состоянию на 15 декабря 2005 г. Для студентов, аспирантов и преподавателей высших юридических учебных заведений, а также для практических работников юристов, предпринимателей, государственных служащих.

04.01—02.07.303.

346.3(477)(076) *Роїна О. М.* Договори у господарській діяльності: Практ. посіб. К.: КНТ, 2006. 678 с.

У посібнику наведені зразки найбільш поширених договорів, що використовуються у господарській діяльності суб'єктами господарювання різних форм власності. Наведено істотні умови договорів, а також порядок укладання, зміни та припинення договірних відносин. Розрахований на юрисконсультів, адвокатів, нотаріусів, службових осіб, підприємств і громадян-підприємців, які здійснюють господарську діяльність юридичного та економічного спрямування.

04.01—02.07.304.

346(477)(075.8) *Хозяйственное право Украины: Учеб. для вузов / Под ред. А. С. Васильева,*

О. П. Подцерковного. Х.: Одиссей, 2006. 496 с.

В учебнике рассматриваются в теоретическом и практическом аспектах положения Хозяйственного законодательства Украины. Особое внимание уделено вопросам становления хозяйственного права как самостоятельной отрасли права, методам государственного воздействия на экономику, правовому статусу субъектов хозяйствования, специфике институтов хозяйственного права по сравнению с общегражданским регулированием. Рассчитано на практикующих юристов, предпринимателей, преподавателей, студентов юридических и экономических вузов, широкий круг читателей.

Автореферати

04.01—02.07.305.

346.5(477)(043.3) *Апанасенко К. І.* Правовий режим майна, що є в комунальній власності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 20 с.

Проведено комплексне господарсько-правове дослідження правового режиму комунального майна, розроблено теоретичні засади даного правового інституту та обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення норм відповідного інституту законодавства. В роботі досліджується поняття «правовий режим майна», елементи правового режиму майна. Визначаються риси права комунальної власності як самостійної форми власності та виду публічної (суспільної) власності; окреслюється система нормативних актів, що визначають правовий режим комунального майна. Аналізується законодавчий перелік об'єктів комунальної власності, визначаються перспективи його вдосконалення. Досліджуються підстави виникнення й припинення права комунальної власності. Пропонуються можливі шляхи вдосконалення законодавчих норм, що визначають механізм формування, управління комунальною власністю (в тому числі спільною власністю територіальних громад). Аналізується правовий режим майна всіх видів суб'єктів господарювання комунального сектора економіки.

04.01—02.07.306.

346.1(043.3) *Беляневич О. А.* Теоретичні проблеми господарського права: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 34 с.

Подано комплексний аналіз теоретичних проблем господарського договірної права як одного з базових інститутів господарського права України, передумов його формування та розвитку, особливостей структури та елементного складу. Визначено сутність договору як універсального засобу саморегуляції суспільних відносин та його функції в механізмі правового регулювання господарських відносин. Досліджено систему джерел (соціальних регуляторів) госпо-

дарського договірної права, яку утворюють нормативно-правові акти, звичаї ділового обороту, судова практика, формулярне право і аксіологічними засадами якої є норми моралі. Проаналізовано сутність правового порядку у господарських договірних відносинах та правові засоби його забезпечення: конструкцію недійсності господарських договорів, організаційні договори, договори у сфері державного господарювання, судові тлумачення договорів.

04.01—02.07.307.

346:334.7(043.3) *Кібенко О. Р.* Сучасний стан та перспективи правового регулювання корпоративних відносин: порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 40 с.

Досліджено сучасний стан і перспективи регулювання корпоративних відносин у праві ЄС, Великобританії та України. Доводиться, що сьогодні в європейських країнах відбувається процес фундаментального реформування корпоративного права. Проаналізовано передумови, причини й напрямки реформи. Обґрунтовується необхідність проведення фундаментальної реформи вітчизняного корпоративного права і пропонується її концепція, орієнтована на європейські стандарти. Досліджується правова база процесу адаптації законодавства України до законодавства ЄС і формулюються його методологічні засади стосовно корпоративного права. Проводиться порівняльно-правовий аналіз права ЄС, Великобританії та України за окремими інститутами: створення й державна реєстрація товариств, розкриття ними інформації, капітал, корпоративне управління, поглинання, реорганізація, діяльність груп товариств (переважно холдингів). Формулюються пропозиції щодо вдосконалення корпоративного законодавства України.

04.01—02.07.308.

346.2:336.761(477)(043.3) *Попова А. В.* Правове становище професійних учасників ринку цінних паперів в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 20 с.

Комплексно досліджено правове становище професійних учасників РЦП в Україні. Визначені поняття та основні ознаки професійних учасників РЦП. Здійснена класифікація професійних учасників РЦП, визначені поняття, принципи та форми державного регулювання професійної діяльності на РЦП. Особливу увагу приділено дослідженню питань створення професійних учасників РЦП, його діяльності. Системно досліджені обов'язки професійних учасників РЦП на основі поділу на: обов'язки, передбачені Ліцензійними умовами провадження професійної діяльності на РЦП, обов'язки професійних учасників РЦП як суб'єктів первинного фінансового моніторингу, обов'язки професійних учасників

РЦП, що зумовлені характером здійснюваного виду професійної діяльності на РЦП. Класифіковано порушення вимог законодавства про професійну діяльність на РЦП на: порушення правил діяльності на РЦП; порушення ліцензійних умов; порушення вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом; порушення вимог правил СРО і досліджено види відповідальності за їх вчинення. Значна увага приділена господарсько-договірним зобов'язанням за участю професійних учасників РЦП. Визначені поняття договору про обслуговування ІСІ, договору про обслуговування Пенсійного фонду, договору на ведення реєстру власників іменних цінних паперів як господарських договорів.

04.01—02.07.309.

347.71(477)(043.3) *Резнікова В. В.* Правове регулювання спільної господарської діяльності в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 19 с.

Комплексно досліджено правове регулювання спільної господарської діяльності в Україні. Визначено поняття спільної господарської діяльності, з точки зору її економіко-правової сутності, виділено її основні ознаки як специфічного економіко-правового явища. Розкрито поняття, зміст та особливості спільної господарської діяльності. Системно досліджені правові форми здійснення спільної господарської діяльності. Особливу увагу приділено правовій основі, поняттю, ознакам та видам договорів про спільну господарську діяльність, правовому регулюванню їх укладання і припинення, проблемним аспектам виконання. Визначені особливості правового регулювання договорів про спільну господарську діяльність за участю іноземного інвестора, охарактеризовані правові основи, функції та проблемні аспекти їх державної реєстрації. Досліджені особливості та перспективи правового регулювання іноземних інвестицій як внесків до спільної господарської діяльності, правові форми здійснення спільної господарської діяльності за участю іноземного інвестора.

04.01—02.07.310.

346.1(043.3) *Шпомер А. І.* Ліцензування господарської діяльності (господарсько-правовий аспект): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 20 с.

Досліджується ліцензування господарської діяльності як засобу державного регулювання. Автором визначено причини і зумовлені ними цілі ліцензування, виявлені критерії, за якими окремі види господарської діяльності підлягають ліцензуванню, та визначено наслідки закріплення їх в законодавстві. Досліджено співвідношення понять «дозвіл» і «ліцензія». На основі аналізу поняття та сутності ліцензування визначено ознаки ліцензування та проведено аналіз кате-

горій ліцензування. Відмежовано ліцензування господарської діяльності від суміжних правових понять. Досліджено нормативно-правову основу ліцензування. Дано аналіз загального порядку ліцензування та проведено аналіз ліцензійних умов і порядку контролю за їх дотриманням, а також відповідальності за порушення ліцензійного законодавства. Досліджено призначення та зміст спеціального порядку ліцензування окремих видів господарської діяльності. Здійснено аналіз ліцензування таких видів діяльності: з надання фінансових послуг, у сфері освіти та електроенергетики. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства для удосконалення правового регулювання ліцензування певних видів господарської діяльності.

Статті

04.01—02.07.311.

347.736(470) *Алиева К. М.* Сделки с участием заинтересованных лиц по акционерному законодательству и законодательству о банкротстве // Юрист. 2006. № 8. С. 15—16.

В статье анализируются положения действующего российского законодательства (федеральные законы «Об акционерных обществах», «Об обществах с ограниченной ответственностью», «О государственных и муниципальных унитарных предприятиях», «О несостоятельности (банкротстве)», в которых получили свое развитие применительно к юридическим лицам различной организационно-правовой формы институт сделок, в совершении которых имеется заинтересованность. Отмечается необходимость унификации положений о сделках с участием заинтересованных лиц по акционерному законодательству и законодательству о банкротстве.

04.01—02.07.312.

351.713:339.543.624(477) *Бринцев О., Міщенко М.* Вільні економічні зони: Pro et contra // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2006. № 4. С. 137—145.

У статті узагальнюються на основі аналізу чинного законодавства та думок, висловлених у науковій літературі, недоліки та переваги ВЕЗ і ТПР. Автори формулюють та обґрунтовують власні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства з цих питань. Приділено увагу пільгам, запровадженим для забезпечення спеціального режиму господарювання у ВЕЗ і ТПР: митним пільгам, податковим пільгам та валютно-фінансовим пільгам.

04.01—02.07.313.

347.736(470) *Буряков К. В.* Правовые аспекты реализации права на подачу заявления должника в арбитражный суд о признании его банкротом // Предпринимательское право. — 2006. — № 4. — С. 15—17.

Обсуждая значительное расширение в Федеральном законе от 26 октября 2002 г. № 127-ФЗ «О несостоятельности (банкротстве)» круга лиц, имеющих право на обращение в арбитражный суд с заявлением о признании должника банкротом, автор касается исторического аспекта становления способов открытия конкурсного производства, как в законодательствах европейских стран, так и России. Проводится анализ термина «предвидение банкротства». Обсуждается проблема соотношения ситуаций предвидения банкротства и фиктивного банкротства, а также существующие в связи с этим коллизии в правовом регулировании отношений несостоятельности, возникающие при реализации должником своего права на обращение в арбитражный суд с заявлением о признании себя банкротом.

04.01—02.07.314.

347.725.04(470) *Бычков С. В.* Новое в правовом регулировании договоров о слиянии (присоединении) акционерных обществ // Закон. 2007. — № 1. — С. 125—129.

Исследуются мотивы реорганизации акционерных обществ. Отмечается, что с внесением изменений в закон об АО Федеральным законом РФ от 27 июля 2006 г. № 146-ФЗ произошли существенные изменения в отношении содержания нормативного регулирования содержания договоров о слиянии (присоединении), в частности расширился перечень урегулированных вопросов, которые должны найти отражение в договоре слияния (присоединения). Рассматриваются возможные проблемы правоприменения новой редакции Закона РФ об АО.

04.01—02.07.315.

347.453(477) *Грищенко І. М.* Дослідження становлення лізингового посередництва // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — № 8. — С. 61—66.

Зазначається, що лізинг це комплексна тристороння операція: оренда, кредитування й інвестування, яка є самостійною, особливою формою посередницької господарсько-підприємницької діяльності, що спрямована на одержання прибутку. Розглядаючи лізинг як форму кредитування комерційними посередниками підприємств-споживачів, автор проводить порівняння умов фінансового лізингу і банківського кредиту. Лізингова операція є специфічною формою фінансування основних фондів через посередництво лізингових організацій. Зміни, які відбулися в становленні ринкового середовища, законодавчому забезпеченні діяльності лізингових посередницьких компаній є позитивним розвитком на шляху підтримки зростання ринку лізингу, свідчать про розвиток інтеграційних процесів сучасних фінансових технологій в Україні.

04.01—02.07.316.

347.136(477) *Громенко Ю.* Порівняльна реклама як предмет правового регулювання в зако-

нодавстві України // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 6. С. 50—53.

Проводиться аналіз правових норм вітчизняного законодавства, спрямованих на регулювання відносин у сфері порівняльної реклами. Дається визначення поняття «порівняльна реклама» та виявляються шляхи удосконалення законодавства у цій сфері. На думку автора, для протидії прояву негативних властивостей порівняльної реклами необхідно на законодавчому рівні чітко закріпити ознаки неправомірного використання порівняльної реклами, встановити дієвий механізм притягнення порушника до юридичної відповідальності та відшкодування ним завданих збитків. Надано перелік вимог, дотримання яких дозволяє використання порівняльної реклами в Україні.

04.01—02.07.317.

347.725 *Гулямов С. С.* Правовые проблемы распределения прибыли в дочернем акционерном обществе // Законодательство. 2006. № 2. — С. 50—56.

Основной целью акционера является получение прибыли от вложенных в акции средств. В то же время основное (материнское) общество, будучи контролирующим акционером, нередко имеет специфические цели, не связанные с выплатой дивидендов и идущие вразрез с интересами акционеров дочерних акционерных обществ на получение дивидендов

04.01—02.07.318.

347.725 *Гулямов С. С.* Проблемы ответственности в дочернем акционерном обществе // Законодательство. 2006. № 5. С. 23—32.

Отмечается, что часто основное общество использует дочернее акционерное общество в качестве ширмы, с помощью которой стремится обойти закон (например, уклониться от уплаты налогов, от исполнения предписаний инвестиционного и антимонопольного законодательства). Исследуются механизмы предотвращения подобного рода нарушений, а также эффективной существующей системы определения пределов ответственности участников холдинговых объединений и ее распределения между основным и дочерним обществами.

04.01—02.07.319.

347.457(477) *Ефимов А.* Ценные бумаги как инвестиционный инструмент // Справочник экономиста. — 2007. — № 1. — С. 7—12.

Автор исследует инвестирование ценных бумаг. Детально изучаются выделяемые в Законе Украины «О ценных бумагах и фондовом рынке» группы ценных бумаг: паевые, долговые, ипотечные, приватизационные, производные и товарораспорядительные.

04.01—02.07.320.

346.545/546(470) *Зарипова Т. Ю.* Федеральный закон «О защите конкуренции» // Закон и право. — 2007. — № 1. — С. 39—41.

Федеральный закон «О защите конкуренции» от 26 июля 2006 г. № 135-ФЗ объединяет положения Закона РФ «О конкуренции и ограничении монополистической деятельности на товарном рынке» и «О защите конкуренции на рынке финансовых услуг» и обеспечивает правовое регулирование, как минимум, двух видов рынка: товарного и рынка финансовых услуг. В статье обозначаются основные положительные моменты данного Закона (положения о коллективном доминировании, изменение подхода к ключевым понятиям конкурентного законодательства и др.) и некоторые дополнения, которые, по мнению автора, следовало бы внести в этот нормативный акт. Принятие ФЗ «О защите конкуренции» явилось серьезным шагом на пути совершенствования антимонопольного законодательства.

04.01—02.07.321.

347.793.7(470) *Иванов Г.* Лоцманская проводка как разновидность бизнеса // *Морской флот.* 2006. № 4. С. 32—35.

Отстаивая точку зрения о том, что лоцманская проводка морских судов является разновидностью бизнеса, автор анализирует законодательство РФ, регулирующее данную деятельность. Отмечается, что в настоящее время лоцманская проводка судов продолжает осуществляться как государственными, так и негосударственными организациями. Проводится анализ правового статуса автономной некоммерческой организации (АНО) по лоцманской проводке. Делается акцент на то, что практически невозможно ограничить цели деятельности (оказание различного рода услуг) АНО от видов предпринимательской деятельности и конструкцию АНО можно с успехом использовать для ведения бизнеса в сфере оказания платных услуг. Обсуждаются вопросы, связанные со сферой антимонопольного законодательства.

04.01—02.07.322.

347.933 *Карелина С. А.* Институт несостоятельности и рыночная экономика (правовые аспекты) // *Предпринимательское право.* 2006. — № 4. — С. 2—10.

Анализируются существующие в правовой литературе взгляды на природу института несостоятельности, условия, обуславливающие необходимость существования и функционирования института несостоятельности в рыночной экономике. Имманентность института несостоятельности товарно-денежным отношениям признается автором в качестве основополагающего. Отмечается социальный характер института несостоятельности в условиях рыночной экономики. Социально-экономические отношения, являясь разновидностью экономических отношений, не зависят от воли людей, что проявляется, по крайней мере, в том, что они развиваются по объективным экономическим законам. Право в этом случае не в состоянии оказывать на них регулирующее значение. Затрагиваются вопросы роли факта цикличности экономического раз-

вития. Чем сложнее объективный состав отношения, тем большее количество интересов закреплено в нем, что позволяет говорить о множественности интересов, существующих в рамках отношений несостоятельности. Автор касается проблем социально-экономического кризиса и конфликта интересов в условиях рыночной экономики и в рамках института несостоятельности. Обеспечение баланса интересов в рамках отношений несостоятельности осуществляется законодателем с помощью различных средств, в том числе путем публично-правового воздействия на процессы реализации прав и законных интересов участников, что предполагает комплексный характер данного института.

04.01—02.07.323.

347.440(477) *Коморний О. І.* Суб'єктивний склад договору про розподіл продукції // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 32. С. 370—375.

На основі Закону України «Про угоди про розподіл продукції» розглянуто питання про визначення правового становища сторін зазначеного договору. Обґрунтовано обставину заміни терміна «угода» на термін «правочин». Проаналізована роль держави у відносинах з іншими особами, учасниками господарської діяльності. Звернуто увагу на питання утворення Координаційного комітету щодо координації діяльності сторін під час виконання договору про розподіл продукції.

04.01—02.07.324.

346.2(477) *Кострицький І. Л.* Щодо класифікації організаційно-правових форм суб'єктів господарювання // *Південноукраїнський правничий часопис.* — 2006. — № 3. — С. 62—67.

На підставі класифікації організаційно-правових форм господарювання визначено діючі організаційно-правові форми господарювання. Розглянуто їх класифікації з точки зору Господарського та Цивільного кодексів України. Надається визначення щодо організаційно-правової форми господарювання.

04.01—02.07.325.

347.44(477) *Кузнєцова О. П.* Правове регулювання договірних відносин за ЦК України і ГК України: проблемні питання // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. С. 276—278.

Досліджується ряд питань, пов'язаних з проблемою подвійного правового регулювання договірних відносин ЦК і ГК України. Зокрема, порівнюються положення ст. 179 ГК України та ст. 630 ЦК України, а також ст. 638 ЦК України та ст. 180 ГК України. Автор вважає, що законодавець має вилучити зі сфери дії ГК України всі майнові відносини, засновані на рівності суб'єктів.

04.01—02.07.326.

347.457 Курбатов А. Субсидиарная ответственность учредителей (участников) кредитной организации при ее банкротстве // Хозяйство и право. — 2006. — № 2. — С. 29—33.

Автор анализирует российское законодательство по вопросам регулирования порядка применения субсидиарной ответственности по обязательствам кредитной организации. Рассматриваются причины неприменимости в подавляющем большинстве случаев конструкции субсидиарной ответственности учредителей (участников) кредитных организаций. Предлагается сделать субсидиарную ответственность учредителей (участников, акционеров) кредитных организаций признаком (риском осуществления) банковской деятельности. Вопрос о применении субсидиарной ответственности к учредителям (участникам, акционерам) в случае банкротства созданных ими кредитных организаций должен решаться в едином процессе, а это в свою очередь означает, что только в рамках процедуры банкротства и только по искам конкурсных управляющих. Обсуждается реализация такого подхода, в соответствии с которым кредиторы кредитной организации сами требовать применения субсидиарной ответственности к учредителям (участникам, акционерам) будут не вправе, но по окончании процедуры банкротства этой кредитной организации смогут потребовать с агентства по страхованию вкладов возмещения убытков, если представитель агентства не предпринял никаких действий по применению к учредителям (участникам) субсидиарной ответственности.

04.01—02.07.327.

347.72.031(470) Молчанов А. А., Тихомиров М. Д. Органы управления акционерным обществом: внутриорганизационный аспект // Юрист. — 2006. — № 8. — С. 3—7.

Авторы отстаивают точку зрения, согласно которой чем дальше продвинется процесс обновления акционерного общества и его имущества от входящих в него людей, тем совершеннее акционерное общество, тем устойчивее его служение поставленной перед ним цели — извлечению прибыли. На основе норм ГК РФ и Закона РФ «Об акционерных обществах» ими проводится анализ структуры органов акционерного общества в системе его организационных связей. В рамках рассмотрения процесса волеизъявления акционерных обществ упор сделан на изучение волеизъявляющих органов акционерных обществ: их правового статуса, порядка образования, компетенции, функций, организации работы. Обзорно заложены основы подготовки и принятия волеизъявляющими органами акционерных обществ корпоративных актов управления, а также исследована специфика проявления методов корпоративного управления при осуществлении волеизъявляющими органами управления своих управленческих функций.

04.01—02.07.328.

347.764 Мурашкина Е. В. Договор страхования ответственности арбитражного управляющего // Юрист. 2006. № 8. С. 14—15.

Анализируется новелла закона РФ от 26 октября 2002 г. № 127-ФЗ «О несостоятельности (банкротстве)» институт страхования ответственности арбитражного управляющего. Отмечается, что данный вид договора страхования является договором имущественного страхования. Рассматриваются условия, стороны данного договора. Объектом данного вида страхования являются имущественные интересы арбитражного управляющего, связанные с его обязанностью в установленном порядке возместить убытки, причиненные в результате его деятельности.

04.01—02.07.329.

346.9 Попова З. В. Виды процессуальных санкций // Арбитражный и гражданский процесс. 2006. № 12. С. 17—20.

Проводится классификация процессуальных санкций по функциональному назначению санкций, отраслевой принадлежности санкций, степени определенности санкций, направленности неблагоприятных последствий санкций.

04.01—02.07.330.

347.736(477) Родзивиллюк В. Состояние законодательства о банкротстве в Украине и перспективы его гармонизации // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 5. С. 31—33.

Изучая процесс формирования института банкротства в системе национального законодательства, автор выделяет существенные недостатки Закона Украины «О банкротстве» от 14.05.1992 г. № 2343-XII. Проанализированы причины недоработок, имеющих место в новой редакции Закона Украины «О восстановлении платежеспособности должника или признании его банкротом» 1999 г. Определены основные направления совершенствования национального законодательства в указанной сфере. Проводится разделение на несколько основных этапов процесса гармонизации национального законодательства о банкротстве.

04.01—02.07.331.

346.26(470) Самойлов А. С., Казинец Л. А. К вопросу о саморегулировании предпринимательской деятельности // Lex Russica. 2006. — № 4. — С. 680—688.

Отмечается, что институт саморегулирования предпринимательской и профессиональной деятельности в России и других странах СНГ является инновационным с точки зрения регулирования рыночных отношений. Его появление связано с процессами либерализации и де бюрократизации государственного аппарата, повышения роли общественных и профессиональных объединений в различных странах. Автор останавливается в своей работе на вопросах формирования институтов саморегулирования предпринимательской и профессиональной деятельности, его взаимоотно-

шениях с государственными органами власти, механизмах ответственности перед потребителями товаров и услуг, регулирования рисков.

04.01—02.07.332.

346.548 *Спицын В.* О защите прав налогоплательщиков // Морской флот. 2006. № 4. С. 36—40.

Уделяется внимание совершенствованию юридической защиты интересов в налоговых спорах хозяйствующих субъектов в сфере торгового мореплавания. В спорах, возникающих из налоговых правоотношений, необходимо оценивать признаки ненормативного акта, порождающего определенные правовые последствия для налогоплательщика, а также фиксировать наличие в таком акте обязательных для исполнения предписаний по конкретным вопросам. Автор рассматриваются некоторые специфические коллизии, не всегда учитываемые специалистами в досудебной и судебной стадиях.

04.01—02.07.333.

347.453(470) *Тарасенко Ю. А.* Право аренды в уставном капитале хозяйственного общества // Законодательство. 2006. № 5. С. 15—22.

Исследуется правовая природа права аренды. Намеренно ли законодатель указал в ст. 615 ГК РФ, что в уставный капитал вносится не имущество, составляющее объект аренды, а именно право аренды? На основе проведенного анализа автор приходит к выводу о том, что передача права аренды, в том числе в уставный капитал хозяйственного общества, заключается в передаче исключительно права пользования, которая должна происходить по правилам, установленным гл. 24 ГК РФ для перемены лиц в обязательстве.

04.01—02.07.334.

347.453(477) *Усенко Я.* Розвиток лізингу в Україні // Справочник экономиста. 2007. № 1. С. 13—20.

Автор розглядає лізинг як нетрадиційний напрям інноваційного інвестування. Досліджується правова й економічна сутність лізингу, його форми. Висловлюється думка, що лізинг є різновидом підприємницької діяльності, спрямованої на інвестування власних, позичкових або залучених коштів шляхом надання майнового кредиту. Окремо висвітлюються питання фінансового та оперативного лізингу, відмінності лізингу від інших операцій з елементами найму та від оренди. Виділено основні фактори гальмування розвитку лізингу в Україні.

04.01—02.07.335.

346.2/3:351.713(477) *Федотов О. П.* Перевірка фінансово-господарської діяльності суб'єктів ЗЕД з боку митних органів України: організаційно-правові аспекти // Митна справа. 2006. № 3. С. 12—26.

У статті автор визначає структуру державних органів, які здійснюють фінансовий, бюд-

жетний, податковий, фінансовий контроль, та місце в цій структурі митних органів України. Проаналізовано, спираючись на національне законодавство, правовий статус Державної митної служби України стосовно здійснення її структурними підрозділами перевірок фінансово-господарської діяльності суб'єктів ЗЕД. Визначено основні питання, з яких митними органами здійснюється перевірка фінансово-господарської діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

04.01—02.07.336.

346.545(470) *Шайхутдинов Е. М.* Комментарий закона «О защите конкуренции» // Закон. 2007. № 1. С. 141—145.

Статья посвящена анализу Федерального закона РФ № 135-ФЗ «О защите конкуренции», которым внесены достаточно важные изменения в действующее российское антимонопольное законодательство (законодательство о конкуренции). В новом Законе расширено содержание «антимонопольного законодательства и иных нормативных правовых актов о защите конкуренции», уточнено понятие монополистической деятельности. Законом введены новые понятия: финансовая услуга, финансовая организация, дискриминационные условия, систематическое осуществление монополистической деятельности, координация экономической деятельности, соглашение, «вертикальное» соглашение, государственная или муниципальная помощь, экономическая концентрация. Отмечается, что в Законе изменен ключевой критерий определения доминирующего положения хозяйствующего субъекта, а также дано определение согласованных действий хозяйствующих субъектов. Автору представляется, что одним из самых значимых достижений нового Закона является установление в самом Законе порядка рассмотрения дел о нарушении антимонопольного законодательства.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.01—02.07.337.

347.918(075.8) *Арбитражный процесс: Учебник для вузов / Отв. ред. В. В. Ярков.* 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 876 с.

Учебник написан на основе новой программы курса «Арбитражный процесс» для юридических вузов. В учебнике в соответствии с системой действующего законодательства и на основе современных процессуально-правовых концепций освещены все основные институты арбитражного процессуального права. 3-е издание переработано и дополнено с учетом нового законодательства и практики его применения. Рекомендован Министерством образования и науки Российской Федерации в качестве учебника для студентов высших учебных заведений, обучающихся

по направленію 521400 «Юриспруденція» и по специальности 021100 «Юриспруденція». Отличия и преимущества настоящего учебника заключаются в том, что по своей концепции и полноте излагаемого материала он рассчитан как на студентов, стремящихся получить полноценные знания по арбитражному процессу, так и на практикующих юристов, которые уже завершили образование, но хотели бы обновить свои знания в этой области.

04.01—02.07.338.

347.918(075.8) Грек Б. М. Господарський процес України (у схемах): Навч. посіб. К.: Прецедент, 2006. 181 с.

Посібник містить матеріали навчального курсу з господарського процесуального права України. Для студентів вищих навчальних закладів, практикуючих юристів, управлінців та підприємців.

04.01—02.07.339.

347.736(477) Поляков Б. М. Практика розгляду справ про банкрутство: Зб. нормат. док. та судових рішень. К.: Юрид. практика, 2006. 336 с.

Збірник містить нормативні документи та судові рішення, що регулюють відносини неспроможності (банкрутства) в Україні. Збірник розраховано на суддів господарських судів, арбітражних керуючих, юристів та економістів, викладачів та студентів, наукових працівників та аспірантів.

04.01—02.07.340.

347.918(477) Судова практика у справах господарського судочинства: Договірні зобов'язання (2004—2006 рр.) / За заг. ред. І. І. Балаклицького. К.: Юрисконсульт: КНТ, 2007. 611 с.

Запропоноване видання є одним із найбільш повних практичних зібрань вітчизняної судової практики у господарських справах, присвячених договірним зобов'язанням. Основна мета видання — об'єктивний огляд судової практики у господарських справах з розподілом по різних категоріях справ. У книзі наводяться систематизовані матеріали судової практики у вигляді витягів з постанов Вищого господарського суду України у конкретних справах, пов'язаних із вирішенням спорів, що виникають з договорів перевезення, кредитних договорів, спорів, пов'язаних з виконанням договору купівлі-продажу, спорів, що виникають з договорів оренди, та спорів у підрядних зобов'язаннях, станом на 1 серпня 2006 року. Книга буде корисною суддям, адвокатам, науковцям, студентам, аспірантам і викладачам правознавчих спеціальностей вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів, які цікавляться юриспруденцією.

04.01—02.07.341.

347.918(477) Судова практика у справах господарського судочинства: Справи про банкрутство. Справи пов'язані із захистом права інте-

лектуальної власності (2004—2006 рр.) / За заг. ред. І. І. Балаклицького. К.: Юрисконсульт КНТ, 2007. 524 с.

Видання є одним із найбільш повних практичних зібрань вітчизняної судової практики у господарських справах, присвячених справам про банкрутство та справам, пов'язаним із захистом прав інтелектуальної власності. Наводяться систематизовані матеріали судової практики у вигляді витягів з постанов Вищого господарського суду України у конкретних справах, пов'язаних із вирішенням спорів, що стосуються захисту права інтелектуальної власності та банкрутства. Книга складається із трьох глав. Книга буде корисною суддям, адвокатам, науковцям, студентам, аспірантам і викладачам правознавчих спеціальностей вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів, які цікавляться юриспруденцією.

Автореферати

04.01—02.07.342.

346.93(043.3) Рябцева Я. Г. Правовий статус арбітражного керуючого: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 18 с.

Робота присвячена дослідженню правового статусу арбітражного керуючого у судових процедурах розпорядження майном, санації та ліквідації. Досліджуються: виникнення та розвиток регламентації правового становища особливих учасників провадження у справах про банкрутство, аналогічних арбітражному керуючому; загальні засади діяльності арбітражного керуючого; загальні положення правового статусу арбітражного керуючого; особливості правового статусу арбітражного керуючого у судових процедурах банкрутства. Особлива увага приділяється загальній характеристиці інституту банкрутства, визначенню загальних вимог до арбітражного керуючого, порядку ліцензування його діяльності та дослідженню питань відповідальності арбітражного керуючого у процедурах банкрутства. Велику увагу приділено дослідженню правового регулювання страхування діяльності арбітражного керуючого, а також правовому регулюванню оплати послуг, відшкодування витрат та винагороди арбітражного керуючого. Зазначається, що значна увага в дисертації приділяється розробці пропозицій щодо удосконалення правового регулювання діяльності арбітражного керуючого. Результатом дослідження стало внесення пропозицій щодо змін і доповнень до чинного законодавства України, у тому числі і до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Статті

04.01—02.07.343.

347.94(470) Бельшова А. Основные аспекты понятия оснований освобождения от доказыва-

ния // Арбитражный и гражданский процесс. 2006. № 10. С. 35–40.

Несмотря на многообразие подходов со стороны ученых к проблеме содержания понятия оснований освобождения от доказывания, в действующем гражданско-процессуальном (а также арбитражно-процессуальном) законодательстве предусмотрены общеизвестность и преюдициальность как абсолютные основания освобождения от доказывания (ст. 61 ГПК РФ, ст. 69 АПК РФ), а также признание стороной обстоятельств как неабсолютный и частный случай освобождения от доказывания (ч. 2 ст. 68 ГПК РФ, ст. 70 АПК РФ). Уделяется внимание такому комплексному понятию, как доказательственная презумпция.

04.01–02.07.344.

347.918(470) *Ефимов А. Е.* Надзорное производство в арбитражном процессе как форма судебного надзора за деятельностью арбитражных судов // Законодательство. 2006. № 4. С. 62–70.

Надзорное производство в АПК РФ в редакции 2002 г. не смогло трансформироваться в обычное арбитражное проверочное производство. Оно, как и прежде, продолжает оставаться особой процедурой, в ходе реализации которой осуществляются две, во многом разноплановые, функции — судопроизводство по конкретному делу и управление деятельностью нижестоящих арбитражных судов. Автор предлагает пути устранения двойственности задач, в том числе через процессуальное разделение функций Высшего Арбитражного суда РФ, реализуемых им как высшим судебным органом, и тех функций, которые осуществляются последним в качестве органа судебного надзора в системе арбитражных судов.

04.01–02.07.345.

347.931(470) *Загайнова С. К.* Устранение неполноты судебных актов в арбитражном процессе // Законодательство. 2007. № 1. С. 75–78.

По мнению автора, для унификации способов исправления неполноты постановлений, определений арбитражного суда следует использовать институт вынесения дополнительного судебного акта в порядке и по основаниям, предусмотренным ст. 178 АПК РФ. Делается замечание относительно того, что при вынесении дополнительного определения необходимо учитывать, что этот способ применим не во всех случаях.

04.01–02.07.346.

347.918 *Исакидис Э.* Допустимость доказательств по делам, возникающим из налоговых правоотношений, в арбитражном процессе // Арбитражный и гражданский процесс. 2006. № 10. С. 32–35.

Автор высказывает мысль о том, что недопустимыми в налоговых спорах должны быть признаны доказательства, хотя и подтверждаю-

щие или опровергающие обстоятельства, имеющие значение для правильного рассмотрения дела, но не предусмотренные законодательством о налогах и сборах для установления конкретных обстоятельств дела; доказательства, не положенные налоговым органом в обоснование принятого им и оспариваемого обязательным субъектом налогового правоотношения решения, действия (бездействия) налогового органа (если на них не ссылается заявитель как на основания своих требований); доказательства, полученные за пределами конкретной налоговой проверки.

04.01–02.07.347.

347.918(476) *Каменкова В.* Реформа хозяйственного процессуального права Республики Беларусь: имплементация европейского опыта в национальное законодательство // Арбитражный и гражданский процесс. 2006. № 10. С. 28–31.

В гл. 17 ХПК Республики Беларусь, что вступил в силу 7 марта 2005 г., предусмотрена новая стадия хозяйственного процесса — урегулирование гражданско-правового спора в порядке посредничества (медиаторства). Анализируется место примирительной процедуры в международной коммерческой практике. Правовой новацией нового ХПК Республики Беларусь является введение новой стадии хозяйственного процесса производства в хозяйственном суде апелляционной инстанции.

04.01–02.07.348.

347.191.11(470) *Лавров М. В.* О проблемах развития правового регулирования в сфере корпоративных отношений и корпоративного контроля // Юрист. 2006. № 9. С. 27–29.

Автор обозначает факты в правовой жизни РФ, свидетельствующие о назревшей необходимости совершенствования правового регулирования корпоративных отношений, и в особенности отношений, возникающих в случаях корпоративных конфликтов. В правовом регулировании корпоративных отношений должны, по его мнению, быть уравновешены свобода экономической деятельности и вмешательство государства в целях охраны публичных интересов. Акцентируется внимание на невозможности непосредственного заимствования опыта стран англосаксонской правовой системы. Правовое регулирование корпоративных отношений невозможно без судебного контроля. Обращается внимание на то, что при обсуждении вопросов реформирования действующего законодательства, и в частности процедур, которые должны препятствовать злоупотреблениям сторон корпоративных конфликтов, необходимо всегда оценивать последствия их введения для добросовестных участников гражданского оборота.

04.01–02.07.349.

347.768 *Матвеева Е. Н.* Особенности правового режима заложенного имущества в составе

конкурсной массы // Lex Russica. 2006. № 4. С. 689–697.

В соответствии с действующим российским законодательством имущество, переданное банкротом в залог своему кредитору, подчиняется тому же правовому режиму, что и остальное имущество конкурсной массы, за некоторым исключением. В научной литературе существуют различные взгляды на вопрос включения в конкурсную массу имущества, переданного должником в залог своему кредитору, которые отличаются подходами к определению природы залога. Исследуется история правового регулирования данного рода отношений в российском законодательстве. Обсуждаются вопросы возможного злоупотребления в данной сфере.

04.01–02.07.350.

347.918 *Никоноров С. Ю.* Приостановление исполнения судебных актов в гражданском и арбитражном процессе // Законодательство. 2006. № 4. С. 49–56.

В статье исследуется отношение института приостановления исполнения судебных постановлений в гражданском и арбитражном процессуальном праве с институтом приостановления исполнительного производства. Автор считает, что если бы определение суда или судьи о приостановлении исполнения судебного акта напрямую влекло приостановление исполнительного производства, это бы упростило процедуру приостановления исполнения судебного постановления.

04.01–02.07.351.

346.9(470) *Попова З. В.* Виды процессуальных санкций // Исполнительное право. 2006. № 3. С. 2–5.

Выделение процессуальных санкций в особый вид обусловлено наличием специфических черт мер принуждения. Представлена классификация процессуальных санкций по функциональному назначению; по отраслевой принадлежности; по степени определенности санкций; по на-

правленности неблагоприятных последствий. В зависимости от способа охраны норм права от нарушений санкций автор выделяет в процессуальном праве правовосстановительные санкции, карательные санкции и санкции ничтожности. Отмечается, что разделение процессуальных санкций на регулятивные и охранительные условно. Процессуальные санкции, по мнению автора, можно классифицировать и по способу их реализации, и в зависимости от тех последствий, которые наступают для процессуального правонарушителя. Санкции различают и по форме и способу выражения в нормативных актах.

04.01–02.07.352.

347.94(470) *Сувалов М. С.* Формирование и изменение предмета доказывания и как основание движения дела по стадиям в арбитражном процессе // Юрист. 2006. № 9. С. 55–58.

В ходе судебного-правовой реформы гражданское и арбитражное законодательство РФ трансформировалось от законодательства о плано-регламентируемом обмене в законодательство, основанное на принципе самостоятельного распоряжения участниками гражданского оборота своими правами. На сегодняшний день суд проверяет и оценивает представленные доказательства через призму их относимости, допустимости и достоверности. Можно сказать, что в процессуальном праве вновь появилась такая категория, как стадия доказывания. Центральное место в ней занимает предмет доказывания, суть изменений которого и составляет стадию доказывания. Автор указывает на двойственный характер понимания судебных доказательств в российской процессуальной науке. При этом доказательства выступают лишь средством доведения до суда предмета спора, который и образует предмет доказывания. Разные процессуально-правовые школы вкладывают в дефиницию категории «предмет доказывания» неодинаковый смысл. По мнению исследователя, определение предмета доказывания в АПК РФ в свете новых тенденций нуждается в корректировке.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.01—02.07.353.

349.2:340.5(075.8) *Бойко М. Д.* Порівняльне трудове право: Навч. посіб. К.: Атіка, 2007. 384 с.

У посібнику логіко-тематично зібрано та упорядковано лекції з курсу «Порівняльне трудове право» для вищих навчальних закладів за спеціальністю «Правознавство». Посібник присвячено порівняльно-правовому аналізу трудового права країн з розвинутою ринковою економікою, виокремлено загальні риси права цих країн, досліджені його основні інститути, дана характеристика особливостей національних систем і типів (сімей) трудового права. Особливу увагу приділено нормам і практичним підходам, які становлять інтерес до вдосконалення і подальшого розвитку національного трудового права, державного регулювання ринку праці в Україні. Для студентів і аспірантів, які вивчають право, економіку, соціологію та політологію, а також для практичних працівників соціальних і кадрових служб та інших читачів, які цікавляться соціально-правовими проблемами.

05.01—02.07.354.

349.2(477)(075.8) *Болотіна Н. Б.* Трудове право України: Підручник. 4-те вид., стереотип. К.: Вікар, 2006. 725 с.

У підручнику висвітлено інститути трудового права з урахуванням нових законодавчих актів України. У ньому розкриваються загальні положення, індивідуальне і колективне трудове право, нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства. За структурою підручник орієнтований на систему сучасного трудового права західних країн з розвинутою ринковою економікою. Поряд з аналізом національного регулювання трудових відносин висвітлюється зарубіжний досвід, а також вимоги міжнародних стандартів конвенцій та рекомендацій Міжнародної організації праці, Європейської соціальної хартії (переглянутої). Розраховано на студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство», а також студентів неюридичних спеціальностей, які вивчають основи правознавства. Підручник буде корисним також аспірантам, викладачам права, спеціалістам практикам, усім, кого цікавлять питання правового регулювання трудової діяльності в умовах формування ринкових відносин в Україні.

05.01—02.07.355.

349.2(477)(094.1) Закон України «Про зайнятість населення»: Офіц. вид. / Верховна Рада України. К.: Парлам. вид-во, 2006. 28 с.

Викладено Закон України «Про зайнятість населення» з останніми змінами та доповненнями, що здійснені до 16 червня 2006 р.

05.01—02.07.356.

349.243(477)(094.1) Закон України «Про охорону праці»: Офіц. вид. / Верховна Рада України. К.: Парлам. вид-во, 2006. 42 с.

Викладено Закон України «Про охорону праці» з останніми змінами та доповненнями, що здійснені до 10 листопада 2006 р.

05.01—02.07.357.

349.2(477)(094.1) Законодавство України про працю: Зб. нормативно-правових актів / Упоряд. Г. І. Чанишева; ОНЮА. Х.: Одиссей, 2006. 948 с.

До збірника входять Кодекс законів про працю України, інші нормативно-правові акти, які належать до джерел трудового права. Розрахований на студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство», а також студентів неюридичних спеціальностей, які вивчають основи правознавства. Збірник буде корисним також практичним працівникам, усім, кого цікавлять питання правового регулювання трудових відносин.

05.01—02.07.358.

349.2(477)(094.1) Кодекс законів про працю України. Х.: Одиссей, 2007. 160 с.

Викладено Кодекс законів про працю України з останніми змінами та доповненнями станом до 15 лютого 2007 р.

05.01—02.07.359.

349.2(477)(094.1) Кодекс законов о труде Украины. Закон Украины «О порядке разрешения коллективных трудовых споров (конфликтов)» с изм. и доп. по сост. на 1 янв. 2007 г. Х.: Одиссей, 2007. — 160 с.

Изложен Закон Украины «О порядке разрешения коллективных трудовых споров (конфликтов)» с изменениями и дополнениями по состоянию на 1 января 2007 г.

05.01—02.07.360.

349.2(477)(094.1) Кодекс законов о труде Украины (по состоянию на 20 января 2007 года): Науч.-практ. коммент. / Под ред. И. Н. Пахомова. 5-е изд., доп. и перераб. Х.: Одиссей, 2007. — 720 с.

Научно-практический комментарий Кодекса законов о труде подготовлен авторским коллективом с учетом дополнений и изменений трудового законодательства по состоянию на 20 января 2007 г. Данный комментарий может служить пособием для работников государственного аппарата. В большей мере он рассчитан на предпринимателей и работников предпринимательской сферы деятельности, а также на препода-

вателей и студентов юридических и экономических вузов.

05.01—02.07.361.

349.22(477):331.109 Колективні трудові спори: Зб. нормат. док. / За заг. ред. В. М. Руденка; Нац. служба посередництва і примирення. К.: Юрінком Інтер, 2006. 384 с.

У книзі наводяться нормативні акти, які визначають правові та організаційні засади функціонування системи заходів по вирішенню колективних трудових спорів. Зі змінами та доповненнями, що здійснені до 1 лютого 2006 р. Публікуються матеріали Національної служби посередництва і примирення, роз'яснення, листи. Наводяться матеріали судової практики. Розрахована на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, профспілки, підприємців і найманих працівників, юристів, суддів, усіх, хто цікавиться трудовими відносинами.

05.01—02.07.362.

349.243(477)(094.1) Охорона праці: Зб. нормат.-правових актів України / За ред. С. О. Борисенка. Довід. вид. Х.: Бурун Книга, 2006. 384 с.

Нормативно-правові акти дійсні за станом на 1 вересня 2006 р.

05.01—02.07.363.

349.2(477) Селезнев В. В. Как защищать свои права работника: Попул. справ. изд. Х.: Одиссей, 2006. — 376 с.

Книга представляет собой популярное справочное издание, посвященное вопросам защиты трудовых и социальных прав работников. В ней в удобной и доступной форме излагаются основные права граждан, как наемных работников, разъясняются различного рода нюансы их взаимоотношений с работодателями, службами занятости, фондами социального страхования, различными государственными учреждениями. В книге приведены соответствующие нормативно-правовые акты по состоянию на 1 мая 2006 г., образцы юридических документов, а также другая полезная информация и ценные советы для всех, кто работает или ищет работу. Книга предназначена для широкого круга читателей, представляющих огромную армию людей наемного труда. В то же время, являясь справочным изданием, она будет полезна также студентам-правоведам и специалистам-юристам, специализирующимся на трудовом праве, работникам кадровых и бухгалтерских служб предприятий, менеджерам и руководителям.

Автореферати

05.01—02.07.364.

349.2(477)(013.3) Лукашева Н. М. Вимоги до працівників за трудовим правом України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Нац.

юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 20 с.

Досліджується система допомог до працівників за трудовим правом України. Надається класифікація вимог до працівників, на підставі якої запропоновано виокремити термінологію, яка використовується в законодавстві про працю для позначення окремих видів вимог до працівників. Оскільки основним документом, що визначає вимоги до працівників, є Довідник кваліфікаційних характеристик працівників, обґрунтовується пропозиція про надання цьому довіднику значення нормативно-правового акта. Пропонується включити до Кодексу законів про працю положення, які б формулювали загальні правила щодо вимог до здоров'я працівників та порядку проведення медичних оглядів.

05.01—02.07.365.

349.2(477):347.191.4(043.3) Ніколайченко Г. М. Представництво у трудовому праві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / ОНЮА. — О., 2007. — 21 с.

Досліджуються теоретичні та практичні питання правового регулювання відносин із представництва інтересів працівників і роботодавців у сфері праці. Визначено поняття, юридичні ознаки, структуру, види представництва у трудовому праві, його співвідношення з представництвом в інших галузях права. Основну увагу в дисертації приділено дослідженню представництва інтересів працівників і роботодавців у соціальному діалозі у сфері праці. На підставі аналізу спеціальної літератури із загальної теорії права, трудового, цивільного, цивільно-процесуального, кримінально-процесуального, міжнародного права, інших галузей чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних трудових стандартів та позитивного зарубіжного законодавчого досвіду внесено конкретні пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання відносин представництва інтересів працівників і роботодавців у сфері праці.

05.01—02.07.366.

349.22:331.1 Паньков Д. А. Принципи правового регулювання колективних трудових відносин: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / ОНЮА. О., 2007. 20 с.

Досліджено теоретичні та практичні питання реалізації принципів правового регулювання колективних трудових відносин. Визначено поняття принципів правового регулювання трудових відносин і здійснено їх класифікацію. Досліджено зміст принципів правового регулювання колективних трудових відносин, їх функціонування та закономірності розвитку в умовах ринкової економіки. Проаналізовано конкуренцію принципів правового регулювання колективних трудових відносин в інститутах колективного трудового права. На підставі аналізу спеціальної літератури, чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних трудових стандартів

та позитивного зарубіжного законодавчого досвіду внесено пропозиції та рекомендації щодо нормативного закріплення принципів правового регулювання колективних трудових відносин.

С т а т т і

05.01—02.07.367.

349.2(170) *Анисимов А. Л.* Основные начала трудового законодательства. Изменения общих положений ТК РФ. Краткий комментарий (С учетом изменений и дополнений, внесенных Федеральным законом Российской Федерации от 30 июня 2006 г. № 90-ФЗ) // Трудовое право. 2007. — № 2. — С. 3—13.

Рассмотрены цели и задачи трудового законодательства РФ. Обращено внимание на изменения и дополнения, внесенные Федеральным законом Российской Федерации от 30 июня 2006 г. № 90-ФЗ в ТК РФ. Охарактеризованы статьи, в которые внесены изменения по вопросам запрещения дискриминации и принудительного труда. Прокомментированы источники трудового права.

05.01—02.07.368.

349.235:351.812(177) *Апанасенко А.* Особенности правового регулирования рабочего часу на железнодорожном транспорте // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 21—23.

Статья посвящена установлению особенностей правового регулирования подсумованого обліку рабочего часу, нормы тривалості рабочего часу, надурочних робіт на железнодорожном транспорте, а также влиянию сезонного характера работы на режим работы поезных бригад. Вказується на потребу удосконалення правового регулювання рабочего часу як на локальному рівні, так і, насамперед, на централізованому та галузевому рівні. Запропоновано нову редакцію тексту до ч. 4 ст. 62 чинного Кодексу законів про працю України.

05.01—02.07.369.

349.243:331.16(170) *Батяев А. А.* Новые положения в регулировании несчастных случаев на производстве // Трудовое право. 2007. № 2. С. 23—28.

Федеральным законом от 30 июня 2006 г. № 90-ФЗ «О внесении изменений в трудовой кодекс РФ» в ряд статей, касающихся расследования несчастных случаев на производстве, внесены некоторые изменения. В настоящей статье рассмотрены некоторые из таких изменений в сравнении с ранее действовавшим законодательством. Сделаны выводы исходя из изменения положений ст. 227—231 ТК РФ.

05.01—02.07.370.

349.22:331.106(177) *Беркута Н.* Виды трудовых договоров та їх регулювання у законодавстві про працю // Право України. — 2006. — № 12. С. 59—61.

Проведено дослідження розвитку класифікації трудових договорів. Проаналізовано сучасні тенденції у цьому питанні. Визначено їх вплив на формування законодавчого регулювання трудових відносин. Автор заперечує спробу у ст. 42 Проекту Трудового кодексу України закріпити типові і зразкові трудові договори: «Типові трудові договори» затверджуються у випадках, передбачених законом, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань праці. Зразкові трудові договори затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань праці і мають рекомендаційний характер. Впровадження цих зразків, на думку автора, призведе до того, що центральне регулювання буде обмежувати розвиток договірної регулювання праці, який останнім часом набув рівня стійкої тенденції.

05.01—02.07.371.

349.235:331.326(170) *Богатыренко З. С.* Российское законодательство о праздниках // Трудовое право. — 2007. — № 1. — С. 38—56.

Подробно рассмотрены существенные изменения, внесенные в законодательство РФ о праздничных днях. Освещены следующие вопросы: основы законодательства о праздниках в Российской Федерации; запрещение работы в нерабочие праздничные дни и исключительные случаи привлечения к работе в эти дни; оплата за работу в нерабочие праздничные дни и дополнительное вознаграждение работников; перенос выходных дней и продолжительность предпраздничного дня; законодательство о профессиональных праздниках и памятных датах; дни воинской славы России, профессиональные праздники и памятные дни в Вооруженных Силах РФ; праздничные дни в зарубежных странах. Приведен перечень праздничных дней, профессиональных праздников и памятных дней.

05.01—02.07.372.

349.2 *Буряк В.* Поняття правових процедур у трудовому праві // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 225—230.

Проаналізовано проблеми дефініції правової процедури у загальнотеоретичному розумінні, а також правових процедур у трудовому праві. Розглянуто ознаки правових процедур у трудовому праві та особливості прийняття рішень як окремої стадії виконання правової процедури. Зроблено висновок про те, що процедура у трудовому праві слугує для реалізації матеріального (основного) правовідношення та може бути урегульована за домовленістю між суб'єктами трудового правовідношення.

05.01—02.07.373.

349.2:331.344.2 *Венедиктов С.* О выдаче спецодежды работникам и возможных проблемах предприятия, возникающих в связи с этим // Юридичний радник. — 2006. — № 4. — С. 53—55.

Рассмотрена нормативно-правовая база, регулирующая порядок выдачи и применения специальной одежды и иных средств индивидуальной защиты на предприятиях, учреждениях и организациях всех форм собственности. Исследуется ситуация, когда выдача спецодежды предприятием не регулируется специальными отраслевыми нормами по охране труда или же данная спецодежда выдается сверх указанных норм, а также когда у предприятия отсутствует коллективный договор. Обращено внимание на негативные последствия, которые может повлечь данная ситуация.

05.01—02.07.374.

349.2 Вишновецька С. В. Відносини з питань організації праці та управління нею в структурі предмета трудового права // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 17. С. 236—242.

З'ясовуються поняття відносин з питань організації праці та управління нею у структурі предмета трудового права. Посилаючись на наукові роботи Н. Болотіної, Ю. Козлова, С. Мавріна, В. Авер'янова, Ф. Фіночка та ін., охарактеризовано основні принципи вирішення зазначеної проблеми в теорії радянського трудового права. Доведено, що у складі предмета трудового права мають місце організаційні відносини, які за своїм характером не є індивідуальними трудовими відносинами, оскільки виражаються в таких основних обов'язках роботодавця, як створювати працівникам належні побутові умови, пов'язані з виконанням ними обов'язків за трудовим договором, створювати передбачені нормативно-правовими актами, угодами і колективним договором умови для здійснення виборним профспілковим органом або вільно обраними працівниками-представниками (представником) своїх повноважень на підприємстві, в установі, організації тощо.

05.01—02.07.375.

349.2-057.15 Гетьманцева Н. Д. Правовий статус роботодавця як суб'єкта трудового права // *Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2006. — Вип. 29. С. 56—61.

Звернуто увагу на нечітку і неповну характеристику визначення поняття роботодавця як суб'єкта трудового права. Проаналізовано поняття роботодавця з ціллю його визначення. Обґрунтовано питання щодо його видів. Розглянуто правовий статус роботодавця. Проаналізовано зміст і межі трудової правосуб'єктності роботодавця.

05.01—02.07.376.

349.2:331.108.3(470) Демєнева Н. А. Дискримінація при трудоустройстве: социально-правовой аспект // *Социальное и пенсионное право.* 2007. № 1. С. 2—5.

Охарактеризована утвердившаяся в настоящее время определенная процедура найма на

работу, которая нигде юридически не фиксируется и которая уже в силу своей распространенности приобретает характер обычного права. Рассмотрены три этапа данной процедуры найма на работу, которую пытаются применять руководители не только крупного, но и среднего бизнеса в РФ.

05.01—02.07.377.

349.2:331.5(470) Джигоев С. Х. О роли трудоустройства при помощи государственной службы занятости в содействии трудовой занятости граждан // *Право и государство: теория и практика.* 2007. № 1. С. 52—56.

Рассмотрена деятельность органов службы занятости в РФ. Дан обзор законодательных материалов, регулирующих данный вопрос.

05.01—02.07.378.

349.2:349.3(477) Жолнович О. Соціальна спрямованість трудового права України // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 231—237.

Звернуто увагу на те, що до класичного варіанта поділу системи права на приватне й публічне в сучасний період не зовсім вписується трудове право та деякі галузі вітчизняного права. Саме тому у статті обґрунтовується соціальна спрямованість трудового права, простежуються етапи його розвитку. Наголошується на необхідності віднесення його до соціального права, яке разом з приватним та публічним правом зайняло чільне місце у системі права держав соціальної орієнтації.

05.01—02.07.379.

349.22(575.1) Закирова Н. К. Механизм регулирования трудовых отношений: общие принципы и особенности Узбекистана // *Трудовое право.* — 2007. — № 1. — С. 76—79.

По мнению автора, механизм регулирования трудовых отношений может быть схематически представлен в виде трех основных составляющих частей: комплекса законов о труде (т.е. определяемые государством правила взаимоотношений работников и работодателей, а также обязанности государства и граждан в сфере занятости и пр.); система рынка труда (иными словами, собственно рыночный механизм регулирования спроса — потребность в рабочей силе); системы коллективных(индивидуальных) договоров между работниками и работодателями (иначе говоря, конкретизированные отношения, отраженные в юридически оформленных документах, обязывающие указанные стороны соблюдать достигнутые договоренности). Рассмотрены три названные составляющие механизма регулирования трудовых отношений отдельно, применительно к условиям Узбекистана.

05.01—02.07.380.

349.22:331.108.6(470) Кайль А. Н. Новый порядок и условия наложения дисциплинарных

взысканий // Трудовое право. 2007. № 2. С. 14–22.

Проанализированы изменения и дополнения, внесенные в статьи ТК РФ. Главное внимание уделено правовой регламентации возможности применения к работникам дисциплинарных взысканий. Рассмотрены некоторые частные случаи отнесения того или иного деяния к числу дисциплинарных проступков. Более подробно автор остановился на предусмотренных действующим законодательством санкциях за совершение дисциплинарного проступка. Приведен перечень оснований, дающих право на применение такого вида дисциплинарного взыскания, как увольнение работника. Особо автор остановился на вопросе о субъектах, обладающих правом привлечения к дисциплинарной ответственности.

05.01–02.07.381.

349.2:331.105.44(477) *Короленко В.* Правове регулювання здійснення профспілками представництва прав та інтересів працівників у ході процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 24–25.

Проведено аналіз чинного законодавства України в частині регулювання здійснення професійними спілками представництва інтересів працівників у ході процедур банкрутства. Сформульовано пропозиції щодо змін такого законодавства з метою посилення ролі представників працівників при відновленні платоспроможності підприємства або визнанні його банкрутом.

05.01–02.07.382.

349.243(477):340.137:341.174 *Корякіна І. І.* Проблемні питання гармонізації законодавства України з охорони праці із законодавством Європейського Союзу // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 32. С. 338–345.

Здійснено теоретичний аналіз проблемних питань процесу гармонізації законодавства з охорони праці України та ЄС. Для характеристики процесу приведення українського законодавства у відповідність із європейським обґрунтовано такі терміни, як «гармонізація», «адаптація», «апроксимація», «конвергенція». Запропоновано оновлення і актуалізацію нормативно-правової бази з питань охорони праці, а саме законодавчих актів, які регулюють питання захисту працівників від шумового впливу, з одночасною їх адаптацією до вимог законодавства ЄС. Директиви 2003/10/ЄС.

05.01–02.07.383.

349.2 *Костюк В. Л.* Правові механізми оптимізації трудової правосуб'єктності на сучасному етапі // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. — Вип. 29. — С. 61–65.

Вказується, що з огляду на сучасний стан реформування трудових відносин, механізмів їх правового регулювання, конструкції трудової правосуб'єктності потребують оптимізації, перелусім, з точки зору вироблення більш ефективних моделей здійснення учасниками трудових відносин трудових прав та обов'язків. Дослідження проблеми правосуб'єктності дало змогу визначитись щодо її змісту. Звернуто увагу, що побудова конструкції трудової дієздатності ґрунтується на принципах зрозумілості, простоти та доступності. Характеризуючи трудову правосуб'єктність, автор зосереджує увагу на одному з її елементів — соціально-трудовах гарантіях. Зазначено, що основними напрямками трудової деліктоздатності мають стати: законодавче закріплення вичерпного переліку умов та підстав застосування до учасників трудових відносин юридичної відповідальності; чіткої процедури застосування до учасників трудових відносин юридичної відповідальності; чіткого законодавчого переліку загальних та спеціальних дисциплінарних стягнень; скасування матеріальної відповідальності найманих працівників у підвищеному розмірі; законодавче запровадження матеріальної відповідальності роботодавця.

05.01–02.07.384.

351.77 *Костюченко О.* Правове регулювання праці лікарів: теоретико-інституційний аналіз // Право України. 2007. № 2. С. 128–130.

У статті досліджуються конкретні трудові відносини у процесі реалізації лікарями права на працю. Предметом дослідження виступають норми чинного законодавства у сфері регулювання праці лікарів, які відображають специфіку трудових відносин названої категорії працівників, а також доктринальні положення юристів-науковців, які пов'язані з цим питанням. Доктринально-інституціональний аналіз надав можливість розкрити специфіку правового регулювання праці лікарів та обґрунтувати низку пропозицій щодо вдосконалення такого регулювання.

05.01–02.07.385.

349.2:316.647.82(477) *Кохан Н. В.* Заборона дискримінації і примусової праці як одна з гарантій працівників у проекті Трудового кодексу України та кодексах країн СНД (порівняльний аспект) // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — О., 2006. — Вип. 31. — С. 254–259.

На підставі порівняльного аналізу проекту Трудового кодексу України та трудових кодексів країн СНД розроблено конкретні пропозиції щодо удосконалення норм проекту, які покликані регулювати трудові гарантії.

05.01–02.07.386.

349.22:331.107 *Лазор В. В.* Правовая регламентация самозащиты трудовых прав работника // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і по-

літичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2006. Вип. 32. С. 234–238.

Исследуется сущность самозащиты трудовых прав на современном этапе. Проводится правовой анализ форм и способов ее реализации, определение места данной правовой категории в отечественном трудовом праве. Предлагается внести соответствующие изменения в законодательство, направленные на совершенствование правовой регламентации самозащиты трудовых прав работника.

05.01—02.07.387.

349.232:331.215.53(477) *Лантій І. С.* Аналіз правового регулювання мінімальної заробітної плати в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 114–121.

З'ясовується сутність правового регулювання встановлення мінімальної заробітної плати в Україні. Дається оригінальне визначення поняття «заробітна плата». Пропонується його нормативне закріплення.

05.01—02.07.388.

331.53(477)-058.862 *Ноздріна О. М.* Правове забезпечення працевлаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 285–292.

Проаналізовано законодавство України щодо працевлаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. Визначаються існуючі проблеми та шляхи їх вирішення.

05.01—02.07.389.

349.22(477)-054.72 *Павлів-Самойл Н. П.* Трудові відносини працівників-мігрантів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 121–125.

Висвітлюється проблема правових відносин працівників-мігрантів на сучасному етапі становлення України як соціально-правової держави. Порушується низка актуальних завдань у цій сфері, які потребують першочергового вирішення.

05.01—02.07.390.

349.2:347.963(477) *Подгорна Г.* Органи нагляду та контролю за дотриманням трудового законодавства // Вісник прокуратури. 2006. — № 12. — С. 91–97.

Проаналізовано проблемні питання щодо діяльності органів нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю як єдиної системи. Аналіз поняття нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю сприяв визначенню поняття органів нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Звернуто увагу на те, що не визначено чіткий перелік органів, що здійснюють нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю; не систематизовано органи нагляду та контролю. Вироблені теоретичні висновки, спрямовані на удосконалення системи органів нагляду й контролю за дотриманням законодавства про працю.

05.01—02.07.391.

349.2:351.743(477) *Проскуряков П. Д.* Актуальні питання правового регулювання службово-трудова відносин працівників ОВС України // Актуальні проблеми політики. Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 282–284.

З ціллю подальшого удосконалення законодавства про службу розглянуто питання: диференціації правового регулювання праці працівників ОВС; службово-трудова відносин працівників ОВС; правового значення та поняття контракту про службу в ОВС; контракт як форма трудового договору; про конкурсний порядок відбору кандидатів на службу до ОВС.

05.01—02.07.392.

349.2:331.105(4+470) *Свічкарьова Я.* Правова характеристика аутстафінгу як однієї з форм позикової праці // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 18–20.

Здійснено надання з позиції трудового права характеристики одній із найбільш поширених форм позикової праці — аутстафінгу. Виникає тристороння модель відносин: «організація-послугоотримувач — кадрове агентство (роботодавець) — працівник». Виділено особливості, що притаманні аутстафінгу. Розглянуто досвід регулювання позикової праці в країнах Заходу та Російській Федерації.

05.01—02.07.393.

349.22:331.106(477) *Сільченко С.* Деякі питання перетворення строкового трудового договору на безстроковий // Юридичний радник. 2006. № 6. С. 6–7.

Проаналізовано таку найсуттєвішу зміну строкового трудового договору, як його трансформація, тобто перетворення у трудовий договір на невизначений строк. Звернуто увагу на те, що Законом України від 19 січня 1995 р. Кодекс законів про працю України був доповнений ст. 39¹, яка визначає порядок продовження дії строкового трудового договору на невизначений строк, не охоплює всіх можливих варіантів трансформації строкового трудового договору. Обґрунтовано такі способи перетворення: продовження трудових відносин після закінчення строку трудового договору; переукладення один або декілька разів, за винятком випадків, передбачених ч. 2 ст. 23 КЗпП; трансформація строкового трудового договору в безстроковий шляхом переведення працівників на іншу постійну роботу; окремі способи трансформації строкового трудового договору за угодою сторін; визнан-

ня недійсним умови трудового договору про строк його чинності; у випадку внесення відповідних змін до чинного законодавства. У висновках зазначено, що трансформація строкового трудового договору виконує функцію гарантування стабільності трудових відносин, є засобом забезпечення трудових прав працюючих, має сприяти запобіганню виникненню трудових спорів.

05.01—02.07.394.

349.22:377.354 *Сільченко С. О.* Правове регулювання підготовки кадрів на виробництві: окремі теоретичні питання // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. Вип. 81. — С. 84—92.

Проаналізовано теоретичні засади правового регулювання правовідносин, що виникають у процесі набуття професії безпосередньо на виробництві. Здійснено визначення їх галузевої належності. Вироблено пропозиції, які спрямовані на подальше вдосконалення чинного законодавства.

05.01—02.07.395.

349.2:331.105(477) *Трунова Г.* Держава як суб'єкт соціального партнерства // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 27—30.

Здійснюється визначення правового становища та ролі держави у механізмі соціального партнерства в Україні. Зазначено, що в механізмі соціального партнерства роль держави визначається у двох напрямках: як носія публічно-владних повноважень та як рівноправного партнера. Діяльність держави партнера виявляється у трьох формах: держава-партнер на паритетних засадах бере участь в управлінні фондами соціального страхування; держава-партнер є суб'єктом колективно-договірного регулювання на державному, галузевому, регіональному рівні як посередник шляхом участі у діяльності відповідних тристоронніх органів та як сторона у колективних угодах; держава-партнер у механізмі соціального партнерства виступає як арбітр у вирішенні трудових спорів.

05.01—02.07.396.

349.22:331.107 *Трюхан О. А.* Форма участі працівників в управлінні організацією // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 27. — С. 403—407.

У статті здійснено визначення форм участі працівників в управлінні організацією: участь представників працівників у діяльності колегіальних виконавчих органів підприємства, організації; одержання від роботодавця інформації з питань, що безпосередньо зачіпають інтереси працівників; проведення через представницькі органи консультацій із роботодавцем при прийнятті рішень, що зачіпають інтереси працівників; участь у колективно-договірному процесі;

внесення пропозицій щодо вдосконалення роботи підприємства, установи, організації, а також із питань соціально-культурного і побутового обслуговування. Викладена їх загальна характеристика. Вказується на відсутність механізмів, які б дали можливість підвищити ефективність правових норм. Рекомендовано спеціальну норму про участь працівників в управлінні організацією включити до проекту нового Трудового кодексу України.

05.01—02.07.397.

349.2:347.71(477) *Ульянов Д. В.* Питання відповідальності за розголошення комерційної таємниці за трудовим правом України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 293—298.

Досліджуються питання щодо законодавчого врегулювання нормами трудового права притягнення до відповідальності за розголошення комерційної таємниці. Запропоновано при розробленні нового Трудового кодексу України детально врегулювати відносини із притягненням до дисциплінарної, а також матеріальної відповідальності робітників саме нормами трудового права, визначити гарантії для робітників під час притягнення до такої відповідальності, а також інші умови забезпечення паритету у відносинах «працівник—роботодавець» щодо збереження комерційної таємниці. Рекомендовано віднести встановлення режиму комерційної таємниці до істотних умов праці. Вказується на незначне застосування можливості по охороні комерційно коштовної інформації, що надає інститут комерційної таємниці, та відсутність судової практики по спорах, пов'язаних з комерційною таємницею.

05.01—02.07.398.

349.2(477)-057.15 *Хуторян Н. М.* Проблеми визначення поняття «роботодавець» за законодавством України // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 206—215.

З ціллю досягнення однозначності в літературі та в законодавстві в питаннях поняття та правового статусу роботодавця проводиться аналіз та визначення поняття «роботодавець». З'ясовується питання стосовно того, хто виступає роботодавцем, а хто просто представляє інтереси роботодавця. Рекомендовано при розробленні категоріального апарату в проекті Трудового кодексу, поряд з іншими дефініціями, надати поняття роботодавця як сторони трудового договору. Надаються пропозиції щодо вдосконалення цього поняття у чинному законодавстві та у проекті Трудового кодексу України.

05.01—02.07.399.

349.22-057.1 *Черновська С. М.* Особливості правового статусу наукового працівника як суб'єкта трудових правовідносин // Правова

держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 17. С. 249–256.

Проведено системне наукове дослідження особливостей статусу наукового працівника як об'єкта трудових правовідносин, врегулювання якого дасть змогу посилити правовий захист праці науковців. Доведено, що для визначення статусу державного службовця характерні три складові: державний орган; фізична особа, яка наділяється особливими владними, розпорядчими повноваженнями за рахунок укладання трудового договору з певним державним органом; особливий зміст трудових правовідносин, який полягає в чіткому регламентуванні та спрямований на практичну реалізацію завдань і функцій держави. Обґрунтовано позицію щодо доцільності та необхідності в розмежуванні при визначенні поняття наукового та науково-педагогічного працівника.

05.01–02.07.400.

349.2(177) *Щербина В.* Про основоположні принципи трудового права України // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 13–17.

Розкрито основоположні принципи трудового права України в сучасних умовах ринкових відносин: принцип верховенства права; принцип свободи праці; принцип визначеності та стабільності трудової функції; гуманізм; принцип соціальної справедливості; захист працівника від свавілля роботодавця; принцип рівного ставлення до працівників із боку роботодавця та ін. Принципи трудового права України розглянуто як основоположні керівні ідеї, що уособлюють сутність норм трудового права та основні напрями політики держави в галузі правового регулювання суспільних відносин, що пов'язані із застосуванням та організацією праці людей. Запропоновано нову редакцію тексту п. 1 ст. 22 та п. 2 ст. 27 «Основні обов'язки працівника» до проекту Трудового кодексу України.

05.01–02.07.401.

349.2(177) *Ярошенко О. М.* Деякі питання системи джерел трудового права України // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. Вип. 77. С. 43–48.

Вивчення джерел трудового права як цілісної системи дозволило не лише визначити всі джерела, а й місце кожного з них у цій системі, їх взаємозв'язок, значення в механізмі правового регулювання соціально-трудових відносин. У кожного з них у системі повинно бути своє місце й особливе призначення, що певною мірою стосується і джерел трудового права. Співвідношення останніх дає можливість констатувати, що кожне джерело має своє поле діяльності в царині регламентації соціально-трудових відносин. Цілісність системи джерел трудового права визначається єдністю змісту, пов'язаного з регулюванням цього виду суспільних відносин. Різноманітність побудова цієї системи за органом, що

приймає правовий акт, і юридичною силою правового акта визначає ієрархію їх взаємозв'язків. Між джерелами галузі права мають місце і горизонтальні (координація), і вертикальні (субординація) структурні зв'язки.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Книги

05.01–02.07.402.

349.3(177)(075.8) *Бойко М. Д.* Право пенсійного забезпечення в Україні: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. та допов. К.: Атіка, 2006. 355 с.

У цьому посібнику зібрано та упорядковано навчальний матеріал з права пенсійного забезпечення відповідно до програми «Пенсійне законодавство» для вищих навчальних закладів за спеціальністю «Правознавство». Крім теоретичних положень, детально викладені та прокоментовані основні положення законів України «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та іншого законодавства, що передбачає пенсійне забезпечення різних категорій громадян, з урахуванням змін станом на 10 січня 2006 р. Для студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство», аспірантів, викладачів права, спеціалістів-практиків, усіх, кого цікавить питання правового регулювання пенсійного забезпечення в умовах формування ринкових відносин в Україні.

05.01–02.07.403.

349.3(177)(094.1) Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» / Верховна Рада України. Офіц. вид. К.: Парлам. вид-во, 2006. 36 с.

Викладено Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» з останніми змінами та доповненнями, що здійснені до 14 квітня 2006 р.

05.01–02.07.404.

349.3(177)-057.36(094.1) Законодавство України про соціальний захист військовослужбовців: Зб. законів: Офіц. вид. / Верховна Рада України. К.: Парлам. вид-во, 2006. 112 с.

Викладено закони України щодо соціального захисту військовослужбовців з урахуванням змін станом на 3 листопада 2006 р.

05.01–02.07.405.

349.3(177)(094.1) Законодавство України про соціальний захист населення / Упоряд. О. М. Роїна. 5-те вид., змін. та допов. К.: КНТ, 2007. — 520 с.

У п'ятому виданні цього збірника подані законодавчі акти, що регламентують соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок

Чорнобильської катастрофи, малозабезпечених сімей, сімей з дітьми, інвалідів з дитинства, дітей-інвалідів, пенсіонерів, ветеранів військової служби, ветеранів війни, праці та інших громадян похилого віку, журналістів, та інші нормативні документи.

05.01—02.07.406.

349.3(477)(094.1) *Надточій Б., Демчук Л.* Пенсія в Україні. Коментар до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» / Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. К.: Юрінком Інтер, 2007. 512 с.

У книзі наводиться коментований текст Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Найбільш докладно коментуються статті, які стосуються солідарної системи обов'язкового державного пенсійного страхування, наводяться приклади щодо визначення стажу, заробітку для обчислення пенсії, перерахунку пенсій тощо. Розрахована на працівників управлінь Пенсійного фонду, суддів, науковців, державних службовців, всіх, кого цікавить пенсійне забезпечення в країні.

05.01—02.07.407.

349.3:368.914.001.73(477)(075.8) Пенсійна реформа в Україні: Навч.-метод. посіб. / Уклад. Л. І. Харитонова; ОНЮА. О.: Юрид. л-ра, 2006. 80 с.

Здійснено дослідження рівня у взаємній обумовленості економічних, демографічних та соціальних проблем для визначення тенденцій розвитку пенсійного забезпечення і передумови формування нової пенсійної системи, яка б відповідала певному етапові розвитку нашої держави. Стане в нагоді студентам соціально-правового факультету академії у зв'язку із збільшенням кількості годин на вивчення предмета «Право соціального забезпечення» та введенням спецкурсу «Пенсійна реформа в Україні», а також усім, кого цікавить питання пенсійного забезпечення у майбутньому.

05.01—02.07.408.

349.3(477)(075.8) Право соціального забезпечення: Навч. посіб. / За ред. П. Д. Пилипенка. К.: Ін Юре, 2006. 496 с.

У навчальному посібнику на основі чинного законодавства України та відповідно до програми курсу «Право соціального забезпечення» розглядаються питання правового регулювання соціального захисту громадян в Україні. Крім загальнонаукових положень про предмет, метод, систему, принципи та функції права соціального забезпечення, окремі розділи навчального посібника присвячено з'ясуванню соціальних ризиків, що лежать в основі права на соціальне забезпечення, соціальному страхуванню, особливостям пенсійного забезпечення, соціальним допомогам, пільгам та іншим видам і формам соціального забезпечення. Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів вищих навчальних

закладів, працівників органів праці та соціального захисту, всіх тих, хто цікавиться правом соціального забезпечення.

05.01—02.07.409.

349.3(477)(075.8) Право соціального забезпечення: Робоча програма та практикум з навч. дисципліни: Для студ. 3—4 курсів соц.-правового ф-ту / Уклад. Л. І. Харитонова; ОНЮА. О.: Юрид. л-ра, 2006. 102 с.

Цей посібник підготовлено для надання допомоги студентам, які навчаються на соціально-правовому факультеті, у вивченні та набутті практичних навиків у сфері соціального забезпечення населення. Практикум відповідає програмі курсу «Право соціального забезпечення» для соціально-правових факультетів, оскільки кількість годин значно перевищує звичайне навчальне навантаження з вивчення цієї дисципліни. Методичні вказівки окреслюють проблемні питання, які потребують вирішення у соціальному захисті населення України, в першу чергу, це стосується пенсійного забезпечення.

05.01—02.07.410.

349.3(477)(075.8) Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. / За ред. П. Д. Пилипенка. — К.: Істина, 2007. — 224 с.

Посібник підготовлено з метою надання допомоги студентам вищих навчальних закладів юридичного профілю для підготовки до іспиту з права соціального забезпечення. Конспективний характер викладання посібника допоможе систематизувати та пригадати набуті у процесі навчання знання, побудувати схему відповіді на іспиті. Посібник може бути корисним також аспірантам, викладачам, практичним працівникам та всім іншим особам, які бажають отримати знання з права соціального забезпечення.

05.01—02.07.411.

349.3(477)(094.1) *Сирота И. М.* Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: Науч.-практ. коммент. и сб. нормат. актов. 6-е изд., перераб. и доп. Х.: Одиссей, 2006. — 750 с.

Книга написана на основе анализа, комментирования многочисленных нормативно-правовых актов и практики их применения в сфере социальной защиты населения. В ней рассматривается новая трехуровневая пенсионная система, все виды социального страхования и социальной помощи. Рассчитана на широкий круг читателей, студентов, аспирантов, преподавателей юридических факультетов, институтов и колледжей, специалистов органов труда и социальной защиты населения, Пенсионного фонда Украины, профсоюзов, работников суда и прокуратуры, органов внутренних дел, военнослужащих, журналистов, государственных служащих, медицинских работников, ветеранов войны и труда, воинов-афганцев, лиц, пострадавших в результате Чернобыльской катастрофы, семей, имеющих детей.

05.01—02.07.412.

349.3(477.41) Соціальний захист постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи: Зб. норм. актів / Упоряд. Г. І. Балюк. К.: Юрінком Інтер, 2007. — 304 с.

Збірник містить основний масив законодавчих актів, які гарантують право на забезпечення соціального захисту постраждалих унаслідок Чорнобильської катастрофи. Розрахований на працівників органів державної влади (законодавчої, виконавчої, судової), органів місцевого самоврядування, суддів, науковців, юристів, викладачів, студентів, а також на широке коло читачів. Головна тема, покладена в основу формування збірника, надання правової допомоги населенню.

Автореферати

05.01—02.07.413.

349.3.023(477)(043.3) *Кульчицька О. І.* Суб'єкти права соціального забезпечення України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2007. — 20 с.

Досліджується поняття суб'єктів права соціального забезпечення України та їхніх правових ознак. Охарактеризовано поняття і зміст правоздатності та правового статусу як правових ознак суб'єктів права соціального забезпечення. Окрему увагу зосереджено на класифікації суб'єктів права соціального забезпечення залежно від змісту прав і обов'язків, які вони мають у сфері соціального забезпечення. З огляду на запропонований поділ детально характеризується правовий статус суб'єктів права на соціальне забезпечення, до яких належать фізичні особи та сім'я. Визначено ознаки загального і спеціального галузевого правового статусу цих суб'єктів. Досліджено правові ознаки суб'єктів, які забезпечують реалізацію права на соціальне забезпечення, а також запропоновано їх класифікацію. Охарактеризовано особливості правового статусу державних органів та установ і соціальних страхових фондів.

05.01—02.07.414.

349.3(043.3) *Прилипка С. М.* Предмет права соціального забезпечення: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.05 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 48 с.

Комплексно досліджуються теоретичні та практичні проблеми соціального забезпечення громадян України. Розроблено нові концептуальні підходи до окреслення сфери дії та визначення предмета права соціального забезпечення, конкретизовано модель структуризації правовідносин, що виникають з приводу соціального забезпечення. Особливе місце приділяється пенсійним відносинам. Визначено поняття і зміст права соціального забезпечення, його місце в системі права на підставі аналізу співвідношення приватного та публічного права, а також наголошено на доцільності введення соціального

права. З урахуванням специфіки соціально-економічних процесів, що нині відбуваються в Україні, аргументовано доводиться необхідність виокремлення особливостей методу правового регулювання права соціального забезпечення. З'ясовано особливості та сутність гарантій у соціальній сфері, внесено пропозицію про необхідність розроблення та запровадження соціального бюджету як гарантії реалізації конституційного права на соціальне забезпечення; запропоновано розробити та прийняти Закон України «Про соціальний бюджет», створення єдиного Національного фонду соціального страхування як одного із засобів удосконалення управління та поліпшення соціального забезпечення; обґрунтовано пропозицію проведення правового експерименту в соціальній сфері. Робиться висновок про необхідність при розробленні нових законодавчих положень виходити з принципу солідарності; надано авторську характеристику соціального ризику як підстави соціального забезпечення; визначено основні напрями стратегії розвитку законодавства про соціальне забезпечення; обґрунтовано положення щодо необхідності кодифікації законодавства про соціальне забезпечення.

Статті

05.01—02.07.415.

349.3:347.639(470) *Волков Д. В., Погорелова Г. М.* Проблемы социального сиротства в современной России // Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 1. — С. 14—17.

Распространение явления социального сиротства в России обусловлено комплексом особых условий и процессов в обществе. Отмечено, что проблема детей-сирот приобретает в настоящее время еще большую остроту и актуальность, так как число их не уменьшается, а непрерывно растет. Указано на факторы, влияющие на увеличение роста детей-сирот в стране. Предложены пути преодоления этого трагического, ставшего масштабным, социального явления. Говорится о необходимости принятия новых нормативных актов, регулирующих данный вопрос.

05.01—02.07.416.

349.3:364(477) *Гарасимів Т. З.* Адресність соціального забезпечення в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 125—133.

Розкривається суть та зміст принципу адресності у відносно новій галузі українського національного права — праві соціального забезпечення України. Дається характеристика основних ознак принципу права соціального забезпечення. Визначається його місце у системі інших інститутів. Показується їх взаємодія та взаємозв'язок. Обґрунтовуються підстави трансформації основних засад соціального забезпечення через

цей принцип та його інтеграція відповідно до міжнародних норм.

05.01—02.07.417.

349.3:364(470) *Гусева Т. С.* К вопросу о необходимости государственных стандартов в области социального обеспечения // Социальное и пенсионное право. 2007. № 1. С. 17—18.

Отмечено, что под государственными социальными стандартами понимаются устанавливаемые российским государством нормы и нормативы, обеспечивающие реализацию гарантированных Конституцией РФ социальных прав граждан, а также порядок предоставления этих прав. Говорится о необходимости разработки и введения в действие государственных социальных стандартов в каждой области социального обеспечения. По мнению автора, сделав область государственных стандартов в сфере социального обеспечения открытой для контроля со стороны населения, можно рассчитывать на действенность этих нормативов.

05.01—02.07.418.

349.23:331.108.5(470):340.134 *Дьяченко В. Ф.* Правовое регулирование общефедеральной поощрительной системы // Право и государство: теория и практика. — 2007. — № 1. — С. 57—64.

Отмечено, что в зависимости от уровней правовую поощрительную политику в РФ можно подразделить на: общефедеральную, региональную, муниципальную и локальную. Одним из наиболее важных уровней поощрительно-правовой политики является общефедеральный. Охарактеризован общефедеральный уровень современной поощрительно-правовой политики российского государства, ее принципы и приоритеты. Подведя итог исследованию правового регулирования общефедеральной поощрительной системы и рассмотрев проблемы повышения ее эффективности, автор сделал определенные выводы и предложения.

05.01—02.07.419.

349.3:368.914(477) *Коробенко Н. П.* Особенности реформирования пенсійних правовідносин в умовах незалежності Української держави // Часопис Київського університету права. 2007. № 1. С. 125—128.

Проведено науково-теоретичне дослідження особливостей реформування пенсійних правовідносин в умовах незалежної України. Виділено два етапи реформування пенсійних правовідносин у період незалежності: доконституційний (1991—1996); постконституційний (1996—2006).

05.01—02.07.420.

349.3:369.6(477) *Кравчук Т. В.* Проблемы пенсійного забезпечення у разі втрати годувальника у двосторонніх угодах України з країнами СНД // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 314—321.

Стаття присвячена виявленню неточностей, двозначностей та прогалин правових норм двосторонніх угод, які врегулюють пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника. Сформульовано ряд пропозицій щодо вирішення виявлених проблем.

05.01—02.07.421.

349.3:368(477) *Кульчицька О.* Особливості правового статусу соціальних страхових фондів // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 238—243.

Розроблено спробу визначити особливості правового статусу соціальних правових фондів в Україні. До таких особливостей автор відносить цільовий характер діяльності, позабюджетність, некомерційність і самоврядність. У висновках зазначено, що соціальні страхові фонди володіють спеціальною правоздатністю.

05.01—02.07.422.

351.74 *Лавріненко О. В.* Правовий механізм грошового забезпечення атестованих працівників ОВС: практика його застосування та напрями удосконалення // Економіка, фінанси, право. 2006. № 6. С. 28—33; № 7. С. 30—37.

Аналіз практики застосування механізму оплати праці свідчить, що наміри необхідності структурного реформування грошового забезпечення працівників ОВС. Рекомендовано чітко законодавче закріпити й упорядкувати структуру грошового забезпечення; підвищити стимулюючу роль посадових окладів осіб рядового і начскаду. Запропоновано скасувати існуючі неефективні надбавки загального (універсального) характеру, що мають логічно необґрунтоване значний розмір і фактично нівелюють стимулюючу та мотивуючу роль додаткових видів грошового забезпечення. Звернуто увагу на необхідність упорядкування практики призначення й виплати грошової допомоги при звільненні працівників із служби.

05.01—02.07.423.

349.3(477)-057.4 *Обручков Р. І.* Наукові пенсії: прогалини та колізії у законодавстві // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. Вип. 29. — С. 277—281.

Пропонується конкретне вирішення проблеми колізії правових норм Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Надаються пропозиції щодо вирішення проблеми індексації наукових пенсій.

05.01—02.07.424.

349.3:368.914 *Оклей І. В.* Страховий стаж, його зміст та значення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і по-

літичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2006. — Вип. 32. — С. 332—338.

Проведено аналіз становлення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування такої нової правової категорії, як страховий стаж і пов'язаних з ним правових наслідків. На основі проведеного аналізу розроблені рекомендації щодо удосконалення законодавства в галузі соціального забезпечення.

05.01—02.07.425.

369: 349.3 *Прилипко С. М.* До питання визначення організаційно-правових форм і видів соціального забезпечення // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 17. — С. 242—249.

Визначено значення організаційно-правових форм соціального забезпечення. Вивчаючи думки дослідників (І. Гущина, К. Батигіна, Г. Сулейманова та ін.), встановлено такі організаційно-правові форми соціального забезпечення: загальнообов'язкове державне соціальне страхування; асигнування з бюджету; недержавні форми соціального забезпечення. Вказується на неостаточність визначеності останньої. Аналіз правової літератури та чинного соціального законодавства України свідчить, що система соціального забезпечення складається з трьох основних елементів, які відрізняються колом суб'єктів, джерелами фінансування, умовами та метою забезпечення. Зазначено, що у сучасних умовах відповідно до міжнародно-правових норм та українського законодавства система соціального забезпечення передбачає такі організаційно-правові форми: соціальне страхування; державне забезпечення та надання соціальних послуг; соціально допомога та соціальна підтримка.

05.01—02.07.426.

349.3:369(477) *Савич О. С.* Механізм реалізації альтернативних форм соціального страхування // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 32. — С. 350—360.

Здійснюється вивчення альтернативних систем соціального захисту як одного з інструментів реалізації державою міжнародних соціальних стандартів, з одного боку, і фундаменту становлення та розвитку громадянського суспільства з іншого. Викладено механізм реалізації альтернативних систем соціального страхування у взаємозв'язку з міжнародними соціальними стандартами. Доведено, що через весь дворівневий механізм реалізації міжнародних соціальних стандартів проходить ідея створення для людини соціально захищеного життя. Це завдання покладається на держави універсальними міжнародними нормами, потім уточнюється регіональними нормами. Лише після цього ідея соціально захищеної людини втілюється на

внутрідержавному рівні з урахуванням національних особливостей та умов життя у кожній конкретній державі. Вказується на необхідність до процесу реалізації альтернативних форм соціального страхування залучити громадянське суспільство та надати йому можливості покращувати міжнародні, державні, мінімальні, соціальні гарантії до того рівня, на який заслуговує конкретна людина.

05.01—02.07.427.

349.3:369.2 *Синчук С.* Стійка непрацездатність в системі соціальних ризиків: правові аспекти // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* — Л., 2006. — Вип. 42. — С. 244—251.

Розглянуто поняття «правова природа» та «особливості стійкої непрацездатності». Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення поняття непрацездатності та її видів. Ознаки стійкої непрацездатності, на думку автора, визначаються передбаченими у законодавстві обставинами, встановлюються уповноваженими державою органами, характеризуються об'єктивною втратою чи зменшенням природних функцій організму або припиненням трудової діяльності, триваючим характером захворювань.

05.01—02.07.428.

349.3:368.914(477) *Тищенко О. В.* Пенсійна реформа в Україні: запровадження загальнообов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* — 2007. — № 3. — С. 49—57.

Проаналізовані проблеми запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, згідно з Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Розглянуто досвід пенсійного реформування окремих зарубіжних країн, зокрема в частині запровадження та функціонування накопичувального загальнообов'язкового рівня пенсійного забезпечення. Висвітлені особливості регламентованої чинним законодавством накопичувальної системи: встановлення вікового цензу для участі в Накопичувальній системі; максимальний розмір страхових внесків, що спрямовуються до Накопичувального фонду, не може перевищувати 7% суми заробітної плати застрахованої особи; за рахунок коштів Накопичувального фонду, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках, здійснюватимуться різні види пенсійних виплат. Викладене свідчить, що в чинному законодавстві України прослідковуються підходи щодо функціонування накопичувальної системи загальнообов'язкового пенсійного страхування, які застосовуються в багатьох країнах світу.

05.01—02.07.429.

351.854(477) *Хуторян Н. М.* Проблеми правового регулювання надання допомоги науковим (науково-педагогічним) працівникам у зв'язку

з виходом на пенсію // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 17. С. 230–235.

Стаття присвячена виявленню недоліків чинного законодавства, що регулює надання допомоги при виході на пенсію науковим або науково-педагогічним працівникам. Вивчаються такі питання: з яких фінансових джерел фінансується допомога на підприємствах, що фінансуються з бюджету; чи правомірно не включати вказаний вид допомоги при визначенні заробітної плати, з якої обраховується наукова пенсія; чи обкладається прибутковим податком грошова допомога та ін. Проаналізовано склад юридичних фактів, що дають право на допомогу. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та практики його застосування.

05.01–02.07.430.

349.3:369.25(477+470+474) *Шлапко Т. В.* Деякі аспекти регулювання пенсійного забезпечення інвалідів в угодах України з країнами СНД та Прибалтики // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* О., 2006. Вип. 27. С. 395–403.

Стаття присвячена виявленню недоліків у правовому регулюванні пенсійного забезпечення інвалідів в угодах України з країнами СНД та Прибалтики, що сприятиме включенню України до міжнародної системи гарантій права громадян на пенсію по інвалідності і створенню умов для ефективного застосування загально-визнаних принципів і норм міжнародного права органами державної влади. Розроблено пропозиції щодо гармонізації норм національного законодавства з нормами міжнародно-правових актів, зокрема угод.

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.07.431.

349.41(470)(075.8) *Ерофеев Б. В.* Земельное право России: Учебник. 9-е изд., перераб. М.: Юрайт, 2007. 655 с.

Учебник подготовлен на основе новейшего земельного законодательства РФ: Земельного кодекса РФ, Федерального закона «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» и иных законов. Настоящее издание переработано, исправлено и дополнено с учетом требований Государственного образовательного стандарта и программы учебного курса «Земельное право». В учебнике полно и системно изложены все темы учебного курса «Земельное право». Он состоит из двух частей. В общей части определяются понятие, предмет и источники земельного права, показаны особенности земельных правоотношений и их правового регулирования, включена специальная глава — этапы формирования земельного рынка в России, а также главы о праве собственности и иных правах на землю, праве регулирования сделок с землей, государственном регулировании земельных отношений, защите земельных прав граждан и юридических лиц, ответственности за земельные правонарушения и др. В особенной части изложены особенности правового режима земель различного целевого назначения. Для студентов, аспирантов, преподавателей и научных работников, а также для работников федеральных и местных органов власти.

06.01—02.07.432.

349.41(477)(094.1) Законодавство України про землю: Нормативно-правове регулювання / Упоряд. О. М. Роїна. — 5-те вид., переробл. і допов. — К.: КНТ, 2007. — 524 с.

Книга містить ґрунтовне систематизоване зібрання законодавства про землю. Наводиться Земельний кодекс України, до якого додаються законодавчі акти, що регулюють земельні правовідносини: кодекси та закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України. Розрахована на юристів, студентів, аспірантів, усіх, хто цікавиться земельним законодавством.

06.01—02.07.433.

349.41(470) Защита прав на землю: Комментарии, судебная практика, образцы исковых заявлений / О. М. Оглоблина, Л. В. Тихомирова, М. Ю. Тихомиров; Общ. ред. М. Ю. Тихомирова. — М.: Изд. Тихомирова М. Ю., 2006. — 126 с.

На основе современного гражданского и земельного законодательства рассмотрены теоретические и практические вопросы, связанные

с защитой прав на землю в Российской Федерации и рассмотрением земельных споров в судах. Показано, кому могут принадлежать права на земельные участки, какие именно права подлежат защите. Разъясняются основные юридические способы защиты субъективных гражданских прав, подробно проанализированы способы защиты прав на землю, предусмотренные земельным законодательством, гарантии прав на землю при изъятии земельных участков для государственных и муниципальных нужд. Обобщены актуальные материалы практики рассмотрения земельных споров в судах и арбитражных судах, даются рекомендации. Приводятся материалы судебной и судебно-арбитражной практики применения норм Земельного кодекса РФ и принятых в соответствии с ним других актов земельного законодательства при разрешении споров, возникающих из земельных и связанных с ними гражданско-правовых отношений. В брошюре содержатся также образцы исковых заявлений, используемых при обращении в суды и арбитражные суды для разрешения наиболее распространенных земельных споров. Издание адресовано всем участникам соответствующих правоотношений — собственникам земли, землепользователям, землевладельцам, арендаторам земельных участков, обладателям сервитуттов, а также юристам, предпринимателям, руководителям и другим работникам предприятий. Сотрудникам государственных и муниципальных органов, осуществляющих управление земельными ресурсами и предоставление земельных участков. Органам государственного контроля за использованием и охраной земель. Оно полезно судьям, нотариусам, научным работникам, иным гражданам, интересующимся развитием земельного и гражданского законодательства Российской Федерации.

06.01—02.07.434.

349.41(477)(094.1) Земельний кодекс України. Х.: Одіссей, 2007. 112 с.

Чинний Земельний кодекс є загальногалузевим кодифікованим спеціалізованим законом у сучасній системі законодавства України, а в системі земельного законодавства — основним. Кодекс чинний за станом на 10 лютого 2007 р.

06.01—02.07.435.

349.41(470)(075.8) Земельное право: Учебник / Отв. ред.: Г. Е. Быстров, Р. К. Гусев. — 9-е изд., перераб. — М.: Проспект, 2006. — 712 с.

Учебник подготовлен коллективом кафедры аграрного и экологического права в соответствии с программой, утвержденной ученым советом Московской государственной юридической академии. В состав авторского коллектива входят также специалисты по земельному праву

Академии народного хозяйства при Правительстве Российской Федерации, Правового управления Государственной думы Российской Федерации, высшей школы экономики, Московского государственного университета геодезии и картографии, Ставропольского государственного университета. Учебник написан на основе исследования действующего земельного законодательства Российской Федерации и субъектов Российской Федерации, судебной практики по земельным спорам, судов общей юрисдикции, арбитражных судов, Конституционного Суда Российской Федерации, литературы по теории государства и права, конституционному, гражданскому, административному, природоресурсному, финансовому, экологическому, земельному праву. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических учебных заведений. Учебник может быть также использован практиками работниками суда, прокуратуры, нотариата, адвокатуры, органов государственного управления, руководителями предприятий и организаций, в том числе и предпринимателями.

06.01—02.07.436.

349.41(477)(094.1) Науково-практичний коментар Земельного кодексу України / За ред. В. М. Кравчука. К.: Істина, 2007. 632 с.

Запропонований науково-практичний коментар містить доктринальне тлумачення всіх положень Земельного кодексу України. Для широкого кола читачів: юристів-практиків, економістів, підприємців, державних службовців, науковців, викладачів, студентів та аспірантів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто сприятиме формуванню в Україні громадянського суспільства.

06.01—02.07.437.

349.412(477) Носік В. В. Право власності на землю Українського народу: Монографія. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 544 с.

У монографії досліджуються актуальні теоретичні і практичні проблеми здійснення права власності на землю Українського народу відповідно до Конституції України. На основі глибокого доктринального аналізу методологічних засад теорії власності і права власності, вивчення і використання теоретичних джерел із питань права власності на землю, узагальнення нормотворчої і правозастосовчої практики у сфері регулювання земельних відносин, проведеного порівняння конституційної концепції права власності на землю з нормами чинного земельного законодавства, а також іншими юридичними моделями реформування відносин власності на землю у країнах з різними правовими системами в монографії вперше у теорії земельного права України та держав СНД науково обґрунтовується необхідність, можливість та реальність законодавчого забезпечення і реалізації такої юридичної концепції права власності на землю і регулювання земельних відносин, яка базується на праві власності народу на землю. Розрахована на науковців, юристів-практиків, народних

депутатів України, суддів, працівників органів прокуратури, депутатів сільських, селищних, міських рад, фахівців у галузі планування територій, землеустрою, ріелторів, оцінювачів землі, аспірантів, студентів юридичних та інших навчальних закладів.

Автореферати

06.01—02.07.438.

349.41(477+498):34.05(043.3) Арнаут А. Г. Земельна реформа в Україні та Румунії: порівняльний аналіз законодавства: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. аграр. ун-т. К., 2007. — 16 с.

Комплексно і всебічно досліджується порівняльний аспект проведення земельних реформ в Україні та Румунії. Виділено спільні та відмінні риси земельних реформ, засад інституту права власності на землю, формування та розвитку ринку земель у двох країнах. Розглядаються питання «моделей» земельних реформ в двох державах, обґрунтовано правильність обрання Україною «моделі» земельної реформи за принципом «встановлення права власності на землю на нових засадах».

06.01—02.07.439.

349.41(597+477)(043.3) Чау Тхі Хань Ван. Земельне законодавство Соціалістичної Республіки В'єтнам і України: порівняльно-правовий аналіз: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 20 с.

Здійснено порівняльно-правове дослідження земельного законодавства Соціалістичної Республіки В'єтнам (далі СРВ) і України. Проведено історико-правовий аналіз його становлення та розвитку. Розглянуто Земельний закон СРВ як особливий спеціалізований нормативний акт. Виявлено особливості підзаконних земельно-правових нормативних актів, окреслено основні напрямки вдосконалення земельного законодавства. Проведено порівняльний аналіз права власності на землю та право користування землею в СРВ і в Україні з урахуванням положень сучасної правової доктрини. Обґрунтовано наукові висновки і пропозиції щодо удосконалення відповідних земельних правових приписів, що регламентують земельні відносини в СРВ і в Україні.

Реферати

06.01—02.07.440.

349.414(477) Кулинич П. Ф. Земля для заміських котеджних містечок: правові питання // Юридичний журнал. 2007. № 3. С. 32—37.

Предметом даної статті є розгляд питань, пов'язаних з тенденцією будівництва котеджних містечок, та їх загальна правова характеристика; цільовим призначенням земельних ділянок під котеджними містечками; будівництвом ко-

теджних містечок на земельних ділянках, наданих громадянам для садівництва та дачного будівництва, та визначення шляхів вдосконалення законодавства про відведення та використання земель для будівництва заміських котеджних містечок. Ця проблема є багатоплановою, тому для її вирішення уявляється недостатнім лише внесення змін у чинні нормативно-правові акти. Очевидно, цілком назрілим є питання про прийняття Закону України «Про заміські котеджні містечка», який би комплексно регулював земельні та інші відносини у цій сфері, починаючи від відведення земельних ділянок під котеджне будівництво і закінчуючи їх продажем громадянам та іншим особам. Автор вважає, що реалізація у законодавстві України вищезазначених пропозицій сприятиме не тільки легалізації відведення земельних ділянок для котеджного будівництва за межами населених пунктів, а й захисту суспільних інтересів у використанні землі як загальнонаціонального надбання.

Н. С. Гавриш

06.01—02.07.441.

349.115(477) *Кулинич П. Ф.* Проблема вдосконалення охорони сільськогосподарських земель: організаційно-правовий аспект // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 4. С. 169—180.

Предметом даної статті є проблема вдосконалення правової охорони сільськогосподарських земель. Метою даної статті є дослідження проблеми ефективності організаційно-правового забезпечення охорони та використання сільськогосподарських угідь як основного засобу аграрного виробництва, яку здійснюють спеціалізовані органи державної влади. Пропонується створити державну службу охорони ґрунтів на базі державного технологічного центру охорони родючості ґрунтів у ході його реорганізації. Ця служба має функціонувати в системі Міністерства аграрної політики, оскільки вона покликана сприяти забезпеченню інтересів сільськогосподарського виробництва у підтриманні високої родючості сільськогосподарських угідь. Разом з тим вважаємо, що державна служба охорони ґрунтів повинна бути незалежною від завдань обслуговування лише відомчих інтересів, а отже, повинна мати більш високий правовий статус, ніж статус звичайного структурного підрозділу міністерства. Тому уявляється доцільним надання цій службі статусу урядового органу державного управління. З метою формування належної законодавчої бази для діяльності державної служби охорони родючості ґрунтів доцільно розробити та прийняти Закон України «Про Державну службу охорони ґрунтів», в якому мають бути визначені структура, функції та повноваження цієї служби.

Н. С. Гавриш

06.01—02.07.442.

349.112.3(477) *Мірошниченко А. М.* Розмежування складових та приналежностей земель-

ної ділянки // Земельне право України: теорія і практика. 2007. № 1. С. 25—32.

Предметом даної статті є розмежування складових та приналежностей земельної ділянки. Країни, в тому числі Україна, встановлюють «вертикальні межі» поняття «земельна ділянка». Це зумовлює необхідність з'ясування «вертикальних» меж понять «земля» та «земельна ділянка», а також розв'язання питання про співвідношення зазначених понять із об'єктами, що знаходяться в межах земельної ділянки (на землі). Автором пропонується наступний висновок: за чинним законодавством України поняття «земельна ділянка» охоплює простір над та під поверхнею землі на висоту та глибину, необхідні для використання земельної ділянки за цільовим призначенням (у тому числі для її забудови), включаючи ґрунтовий покрив у межах цього простору. Отже, відповідна частина простору та ґрунтовий покрив складові поняття «земельна ділянка». Приналежністю земельної ділянки слід вважати багаторічні насадження на ній та межові споруди. Інші природні ресурси та об'єкти нерухомості в межах земельної ділянки не можуть вважатися ні її складовою, ні її приналежністю і мають, за невеликим винятком, незалежний від земельної ділянки правовий режим.

Н. С. Гавриш

06.01—02.07.443.

349.112.3 *Яніцький В.* Набуття права приватної власності на землю: окремі процесуальні аспекти // Право України. 2007. № 3. С. 42—47.

Предметом даної статті є визначення поняття набуття права приватної власності на землю — це матеріально-правова норма, реалізація якої вимагає вчинення від компетентних органів і зацікавлених осіб таких послідовних вольових дій, за допомогою яких можливо досягти закладений в матеріальній нормі юридично значущий результат. До таких дій слід віднести: прийняття заяви (клопотання) від зацікавлених осіб уповноваженим органом; їх розгляд та визначення можливості їх задоволення; витребування додаткових матеріалів і документів, що свідчать про необхідність надання земельних ділянок у власність; прийняття рішень уповноваженим органом; відведення таких ділянок у натурі (на місцевості); видача документів, які засвідчують право приватної власності на земельну ділянку та їх державна реєстрація. У статті автор відносить до об'єкта земельних процесуальних правовідносин виявлення і забезпечення реалізації суб'єктивних прав та обов'язків учасників відносин з приводу набуття права власності на землю, тобто діяльність компетентних органів і осіб, спрямовану на досягнення певного позитивного результату. Зміст земельно-процесуальних правовідносин нерозривно зв'язаний із земельно-матеріальними правовідносинами.

Н. С. Гавриш

Статті

06.01—02.07.444.

349.41 Баран О. Землі сільськогосподарсько-го призначення як об'єкт правового регулювання // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 42. С. 252—256.

Досліджено питання правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Проаналізовано теоретичні аспекти цільового призначення конкретних земельних ділянок цих земель.

06.01—02.07.445.

349.41:332.33(477) Баранова Т. В. Правова природа земельно-кадастрової інформації // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. № 2. С. 119—126.

Дослідження правової природи земельно-кадастрової інформації, що є різновидом інформації взагалі, здійснюється для удосконалення механізмів ведення державного земельного кадастру з метою забезпечення земельно-кадастровою інформацією органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і громадян. Вказується на необхідність чіткого встановлення кола суб'єктів, які мають право одержувати земельно-кадастрову інформацію з обмеженим доступом, не порушуючи права та законні інтереси інших землевласників і землекористувачів. Надається визначення поняття земельно-кадастрової інформації.

06.01—02.07.446.

349.414(477) Бахуринська М. М. Концесія як перспективна правова форма землекористування // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 381—388.

Проведено дослідження та обґрунтування концесійного землекористування як самостійної форми використання землі, відмінної від оренди та постійного землекористування, необхідність чого визначено бурхливим розвитком концесійного законодавства, яке поряд з цим не враховує земельно-правового аспекту при здійсненні концесійної діяльності. Окрему увагу приділено питанням щодо визначення об'єкта концесії та місця земельної ділянки в концесійних відносинах. Проведено порівняльну характеристику між орендним та концесійним землекористуванням та визначено ряд відмінностей. Визначено умови підвищення ефективності застосування механізму концесії в національній економіці України.

06.01—02.07.447.

349.412.3 Бахуринська М. Проблеми правового регулювання процедури виникнення права на землю в концесійних правовідносинах // Вісник: Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — № 72—73. — С. 27—30.

Розкриваються правові аспекти правового

регулювання процедури виникнення права на землю в концесійних правовідносинах. Формулюються пропозиції щодо врахування земельно-процедурного досвіду в сучасній концесійній правовій діяльності.

06.01—02.07.448.

349.412.22(477) Білецька Г. М. Вплив мораторію на становлення та розвиток ринку землі в Україні // Економіка, фінанси, право. 2006. № 11. — С. 26—29.

Здійснено аналіз проблемних питань та правових аспектів щодо статусу землі як об'єкта права власності. Виокремлено негативні наслідки, що супроводжують запровадження мораторію на укладення договорів купівлі-продажу землі. Враховуючи міжнародний досвід у зазначеній сфері, сформульовано науково-теоретичні пропозиції щодо вдосконалення регулювання земельних правовідносин.

06.01—02.07.449.

349.414(470) Богомяков Н. В. Недостатки механизма изъятия земельных участков для государственных и муниципальных нужд // Российская юстиция. 2006. № 11. С. 19—21.

Отмечено, что несмотря на то, что процедура принудительного изъятия земельных участков для государственных или муниципальных нужд регламентирована действующим гражданским и земельным законодательством РФ, она имеет существенные недостатки, существование которых не позволяет говорить о достижении баланса частных и публичных имущественных интересов. Главная причина таких недостатков — проблемы в правовом регулировании отношений по изъятию земельных участков путем выкупа. В данной статье предлагаются изменения и дополнения, которые необходимо внести в законодательство РФ, регулирующее данный вопрос.

06.01—02.07.450.

349.414:336.226.212.1(477) Бондар Л. О. Правове регулювання справляння земельного податку за намиті або насипані (штучно утворені) земельні ділянки // Земельне право України: теорія і практика. — 2007. — № 1. — С. 47—51.

Аналізується проект закону «Про внесення змін до Закону України «Плата за землю»». Пропонується доповнити ст. 11 Закону України «Про плату за землю» частинами другою та третьою, з ціллю передбачення можливих правових наслідків прийняття зазначеного законопроекту. Розроблено пропозиції для законодавчого визначення правового режиму намитих або насипаних (штучно утворених) земельних ділянок. Звернуто увагу на те, що прийняття пропонованих законопроектів змін до ст. 11 Закону України «Про плату за землю» є недоцільним. Запропоновано розв'язати проблему не шляхом внесення змін до чинного законодавства, а шляхом стягнення земельного податку за землі водного фонду (дно водойми), на яких розміщені відповідні гідротехнічні споруди.

06.01—02.07.451.

349.414(477) *Бусуйок Д. В.* Правові засади обмежень прав на землю в межах зон з особливими умовами землекористування // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. Вип. 17. — С. 289—294.

Досліджується питання характеру норм-обмежень прав на землю в межах зон з особливими умовами землекористування. Відмічено, що субінститут обмежень прав на землю в межах зон з особливими умовами землекористування має комплексний, міжгалузевий характер. Розглянуто питання про елементи правовідносин (зміст правовідносин, суб'єкти правовідносин, об'єкт правовідносин), пов'язаних зі встановленням обмежень прав на землю в межах зон з особливими умовами землекористування. Надається визначення земельним ділянкам, на які поширюються розглянуті обмеження прав на землю. Публікація сприятиме подальшій систематизації норм-обмежень прав на землю в межах зон з особливими умовами землекористування та деталізації вчення про обмеження прав на землю в межах відповідних норм з особливими умовами землекористування.

06.01—02.07.452.

349.412.2(477) *Гаєцька-Колотило Я. З.* Про заборону відчуження (мораторій) окремих земельних ділянок сільськогосподарського призначення // *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 133—139.

З'ясовується зміст, доцільність та ефективність запровадження в Україні мораторію на відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

06.01—02.07.453.

349.414:656.13 *Гапотченко Т. М.* Правові форми використання земель автомобільного транспорту й дорожнього господарства в сучасних умовах // *Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* — Х., 2006. — Вип. 82. — С. 78—84.

Досліджуються основні питання, що виникають на сьогоднішній день з приводу використання земель автомобільного транспорту й дорожнього господарства в сучасних умовах (розмежування земель державної і комунальної власності; права власності фізичних і приватних осіб стосовно зазначених земель; концесійних відносин у сфері будівництва й експлуатації). Стверджується, що законодавець лише окреслив загальні риси використання земель автомобільного транспорту. Правове забезпечення їх використання не є досконалим, а існуючі правові форми в цій царині не завжди ефективні.

06.01—02.07.454.

349.41 *Донець О. В.* Правове поняття землі як національного багатства // *Проблеми закон-*

ності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — Вип. 82. — С. 73—77.

Проаналізовано чинне земельне законодавство. Вивчено та досліджено праці науковців в зазначеній царині. Надається визначення правового поняття «земля».

06.01—02.07.455.

349.412.2(470) *Ельникова Е. В.* Оборот земельных участков (к вопросу о содержании понятия) // *Юрист.* — 2006. — № 10. — С. 53—55.

Осуществление оборота земельных участков возможно лишь посредством тех или иных правовых форм, выбор которых обусловлен, прежде всего, четким определением содержания понятия «оборот». Отмечено, что ни в законе, ни в доктрине до настоящего времени не выработано четкого определения содержания понятия «оборот земельных участков». По мнению автора, устранение нечеткого и неоднозначного толкования требует внесения не только юридико-технических, но и концептуальных изменений как в земельное, так и в гражданское законодательство РФ.

06.01—02.07.456.

349.41:332.6(477) *Засць В. М.* Забезпечення доказовості висновків експертної грошової оцінки земельних ділянок сільськогосподарських угідь // *Земельне право України: теорія і практика.* — 2006. — № 6. — С. 57—67.

Наголошено, що процес оцінки являє собою повну процедуру визначення вартості та логічного доказу її результатів. Визначено головні стадії процесу оцінки: вивчення інтересу ринку щодо даної земельної ділянки, включаючи ідентифікацію осіб, повноважних приймати рішення, та всіх сторін, інтересів яких можуть торкатися рішення, що відповідатимуть (реально або умовно) меті або результатам оцінки; огляд об'єкта оцінки та умов його ринкової позиційності; визначення мети оцінки (виду вартості) відповідно до передбачуваного рішення щодо її майбутнього використання та мотивів поведінки зацікавлених сторін; збір матеріалів, даних щодо використання землі та поліпшень з наступним визначенням найбільш ефективного використання землі на основі аналізу економічної ефективності її фізичної придатності, правового режиму використання ділянки та прилеглої території; аналіз зібраної інформації на основі методичних підходів і методів, що відповідають її змісту й характеру, розрахунки та оформлення остаточного висновку з відображенням всієї логічної послідовності процесу оцінки у звіті. Для відображення логічного взаємозв'язку мети й результату оцінки детально розглянуто стадії оцінки, проаналізовані процедурні заходи. Зазначено, що у випадку визначення ринкової вартості обирається той варіант, що має найменші відхилення вірогідності кінцевих або проміжних показників розрахунків і призводить до найвищої вартості землі.

06.01—02.07.457.

347.218.1(477) *Каракаш І. І.* Юридичні та фактичні критерії розмежування земель державної та комунальної власності // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 28. — С. 133—142.

Звернуто увагу на відсутність в Законі «Про розмежування земель державної та комунальної власності» юридичних та практичних критеріїв їх розмежування. Розглянуто правове становище земель державної та комунальної власності. Проаналізовано порядок розмежування земель державної та комунальної власності згідно з другим розділом Закону «Про розмежування земель державної та комунальної власності». Вказується на непередбаченість у вказаному законі документа, яким би посвідчувалось право державної власності на землю. Воно справедливо обмежувало би право державної земельної власності у період формування та становлення комунальної власності на землю відповідних територіальних громад.

06.01—02.07.458.

349.412(477) *Кулинич П. Ф.* Конституційні аспекти правового статусу земельної власності в Україні // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 17. — С. 273—284.

Досліджується сутність та зміст Конституції України про земельну власність, стан імплементації цих положень у законодавчих актах, передусім Земельному та Цивільному кодексах України. Проведено аналіз публікацій вітчизняних учених-правознавців, присвячених даній науковій проблемі. Відстоюється точка зору про проголошення землі основним національним надбанням, що дає змогу концептуально обґрунтувати та практично «сконструювати» правовий механізм покладення на органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які на рівні владних структур представляють земельні інтереси українського народу.

06.01—02.07.459.

349.412 *Лісова Т. В.* Землеустрій як гарантія суб'єктивних прав учасників земельних відносин // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — Вип. 77. — С. 54—59.

Здійснено аналіз землеустрою як особливої гарантії прав учасників земельних відносин, що набуває особливого значення в сучасних умовах реформування земельних відносин. Надається характеристика землеустрою як гарантії суб'єктивних прав власників і користувачів земельних ділянок. Визначено особливості правових гарантій. В висновках зазначено, що землеустрій може виконувати роль базового елемента певної гарантії права на землю та виступати головною гарантією такого права. Відповідною гарантією у сфері землеустрою є розроблення деяких державних стандартів і норм, що дозволять якісно реалізувати заходи в цій царині.

06.01—02.07.460.

349.41(477) *Мілімко Л.* Особливості земельних відносин за Земельним кодексом України // Право України. — 2007. — № 2. — С. 60—62.

Стверджується, що земельні правовідносини характеризуються значним спектром повноважень, які мають його учасники, і не зводяться лише до повноважень володіння, користування і розпорядження, а підлягають ширшому тлумаченню. Встановлено основні ознаки земельних правовідносин. Вони виникають, змінюються та припиняються на основі правових норм; можуть бути односторонніми, двосторонніми та багатосторонніми; якщо вони випливають з договору, то сторони наділені рівними правами, а коли з адміністративного акта, то права і обов'язки сторін чітко регламентовані; суб'єкти земельних відносин чітко визначені і взаємопов'язані між собою суб'єктивними правами та обов'язками; ці правовідносини мають вольовий характер, оскільки через норми права у них відображається державна воля; вони охороняються державою. Надається визначення земельних відносин (в юридичному розумінні).

06.01—02.07.461.

349.41:332.22 *Мірошніченко А. М., Юрченко А. Д.* Соціально-економічні та правові аспекти мораторію на відчуження приватних земель сільськогосподарського призначення // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 12. — С. 59—69.

Здійснена спроба неупередженого наукового аналізу правових та землепорядних аспектів мораторію. Проведений аналіз дає відповіді на такі питання: чи існують реальні проблеми, які покликані вирішити мораторій; чи дозволяє мораторій в існуючому вигляді вирішити проблему оптимізації аграрного землекористування на засадах приватної власності на землю; чи не створює сам мораторій проблем; чи немає альтернатив мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення. Пропонується якнайшвидше скасувати мораторій на відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення та закріпити у чинному законодавстві ряд визначених автором положень.

06.01—02.07.462.

349.414:347.453.1(477) *Нагинайло В.* Оренда земельних ділянок, що належать фізичним особам, крізь призму судової практики // Юридичний радник. — 2006. — № 4. — С. 3—12.

Досліджуючи проблеми доказування у справах про стягнення орендної плати, обґрунтовано проблему доказування факту порушення термінів розрахунку по орендній платі та проблемі доказування розміру боргу по орендній платі. Зосереджено увагу на можливості стягнення моральної шкоди, заподіяної селянинові власнику землі несвоєчасним розрахунком за оренду цієї землі. Розглянуто методику стягнення 3% річних та інфляційних відповідно до ст. 625 ЦК України, ст. 214 ЦК УРСР.

06.01—02.07.463.

349.41:340.134(477) *Носік В.* Проблеми кодифікації земельного законодавства України: тенденції і перспективи // *Право України.* 2006. — № 11. — С. 94—97.

Викладене свідчить, що чинний Земельний кодекс України не виконує своєї кодифікаційної функції і не створює стабільної правової бази для здійснення права власності та інших прав на землю, регулювання земельних відносин, гарантування і захист суб'єктивних прав. Тому на сучасному етапі реформування земельних відносин, проведення систематизації земельного законодавства у формі його кодифікації є передчасним, що зумовлює перегляд усталених стереотипів прийняття кодифікованих законодавчих актів і розроблення базових законів, які забезпечували б ефективне використання землі як об'єкта права власності українського народу та основного національного багатства, що перебуває під охороною держави.

06.01—02.07.464.

349.6(477) *Оверковська Т.* Історико-правові аспекти формування законодавства України щодо охорони земель від забруднення та псування // *Вісник: Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка.* К., 2006. — № 72—73. С. 34—38.

На основі досягнень юридичної науки і практики досліджуються історико-правові аспекти розвитку законодавства України у сфері правової охорони земель забруднення та псування з метою підготовки пропозицій щодо його вдосконалення.

06.01—02.07.465.

349.41(477) *Пащенко О. М.* Особливості правового режиму земель оборони // *Земельне право України: теорія і практика.* 2007. — № 1. — С. 32—37.

Висвітлені окремі проблеми правового регулювання, використання та охорони земель оборони. Зазначено, що питання використання та охорони земель оборони регламентуються чинним земельним законодавством фрагментарно і непослідовно. Визначено, що: законодавець опосередковано відносить до складу земель оборони земельні ділянки, які перебувають у користуванні не тільки Міністерства оборони, а й інших силових структур, коло яких остаточно не визначено; потребують чіткого законодавчого визначення поняття «землі оборони» та «землі силових структур»; окремої регламентації потребує правовий режим земель, зайнятих військово-морськими базами, полігонами, військовими таборами, військовими складами тощо. Звернуто увагу на невідповідність змісту Закону України «Про використання земель оборони» його назві і формі, що зумовлює необхідність прийняття нової редакції даного нормативного акта.

06.01—02.07.466.

349.41(477) *Третяк А. М.* Про невідкладні проблеми вдосконалення регулювання земельних

відносин в Україні // *Земельне право України: теорія і практика.* 2006. — № 5. — С. 14—21.

Звернуто увагу на те, що в державі не створено достатніх умов для реалізації в повному обсязі вимог Земельного кодексу України та прийнятих відповідно до нього законів України. Охарактеризовано основні завдання сучасної державної політики в галузі землекористування: забезпечення раціонального використання та охорона продуктивних земель на основі екологізації, охорони і захисту землі як складової навколишнього природного середовища, збереження, примноження та відтворення її продуктивної сили як аграрного ресурсу; продовжувати земельну реформу та вдосконалювати земельні відносини, насамперед в аграрній сфері, вносячи певні зміни й корективи у форми й методи здійснення земельних перетворень на селі. Серед першочергових заходів щодо зняття мораторію на купівлю-продаж землі названі такі: створення законодавчої бази регулювання земельних відносин у сфері функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення; встановлення обмежень щодо площі сільськогосподарських земель, які можуть бути придбані у приватну власність; правове закріплення вимог до покупця земельної ділянки сільськогосподарського призначення; розширення повноважень сільських, селищних і міських рад щодо контролю за ринковим рухом земельної ділянки сільськогосподарського призначення; формування ціни купівлі-продажу на земельні ділянки сільськогосподарського призначення; встановлення жорстких вимог до власника придбаної земельної ділянки щодо раціонального та екологічного її використання. Запропоновано урядові прийняти Концепцію Державної цільової програми з удосконалення земельних відносин в Україні на 2007—2015 роки, в якій повинна бути чітко сформульована земельна політика держави.

06.01—02.07.467.

349.412.2 *Уркевич В. Ю.* Правове регулювання передачі земельних ділянок як пайових внесків до сільськогосподарських підприємств // *Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* Х., 2006. — Вип. 81. — С. 92—99.

Проаналізовано наукові погляди щодо правового регулювання передачі земельних ділянок членами сільськогосподарських підприємств як пайових внесків. Досліджуються відповідні статті земельного та аграрного законодавства України. Опрацьовано на цій підставі пропозиції щодо змін і доповнень до законодавства України.

06.01—02.07.468.

349.41(477) *Федорович В.* Добросусідство як інститут земельного права // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* Л., 2006. — Вип. 42. — С. 257—262.

Охарактеризовано інститут земельного права України як добросусідство. Визначено його

зміст та значення для регулювання земельних відносин.

06.01—02.07.469.

349.417 *Фененко В.* Спрощення дозвільної системи відведення земельних ділянок // *Земле-впорядний вісник.* 2007. № 3. С. 32—39.

Стаття присвячена удосконаленню процедур отримання документів дозвільного характеру, необхідних для започаткування та проведення господарської діяльності на землі. Проаналізовано сучасний стан дозвільної процедури земле-впорядного процесу. Схематично подано порядок організації процесу надання земельних ділянок та складання проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок. Проаналізовано підстави, на яких здійснюється оплата заявником дозвільних документів. Розроблено систему спрощення дозвільної процедури в земле-впорядному процесу за принципом організації єдності. Наведена схема отримання дозволу на відведення земельної ділянки за принципом організації єдності. Доведено, що запропонована схема дає можливість у 3—4 рази скоротити термін отримання документів дозвільного характеру, звести до мінімуму можливість для корупції, пов'язаної з одержанням дозвільних документів. Таке впровадження дозволить забезпечити суб'єктів господарювання інформацією, необхідною для отримання права на користування земельною ділянкою.

06.01—02.07.470.

349.412.4(177) *Шульга М. В.* Актуальні питання гарантування земельних прав громадян України // *Земельне право України: теорія і практика.* 2007. № 2. С. 14—21.

Розглянуто гарантії реалізації земельних прав щодо використання земельних ділянок окремими категоріями громадян з точки зору їх законодавчого закріплення. Обґрунтовано питання впливу на обсяг та зміст прав громадян, що використовують земельні ділянки для городництва, того факту, що ці ділянки в подальшому мають використовуватися лише на умовах оренди. Звернуто увагу на питання, що стосуються гарантій земельних прав такої категорії громадян, як військовослужбовці та члени їх сімей. Висвітлено проблему забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей земельними ділянками під індивідуальну забудову як специфічну гарантію їх соціального захисту.

06.01—02.07.471.

347.453.1 *Шульга М.* Правовые последствия окончания срока договора аренды земельного участка // *Юридичний радник.* 2006. № 4. — С. 63—64.

Используя конкретный пример, автор рассматривает всевозможные ситуации исхода дела по указанным обстоятельствам. Обращено внимание, что нормативными актами было установлено правило, согласно которому прекращение срока договора аренды не приводит к автомати-

ческому его прекращению. Приведенные в статье факты и доказательства подтверждают, что между сторонами продолжали существовать правоотношения, связанные с арендой земельного участка, а нормы действующего законодательства не предусматривают автоматическое прекращение отношений аренды земельного участка даже после окончания срока, указанного в договоре.

06.01—02.07.472.

349.41 *Яніцький В.* Співвідношення процесуальних норм земельного права з адміністративним, цивільним та кримінальним правом // *Підприємництво, господарство і право.* 2007. № 2. С. 103—105.

Проаналізовано питання щодо реалізації земельних норм через з'ясування проблем співвідношення процесуальних норм земельного права з адміністративним, цивільним і кримінальним. Звернуто увагу, що при регулюванні відносин земельної власності та інших речових прав на землю необхідне використання принципів і норм, які зосереджені в цивільному законодавстві. В земельному законодавстві повинна відбитися специфіка правового регулювання земельних відносин, яка випливає з того, що земля є не лише об'єктом нерухомості, а найважливішим природним ресурсом і засобом виробництва. Автор підтримує точку зору Л. Лейби щодо прискорення процесу створення спеціальних земельних судів в Україні.

АГРАРНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.07.473.

349.4(477)(082) *Каракаш И. И.* Правовое регулирование аграрно-земельных и природоресурсово-экологических отношений: Сб. избр. ст., докл. и рец. (1997—2007) / ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 430 с.

В предлагаемом сборнике представлены избранные статьи и доклады, посвященные правовому регулированию аграрно-земельных и природоресурсово-экологических отношений. Они опубликованы в различных периодических изданиях последнего десятилетия, доступ к которым в настоящее время является затруднительным. Ознакомление с их содержанием будет полезным для студентов различного уровня подготовки — бакалавров, специалистов и магистров. Статьи и доклады, помещенные в сборнике, могут заинтересовать аспирантов и преподавателей правовых, аграрных, землеустроительных, экологических и экономических специальностей высших учебных заведений, а также широкий круг читателей, интересующихся проблемами аграрного, земельного, природоресурсового и экологического законодательства и права Украины.

Автореферати

06.01—02.07.474.

349.42:63.007.2(043.3) *Браніцький О. М.* Правове становище спеціалістів сільського господарства: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. 20 с.

Робота є комплексним дослідженням проблем правового регулювання діяльності спеціалістів сільського господарства в сучасних умовах. У роботі визначено поняття правового становища спеціалістів сільського господарства, його структуру. На підставі аналізу законодавчого забезпечення діяльності спеціалістів виявлено недоліки та огріхи чинного законодавства та окреслено тенденції розвитку. Здійснено класифікацію прав та обов'язків спеціалістів сільського господарства, досліджено правові гарантії здійснення спеціалістами сільського господарства прав та обов'язків. Аналізуються види аграрно-правової відповідальності. Визначено особливості дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності спеціалістів сільського господарства. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства України.

06.01—02.07.475.

349.42(477) *Уркевич В. Ю.* Аграрні правовідносини в Україні: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 20 с.

Досліджено теоретичні питання аграрних правовідносин в Україні. Визначено поняття «правовідносини», «аграрні правовідносини», «внутрішні аграрні правовідносини», «зовнішні аграрні правовідносини», наведено їх характерні риси й ознаки. Окремо досліджено питання поділу аграрних правовідносин, наявності приватних та публічних засад в аграрних правовідносинах. Охарактеризовано складники структури (елементи) аграрних правовідносин: суб'єкти, об'єкти, зміст і підстави виникнення (зміни, припинення). Особливо увагу приділено встановленню змісту внутрішніх аграрних правовідносин, зокрема таких їх видів, як членські, земельні, майнові, трудові й управлінські. Окремо висвітлено питання співвідношення аграрних правовідносин та предмета аграрного права й аграрного законодавства України. Унаслідок проведеного дослідження сформульовано низку пропозицій по вдосконаленню аграрного законодавства, а також теоретичних висновків, що можуть бути використані для подальшого розвитку теорії аграрного права.

Статті

06.01—02.07.476.

349.42(477) *Коваленко Т. О.* Реформування аграрних відносин в Україні: соціально-правові проблеми // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 12. — С. 76—88.

Проведений аналіз показав, що здійснення аграрної реформи в Україні характеризується загостренням цілої низки соціально-демографічних, соціально-економічних та соціально-культурних проблем, які поставили українських селян на межу виживання. Проаналізовано Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» (далі Закон) від 18 жовтня 2005 р. Звернуто увагу, що в Закон не закладено фінансових механізмів комплексного розвитку соціальних проблем на селі. Розглянуто Концепцію Комплексної програми підтримки розвитку українського села на 2006—2010 роки, в якій передбачено фінансова підтримка соціальних проблем на селі, забезпечення розвитку сільських територій, подолати кризову ситуацію у тваринництві та основних галузях рослинництва, що сприятиме вступу України до СОТ.

06.01—02.07.477.

349.42 *Корнієнко Г. С.* Юридичний зміст і поняття матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників в умовах ринку // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2006. Вип. 82. С. 85—90.

Здійснено визначення поняття і юридичного змісту матеріально-технічного забезпечення товаровиробників АПК, основних його ознак і принципів. У висновках зазначено, що норми по матеріально-технічному забезпеченню сільськогосподарських товаровиробників виокремлюються із загального масиву нормативного матеріалу і знаходять своє закріплення в аграрному праві (законодавстві), забезпечуючи таким чином у комплексі з аграрно-правовими нормами цілісне регулювання всього різновиду аграрних відносин.

06.01—02.07.478.

349.42:633/635(477) *Курило В., Пушкар М.* До проблеми правової охорони сортів рослин в Україні // Інтелектуальна власність. 2006. № 1. С. 12—15.

Стаття присвячена наданню пропозицій щодо приведення у відповідність законодавства з охорони прав на сорти рослин до Цивільного кодексу України, роз'яснення застосування юридичних норм у сфері інтелектуальної власності селекціонерам, власникам майнових прав та іншим суб'єктам права інтелектуальної власності на сорти рослин.

06.01—02.07.479.

349.422.2(477) *Проценко Т. П.* Правове регулювання впровадження іноземних інвестицій у сільськогосподарську кооперацію // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 17. С. 284—289.

Спираючись на дослідження, викладені в працях А. Омельченка та В. Сонюка, присвячених питанням правового регулювання та правових

проблем іноземних інвестицій в Україні, розроблено рекомендації щодо внесення відповідних змін до чинного законодавства, оскільки вони зачеплять різні галузі права. Обґрунтовано роль сільськогосподарських кооперативів щодо залучення та ефективного використання іноземних інвестицій. Рекомендовано Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» доповнити статтею, яка передбачала б впровадження інвестицій у сільськогосподарські кооперативи, у тому числі і для іноземних інвесторів.

06.01—02.07.480.

349.42:631.53(477) *Станіславський В.* Організаційно-правові вимоги щодо суб'єктів насінництва // *Право України.* 2007. № 2. С. 65—60.

Аналіз окремих положень законів України «Про насіння і садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин» і Положення про Державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу висвітлює специфіку насінництва. Специфіка полягає в тому, що насінництво зернових культур організовано за принципом вузької спеціалізації і здійснюється за триланковою схемою, кожній з яких відповідають визначені суб'єкти насінництва, що мають паспорт, ліцензію на виробництво і реалізацію відповідної категорії (оригінального, елітного, репродукційного) насіння зернових культур. Зазначено, що загальним для всіх суб'єктів насінництва є їхня діяльність, пов'язана з виробництвом та реалізацією високопродуктивного насіння зернових культур; їхня діяльність регламентована принципами законів України «Про насіння і садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин» та підзаконних актів: Порядок проведення атестації суб'єктів господарювання на правах виробництва та реалізації насіння і садивного матеріалу, Положення про державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.07.481.

349.6(477)(075.8) *Бондар Л. О., Курзова В. В.* Екологічне право України у запитаннях і відповідях: Навч. посіб. — Х.: Ксилен, 2006. — 245 с.

Навчальний посібник підготовлено у формі катехізису на підставі програми з екологічного права. Охоплює питання і стислі відповіді на них із загальної й особливої частин екологічного права. Враховує вимоги кредитно-модульної системи навчання. Побудований за методикою «швидкого вивчення», що дозволяє вивчити курс «Екологічне право України» у надзвичайно стислі терміни. Містить додаток: перелік нормативних актів і рекомендованої літератури до кожної теми, що має полегшати перебіг написання рефератів, курсових, дипломних, магі-

стерських робіт тощо. Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, що навчаються за спеціальністю «правознавство».

06.01—02.07.482.

349.6(477)(075.8) *Екологічне право України: Підруч. для студ. юрид. вузів / За ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* Х.: Право, 2006. 384 с.

Основу Загальної частини становлять теми, в яких висвітлюються питання предмета, джерел та системи цієї самостійної галузі права, розкриваються екологічні права та обов'язки громадян, розглядаються особливості права власності на природні ресурси та права природокористування, правового забезпечення екологічної безпеки, системи органів і функцій управління природокористуванням та охороною довкілля, економіко-правового механізму та юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства. До складу Особливої частини включені теми, присвячені висвітленню особливостей, притаманних окремим видам права природокористування, відтворення природних ресурсів та охорони довкілля. Для студентів і викладачів вищих юридичних навчальних закладів, науковців та практичних працівників.

06.01—02.07.483.

349.6(477)(075.8) *Экологическое право Украины: Учеб. пособие / Отв. ред.: А. П. Гетьман, М. В. Шульга.* Х.: Одиссей, 2007. 464 с.

Учебное пособие подготовлено коллективом преподавателей кафедры экологического права Национальной юридической академии Украины имени Ярослава Мудрого на основе обновленного экологического законодательства в соответствии с учебной программой курса экологического права. Материал учебного пособия составлен с учетом внедрения в академии Болонского процесса, составной частью которого является кредитно-модульная система. Его содержание будет способствовать развитию сотрудничества между студентами, аспирантами и преподавателями юридических вузов Украины и стран Европейского Союза.

Статті

06.01—02.07.484.

349.6:332.1(477) *Бірюкова І. М.* Понятие «регион» в эколого-правовой доктрине и практике // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 32. — С. 382—386.

Отмечено, что экологический фактор выходит на передний план и рассматривается как однопорядковый с экономическим и социальным, органически вписываясь в концепцию так называемого «устойчивого развития». Указывается на важность учета экологического

фактора в процесі концептуальної проработки поняття «регіон». Автор звертається до наукових досліджень в цій області, щоб з'ясувати і законодавчо закріпити категорію «регіон», або як одиницю адміністративно-територіального устрою України, або визначити інші її правові рамки. Представлено деякі підходи до розробки визначення категорії «регіон» і перераховано ознаки відповідної категорії. Дано визначення категорії «регіон».

06.01—02.07.485.

349.7 *Деркач А. Л.* Контроль у галузі забезпечення ядерної та радіаційної безпеки: визначення, основні риси, поняття // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. С. 356—362.

Для характеристики контролю у галузі ядерної та радіаційної безпеки з'ясовується його зв'язок з екологічним контролем. При визначенні поняття «ядерна безпека» враховується загальнонауковий підхід до визначення загального поняття «безпека». Керуючись зазначеним та беручи до уваги загальну спрямованість вимог ядерного законодавства, запропоновано визначення ядерної безпеки.

06.01—02.07.486.

349.7(477) *Деркач А. Л.* Питання систематизації законодавства про контроль у галузі ядерної та радіаційної безпеки // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 32. С. 376—382.

Здійснений огляд нормативно-правового забезпечення контролю у галузі ядерної та радіаційної безпеки свідчить про надзвичайну розпорошеність правових норм, що регулюють цей вид контролю. Вказується на необхідність їх систематизації. Така ж ситуація має місце й у сфері правового регулювання контролю у галузі ядерної та радіаційної безпеки. Натомість, тут вирішення проблеми систематизації відповідно законодавства викликається не тільки виключно техніко-юридичними проблемами, а й необхідністю суттєвого посилення уваги органів державної влади, органів місцевого самоврядування щодо забезпечення додержання вимог законодавства з питань ядерної та радіаційної безпеки. Рекомендовано розширити формат законодавчого регулювання відносин, що виникають у зв'язку із здійсненням контролю у сфері ядерної та радіаційної безпеки. Запропоновано розробити й прийняти закон про основні принципи державного контролю за ядерною та радіаційною безпекою в Україні, який має систематизувати, уніфікувати чисельні норми з питань контролю, що розпорошені у різних нормативно-правових нормах.

06.01—02.07.487.

343.347 *Журавский И. М.* Составы экологических правонарушений и ответственность юри-

дических лиц // *Право и государство: теория и практика.* 2007. № 3. С. 78—95.

Рассмотрены общие вопросы формулирования оснований экологической ответственности юридических лиц. Проанализировано деяние юридического лица. Охарактеризована субъективная сторона экологического правонарушения.

06.01—02.07.488.

349.6:711.41(477) *Ільїна Н. Л.* Правові аспекти екологічних ризиків при плануванні та забудові міст України // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. С. 362—367.

З метою дослідження правових аспектів та визначення поняття екологічних ризиків, що виникають при плануванні та забудові міст України, проводиться їх класифікація. Підставою класифікації, відповідно до загальноприйнятої в екологічно-юридичній літературі концепції, є джерело походження ризику. З ціллю достатньо повного врегулювання питання запобігання проявам екологічного ризику при плануванні і забудові міст України до чинного законодавства України запропоновано ряд доповнень та пропозицій.

06.01—02.07.489.

349.6:639.3(477) *Осінов С.* Загальні засади правової охорони анадромних риб в Україні // *Підприємництво, господарство і право.* 2007. — № 2. — С. 106—108.

Проаналізовано законодавство з охорони тваринного світу та навколишнього середовища, спеціальну літературу в галузі іхтіології для визначення основних етапів існування осетрових, стадій статевого дозрівання, нагулу та нересту, що дає змогу зберегти рідкісні види анадромних проходних риб та відновити ті види, що знаходяться під правовим захистом і на межі зникнення. Запропоновано економічні та нормативно-правові шляхи охорони анадромних проходних видів риб України.

06.01—02.07.490.

349.6 *Соколова А. К.* Правова охорона рослинного світу на міжнародному й національному рівнях: порівняльний аспект // *Проблеми законності. Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого.* — Х., 2006. — Вип. 82. — С. 90—97.

Проведено з'ясування й комплексний теоретичний аналіз питань (об'єктів), стосовно яких у міжнародному, європейському й національному (українському) екологічному праві визначаються основна сфера правового регулювання охорони довкілля, його раціонального використання, а також місце в ній рослинного світу як одного з основних компонентів довкілля (в порівняльному аспекті). У висновках відзначено, що при всьому різноманітті підходів до визначення правового регулювання існують спільні моменти,

які відновлюють формування планових, організаційних заходів з охорони рослинного світу (флори, лісів тощо), запровадження запобіжних заходів, контроль та участь громадськості.

06.01—02.07.491.

349.6 Федоровська О. Б. Діяльність громадських інспекторів з охорони довкілля: проблеми правового регулювання // Держава і право: 36. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 367—373.

Встановлено, що така форма захисту екологічних прав громадян, як громадський контроль, потребує відновлення, і першочерговим етапом цього процесу є удосконалення правового статусу громадських інспекторів. Рекомендовано: встановити норму, згідно з якою організація або громада, яка рекомендує особу для виконання обов'язків громадського інспектора, оплачувала б його роботу на цій посаді; встановити на законодавчому рівні відповідальність для громадських інспекторів за зловживання їхніми правами, а також зобов'язати інспекторів звітувати перед громадою, на території якої працює, а не лише перед Мінприроди; додати до закріплених у законодавстві обов'язків громадського інспектора в галузі охорони довкілля обов'язки роз'яснювати громадянам вимоги природного законодавства та їхні екологічні права та ін.

06.01—02.07.492.

351.777(477) Хіміч В. Адміністративна відповідальність — головний напрям з охорони довкілля міліцією // Право України. — 2006. — № 11. — С. 113—117.

Відмічено, що зміст діяльності, спрямованої на охорону навколишнього природного середовища в цілому, та її окремих елементів, що становлять адміністративно-правові відносини, проявляється: в середині самих органів під час організації і практичного вирішення завдань природоохоронного характеру; в процесі безпосередньої охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки власними силами і засобами. Зазначено, що внутрішньо організаційна і зовнішня адміністративна діяльність тісно пов'язані між собою і мають уніфіковані завдання, спрямовані на створення сприятливих умов для існування населення, раціонального використання та відтворення природних ресурсів. Розглянуто характерні ознаки даної діяльності органів внутрішніх справ (далі ОВС): державно-владний характер; підлеглість і підконтрольність у процесі її здійснення відповідним державним органам та органам місцевого самоврядування; підзаконність і яскраво виражена запобіжно-профілактична спрямованість. Проаналізовано принципи, на яких будується діяльність ОВС в цілому і адміністративна з охорони навколишнього середовища. Надається визначення адміністративно-правової діяльності ОВС у сфері охорони довкілля.

06.01—02.07.493.

349.6:502.74 Чашкин П. В. Правовая охрана редких и исчезающих видов животных // Право и государство: теория и практика. 2007. № 3. — С. 96—102.

Для того чтобы выяснить содержание режима особой охраны редких и исчезающих видов животных, автор обратился к анализу действующего российского экологического законодательства, которое в данной сфере правового регулирования традиционно представлено нормативными актами как природоохранительной, так и природоресурсовой направленности, принимаемыми в соответствии с федеративным устройством государства одновременно на нескольких уровнях. На основе проделанного анализа, сделан вывод: содержание режима охраны редких и исчезающих видов животных составляют закрепленные в праве специальные требования охраны редких и исчезающих видов животных, особый организационный механизм реализации данных требований, а также система мер юридической ответственности лиц, виновных в нарушении охранительных правовых предписаний.

06.01—02.07.494.

351.77 Шмигова О. Зміст співвідношення юридичних термінів «природні лікувальні ресурси» та «природні рекреаційні ресурси» // Вісник: Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. № 72—73. С. 30—33.

Присвячено дослідженню підходів до визначення та співвідношення юридичних термінів «природні лікувальні ресурси» та «природні рекреаційні ресурси». Запропоновано погляд автора стосовно окреслених питань.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.07.495.

349.6(477)(091.1) Лісовий кодекс України. Кодекс України про надра. Водний кодекс України. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища: За станом на 1 трав. 2006 р. / Ред. В. С. Ковальський. К.: Юрінком Інтер, 2006. — 270 с.

У запропонованому Бюлетені законодавства і судової практики України надається в новій редакції Лісовий кодекс України. У документі з урахуванням міжнародного та вітчизняного досвіду уточнені поняття лісу, лісового фонду, суттєво удосконалюється правове регулювання у сфері лісових відносин, обліку лісів, визначені повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування щодо вирішення завдань охорони та раціонального використання лісових ресурсів, збереження особливо цінних лісів. Врегульовані питання контролю та відповідальності за порушення лісового законодавства. Наведені Кодекс України про надра, Вод-

ний кодекс України, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Автори реферати

06.01—02.07.496.

349.6:622.3(043.3) *Кірін Р. С.* Правове забезпечення видобування корисних копалин: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 19 с.

Досліджуються проблеми формування права видобування корисних копалин та механізм правового забезпечення в цій сфері. В результаті проведеного дослідження розкрито корисні копалини як суб'єкт правового регулювання використання і охорони, сформульоване поняття права видобування корисних копалин. Визначено його місце в системі права надрокористування, розроблена класифікація видів, виконано історико-правовий аналіз генези становлення законодавства у сфері видобування корисних копалин і порівняльний аналіз сучасного стану вітчизняного та зарубіжного законодавства. Проаналізовано організаційно-правове та функціональне забезпечення видобування корисних копалин, визначені особливості процесуально-правових гарантій реалізації права видобування корисних копалин. Розглянуто економіко-правовий механізм видобування корисних копалин, наведено характеристику нагляду і заходів юридичної відповідальності у сфері видобування корисних копалин. Обґрунтовано необхідність розроблення окремих законопроектів та запропоновані законопроекти про внесення змін до законів України.

Статті

06.01—02.07.497.

349.6:347.24(177) *Бондар Л. О., Курзова В. В.* Правові проблеми власності на природні ресурси // Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 2. — С. 105—109.

Автори статті ставлять на меті вирішення таких наукових проблем, як: проблема колізій у законодавстві, що регулює власність на природні ресурси; проблема українського народу як суб'єкта права власності на природні ресурси; проблеми форм і правових режимів власності на природні ресурси; проблеми об'єктів права приватної власності на природні ресурси; проблеми співвідношення права власності на простір і на природні ресурси в межах цього простору; проблеми власності іноземців на природні ресурси в Україні. Рекомендовано опрацювати єдину концепцію, яка ґрунтувалася б на єдиному і цілісно-

му розумінні проблеми власності на природні ресурси.

06.01—02.07.498.

351.79(177+170) *Джуган В. О.* Особливості спеціального водокористування в Україні // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 376—380.

Звернуто увагу, що закріплення права спеціального водокористування у чинному законодавстві містить ряд особливостей, певних суперечностей, тому потребує детального вивчення. Визначено особливості спеціального водокористування. Проводиться порівняння окремих положень вітчизняного законодавства згідно з Водним кодексом РФ. Вирізняються такі особливості спеціального водокористування: платність; наявність дозволу; закріплення водного об'єкта за певним водокористувачем; використання водного об'єкта із застосуванням певних споруд, технічних пристроїв, каналів; строковість та ін.

06.01—02.07.499.

349.6(177) *Заєць О.* Право природокористування: особливості розвитку сучасної юридичної науки та законодавства // Вісник: Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — № 72—73. — С. 44—49.

Присвячено аналізу сучасних науково-правових поглядів та поняття права природокористування. Визначено його зміст, принципи, види, структуру правовідносин природокористування.

06.01—02.07.500.

349.6(571.1/5) *Прусс А. И.* Состояние законодательства в сфере регулирования промышленного и традиционного природопользования // Современные гуманитарные исследования. — 2007. — № 2. — С. 182—185.

Отмечено, что с началом интенсивного освоения Севера сложилось промышленное природопользование, которое вытеснило традиционное. Актуальность указанной темы заключается в сохранении природной среды и пришлого населения, сохранение ресурсов и культуры коренных народов Севера. Замечено, что за многие десятилетия освоения природных богатств Севера и Сибири так и не появились законы, грамотно регулирующие соотношения традиционного и промышленного природопользования. Проанализированы имеющиеся законодательные материалы, регулирующие данный вопрос, автор отмечает, что в регионах доля законодательных актов по вопросам природопользования гораздо меньше.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.07.501.

342.92(477)(094.1) Адміністративна відповідальність: Зб. законодавства України про адміністративну відповідальність / Упоряд.: Е. Ф. Демський, В. І. Махно. К.: Магістр ХХІ сторіччя, 2005. — 400 с.

У збірнику систематизовано законодавчі акти про адміністративну відповідальність за правопорушення. Перший розділ містить Кодекс України про адміністративні правопорушення станом на 1 квітня 2005 р. Інші розділи — законодавчі акти, якими передбачено адміністративну відповідальність; деякі питання судової практики; провадження у справах про адміністративні правопорушення; окремі зразки процесуальних документів. Збірник містить вступну лекцію стосовно адміністративної відповідальності юридичних осіб. Видання розраховане на працівників правоохоронних органів, посадових осіб органів виконавчої влади, науковців, студентів вищих навчальних закладів та широке коло читачів.

07.01—02.07.502.

342.925:347.73:336.22 Кучеров И. И., Шереметьев И. И. Административная ответственность за нарушения законодательства о налогах и сборах. М.: Юриспруденция, 2006. 128 с.

Издание подготовлено по результатам совместно проведенного авторами исследования проблем административной ответственности за нарушения законодательства РФ о налогах и сборах. В работе рассматриваются система ответственности за нарушения законодательства о налогах и сборах и ее составляющие, понятие и структура административной ответственности за нарушение законодательства о налогах и сборах. Дается общая характеристика нарушений законодательства о налогах и сборах, содержащих признаки административных правонарушений, а также определяются особенности производства по делам об административно наказуемых нарушениях законодательства о налогах и сборах с учетом судебной практики. Приводится развернутая административно-правовая характеристика нарушений законодательства о налогах и сборах. Издание предназначено для профессиональных юристов, работников налоговых органов и подразделений органов внутренних дел по налоговым преступлениям, судей, а также студентов, аспирантов и преподавателей юридических факультетов вузов.

07.01—02.07.503.

351.746.1(477) Липкан В. Управление системой национальной безопасности Украины. К.: КНТ, 2006. 68 с.

У книзі розглядається феномен національної безпеки з позицій науки управління. Проаналізовано причини, які обумовлюють необхідність управління системою національної безпеки, коло суб'єктів, сутність та зміст, цілі, функції, принципи і методи управління системою національної безпеки. Закладаються основи для формування уявлення про основні положення теорії управління системою національної безпеки, що є ґносеологічною складовою загальної теорії національної безпеки — націобезпекознавства. Основні положення цієї праці успішно апробовані в Академії управління МВС України, Інституті права і безпеки підприємства Європейського університету, використані в Міжнародній поліцейській енциклопедії. Видання призначене для фахівців у галузі національної та міжнародної безпеки, а також тих, кого цікавлять проблеми формування системи знань про національну безпеку як складову міжнародної безпеки і її забезпечення в умовах глобалізації.

07.01—02.07.504.

351:342.72/73(477)(075.8) Мосьондз С. О. Административно-правовые основы государственной миграционной политики в Украине: Навч. посіб. для вузів. — К.: Магістр ХХІ сторіччя, 2005. — 208 с.

У посібнику на основі аналізу міжнародно-правових актів, чинного законодавства України та практики реалізації його норм, світового та вітчизняного досвіду діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування визначено сутність та зміст державної міграційної політики в Україні. Розглянуто адміністративно-правові основи її здійснення. Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, а також широке коло читачів, яких цікавить міграційна тематика.

07.01—02.07.505.

351.761(477)(075.8) Протидія незаконному обігу наркотиків: історія, практика, законодавство: Навч. посіб. / Д. Й. Никифорчук, О. М. Стрільців, М. С. Хрушпа та ін.; За заг. ред. О. М. Джузи. К.: КНТ, 2006. 240 с.

У виданні відображено етапи формування нормативно-правової бази, що регламентує обіг наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, з дореволюційного періоду по теперішній час, вказані особливості окремих нормативних актів, кримінологічні аспекти, які сприяли їх прийняттю. Нормативні акти, надані у додатку, публікуються станом на 1 січня 2006 р. Посібник розрахований на практичних працівників правоохоронних органів, а також викладачів, докторантів, ад'юнктів, магістрів, слухачів та курсантів закладів освіти МВС України.

07.01—02.07.506.

35 *Цветков В. В., Селіванов В. М., Скрипнюк О. В.* Державне управління і політика: Монографія. К.: Абрис, 2006. 312 с.

У монографії досліджені такі визначальні складові і чинники суспільного розвитку, як право, політика, демократія й управління. Автори, ґрунтуючись на результатах попередніх теоретичних досліджень і керуючись сучасними науковими методами, визначили парадигму пізнання цих категорій як цілісних соціальних явищ, їхню взаємодію безпосередньо в живій тканині державно-правових і політичних процесів в Україні. Державно-юридичним підґрунтям об'єднання цих соціально-політичних категорій є взаємозв'язок їх походження та органічна взаємозалежність розвитку. Розрахована на наукових працівників, викладачів, аспірантів і практиків-юристів, державних службовців, усіх, хто цікавиться філософсько-правовими проблемами.

Автори реферати

07.01—02.07.507.

362(177)(043.3) *Благодарний А. М.* Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2006. 18 с.

Робота є першим в українській юридичній науці комплексним дослідженням об'єктивних і суб'єктивних ознак адміністративних проступків, передбачених ст. 212-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення; особливостей провадження у справах про адміністративні порушення законодавства про державну таємницю; заходів запобігання вказаним правопорушенням. У роботі сформульовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства, яке регламентує порядок охорони державної таємниці та провадження у справах про порушення законодавства про державну таємницю. Надані практичні рекомендації посадовими особами органів державної влади щодо правильного застосування законодавства у сфері охорони державної таємниці.

07.01—02.07.508.

342.055(177)(043.3) *Мельник Ю. В.* Правове регулювання діяльності місцевих органів виконавчої влади: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київ. нац. екон. ун-т. К., 2006. 18 с.

Проведено комплексний аналіз питань правового регулювання діяльності місцевих органів виконавчої влади. Визначено місце та ознаки місцевих органів виконавчої влади в системі державних органів. Досліджено проблеми та структуру законодавства про місцеві органи виконавчої влади. Окрема увага приділяється побудові системи місцевих органів виконавчої влади. Визначено правовий статус місцевих державних

адміністрацій як ключової ланки в системі місцевих органів виконавчої влади. Досліджено правові та організаційні форми їх діяльності. Сформульовано висновки та пропозиції, які направлені на підвищення ефективності правового регулювання діяльності місцевих органів виконавчої влади.

07.01—02.07.509.

342.98(177)(043.3) *Оленченко Т. Л.* Особливості відповідальності посадових осіб системи МВС України (адміністративно-правовий аспект): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2006. 18 с.

Всебічно досліджено інститут дисциплінарної та адміністративної відповідальності посадових осіб системи МВС України, а також персональної відповідальності міністра внутрішніх справ України як державної політичної та вищої посадової особи системи МВС України.

Авторкою проведено аналіз нормативно-правового регулювання, наукових теорій та практики для з'ясування особливостей дисциплінарної та адміністративної відповідальності посадових осіб системи МВС України, розкрито принцип персональної відповідальності посадових осіб та політичної відповідальності міністра внутрішніх справ; розглянуто питання атестування посадових осіб органів внутрішніх справ як стимулюючий чинник персональної відповідальності.

У роботі запропоновано підхід категоріального та змістовного розмежування понять «посадова особа», «службова особа» та «представник влади». Подано авторське визначення поняття «посадова особа» та «посадова особа системи МВС України», а також запропоновано власне бачення класифікації останніх на основі комплексного організаційно-правового критерію. Досліджено систему дисциплінарних та адміністративних стягнень, процесуальний порядок їх застосування до посадових осіб системи МВС України, причини і умови вчинення цими особами правопорушень та їх усунення у процесі формування правової держави. Запропоновано шляхи і рекомендації щодо вдосконалення адміністративного та дисциплінарного законодавства України, практики його застосування.

07.01—02.07.510.

342.92(177)(043.3) *Писаренко Г. М.* Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / ОНЮА. О., 2006. 20 с.

Досліджено проблеми організаційних та правових аспектів адміністративних послуг в Україні як одного з інститутів адміністративного права.

Сформульовано визначення адміністративних послуг як правовідносин, що виникають при реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи (за їх заявою) у процесі публічно-владної діяльності адміністративного органу для отримання певного результату.

Здійснено аналіз загальнотеоретичних проблем та теоретико-правових засад адміністративних послуг в Україні, визначено ознаки та наведено підстави для класифікації видів адміністративних послуг; обґрунтовано критерії оцінювання якості адміністративних послуг; висвітлено питання платності адміністративних послуг. Особливо розглядаються поняття та стадії провадження щодо надання адміністративних послуг. Розроблено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства, яке регулює надання адміністративних послуг.

07.01—02.07.511.

362(477)(043.3) *Ярошенко І. С.* Організаційно-правові форми соціального захисту людини і громадянина в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. К., 2006. 18 с.

Проведено аналіз організаційно-правових форм соціального захисту людини і громадянина в Україні, сутності державного управління соціальним захистом. У роботі визначено поняття соціального захисту, соціальної захищеності, загальнообов'язкового державного соціального страхування, адресної державної соціальної допомоги, досліджуються питання організації державного управління соціальним захистом. Проаналізовано сутність соціальних відносин, питання ефективності державного управління соціальним захистом. Розглянуто повноваження державних органів виконавчої влади та недержавних органів у сфері управління соціальним захистом. Вивчено стан правового регулювання системи соціального захисту в Україні, запропоновано шляхи його вдосконалення. Досліджено механізм надання страхових виплат. Визначено проблеми та недоліки системи загальнообов'язкового державного соціального страхування та шляхи їх вирішення. Проаналізовано умови та підстави надання соціальної допомоги; доцільність переходу від практики надання пільг до здійснення адресних виплат. Визначено механізми вдосконалення порядку надання адресної державної соціальної допомоги. Проаналізовано законодавство про соціальний захист зарубіжних країн та визначений ступінь доцільності використання досвіду інших країн в Україні.

Статті

07.01—02.07.512.

342.922:341.221.28(470) *Азарян А. А.* Административная ответственность за нарушения законодательства в сфере континентального шельфа Российской Федерации: проблемы и судебная практика применения КоАП РФ // Таможенное дело. 2006. № 2. С. 14—17.

Отмечено, что нарушения в области континентального шельфа, предусмотренные КоАП РФ, занимают не последнее место в общем объеме дел об административных правонаруше-

ниях, отнесенных к компетенции мировых судей, в случае, если пограничные органы и пограничные войска, к которым поступило дело о таком административном правонарушении, передают его на рассмотрение судье. Среди проблемных вопросов практики их рассмотрения автор называет следующие: отсутствие единообразного понимания того, кто из должностных лиц может быть субъектом правонарушения; особенности административной ответственности индивидуальных предпринимателей; учет вины привлекаемого к ответственности должностного лица как необходимый элемент состава административного правонарушения; определение момента окончания противоправного деяния. Обращено внимание на важность судебной практики в регулировании порядка проведения без разрешения ресурсных или морских научных исследований, а также геологического изучения континентального шельфа, которые в соответствии с диспозицией ч. 1 ст. 8.18 не являются административными правонарушениями.

07.01—02.07.513.

351.862(477) *Берлач А., Сіліна А.* Управління у сфері запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в Україні: правові та організаційні засади // Право України. 2006. № 8. — С. 16—18.

Висвітлюються проблемні моменти ключових правових та організаційних засад управління у сфері запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Для вирішення поставлених завдань проаналізовано сучасний стан двох, на погляд дослідників, фундаментальних чинників: правового, фінансового.

07.01—02.07.514.

35.08(477) *Битяк Ю.* Проблеми визначення системи законодавства про державну службу // Право України. — 2006. — № 5. — С. 22—26.

Відзначаючи зміни в українській соціально-політичній ситуації, пов'язані з переходом до парламентсько-президентської республіки, акцентується увага на необхідності реформування державної служби в Україні, що має привести до завершення створення єдиної системи державної служби, яка б відповідала державному устрою України, системі та структурі державного апарату, новим зв'язкам державного апарату з громадянами та їх об'єднаннями. Автор вбачає необхідність законодавчого врегулювання організаційно-правових питань здійснення служби на державних підприємствах, в державних установах і організаціях, а також військової служби та служби в митних органах, органах прокуратури, інших органах, де є спеціальні звання. Зазначається необхідність чітко визначитись у чинному законодавстві з компетенцією у сфері державної служби Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центрального органу управління державною службою, процедурами і механізмами реалізації ними своїх повноважень. Розглянуто два варіан-

ти регулювання державної служби в Україні, прийнявши за основу тлумачення державної служби у вузькому чи широкому розумінні. Пропонується обговорити проект Кодексу загальних правил поведінки державних службовців, Кодексу етики державних службовців, Закону України «Про цивільну державну службу» та інших проектів законів, необхідних для удосконалення системи державної служби в Україні, врегулювання статусу й порядку проходження окремих видів державної служби, узгодження відповідних положень правового регулювання державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

07.01—02.07.515.

347.171(477) *Бойко І.* Забезпечення адміністративно-правовими засобами свободи вибору громадянами місця проживання // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2006. — № 4. — С. 165—171.

Виходячи з того, що гарантування свободи вільного вибору місця проживання здійснюється перш за все через її юридичне закріплення, автор аналізує законодавство України з цього питання. Реалізація свободи вибору місця проживання має адміністративно-правовий аспект, оскільки безпосередньо пов'язана з діяльністю органів внутрішніх справ. І в цьому аспекті, як зазначається у роботі, вільний вибір місця проживання трансформується в інститут реєстрації місця проживання фізичної особи. Автор з'ясовує питання, чи є реєстрація місця проживання особи її правом або обов'язком. Вважається за доцільне встановлення підстав для реєстрації фізичної особи за даною адресою

07.01—02.07.516.

351.74(477) *Братель О.* Взаємодія державної служби охорони при МВС України з недержавними охоронними підприємствами: адміністративно-правовий аспект // Юридична Україна. 2006. — № 5. — С. 36—41.

Визначається із застосуванням методології адміністративно-правової науки ключові проблемні питання взаємодії державної служби охорони при МВС України з недержавними охоронними підприємствами: адміністративно-правовий аспект. Надаються варіанти розв'язання проблем, що виникають у даному процесі. Окремо автор зупиняється на обговоренні мети і форми такої взаємодії, а також її правових засад.

07.01—02.07.517.

351.823.1:638.1(477) *Бугера С.* Історичні та організаційно-правові аспекти розвитку галузі бджільництва в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 8. — С. 172—175.

Проведено аналіз історичних аспектів та сучасного стану організаційно-правового забезпечення розвитку галузі бджільництва. Розроблено відповідні рекомендації щодо удосконалення державного регулювання в цій галузі.

07.01—02.07.518.

351.814(477) *Дараганова Н.* Авіаційний персонал цивільної авіації України: поняття та склад // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 5. — С. 170—173.

Проведено наукове дослідження питання визначення та складу терміна «авіаційний персонал», який на сучасному етапі набув поширення і використовується в законодавстві України, в міжнародних нормативно-правових актах, зокрема в документах Міжнародної організації цивільної авіації, в законодавстві інших країн. Зауважено, що визначення терміна «авіаційний персонал» у проекті нового Повітряного кодексу України є недоцільним, містить надмірну конкретизацію та деталізацію, потребує змін.

07.01—02.07.519.

351.74(470)-053.6 *Дугенец А. С., Масленников М. Я.* Правовые основы создания и функционирования комиссий по делам несовершеннолетних и защите их прав // Административное право и процесс. — 2006. — № 3. — С. 19—23.

Обсуждается проблема правового статуса комиссий по делам несовершеннолетних и защите их прав (КДН), нормативно-правового обеспечения их организации и функционирования. Проводится анализ наименования, системы и функций КДН в некоторых областях РФ. Нонсенсом, по мнению автора, является не столько отсутствие федерального закона о КДН, сколько действие не только устаревшего Положения о КДН от 3 июня 1967 г., но и фактически утраченного законом силу в соответствии с Федеральным законом от 30 декабря 2001 г. «О введении в действие Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях». Проводится сравнение положений о муниципальных КДН, утвержденных единолично главами администраций некоторых муниципальных образований РФ.

07.01—02.07.520.

351.82:338.24:339.52(477) *Запатріна І. В.* Узгодження поняття «субсидія» в законодавстві України відповідно до норм СОТ // Фінанси України. — 2006. — № 8. — С. 20—24.

Проаналізовано визначення терміна «субсидія» в нормативно-правових актах України на предмет відповідності їх один одному та визначенню, що використовується Світовою організацією торгівлі; подано пропозиції щодо вдосконалення зазначеного терміна в законодавстві України з метою приведення його у відповідність із нормами СОТ.

07.01—02.07.521.

351.741(43) *Капля О.* Тенденції реформування поліцій країн Центральної Європи на прикладі Чехії, Угорщини, Польщі // Підприємництво, господарство і право. 2006. — № 6. — С. 98—101.

Аналіз шляхів реформування поліцейських органів деяких країн Центральної Європи показує, що кожна з цих держав мала свій шлях

розвитку власних органів забезпечення правопорядку. При багатьох відмінностях у структурі, управлінні та інших ознаках поліцій цих країн їх правоохоронні органи належним чином захищають права і свободи людини і громадянина.

07.01—02.07.522.

347.961(477) *Карнарук Н.* Класифікація державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні // Підприємництво, господарство і право — 2006. — № 3. — С. 40—43.

Проаналізовано наявні доктринальні джерела з метою з'ясування специфіки державного контролю за нотаріальною діяльністю і його поділ на види для найповнішого усвідомлення його ресурсу для подальшого використання у нормотворчій діяльності. Розглянуто низку специфічних ознак державного контролю за нотаріальною діяльністю та його класифікації. На основі проведеного аналізу запропоновано розширений перелік критеріїв класифікації державного контролю за нотаріальною діяльністю та деталізований поділ його на види. Запропоновано поняття державного контролю за нотаріальною діяльністю, засади його здійснення закріпити на законодавчому рівні в окремій складовій нового законодавчого акта, усунувши існуючу фрагментарність нормативної регламентації.

07.01—02.07.523.

351.82:334.72(477) *Клим О. В.* Сучасний стан адміністративного законодавства, що регулює відносини у сфері підприємницької діяльності // Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: Матеріали наук.-практ. конф. 26 черв. 2006 р. К., 2006. — С. 305—308.

Проаналізувавши стан сучасного адміністративного законодавства у сфері підприємницької діяльності, автор зазначає, що найбільш динамічно розвивається група норм, які встановлюють порядок та основні умови реалізації права на підприємницьку діяльність. «Норми сприяння» підприємництву більшою мірою не відповідають існуючій ситуації в економіці країни та прагненням підприємців і до того ж є, як правило, декларативними, з відсутнім механізмом реалізації.

07.01—02.07.524.

342.922(477) *Коломєць Т. О.* Мета адміністративного примусу: сучасний науковий погляд // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 31. — С. 114—118.

На сьогодні в Україні примус, зокрема адміністративно-правовий, є додатковим методом взаємовідносин особи і держави, хоча недооцінювати його потенціал як необхідного елемента соціальної організації та «ознаки будь-якої влади» не можна. Розглядається розвиток категорії адміністративного примусу на доктринальному та нормативному рівнях в Україні в історичному аспекті.

07.01—02.07.525.

342.925:340.134(477) *Коломєць Т., Федоров І.* Принципи кодифікації адміністративно-деліктного законодавства України // Право України. — 2006. — № 6. — С. 14—18.

Зазначено, що окрім принципів адміністративного права та законодавства, на формування системи принципів кодифікації адміністративно-деліктного законодавства України впливають і основоположні засади самої кодифікації. Узагальнюючи творчу спадщину вітчизняних учених з даного питання, автор запропонував перелік принципів кодифікації адміністративно-деліктного законодавства України.

07.01—02.07.526.

342.92 *Кривенко О.* Юридична природа адміністративно-попереджувальних заходів // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 5. — С. 69—71.

Автором проведено адміністративно-правовий аналіз попереджувальних заходів як різновиду державного примусу. У статті виділено основні ознаки адміністративно-запобіжних заходів. Після їх узагальнення автор дає визначення «адміністративно-попереджувальний захід».

07.01—02.07.527.

342.922:342.8 *Луговий І. О.* Склад адміністративного порушення законодавства про вибори // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 31. — С. 152—156.

Запропоновано визначення складу адміністративного порушення законодавства про вибори. Досліджено загальний, родовий, видовий та безпосередній об'єкт адміністративних деліктів, які посягають на законодавство про вибори. Приділено увагу об'єктивній та суб'єктивній сторони.

07.01—02.07.528.

351.854(470) *Лукьянова Е. Г.* Система законодательства, регулирующего отношения в научно-технической сфере: теоретические проблемы и практические рекомендации (часть 2) // Представительная власть XXI век: законодательство, комментарии, проблемы. 2005. № 4. — С. 36—41.

Рассматривается предметно-функциональная структура комплексной отрасли законодательства о науке. Изучается иерархическая (вертикальная) и федеративная структуры комплексной отрасли законодательства о науке. Подчеркивается, что упорядочение, повышение логической стройности и управляемости системы законодательства о науке будет способствовать повышению эффективности воздействия содержащихся в нормативных актах предписаний на общественные отношения в данной сфере, т.е. повышению качества правового регулирования. Определяются методы правового регулирования комплексной отрасли законодательства о науке.

07.01—02.07.529.

342.92 *Ніколаєнко К. В.* Надання адміністративних послуг як нова функція виконавчої влади // Конституційні засади державотворення і правотворення в Україні: проблеми теорії і практики: Матеріали наук.-практ. конф. 26 черв. 2006 р. К., 2006. С. 298—300.

Надання адміністративних послуг є новою функцією виконавчої влади, тому що виступає узагальнюючою характеристикою призначення дій органу виконавчої влади, спрямованих на досягнення об'єктивно зумовлених цілей та завдань державного управління. Автор виділяє низку характерних особливостей адміністративних послуг.

07.01—02.07.530.

351.74(477) *Окопник О.* Сутність організаційно-правового механізму підготовки та прийняття управлінських рішень в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ // Підприємство, господарство і право. — 2006. — № 6. — С. 94—97.

Автор проводить паралелі між механізмом і процесом управління. Зазначається, що різниця між цими поняттями полягає в тому, що якщо механізм характеризує основоположні (фундаментальні) основи системи управління, то процес управління характеризує його динаміку (його стадійність). Детально аналізуються такі елементи механізму підготовки та прийняття управлінських рішень в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ, як мета, принципи, завдання, функції, методи.

07.01—02.07.531.

35.08(477) *Панова Н. С.* Адміністративно-правові аспекти управління державною службою в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2006. № 8. С. 64—71.

Відмічається теоретична та практична актуальність дослідження адміністративно-правових основ управління державною службою в Україні. У статті характеризуються основні органи державної влади, що реалізують повноваження управління державною службою в Україні. Аналізуються адміністративно-правові наслідки діяльності зазначених органів. Зазначається, що нині одним з основних органів у системі органів управління державною службою є Головне управління державною службою, на яке безпосередньо покладається завдання забезпечення функціонального управління державною службою, а також здійснення функціонального обстеження органів виконавчої влади та організації в них державної служби. Визначаються напрямки вдосконалення адміністративно-правового впливу на процес управління державною службою. Наголошується, що важливою проблемою адміністративно-правового регулювання державного управління є чітке розмежування між суто адміністративними та політичними аспектами.

07.01—02.07.532.

341.174(4) *Пухтецька А. А.* До питання про зміст поняття «Європейський адміністративний простір» // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 176—182.

Розглянуто основні концепції запровадження ЄАП (Європейського адміністративного простору). Узагальнюються сучасні підходи щодо визначення його поняття, в яких відображаються, відповідно, юридичний, політичний та ідеологічний аспекти.

07.01—02.07.533.

342.9(470) *Ромашов Р. А.* К вопросу о предмете и источниках административного права России // Административное право и процесс. 2006. № 3. С. 13—17.

Указано на неразрывную связь административного права и государственного управления. Последнее следует рассматривать и как предмет административного права, и как средство, при помощи которого осуществляется административно-правовое регулирование. Рассмотрение административного права «в широком смысле» позволяет говорить о выделении самостоятельной научной специальности «Административное право; Административное процессуальное право; Административная юстиция». Автор предлагает к ознакомлению несколько отличающийся от традиционного подход к систематизации и классификации источников права. Отмечено, что противоречивость подходов к систематизации источников административного права в российской административистике в основном объясняется отсутствием кодифицированных актов, которые можно было бы рассматривать в качестве основных и вместе с тем первичных источников данной отрасли.

07.01—02.07.534.

342.922 *Самсін І., Іваницька Н.* Адміністративний договір форма реалізації публічного інтересу // Право України. 2006. № 6. С. 114—118.

Детально досліджуються концептуальні особливості адміністративних договорів у розрізі їх тісного зв'язку з постановкою та реалізацією публічних інтересів. Незважаючи на очевидний зв'язок адміністративного договору з процесуальним правом, який виявляється на стадії віднесення того чи іншого договірного спору до компетенції адміністративних судів, автор обґрунтовує неможливість віднесення даної категорії до процесуальної. Наведено у вигляді схеми матрицю кваліфікації адміністративного договору.

07.01—02.07.535.

351.862.6 *Стахов А. И., Боброва Э. Г.* Органы обеспечения безопасности как субъекты административного права // Закон и право. 2007. — № 1. — С. 77—78.

Проводиться розграничення между такими категоріями, як «сили забезпечення безпеки» і «органи забезпечення безпеки». Називаються основні, характерні признаки органа забезпечення безпеки. Органи забезпечення безпеки автор подразделяє на органи общего обеспечения безопасности и органы непосредственного обеспечения безопасности. Для административно-правовой науки представляет интерес система непосредственного обеспечения безопасности, облекаемая в правовую форму при помощи норм административного права. Такую систему можно назвать системой административно-публичного обеспечения безопасности, а государственные органы и органы местного самоуправления, ее образующие, рассматривать в качестве специальных субъектов административного права, которые логично назвать органами административно-публичного обеспечения безопасности.

07.01—02.07.536.

347.19 *Тен А. Л.* Теоретико-правовые проблемы государственной регистрации органов государственной власти в качестве юридических лиц // Административное право и процесс. — 2006. № 4. — С. 30—34.

В свете обсуждаемой проблематики автор считает желательным в законодательстве о государственной регистрации юридических лиц предусмотреть, что органы государственной власти регистрируются только как учреждения. Обоснованной представляется идея о том, что в административном праве имеет место самостоятельная классификация организационно-правовых форм юридических лиц, не связанная с классификацией данных форм по гражданскому праву.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Автореферати

07.01—02.07.537.

342.9:347.998.85(477)(043.3) *Неугодніков А. О.* Правовой статус административного суда в Украине: административно-правовой аспект: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / ОНЮА. — О., 2006. — 20 с.

Розглянуто адміністративно-правовий аспект правового статусу адміністративного суду в Україні, сформульовано його авторське поняття, охарактеризовано його елементи та правосуб'єктність. Визначено порядок створення, реорганізації та ліквідації адміністративного суду. Сформульовано завдання, принципи та функції адміністративного суду, запропоновано їхню класифікацію. Досліджується поняття компетенції адміністративного суду, аналізуються її елементи. Розглядається співвідношення компетенції з юрисдикцією, підвідомчістю та повноваженнями. Розглядається компетенція адміністративного

суду як ключового елемента правового статусу. Визначаються поняття та зміст компетенції. Робиться висновок, що компетенція — це коло повноважень, якими наділений державний або громадський орган для виконання завдань і функцій, покладених на нього державою; ці повноваження адміністративного суду являють собою сукупність прав та обов'язків. Виокремлюються предметні та функціональні повноваження. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення Кодексу адміністративного судочинства.

Статті

07.01—02.07.538.

342.922:351.746.1(477) *Благодарный А. М.* Особливості попередження адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління // Держава і право: 36. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 142—146.

Розглянуто питання профілактики таких адміністративних правопорушень, які посягають на встановлений порядок управління і вчиняються особами, уповноваженими на виконання функцій держави, під час виконання наданих їм повноважень. У контексті заданої проблематики проводиться аналіз запобігання адміністративним порушенням законодавства про державну таємницю, тобто правопорушенням, відповідальність за вчинення яких встановлено ст. 212-2 КУпАП.

07.01—02.07.539.

342.925 *Бородін І.* Адміністративно-процесуальні норми — основа адміністративно-юрисдикційного процесу // Право України. — 2006. — № 3. — С. 86—90.

Детально аналізуються характерні риси та коло суб'єктів адміністративно-юрисдикційних процесуальних норм, які приводять у дію правозастосовчий механізм адміністративної юрисдикції аж до закінчення дії правозастосовчого нормативного акта. На думку автора, вирішення питання щодо місця виконавчого провадження має концептуальне значення у процесі встановлення виконавчого провадження у системі права взагалі та серед правозастосовчих процесів зокрема. Адміністративно-процесуальні норми, що регулюють правовідносини в адміністративно-юрисдикційному процесі, є досить самостійною частиною правової системи держави. Вони наділені в достатній мірі тими якостями, які дозволяють у перспективі об'єднати їх в окремі правові інститути, а згодом і в процесуально-правову галузь — адміністративно-юрисдикційний процес.

07.01—02.07.540.

342.925(477) *Демський Е.* Адміністративний процес як окрема галузь права // Віче. — 2006. — № 7—8. — С. 40—42.

Автор розглядає особливості, що відокремлюють юрисдикційні та позитивні адміністративні провадження від адміністративного процесу, який здійснюється судами з метою захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб, вирішення адміністративних спорів між громадянами, юридичними особами, з одного боку, і державними органами, їхніми посадовими особами з другого. Основною ознакою адміністративного процесу має бути здійснення провадження в судовому порядку. Предметом адміністративного процесу, на думку автора, є наявність адміністративного спору. Наголошується, що залишається невирішеним на науковому та навчальному рівні питання щодо розмежування традиційного поняття адміністративного процесу в його широкому розумінні: реалізація норм матеріального адміністративного права і вирішення адміністративних спорів у суді. Порушується питання необхідності формування адміністративно-деліктного права за зразком кримінального права України, виходячи з соціального призначення адміністративного права. Формування адміністративно-деліктного права певною мірою впливатиме й на остаточне формування адміністративного процесу як окремої галузі адміністративно-процесуального права. На думку автора, одним із пріоритетних напрямів розроблення доктрини адміністративної юстиції є виведення адміністративно-деліктного права та адміністративно-процесуального права як форми правосуддя за межі системи адміністративного права, а також формування їх за принципом традиційних галузей правосуддя.

07.01—02.07.541.

342.925(477) *Карнарук А.* Функції адміністративних судів в умовах адміністративно-правової реформи в Україні // Юридична Україна. 2006. — № 5. — С. 42—46.

Автор аналізує мету і основні функції адміністративного судочинства. Детально досліджує контрольну функцію адміністративних судів, яка становить особливий вид діяльності адміністративних судів, що полягає у перевірці правомірності актів (дій чи бездіяльності) органів державного управління і місцевого самоврядування при розгляді й вирішенні адміністративно-правових спорів, наслідком якої може бути поновлення порушених прав і забезпечення охорони інших прав і свобод громадян шляхом зміни чи скасування адміністративного акта у випадку його незаконності. Приділено увагу правопоновлювальній, превентивній, виховній і юрисдикційній функції.

07.01—02.07.542.

342.922:351.713 *Карнов А. Б.* Административное расследование дел о нарушении таможенных правил: теоретические аспекты определения предмета и пределов доказывания // Таможенное дело. 2006. — № 2. — С. 18—30.

Административное расследование направлено на устранение юридически значимых обстоя-

тельств, перечень и содержание которых определены законом. Установление данных обстоятельств осуществляется посредством процесса доказывания, основанного на собирании доказательств и формировании соответствующей аргументации по делу об административном правонарушении. Установление фактически имевших место обстоятельств ведет к установлению истины по делу.

07.01—02.07.543.

342.925(477) *Кмитторов М.* Системність принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення // Право України. 2006. — № 5. — С. 17—20.

Розглядається сукупність принципів провадження у справах про адміністративні правопорушення з точки зору їх системності. Автором виявляються відповідні зв'язки між ними. Зазначається, що принцип законності тісно взаємопов'язаний з принципом об'єктивності істини, який у свою чергу виступає своєрідною «гарантією» реалізації принципу презумпції невинуватості, принцип оперативності прямо впливає із принципу законності тощо. В чинному КпАП України принципи не виокремлюються із загальної маси вимог, а впливають із завдань провадження, що вказує, на думку автора, про істотні недоліки законодавства.

07.01—02.07.544.

342.925(470) *Кузякин Ю. П.* Правовой статус специалиста как участника производства по делам об административных правонарушениях // Митна справа. — 2006. — № 3. — С. 68—75.

Проанализированы понятия «специальные знания» и «специалист», которые определены в КоАП РФ. Предложено внести изменения в КоАП РФ, предусматривающие обязательное подписание специалистом протоколов, составленных в результате тех действий, в проведении которых он принимал участие. Предложено изменить редакцию ч. 1 ст. 25.8 КоАП РФ, а также ч. 2 ст. 26.2 КоАП РФ «Доказательства», дополнив ее показаниями специалиста. Автор считает необходимым дополнить перечень прав экспертов, изложенный в КоАП РФ, нормами, предусматривающими права эксперта делать заявления по поводу неправильного истолкования его заключения или объяснения и обжаловать в установленном законом порядке действия судьи, органа или должностного лица, назначившего судебную экспертизу, если эти действия нарушают права эксперта.

07.01—02.07.545.

342.925(477) *Лагода О.* Адміністративна процедура, її значення та місце в адміністративно-процесуальній діяльності // Право України. — 2006. — № 4. — С. 16—18.

Відзначено, що проблематика змістовного наповнення адміністративної процедури та співвідношення її з поняттям «адміністративний процес» має концентральний характер і потре-

бує вирішення на загальнотеоретичному рівні. Вважається за необхідне розмежувати поняття адміністративний процес та адміністративна процедура, враховуючи неможливість поєднання юрисдикційного та позитивного процесу в одному понятті. Поняття адміністративної процедури відіграє особливу роль для злагодженої роботи виконавчої вертикалі влади.

07.01—02.07.546.

342.922(477) *Миколенко О. І.* Перегляд справ про адміністративні правопорушення в адміністративному провадженні // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 31. С. 125—129.

Серед адміністративно-процесуальних норм, які не зазнали необхідної трансформації у відповідності до матеріальних норм на сучасному етапі, автор називає норми, що встановлюють порядок перегляду справ про адміністративні правопорушення. Зазначається, що процесуальний порядок перегляду справ про адміністративні правопорушення, що закріплений в КУпАП, не відповідає загальним вимогам чинного законодавства та відображається на рівні законності притягнення порушників до адміністративної відповідальності. Автор вважає, що недоцільно передбачати у провадженні у справах про адміністративні правопорушення касаційний порядок оскарження постанов суду. Пропонується обмежитись лише переглядом справ за винятковими обставинами. Висловлюється думка відносно необхідності скасування положень КУпАП, що передбачають перегляд постанов суду за ініціативою голови вищого суду.

07.01—02.07.547.

342.922(477) *Пасенюк О.* Верховенство права в адміністративному судочинстві // Українське право. — 2006. — № 1. — С. 197—199.

Розглянуто питання правомірності у діяльності адміністративних судів. Зазначено, що глибоке наукове усвідомлення принципу верховенства права в українській правовій доктрині ще попереду. Перелічено приписи, які значною мірою розкривають зміст верховенства права в Кодексі адміністративного судочинства України.

07.01—02.07.548.

342.925 *Старилов Ю. Н.* Адміністративний процес в трудах профессора В. Д. Сорокина: «управленческая» концепция и ее значение для науки административного права // Административное право и процесс. 2006. № 4. С. 14—19.

Проведен анализ творческого наследия заслуженного деятеля науки РФ, доктора юридических наук, профессора Валентина Дмитриевича Сорокина, внесшего большой вклад в развитие российской науки административного права и административного процесса. Отмечено, что ученый был основоположником «управленческой концепции» административного процесса.

Предложены к ознакомлению главные характеристики административного процесса, на которых настаивал В. Д. Сорокин.

МИТНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.07.549.

351.713(477)(075.8) *Жорін Ф. Л.* Сучасна митна політика України: Навч. посіб. К.: Магістр — XXI сторіччя, 2006. — 176 с.

У навчальному посібнику висвітлено основні теоретичні та практичні аспекти митної політики України, історичний погляд та правове її регулювання від Київської Русі до сучасності. Видання розраховане на студентів вищих навчальних закладів України, які вивчають правові основи митної справи, митної політики та зовнішньоекономічної діяльності. Воно стане у пригоді також митникам і всім, хто цікавиться питаннями теорії та практики митної політики держави.

07.01—02.07.550.

351.713:65(477)(075.8) *Управління в митній службі: Підручник / За заг. ред. Ю. Д. Кунєва.* К.: Центр навч. д-ри, 2006. 408 с.

Підручник підготовлений відповідно до програми навчальної дисципліни «Управління в митній службі», затвердженої вченою радою Академії митної служби України. На основі загальних понять науки управління розкриваються загальні положення управління в митній службі. Розглядаються основні аспекти теорії, методології та практики організації управлінської діяльності в митній службі. Приділяється увага забезпеченню управління в митній службі та його вдосконаленню.

Підручник призначено для курсантів, студентів і слухачів навчальних закладів митної служби України і практичних працівників. Може бути корисним для студентів, викладачів і науковців, які досліджують проблеми соціального, державного управління, митної справи та управління в митній службі.

Автореферати

07.01—02.07.551.

342.9(477)(043.3) *Коросташова І. М.* Організаційно-правові засади контролю в митній службі України: Автореф. дис... канд.юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2006. 21 с.

Досліджено організаційно-правові основи контролю в митній службі України. Визначено сутність і цільове призначення внутрішнього контролю митної служби як правової форми діяльності уповноважених посадових осіб митної служби з урахуванням її особливостей. Проана-

лізовано правовідносини, що виникають у результаті організації та здійснення внутрішнього контролю. Визначено поняття організаційного механізму здійснення контрольних функцій у митній службі України та елементи цього механізму, удосконалено їх класифікацію. Розглянуто особливості основних організаційно-правових форм внутрішнього контролю, визначено процесуальні стадії та етапи їх проведення. Встановлено основні критерії ефективності контролю в митній службі та напрями його вдосконалення.

У результаті поглибленого дослідження стану організації та здійснення контролю в митній службі України сформульовані конкретні пропозиції щодо вдосконалення правової регламентації внутрішнього контролю, визначення повноважень суб'єктів його виконання, оптимізації організаційного механізму контролю в митній службі. Подано конкретні пропозиції щодо впровадження в організацію і проведення контролю в митній службі перетворень і нововведень.

Статті

07.01—02.07.552.

351.713(477) *Братасюк В.* Правове регулювання застосування окремих форм митного контролю // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 3. С. 61—63.

Одним із напрямків організації митного контролю є розроблення і запровадження технологічних схем митного контролю, який є малодослідженим і потребує, на думку автор, подальшого вивчення. Типові технологічні схеми пропуску через державний кордон України затверджує Кабінет Міністрів України. З метою врегулювання окремих напрямів митного контролю на регіональному рівні регіональні митниці можуть розробляти та запроваджувати типові технологічні схеми митного контролю для регіону. Окремо автор аналізує таку форму митного контролю, як огляд та переогляд. Зазначається, що норми митного законодавства щодо процедур митного огляду за відсутності судового рішення за своєю суттю є неконституційними, а тому мають бути приведені у відповідність до чинного законодавства.

07.01—02.07.553.

351.713(477) *Гуд А. М.* Митно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств як базовий інститут митної справи // Митна справа. 2006. № 3. С. 48—52.

Детально аналізуються заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств. До групи регуляторно-правових засобів можна, на думку автора, віднести митно-тарифні заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств, пов'язані з митно-податковим навантаженням та наданням митно-тарифних преференцій (пільг) підприємствам для сплати митних податків. Прийняття правових норм, що охоплюють заходи нетарифного та

митно-тарифного регулювання, обумовлюють використання державою механізму реалізації цих правових заходів. Виокремлено характерні риси митно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні.

07.01—02.07.554.

351.713:342.72/73(477) *Давиденко Л. М.* Забезпечення прав та свободи громадян при здійсненні митних процедур // Митна справа. 2006. — № 3. — С. 31—37.

Наголошується на необхідності дослідження стану і елементів механізму забезпечення прав громадян у митних відносинах, ефективності такого важливого інституту митного права, як адміністративне (позасудове) оскарження громадянами рішень, дій та бездіяльності митних органів, меж застосування примусу у митних відносинах, сутності адміністративних (або управлінських) послуг у діяльності митних органів, їх стану та перспектив розвитку. Відзначається, що поза регулюванням нормами Митного кодексу залишилися роль митних органів у забезпеченні прав і свобод громадянина при здійсненні митних процедур, необхідність дотримання міжнародних стандартів у цій справі. Автор робить спробу сформулювати визначення поняття забезпечення прав і свобод громадянина при здійсненні митних процедур. Структура механізму забезпечення повинна включати: митне законодавство; ефективну процедуру оскарження рішень, дій та бездіяльності посадових осіб митних органів; ліквідацію у правозастосовчій діяльності митних органів України об'єктивних та суб'єктивних чинників, які перешкоджають здійсненню прав громадян у сфері митних відносин; дієву юридичну відповідальність посадовців за порушення прав і свобод громадян. Окремлено основні напрями діяльності митних органів для створення ефективного механізму забезпечення прав громадян.

07.01—02.07.555.

351.713(477) *Додин Е. В.* Либерализованный режим таможенного контроля и оформления // Митна справа. — 2006. — № 3. — С. 3—11.

Учитывая Рамочные стандарты, разработанные Стратегической группой ВТО высокого уровня по обеспечению безопасности и упрощению процедур международной торговой цепи снабжения 24 июня 2005 г., Украина внесла изменения в регулирование отношений между таможенными органами и субъектами внешнеэкономической деятельности, что сказалось, в первую очередь, на упрощении процедур таможенного контроля и таможенного оформления товаров, перемещаемых этими субъектами через таможенную границу Украины. Критически анализируя введенную постановлением КМ Украины систему «единого окна», приказ ГТСУ № 49 от 2006 г., приказ ГТСУ от 15 февраля 2006 г. «О внесении изменений в приказ ГТСУ от 24 января 2006 года № 49», а также случаи из практики применения данных приказов, автор счита-

ет, что ГТСУ должна инициировать перед соответствующими органами (Верховна Рада Украины, Кабинет Министров Украины) внесение изменений (дополнений) в их акты, регламентирующие отношения в сфере таможенного дела для сохранения принципа законности.

07.01—02.07.556.

351.713:342.922(477) *Калюта А. Б.* Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності в митних органах України // Митна справа. — 2006. — № 3. — С. 38—43.

Виходячи з того, що суб'єкт адміністративної юрисдикції це узагальнена категорія, яка охоплює органи та посадових осіб, що уповноважені розглядати справи про порушення митних правил із внесенням відповідного правозастосовного акта, автор вважає за доцільне висловити свою позицію з приводу таких категорій, як «державний орган» та «посадова особа». Формування концепції правового статусу суб'єктів адміністративної юрисдикції в митних органах потребує змістовного аналізу усіх його елементів та практики реалізації, що дасть змогу окреслити конкретні напрями розвитку митного законодавства у сфері юрисдикційної діяльності митних органів та науково обґрунтувати можливі шляхи удосконалення правової регламентації правового статусу суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності в митних органах.

07.01—02.07.557.

351.713(477+4) *Науменко В.* Особенности применения таможенных деклараций в странах Европы // Справочник экономиста. — 2007. — № 1. — С. 21—23.

С 1988 г. в Европе действует Конвенция об упрощении формальностей в торговле товарами, название которой говорит само за себя. Реализация основных ее положений в таможенном законодательстве Украины позволит значительно упростить процедуру заполнения грузовой таможенной декларации. Предлагается сравнительная таблица правил, регламентирующих порядок использования бланков таможенных деклараций, применяемых в странах ЕС (ЕАСТ) и в Украине. Для адаптации национального порядка применения ГТД к положениям Конвенции предлагается следующий алгоритм действий: внесение изменений в Положение о ГТД в части утверждения новых форм ГТД, количества экземпляров, в которых она составляется, и их распределения; введение новых образцов бланков ГТД (утверждаются Государственной таможенной службой Украины); разработка Инструкции о заполнении граф ГТД, базирующейся на основных положениях Конвенции.

07.01—02.07.558.

351.713.001.76(470) *Паукова Д. В.* Аспекты таможенной деятельности, потенциально ориентированные на стимулирование инновационных процессов в условиях вступления России во Всемирную торговую организацию // Современ-

ные гуманитарные исследования. 2006.

№ 1. — С. 34—45.

По мнению автора, таможенная деятельность может воздействовать на инновационные процессы в целях их активизации через два направления: ликвидацию барьеров для ввоза импортного высокотехнологического оборудования, не имеющего отечественных аналогов, и комплектование к нему и создание барьеров для незаконного использования интеллектуальной собственности в составе продуктов инновационной деятельности. Выделено и проанализировано пять видов таможенной деятельности, которые потенциально могут быть ориентированы на достижение стимулирующего эффекта в отношении участников ВЭД в инновационной сфере: обоснование и применение льготных тарифных мер; обоснование и применение льготных налоговых мер (НДС и акцизы); обоснование и применение льготных нетарифных мер (том числе разрешенных правилами ВТО); совершенствование и упрощение процессов таможенного оформления и таможенного контроля (прежде всего на основе рамочных стандартов Всемирной таможенной организации); освоение новых видов таможенных и околотаможенных услуг, не предусмотренных Таможенным кодексом (например, содействие в развитии инновационных процессов, информационное обслуживание различных аспектов внешнеторговой деятельности, выполнение проектов по разработке антидемпинговых и компенсационных мер и др.).

07.01—02.07.559.

351.713(477) *Приймаченко Д.* Процесуальна форма адміністративної діяльності митних органів // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 6. С. 90—93.

Автор відзначає, що внутрішня та зовнішня форма адміністративної діяльності митних органів крім відмінностей мають і спільні ознаки, основна з яких полягає у тому, що як внутрішню, так і зовнішню форми поєднує зв'язок із змістом діяльності митних органів. У своїй сукупності форми є відповідними способами організації, існування та зовнішнього виразу змісту діяльності. Універсальність процесуальної форми підтверджує її значимість в організації елементів і зовнішньої форми адміністративної діяльності. Це виявляється, насамперед, у тому, що зміст винесеного суб'єктом рішення, послідовність викладення у правовому акті питань, його основні реквізити повинні відповідати вимогам, що закріплені у процесуальних нормах, це стосується і вчинення суб'єктом окремих дій як правового, так неправового (організаційного) характеру.

07.01—02.07.560.

351.713(477) *Ступак Ю.* Переробка на митній території України // Справочник экономиста. 2007. № 1. С. 24—28.

Відповідно до роз'яснень Державної митної служби України, наведених у Листі № 11/5, оподаткування операцій з давальницькою сиро-

виною при застосуванні митного режиму переробки на митній території України здійснюється у порядку, встановленому Законом № 327. У статті докладно аналізуються даний Закон. Автор доходить висновку, що, визначаючи порядок оподаткування при застосуванні митного режиму переробки на митній території України, суб'єкту ЗЕД не потрібно обмежуватися виключно положеннями Закону № 327. Адже податки та збори нараховуються залежно від виду операції, режиму переробки на митній території України та згідно з вимогами, зокрема, законів № 327, № 2097, № 2371, № 168; Декрету № 18-92; нормативно-правових актів відповідних міністерств, служб та відомств (наприклад, Держмитслужби, ДПС тощо).

При застосуванні режиму переробки на митній території України митний збір сплачується за ставками, наведеними в додатку 1 до Порядку № 363.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.07.561.

347.73:336.22 Артемов Н. М., Ашмарина Е. М. Налоговое право: Вопросы и ответы / Под ред. Е. Ю. Грачевой. — М.: Юриспруденция, 2006. 158 с.

В пособии изложены все темы курса «Налоговое право»: предмет, метод и источники налогового права, налоговые правоотношения, налоговый контроль, а также юридические составы всех налоговых платежей, уплачиваемых на территории Российской Федерации, и др. Пособие соответствует государственным образовательным стандартам высшего профессионального образования Российской Федерации. Изложение материала в виде вопросов и ответов позволяет быстро и легко подготовиться к экзамену или зачету. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических и экономических вузов.

07.01—02.07.562.

347.73(477)(094.1) Бюджетний кодекс України: За станом на 24 лип. 2006 р.: Офіц. вид. / Верховна Рада України. — К.: Парлам. вид-во, 2006. — 94 с.

07.01—02.07.563.

347.734(477)(094.1) Закон України «Про Національний банк України»: За станом на 8 листоп. 2006 р.: Офіц. вид. / Верховна Рада України. — К.: Парлам. вид-во, 2006. — 40 с.

07.01—02.07.564.

347.734:336.722.11(477)(094.1) Закон України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб»: За станом на 17 берез. 2006 р.: Офіц. вид. / Верховна Рада України. — К.: Парлам. вид-во, 2006. — 24 с.

07.01—02.07.565.

347.735(470) Кредитные организации в России: правовой аспект / Отв. ред. Е. А. Павлодский. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 624 с.

В книге рассматриваются правовые вопросы организации и деятельности кредитных организаций. В том числе виды небанковских кредитных организаций. Анализируются новеллы в правовом регулировании договоров лизинга, факторинга, банковского вклада и банковского счета. Особое внимание уделено новому валютному законодательству России применительно к банковской деятельности. Книга предназначена для научных работников, практикующих юристов, а также студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов.

07.01—02.07.566.

347.73:336.226(477) Кто и как платит акцизный сбор: Сборник / Сост. Т. И. Дружинина. — Х.: Консульт, 2006. — 137 с.

В сборнике приведены законодательно-нормативные акты, регулирующие порядок начисления и уплаты акцизного сбора, момент возникновения налоговых обязательств при продаже подакцизных товаров (продукции), перечень плательщиков акцизного сбора. Сборник предназначен для руководителей, бухгалтеров, экономистов, преподавателей бухгалтерских дисциплин.

07.01—02.07.567.

347.73:336.22(470) Лукашевич З. А. Новое в НДС: Практический комментарий к положениям главы НК РФ. — М.: Юриспруденция, 2006. — 80 с.

Издание представляет собой практический комментарий к положениям гл. 21 «Налог на добавленную стоимость» Налогового кодекса РФ, вступившего в силу 1 января 2006 г. Рассматриваемые автором новации пояснены конкретными примерами. Для бухгалтеров, аудиторов, а также преподавателей и студентов экономических вузов.

07.01—02.07.568.

347.734(477)(075.8) Федоренко Г. О. Банківське право: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕ, 2006. — 86 с.

Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Банківське право» містить програму дисципліни. Блок навчально-методичного забезпечення курсу, завдання для блоково-модульного контролю, критерії оцінювання знань студентів, рекомендовану нормативну та спеціальну літературу. Для студентів спеціальності «Правознавство», аспірантів і викладачів.

07.01—02.07.569.

347.73(477) Финансовые услуги в Украине: закон, распоряжения, письма: Сборник / Сост. Т. И. Дружинина. — Х.: Консульт, 2006. — 104 с.

В сборнике приведены нормативно-законодательные акты, регулирующие деятельность по

оказанию финансовых услуг на территории Украины. Профессиональные требования к руководителям и главным бухгалтерам финансовых учреждений, методические рекомендации по системе управления и раскрытия информации финансовыми структурами. Сборник предназначен для руководителей, бухгалтеров, экономистов, преподавателей финансовых дисциплин.

07.01—02.07.570.

336.22(477)(075.8) *Чернелевський Л. М., Редзюк Т. Ю.* Податковий облік і контроль: Навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Пектораль, 2006. 316 с.

У навчальному посібнику викладено основні положення Національної податкової системи, відображено організацію фінансового та податкового обліку податків і зборів, сформовано методичні підходи до контролю за правильністю їх нарахування і стягнення. Всі матеріали наведені з урахуванням змін у законодавстві станом на 1 вересня 2005 р. Даний посібник допоможе студентам, викладачам, науковим та практичним працівникам, бізнесменам оволодіти знаннями щодо оподаткування в Україні.

Автореферати

07.01—02.07.571.

351.713:336.225.69(477)(043.3) *Греца Я. В.* Правовий механізм реалізації та захисту прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2006. 20 с.

У роботі проведено комплексний аналіз правового механізму реалізації та захисту прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин на матеріалах вітчизняного законодавства і юридичної практики, позитивного досвіду іноземних держав. Основна увага приділена з'ясуванню поняття і структури правового механізму реалізації та захисту прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин. У роботі визначено способи захисту платників податків у судовому та адміністративному порядку, окремо розглянуто питання відшкодування шкоди, заподіяної платникам податків неправомірними рішеннями державних органів та діями їх посадових осіб. Розкрито зміст інтересу держави як суб'єкта податкових правовідносин, наведено організаційно-правові основи реалізації прав органів державної влади та управління у податкових правовідносинах. Сформульовано пропозиції нормотворчим та правозастосовним органам щодо удосконалення норм податкового законодавства і підвищення ефективності їх застосування на практиці.

07.01—02.07.572.

342.9(043.3) *Мухатаєв А. О.* Правовий статус та законодавчі засади контрольних повноважень органів державної контрольно-ревізійної

служби в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2005. 20 с.

Дисертацію присвячено аналізу правового статусу та проблем законодавчих засад контрольних повноважень органів державної контрольно-ревізійної служби в Україні (ДКРС). У роботі досліджуються сутність та значення контролю взагалі і фінансового контролю зокрема для становлення нових соціально-економічних відносин в Україні, контрольна діяльність органів ДКРС як спосіб забезпечення законності і дисципліни у фінансово-господарських правовідносинах, предмет та об'єкт контрольної діяльності органів ДКРС, принципи, форми та методи їх діяльності. Досліджується також правове становище та місце органів ДКРС в системі контролюючих органів України, юридичні підстави взаємодії ДКРС з іншими контролюючими та правоохоронними органами, проблеми організації контрольної діяльності органів ДКРС та заходи адміністративного примусу, які вони застосовують у своїй роботі, окреслюються головні шляхи удосконалення контрольних повноважень органів державної контрольно-ревізійної служби в Україні.

Статті

07.01—02.07.573.

351.72 *Близнюк О.* Природа грошових коштів як об'єктів права та управління // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 6. — С. 82—86.

Розглядаються з юридичних позицій основні підходи до розуміння ролі грошових коштів у суспільстві. Розкривається авторське бачення місця грошових коштів у відповідних правовідносинах, зокрема з точки зору процесів управління ними та фінансової діяльності. Зазначається, що основна роль грошових коштів зумовлюється об'єктивною природою у праві. Виступаючи основним елементом керованої підсистеми у відносинах управління, вони на різних стадіях такої управлінської діяльності виконують різні функції, наповнюючи зміст таких відносин відповідно різною елементною (об'єктивною, предметною) суттю. Автор вважає, що публічно-правові елементи режиму коштів є первинними та базовими для побудови системи комерційних та інших приватноправових відносин, на що обов'язково необхідно звертати увагу у правореалізаційній діяльності всім суб'єктам фінансових відносин.

07.01—02.07.574.

347.73 *Бондаренко І.* Механізм правового регулювання фінансових відносин // Право України. 2006. № 5. С. 74—77.

Розглядаючи питання поділу правового регулювання на стадії, автор статті вважає виправданим та необхідним включення до їх складу правозастосування. Відповідно до стадій виділя-

ються основні елементи механізму правового регулювання, за допомогою яких кожний етап останнього набуде завершеного вигляду. Відзначається, що правова норма виступає як базовий елемент механізму правового регулювання. Розглянуто такі елементи у структурі фінансових правовідносин, як учасники, властиві їм суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

07.01—02.07.575.

347.73:336.225.3 *Бондаренко І.* Сутність фінансово-правового методу // *Право України.* — 2006. — № 4. — С. 60—62.

У статті вивчаються характерні особливості методу фінансового права як самостійного галузевого методу правового регулювання, визначається сутність та механізм правового регулювання фінансових відносин, а також особливостей прояву фінансово-правового методу регулювання у сфері оподаткування. Враховуючи те, що фінансове право регламентує один з основних публічно-правових інтересів фінансову діяльність держави та місцевих утворень, невід'ємною ознакою методу правового регулювання є переважна імперативність. Виходячи із сутності методу фінансового права, автор робить висновок про відсутність рівності сторін у фінансових правовідносинах, тому що держава для досягнення суспільного і публічного інтересів змушена підпорядкувати своїй волі інших суб'єктів соціальних зв'язків.

07.01—02.07.576.

347.73:336.22(477) *Вдовічен В.* Відчуження в податкових правовідносинах // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. — № 7. — С. 146—148.

Автор з'ясовує поняття та сутність відчуження. У статті досліджується вплив відчуження на приватні та публічні інтереси. Зазначається, що стабільність починається там, де визначені межі втручання держави у приватне життя, що стосується податкової системи. Ці межі формують таку картину, в якій суб'єкт має можливість повністю задовольнити свої приватні інтереси без максимального втручання держави і надати останній ту частку власності, яка не буде вважатися надто обтяжливою та конфіскаційною, що дуже важливо для свідомості платника податків.

07.01—02.07.577.

347.73:336.22(477) *Вдовічен В.* Податково-правовий конфлікт // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. — № 6. — С. 87—89.

У статті з'ясовується сутність юридичного конфлікту в цілому та податково-правового зокрема. Наводиться класифікація та визначення основних механізмів подолання фінансово-правового конфлікту. Наголошується на взаємозалежному характері фінансово-правового та податково-правового конфлікту, однаковому механізмі вирішення таких конфліктів. Зазначається, що дієвим механізмом подолання податково-право-

вих конфліктів, у тому числі фінансових, є усвідомлення податку як взаємозв'язку приватного та публічного інтересів.

07.01—02.07.578.

347.73:336.225.3 *Вдовічен В. А.* Співвідношення інтересів суб'єктів податкових відносин // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. — С. 187—191.

Ключовим моментом формування основ правоусвідомлення, праворозуміння і правотворчості в податковій сфері є вплив публічного і приватного інтересів на правову свідомість учасників податкових відносин. Відмічається перехід від уявлення про податок як обов'язковий безоплатний платіж, що стягується державою у приватного суб'єкта, до розуміння податку як компромісу між публічними і приватними інтересами, а отже, як «кредит», який передається публічному суб'єкту на соціально-значимі цілі від приватного суб'єкта.

07.01—02.07.579.

347.73:336.22(477) *Гаврилюк Р.* Юридична конструкція податку // *Право України.* 2006. — № 4. — С. 113—117.

Аналізовано розвиток концепції юридичної структури податку в історичному аспекті. Автор проводить характеристику таких понять, як «елемент оподаткування», «елемент податку», «елемент податкового зобов'язання», які найчастіше використовуються для відображення внутрішньої структури податку та позначення його складових частин. У статті відображено критичне ставлення до пропозиції М. Кучерявенко використати для вираження юридичної структури податку поняття «правовий механізм податку». Наголошується, що на сьогоднішній день можна говорити про повне ігнорування державою при встановленні елементів юридичної структури податку його дійсної правової природи. Тільки природно-позитивний підхід до податку як до суспільного явища дозволяє, на думку автора, з'ясувати його дійсну юридичну структуру. Розглянуто елементи юридичної конструкції податку. Зроблено висновок, що юридична конструкція податку є особливим способом взаємозв'язку елементів юридичної форми податку та його правового змісту, своєрідною формулою, що забезпечує відповідність приписів позитивного податкового права природі відносин, що ним регулюються.

07.01—02.07.580.

47.73:657.6(477) *Дереконь В.* Організаційно-правові аспекти вдосконалення аудиторської діяльності в Україні // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. — № 5. — С. 72—74.

Проводиться детальний розгляд порядку ліцензування, сертифікації, організації і проведення аудиторських перевірок аудиторськими фірмами. Зазначається, що Закон України «Про

аудиторську діяльність» регулює питання організації, методичного забезпечення виконання аудиторських перевірок та надання інших аудиторських послуг тільки незалежними аудиторами чи аудиторськими фірмами, уповноваженими суб'єктами господарювання. Неврегульованим залишається в Законі порядок здійснення аудиторських перевірок службовцями аудиторських підрозділів державних контролюючих органів. Відзначається, що Аудиторська палата України ототожнює аудиторську перевірку з аудиторською підприємницькою діяльністю і під цим приводом домагається не тільки заборонити проводити аудит, а й застосовувати цей термін іншим суб'єктам фінансового контролю. Автор наголошує на необхідності розроблення ефективного механізму регулювання аудиторської діяльності, який би в повній мірі гарантував права аудиторів, з одного боку, і з другого — якість послуг, права споживачів результатів аудиту.

07.01—02.07.581.

347.73(477) *Дмитрик О.* Вплив актів судової влади на формування і застосування фінансово-правових норм // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2006. № 4. С. 178—187.

Автор досліджує теоретичні питання щодо джерел фінансового права. Проводиться аналіз поширених на сьогоднішній день серед учених-правознавців точок зору відносно впливу актів судової влади на формування і застосування фінансово-правових норм. На основі судової практики зазначається, що, враховуючи складні законодавчі процедури та динаміку правотворчості в Україні взагалі, саме рішення Конституційного Суду дають можливість якісно й оперативно усувати існуючі недоліки фінансово-правових норм. Правове регулювання суспільних відносин і розвиток усієї фінансової системи України на сучасному етапі залежить не тільки від виникнення нових фінансових відносин і підвищення активності усіх ланок фінансової системи, а й від неупередженого, доцільного і своєчасного реагування на ці явища законодавця, що допомагає здійснити останньому Конституційний Суд України.

07.01—02.07.582.

349.41(470)+347.73:336.22(470) *Жаркова О. А.* О соотношении земельного и налогового законодательства // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2006. — № 2. — С. 62—66.

Анализ современных экономических и правовых реалий в РФ позволяет автору сделать вывод о формировании новой комплексной отрасли права, предметом которой выступают имущественные земельные отношения. Рассматриваются имущественные земельные отношения, которые носят публично-правовой характер, в частности отношения по налогообложению земельных участков. Поднимается проблема расщепления норм, регулирующих имущественные земельные отношения по различным отрас-

лям законодательства (НК РФ, КоАП РФ, ГК РФ) и их неурегулированность между собой.

07.01—02.07.583.

35.072.2:347.961(477) *Карнарук Н. В.* Актуальні питання державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні: адміністративно-правовий аспект // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. — Вип. 31. — С. 171—176.

Проведено аналіз ряду актуальних питань державного контролю за нотаріальною діяльністю в Україні на сучасному етапі. Визначено основні напрями його розвитку та вдосконалення адміністративно-правових засад такого контролю.

07.01—02.07.584.

347.457 *Качалова А. В.* Правовые особенности заключения договоров о предоставлении синдицированных кредитов // Законодательство. 2006. — № 2. — С. 57—64.

В последнее время банки и заемщики все чаще обращаются к синдицированным кредитам как к наиболее перспективной форме организации финансирования. Практика заставляет объединять банковскую деятельность в различных сферах, в том числе для организации совместного финансирования, так как синдицированные кредиты позволяют банкам преодолеть ограничения объемов кредитования. Автор анализирует особенности порядка заключения договоров о предоставлении синдицированных кредитов и условия, при которых в соответствии с российским законодательством кредит является синдицированным.

07.01—02.07.585.

347.73(470) *Кобзарь Д. А.* Судебное разрешение конституционно-правовых споров о компетенции по установлению обязательных платежей // Право и политика. 2005. № 9. С. 130—138.

В статье рассматриваются случаи расширения собственной компетенции органов власти в финансовой сфере. Подчеркивается, что правительство Российской Федерации не вправе собственным актом по собственному усмотрению допускать или предписывать изъятие собственности у граждан или юридических лиц даже «в целях защиты конституционного строя», «прав и законных интересов других лиц». Принятие федерального закона, формально предоставляющего право правительству принимать такие акты, в этом смысле не соответствует Конституции Российской Федерации, поскольку реализация такого закона потенциально может привести к нарушению прав человека правительственным актом. Автор акцентирует внимание на том, что действующее конституционное и налоговое законодательство, судебная практика, прежде всего Конституционного Суда РФ, указывают на то, что все существенные параметры платежа, являющегося по своей природе нало-

гом, должны быть установлены федеральным законом. Делегирование полномочий по установлению отдельных элементов налогообложения исполнительным органам (прежде всего правительству РФ) является недопустимым и противоречит Конституции РФ.

07.01—02.07.586.

347.73(477) *Ковальчук А.* Ефективність законодавчого забезпечення фінансової політики в Україні // *Право України*. — 2006. — № 4. — С. 44—48.

Відзначається, що в умовах ринкових відносин, які остаточно і безповоротно затвердилися на пострадянському просторі, традиційне розуміння фінансового права все ж таки є надмірно догматичним. Найпоширеніший спосіб впливу на фінансово-економічне середовище і ринкову діяльність у сучасних умовах метод владних розпоряджень та приписів поступово втрачає свою актуальність. Розглядаються передумови розвитку ринкової доктрини фінансового права. Для недопущення подання на затвердження парламентом недопрацьованих проектів законів необхідно, на думку автора, встановити чіткий, науково обґрунтований порядок експертизи законопроектів, сформулювати достатньо широкий перелік вимог до експертних висновків, питань, на які обов'язково мають бути дані відповіді при поданні законопроектів на експертизу.

07.01—02.07.587.

347.73(470) *Конюхова Т., Гармаева М., Горева А.* Правовое обеспечение финансового контроля в Российской Федерации // *Право и экономика*. 2006. № 6. С. 55—64.

Статья представляет собой окончание большой работы авторского коллектива по исследованию правового обеспечения финансового контроля в Российской Федерации. Анализируется российское законодательство, регулирующее страховой надзор; банковский надзор; валютный контроль; контроль и надзор в сфере финансовых рынков; ведомственный и внутрихозяйственный контроль; финансовый контроль, осуществляемый главными распорядителями, распорядителями бюджетных средств; аудиторский контроль; общественный контроль; государственный финансовый контроль в субъектах Российской Федерации. Освещается зарубежный опыт организации финансового контроля. Представлены выводы и предложения по вопросам осуществления государственного финансового контроля в России на современном этапе.

07.01—02.07.588.

336.14(477) *Копилов В. А.* Проект Державного бюджету на 2007 рік як складова стратегії прискореного економічного зростання // *Фінанси України*. 2006. № 11. С. 3—17.

У статті проаналізовано проект Державного бюджету на 2007 рік і досліджено питання використання бюджету в регулюванні економічного

й соціального розвитку, спрямовані на удосконалення основних пропорцій процесу відтворення.

07.01—02.07.589.

347.73:336.14(470)(091) *Кравец І. А.* Бюджетный процесс и бюджетные права Государственной Думы и Государственного Совета в начале XX века // *Известия высших учебных заведений. Правоведение*. 2006. № 2. С. 4—25.

В начале XX века в России появился парламентский бюджетный контроль, который в условиях конституционного строя способствовал развитию представительных начал в порядке установления бюджетных ассигнований. Рассматривая бюджетную функцию государственной Думы и Государственного Совета, автор считает необходимым соотнести концепцию бюджетных прав законодательных учреждений, реализованную в ходе государственной реформы 1904—1906 гг., с предшествующим опытом принятия государственной росписи в России и конституционными принципами бюджетного права в европейских государствах. Делается вывод, что в вопросах бюджетных прав Государственной Думы и Государственного Совета Основные законы и сметные Правила 1906 г. ориентировались в основном на конституционный опыт Японии, а в понимании бюджетной функции парламента как обязанности, а не права — на опыт европейских государств. При этом российское бюджетное право носило квазиконституционный характер.

07.01—02.07.590.

347.73:336.22 *Крицький І.* Особливості податково-процесуальних правових норм // *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 6. С. 70—72.

Відзначається певний дуалізм податково-процесуальних правових норм. Проведено аналіз досліджень юристів-науковців відносно специфіки ознак податково-процесуальних норм. Автор виділяє такі основні особливості податково-процесуальних правових норм: «особливий» предмет правового регулювання; спрямованість на реалізацію матеріальних норм виключно податкового права; регулювання неюрисдикційних суспільних відносин як основне завдання процесуальних норм податкового права; наявність особливого кола осіб (суб'єктів); специфічні особливості змісту структури податково-процесуальної правової норми.

07.01—02.07.591.

336.143(477) *Кудряшов В. П., Сіленков Б. В.* Поняття бюджетної системи та її децентралізації // *Фінанси України*. — 2006. — № 8. — С. 25—32.

Проаналізовано підходи до визначення змісту бюджетної системи. Запропоновано уточнене їх поняття. Обґрунтовано визначення бюджетної децентралізації та заходів щодо зміцнення бюджетної автономії місцевих урядів за умов поси-

лення важелів ринкового регулювання з боку центрального уряду.

07.01—02.07.592.

336.1(177) *Кудряшов В. П.* Створення стабілізаційного фонду в Україні: концептуальні підходи // *Фінанси України.* 2006. № 4. С. 71—82.

Обґрунтовано концептуальні підходи до створення державного Стабілізаційного фонду в Україні. Розглянуто зарубіжний досвід створення та функціонування стабілізаційних фондів. Визначено джерела формування та напрями використання коштів стабілізаційного фонду в нашій країні.

07.01—02.07.593.

347.734(177):342.565.2 *Латковська Т.* Рішення Конституційного Суду України — джерела банківського права // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. № 1. С. 70—73.

Досліджено правову природу рішень Конституційного Суду України. Розглянуто проблематику віднесення рішень Конституційного Суду України до джерел банківського права. Доведено, що рішення Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України не можуть виступати самостійними джерелами банківського права. Дану позицію аргументовано тим, що основне завдання органу конституційної юрисдикції — створення правових норм, а розкриття їх реального змісту, не зміна конституційних приписів, а їх тлумачення.

07.01—02.07.594.

336.77(177) *Максєва О.* Фінансовий лізинг // *Справочник економіста.* 2006. № 3. С. 58—63.

У статті пропонується ефективна схема введення будівельного обладнання та оптимізації податкових наслідків виходячи з конкретної ситуації. З урахуванням умов провадження діяльності з надання в оренду обладнання та норм чинного законодавства України планова операція може бути реалізована як шляхом ввезення майна на митну територію України на умовах фінансового лізингу, так і шляхом ввезення майна на митну територію України як внеску до статутного фонду юридичної особи, зареєстрованої на митній території України відповідно до українського законодавства, причому подальша задача в найм обладнання третім особам здійснюватиметься такою юридичною особою. Розглянуто питання оподаткування операцій лізингоотримувача, оподаткування операцій з надання будівельного обладнання третім особам в оперативний сублізинг. Автор звертає увагу на певні недоліки, що супроводжують схему з внесенням майна до статутного фонду новоствореної юридичної особи.

07.01—02.07.595.

347.73(177) *Пацурківський П.* Начала фінансового права: постановка проблеми // *Право України.* — 2006. — № 6. — С. 25—29.

Наголошується, що вихідною системоутворюючою категорією пострадянського фінансового права повинна стати категорія «начала фінансового права». Найважливішим онтологічним виміром, началом фінансового права, на думку автора, є його субстанціональна властивість масштабу прав та обов'язків суб'єктів фінансових правовідносин з приводу публічних фінансів. Вихідним гносеологічним началом фінансового права з цих же позицій є його об'єктивна нормативність, виражена та закріплена у відповідних позитивних формах, насамперед у Конституції держави. Найважливішим аксіологічним началом істинного фінансового права називається принцип адекватності інтересів (більш відомий як принцип справедливості) виробника суспільних благ та відповідного інституту публічної влади з приводу тієї частки новоствореної суспільної вартості, яка переходить із власності її творця у власність держави чи органу місцевого самоврядування, досягнення на цій основі правового консенсусу між ними.

07.01—02.07.596.

347.73:336.225.53(477+4).001.36 *Писаний Д. О.* Податкові пільги та преференції в податковому законодавстві України та податковому праві ЄС (порівняльний аналіз) // *Держава і право: 36 наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2006. Вип. 31. С. 335—338.

Автор розкриває зміст понять «податкова пільга» та «податкова преференція», з'ясовує їх відмінність. Визначаються основні завдання податкових пільг та преференцій, методи та порядок їх застосування у законодавстві України та ЄС. Означені науково-практичні рекомендації щодо удосконалення правового регулювання податкових пільг та преференцій, оскільки досвід країн — членів ЄС служить для України базисом при проведенні адаптації податкового законодавства України до податкового права ЄС.

07.01—02.07.597.

342.9.001.73:336.22(477) *Позняков С.* Роль адміністративної реформи у сфері погашення податкового боргу // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. № 7. С. 133—137.

Автор визначає напрямки удосконалення організаційної та функціональної структури уповноважених підрозділів спеціальної компетенції у сфері погашення податкового боргу платників податків на основі положень Концепції адміністративної реформи в Україні. Наголошується на необхідності підвищення ефективності реалізації як внутрішньоорганізаційного управління ОДПС у контексті Програми модернізації, так і в реалізації власне зовнішніх функцій державного податкового контролю в контексті пріоритетних напрямів регіональної податкової політики, регіонального розвитку та реформування місцевого самоврядування.

07.01—02.07.598.

347.73:336.22:346.2(477) *Саваріна О.* Окремі методи податкового регулювання підприємницької діяльності: правові проблеми застосування // *Право України.* — 2006. — № 3. — С. 48—51.

Механізм податкового регулювання передбачає використання таких методів, як: адміністрування, реструктуризація, податкові періоди, спрощені технології оподаткування, податкові канікули, легалізація неоподаткованих доходів, міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування, оптимізація податкових ставок, бюджетно-податкове регулювання. Серед перелічених методів особливу увагу автор приділяє аналізу адміністрування податків. У статті проведено аналіз принципів адміністрування податків (принципів адміністративної ефективності податкової системи), до яких відносять визначеність оподаткування, зручність, забезпечення найнижчих по можливості затрат із збирання податків. Наголошується на доцільності використання у ході податкової реформи в Україні позитивного досвіду США та інших розвинутих країн. Модернізація податкової служби України має здійснюватись відповідно до положень Концепції адміністративної реформи в Україні у напрямі спрощення, достатності і ефективності витрат на адміністрування податків. Принциповою умовою реалізації цього завдання є удосконалення чинного податкового законодавства, зокрема за рахунок розроблення (з огляду на те, що наявний проект вже не відповідає економічним реаліям) і прийняття нового Податкового кодексу.

07.01—02.07.599.

336.22.001.73(477) *Соколовська А. М.* До питання про податкову реформу в Україні // *Фінанси України.* 2006. № 4. С. 55—61.

Проаналізовано основні ініціативи, спрямовані на упорядкування процесу реформування податкової системи України, необхідність створення постійно діючої Національної комісії з питань податкових реформ, основні положення Хартії податкових відносин, доцільність проведення податкової реформи в Україні. Окрему увагу приділено необхідності суттєвого доопрацювання Закону України «Про систему оподаткування».

07.01—02.07.600.

347.734:336.711(477) *Старинський М.* Становлення та розвиток повноважень Національного банку України як головного фінансового органу держави // *Підприємництво, господарство і право.* 2006. № 3. С. 53—56.

Науковець досліджує становлення та розвиток інституту Національного банку України як центрального банку. На підставі аналізу нормативних актів з'ясовуються особливості становлення та розвитку Національного банку України як уповноваженого державою органу та його повноваження у сфері регулювання банківської діяльності. Особливість Національного банку

України як уповноваженого органу із спеціальним правовим статусом зумовлюється особливостями його створення. Автор зазначає, що правовий статус національного банку протягом усієї історії його існування постійно трансформувалася в бік збільшення повноважень; при цьому постійно розширювалася сфера впливу Національного банку України на економіку країни в цілому та на окремі її сегменти. Нормативно-правові акти, що врегульовували питання повноважень Національного банку України, лише надавали їх. Процедури реалізації наданих чинним законодавством повноважень Національний банк України визначав самостійно через видання власних нормативно-правових актів. У результаті цього встановилася особлива адміністративно-деліктна правосуб'єктність Національного банку України, яку автор визначає як здатність застосовувати заходи впливу за порушення банківського законодавства.

07.01—02.07.601.

336.71(477) *Уманців Ю.* Глобалізаційні домінанти розвитку банківської системи України // *Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України.* 2006. № 2. С. 46—50.

Проводиться узагальнення сучасних тенденцій глобалізації для оцінки потенційних ризиків, пов'язаних з лібералізацією доступу іноземного капіталу в банківську систему України. Розроблено пропозиції, які дали б змогу гармонізувати інтереси вітчизняних банків та іноземного фінансового капіталу. Автор вважає, що в Україні необхідною є раціональна лібералізація потоків капіталу або відхід від політики їх жорсткого контролю. Основою інтеграції національної банківської системи у світову є концентрація українського банківського капіталу та зростання капіталізації, що сприятиме підвищенню її фінансової стійкості та надійності. Робиться висновок, що посилення конкуренції на ринку банківських послуг України сприятиме зниженню вартості фінансових ресурсів та зростанню їхньої доступності для підприємств і населення. Збільшення присутності іноземного капіталу в національній банківській системі має відбуватися з урахуванням усіх позитивних та негативних чинників, потенційних ризиків на основі світового досвіду для того, щоб забезпечити дотримання національних інтересів та недопущення загроз фінансовій безпеці країни.

07.01—02.07.602.

343.37:336.14 *Фазылов Р. Р.* О юридической ответственности за неэффективное использование бюджетных средств // *Закон и право.* 2007. № 1. С. 44—47.

В контексте обговорюваної тематики аналізуються причини, по которым должностное лицо идет на неэффективное использование бюджетных средств (завышение стоимости строительно-монтажных работ, фондов оплаты труда, закупки товарно-материальных ценностей по завышенной стоимости, проведение экспертиз раз-

личных проектов и программ с нарушением и т.п.). В связи с тем, что, по мнению автора, общественная опасность неэффективного использования государственного и муниципального имущества достаточно высока, предлагается установить за это деяние административную ответственность. В каждом конкретном случае неэффективного использования необходимо обязательно проводить проверку на предмет привлечения должностного лица к уголовной ответственности за злоупотребление должностными полномочиями, превышение должностных полномочий, получение взятки, служебный подлог или халатность. Дается определение объекта неэффективного использования государственных и муниципальных средств.

07.01—02.07.603.

347.73:336.14 *Чернадчук В.* Окремі ознаки юридичних фактів у бюджетному праві // Право України. — 2006. — № 5. — С. 85—88.

Здійснено комплексний правовий аналіз окремих проблем юридичних фактів у бюджетному праві. Виявлено та уточнено їх ознаки, а також ступень їх прояву в бюджетних правовідносинах, що сприятиме глибшому розумінню правової природи юридичних фактів, дозволить внести пропозиції щодо подальшого розвитку як юридичної науки, практики бюджетно-правового регулювання, так і правозастосовчої практики. Юридичні факти в бюджетному праві мають матеріальні та нормативні ознаки, які потрібно враховувати у законодавчій та правозастосовчій діяльності.

07.01—02.07.604.

347.73:336.14 *Чернадчук В.* Про співвідношення матеріальних та процесуальних бюджетних правовідносин // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 6. — С. 73—77.

Для бюджетно-процесуальних правовідносин властива наявність подвійної юридичної природи. Вони опосередковують процес реалізації матеріальних бюджетно-правових норм і є результатом дії бюджетно-процесуальних правових норм. Бюджетно-процесуальні правовідносини є засобом забезпечення утворення та застосування матеріальних бюджетно-правових норм і, відповідно, існування матеріальних бюджетних правовідносин, а також необхідним засобом забезпечення дотримання принципів бюджетно-правових норм та застосування охоронних матеріальних бюджетно-правових норм. На думку автора, бюджетно-процесуальні норми, регламентуючи порядок вирішення того чи іншого питання, сприяють врахуванню інтересів різних соціальних груп, запобігаючи конфронтації між ними. Бюджетно-процесуальні правовідносини перебувають у постійному русі, можливість виникнення одних таких правовідносин зумовлена

виникненням, існуванням та (або) припиненням інших, таких, що передують їм у часі, тобто первинних бюджетно-процесуальних правовідносин. Вони як засіб забезпечення існування матеріальних бюджетних правовідносин мають представницько-зобов'язальний та публічний характер, спрямовані на згладжування конфлікту інтересів різних соціальних груп, є результатом дії процесуальних бюджетно-правових норм, опосередковують процес реалізації матеріальних бюджетно-правових норм, є тривалими, динамічними та періодичними.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Статті

07.01—02.07.605.

347.77:659.3(477) *Богущий О.* Щодо проблем правового визначення суб'єктів телекомунікаційних послуг // Право України. — 2006. — № 6. — С. 72—76.

На підставі проведеного аналізу норм Закону України «Про телекомунікації», Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» та ГК України автор робить висновки про можливість мати у власність телекомунікаційні мережі чи здійснювати їх технічне обслуговування і експлуатацію фізичним особам, які не є резидентами, але перебувають на законних підставах на території України і можуть бути зареєстровані як підприємці. Наводяться для ознайомлення норми законодавства Вірменії, Естонії, Росії, Фінляндії відносно можливості іноземних фізичних і юридичних осіб бути операторами телекомунікацій. Окремо висвітлюється питання щодо можливості іноземних юридичних осіб бути провайдерами телекомунікацій. Дискусійним автор вважає віднесення Законом «Про телекомунікації» до споживачів осіб, які потребують та замовляють послуги. Викладено перелік пропозицій щодо вдосконалення Закону України «Про телекомунікації».

07.01—02.07.606.

347.77 *Братель О.* Поняття та зміст доктрини інформаційної безпеки // Право України. — 2006. — № 5. — С. 36—41.

Виходячи з власного бачення проблем інформаційної безпеки автор пропонує структуру доктрини національної безпеки в інформаційній сфері. У його баченні вона повинна складатись з преамбули, в якій слід вказати мету і призначення доктрини національної безпеки, а також п'яти окремих модулів. Розглянуто загальні та специфічні принципи формування доктрини інформаційної безпеки України. Акцентується увага на характерних особливостях побудови доктрини інформаційної безпеки.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.01—02.07.607.

343.359 *Дудоров О. О.* Ухилення від сплати податків: кримінально-правові аспекти: Монографія. К.: Істина, 2006. 648 с.

У книзі із широким залученням положень податкового законодавства і матеріалів правозастосовної практики розглядаються найбільш складні і спірні питання, пов'язані з кваліфікацією порушень податкового законодавства за ст. 212 Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів. Висвітлюються особливості звільнення від кримінальної відповідальності за цей господарський злочин. Дається історичний нарис розвитку кримінального законодавства України про відповідальність за злочини, пов'язані з оподаткуванням. На підставі проведеного дослідження сформульовані конкретні рекомендації, спрямовані на вдосконалення кримінального законодавства та практики його застосування. Книга розрахована на суддів, прокурорів, слідчих, адвокатів, наукових співробітників, викладачів і студентів юридичних навчальних закладів, підприємців, бухгалтерів, податкових консультантів.

08.01—02.07.608.

343.2(477)(075.8) Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, Л. М. Кривоченко та ін.; За ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 496 с.

У підручнику на підставі Кримінального кодексу України 2001 р., досягнень науки кримінального права, з урахуванням судової практики висвітлюються основні питання Загальної частини кримінального права України, а також даються відомості про основні напрями (школи) науки кримінального права. У третьому виданні підручника враховано зміни та доповнення до КК України, які сталися за період з 2001 р. до квітня 2007 р., положення інших нормативно-правових актів, а також рішення Конституційного Суду України та нові постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. Для студентів, аспірантів та викладачів юридичних вищих навчальних закладів, а також наукових і практичних робітників.

08.01—02.07.609.

343.2/7 Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини: Навч. посіб. / За заг. ред. В. М. Стратонова. К.: Істина, 2007. 400 с.

У навчальному посібнику на підставі досягнень науки кримінального права, з урахуванням

судової практики та праць відомих учених висвітлюються основні питання Загальної та Особливої частин кримінального права України. Здійснена класифікація злочинів у межах кожного розділу Кримінального кодексу України, дається аналіз складів злочинів, що вивчаються в межах розгляду курсу. Для студентів, викладачів юридичних вузів, а також працівників суду, прокуратури, адвокатури, МВС, СБУ та всіх, хто цікавиться кримінальним правом.

08.01—02.07.610.

343.3/7 *Кузнецов В. В., Савченко А. В.* Теорія кваліфікації злочинів: Підручник / За заг. ред. Є. М. Мойсеєва, О. М. Джузи. 2-ге вид., переробл. К.: КНТ, 2007. 300 с.

Висвітлені поняття, система і значення теорії кваліфікації злочинів, розглянуті законодавчі, теоретичні та практичні проблеми, пов'язані із застосуванням закону про кримінальну відповідальність. Опрацьовано останні зміни та доповнення до кримінального законодавства, наведено положення нових постанов Пленуму Верховного Суду України, матеріали судової та слідчої практики, що допомагає студентам кваліфіковано обґрунтувати відповідь. Структура підручника допомагає ефективно підготуватися до заліків (іспитів) з теорії кваліфікації злочинів. Буде корисним студентам, слухачам і курсантам вищих навчальних закладів юридичного профілю, науково-педагогічного складу, а також працівникам суду, правоохоронних органів, адвокатури, та всім, хто цікавиться питаннями кваліфікації злочинів.

08.01—02.07.611.

343.2/7(470)(075.8) Уголовное право России. Практический курс: Учеб.-практ. пособие / Р. А. Адельханян, Д. И. Аминов, Ю. Н. Ансимов и др.; Под общ. ред. А. И. Бастрыкина; Под науч. ред. А. В. Наумова. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 808 с.

Практический курс уголовного права написан в соответствии с положениями УК РФ 1996 г. (по состоянию на 1 марта 2007 г.), действующим федеральным законодательством и международно-правовыми актами, судебной практикой Верховного Суда РФ, решениями Конституционного Суда РФ и типовой программой для высших юридических учебных заведений. Курс рекомендовано в качестве учебника для студентов, преподавателей юридических вузов и факультетов, а также предназначен для практикующих юристов, работников судов и правоохранительных органов.

08.01—02.07.612.

343.2 Уголовное право Украины. Общая и Особенная части: Учебник / Отв. ред. Е. Л. Стрельцов. — 2-е изд., доп. и перераб. — Х.: Одиссей, 2006. 720 с.

В учебнике в соответствии с программой учебного курса рассматриваются вопросы Общей и Особенной частей уголовного права Украины с учетом положений действующего уголовного законодательства. Для студентов, преподавателей юридических вузов и факультетов, работников судов и правоохранительных органов.

08.01—02.07.613.

343.2/7 *Хавронюк М. І.* Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації. Монографія. К.: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

У монографії здійснено порівняльний аналіз чинного кримінального законодавства України та більшості інших держав Європи, правові системи яких належать до романо-германської (континентальної) правової сім'ї, у контексті інтеграційних процесів, що відбуваються в Європі та світі. Досліджені також інші, крім кримінальних кодексів, джерела кримінального законодавства європейських держав. Розрахована на наукових працівників та аспірантів (ад'юнктів), викладачів права, посадових і службових осіб та інших фахівців, які беруть участь у законотворчій діяльності, суддів, прокурорів, слідчих, працівників органів дізнання, адвокатів і юридичних консультантів.

08.01—02.07.614.

343.6(177) *Чеботарева Г. В.* Уголовно-правовые проблемы трансплантации органов и тканей человека и донорства в Украине: Монография. — К.: КНЕУ, 2006. — 180 с.

Монография представляет собой одно из первых в Украине научных исследований уголовно-правовых проблем трансплантации органов и тканей человека и донорства крови. В монографии проведено комплексное научное исследование проблем уголовно-правовой теории и практики противодействия преступлениям в сфере трансплантации и донорства крови. В работе формулируются новые теоретические положения, уточняются содержание отдельных понятий и терминов, имеющих значение для науки, практики и усовершенствования законодательства Украины. На основе проведенного анализа законодательного регулирования трансплантации и донорства крови в международном праве и праве Украины, в том числе уголовном, в монографии дана оценка уголовно-правового обеспечения охраны прав и свобод человека и гражданина в сфере трансплантации и донорства крови в Украине. Автором проанализированы уголовно-правовые аспекты деятельности, осуществляемой в сфере трансплантации и донорства крови. Выделены наиболее значимые проблемы защиты прав реципиента и донора: обеспечение принципа добровольности, информированности донора и реципиента, равного доступа к трансплантационной программе реципиента, обеспечение безвозмездного оборота органов и тканей при трансплантации и донорстве и др. В монографии

обоснованы предложения по квалификации преступлений в сфере трансплантации и донорства крови и внесены предложения по совершенствованию уголовно-правовых норм, устанавливающих ответственность за преступления в сфере медицинской деятельности.

08.01—02.07.615.

343.353(075.8) *Шиманський Ф. В.* Злочини у сфері службової діяльності (кримінально-правовий аналіз): Навч. посіб. — О.: Юрид. л-ра, 2006. — 272 с.

У навчальному посібнику відповідно до положень Кримінального кодексу України 2001 року проводиться кримінально-правовий аналіз злочинів у сфері службової діяльності, досліджуються рівень та динаміка розвитку таких злочинів. Розглядаються питання покарання за службові злочини. Додаються методичні рекомендації Генеральної прокуратури України щодо розслідування кримінальних справ про хабарництво та інші злочини з ознаками корупції. Висновки й пропозиції автора сформульовані на основі кримінологічних досліджень, узагальнення теоретичних, нормативних джерел і положень, результатів його більш ніж 30-річної роботи в правоохоронних органах. Розраховано на студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство». Посібник буде корисним також практичним робітникам правозастосовчих і правоохоронних органів.

Автореферати

08.01—02.07.616.

343.3/7 *Абакумова Ю. В.* Кримінальна відповідальність особи за вчинення злочину при виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 23 с.

Робота присвячена проблемам кримінальної відповідальності за злочини, вчинені при перевиконанні меж правомірного заходження шкоди при виконанні спеціального завдання. Розглядаються загальні питання щодо правової природи вчинення злочинів при виконанні спеціального завдання, коло таких злочинів та особливості кримінальної відповідальності за їх вчинення. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень чинного кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.01—02.07.617.

343.342:343.352:343.362 *Альошина О. І.* Провокація злочину (кримінально-правове дослідження): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2007. 19 с.

Присвячено кримінально-правовому дослідженню провокації злочину. Досліджується історико-правовий аспект розвитку правових норм,

що регулюють відповідальність за провокацію злочину, а також аналізуються міжнародно-правові норми та законодавство зарубіжних країн у сфері протидії провокаційній діяльності. Проведено дослідження провокації злочину в межах інституту співучасті та її зіставлення з окремими видами співучасті. Визначено об'єктивні та суб'єктивні ознаки провокації злочину. Встановлено особливості кримінально-правової оцінки провокації злочинів, що вчиняється службовими особами правоохоронних органів. Окрему увагу приділено дослідженню обставин, що викликають відповідальність та пом'якшують покарання за провокацію злочину. Сформульовано пропозиції щодо подальшого вдосконалення законодавства.

08.01—02.07.618.

343.347+343.976 *Бублейник В. А.* Боротьба з незаконним збутом наркотичних засобів: кримінально-правовий і кримінологічний аспекти: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2007. 20 с.

Присвячено дослідженню кримінально-правових і кримінологічних заходів боротьби з незаконним збутом наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Визначені об'єктивні, суб'єктивні та кваліфікуючі ознаки злочину, передбаченого ст. 307 КК України. На підставі аналізу тенденції розвитку наркобізнесу в Україні, визначення узагальненого портрету особи наркозбувальника, а також визначення причин і умов, які сприяють як поширенню наркоманії в Україні, так і незаконному збуту наркотиків, запропоновано комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів щодо запобігання і розкриття злочинів у сфері незаконного збуту наркотиків. Пропонуються зміни до чинного законодавства.

08.01—02.07.619.

343.241(477) *Герасименко В. П.* Заміна покарання більш м'яким при його відбуванні за кримінальним правом України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 20 с.

Робота присвячена кримінально-правовим проблемам заміни покарання більш м'яким при його відбуванні. Досліджується юридична природа і поняття заміни покарання, питання, пов'язані з відмежуванням заміни покарання від суміжних правових інститутів, конкретні види заміни покарання більш м'яким при його відбуванні. Теоретичному аналізу піддані передумови, підстави, порядок і кримінально-правові наслідки заміни невідбутої частини покарання більш м'яким. Сформульовані пропозиції щодо вдосконалення кримінально-правових норм інституту заміни покарання і практики його застосування.

08.01—02.07.620.

343-35 *Давидович І. І.* Кримінально-правова охорона представників влади і громадськості, які охороняють правопорядок: Автореф. дис...

канд. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2007. 20 с.

У роботі проведено комплексне наукове дослідження проблеми кримінально-правової охорони представників влади і громадськості, які охороняють правопорядок. Доводиться, що основні склади злочинів, передбачених ст. ст. 342, 343, 345, 347—349, 352 КК, побудовані законодавцем з використанням типової юридичної конструкції, та досліджуються загальні об'єктивні та суб'єктивні ознаки, які охоплюються цією конструкцією. Визначено особливості окремих посягань на представників публічного управління. Проведено системний аналіз санкцій у відповідних нормах і встановлено закономірності у їх побудові. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.01—02.07.621.

343.7 *Ільїна О. В.* Кримінально-правова характеристика кваліфікуючих ознак корисливих злочинів проти власності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2007. 18 с.

Присвячено комплексному дослідженню обтяжуючих обставин (кваліфікуючих ознак) корисливих злочинів проти власності. Обґрунтовується положення про те, що за своєю природою обтяжуючі обставини є юридичними фактами, а в окремих випадках певним їх поєднанням. Встановлено, що обтяжуючі обставини Загальної та Особливої частини відіграють різну роль у механізмі кримінально-правового регулювання. Обтяжуючі обставини Загальної частини КК виконують функцію «фрагмента» фактичної підстави для прийняття індивідуального правозастосовчого акта (обвинувального вироку суду), з яким закон пов'язує виникнення кримінально-правових відносин. Досліджується їхній вплив на кримінально-правові відносини та кримінальну відповідальність особи. Здійснюється класифікація (систематизація) обтяжуючих обставин корисливих злочинів проти власності. Розглядаються окремі обтяжуючі обставини корисливих злочинів проти власності. На підставі проведеного аналізу формулюються пропозиції по вдосконаленню чинного законодавства.

08.01—02.07.622.

343.2.01 *Рудик М. В.* Незаконний збут, розповсюдження комп'ютерної інформації з обмеженим доступом: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / ОНЮА. О., 2007. 19 с.

У роботі досліджується суспільно небезпечна дія, пов'язана з незаконним збутом, розповсюдженням комп'ютерної інформації з обмеженим доступом, розробляється термінологічний апарат окремих видів таємниць, аналізуються відповідні склади злочинів, що посягають на інформацію з обмеженим доступом, скоєних за допомогою засобів комп'ютерної техніки. Сформульовано єдиний підхід до питань застосування норм кримінального права щодо захисту комп'ютерної

інформації з обмеженим доступом, визначено найбільш актуальні питання кваліфікації злочинних посягань на інформацію з обмеженим доступом, розроблено рекомендації з удосконалення чинного кримінального законодавства та правозастосовчої практики. Вивчено та проаналізовано законодавче регулювання різних видів таємниць, що закріплені в національному та іноземному законодавствах. Здійснено системний та порівняльний аналіз складів злочинів, які передбачають відповідальність за посягання на таємницю: приватного життя, комерційну, банківську, державну. Розроблено пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства у сфері кримінально-правової охорони комп'ютерної інформації з обмеженим доступом. Практичне значення дослідження полягає в розробленні конкретних пропозицій щодо змін і доповнень чинного кримінального законодавства, яке охороняє суспільні відносини у сфері використання комп'ютерної інформації з обмеженим доступом. Його результати можуть бути використані при вдосконаленні норм Кримінального кодексу України та у практичній діяльності підрозділів ОВС України.

С т а т т і

08.01—02.07.623.

343.23 *Безбородов Д.* О понятии «общий результат» в совместном совершенном преступлении // Уголовное право. 2006. № 6. С. 8—10.

Рассматривается вопрос об общем преступном результате в рамках учения о соучастии. Отмечено, что устоявшийся в теории отечественного уголовного права и широко применяемый по отношению к характеристике соучастия в преступлении термин «общий преступный результат» четкого определения не имеет. Дано доктринальное определение понятия, которое является не совсем точным, так как отождествляет цель (субъективная модель желаемого результата, на достижение которого ориентировано совместное деяние) и результат (объективное последствие совместного деяния). По мнению автора, в качестве обязательного признака его общность должна определяться конечным моментом взаимодействия виновных. Поэтому возникающие при определении единого преступного результата проблемы должны разрешаться с позиции определения пределов взаимодействия при совершении преступления.

08.01—02.07.624.

343.232 *Бродский С. О.* Рецидив преступлений // Российский следователь. — 2006. — № 11. — С. 10—12.

Исследуются особенности рецидива преступлений. Раскрыта суть понятия «рецидив» и выделены его критерии. Представлена и охарактеризована уголовно-правовая квалификация рецидива на виды. Таким образом, при применении правил назначения наказания при рецидиве пре-

ступлений суд должен обосновывать при вынесении приговора вопрос о наличии в деяниях виновного соответствующего вида рецидива и указать конкретную норму закона, на основании которой вынесено решение. Указано, что существует потребность в разработке и осуществлении комплекса мер: создание четкой нормативной базы и организационное обеспечение решения проблем, связанных с предупреждением рецидивной преступности.

08.01—02.07.625.

343.359.3 *Васильева О. Н.* Особенности субъективных признаков составов преступлений, посягающих на валютные ценности // Российский следователь. 2006. № 11. С. 12—15.

Анализируется вопрос субъективных признаков, которые характеризуют внутреннюю сторону составов преступлений, посягающих на валютные ценности, и в совокупности являются важными и самостоятельными их элементами, служат основанием уголовной ответственности. Рассмотрен общий и специальный субъект. Выделены признаки специального субъекта. На основании анализа сделаны следующие выводы: вина, мотив и цель как уголовно-правовые категории занимают свое определенное место в нормах о преступлениях, посягающих на валютные ценности, в соответствии с выполняемыми ими социально-правовыми функциями (общими и специальными). Признак вины является обязательным для всех преступлений, посягающих на валютные ценности, а мотив и цель — факультативными.

08.01—02.07.626.

343.2/7(470) *Войтович А.* Примечания-дефиниции в статьях Уголовного кодекса // Законность. 2006. № 11. С. 4—8.

Автор статьи указывает, что примечания-дефиниции составляют почти 18% всех примечаний, включенных в тексты статей Особенной части Уголовного кодекса Российской Федерации. Их функции ограничены определением понятий, использованных при описании признаков объективной стороны преступления (ст. ст. 117, 127¹, 139, 158, 264, 359), специальных признаков субъекта преступления и потерпевшего (ст. ст. 189, 201, 285, 318, 359). Подчеркнута необходимость дефиниций в законе, которая определяется спецификой уголовно-правового регулирования. Детально проанализированы примечания указанной разновидности. На основании анализа выявлены недостатки и неточности в их содержании (например, описание предмета преступления, предусмотренного ст. 264 УК, данное примечание к ней неточное и неполное, так как одна часть его определения — в диспозиции нормы, другая — в примечании к статье).

08.01—02.07.627.

343.351(477) *Голуб С.* Відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом // Право України. — 2006. — № 11. — С. 121—123.

Проведено дослідження складу злочину, передбаченого ст. 209 Кримінального кодексу України і практики її застосування. Виділено стадії відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом: вивільнення готівки і перерахування її на рахунки підставних осіб; розподіл наявних коштів; приховування слідів проведених операцій; інтеграція доходів у легальний грошовий обіг; вкладання коштів у новостворені фірми. Надано рекомендації щодо вдосконалення, а також практики застосування ст. 209 КК України.

08.01—02.07.628.

343.236.1(477) *Горностай А. В.* Види замаху на злочин за КК України 2001 р. // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого — Х., 2007. — Вип. 85. — С. 115—119.

Аналізуючи проблему поділу замаху на види, підкреслено, що більшість науковців використовує суб'єктивний критерій, інші дотримуються об'єктивного критерію. Вказано, що у ст. 15 Кримінального кодексу України визначено два види замаху — закінчений і незакінчений з урахуванням суб'єктивного критерію як усвідомлення особого ступеня завершеності свого діяння. Надано пояснення і аналіз щодо цих видів. Зазначено, що КК України 2001 р. не передбачив такого виду, як непридатний замах, який не впливає на кваліфікацію, але може впливати на суспільну небезпечність вчинюваного. Цей замах поділяється на два види: замах на непридатний об'єкт і замах з непридатними засобами.

08.01—02.07.629.

343.222(477) *Гримайло В.* Окремі питання інституту вини у Кримінальному кодексі України // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 3. С. 127—132.

Досліджено окремі загальнотеоретичні та практичні аспекти вини та її різновиди. Зазначено, щоб уникнути бездієвості законодавчих «формул» вини, потрібно з'ясувати конкретний зміст вини на підставі встановлення психічного ставлення особи до тих ознак діяння (дій та бездіяльності) та його наслідків, що передбачені конкретним складом злочину. Відзначено позитивні та негативні моменти нормативної регламентації вини у Кримінальному кодексі України 2001 року. Сформульовано пропозиції, спрямовані на вдосконалення положень чинного Кримінального кодексу України, передусім, це стосується питання складної вини, яка не має жодних нормативних орієнтирів у Загальній частині КК.

08.01—02.07.630.

343.352(477) *Грудзур О.* Посередництво в хабарництві: кримінально-правовий аспект // Підприємництво, господарство і право. — 2007. № 2. С. 136—138.

Аналізується дискусійне питання, яке пов'язане із дачею чи одержанням хабара. Подано порівняльну кваліфікацію посередництва в хабарництві — авторську і літературну. Наведено

різні погляди науковців щодо вивчення цієї проблеми (Ю. Ляпунов, М. Коржанський, М. Мельник та ін.). Сформульовано пропозиції щодо введення спеціальної статті в Кримінальний кодекс України, яка передбачала б відповідальність за посередництво у хабарництві, а також внесення коректив у постанову Пленуму Верховного Суду України.

08.01—02.07.631.

343.23(477) *Давидович І.* Особливості конструкції об'єктивної сторони злочину // Вісник прокуратури. 2007. № 2. С. 74—78.

Аналізується злочин, передбачений ст. 348 Кримінального кодексу України, який визнається найбільш тяжким зі злочинів проти представників влади і громадськості, які підтримують правопорядок. Підкреслено, що у науці ще не вироблено єдиного погляду на зміст конструкції «посягання на життя» і це призводить до практичних помилок, пов'язаних з визначенням моменту закінчення злочину, оцінкою добровільної відмови від вчинення посягання на життя, кваліфікацію дій суб'єкта при помилці в особі потерпілого. Наведено різні точки зору вчених щодо тлумачення поняття «посягання на життя». Одна група вчених відносить такі діяння до злочинів з формальним (або навіть усіченим) складом (П. Осіпов, М. Хавронюк, В. Осадчий), інші обстоюють позицію щодо формально-матеріального (М. Мельник, С. Шаптенко). З цією позицією погоджується і автор статті. Пропонується змінити на законодавчому рівні диспозицію ст. 348 КК з тим, щоб викласти склад злочину, який матеріальний. На думку автора, у цій нормі так само, як і в ст. ст. 112, 379, 400, 443, потрібно встановити відповідальність за умисне вбивство відповідних потерпілих у зв'язку з їх службовою чи громадською діяльністю. І ця зміна у конструкції об'єктивної сторони не призведе до погіршення правового захисту державних діячів, працівників правоохоронних органів, суддів, інших осіб, вказаних як потерпілі у зазначених нормах.

08.01—02.07.632.

343.224.1 *Дементьева О. Н.* Принципы назначения наказания несовершеннолетним // Закон и право. 2007. № 2. С. 43—46.

Подробно рассмотрены специфические принципы при назначении наказания несовершеннолетним: принцип индивидуализации ответственности, принцип экономии мер уголовно-правового воздействия, принцип целевого устремления наказания. Дано авторское определение принципов назначения наказания несовершеннолетним. Предложено изложить наименование гл. 14 УК РФ следующим образом: «Особенности уголовной ответственности и уголовно-правовых мер воздействия на несовершеннолетних».

08.01—02.07.633.

343.544 *Додонов В.* Ответственность за преступления, связанные с проституцией, в совре-

менном уголовном праве // Уголовное право. 2007. № 1. С. 101–105.

Проанализирован зарубежный опыт уголовно-правовой борьбы с проституцией и сопутствующими ей преступлениями. Выделены три основные модели уголовно-правового воздействия на проституцию: либеральная (Германия, Латвия, Новая Зеландия, Швейцария, штат Невада в США); умеренно-репрессивная (страны СНГ, Израиль, Франция, Япония); жестко-репрессивная (большинство мусульманских стран, КНР, некоторые штаты США). Указано, что в настоящее время почти во всех государствах мира составы преступления, связанные с проституцией, включены в текст уголовного кодекса. При этом в каждой стране установлен свой перечень уголовно наказуемых деяний, количество составов которых может варьироваться от одного-двух до десяти.

08.01–02.07.634.

343.237(470) *Иванов Н.* Соучастие в правоприменительной практике и доктрине уголовного права // Уголовное право. — 2006. — № 6. — С. 29–32.

Анализируется институт соучастия. Определены отличия соучастия от группового преступления в доктрине уголовного права. Указано, что правоприменительная практика, учитывая доктринальные отличия, одновременно пытается разработать собственный вариант решения вопроса о соотношении соучастия и группового образования. На основании анализа автором сделаны следующие выводы, что группа — это разновидность соучастия и, таким образом, любое соучастие есть одновременно группа лиц, потому что эти понятия обладают одинаковыми признаками, как с точки зрения социальной психологии, так и с позиции юриспруденции. Если так интерпретировать группу-соучастие, то правоприменительные ошибки будут исключены. Сформулирован авторский текст редакции ст. 32 Уголовного кодекса Российской Федерации.

08.01–02.07.635.

343.237(477) *Іваненко І. В.* Інститут співучасті у кримінальному праві України: новації та пропозиції // Часопис Київського університету права. 2007. № 1. С. 142–147.

Досліджуються окремі системні аспекти інституту співучасті у кримінальному праві України. Надано законодавчу класифікацію типових форм співучасті у злочині. Першу групу складають форми співучасті у злочині, які існують без утворення окремої колективної злочинної одиниці. Другу групу складають дві форми: група осіб, які діють за попередньою змовою, і організована група. Також подана і доктринальна розробка розмежування форм співучасті. Запропоновано істотно переглянути окремі положення ст. ст. 27, 28 Кримінального кодексу України, а також постанови Пленуму ВСУ від 23 грудня 2005 р. «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями».

08.01–02.07.636.

343.225(470) *Кабурнеев Э. В.* О некоторых проблемах квалификации фактов причинения смерти при превышении пределов необходимой обороны // Российский следователь. — 2007. — № 1. — С. 14–16.

Исследуются ошибки при квалификации фактов причинения смерти в процессе необходимой обороны. Анализ судебной практики показывает, что превышением пределов необходимой обороны признаются действия, характеризующие несоразмерность средств защиты и нападения. Даны отличительные признаки причинения смерти при превышении пределов необходимой обороны от случаев причинения смерти при мнимой обороне.

08.01–02.07.637.

343.542.1(470) *Капинус О. С., Додонов В. Н.* Ответственность за порнографию в современном уголовном праве // Право и политика. 2006. № 12. С. 109–118.

Представлен сравнительный анализ уголовно-правовой политики современных государств в отношении так называемой «взрослой» порнографии, то есть такой ее разновидности, в которой не используется образ несовершеннолетних. Указано на отсутствие в действующем международном, а нередко и в национальном праве общего определения порнографии. Кардинально расходится оценка национальными законодателями степени общественной опасности порнопреступлений: размеры уголовных санкций варьируются от штрафа в некоторых европейских странах до пожизненного заключения в КНР. С принятием действующего Уголовного кодекса Российской Федерации в стране формально произошла частичная декриминализация порнографии. Отмечено бланкетный характер ст. 242 УК РФ, а также о не возможности принятия специального законодательства об обороте продукции сексуального характера, так как он находится в жесткой зависимости от степени готовности для этих социально-культурных условий.

08.01–02.07.638.

343.2 *Кауфман М.* Пробелы в уголовном праве: понятия и виды // Уголовное право. — 2006. № 6. С. 38–42.

Указано на неразработанность проблемы пробелов в науке уголовного права. Обосновано разделение пробелов на «пробелы в праве» и «пробелы в законе». Освещены доктринальные разработки понятия «пробелов» и его видов в дореволюционной, советской и современной науке уголовного права. Рассматриваемая проблематика невозможна без соотношения с полнотой правового регулирования. Сформулировано авторское определение этого понятия.

08.01–02.07.639.

343.237 *Кваша О. О.* Спільність участі як об'єктивно-суб'єктивна ознака співучасті // Часопис Київського університету права. 2007. № 3. — С. 144–148.

Розглянуто дискусійні питання спільності як специфічної і однієї з конститутивних ознак співучасті у злочині. Вказано, що ознака спільності участі у злочині передбачає наявність причинного зв'язку між діями кожного співучасника та загальними злочинними наслідками, які настали в результаті цих спільних дій. У статті визначено об'єктивно-суб'єктивний характер спільності, а також узагальнено складові даного поняття.

08.01—02.07.640.

343.43(477) *Клименко В. А.* Торгівля людьми або інша угода щодо людини (ст. 149 КК) // Наше право. 2006. № 4. С. 62—67.

Надано науково-практичний коментар злочину, який закріплений в ст. 149 Кримінального кодексу України. Розкрито зміст термінів, які вживаються в диспозиції названої статті. Вказано, що з об'єктивної сторони цей злочин може виражатися у: торгівлі людьми; здійсненні іншої угоди, об'єктом якої є людина; вербуванні; переміщенні; передачі; одержанні людини з метою її експлуатації та з використанням обману, шантажу чи уразливого стану особи. Суб'єктом злочину може бути особа, якій до вчинення відповідних дій виповнилось 16 років. Виділено кваліфікуючі ознаки вчинення цього злочину. Наголошено, що торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини може поєднуватись з вчиненням інших злочинів (викраденням людини, насильницьким донорством) і дії винного мають кваліфікуватись за сукупністю злочинів.

08.01—02.07.641.

343.222.4(477) *Козаков В. А.* Поняття, критерії та ознаки уразливого стану особи за кримінальним правом України // Кримінальне право України: теорія і практика. 2007. № 1. С. 27—34.

Досліджується нове поняття уразливого стану особи, яке було закріплене вперше законодавцем у Кримінальному кодексі України в 2006 році. Саме з ним тісно пов'язане питання про кримінальну відповідальність за три злочини торгівлі людьми або іншу незаконну угоду щодо людини (ст. 149 КК), втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258¹ КК), сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією (ст. 303 КК). Наводиться законодавче (легальне) визначення поняття уразливого стану особи, яке міститься в примітці 2 до ст. 149 КК. Виходячи із визначення, автор виділяє на доктринальному рівні певні критерії, сукупність яких свідчить про наявність у особи зазначеного стану (психологічний, причинний). У свою чергу психологічний критерій поділяється на два види: абсолютний і відносний, які характеризуються наявністю двох ознак — інтелектуальної та волевої, а в причинному критерії наявні такі джерела (ознаки): певні фізичні чи психологічні властивості, збіг тяжких особистих, сімейних або інших (у тому числі зовнішніх) обставин. Запропоновано на основі проведеного дослідження критерії та

ознак уразливого стану особи його доктринальне визначення, що ґрунтується на законодавчій дефініції цього поняття, а також вказано на окремі недоліки останнього. Викладене дозволяє зробити висновок, що поняття уразливого стану повинно кожного разу при застосуванні конкретної кримінально-правової норми додатково уточнюватися залежно від того, в контексті якого складу злочину про нього йде мова.

08.01—02.07.642.

343.2.01 *Козаченко О. В.* Новітні погляди на типологію кримінального права // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 73—76.

Вказано на структурну «невідокремленість» права від культури, їх функціональну єдність і взаємну визначеність. Наведено періодизацію, в основу якої покладено культурологічний процес соціального розвитку: премоде́рн, модерн, постмодерн. Наголошено, що запропонована періодизація дасть змогу розглянути кримінальне право в цілому і окремі його інститути в новому ракурсі, зосереджуючись на загальних підвалинах генезису права, які знаходяться в культурологічній площині.

08.01—02.07.643.

343.2(470) *Комарова Л. Р.* Правовое регулирование назначения дополнительных наказаний по УК РФ // Российская юстиция. 2006. № 10. С. 33—36.

Рассмотрена специфика правового регулирования назначения дополнительных наказаний, которая проявляется на основе сравнительного и системного анализа общих начал назначения наказания и специальных правил назначения наказаний, установленных положениями Уголовного кодекса Российской Федерации. Постоянный научный интерес к институту наказания, активизация законотворческих процессов последних лет способствовали устранению пробелов, в частности, детальной регламентации порядка назначения отдельных видов уголовного наказания. Автор обращает внимание на то, что остается неурегулированным вопрос об исполнении наказаний одного вида, назначенных по совокупности приговоров, и в качестве основного, и в качестве дополнительного. Поскольку они исполняются самостоятельно, то речь может идти о полном сложении этих наказаний, что влечет нарушение требования о максимальных сроках и размерах этих видов наказаний, установленных Общей частью УК РФ.

08.01—02.07.644.

343.211 *Кругликов Л. Л.* Аксиомы, презумпции и фикции в уголовном праве: динамический аспект // Lex Russia. 2006. № 5. С. 920—929.

Рассмотрены и проанализированы такие приемы законодательной техники, как фикции, аксиомы и презумпции. На основании анализа сде-

лан вывод, что эти правовые понятия в одном случае могут соседствовать в институтах и нормах уголовного права и использоваться параллельно, одновременно, а в ином случае приходится на замену друг другу. Так как неправильное определение законодателем необходимого инструментария (например, применение презумпции вместо аксиомы, и наоборот) чревато серьезными ошибками при построении российского уголовного законодательства и осуществлении правоприменительной деятельности.

08.01—02.07.645.

343.237(470) *Кубов Р. Х.* Совершенствование правоприменительной практики, направленной на квалификацию преступлений, совершенных в соучастии // *Российский следователь.* — 2006. — № 11. — С. 21—24.

Определено, что самостоятельную и малоизученную проблему правоприменительной практики при реализации положений института соучастия образует конкуренция норм Общей и Особенной частей УК. В случае конкуренции правила квалификации преступлений предполагают приоритетность более специальной нормы. Именно этим правилом и следует руководствоваться правоприменителю при реализации норм Общей и Особенной части Уголовного кодекса Российской Федерации, касающихся правовой оценки соучастия и его сложных форм.

08.01—02.07.646.

343.343.14(477) *Ландіна А. В.* Завідомо неправдиве показання та відмова свідка від давання показань або від виконання перекладачем, експертом покладених на них обов'язків як злочини проти правосуддя // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* 2007. Вип. 18. — С. 386—392.

Обґрунтовано, що як давання завідомо неправдивих показань свідком або потерпілим чи висновку експертом або перекладу, здійсненого перекладачем, так і відмова від давання показань свідком або потерпілим чи перекладача, експерта від виконання покладених на них обов'язків призводить до судової помилки, ставить під загрозу діяльність суду, порушує основні засади правосуддя (законність, забезпечення доведеності вини, справедливості) та ряд прав і свобод людини. Виходячи з цих норм, проведено аналіз складу злочину, передбаченого ст. ст. 384, 385 КК України, який включає об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт та суб'єктивну сторону певного злочину.

08.01—02.07.647.

343.542.5(477) *Лисько Т.* Кримінальна відповідальність за кровозмішення та двошлюбність: досвід зарубіжних країн // *Підприємництво, господарство і право.* 2007. № 2. С. 133—135.

На основі аналізу юридичних складів стате-вих злочинів, що містяться у Кримінальному

кодексі України та кримінальних кодексах окремих зарубіжних країн (Норвегії, Німеччини, Австрії, Франції та інших), підкреслено, що в кримінальному законі України існує значна прогалина в царині регулювання статевих відносин — відсутня кримінальна відповідальність за статеві зносини з близькими родичами (кровозмішення) та двошлюбність. Сформульовано пропозиції про доцільне доповнення КК України ст. ст. 156¹, 166¹.

08.01—02.07.648.

343.222(477) *Марчак В.* Місце та значення обмеженої осудності в кримінальному праві // *Право України.* 2006. № 12. С. 90—93.

Досліджується дискусійне поняття обмеженої осудності, яке сформульовано в ч. 1 ст. 20 Кримінального кодексу України. Дане поняття знаходиться в полі зору багатьох відомих учених та практиків (Ю. Антонян, С. Бородин, В. Мельник, В. Устименко та ін.). Для визначення місця та значення «обмеженої осудності» у кримінальному праві виділено і проаналізовано два критерії: медичний (психіатричний) та юридичний (психологічний), які в своїй єдності визначають особу, яка є обмежено осудною. На думку автора, у сучасному розумінні при характеристиці обмеженої осудності доцільно було б використовувати три критерії: медичний, юридичний та психологічний, які, називаючи конкретний психічний дефект, характеризуючи можливості усвідомлення поведінки та керування нею, а також ступінь здійснення цих можливостей, описували б психічний стан особи з аномальною психікою в момент вчинення нею злочину. Вчинення злочину особою через наявний у неї психічний розлад, яка визнана судом обмежено осудною, безумовно, є обставиною, яка пом'якшує покарання, і ця обставина обов'язково повинна враховуватися при призначенні покарання і набути законодавче закріплення в ч. 1 ст. 66 КК України.

08.01—02.07.649.

343.36 *Маршакова Н. Н., Подишьякин А. Н.* Исследование классификации преступлений против правосудия в доктринальных источниках // *Следователь.* — 2006. — № 10. — С. 13—19.

В рамках данной статьи представлены доктринальные разработки классификации преступлений против правосудия. Указано, что одни авторы отстаивают необходимость построения классификации преступлений против правосудия по объекту, что находится в соответствии с общим принципом построения системы Особенной части Уголовного кодекса Российской Федерации. Другие ученые предлагают группировать их по субъекту, так как, по их мнению, этот критерий позволяет более четко выделить особенности отдельных видов рассматриваемых преступлений и лучше уяснить степень их общественной опасности. Третья группа ученых считает оптимальной классификацию преступлений против правосудия проводить по объективной стороне.

08.01—02.07.650.

343.222-056.83 *Митрофанов І.* Поняття кримінальної відповідальності наркозалежних осіб, які вчинили злочини // Юридична Україна. 2007. — № 1. — С. 85—90.

Здійснено спробу розкрити зміст поняття «кримінальна відповідальність наркозалежних осіб, які вчинили злочини». Наголошено, що кримінальна відповідальність — багатоелементне структурне утворення, котре складається: із факту скоєння злочину і обов'язку наркозалежної особи дати звіт за вчинене перед державою в особі правоохоронних органів; із висловленої у судовому вирокі негативної оцінки скоєного діяння і засудження наркозалежної особи, яка його вчинила; із призначеного винній наркозалежній особі покарання або іншого державного примусу; із судимості як правового наслідку відбування покарання. Покарання є складовою частиною кримінальної відповідальності й становить її основний елемент. Запропоновано авторське визначення окресленої проблематики.

08.01—02.07.651.

343.533 *Нерсисян А. С.* Проблема визначення об'єкта у злочинах проти прав інтелектуальної власності // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 151—156.

Стаття присвячена аналізу основних концепцій розуміння об'єкта злочину та формування концепції щодо того, які саме явища стають об'єктами злочинів проти прав інтелектуальної власності. Проаналізовано два абсолютно різних підходи до оцінки такого правового явища, як об'єкт злочину. Відповідно, родовим об'єктом злочинів проти прав інтелектуальної власності є встановлений з допомогою норм права порядок суспільних відносин у сфері реалізації прав інтелектуальної власності суб'єктами-носіями цих суб'єктивних прав.

08.01—02.07.652.

343.122 *Новоселецька Т.* Поняття та матеріально-правовий зміст безпорадного стану потерпілого за кримінальним судочинством України // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 338—343.

У статті розглянуто основні критерії матеріально-правового змісту безпорадного стану потерпілого, проаналізовано їх з урахуванням судової практики. На підставі цих критеріїв сформульовано матеріальне поняття безпорадного стану потерпілого, в якому він перебуває на момент вчинення злочину, та його правове значення під час здійснення судочинства.

08.01—02.07.653.

343.224.1(477) *Орловська Н. А.* Система покарань неповнолітніх в Україні: деякі проблеми та шляхи їх подолання // Актуальні проблеми політики. Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 9—12.

Досліджено систему покарань неповнолітніх за Кримінальним кодексом України у порівнянні з відповідними положеннями міжнародних актів у даній сфері (Мінімальні стандартні правила ООН щодо відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх від 25 листопада 1985 р.), а також нормами кримінальних законів окремих держав Європи. На підставі аналізу запропоновано напрями подолання окремих проблем застосування кримінально-правових засобів стримання злочинності неповнолітніх. А саме: з урахуванням можливостей трудової зайнятості неповнолітніх (ч. 2, 3 ст. 188 КЗпП України) доцільно передбачити можливість застосування громадських робіт та виправних робіт для неповнолітніх, які досягли 15 років; доповнити систему покарань, які застосовуються до неповнолітніх, обмеженням волі, яке може застосовуватися з 14 років без обов'язкового залучення до праці, а з 16 років — із таким; передбачити можливість застосування до неповнолітнього заходів групової психотерапії за умови його добровільного волевиявлення не в ролі примусових заходів медичного характеру (ст. 92) чи примусового лікування (ст. 96), а як умову застосування примусових заходів виховного характеру в порядку ч. 1 ст. 105 КК.

08.01—02.07.654.

343.293(477) *Палійчук О. В.* Нормативне врегулювання звільнення від покарання на підставі акта про амністію та помилування // Часопис Київського університету права. 2007. — № 3. — С. 158—162.

Охарактеризовано врегулювання інститутів амністії та помилування за законодавством України. Визначено, що сучасне нормативне врегулювання інститутів амністії та помилування здійснюється на трьох основних рівнях: конституційному, законодавчому, підзаконному. Зазначено, що в чинному Кримінальному кодексі України спостерігається тенденція «розпорошення» норм про амністію та помилування, що не є позитивною тенденцією при врегулюванні комплексних правових інститутів амністії та помилування. Запропоновано розмістити ці інститути в окремий розділ КК України під назвою «Амністія. Помилування», де було б доцільно детально закріпити норми про амністію та помилування й, відповідно, вивести ці норми із загальних інститутів звільнення від кримінальної відповідальності та покарання.

08.01—02.07.655.

343.234(477) *Петрова Н. М.* Розмежування інститутів звільнення особи від кримінальної відповідальності і кримінального покарання за давністю // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — Вип. 85. — С. 120—123.

Відмічено, що закон містить три загальні умови застосування інститутів давності: закінчення зазначених у законі строків; невчинення протягом цих строків нового злочину певної

тяжкості; неухилення від слідства і суду. При аналізі проблеми розмежування інститутів звільнення від кримінальної відповідальності і кримінального покарання за давністю, порівнюючи ст. ст. 49 і 80 Кримінального кодексу України 2001 р., виокремлено загальні ознаки для них. Спільним є те, що обидва за своєю сутністю є пільговими інститутами кримінального права, які значною мірою відбивають принцип гуманізму щодо особи, яка вчинила злочин. Також наведено і прокоментовано певні ознаки розмежування цих інститутів.

08.01—02.07.656.

343.533(177) *Ращенко Є.* Проблеми понятійного апарату злочинів у сфері комп'ютерних технологій // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 123—126.

Проаналізовано основні дефініції, що використовуються у науковій літературі для визначення злочинів, передбачених розд. XVI КК України, а саме: злочини у сфері комп'ютерної інформації, інформаційне правопорушення, комп'ютерні злочини та кіберзлочини, злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, злочини у сфері використання комп'ютерних технологій. Підсумовуючи викладене, автор висловлює думку щодо створення єдиного та коректного понятійного апарату, який стане першим кроком на шляху боротьби із злочинами у сфері використання комп'ютерних технологій. Запропоновано змінити назву розд. XVI у чинному Кримінальному кодексі України і виправити у тексті чинні визначення згідно з новою назвою розділу.

08.01—02.07.657.

343.23(170) *Редин М. П.* О категориях преступлений и взаимосвязи с уголовно-правовыми последствиями в Уголовном кодексе РФ // Следователь. 2006. № 6. С. 11—14.

Рассмотрена классификация преступлений основанием, которой является степень их тяжести. Изложена законодательная и доктринальная категоризация преступлений. Указано на неточное содержание и значимость данной нормы в Уголовном кодексе Российской Федерации. Предложена авторская редакция ст. 15 УК РФ.

08.01—02.07.658.

343.224.1 *Родионов В.* Проблемні питання кримінальної відповідальності неповнолітніх // Юридична Україна. 2006. № 1. С. 91—93.

Розглядається кримінальна відповідальність неповнолітніх. Зазначено, що в нашій державі завдання запобігання злочинності неповнолітніх та боротьби з нею вирішуються на різних рівнях, починаючи з виховної роботи в дошкільних та шкільних закладах, закінчуючи попередженням із боку правоохоронних органів. Важливу роль у вирішенні цих завдань відіграє кримінальне покарання, яке може бути достатньо ефективним лише в тому випадку, якщо буде

призначене з урахуванням всіх вимог кримінального закону. Цій проблемі приділялось багато уваги з боку науковців, але й по сьогодні існує надто широке право судового розсуду. Таким чином, потребують дослідження і тенденції судової практики з призначення покарання неповнолітнім, законодавче обмеження застосування до неповнолітніх окремих видів покарання та обмеження строків деяких з них.

08.01—02.07.659.

343.575(177) *Сорока С. О.* Об'єкт злочинної контрабанди наркотичних засобів // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2006. Вип. 31. С. 429—433.

При дослідженні видів об'єктів злочинів у юридичній літературі передбачена їх класифікація «по вертикалі» на загальний, родовий і безпосередній. Зазначено, що на сьогодні злочини контрабанда (ст. 201) і контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 305) знаходяться в різних розділах Кримінального кодексу України. Отже, кожний злочин входить у свою групу однорідних злочинів, які мають єдиний родовий об'єкт, а також свій безпосередній об'єкт. Подано авторське визначення безпосереднього об'єкта цього злочину.

08.01—02.07.660.

343.229:616 *Стеценко С. Г.* Врачебная ошибка и несчастные случаи в практике работы учреждений здравоохранения: правовые аспекты // Эксперт-криминалист. — 2006. — № 2. С. 28—31.

Рассмотрены врачебные ошибки и несчастные случаи в практике учреждений здравоохранения. Представлены наиболее значимые субъективные и объективные причины врачебных ошибок. Особое внимание уделено врачебным преступлениям как наиболее значимым и общественно опасным деяниям медицинских работников.

08.01—02.07.661.

343.23(177) *Стрижевська А.* Виділення видів сукупності злочинів. Теоретичні аспекти та окремі питання кваліфікації // Вісник прокуратури. 2007. № 1. С. 46—52.

Розглядається дискусійне питання про види сукупності злочинів у теорії кримінального права, які зафіксовані у ч. 1 ст. 33 Кримінального кодексу України. Автор статті підкреслює, що досі немає досконало розробленої кваліфікації сукупності злочинів. Виходячи із позиції українських учених щодо виокремлення видів цієї форми множинності злочинів, їх можна розподілити на дві групи. Перша група вчених обстоює позицію, що у теорії кримінального права та у судовій практиці необхідно розрізняти два види сукупності злочинів: ідеальну сукупність, реальну сукупність (М. Бажанов). С. Шапченко виділяє ще й реально-ідеальну сукупність. На основі

класифікації виокремлено і проаналізовано ознаки сукупності злочинів.

08.01—02.07.662.

343.8(177) *Шинальський О. І.* Система покарань та її ознаки в чинному Кримінальному кодексі України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 76—81.

Аналізується нова система кримінальних покарань, в основу якої покладені відповідні критерії. Вона передбачає розташування в законі видів покарань таким чином, що цей перелік розглядатиметься у певному порядку від менш тяжких до тяжчих, також встановлені часові межі (година, місяць, рік) або інші межі, що надає можливість суду обирати не тільки певний вид кримінального покарання, а і його розмір. Характерною ознакою чинної системи покарань є те, що вона поповнилась порівняно з аналогічною системою КК 1960 року абсолютно новими видами покарань, а такі види, як заслання і висилка, смертна кара були скасовані.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.01—02.07.663.

343.9 *Бузало П. М., Денисов С. Ф., Кириченко О. В.* Кримінологія: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2007. 192 с.

У посібнику викладені основні положення кримінології у вигляді схем. Навчально-наочний посібник призначений для студентів, курсантів, слухачів, ад'юнктів та аспірантів, викладачів юридичних вищих навчальних закладів освіти, практичних працівників правоохоронних органів.

08.01—02.07.664.

343.9 (075.8) *Криминология: Учебник / Под ред. В. Н. Кудрявцева, В. Е. Эминова.* — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрист, 2007. — 734 с.

В учебнике на основе современных подходов к структуре и содержанию криминологии рассматриваются предмет, система, методология и история криминологии, задачи и перспективы ее развития. Анализ преступности, личности преступников, причин и условий преступлений дается как в общем плане, так и применительно к конкретным видам преступлений и их особенностям. С этих же позиций рассматривается проблема предупреждения преступности. Учебник дополнен криминологическим словарем, сведениями о видных криминологах, а также перечнем нормативных правовых актов и библиографией. В настоящем издании учтено новейшее законодательство, приводятся необходимые статистические данные. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов и факультетов, практических работников правоохранительных органов.

08.01—02.07.665.

343.97 *Кудрявцев В. Н., Эминов В. Е.* Причины преступности в России: Криминологический анализ. М.: Норма, 2006. 112 с.

В работе на основе современных подходов рассматриваются основные понятия причин преступности, как на социальном, так и на индивидуально-психологическом уровне. На основе криминально-социологического анализа представлены характеристики основных причинных комплексов с определением особенностей и признаков их криминогенности. Для преподавателей, аспирантов, студентов юридических вузов, сотрудников правоохранительных органов и широкого круга читателей.

08.01—02.07.666.

343.9:347.731(075.8) *Николаюк С. І., Никифорчук Д. Й., Шнуренко В. О.* Протидія злочинам, що пов'язані з відкриттям валютних рахунків та використання валютних коштів (ст. ст. 207, 208 КК України): Наук.-практ. посіб. — К.: КНТ, 2006. — 296 с.

Навчальний посібник написаний на одну з найактуальніших сучасних тем і має відповісти на запитання про доцільність створення і функціонування вільних економічних зон. Автор у роботі аналізує питання регламентації правовідносин у ВЕЗ, шляхи розвитку та удосконалення їх функціонування на користь Українській державі. Розглянуто наявні механізми правового забезпечення захисту системи валютного регулювання, валютного контролю та підвищення ефективності протидії правопорушенням та злочинам у цій сфері. Додатками в посібнику подані закони України і нормативні акти зі змінами та доповненнями станом на 1 січня 2006 р. Посібник рекомендований працівникам правоохоронних органів, викладачам та науковим працівникам, студентській аудиторії навчальних закладів, а також читачам, які цікавляться проблемами захисту систем валютного регулювання та валютного контролю від злочинних посягань.

08.01—02.07.667.

343.9 Протидія злочинам, що вчиняються у сфері обігу підакцизних товарів (ст. ст. 204, 216 КК України): Наук.-практ. посіб. / С. І. Николаюк, Д. Й. Никифорчук, Р. П. Томма, А. В. Іванків. К.: КНТ, 2006. 132 с.

У посібнику розглядаються наявні механізми правового забезпечення обігу підакцизних товарів та захисту прав громадян як споживачів, створення сприятливих умов для розвитку українського ринку обігу підакцизних товарів, підвищення ефективності протидії правопорушенням та злочинам у цій сфері. При написанні посібника використані роботи провідних спеціалістів у галузі розкриття злочинів у сфері підакцизних товарів: В. І. Антипова, С. Н. Баліної, В. Т. Білоусова, С. Ю. Василенка, О. О. Дудорова, В. Ю. Шенітька та ін. Додатками в посібнику подані закони України і нормативні акти зі змінами і доповненнями станом на 1 травня

2006 р. Посібник рекомендований працівникам правоохоронних органів, викладачам та науковим працівникам, студентській аудиторії навчальних закладів, а також читачам, які цікавляться проблемами захисту ринку підкацизних товарів від незаконних посягань.

08.01—02.07.668.

343.9:343.37(075)+343.37(075)+343.985:343.37(075)

Протидія злочинам, що вчиняються у сфері приватизації: (ст. ст. 223, 233, 234, 235 КК України): Наук.-практ. посіб. / С. І. Нікалаюк, Д. Й. Никифорчук, В. Л. Ільченко, І. В. Стельмахович. К.: КНТ, 2007. 348 с.

У посібнику розглядається система державної протидії злочинам, що вчиняються у сфері приватизації, механізм її правового забезпечення. При написанні посібника використані роботи провідних спеціалістів у галузі розкриття злочинів: С. Н. Баліної, М. І. Камлика, В. Ф. Ущановського, В. С. Щерибани, Л. П. Скалозуба, П. І. Пилипчика, П. І. Мотрука. Додатками в посібнику подані закони України і нормативні акти зі змінами і доповненнями станом на 1 січня 2007 р. Посібник рекомендований працівникам правоохоронних органів, викладачам та науковим працівникам, студентській аудиторії навчальних закладів, а також читачам, які цікавляться проблемними питаннями процесу приватизації.

08.01—02.07.669.

343.9 Протидія злочинам, що пов'язані з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом (статті 209, 209¹ КК України): Наук.-практ. посіб. / С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук, А. Г. Семчук та ін. К.: КНТ, 2006. 376 с.

У посібнику розглядається система державної протидії легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом, та механізм правового, організаційного і технічного забезпечення захисту фінансової системи держави від правопорушень та злочинів у цій сфері. При написанні посібника використані роботи провідних спеціалістів у галузі розкриття злочинів: С. Н. Баліної, Г. М. Бірюкова, В. К. Грищука, В. М. Поповича та ін. Додатками в посібнику подані закони України і нормативні акти зі змінами й доповненнями станом на 1 липня 2006 р. Посібник рекомендований працівникам правоохоронних органів, викладачам та науковим працівникам, студентській аудиторії вищих навчальних закладів, а також читачам, які цікавляться проблемами протидії злочинам, пов'язаним із легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом.

Автори реферати

08.01—02.07.670.

343.9:343.293 Березовський А. А. Кримінологічні основи амністії: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / ОНЮА. О., 2007. 19 с.

Здійснено дослідження генезису та соціально-кримінологічної обумовленості правового ре-

гулювання та застосування амністії в Україні і за кордоном. На основі нового напрямку кримінологічних досліджень «кримінології закону» обґрунтовано та реалізовано ідею про дослідження амністії в системі кримінальної юстиції України: визначено концепти правового регулювання, підстави, місце, роль та функції амністії, встановлено зв'язки та фактори взаємовпливу між застосуванням амністії та злочинністю. Розроблено кримінологічно-обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення інституту амністії, підвищення ефективності застосування амністії як одного із заходів кримінально-правового впливу на злочинність.

08.01—02.07.671.

343.9:343.541 Лукаш А. С. Зґвалтування: кримінологічна характеристика, детермінація та їх попередження: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. 19 с.

Присвячена кримінологічним проблемам зґвалтувань. Наводиться їх кримінологічна характеристика за сучасними даними. Проаналізовано теоретичні питання детермінації злочинів, викладено детермінанти зґвалтування на трьох рівнях, обґрунтовано необхідність урахування впливу конкретної життєвої ситуації вчинення зґвалтування, викладено власне розуміння останньої та її види. Розглядається доцільність урахування віктимологічного чинника вчинення зґвалтування, що виходить з особливостей узгаданого злочину. По-новому подано підхід до розгляду девіацій ґвалтівника, зокрема, останні поділені на три групи за їх природою з обов'язковим урахуванням сексологічних відхилень. З огляду на специфіку вчинення зґвалтування, його детермінанти й особливостей конкретної життєвої ситуації його вчинення запропоновано систему запобіжних заходів загальносоціального, спеціально-кримінологічного й індивідуального попередження.

Статті

08.01—02.07.672.

343.9 Абашидзе А. Х. Национальные и международные меры в борьбе против коррупции // Юрист-международник. 2007. № 2. С. 2—10.

Привлечено внимание к вопросу о борьбе против коррупции. Отмечено, что российское законодательство все еще не предусматривает ряд важных норм, необходимых для эффективной борьбы с коррупцией. Рассмотрено уголовное преследование за «незаконное обогащение». Выделены признаки, характеризующие такое социальное явление, как «коррупция». Рассмотрены различные формы коррупции.

08.01—02.07.673.

343.915 Абросімова Ю. А. Кримінально-психологічні особливості злочинності неповнолітніх

на загальному та регіональному рівнях // Часопис Київського університету права. 2007. № 1. С. 156–162.

Автор статті розглядає кримінально-психологічні особливості злочинності неповнолітніх на загальному та регіональному рівнях. Підкреслено, що злочинності неповнолітніх притаманний груповий характер. Це пов'язано з віковими, психофізіологічними та соціально-груповими особливостями. Сформульовано регіональні особливості злочинності неповнолітніх: географічні, соціально-економічні, організаційно-правові, кримінально-правові. Запропоновано механізми впливу суспільства на особистість неповнолітнього, які можуть зменшити анти-суспільні прояви в цілому.

08.01–02.07.674.

343.9:342.8(477) Білецький І. Суспільно небезпечні прояви у виборчому процесі України // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 139–141.

Проведено кримінологічне дослідження суспільно небезпечних проявів у виборчому процесі України. Надано основні принципи, етапи і стадії виборчого процесу, які закріплені у Законі «Про вибори Президента України». Розкрито і проаналізовано зміст понять «виборчі фальсифікації» та «адміністративні ресурси». Наведено перелік можливих зловживань службовими особами своїми обов'язками, а також вказано на загострення загальнокримінальної ситуації в країні, окремому регіоні під час проведення виборів, оскільки загальнокримінальні злочини можуть використовуватися як засіб боротьби з політичними опонентами (наприклад, умисне знищення чи пошкодження майна, нанесення тілесних ушкоджень).

08.01–02.07.675.

343.911-055.2 Будз В. Визначення поняття особистості жінки-рецидивістки: деякі проблеми // Право України. 2006. № 10. С. 100–104.

Аналізується поняття особистості жінки-рецидивістки у кримінологічній науці. Проблеми рецидивної злочинності жінок та розроблення запобіжних заходів щодо цього небезпечного явища присвячені праці вітчизняних та російських науковців, серед яких Ю. Антонян, О. Алексеев, А. Зелінський, В. Квашис, Г. Хохряков, О. Яковлев та ін. Вказано на низку особливостей та ознак, що чітко відмежовують особистість рецидивістки від осіб, які скоїли злочин вперше: небезпечність, стійка антисуспільна орієнтація, відкрита спрямованість на протиправну діяльність тощо. Наведено поняття особистості жінки-рецидивістки. Окреслено основні відмінності між особистостями жінки-рецидивістки і рецидивіста-чоловіка.

08.01–02.07.676.

343.9:343.359.3 Гайворонський Є. П. Кримінологічна характеристика контрабанди історич-

них і культурних цінностей // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. Вип. 85. С. 159–164.

Досліджено кримінологічну характеристику контрабанди історичних і культурних цінностей (ІКЦ) та виявлено особливості цього різновиду контрабанди. Наголошено на зростанні рівня злочинності у цій сфері і значне зростання вартості незаконно переміщуваних ІКЦ. Наведено перелік щодо предметів, які переміщуються контрабандним шляхом через митний кордон України. Вказано на вдосконалення форм і способів митного контролю задля пошуку тих ІКЦ, які завдяки своїм властивостям (малий розмір чи вага) складно виявити при його проведенні. Вивчення географії розглядуваного злочину та способу руху злочинців при його вчиненні дозволить сконцентрувати зусилля митних і правоохоронних органів у відповідних регіонах. Зазначено, що досить високою є ціна контрабанди ІКЦ для українського суспільства. Окрім майнової цей злочин завдає й велику немайнову шкоду, оскільки український народ позбавляється серця духовності своїх святинь.

08.01–02.07.677.

343.272(477) Гарбовський Л. Окремі аспекти вдосконалення кримінально-процесуального забезпечення конфіскації майна органами дізнання та досудового слідства // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 10. С. 135–137.

Запропоновано авторське бачення шляхів удосконалення процесу застосування конфіскації майна. Доведено необхідність прийняття відповідних змін до кримінального законодавства України та заміни загальної конфіскації на спеціальну. Наведено статистичні дані Верховного Суду України, які дозволяють простежити динаміку застосування конфіскації майна у бік зменшення кількості засуджених осіб, до яких суди застосували конфіскацію майна у 2005 р., порівняно з показниками 2004 р.

08.01–02.07.678.

343.9:343.37 Глоба К. Спеціально-кримінологічне запобігання незаконній приватизації державного та комунального майна // Право України. 2006. № 12. С. 69–72.

Вперше сформульовано визначення спеціально-кримінологічного запобігання злочинам у сфері незаконної приватизації державного та комунального майна. Виділено два етапи діяльності із спеціально-кримінологічного запобігання незаконній приватизації майна. Підкреслено, що саме заплановані та підготовлені злочини стосовно приватизації майна є об'єктом оперативно-розшукової профілактики. Вказано на проблемний аспект цього напрямку, який полягає у виявленні такої надто специфічної категорії осіб. Пропонується встановити кримінальну відповідальність за порушення конкурсності приватизаційного процесу державного, кому-

нального майна шляхом штучного визначення умов конкурсу з метою передачі майна заздалегідь визначеному суб'єкту; недопущення до участі у процесі приватизації ефективних інвесторів; шахрайські дії під час організації та проведення конкурсів.

08.01—02.07.679.

343.97-053.9 *Гришко О.* До проблеми віктимності осіб похилого віку при вчиненні проти них злочинів // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 105—108.

Досліджується віктимологічна поведінка осіб похилого віку, до яких звернена підвищена увага злочинців. Обґрунтовано низку суб'єктивних і об'єктивних обставин, через які особа похилого віку здатна стати жертвою злочину. Зазначено, що проблематика питання вивчалася і вивчається як іноземними, так і вітчизняними вченими (А. Аллен, Г. Гентиг, А. Фаттах, Д. Рівман, А. Зелінський, В. Туликов, А. Бокова). Порівняльний аналіз вікових меж похилого віку за різними періодизаціями дозволяє стверджувати, що похилий вік триває приблизно 5—10 років і знаходиться у межах від 60 до 65—70 років. Наведено і проаналізовано 5 основних життєвих позицій осіб похилого віку: «конструктивна», «залежна», «захисна», позиція «ворожості до світу», «ворожості до себе та свого життя». Уявляється, що шляхи вирішення проблеми, яка розглядається, у науковому та законодавчому врегулюванні питання через закріплення у програмі боротьби із злочинністю на відповідний період окремого розділу по боротьбі із злочинами, що вчиняються щодо осіб похилого віку. Необхідно вдосконалити профілактичні роботи через посилення контролю правоохоронних органів, насамперед дільничних інспекторів міліції.

08.01—02.07.680.

343.915 *Декало С. А.* Преступления несовершеннолетних в составе криминогенных групп по месту жительства. Криминологическая характеристика // Закон и право. 2006. № 10. С. 69—70.

Проанализированы специфические особенности преступлений, совершаемых несовершеннолетними в составе криминогенных групп по месту жительства. Результаты исследования позволяют констатировать, что несовершеннолетние в составе криминогенных групп по месту жительства в подавляющем большинстве совершают корыстные преступления имущественного характера; массив преступлений составляют тяжкие и особо тяжкие преступления; вечерне-ночные преступления; вымогательство и угон более характерны для групп, состоящих исключительно из подростков (14—15 лет), а у старшей возрастной группы (16—17 лет) наблюдается насильственная направленность.

08.01—02.07.681.

343.9:343.541(470) *Исаев Н.* Криминологические особенности групповых форм насильствен-

ных сексуальных преступлений // Российский следователь. 2007. № 1. С. 20—23.

Проведен криминологический анализ групповых форм сексуального насилия. Указано на условность подразделения насильственных сексуальных преступлений: одиночные, групповые, присутствие «третьих» лиц. Сформулировано несколько особенностей: отсутствие избирательности в отношении жертвы; чем моложе преступник, тем чаще насильственные сексуальные преступления совершаются в группе; зависимость криминального поведения членов преступной группы от поведения лидера. Таким образом, выявленные особенности могут использоваться для повышения эффективности профилактических мероприятий, направленных на борьбу с групповыми формами насильственных половых преступлений.

08.01—02.07.682.

343.97-055.2 *Ілківська К. І.* Насильство щодо жінок: історико-соціальні аспекти // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 147—151.

У статті проаналізовано історико-соціальні аспекти такого соціального явища, як насильство по відношенню до жінок. Цією проблемою займалися такі вчені: І. С. Аліхаджієва, Я. І. Гілинський, В. М. Кудрявцев, В. В. Лунев та інші правознавці. На підставі аналізу гендерного насильства щодо жінок виокремлено кілька критеріїв та причин, що вказують на незахищеність жінок. Викладено можливості боротьби з даним явищем, яке розглядається крізь призму культури і соціалізації.

08.01—02.07.683.

343.9 *Кабанов П. А.* Систематизация и классификация криминологических знаний // Следователь. — 2007. — № 1. — С. 35—39.

Обращено внимание на многомерность и различия критериев (оснований) при систематизации и классификации данной проблемы. Представлена авторская классификация современных криминологических знаний на основании часто употребляемых критериев криминологической информации: территориально-национальный признак; объем; содержание; социальные сферы, пораженные преступностью; особенности личности преступника; средства достижения преступниками целей преступления; мотивация преступного поведения; методы познания криминальных явлений и процессов и др. Детально проанализированы названные научные критерии. Указано на потребность в формировании криминологической таксономии — это новая криминологическая теория о классификации и систематизации преступности и знаний о ней.

08.01—02.07.684.

343.98:339.9 *Катеринчук І.* Міжнародне співробітництво в боротьбі із злочинами у сфері зовнішньоекономічної діяльності // Підприєм-

ництво, господарство і право. 2006. № 12. С. 91–93.

Проведено аналіз організаційно-правових заasad міжнародного співробітництва у боротьбі із злочинами у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Розглянуто принципи, на яких базується міжнародне співробітництво у сфері боротьби із злочинністю.

08.01–02.07.685.

343.614 *Колінько О. О.* Доведення до самогубства: питання протидії // Часопис Київського університету права. 2007. № 3. С. 162–168.

Розглядаються проблеми виникнення таких явищ, як самогубство, доведення до нього та шляхи протидії. Надається роз'яснення поняття самогубства. Визначено, що саме може бути об'єктом доведення до самогубства. Отже, об'єктивно цей злочин включає: діяння у формі (жорстоке поводження з потерпілим; шантаж; примус до протиправних дій; систематичне приниження людської гідності потерпілого;), наслідок у вигляді доведення особи до самогубства та замах на самогубство, причинний зв'язок між діяннями й наслідками. Охарактеризовано суб'єктивну сторону і суб'єкт цього злочину. Наведено фактори, від сукупності яких залежить віктимність особи. Підсумовуючи викладене, автор висловлює думку, що при дослідженні цих питань треба застосовувати знання не тільки кримінального права і кримінології, але й соціології і психології.

08.01–02.07.686.

343.224.1(470) *Костина Л. Н.* Групповая преступность несовершеннолетних в современной России // Право и политика. 2007. № 2. С. 121–126.

Раскрыты причины и особенности групповой преступности несовершеннолетних в современном российском обществе. Изложены криминологические и психологические исследования по данному вопросу. Приведена квалификация психиатра О. В. Кербикова, который выделил три этапа формирования личностных деформаций несовершеннолетнего, способствующих совершению преступления. Указано, что подростковая преступность подчиняется общим закономерностям преступности. Поэтому необходимо проводить целенаправленную государственную политику, которая способствовала объединению усилий семьи, школы, общественных организаций, правоохранительных органов, учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних.

08.01–02.07.687.

343.9:343.55 *Маликова М. Г.* Криминологическая характеристика бытовых преступлений // Следователь. 2006. № 6. С. 50–51.

Рассматриваются бытовые преступления. На основе анализа уголовных дел выделены характерные мотивы для бытовых преступлений (лич-

ная неприязнь, ревность, корысть и др.). По характеру конфликты в сфере быта бывают разовыми и длящимися, многократными, устойчивыми, неустойчивыми, агрессивными, открытыми и скрытыми, конфликты доминирования и т. д. Представлены аналитические данные в сфере быта.

08.01–02.07.688.

343.85(4):347.9.00 *Ніколаєв О. О.* Цивільно-правові засоби запобігання злочинності у країнах континентальної Європи // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 2. С. 118–119.

Стаття присвячена висвітленню окремих форм профілактики (запобігання) злочинності у країнах континентальної Європи, які ніколи раніше не розглядалися вітчизняними вченими. Зазначено, що європейська модель профілактики злочинності цивільно-правовими засобами функціонує й удосконалюється під впливом програм Євросоюзу. Детально розглянуто такі засоби цивільно-правової профілактики окремих видів злочинності: щодо запобігання економічній злочинності; щодо запобігання злочинності на сімейному ґрунті; щодо запобігання насильницькій злочинності.

08.01–02.07.689.

343.224.1 *Редик В.* Встановлення психологічного контакту з неповнолітнім правопорушником // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 3. С. 141–144.

З'ясовано та вивчено проблеми встановлення психологічного контакту із неповнолітніми правопорушниками. Визначено мету встановлення психологічного контакту із неповнолітнім правопорушником – це забезпечення введення неповнолітнього у соціальне середовище, створення умов для максимальної реалізації його психологічного потенціалу, спонукання до саморозвитку. Визначено тактичні прийоми та методи встановлення психологічного контакту із неповнолітнім правопорушником. Розглянуто методику контактної взаємодії відомого психолога Л. Філонова, де передбачено 6 стадій, в яких визначені інструменти впливу на неповнолітнього, а також показники успішності пройденої стадії.

08.01–02.07.690.

343.9:343.615(470) *Титов С. С.* Криминологическая характеристика истязаний (состояние, структура, тенденции) // Право и политика. — 2007. № 3. С. 126–133.

Статья посвящена криминологическому анализу истязаний, входящих в ряд преступлений против жизни, здоровья, против половой неприкосновенности. Указано на отличительный признак истязаний от других видов насильственных преступлений, а именно причинение физических и психических страданий. Представлены статистические данные (в таблицах) за 1997–2005 гг., свидетельствующие о закономерности и динамике преступности. По данным исследования, при-

мерно две треть истязаний совершаются в сфере быта, досуга, свободного времени и семейных отношений. Отмечено о необходимости разработки эффективных мер предупреждения рассматриваемого преступления, научно обоснованных методов общей и специальной криминологической профилактики.

08.01—02.07.691.

343.9:343.8 Уваров И. А. О понятии пенитенциарной криминологии // Российский следователь. — 2006. — № 11. — С. 44—45.

Изложено определение и предмет пенитенциарной криминологии. Представлена система факторов, определяющих пенитенциарную криминологию как самостоятельную отрасль знаний.

08.01—02.07.692.

343.97:344.2 Шестак В. А. Криминологические аспекты деятельности органов военного управления по предупреждению преступлений // Lex Russica. — 2006. — № 5. — С. 930—935.

Освещен важный фактор, определяющий успех борьбы с преступлениями в войсках, который заключается в личной примерности командиров в соблюдении требований действующего законодательства. Представлены основные направления работы командиров и начальников по предупреждению правонарушений военнослужащих. Анализируя изложенный материал, автор сделал вывод, что только объективное установление конкретных причин преступления и условий, ему способствовавших, дает возможность принятия конкретных мер по их предупреждению, а затраты энергии и времени на это окупаются эффективностью мер реагирования и их результативностью.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Книги

08.01—02.07.693.

343.8(477)(094.1) Уголовно-исполнительный кодекс Украины: Науч.-практ. коммент. / Под ред. А. Ф. Степанка. — Х.: Одиссей, 2006. 600 с.

В научно-практическом комментарии разъясняются нормы Уголовно-исполнительного кодекса Украины, даются доктринальные толкования и дополнения к ним с широким использованием практических рекомендаций, а также освещается ряд вопросов, возникающих при практическом применении указанных норм. Издание рассчитано на правозащитников, сотрудников органов и учреждений исполнения наказаний, прокуратуры, суда иных правоохранительных органов, студентов и слушателей высших учебных заведений, аспирантов, научных сотрудников, преподавателей, а также всех, кто интересуется вопросами исполнения наказаний.

Автореферати

08.01—02.07.694.

343.8 Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт запобігання злочинам: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2007. — 32 с.

Присвячена проблемі реалізації УВП такого завдання кримінально-виконавчого законодавства України, як запобігання вчиненню злочинів засудженими. Автором досліджено поняття, види та детермінанти злочинності в місцях позбавлення волі та встановлено їх діалектичний зв'язок з явищами загальної злочинності в Україні. У зв'язку з цим зроблено висновок про те, що питання боротьби з цим суспільно небезпечним явищем в УВП мають вирішувати не тільки підрозділи ДКВС України, а й інші правоохоронні структури, насамперед ОВС. Водночас, зважаючи на великий об'єктивний потенціал сил і засобів впливу на засуджених з участю перших, автор пропонує змінити роль і місце УВП у системі суб'єктів профілактики злочинів, для яких у сучасних умовах відводяться другорядні функції у протидії злочинності (вирішення питань працевлаштування колишніх засуджених, поміщення їх до будинків-інтернатів та інших патронажних установ, у тому числі медичних, їх ресоціалізація тощо). Головний висновок, якого дійшов автор: правообмеження щодо засуджених у галузі запобігання вчиненню ними злочинів повинні здійснюватися лише на основі закону. Регулювання цих питань на рівні підзаконних нормативних актів не відповідає в сучасних умовах вимогам Конституції України, в якій визначено правовий статус засуджених (ст. 63).

Статті

08.01—02.07.695.

343.814(571.6) Афанасьев С. Социально-правовая характеристика осужденных, отбывающих уголовные наказания в колониях-поселениях Дальневосточного федерального округа // Ведомости уголовно-исполнительной системы. 2007. № 2. С. 27—33.

Изложены основные отличия условий отбывания осужденными наказания в колониях общего режима и колониях-поселениях. Представлены данные (в виде таблиц), полученные в ходе исследования осужденных, отбывающих уголовное наказание в колониях-поселениях Дальневосточного округа.

08.01—02.07.696.

343.84 Барков О. Колізії між кримінально-правовими та кримінально-виконавчими аспектами визначення виправлення засуджених і його роль при вирішенні питання застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 2. С. 129—132.

Досліджується проблемне питання співвідношення кримінально-правових і кримінально-виконавчих аспектів оцінки виправлення засуджених як однієї з умов застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. В контексті статті автор намагався звернути увагу на проблеми, що виникають у практичній діяльності установ виконання покарань. Суперечності між теорією кримінального та кримінально-виконавчого права і практикою виконання покарань як об'єктивної реальності завжди виникали і будуть виникати в майбутньому. Підкреслено, що тільки тісна співпраця здатна створити об'єктивні передумови поглиблення реформування, підняття рівня служби виконання покарань, надати можливість соціально переорієнтувати діяльність Державного департаменту України з питань виконання покарань на якісно нову роботу з урахуванням міжнародного досвіду, принципів гуманізму, законності, демократизму, справедливості, диференційованого індивідуального впливу на засуджених.

08.01—02.07.697.

343.84(477) *Безпалюк О., Гель А.* Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі // Вісник прокуратури. 2006. № 12. С. 56—64.

Показано, що чинний Кримінально-виконавчий кодекс України не містить нормативного закріплення суті та змісту прогресивної системи відбування покарання. Незважаючи на відсутність аналогічної норми КВК України, в ньому однак передбачені і закріплені всі інститути прогресивної системи відбування покарання: зміна умов тримання засуджених у межах однієї колонії; зміна умов тримання засуджених шляхом переведення до колонії іншого виду; умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Здійснено комплексний аналіз норм чинного кримінально-виконавчого законодавства, які регламентують функціонування інституту зміни умов тримання в межах однієї виправної колонії. Детальний аналіз відповідних норм чинного КВК України та практики їх застосування адміністраціями виправних колоній свідчить про наявність окремих прогалин та суперечностей у законодавстві, які негативно позначаються на ефективності виконання покарання, а в окремих випадках можуть призвести і до порушення прав та законних інтересів засуджених. Сформульовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до КВК України (ч. 4 ст. ст. 94, 97, ч. 2 ст. ст. 100, 101, ч. 1 ст. 101).

08.01—02.07.698.

343.8(091) *Громов В. Г.* Фактор криміногенності мест лишения свободы // Современное право. 2006. № 11. С. 86—88.

Кратко рассмотрены исторические этапы становления и развития лишения свободы как вида уголовного наказания, начиная со средневековья и до современности. Предназначение мест

лишения свободы заключается в том, чтобы нейтрализовать криминогенность общества. Обоснованы отрицательные черты данного явления, которые могут препятствовать достижению целей наказания и успешной борьбе с преступностью. Автор ссылается на А. М. Яковлева, который отмечал, что, желая приспособить виновного к нормальной жизни в обществе, ставят его, по сути, в условия, максимально от жизни отличительные; изымая его из здорового общества, насильственно ввергают в общество правонарушителей; желая воспитать у виновного умение правильно руководить своими поступками, отнимают у него самостоятельность. Автор говорит о реформировании уголовно-исполнительной системы Минюста России, а также о выработке стратегических направлений по нейтрализации их криминогенного воздействия на общество.

08.01—02.07.699.

343.8 *Гумирова Г. Ф.* Психологическая служба в местах лишения свободы. Об актуальности ее развития // Закон и право. — 2007. — № 2. — С. 57—59.

Рассматривается актуальная проблема психологического исследования особенностей адаптации осужденных в местах лишения свободы и условий последующей реадaptации в обществе. Сформулировано определение психологической службы в исправительном учреждении. Изложены основные направления работы психолога. Автор акцентирует внимание на вопросах, связанных с реорганизацией деятельности уголовно-исполнительной системы. Отмечена необходимость более пристального внимания к изучению личности осужденных.

08.01—02.07.700.

343.8 *Мальцева Н. В.* Меры обеспечения безопасности потерпевших и свидетелей из числа осужденных к лишению свободы. Теоретическая проблема уголовно-исполнительного права // Закон и право. 2006. № 10. С. 71—72.

Исследовано доктринальное толкование данной проблемы, которая в реалиях настоящего времени приобрела ярко выраженную актуальность, поскольку даже на законодательном уровне (имеется в виду ФЗ «О государственной защите потерпевших, свидетелей и иных участников уголовного судопроизводства» от 20 августа 2004 г. № 119) меры, предусмотренные в отношении потерпевших и свидетелей из числа осужденных, сгруппированы в отдельной статье (ст. 14), закрепляющей неизвестные уголовно-исполнительному законодательству меры обеспечения безопасности указанной категории лиц. Сформулировано авторское определение мер обеспечения безопасности потерпевших и свидетелей из числа осужденных к лишению свободы.

08.01—02.07.701.

343.8(477).001.76 *Марисюк К.* Кримінально-виконавчий кодекс України потребує вдосконалення // Проблеми державотворення і захисту

прав людини в Україні: Матеріали XIII регіон. наук.-практ. конф. 8–9 лют. 2007 р. / Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. — Л., 2007. С. 477–475.

Незважаючи на те, що чинний Кримінально-виконавчий кодекс України є одним з найбільш вдалих нормативно-правових актів останніх років, деякі положення потребують врегулювання і уточнення. Виявилось не до кінця вдалим закріплення в одній нормі (у ст. 5 КВК) загальноправових, міжгалузевих та галузевих принципів. Автор пропонує з окресленої проблеми три виходи. Запропоновано авторську редакцію ч. 1 ст. 150. Підкреслено, що внесення наведених змін до КВК України дасть можливість врегулювати деякі неточності та суперечності, а також полегшить застосування його норм на практиці.

08.01–02.07.702.

343.8(4/8) *Нечаева Е. В.* СИЗО в системе пенитенциарных учреждений зарубежных стран // Закон и право. — 2007. — № 2. — С. 96–97.

Представлена сравнительная характеристика следственных изоляторов отечественной системы исправительных учреждений и пенитенциарной сети зарубежных стран (США, Франция, Швейцария, Япония). Проанализирована практика совместного содержания подследственных и осужденных, обладающих разным правовым статусом. Определено место труда в системе средств исправления осужденного в зарубежных странах.

08.01–02.07.703.

343.8(477) *Степанюк А. Х., Яковець І. С.* Про деякі напрями політики України щодо реформування кримінально-виконавчої системи (виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи) // Кримінальне право України: теорія і практика. 2006. № 3. С. 23–31.

Стаття розглядає проблемне питання про реформування та переорієнтування діяльності кримінально-виконавчої системи України. Аналізується Указ Президента України «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи» № 39/2006, який пропонує вжити заходів для наближення правових засад діяльності правоохоронних органів до європейських стандартів та посилення демократичного контролю у цій сфері. Викладене дає підстави стверджувати, що Указ, незважаючи на загальну схвальну оцінку, містить велику кількість прогалин, що потребують негайного усунення, адже виникає можливість реалізації всіх запланованих заходів у формальному вигляді, без кардинальних змін у реальній правозастосовчій діяльності. Автори статті вказують на загальну ваду Указу — це відсутність залучення вчених до опрацювання запланованих заходів (зокрема, до розробки законопроектів про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу та проектів відповідних

законів), бо стан розвитку правової науки в Україні знаходиться на вельми високому рівні, а залучення незацікавлених осіб лише підвищить об'єктивність цих розробок. Автори, висловлюючи свої міркування, сподіваються на їх врахування при виконанні Указу, тому що це лише сприятиме поліпшенню стану діяльності кримінально-виконавчої системи країни та забезпеченню дійсного запровадження у практику міжнародних норм і стандартів.

08.01–02.07.704.

343.847 *Ткачук В.* Особливості причинного механізму протиправної поведінки осіб, які відбувають покарання, не пов'язані з позбавленням волі // Право України. 2007. № 2. С. 95–98.

Досліджено механізм протиправної поведінки даної категорії осіб та звернено увагу на особу злочинця, а саме на зовнішні (виховання, соціальні, економічні, політичні) та внутрішні (темперамент, інстинкт, психіка, воля, самосвідомість, характер) фактори, які впливають на формування особистості. На підставі аналізу автором зроблено висновок, якщо враховувати ці моменти можна здійснювати вплив на особу злочинця не тільки через вид покарання, а й через процес становлення індивіда особистістю, шляхом зменшення негативного впливу на нього різних факторів.

08.01–02.07.705.

343.85(470) *Уваров И. А.* Пенитенциарная профилактика преступлений (основные понятия) // Российский следователь. — 2006. — № 7. — С. 45–48.

Сопоставляется и рассматривается пенитенциарная профилактика и пенитенциарная профилактика преступлений как целое и часть. Анализируя пенитенциарную профилактику преступлений как систему, имеющую свою специфическую структуру, выделено три уровня профилактической деятельности. Первый уровень (общесоциальный) — это решение крупных экономических, социальных, идеологических и других проблем жизни общества, второй уровень (специально-криминологический) связан с осуществлением различных мероприятий в конкретных социальных группах, где складываются конфликтные ситуации, намечаются отрицательные явления, третий уровень — это индивидуальная профилактическая деятельность. Указано, что ряд криминологов выделяют и четвертый уровень — региональный.

08.01–02.07.706.

343.846 *Хаитжанов А.* Уголовно-исполнительная инспекция и ее роль в воспитательной работе с условно осужденными // Следователь. 2006. № 5. С. 58–60.

Изложены задачи, методы, приемы уголовно-исполнительной инспекции в работе с условно осужденными. Указано, что воспитательная работа является одним из основных средств ис-

правления осужденных. Выделены и проанализированы ведущие направления воспитательной работы с осужденными: нравственное, правовое и трудовое воспитание.

08.01—02.07.707.

343.81(477) Яковець І. С. Механізм захисту прав засуджених до позбавлення волі при визначенні виду установи виконання покарань // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — Вип. 84. — С. 195—198.

Обґрунтовано, що встановлений нормативно-правовими актами Державного департаменту України з питань виконання покарань механізм захисту прав засуджених до позбавлення волі при визначенні виду установи виконання покарань не відповідає положенням Конституції України і чинного законодавства, а його невиправдана ускладненість вносить зайву плутанину в практичну діяльність відповідних органів. Запропоновано доповнити Кримінально-виконавчий кодекс статтею про оскарження рішень регіональної й апеляційної комісії.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.01—02.07.708.

343.14(075.8) *Грошевий Ю. М., Стахівський С. М.* Докази і доказування у кримінальному процесі: Наук.-практ. посіб. — К.: КНТ, 2006. 272 с.

У посібнику розглядаються теоретичні та практичні проблеми процесу доказування у кримінальних справах. Приділяється увага суті та елементам доказування, предмету, межах і суб'єктам кримінально-процесуального доказування. Аналізується законодавче врегулювання процесу доказування, вказуються можливі шляхи покращення слідчої і судової практики та вдосконалення чинного законодавства України. Розраховано на науковців, викладачів і студентів, а також працівників органів досудового розслідування і судової влади.

09.01—02.07.709.

343.131.5(477) *Зейкан Я. П.* Захист у кримінальній справі: Наук.-практ. посіб. — 2-ге вид. К.: КНТ, 2006. 600 с.

Книга написана на основі узагальнення досвіду кількох поколінь адвокатів і присвячена висвітленню способів, засобів та прийомів, які здійснюють захист або самозахист у кримінальній справі. Розглянуто питання участі захисника у кримінальній справі як на етапі досудового слідства, так і в процесі розгляду в суді, наведено тактичні прийоми допиту свідків і потерпілих та дослідження інших доказів, особливості підготовки і виступу у судових дебатах, методику складання апеляційних і касаційних скарг. У другій частині науково-практичного посібника подано зразки документів адвоката із конкретних справ. Призначена для адвокатів, суддів, юрисконсультів, практичних працівників правоохоронних органів, а також науковців, студентів, всіх, хто цікавиться проблемами захисту у кримінальній справі.

09.01—02.07.710.

343.13(477) Кримінальне судочинство в Україні: Судова практика. Злочин у сфері господарської діяльності / За ред. П. П. Пилипчука. К.: Практис, 2006. 1176 с.

Видання підготоване Судовою палатою у кримінальних справах Верховного Суду України. Містить глибокі теоретичні обґрунтування застосування кримінального закону щодо злочинів у господарській сфері та добірку судової практики, яка відображає бачення Верховного Суду України загального формування судової практики, яка систематизує судові рішення щодо злочинів у сфері господарської діяльності. Книга розрахована на суддів, адвокатів, юрисконсультів, науковців, студентів та широкий загал.

09.01—02.07.711.

343.13(477) *Хазін М. А., Бойко М. Д., Снівак В. М.* Зразки кримінально-процесуальних документів (дізнання та досудове слідство). — К.: Атіка, 2006. — 236 с.

У книзі подано розроблені відповідно до вимог чинного законодавства України з урахуванням практичного досвіду понад 150 зразків документів: протоколів, протокольної форми досудової підготовки матеріалів, постанов, подань, запитів, повідомлень, зобов'язань, дозволів, довідок, рапортів, висновків з різних кримінально-процесуальних питань. А саме: про обставини вчиненого злочину, про порушення кримінальної справи, самовідвід слідчого, нерозголошення даних досудового слідства, забезпечення заходів безпеки учасників кримінального процесу; подано також зразки протоколів допиту свідків, очної ставки, обшуку, огляду речових доказів та інших зразків актів, які складаються працівниками правоохоронних органів. Книгу доповнено окремими зразками клопотань, скарг, заперечень та інших документів, які складаються адвокатами, захисниками за їх участі в кримінальному судочинстві. Для працівників правоохоронних органів, адвокатів, студентів юридичних факультетів.

Автореферати

09.01—02.07.712.

343.131.5 *Бірюкова А. М.* Забезпечення адвокатурою конституційного права обвинуваченого на захист у кримінальному процесі України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2006. — 20 с.

Розкрито проблеми вдосконалення законодавства України щодо забезпечення адвокатурою права обвинуваченого на захист у кримінальному процесі України. Досліджено питання про публічно-правовий характер адвокатури та вимоги щодо нормативного регулювання діяльності адвокатів. Розкрито поняття та характеристики правових гарантій забезпечення адвокатської діяльності, право на захист та право на отримання правової допомоги у кримінальному процесі. Запропоновано нові підходи до вирішення питання про розмежування правового становища адвоката-представника та адвоката-захисника у кримінальному процесі. Визначено критерії розмежування правових гарантій адвокатської діяльності при здійсненні захисту у кримінальному процесі за ознакою суб'єкта, для якого ці гарантії передбачені. Досліджено причини невдалого нормативного регулювання підстав та умов участі адвоката у кримінальному процесі на досудовому розслідуванні, в т. ч. на етапі вирішення питань про порушення кримінальної справи. Запропоновано проекти змін і доповнень до законодавства України за темою дослідження.

09.01—02.07.713.

343.123.1. *Дорофеева Л. М.* Дізнання в митних органах: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні питання провадження дізнання митними органами України. З'ясовано місце митних органів у системі суб'єктів кримінального судочинства. Розкрито сутність дізнання, здійснюваного митними органами. Проаналізовано процесуальне становище посадових осіб митниці у процесі дізнання. Розкрито особливості порушення кримінальних справ про контрабанду та застосування заходів примусу посадовими особами Митної служби. Запропоновано основні напрямки оптимізації процесуальної діяльності митниць та вдосконалення організаційної побудови підрозділів митних органів, що забезпечують провадження дізнання. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінально-процесуального та митного законодавства.

09.01—02.07.714.

343.15 *Мірошников І. Ю.* Судове слідство в апеляційній інстанції: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні проблеми провадження судового слідства в апеляційній інстанції. Відстежено становлення та розвиток апеляційних засад в Україні. Визначено місце апеляції в країнах англо-американської та романо-германської правових систем. Встановлено процесуальне положення суду апеляційної інстанції та сторін у судовому слідстві. Розкрито особливості дослідження доказів на судовому слідстві в апеляційному провадженні. Подано пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства України, яке регламентує перегляд судових рішень в апеляційному порядку.

09.01—02.07.715.

343.131(477) *Навроцька В. В.* Засада диспозитивності та її реалізація в кримінальному процесі України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 16 с.

Досліджено засади диспозитивності та її ролі у забезпеченні прав та законних інтересів приватних осіб, що беруть участь у кримінальному судочинстві. Наведено авторське визначення поняття диспозитивності та визначено її співвідношення з публічністю та змагальністю. Розглянуто елементи диспозитивності при вирішенні цивільного позову у кримінальному процесі. Проаналізовано прояви диспозитивності в ході провадження у кримінальних справах приватного та приватно-публічного обвинувачення та справах публічного обвинувачення. Констатується, що чинні нормативно-правові акти не в повній мірі дозволяють реалізувати права особи у кримінальному судочинстві, інколи суперечать

засадам диспозитивності. Не позбавлені певних вад і опубліковані законопроекти. Тому у дисертації обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного КПК України та ряду інших нормативно-правових актів.

09.01—02.07.716.

343.977 *Ревака В. М.* Форми використання спеціальних пізнань в досудовому провадженні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

Розглянуто проблеми застосування спеціальних пізнань у досудовому провадженні, обґрунтовано значущість їх використання. Сформульовано поняття спеціальних пізнань та спеціаліста, внесена пропозиція щодо розмежування понять «спеціальні пізнання» та «спеціальні знання». З'ясовано місце спеціаліста у системі суб'єктів кримінального судочинства, наведено теоретичне узагальнення особливостей досудових стадій кримінального процесу і розглянуто форми використання спеціальних пізнань у них, проаналізовано процесуальне положення спеціаліста. Запропоновано у новому КПК передбачити нові джерела доказів: довідок і меморандумів спеціаліста, додатково аргументовано віднесення експертизи до обмеженого кола слідчих дій, внесено пропозиції щодо подальшого удосконалення Закону України «Про судову експертизу» та внесення до проекту КПК окремо главу «Використання спеціальних знань». Обґрунтовано доцільність постановки перед експертом правових питань за винятком тих, що стосуються: винності осіб; кваліфікації їхніх дій; достатності, допустимості і належності доказів, що є у справі; застосування норм кримінального і процесуального законодавства, що виключають кримінальну відповідальність або покарання. З метою удосконалення законодавства пропонується ввести нову форму застосування спеціальних знань при розслідуванні злочинів, у зв'язку з чим КПК України доповнити статтею «Розслідування злочинів слідчо-спеціальною групою».

09.01—02.07.717.

343.1 *Сіроткіна М. В.* Інститут моральної шкоди в кримінальному судочинстві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 20 с.

Досліджено комплекс теоретичних та практичних проблем реалізації інституту моральної шкоди в кримінальному судочинстві України. У межах теоретичного аспекту роботи проаналізовано юридичну природу права на компенсацію моральної шкоди, завданої злочином, а також зміни процесуальної форми. Для подолання проблем практики з'ясовано, що утвердження у кримінальному судочинстві України права потерпілої особи на компенсацію моральної шкоди сприяло інтеграції між кримінально-процесуальною і цивільною процесуальною формами, що відобразилося на формі звернення до суду, на тягарі доказування, який покладається на особу,

якій заподіяли шкоду. Теоретично обґрунтовано і сформульовано пропозиції щодо внесення змін до окремих положень чинного законодавства та проекту нового КПК України, спрямовані на зміцнення захисту прав та охоронюваних законом інтересів осіб.

09.01—02.07.718.

343.133/135(177) *Черкова М. Ю.* Зміна обвинувачення в кримінально-процесуальному праві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2006. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні питання, пов'язані з вдосконаленням процесуального порядку зміни обвинувачення на різних стадіях кримінального процесу. На підставі аналізу наукової літератури, нормативних актів, слідчої та судової практики досліджено сутність та складові обвинувачення. Наведено критерії визначення достатності підстав притягнення як обвинуваченого. Детально досліджено сутність та процесуальний порядок кожного з різновидів зміни обвинувачення. Запропоновано систему підстав зміни обвинувачення, яка базується на основі критерію зміни обсягу обвинувачення та його складових — факти і формули. Обґрунтовано недоцільність введення спрощеного порядку зміни обвинувачення, який передбачає виключення будь-якого з елементів процедури. Запропоновано варіант чіткої законодавчої регламентації порядку зміни обвинувачення на стадії досудового слідства, а також нову форму постанови про притягнення як обвинуваченого. Також розроблено економну та ефективну процедуру зміни обвинувачення в суді першої інстанції, яка виключає інститут додаткового розслідування, внесено відповідні пропозиції щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України.

Статті

09.01—02.07.719.

343.13 *Авдеев В. Н.* Проблемы оптимизации уголовно-процессуальной деятельности законных представителей участников уголовного судопроизводства // Адвокатская практика. — 2007. — № 3. — С. 8—11.

Освещены наиболее значимые ретроспективные аспекты для раскрытия проблем участия законных представителей в современном судопроизводстве. Проведен анализ действующего уголовно-процессуального закона. Приведены предложения, которые могут позволить оптимизировать деятельность законных представителей участников уголовного процесса в производстве по уголовным делам.

09.01—02.07.720.

343.131.5(177) *Андрусів В.* Сутність права особи на захист у кримінальному процесі Украї-

ни // Юридична Україна. — 2006. — № 9. С. 75—77.

Досліджено сутність права на захист підозрюваного, обвинуваченого та підсудного. Доведено, що сутність права особи на захист у кримінальному процесі полягає у передбаченій законодавством реальній можливості цих осіб здійснювати захист від висунутої підозри і обвинувачення, захищати свої права і законні інтереси у кримінальному судочинстві. Сутність процесуального забезпечення права на захист складає сукупність норм, визначених законодавцем для забезпечення реалізації права на захист, розміщених в різних главах КПК України.

09.01—02.07.721.

343.123.1(177) *Бабиш А. В.* Процесуальний статус особи, яка вчинила злочин // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 56—58.

Розглянуто процес провадження досудового розслідування, починаючи з визначення моменту встановлення особи, яка вчинила злочин. Визначено, що норми КПК України, зокрема ст. ст. 103, 104, 108, 120, 206, неодноразово застосовують формулювання «особа, яка вчинила злочин», не вказуючи при цьому на ознаки процесуального статусу цієї особи на стадії досудового розслідування, а саме: чи є така особа підозрюваним чи обвинуваченим, і відповідно на момент встановлення названої особи.

09.01—02.07.722.

343.13/14 *Бояров В. І.* Загальні положення проведення на досудовому слідстві тактичної операції «захист свідка» // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 1. С. 207—210.

У статті розглядаються питання захисту учасників кримінального судочинства на досудовому слідстві. Автор пропонує проведення захисту свідків за допомогою спеціальної тактичної операції «захист свідка». Викладено загальні положення спеціальної тактичної операції.

09.01—02.07.723.

343.14 *Будников В. Л.* Участие суда в уголовно-процессуальном доказывании // Российский судья. — 2006. — № 11. — С. 13—15.

Отмечено о полноценности и самостоятельности суда как субъекта доказывания в уголовном процессе. Рассмотрены правомочия суда, которые определяются конкретными целями и задачами отдельных стадий судопроизводства и которые законодательно выверены в той мере, которая позволяет суду принимать законные, обоснованные и справедливые решения по уголовным делам и вопросам, связанным с ней.

09.01—02.07.724.

343.296 *Ващук Б. Л.* Методика визначення компенсації моральної шкоди у кримінальному судочинстві // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб.

наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 269–281.

Обґрунтовано неможливість імперативного законодавчого встановлення мінімальних та максимальних розмірів компенсації моральної шкоди, а також практичного застосування будь-яких формул, схем обчислення розміру моральної шкоди, що пропонуються науковцями. Водночас, заперечується можливість існування презумпції моральної шкоди у рамках кримінального судочинства.

09.01–02.07.725.

343.121.4 *Воронов А. А.* Этические проблемы процессуального поведения адвоката представителя потерпевшего в уголовном процессе // Адвокатская практика. 2007. № 1. С. 15–17.

В статье проведен небольшой анализ процессуальных и этических особенностей поведения адвоката, участвующего в уголовном процессе в качестве представителя потерпевшего. Определены перспективные направления эффективного совершенствования действующего законодательства об адвокатуре.

09.01–02.07.726.

343.13 *Гемай С.* Співвідношення норм кримінально-процесуального і кримінального права // Вісник прокуратури. — 2007. — № 1. — С. 59–65.

Розглянуто співвідношення норм кримінального та кримінально-процесуального права. Досліджено, як дане співвідношення вирішено у загальній теорії права. Визначено, яким чином норми кримінально-процесуального права забезпечують реалізацію норм кримінального права. Проаналізовано стадії реалізації норм кримінального права, регламентованих нормами процесуального права.

09.01–02.07.727.

343.131 *Геселев О. В.* Концепції праворозуміння та проблеми обґрунтування процесуальних рішень у кримінальному судочинстві. Філософсько-правовий аспект // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 2. — С. 179–184.

Визначено правильне та оптимальне застосування правових норм щодо оцінки юридичних фактів, прийняття та обґрунтування відповідних процесуальних рішень по них. Обґрунтовано, що застосування правових норм щодо оцінки юридичних фактів залежить від типу розуміння права, що має переважний, пріоритетний характер при використанні у правовій практиці. З'ясовано, що саме з огляду на пріоритетність певних аспектів права посадові особи правоохоронних органів фактично обґрунтовують прийняття рішень у кримінальному судочинстві.

09.01–02.07.728.

343.13:347.775(477) *Гловюк І.* Дозвіл суду на здійснення процесуальних дій, пов'язаних з інформацією, яка містить банківську таємницю

// Юридична Україна. 2006. № 10. С. 71–74.

Досліджено питання щодо сутності й порядку здійснення деяких процесуальних дій, пов'язаних з інформацією, що містить банківську таємницю, їх особливості залежно від стадії кримінального процесу, а саме: розкриття інформації, яка містить банківську таємницю, та виїмка документів, що становлять банківську таємницю. Запропоновано ввести до майбутнього КПК України окрему статтю, присвячену регулюванню виїмки документів, що становлять банківську таємницю.

09.01–02.07.729.

343.135(470) *Гричаниченко А.* Проблемы прекращения уголовных дел частного обвинения // Уголовное право. — 2006. — № 3. — С. 62–64.

Рассмотрены специальные нормы, регламентирующие процедуру прекращения уголовных дел частного обвинения. Отмечена ч. 5 ст. 321 УПК РФ, согласно которой частный обвинитель вправе отказаться от обвинения. Проанализированы особенности деятельности судьи в данной ситуации.

09.01–02.07.730.

347.166 *Данченко Т. В.* Міжнародний досвід застосування застави з позицій законності та ефективності // Наше право. — 2007. — № 2. — С. 49–55.

На основі аналізу норм міжнародного права розглянуто порядок застосування застави в системі міжнародних заходів з позицій прав людини. Розкрито поняття ефективності, законності і соціальної цінності в системі міжнародних заходів.

09.01–02.07.731.

343.14 *Деев М.* Достатність доказів (даних) на стадії порушення кримінальної справи // Підприємництво, господарство і право. — 2006. № 12. С. 84–87.

Досліджено проблеми визначення достатності доказів на початковій стадії кримінального процесу порушення кримінальної справи. Сформульовано наукові висновки та обґрунтовано можливі шляхи розв'язання зазначених проблем.

09.01–02.07.732.

343.13 *Діхтієвський П., Гогусь О.* Актуальні питання державного забезпечення безпеки суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності: організаційно-правові заходи // Вісник Академії прокуратури України. 2007. № 1. С. 71–76.

Розглянуто актуальні питання державного забезпечення безпеки суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності. Проаналізовано організаційно-правові заходи щодо забезпечення безпеки, проблеми їх ефективності.

09.01–02.07.733.

343.132 *Заяць Д. Д.* Перевірка показань на місці у ході судового слідства: питання законо-

давства та практика застосування // Вісник Верховного Суду України. 2006. № 11. С. 29—32.

Досліджено проблеми ситуаційного підходу до тактики судових дій. Розглянуто таку судову дію, як перевірка показань на місці, яка має криміналістичні особливості, а також процесуальні особливості, визначені у кримінально-процесуальному законодавстві. Враховуючи процесуальні особливості дослідження доказів при судовому розгляді справи, розроблено тактичні правила підготовки та прийоми проведення перевірки показань на місці в судовому слідстві та тактичний порядок і умови проведення перевірки показань на місці в ході судового розгляду справи.

09.01—02.07.734.

343.12 *Зеленецький В.* Формування кримінальної справи // Вісник Академії прокуратури України. 2007. № 1. С. 35—40.

Розкривається поняття формування кримінальної справи. Здійснено аналіз правил формування кримінальної справи. Підкреслено, що ці правила перебувають у взаємозв'язку і взаємозалежності, утворюють у своїй єдності цілком визначений технологічний комплекс, реалізація якого і забезпечує доброякісність кінцевого результату — формування кримінальної справи.

09.01—02.07.735.

343.12(477) *Ісмаїлова Л. Б.* Забезпечення рівності і змагальності сторін у кримінальному судочинстві // Адвокат. — 2006. — № 10. — С. 16—19.

У статті розглядається комплекс теоретичних і практичних питань, пов'язаних із забезпеченням рівності й змагальності сторін у кримінальному судочинстві як основних принципів, прямо закріплених у Конституції України.

09.01—02.07.736.

343.12(477) *Капліна О., Маринів В.* Проблеми усунення захисника від участі у кримінальній справі // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2006. — № 2. — С. 214—223.

Здійснено правовий аналіз положень КПК України, пов'язаних з усуненням захисника від участі у справі. Ознайомлено із законодавством Німеччини, Швейцарії, Нідерландів, Франції та з позицією Європейського суду з прав людини з розглядуваного питання. На підставі проведеного дослідження визначено шляхи вирішення проблемних питань, спрямованих на підвищення гарантій діяльності захисника у кримінальному процесі.

09.01—02.07.737.

343.122 *Каркач П., Лапкін А.* Проблемні аспекти участі потерпілого у кримінальному процесі при відмові прокурора від державного обвинувачення // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 3. — С. 83—88.

Досліджено проблемні питання участі потерпілого у кримінальному судочинстві при відмові прокурора від державного обвинувачення. Розглянуто такі ситуації, як відсутність потерпілого в судовому засіданні, смерть потерпілого, наявність у справі декількох потерпілих. Сформульовано пропозиції щодо забезпечення прав потерпілого у подібних випадках.

09.01—02.07.738.

343.125 *Карцев А. В.* К вопросу о процессуальной форме и содержании института задержания лица по подозрению в совершении преступления // Уголовное судопроизводство. 2006. № 2. С. 19—22.

Сделан анализ процессуальной формы и содержания института, что позволит определить начальный момент появления фигуры подозреваемого в уголовном процессе, а следовательно, и начальный момент осуществления уголовного преследования лица. Определены перспективные направления эффективной выработки единого понимания процессуальной формы и содержания института задержания. Отмечен дифференцированный подход к рассмотрению участниками уголовного процесса института задержания подозреваемого, необходимость в теории и на практике умения выделять содержание и форму института задержания для быстрого и правильного раскрытия преступлений, а также обеспечения прав лиц, подвергшихся уголовному преследованию.

09.01—02.07.739.

343.121.1 *Коломієць О.* Збереження таємниці досудового слідства при проведенні слідчих дій за участю захисника // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 4. С. 160—162.

Проаналізовано питання збереження таємниці досудового слідства при проведенні слідчих дій за участю захисника для усунення неузгодженостей і непорозумінь, які виникають внаслідок недосконалості чинного законодавства. Проведене дослідження свідчить про суттєві недоліки правового регулювання питань, пов'язаних із збереженням захисником таємниці слідства. Надано аргументи щодо поліпшення діяльності з розслідування та розкриття злочинів, підвищення її ефективності.

09.01—02.07.740.

343.147 *Корчагин А. Ю.* О тактике судебного осмотра // Российская юстиция. — 2006. — № 11. С. 33—35.

Выделены случаи, когда может проводиться судебный осмотр, который должен отвечать принципам целенаправленности, полноты и объективности, своевременности, последовательности, активного использования научно-технических средств. Определены задачи и общая цель судебного осмотра. Рассмотрена последовательность судебного осмотра, что является тактическим правилом этого следственного действия. Представлены основные правила осмотра

вещественных доказательств и оглашения документов.

09.01—02.07.741.

343.144 Корчагин А. Ю. Общие положения судебного допроса // Российская юстиция. — 2006. № 12. С. 55—57.

Проанализированы основные положения тактики отдельных судебных действий. Рассмотрены тактические приемы, применяемые в расследовании в ходе допроса: уточнение, конкретизация, детализация, напоминание в сочетании. Представлен обзор использования метода изобличения, который проявляется в предъявлении доказательств, в перекрестном, шахматном допросе, в повторных допросах.

09.01—02.07.742.

343.12 Крикунов О. Актуальні проблеми залучення та усунення захисника // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 307—316.

У статті розглянуто актуальні питання залучення (запрошення чи призначення) та усунення захисника від участі у кримінальній справі. Розкрито конкретні проблеми у практиці цих процесуальних дій. Зроблено спробу їх аналізу та розроблено пропозиції щодо їх подолання.

09.01—02.07.743.

343.122 Круглов С. В. Права потерпевшего при назначении и производстве судебной экспертизы // Закон и право. 2006. № 8. С. 12—13.

Акцентируется внимание на правах потерпевшего, оказывающих влияние на его участие в доказательственной деятельности. Приведены факты, показывающие, что при назначении и проведении судебной экспертизы потерпевшему предоставлены мизерные права, не сопоставимые по объему с гарантированными правами подозреваемого, обвиняемого при аналогичных условиях.

09.01—02.07.744.

343.163 Куц В., Давиденко Л. Кримінальне переслідування як форма прокурорської діяльності у сфері протидії злочинності // Вісник Академії прокуратури України. 2007. № 1. С. 83—91.

Характеризується основна форма прокурорської діяльності у сфері протидії злочинності — кримінальне переслідування. Доводиться, що, незважаючи на відмову від вживання цього поняття в національному законодавстві, а також на його недостатню відповідність сутності явища, яке відображається в цьому понятті, зусилля, спрямовані на викриття і обвинувачення особи у вчиненні злочину, завжди були складовою прокурорської діяльності. Виноситься на обговорення питання про можливість іменування такої діяльності притягненням до кримінальної відповідальності, або обвинуваченням у злочині. Запропоновано розглядати процесуальний конт-

роль прокурора за досудовим слідством як необхідний компонент кримінального переслідування.

09.01—02.07.745.

347.132.144:343.3/7 Лаврухина Ю. С., Громов Н. А. Понятие следственного действия // Следователь. 2006. № 5. С. 27—35.

С целью определения понятия следственного действия в уголовно-правовом аспекте рассмотрена уголовно-процессуальная природа и сущность следственного действия. Выделены проблемы классификации следственного действия. Проанализирована криминалистическая сущность следственного действия, представлена уголовно-процессуальная классификация следственных действий. Отмечена особенность криминалистической классификации следственных действий.

09.01—02.07.746.

343.14 Лазарева Л. Процессуальные проблемы доказывания в деятельности специалиста в уголовном судопроизводстве // Уголовное право. 2006. № 3. С. 74—78.

Рассмотрен институт использования специальных знаний в целях обеспечения полноты и всесторонности предварительного расследования преступлений. Значительное внимание уделено рассмотрению проблем использования специальных знаний в уголовно-процессуальном доказывании, решением которых сегодня необходимо заниматься. К ним относятся определенные сложности в вопросах определения компетенции, прав и обязанностей, закрепления результатов деятельности специалистов, привлеченных к участию в уголовный процесс.

09.01—02.07.747.

343.296 Лисенко А. М. Право потерпілого на відшкодування завданої йому матеріальної та моральної шкоди // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2007. № 1. С. 90—100.

Запропоновано низку пропозицій щодо вирішення проблеми відшкодування завданих матеріальних збитків та моральної шкоди від заподіяного злочину. Коротко розглянуто судову процедуру відносно подання заяв до суду та розгляду скарги Європейським судом з прав людини.

09.01—02.07.748.

343.13.001.73(477+4) Лукашевич В. Г. Погляд на реформування вітчизняного кримінального судочинства в контексті вимог європейських стандартів // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. Запоріжжя, 2006. № 2. С. 169—171.

У статті досліджуються актуальні проблеми, що поставлені Європейським Союзом перед Україною щодо реформування кримінально-процесуального законодавства. Значну увагу приділено стадії досудового слідства. Наголошено на відокремленні слідчого від виконавчої влади. Надано визначення змісту поняття «європейські стандарти».

09.01—02.07.749.

343.126 *Маслов И. В.* Задержание и заключение под стражу. Проблемы законодательной регламентации и практики применения // Уголовное судопроизводство. — 2006. — № 2. — С. 32—39.

Рассмотрены проблемы законодательной регламентации и практики применения: четкость структуры отраслевого процессуального законодательства, четкость и ясность формулировки норм, регламентирующих порядок производства задержания и заключения под стражу. Представлен и проведен сопоставительный анализ норм, регламентирующих порядок производства доставления, задержания в административном и уголовно-процессуальном порядке, а также порядок исчисления процессуальных сроков.

09.01—02.07.750.

343.13 *Миколенко О. М.* Щодо змісту кримінально-процесуальної діяльності // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 1. С. 182—183.

Висвітлено різні наукові точки зору щодо визначення змісту кримінально-процесуальної діяльності, виділено її основні функції. На основі проведеного аналізу здійснено уточнення термінології науки кримінально-процесуального права.

09.01—02.07.751.

343.13 *Миронов В. Ю.* Проблема достоверности выводов следствия и суда: современный аспект // Адвокатская практика. — 2007. — № 2. — С. 6—8.

Для решения проблемы сущности достоверности выводов органов расследования и суда обращено внимание к концепциям, предложенным процессуалистами дореволюционного, советского и постсоветского периодов. Рассмотрена субъективная природа достоверности выводов следствия и суда в уголовном процессе, которая отвечает требованиям современного уголовно-процессуального закона.

09.01—02.07.752.

343.229 *Михайлишин О.* Загальна класифікація слідчих помилок // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 326—337.

Визначено, що для кращого розуміння поняття слідчої помилки важливим є визначення кола елементів, які це поняття охоплює. Щоб визначити систему таких елементів, необхідно є їхня класифікація. Розглянуто наведені в літературі спроби проаналізувати окремі види слідчих помилок та надано їх загальну класифікацію.

09.01—02.07.753.

343.14 *Михайловская И. Б.* Соотношение судебных и следственных доказательств // Государство и право. 2006. № 9. С. 39—47.

Отмечена тождественность следственных и судебных доказательств. Обозначены три типа

ситуаций, связанных с приобретением относящихся к делу сведений процессуальной формы. Вместе с тем указаны существующие различия между следственными и судебными доказательствами, имеющие своей основной особенностью условия, в которых осуществляются их получение, проверка и оценка. Представлено более подробное рассмотрение этих особенностей.

09.01—02.07.754.

343.123.1 *Мостова І.* Суб'єкти, які мають владні повноваження розглядати звернення щодо захисту прав та законних інтересів заявників у досудових стадіях кримінального процесу // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 115—119.

Встановлено суб'єкти кримінального процесу на стадіях, що передують судовому розгляду. Визначено їх права на вирішення звернень заявників за захистом своїх прав і законних інтересів. Сформульовано наукові висновки та обґрунтовано необхідність реформування стадій порушення кримінальної справи та досудового розслідування.

09.01—02.07.755.

343.13 *Мохонько О.* Взаємозв'язок принципу публічності і змагальності у кримінальному процесі України // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 12. С. 81—83.

Висвітлено загальні риси змагальності і публічності у кримінальному процесі України. Розглянуто протилежні між собою точки зору вчених криміналістів щодо питання про співвідношення публічних і змагальних засад. Визначено зміст поняття «публічність судочинства», характер вживання його як у широкому, так і вузькому значеннях.

09.01—02.07.756.

343.13 *Мурадов В.* Криміналістичні аспекти технічного забезпечення протоколювання судового розгляду кримінальної справи // Юридичний журнал. 2006. № 10. С. 94—96.

Стаття присвячена висвітленню одного з актуальних аспектів техніко- і тактико-криміналістичного забезпечення розгляду кримінальної справи, а саме: веденню протоколу судового засідання з використанням технічних засобів та вдосконаленню цього процесу в цілому.

09.01—02.07.757.

343.14 *Ніндіпова В.* Протоколи з відповідними додатками, складені уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів, як докази у кримінальному процесі: проблеми використання // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 3. — С. 76—82.

Розглянуто проблеми, пов'язані з використанням протоколів з відповідними додатками, складених уповноваженими органами за результатами оперативно-розшукових заходів, як доказів у кримінальному судочинстві. Запропоновано шляхи їх вирішення.

09.01—02.07.758.

343.281(477) *Омельяненко Г. М.* Сутність істотних порушень кримінально-процесуального закону як підстава для скасування вироку судом вищої інстанції // Наше право. — 2007. — № 1. — С. 56—65.

Досліджуються питання однієї із підстав скасування вироку в кримінальному судочинстві України істотне порушення кримінально-процесуального закону при проведенні дізнання, досудового та судового слідства. Розглянуто питання відносно поняття та змісту розглядуваної підстави і її складових. Проаналізовано тринадцять істотних порушень, зазначених у законі Кримінально-процесуального кодексу України.

09.01—02.07.759.

343.14(477) *Остапенко О.* Процесуальний порядок і правова регламентація подання доказів у порядку ч. 2 ст. 66 КПК України // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 12. — С. 76—80.

Розглянуто питання, пов'язані з відбиттям у кримінальній справі процесу й результатів подання предметів і документів. Визначено, за яких умов допустимо і доцільно збирати докази шляхом надання їх учасниками кримінального процесу; в чому полягають, як здійснюються та як забезпечуються права й обов'язки слідчого, інших осіб у зв'язку з поданням доказів; в яких випадках і яким документом це має бути зафіксовано тощо. До уваги практичних працівників запропоновано зразок протоколу надання предметів та документів, який можна використовувати при фіксації зазначеної процесуальної дії.

09.01—02.07.760.

343.131.5(477) *Пентегов В., Щербина Л.* Міжнародний досвід у сфері забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у виявленні, попередженні, припиненні або розкритті злочинів // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 10. — С. 131—134.

З огляду на можливість використання в Україні позитивного міжнародного досвіду, детально розглянуто існуючі напрацювання у цій сфері в США та Німеччині. Надано пропозиції щодо організації в Україні системи захисту суб'єктів кримінального судочинства, безпеці яких є загроза з боку злочинців.

09.01—02.07.761.

343.14(470) *Пилогин Н. Н.* Об оценке доказательств в уголовном судопроизводстве // Государство и право. — 2006. — № 9. — С. 93—101.

Рассмотрена норма «Правила оценки доказательств» (ст. 88), появившаяся в новом Уголовно-процессуальном кодексе РФ. Совокупность оценки доказательств охарактеризована с точки зрения относимости, допустимости и достоверности. Отмечено о введении в УПК РФ специальной ст. 75 «Недопустимость доказательств», содержащей общее понятие недопустимости до-

казательств (ч. 1) и основания признания их недопустимыми (ч. 2).

09.01—02.07.762.

343.132(474.5) *Погорецький М.* Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності в кримінальному процесі Литовської Республіки // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 3. — С. 97—101.

Проаналізовано досвід правового регулювання оперативно-розшукової діяльності у Литовській Республіці та використання її результатів у кримінальному процесі. Визначено досвід організації й правового регулювання досудового розслідування кримінальних справ за Кримінально-процесуальним кодексом Литовської Республіки.

09.01—02.07.763.

343.132 *Погорецький М.* Засоби пізнання злочину в кримінальному процесі та в оперативно-розшуковій діяльності // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 1. — С. 77—83.

Розглянуто проблемні питання кримінально-процесуальних та оперативно-розшукових засобів пізнання злочину. Досліджено поняття та систему засобів пізнання у кримінальному процесі та ОРД, що сприятиме подальшому вдосконаленню їх правового врегулювання, розробці сучасних методик застосування в дослідженні обставин злочину.

09.01—02.07.764.

343.132 *Погорецький М.* Проблеми використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності // Вісник прокуратури. — 2007. — № 2. — С. 86—93.

Вирішується низка спірних та недостатньо досліджених питань щодо проблеми використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності для забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, оскільки законодавча їх неврегульованість негативно позначається на ефективності досудового розслідування й судового розгляду кримінальних справ та забезпеченні прав людини у кримінальному процесі.

09.01—02.07.765.

343.12 *Попелюшко В. О.* Адвокати та близькі родичі як захисники обвинуваченого: проблемні питання // Юриспруденція: теорія і практика. — 2006. — № 9. — С. 28—35.

Розглядаються питання фактичного та правового статусу адвокатів та близьких родичів як захисників обвинуваченого, їх відповідність європейським та світовим стандартам. Зроблено висновок про нагальну необхідність його законодавчого розмежування.

09.01—02.07.766.

343.14 *Прилуцький П. В.* Доказування як спосіб пізнання об'єктивної дійсності в кримінальному процесі // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 2. — С. 185—190.

Розглянуто проблему пізнання обставин кримінальної справи, яка здійснюється у формі процесуального доказування уповноваженими на те суб'єктами кримінального процесу. З'ясовано місце, роль та форму пізнання в діяльності провідних суб'єктів кримінального судочинства. Визначено теоретичні напрямки, що склалися в науці, відносно можливості пізнання дійсності.

09.01—02.07.767.

343.137.5(170+177) *Северин О.* Ювенальна юстиція: актуальність створення і розвитку в Україні та за кордоном // *Право України*. 2006. № 10. С. 86—89.

Відмічено практичні спроби на шляху запровадження ювенальної юстиції в Україні, яка є самостійною системою правосуддя для неповнолітніх. Визначено досвід Російської Федерації у процесі розвитку ювенальної юстиції. Досліджено загальні положення використання різних альтернатив до неповнолітніх правопорушників на кожній стадії кримінальної відповідальності, що можливо лише при законно оформленому порядку відправлення правосуддя щодо цих категорій осіб.

09.01—02.07.768.

343.131 *Сопронюк І.* Процесуальна економія як принцип кримінального судочинства України // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична*. Л., 2006. Вип. 43. С. 344—350.

У публікації досліджено процесуальну економію у кримінальному процесі. З'ясовано її зміст, правову природу та значення, а також можливість віднесення її до принципів кримінального процесу. Автор охарактеризував та проаналізував основні тенденції висвітлення цього питання в юридичній літературі.

09.01—02.07.769.

347.19:343.13 *Сычев П. Г.* Юридическое лицо в уголовном процессе // *Вестник Московского университета. Сер. 11. Право*. 2006. № 4. С. 97—101.

Рассматривается участие юридического лица в уголовном судопроизводстве как весьма специфической области, явившейся результатом соединения и взаимодействия норм уголовного и гражданского права и процесса. Подчеркнуто о регулировании участия юридического лица с учетом его внутренней структуры, правовых отношений между его учредителями, исполнительными органами, трудовым коллективом.

09.01—02.07.770.

343.224.1 *Тетюев С. В.* Актуальные вопросы участия законных представителей несовершеннолетних подозреваемых и обвиняемых в досудебном производстве // *Адвокатская практика*. 2007. № 3. С. 2—7.

Рассмотрены дискуссионные вопросы участия законных представителей в производстве по делам несовершеннолетних. Сделаны предложе-

ния по разрешению затронутых проблем в законодательской и правоприменительной деятельности.

09.01—02.07.771.

343.22(170) *Торкунов М.* Общественная опасность преступления и личности преступника при рассмотрении уголовных дел в особом порядке законодателем не учтена // *Уголовное право*. 2006. № 3. С. 85—87.

Рассмотрена проблема особого порядка судебного разбирательства, предусмотренная гл. 40 УПК РФ, которая заключается в неразработанности данного института российского права. При исследовании проблемы рассматриваемого вопроса всесторонне пересмотрен общепринятый взгляд на особый порядок принятия решения.

09.01—02.07.772.

343.123(177) *Тулянский Д. В.* Отдельные нормы досудебного уголовного судопроизводства нуждаются в законодательном совершенствовании // *Юридический мир*. 2006. № 9. С. 34—38.

Результаты работы в соответствии с требованиями нового уголовно-процессуального законодательства выявили ряд недостатков правоприменительного свойства. Предложены корректировки УПК РФ: законодательное определение понятия «прокурор» в уголовном судопроизводстве; усовершенствование норм УПК, регулирующих вопросы стадии возбуждения уголовного дела; устранение противоречий между ст. ст. 146 и 195 УПК по вопросу назначения судебной экспертизы до возбуждения уголовного дела.

09.01—02.07.773.

343.12 *Ульянова Л. Т.* Роль адвоката-защитника в реализации принципа состязательности и равноправия сторон в уголовном судопроизводстве // *Вестник Московского университета. Сер. 11. Право*. 2006. № 4. С. 47—61.

В рамках статьи рассмотрены некоторые положения принципа состязательности и равноправия сторон, имеющие принципиальное значение для изложения роли адвоката-защитника в реализации принципа состязательности и равноправия сторон в уголовном судопроизводстве. Охарактеризованы процессуальные функции в состязательном уголовном процессе — функции обвинения, защиты и разрешения уголовного дела.

09.01—02.07.774.

343.123 *Халиков А. Н.* Вопросы оптимизации досудебного производства // *Российская юстиция*. — 2006. — № 9. — С. 50—51.

Сделан анализ всех положительных и отрицательных моментов при исследовании порядка возбуждения уголовного дела, направленных на оптимальное решение задач правосудия при складывающемся современном положении борьбы с преступностью и роли в этом правоохранительных органов.

09.01—02.07.775.

343.13.001.36 *Ходирева Т. В.* Втілення ідей відновлювального правосуддя в кримінальному судочинстві (порівняльно-правовий аналіз) // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. № 1. С. 211—215.

Розглянуто питання впровадження положень відновлювального правосуддя в систему кримінального судочинства України. Наведено приклади проведення примирювальних процедур між сторонами кримінально-правового конфлікту в таких країнах, як США, Нова Зеландія, Франція та Англія. Виявлено їх недоліки й позитивні результати, висунуто при цьому конкретні пропозиції. Обґрунтовано необхідність впровадження положень відновлювального правосуддя у вітчизняне законодавство та практику його застосування, а також потребу скорішого винайдення шляхів ефективного співіснування цього виду правосуддя з традиційним.

09.01—02.07.776.

343.144 *Чорноус Ю.* Проведення допиту за участю захисника // Право України. 2006. № 9. С. 81—85.

Досліджено особливості проведення допиту за участю захисника: визначено порядок надання правової допомоги, взаємовідносини слідчого, захисника і підзахисного, тактичні особливості провадження цієї слідчої дії з метою отримання повних, достовірних показань і наступного успішного провадження розслідування. Акцентовано увагу на проблемні ситуації, які можуть виникнути у процесі розслідування кримінальної справи через недобросовісну, неналежну поведінку захисника, спроби перешкодити встановленню істини у справі.

09.01—02.07.777.

347.775:343.13(477) *Шоповалова А.* Поняття банківської таємниці: проблеми захисту у кримінальному процесі України // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 10. С. 138—142.

Досліджено поняття та зміст правової категорії — банківська таємниця. Проаналізовано основні визначення банківської таємниці у літературі. Виділено загальні різновиди таємниці, що існують у криміналістиці (комерційна, професійна, службова), розглянуто питання щодо віднесення банківської таємниці до одної з них.

09.01—02.07.778.

343.131.5 *Яворський Б.* Виняткові права захисту як необхідна умова забезпечення змагальності та процесуальної рівності сторін у кримінальному судочинстві // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. Вип. 43. С. 351—356.

З метою забезпечення змагальності та процесуальної рівності у кримінальному судочинстві Кримінально-процесуальний кодекс наділяє сторону захисту певними перевагами. На підставі

аналізу чинного законодавства приділено увагу частині таких переваг, як виняткові права захисту.

09.01—02.07.779.

343.121.4 *Яшин С. В.* Защита прав участников уголовного процесса на современном этапе // Адвокатская практика. 2007. № 3. С. 26—28.

Исследуется проблема уголовно-процессуальных принципов. Отмечено многогранное значение принципов уголовного процесса. Рассмотрены международно-правовые и конституционные принципы уголовного процесса, образующие единую систему.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.01—02.07.780.

343.98(075.8) Криминалистика: Учеб. для юрид. вузов / Под ред. Р. С. Белкина. 2-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА, 2006. 992 с.

Учебник, написанный известными российскими учеными, отражает современное состояние и перспективы развития отечественной криминалистики. Это наиболее полное в настоящее время изложение всех разделов криминалистики, отвечающее требованиям государственного стандарта высшего юридического образования. Наряду с изложением традиционных тем курса, учитывающим достижения смежных областей научного знания, ряд глав посвящен новым методам и средствам собирания и исследования доказательств, методикам расследования преступлений новых составов, предусмотренных Уголовным кодексом Российской Федерации. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов, курсантов и слушателей высших учебных заведений силовых ведомств, практических работников.

09.01—02.07.781.

343.985 *Ніколаюк С. І., Никифорчук Д. Й.* Розкриття та розслідування злочинів у сфері економіки: Зразки документів: Довідник. К.: КНТ, 2006. 108 с.

У довіднику зібрані та систематизовані зразки документів, які складаються працівниками ОВС при розкритті та розслідуванні злочинів, що вчиняються у сфері економіки. Зразки враховують вимоги чинних законів України, підзаконних відомчих нормативних актів (інструкцій, наказів) МВС України та контролюючих державних органів станом на 1 січня 2005 р. Для викладачів, слухачів та курсантів навчальних закладів МВС України, практичних працівників правоохоронних органів.

09.01—02.07.782.

343.985:343.37 Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміна-

лістичні методи: Монографія. / За ред. В. Ю. Шепітька. Х.: Право, 2006. 624 с.

У монографії висвітлено проблеми розслідування злочинів, що вчиняються у сфері господарської діяльності, та запропоновано їх криміналістичні методики. Розкрито зміст методик та надано криміналістичні рекомендації щодо розслідування нових видів злочинів (фіктивне підприємство, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, шахрайство з фінансовими ресурсами та ін.). Особливу увагу приділено криміналістичній характеристиці певного виду злочинів, побудові слідчих версій та плануванню розслідування, формуванню типових слідчих ситуацій, визначенню тактики окремих слідчих дій. Для науковців, аспірантів, студентів, а також працівників правоохоронних органів.

09.01—02.07.783.

343.985:343.61 Саинчин А. С. Криминалистические особенности расследования серийных убийств: Монография. — О.: Фенікс, 2006. — 128 с.

Представленная работа является продолжением исследования криминалистических проблем и расследования умышленных убийств, отражающих ее сущность и содержание. Автором предпринята попытка раскрытия и систематизации способов и механизма умышленных серийных убийств, объектов и субъектов такого рода преступлений и практических мероприятий по их расследованию. Основное внимание автор сосредоточил на анализе криминалистических проблем раскрытия и расследования умышленных убийств, юридических, литературных и специальных источников о серийных убийствах и организационно-правовых вопросах взаимодействия следователя, органа дознания, особенностей назначения и проведения криминалистических экспертиз, а также принципов и задач, стоящих перед следственными и оперативными работниками по раскрытию данного вида преступлений. Монография адресована слушателям высших юридических и специальных учебных заведений, студентам, аспирантам, широкому кругу читателей, практическим работникам МВД и прокуратуры, принимающим участие в процессе раскрытия преступлений.

09.01—02.07.784.

343.985(170)(075.8) Теория оперативно-розыскной деятельности: Учебник / Под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, Г. К. Синилова. М.: ИНФРА-М, 2006. 832 с.

Учебник содержит базовые несекретные положения теории оперативно-розыскной деятельности, изучение которых отвечает требованиям государственного стандарта высшего юридического образования. В учебнике использованы основополагающие труды ученых, внесших значительный вклад в становление и развитие теории оперативно-розыскной деятельности. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридичес-

ких высших образовательных учреждений, курсантов и слушателей высших учебных заведений российских правоохранительных органов и спецслужб, оперативников, следователей, судей, прокуроров, адвокатов, всех интересующихся теоретическими вопросами оперативно-розыскной деятельности.

Автореферати

09.01—02.07.785.

343.977 Задорожний О. С. Криміналістична характеристика ухилень від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів та основні положення їх розслідування: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.

Обґрунтовано теоретичні і практичні проблеми розслідування ухилень від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів у сучасних умовах. Проведено комплексний аналіз елементів криміналістичної характеристики (способів злочинної діяльності, особи злочинця, типових слідів злочину), виділені криміналістично значимі ознаки злочинної діяльності. Розкрито зміст діяльності правоохоронних органів на початковому етапі розслідування ухилень від сплати податків з урахуванням особливостей типових слідчих ситуацій. Запропоновано комплекс найбільш ефективних засобів вирішення тактичних завдань. Запропоновано найбільш ефективні тактичні прийоми проведення окремих слідчих дій та тактичні операції (комплекси), які мають специфічний характер у справах про ухилення від сплати податків.

09.01—02.07.786.

343.982.4 Качурін С. Г. Тактика проведення судово-почеркознавчої експертизи: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. О., 2006. 19 с.

Досліджується комплекс існуючих теоретичних і практичних проблем з тактики проведення судово-почеркознавчої експертизи та відібрання експериментальних зразків почерку та підписів. У роботі визначені напрямки розвитку почеркознавчої експертизи як предметної наукової галузі, так і виду практичної діяльності. Доведено, що проведення судової експертизи та відібрання зразків почерку є слідчими діями, які потребують розроблення відповідних тактичних прийомів проведення. Відокремлені етапи підготовки та призначення експертизи, її провадження, дослідження, оцінка і перевірка висновку експерта. Визначені завдання слідчого, що вирішуються на першому та завершальному етапах проведення судово-почеркознавчої експертизи. Розроблена розгалужена класифікація зразків для експертного дослідження, які розглядаються самостійною категорією об'єктів кримінального судочинства. У процедурі відібрання зразків виділені технологічний і тактичний рівні та відповідні їм прийоми. Особливу увагу при-

ділено ситуації здійснення протидії перевіряємій особи при відібранні від неї експериментальних зразків почерку і підписів. Визначено прийоми протидії перевіряємих осіб відібранню зразків почерку, підписів та розроблені прийоми їх подолання. Зроблені пропозиції щодо удосконалення законодавства України стосовно процедури відібрання експериментальних зразків для експертного дослідження.

09.01—02.07.787

343.98 *Книженко С. О.* Криміналістична характеристика та основні положення розслідування екологічних злочинів: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.

На монографічному рівні досліджено криміналістичну характеристику екологічних злочинів та основних положень їх розслідування. Визначено чотири групи екологічних злочинів: злочини, скоєні шляхом незаконного корисливого вилучення природних ресурсів; злочини, скоєні шляхом забруднення об'єктів природи; злочини, скоєні шляхом знищення, пошкодження природних об'єктів; злочини, скоєні шляхом порушення встановлених правил екологічної безпеки. Вивчено та узагальнено способи вилучення об'єктів тваринного, рослинного світу, корисних копалин; способи забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, земель; способи знищення (пошкодження) лісових масивів, рибних запасів, територій, взятих під охорону держави; способи порушення встановлених правил екологічної безпеки. Розроблено криміналістичну характеристику екологічних злочинів та визначені її елементи. Визначено основні положення методики розслідування екологічних злочинів.

09.01—02.07.788.

343.98 *Курилін І. Р.* Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2007. 16 с.

Досліджено проблеми використання спеціальних знань під час розслідування злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності: поняття та криміналістична характеристика злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності; поняття спеціальних знань, які використовуються під час розслідування таких злочинів; правові та організаційні засади використання спеціальних знань; участь спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій; особливості призначення і проведення окремих видів судових експертиз; оцінка висновків експертів під час розслідування злочинів, які посягають на права інтелектуальної власності.

09.01—02.07.789.

343.98 *Лускатов О. В.* Розслідування нерозкритих злочинів минулих років: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2006. — 20 с.

Досліджено проблеми розслідування нерозкритих злочинів, можливості його удосконалення. Визначено криміналістичний зміст поняття «нерозкриті злочини минулих років», сферу застосування комплексу рекомендацій з їх розслідування, сформовано структуру комплексу. Систематизовано причини, за яких злочини не розкриваються, та фактори, що впливають на їх розслідування. Запропоновано програму аналізу кримінальних справ про такі злочини. Визначено типові слідчі ситуації, що складаються в ході розслідування. Систематизовано завдання на різних рівнях організації розслідування нерозкритих злочинів, заходи не процесуального характеру. Розглянуто ситуації, що виникають за необхідності проведення допитів після відновлення слідства. Доведено недоцільність зупинення досудового слідства, коли не встановлено особу, яка вчинила злочин. На підставі цього висновку внесено пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства.

09.01—02.07.790.

343.98 *Марченко А. Б.* Слідчі помилки та шляхи їх подолання: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 23 с.

Досліджено проблеми помилок, які зустрічаються у слідчій практиці. За результатами узагальнення слідчої практики, опитування слідчих, викладачів кафедр криміналістики та кримінального процесу, експертів-криміналістів, аналізу літературних джерел визначено ознаки слідчих помилок і сформульовано їхнє поняття. Запропоновано новий підхід для класифікації слідчих помилок, обґрунтовано підстави такого їх поділу за видами. Виявлено типові помилки при проведенні слідчих дій. Розкрито можливості вивчення слідчих помилок за допомогою загальнонаукових і окремонаукових методів. Встановлено причини та умови, що сприяють слідчим помилкам. Розроблено рекомендації щодо вдосконалення слідчої діяльності з метою запобігання слідчим помилкам.

09.01—02.07.791.

343.98 *Смелік В. Б.* Кореляційні зв'язки між окремими видами злочинів у сфері підприємництва (проблеми методики розслідування): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.

Досліджено кореляційні зв'язки між окремими видами злочинів у сфері підприємництва. У роботі міститься низка теоретичних положень і практичних рекомендацій, які сформульовані з урахуванням особливостей чинного законодавства України, системних ознак технологій злочинної діяльності, практики їх розслідування і мають елементи наукової новизни. Проаналізовано зв'язки між злочинами у кримінально-правовому, кримінологічному та криміналістичному аспектах. Зроблено аналіз технологій злочинної діяльності з точки зору системного та діяльнісного підходів, удосконалено класифікацію технологій злочинної

діяльності. Визначено кореляційні зв'язки між злочинами у сфері підприємництва, удосконалено положення щодо оцінки первинного матеріалу у стадії порушення кримінальної справи з урахуванням впливу комплексного характеру злочинної діяльності. Розглянуто слідчі ситуації та тактичні завдання розслідування, визначено особливості впливу кореляційних зв'язків між злочинами на їх формування. Удосконалено положення щодо підготовки та проведення окремих слідчих з урахуванням зв'язків між окремими видами злочинів у сфері підприємництва.

09.01—02.07.792.

343.977 *Стеценко Ю. В.* Науково-методичні засади використання засобів масової інформації при розслідуванні злочинів: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. К., 2006. 20 с.

Проведено комплексне дослідження правових і криміналістичних проблем використання засобів масової інформації у діяльності органів досудового слідства. Розглянуто визначення поняття «взаємодія органів досудового слідства і установ засобів масової інформації» багатьма науковцями та запропоновано власне визначення цього терміна. Проаналізовано сучасний стан, а також визначено нові напрямки використання ЗМІ при розслідуванні злочинів. Запропоновано систему тактичних прийомів використання повідомлень ЗМІ, а також їх застосування у складі тактичних операцій. Внесено пропозиції, спрямовані на удосконалення інформаційного забезпечення розслідування злочинів. Розглянуто критерії допустимості інформування громадськості про результати розслідування кримінальних справ.

Статті

09.01—02.07.793.

343.985 *Берназ В. Д.* Организация расследования преступлений как научная категория криминалистики // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. Запоріжжя, 2006. № 2. С. 172—176.

Сделан анализ доктринальных взглядов на понятие и структуру «организации» расследования преступлений. Рассмотрены структурные элементы данного понятия, которое является основным компонентом деятельности по расследованию преступлений и играет важнейшую роль в оптимизации этого процесса. Определены факторы, из которых состоит содержание этого понятия.

09.01—02.07.794.

343.985 *Білкун В. В.* Судово-медичне, ентомологічне, ботанічне та гідробіологічне вивчення місця події для потреб слідства // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 1. — С. 200—202.

Визначена взаємодія судово-медичного експерта із фахівцями-біологами (ентомологами, ботаніками та гідробіологами) на місці події та в секційній залі при встановленні часу настання смерті. Зазначене питання розглядається в історичному аспекті, бо окремі випадки такої взаємодії відмічені ще в позаминулому та минулому століттях.

09.01—02.07.795.

343.982.9 *Буцудуков О.* Убивства за відсутності трупа як об'єкт криміналістичного дослідження // Вісник прокуратури. 2007. № 1. С. 66—69.

Визначено проблеми щодо методики розслідування вбивств за відсутності трупа: проведення початкових слідчих дій, висунення версій, планування і організація розслідування. З'ясовано, що розкриття і розслідування вбивств за відсутності трупа є ефективним у тому випадку, коли методика розслідування ґрунтується на виявлених закономірностях, які лежать в основі криміналістично значущих ознак вказаного виду злочину.

09.01—02.07.796.

343.983(470) *Бутусов В. В., Никитин Н. С.* Телевизионная техника для экспертов-криминалистов // Эксперт-криминалист. — 2006. — № 2. — С. 20—22.

Рассмотрены телевизионные спектральные системы (ТСС) НИИ промышленного телевидения «Растр», Великий Новгород, предназначенные для криминалистических экспертиз, а также основные тенденции их развития. Проанализированы модельные ряды ТСС, отличающиеся друг от друга назначением и соответственно уровнем сложности: система «ТСС-ЗМ-1», малогабаритная переносная ТСС «Криминалист-2» и система «Радуга-2».

09.01—02.07.797.

343.982 *Горбачев В. Н.* Осмотр места дорожно-транспортного происшествия и его процессуальный порядок // Следователь. 2006. № 5. С. 38—43.

В статье рассмотрены особенности осмотра места происшествия и первоначальные действия сотрудника органа дознания, или следователя по прибытии на место происшествия; особенности осмотра в случаях, когда водитель скрылся; осмотр следов торможения и иных следов, имеющих значение для определения типа, модели и направления движения транспортного средства; особенности осмотра трупа; осмотр одежды потерпевшего; осмотр транспортного средства; фиксация результатов осмотра. Отмечены основные недостатки, которые еще существуют при осмотре места дорожно-транспортного происшествия.

09.01—02.07.798.

343.985+343.6 *Даньшин М.* Ятрогенні злочини: поняття та криміналістична характеристика // Вісник Академії правових наук України: Зб.

наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2007. № 1. С. 207–215.

Визначено проблематику злочинів, що ставлять у небезпеку життя або здоров'я людини, які вчиняються при медичному й фармацевтичному обслуговуванні. Перелічено склади злочинів, які вчиняються у сфері медичного й фармацевтичного обслуговування. Розглянуто можливі елементи криміналістичної характеристики сучасних злочинів ятрогенного характеру. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що вони в цілісному вигляді можуть виступати як типова модель даних злочинів і бути своєрідною теоретичною основою побудови співробітниками правоохоронних органів робочої моделі розслідуваного злочину. Запропоновані елементи зазначеної криміналістичної характеристики важливі також для вирішення питання про коло обставин по справі, що підлягають установленню.

09.01—02.07.799.

343.985 *Єзерський Р.* Проблемні питання застосування спеціальних знань в процесі розкриття і розслідування злочинів // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 290–297.

Досліджено характер і напрями використання спеціальних знань у процесі розкриття і розслідування злочинів. Зазначено нові принципи використання спеціальних знань під час проведення слідчих та судових дій. Сформульовано наукові висновки та обґрунтовано можливі шляхи розв'язання зазначених проблем.

09.01—02.07.800.

343.985:343.37 *Жубрин Р.* Расследование легализации преступных доходов // Законность. 2006. № 2. С. 17–19.

Изучается практика расследования преступлений, предусмотренных ст. ст. 174 и 174¹ УК РФ. Показано, что легализация доходов, полученных преступным путем, выявляется в ходе прокурорских проверок, оперативно-розыскной деятельности (мошенничества, кражи, сбыта наркотиков, незаконного предпринимательства, вымогательства и др.).

09.01—02.07.801.

343.982 *Захаров В. П.* Використання поліграфа як засіб поліпшення інформаційного забезпечення діяльності оперативних підрозділів ДСБЕЗ // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 282–288.

Науково обґрунтовано аргументацію необхідності узаконення застосування поліграфа у слідчій практиці. Викладено методику опитування громадян у процесі проведення оперативно-розшукових заходів за допомогою поліграфа. Запропоновано власне бачення його використання у боротьбі зі злочинністю.

09.01—02.07.802.

343.982.4 *Зорин С. Л.* Определение методологических идей структурно-системного метода при исследовании структуры системы почерковых движений человека // Российский следователь. — 2007. — № 1. — С. 4–5.

Рассмотрено систему почерковых движений как систему сложную, содержание которой детерминируется двумя группами факторов. С одной стороны, анатомо-физиологическое строение индивида, с другой — деятельностные процессы, которые в конечном счете и формируют структуру этой системы.

09.01—02.07.803.

343.983 *Игошин В. В.* Правовые основы использования достижений науки и техники в следственной деятельности // Следователь. — 2006. № 5. С. 44–48.

Проанализирована зависимость возможности привлечения достижений науки и техники в следственную деятельность от имеющихся правовых условий их применения. Отмечены критерии допустимости технических средств и методов работы с криминалистически значимой информацией — законность, научность, этичность и безопасность. Рассмотрен вопрос о правовых основах создания и применения в деятельности по расследованию преступлений компьютерных информационных систем.

09.01—02.07.804.

343.98 *Когутич І.* Окремі аспекти криміналістичної методики судового розгляду кримінальних справ // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 43. С. 298–306.

У контексті удосконалення науки криміналістики та розширення меж її застосування у кримінальному судочинстві досліджено окремі аспекти четвертого завершального її розділу — криміналістичної методики. Основної уваги заслуговує допустимість і необхідність напрацювання в межах цієї науки нового напрямку криміналістичної методики, зокрема методики судового розгляду кримінальних справ. Запропоновано й проаналізовано загальні положення цієї складової криміналістичної методики, систему і структуру її складових елементів.

09.01—02.07.805.

343.985:343.352 *Краснов С.* Использование данных ОРД при расследовании коррупционных преступлений // Законность. 2006. № 9. С. 26–29.

Предложен положительный опыт использования в доказывании результатов оперативно-розыскной деятельности, который может быть полезен в деятельности работников прокуратуры в рамках расследования.

09.01—02.07.806.

343.22 *Лаврухин С. В.* Криминалистическая структура поведения преступника // Вестник

Саратовской государственной академии права. 2006. № 1. С. 98–104.

Обозначены основные задачи уголовного судопроизводства, которые возможны при условии всестороннего и полного анализа приведенной криминалистической структуры поведения преступника. Структура системы «поведение преступника» рассмотрена в трех аспектах: элементарно-компонентном, временном и традиционном философском.

09.01–02.07.807.

343.985:343.359.2 Лисенко В., Дзісяк О. Отримання (вилучення) документів обліку // Вісник прокуратури. 2006. № 10. С. 95–102.

Розглянуто зміст діяльності контролюючих та правоохоронних органів щодо вилучення (отримання) документів у суб'єктів підприємництва та використання їх у ході проведення документального дослідження (документальної ревізії, документальної перевірки) і розслідування злочинів. Надано перелік документів, які можуть бути доказами у ході розслідування злочинів (ухилені від сплати податків, фіктивного підприємництва, фіктивного банкрутства, легалізації коштів злочинного походження та ін.). Проаналізовано низку способів вилучення (одержання, витребування) документів у практичній діяльності правоохоронних та контролюючих органів.

09.01–02.07.808.

343.985:343.359 Паламар Л. Завдання щодо отримання доказової інформації, її аналіз і оцінка при розслідуванні злочинів у сфері кредитування // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 128–130.

Визначено обставини, які необхідно з'ясувати при розслідуванні незаконного отримання кредитів. На думку автора, це є одним із необхідних елементів побудови методики розслідування злочинів, що розглядаються у статті. Заслугує на увагу закордонний досвід прогнозування фінансового стану позичальника в майбутньому кредитному періоді.

09.01–02.07.809.

343.985:343.359 Паламар Л. Криміналістична характеристика злочинів у сфері банківського кредитування // Право України. 2006. № 12. С. 66–69.

Досліджено криміналістичну характеристику незаконного отримання кредитів. Проаналізовано елементи злочинності у сфері кредитування: незаконне отримання кредиту, незаконне привласнення та використання матеріальних цінностей, отримання за угодою кредитування. Значної уваги приділено ефективності роботи з документами при розслідуванні злочинів у сфері банківського кредитування, що залежить від чинників об'єктивного (стан документа, його інформативність, зв'язок з іншими документами) та суб'єктивного (рівень сприйняття слідчого, ступінь володіння методикою розслідування,

знання обставин і матеріалів справи, добір відповідних спеціалістів) характеру.

09.01–02.07.810.

347.961(477) Поповченко О. Правове регулювання виїмки документів, що містять нотаріальну таємницю // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 4. С. 156–159.

На підставі дослідження питань, пов'язаних із проведенням виїмки документів, що містять нотаріальну таємницю, обґрунтовано пропозиції, реалізація яких посилить охорону нотаріальної таємниці під час кримінально-процесуальних відносин. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що виїмка нотаріальних документів, посвідчених не тільки нотаріусами, а й «іншими особами», які наділені нотаріальними повноваженнями за законом, повинна проводитись із дотримання вимог ч. 4 ст. 178 Кримінально-процесуального кодексу України і виключно за вмотивованою постановою судді.

09.01–02.07.811.

343.982:327 Прокопенко О. В. Нейтронно-активаційний аналіз: фізичні основи та можливості застосування при дослідженні окремих видів речових доказів // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 1. — С. 202–207.

Проаналізовано суть, джерела універсального аналітичного методу нейтронно-активаційного аналізу. Зроблено його порівняльну характеристику з іншими методами елементного аналізу. Показано можливості нейтронно-активаційного аналізу для вивчення елементного складу речовини взагалі і об'єктів зокрема, які часто виступають у ролі речових доказів при розслідуванні злочинів.

09.01–02.07.812.

343.985:343.359 Сабадаш В. П. Деякі особливості виявлення ознак скоєння злочинів у фінансових та банківських установах на початковому та наступному етапах розслідування // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 1. — С. 194–199.

Визначено особливості діяльності правоохоронних органів із виявлення ознак скоєння злочинів у фінансових і банківських установах на початковому та наступному етапах розслідування. Досліджено питання, що підлягають з'ясуванню в ході розслідування аналізованої категорії злочинів. Наведено види документів, що повинні бути витребувані слідчим на початковому та наступному етапах розслідування кримінальної справи. Визначено особливості проведення окремих слідчих дій з метою виявлення ознак скоєння цієї категорії злочинів.

09.01–02.07.813.

343.359.2 Смирнов М., Комісарчук Р. Напрями використання спеціальних знань при розслідуванні економічних злочинів в межах повнова-

жень податкової міліції // Вісник прокуратури. 2007. № 1. С. 53–58.

На науковому рівні досліджено проблеми криміналістичного забезпечення розслідування економічних злочинів. Розроблено практичні рекомендації щодо організації і вдосконалення криміналістичного забезпечення використання спеціальних знань при розслідуванні економічних злочинів. Об'єктом дослідження є відносини, які охоплюють теоретичні засади та практику організації і застосування спеціальних знань при розслідуванні економічних злочинів. Предметом дослідження є особливості спеціальних знань як окремого виду діяльності, спрямованої на оптимізацію та вдосконалення розслідування економічних злочинів.

09.01–02.07.814.

340.6 *Стеценко С.* Взаємодія правоохоронних органів і судово-медичних експертних служб: проблеми та пошук шляхів їх вирішення // Вісник Академії прокуратури України. 2007. — № 3. — С. 72–75.

Досліджено проблеми взаємодії правоохоронних органів і судово-медичних експертних служб. Зазначено ключові фактори, котрі характеризують наявність труднощів у використанні правоохоронними органами сучасних досягнень судової медицини. Запропоновано конкретні шляхи, спрямовані на покращення взаємодії слідчих і судово-медичних експертів, що має на меті удосконалення використання можливостей експертних установ при розслідуванні злочинів.

09.01–02.07.815.

343.985:343.61(477) *Тимонина И.* Информационная модель при расследовании заказных убийств // Законность. 2006. № 9. С. 51–53.

Отмечено, что специфика расследования заказных убийств требует получения по возможности максимального количества сведений о происшедшем. Эти сведения, полученные из разных источников и относительно разных обстоятельств убийства, следователь преобразует в информационную модель события. Представлены рекомендации по включению в информационную модель при расследовании заказных убийств информации, которая может быть получена в ходе осмотра места происшествия по делам об убийствах.

09.01–02.07.816.

343.985(470) *Феоктистов А.* Осмотр места происшествия: уголовно-процессуальные проблемы // Законность. 2006. № 2. С. 29–31.

Рассмотрены вопросы, касающиеся ряда положений УПК РФ об осмотре места происшествия, возникающие у следователей и прокуроров в повседневной практике. Среди них: как быть, если местом происшествия является жилище, следует ли для его осмотра истребовать согласие проживающих в нем лиц, а при их возращении ходатайствовать о разрешении ос-

мотра в судебном порядке; как быть, если в данном жилище проживает только подозреваемый, который в качестве способа защиты не дает согласия на производство осмотра, а воспользуется этой ситуацией и уничтожит следы преступления.

09.01–02.07.817.

343.146:343.343 *Шалдырван П. В.* Обнаружение и изъятие вещественных доказательств по делам о массовых беспорядках // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. Запоріжжя, 2006. № 2. С. 176–179.

На материалах следственной практики определены некоторые особенности обнаружения и изъятия вещественных доказательств по делам о массовых беспорядках.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Книги

09.01–02.07.818.

340.6(075.8) *Мумінова-Савіна Г. Г.* Судово-бухгалтерська експертиза: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 204 с.

У навчальному посібнику висвітлені теоретичні основи організації судово-бухгалтерської діяльності, економічного контролю у правоохоронних органах України, методика і техніка призначення і проведення судово-бухгалтерської експертизи окремих напрямків господарської діяльності підприємств з різними формами власності в умовах ринкової економіки. Розглянуто використання спеціальних знань з бухгалтерського обліку, контролю, економічного аналізу та аудиту у практиці судово-бухгалтерської експертизи з урахуванням вимог чинного законодавства України. Нормативні документи наведено станом на 1 січня 2003 р. Посібник призначено для студентів і викладачів економічних та юридичних вищих навчальних закладів, а також для експертів-бухгалтерів, аудиторів, працівників правоохоронних органів та податкової служби.

Автореферати

09.01–02.07.819.

343.98 *Липта С. П.* Правові та наукові основи використання судових експертиз при розслідуванні злочинів: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2006. 19 с.

Досліджено проблеми використання судових експертиз та їх результатів на досудовому слідстві. Визначено основні цілі використання висновків судових експертів на досудовому слідстві, які об'єднані у три групи: використання експертних висновків у доказуванні у кримінальній справі; у виборі тактики проведення

окремих слідчих дій та розслідуванні злочину в цілому; в організації розслідування. Докладно розглянуто проблеми виявлення помилок експерта та встановлення причин, які до них призвели. В дисертації знайшла подальший розвиток концепція визначення ефективності судових експертиз. Вперше критерії ефективності судових експертиз диференційовані на гносеологічний, статистичний та процесуальний, які мають різне цільове призначення. Детально проаналізовано цілі й тактичні прийоми використання результатів судових експертиз при проведенні слідчих дій на різних етапах розслідування злочинів.

Статті

09.01—02.07.820.

340.69 *Алибеков Ш. И.* Пределы компетенции эксперта-бухгалтера при производстве судебно-бухгалтерской экспертизы // *Право и экономика.* — 2006. — № 9. — С. 72—78.

Рассмотрена специфика судебно-бухгалтерской экспертизы при расследовании хозяйственных правонарушений. Проанализированы вопросы, входящие в компетенцию судебного эксперта-бухгалтера: наличие специальных и процессуальных обязанностей и прав; обладание познаниями в области бухгалтерского учета, контроля и анализа хозяйственной деятельности в объеме, необходимом для проведения качественного исследования и дачи заключения по поставленным перед ним вопросам. Подчеркнуто об ограничении нормами науки, рамками процессуального законодательства и уровнем его специальных познаний пределов компетенции эксперта-бухгалтера.

09.01—02.07.821.

340.6 *Архіпов В. В.* Дослідження сучасних проблем судово-товарознавської експертизи // *Часопис Київського університету права.* 2007. № 3. — С. 154—157.

Проаналізовано проблеми проведення судово-товарознавчих експертиз під час дізнання, попереднього та судового слідства. Систематизовано завдання та надано визначення предмета судово-товарознавчої експертизи. Досліджено причини неможливості вирішення поставлених перед експертом завдань.

09.01—02.07.822.

343.982.4 *Звягин С. А.* Экономико-криминалистический анализ документов при производстве судебно-бухгалтерской экспертизы // *Современное право.* — 2006. — № 10. — С. 13—20.

Рассмотрены способы совершения экономических преступлений, связанные с ведением бухгалтерского учета и составлением отчетности в условиях переходной экономики. Проанализированы четыре группы приемов работы с документами для повышения качества и действенности экспертного исследования.

09.01—02.07.823.

340.6 *Исаенко В.* Использование возможностей судебной экспертизы в обнаружении признаков преступления // *Законность.* 2007. № 2. — С. 5—8.

Рассмотрены вопросы реального использования возможностей судебной экспертизы в стадии возбуждения уголовного дела, а точнее при выявлении признаков преступления. Проанализирован вопрос реальной возможности защиты процессуальных прав лица, сведениями о котором на момент получения сообщения о преступлении правоохранительные органы не располагают.

09.01—02.07.824.

343.983 *Каганов А. Ш.* Судебно-экономические экспертизы по делам о криминальном банкротстве // *Адвокат.* М., 2006. № 6. С. 36—43.

Отмечены возможности современной криминалистической экспертизы видео- и звукозаписей (КЭВиЗ). Изучен предмет и объект КЭВиЗ. Рассмотрены особенности идентификации лиц, изображенных на видеопортретах, которые присущи всем стадиям предварительному, раздельному, сравнительному исследованию и оценке полученных результатов. Представлены основные термины, используемые в криминалистической экспертизе видео- и звукозаписей.

09.01—02.07.825.

343.982.5 *Колмыков А. Н.* Портретная экспертиза // *Российская юстиция.* 2006. № 9. С. 57—58.

В статье рассматриваются назначение, проведение и участие выводов экспертиз в качестве доказательств по делам не только в уголовном, но и в арбитражном, гражданском, административном процессах. Отмечены общие недостатки в системах звукозаписи, видеонаблюдения, в качестве изображения фотографий.

09.01—02.07.826.

340.6 *Лук'яненко В. В., Коробова С. О.* Інформаційне забезпечення судово-економічних досліджень // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* — 2007. — № 1. — С. 80—89.

Зосереджено увагу на питаннях оптимізації використання інформаційного забезпечення, чіткої організації інформаційних процесів та їх потоків при проведенні судових експертиз і судово-експертної діяльності загалом. Проаналізовано функції інформаційного забезпечення в судово-економічній експертизі. Відмічено дві групи інформаційних потоків за цільовим призначенням, зроблено розподіл інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи за типовою сутністю та за змістом. Розглянуто сутність нової та релевантної інформації, що використовується та створюється при проведенні судово-економічних експертиз.

09.01—02.07.827.

343.985;343.346.2 *Никонов В.* Подготовка исходных данных для экспертов при расследовании наездов на пешеходов // Законность. 2006. — № 7. — С. 17—19.

Представлен анализ трех исследований, показывающий, что инженерно-техническая прочная экспертиза (ИТПЭ) может успешно использоваться в следственной практике для определения скорости наезда автомобиля на пешехода, а непременным условием экспертизы является информация как о величинах деформаций конструкций транспортного средства, так и о телесных повреждениях пешехода.

09.01—02.07.828.

343.982.4(177) *Прохоров-Лукин Г.* Про деякі актуальні питання судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2006. № 6. С. 16—27.

Визначено найбільш актуальні проблеми судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності (СЕОІВ): проблеми організаційно-правового і методичного характеру та проблеми оцінювання висновків цих експертиз. До основних організаційно-правових належать проблеми:

організації проведення СЕОІВ як в цілому в Україні, так в її окремих регіонах; підготовки матеріалів і призначення експертиз; організації підготовки судових експертів. Серед методичних проблем розглянуто: розробку теоретичного базису СЕОІВ; створення та атестацію експертних методик; вироблення єдиних методичних підходів судового та експертного пізнання об'єктів інтелектуальної власності. Основною проблемою при оцінюванні висновків СЕОІВ є вироблення однакових і досить визначених критеріїв.

09.01—02.07.829.

343.983 *Шевченко В.* Про ідентифікаційні та діагностичні задачі, що вирішуються при проведенні судової експертизи відео- та звукозапису // Юридичний журнал. — 2006. — № 10. — С. 54—58.

Визначено завдання та методики дослідження звукових слідів з метою ідентифікації та діагностики об'єктів дослідження (носіїв звукової інформації, відео- та аудіо-магнітофонів, диктофонів). Викладено міркування вітчизняних та зарубіжних учених-криміналістів з огляду на дане питання.

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.01—02.07.830.

347.965 *Ведищев Н. П.* Ошибки правосудия и их устранение (из досье адвоката): Монография. М.: Юрлитинформ, 2006. 568 с.

Автор монографии является активно практикующим адвокатом. В работе, на большом количестве примеров из собственной адвокатской практики, подвергнуты анализу наиболее характерные ошибки, которые допускаются на практике следователями и судьями при расследовании и рассмотрении уголовных дел. В среде коллег-адвокатов сложилось устойчивое мнение о том, что обращение с жалобами в надзорные инстанции есть не что иное, как формальность, поскольку реальных надежд на изменение в этих инстанциях уже вступившего в законную силу приговора нет. Указанной работой автор пытается доказать обратное. Специфика данного издания заключается в том, что в нем приводится анализ уголовных дел примерно за последние 15 лет работы на посту правозащитника, с которым автор вынужден был дойти до Верховного Суда РФ, обжалуя состоявшиеся судебные решения в надзорном порядке, и по которым в дальнейшем судом надзорной инстанции принимались положительные решения. Материалы в книге расположены в соответствии со структурой Уголовного и Уголовно-процессуального кодексов РФ. Издание полезно адвокатам, работникам правоохранительных органов, судьям, другим практическим работникам, специализирующимся в области уголовного права и процесса. Книга может быть использована в учебном процессе преподавателями и слушателями соответствующих образовательных учреждений в качестве учебно-практического пособия.

10.01—02.07.831.

343.195(470)(075.8) Суд присяжных: квалификация преступлений и процедура рассмотрения дел: Науч.-практ. пособие / Под ред. А. В. Галаховой. — М.: НОРМА, 2006. — 560 с.

Пособие посвящено юридическому анализу преступлений, которые в соответствии со ст. 31 УПК РФ рассматривают суды с участием присяжных заседателей. В работе использованы действующие нормативные правовые акты, постановления Пленума Верховного Суда РФ (РСФСР, СССР), судебная практика. Приведены данные о судимости за эти преступления (1997—2004), полученные в Судебном департаменте при Верховном Суде РФ. Предназначено для судей, прокуроров, следователей, дознавателей, адвокатов, преподавателей юридических вузов, студентов и аспирантов.

Автореферати

10.01—02.07.832.

347.962 *Овчаренко О. М.* Доступность правосудия та гарантії його реалізації: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено сутність та зміст доступності як принципу організації й діяльності судової влади, удосконалено систему гарантій її забезпечення. Зміст доступності правосуддя розкривається через сукупність її елементів (правових, соціальних та економічних). Обґрунтовано класифікацію видів доступності правосуддя на формальну і реальну відповідно до співвідношення нормативного закріплення цього принципу та практики його реалізації. Аналізується широкий спектр міжнародно-правових актів, на підставі чого визначено критерії доступності правосуддя. Право на доступ до суду розглядається як процесуальне право-гарантія, закріплене в чинному законодавстві. Запропоновано модель судового устрою, яка відповідає зазначеним критеріям. Детально розглядаються проблеми, з якими зустрічається пересічний громадянин під час звернення до суду, рекомендуються шляхи їх вирішення.

Статті

10.01—02.07.833.

347.97/99(477) *Андрейцев В.* Конституційно-правові аспекти судово-правової системи // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 1. — С. 16—24.

Стаття складається з двох частин. У першій з них автор наголошує на потребі подальшого дослідження і методологічного та прагматичного висвітлення сучасної юриспруденції з огляду на функціонування окремих підсистем правової України, зокрема судової системи, її співвідношення з категорією судової влади, системою правосуддя, юстиції, судочинства тощо. У другій частині привертають увагу підходи, викладені в проекті Закону України про судовий лад, які мають дещо обмежений характер щодо організаційних форм суддівського самоврядування порівняно зі ст. 104 чинного Закону України про судоустрій від 7 лютого 2002 р.

10.01—02.07.834.

347.962:174(477) *Дурасова Ю. В.* Етичні аспекти роботи судді під час судового засідання // Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. — Запоріжжя, 2006. — № 1. — С. 64—69.

Наводиться узагальнення морально-етичних якостей судді (та осіб, що претендують на зайняття посади судді) під час ведення судового засідання, відповідність поведінки суддів нормам

Кодексу професійної етики, ефективність розвитку судової реформи в Україні у зв'язку з виконанням вимог щодо морально-етичних якостей суддів та осіб, що претендують на посаду судді.

10.01—02.07.835.

347.962(477) *Дурасова Ю. В.* Трудова діяльність судді: морально-етичні аспекти професії // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 28. — С. 319—324.

Зазначено, що судді як суб'єкти трудових правовідносин мають певні відмінності укладання трудового договору в порівнянні з іншими працівникам. Досліджено врегулювання трудових правовідносин з суддею. Проаналізовано норми законодавства: Конституцію України, закони України «Про статус суддів», «Про судоустрій України», «Про державну службу», Кодекс законів про працю, кодекс професійної етики судді. Звернуто увагу на морально-етичну проблему, пов'язану не тільки з трудовим, але й процесуальним законодавством. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що Україна удосконалює трудові правовідносини з суддею, виводячи на певний рівень морально-етичні якості судді чи особи, яка претендує на посаду судді.

10.01—02.07.836.

347.962:342.9(430) *Мельник Р.* Склад і основи правового становища суддів адміністративних судів Німеччини // Право України. 2006. № 12. — С. 120—123.

Визначено перспективи та напрями використання зарубіжного досвіду в Україні. Розглянуто сучасні досягнення науки і практики в Німеччині з метою використання його в Україні. Проаналізовано Закон Німеччини «Про адміністративні суди», який закріплює правовий статус суддів адміністративних судів, окреслює систему суддівських посад в адміністративних судах.

10.01—02.07.837.

347.962(477) *Назаров І.* Новий етап на шляху розвитку суддівського самоврядування в Україні // Юридична Україна. — 2006. — № 11. — С. 83—86.

Уточнено перелік органів суддівського самоврядування, їх завдання та компетенцію, порядок їх взаємодії з іншими державними органами і посадовими особами під час організаційного забезпечення судової влади. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення регулювання діяльності суддівського самоврядування; щодо визначення основних понять, які стосуються функціонування суддівського самоврядування; щодо створення умов для адаптації законодавства України у сфері розвитку суддівського самоврядування до європейських стандартів.

10.01—02.07.838.

174:347.962(477) *Подкопаяв С.* Етичні засади суддівської поведінки: проблеми нормативного

регулювання // Юридичний журнал. 2006. № 12. С. 21—27.

Визначено сучасний стан регулювання етичних засад судочинства в Україні. Розглянуто міжнародні стандарти регламентації етичних вимог до суддів та перспективи їх застосування в Україні. Виокремлено основні проблеми в регламентації етичних вимог до поведінки суддів. Підкреслено про нагальну потребу імплементації «Кодексу професійної етики судді» у практику діяльності суддів.

10.01—02.07.839.

347.962 *Прошутя І. Д.* Порядок і принципи функціонування кваліфікаційних комісій суддів // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2006. — № 9. — С. 98—106.

Здійснено аналіз теоретичних і практичних питань, пов'язаних із організацією діяльності кваліфікаційних комісій суддів. Вивчено процедуру формування кваліфікаційних комісій суддів та принципів, які покладені в її основу. Розроблено напрями щодо удосконалення процедури формування кваліфікаційних комісій суддів.

10.01—02.07.840.

347.991(477) *Сердюк В.* До питання про функції Верховного Суду України // Юридична Україна. 2006. № 9. С. 94—101.

Висвітлено різні наукові точки зору щодо визначення функцій, які виконує судова складова влади взагалі і Верховний Суд України зокрема. Здійснено аналіз визначених функцій Верховного Суду України та форм їх реалізації, обґрунтовано точне значення цих вихідних понять. Визначено чіткі критерії, які дозволяють віднести окремі види судової діяльності до таких категорій, як функція і форма. Запропоновано загальну класифікацію за такими критеріями: за об'єктами правосуддя — здійснення правосуддя у цивільних, адміністративних, господарських, кримінальних справах; за формами здійснення правосуддя — цивільне, адміністративне, господарське, кримінальне судочинство; за засобами правосуддя.

10.01—02.07.841.

347.991(477) *Сердюк В.* Представництво інтересів Верховного Суду України в інших державних органах // Юридична Україна. 2007. — № 2. — С. 92—98.

З'ясовано правову природу інституту представництва інтересів Верховного Суду України в парламенті й уряді та доцільність запровадження постійного представництва Верховного Суду України у Верховній Раді України і Кабінеті Міністрів України. Інститут представництва Верховного Суду розглянуто як гарант запровадження чітких правил гри, досягнення і дотримання компромісних рішень, зняття з порядку денного радикальних гасел і вимог, а також консолідації необхідного для цього інтелектуального та організаційного потенціалу.

10.01–02.07.842.

347.97/99:347.962(470) *Смотров С. В.* Развитие судебной системы как гарантия независимости судей // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 94–96.

Подчеркнута необходимость дальнейшего рассмотрения существующей концепции развития судебной системы, в основе которой должны лежать идеи усиления роли государства в сфере защиты прав и интересов граждан и юридических лиц. Представлены некоторые предложения по совершенствованию законодательства, закрепляющего принцип независимости судей и подчинения их только Конституции РФ и федеральному закону.

10.01–02.07.843.

342.56(477) *Фрицкий Ю. О.* Особенности функционирования судебной власти как отдельной ветви государственной власти в Украине // Актуальные проблемы держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. С. 271–278.

Проаналізовано джерела, які стосуються визначення сутності судової влади. Вказується на односторонність висвітлення її змісту, оскільки не розкривається її характеристика як окремої гілки державної влади. Обґрунтовано дві основні складові судової влади: її незалежність по відношенню до двох інших гілок державної влади та її спроможність контролювати виконавчу владу. З'ясовується місце судової влади у системі органів державної влади України, закріплене у ст. 6 Конституції. Звернуто увагу на вирішення проблем, пов'язаних з утворенням суду присяжних. Запропоновано утворення в Україні такої організації судоустрою, за якої у сполученні з присяжними обрання професійних суддів загальної юрисдикції здійснювалося б безпосередньо народом (зокрема, населенням відповідних територіальних громад) виключно з числа провідних адвокатів, практикуючих не менш як п'ятнадцять років, що дозволило б країні сформувати дійсно належне і справедливе правосуддя.

10.01–02.07.844.

347.97/99.001.73(477) *Штогун С.* Модельні суди: завдання, проблеми та перспективи // Право України. — 2006. — № 11. — С. 62–65.

Приділено увагу щодо збільшення мережі модельних судів як однієї з умов успішного реформування організації діяльності суб'єктів судової влади в Україні. Визначено поняття «модельний суд», розглянуто принципи, на яких базується організація роботи модельного суду.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.01–02.07.845.

347.963(477)(075.8) *Сухонос В. В., Звірко О. Є., Грицаєнко Л. Р.* Прокуратура України в схемах, таблицях і діаграмах: Навч. посіб. / За заг. ред. В. В. Сухоноса. — Суми: Унів. кн., 2006. — 256 с.

У навчальному посібнику в схематичній формі викладено принципи організації і діяльності органів прокуратури України, охарактеризовано їх структуру, функції, а також основні повноваження прокурорів різних рівнів та висвітлено інші питання, необхідні для набуття знань щодо організаційно-правового статусу прокуратури. Посібник розрахований на викладачів і студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів юридичного профілю, практиків органів прокуратури та всіх, хто бажає підвищити рівень правових знань.

Автореферати

10.01–02.07.846.

347.963 *Толочко Я. М.* Прокурорський нагляд за додержанням законів при розслідуванні злочинів проти довкілля: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджується проблема прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство у справах про злочин проти довкілля. Розкривається правова природа, об'єкт, предмет і правові основи прокурорського нагляду на досудовому слідстві, завдання та повноваження прокурора. Розроблено тактику і методику прокурорсько-наглядової діяльності у справах про злочин проти довкілля; запропоновано шляхи оптимізації та критерії оцінки ефективності прокурорського нагляду на досудовому провадженні. На цій підставі сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

Статті

10.01–02.07.847.

347.963 *Бурбика М. М.* Сутність та система професійного навчання персоналу органів прокуратури // Наше право. — 2007. — № 1. С. 66–71.

Проаналізовано методологічні та організаційні засади професійного навчання персоналу органів внутрішніх справ. Визначено мету, вимоги, завдання та перспективні форми професійного навчання персоналу органів прокуратури. Розглянуто негативні причини службової діяльності робітників органів прокуратури. Запропоновано можливі варіанти їх усунення шляхом

реформування та внесенням змін до чинного законодавства.

10.01—02.07.848.

341.3 *Війтев Ю.* Органи військової прокуратури на захисті прав і свобод громадян, державних та публічних інтересів // Вісник Академії прокуратури України. 2007. № 3. С. 102—106.

Висвітлено діяльність органів військової прокуратури як самостійного, особливого виду спеціалізованої прокуратури, призначеної, окрім розслідування злочинів, забезпечувати дотримання законності у військових частинах та установах, підтримання державного обвинувачення, представництво інтересів громадян та держави у судах.

10.01—02.07.849.

347.963 *Говоруха М.* Місце і роль прокуратури у виконавчому провадженні // Вісник прокуратури. — 2006. — № 10. — С. 51—58.

Розглянуто питання щодо виділення окремих засад діяльності прокурора у виконавчому провадженні. Визначено тенденції правового регулювання виконавчого провадження відносно забезпечення законності та захисту прав його учасників. Окреслено недоліки чинного законодавства та способи їх усунення.

10.01—02.07.850.

347.963.001.73(477) *Государський В. Ф.* До питання реформування судової гілки влади (міркування і пропозиції) // Наше право. — 2006. — № 4. — С. 15—17.

Розглянуто поняття функцій прокуратури. Проаналізовано питання щодо їх реформування в сучасних умовах. Надано класифікацію основних функцій прокуратури.

10.01—02.07.851.

347.963(477) *Грицаєнко Л.* Конституційно-правовий статус прокуратури України // Вісник прокуратури. 2007. № 1. С. 24—34.

Визначено роль та вплив органів прокуратури в боротьбі зі злочинністю і забезпеченні законності. Розглянуто можливі шляхи підвищення ефективності діяльності органів прокуратури та її конституційно-правового статусу в історичному, науковому та міжнародному аспектах. Обґрунтовано подальшу роль прокуратури в побудові правової держави, враховуючи її конституційно-правовий статус і беручи до уваги ті умови, в яких вона здійснює свою діяльність.

10.01—02.07.852.

347.963 *Ерґашев Е. Р.* Понятие и система принципов прокурорского надзорно-охранительного права // Адвокатская практика. 2007. № 1. С. 10—14.

Исследуется вопрос о системе принципов прокурорского надзорно-охранительного права, состоящей из четырех звеньев. Отмечена взаимосвязь принципов прокурорского надзорно-ох-

ранительного права и необходимость их согласования с принципами других отраслей права. В зависимости от сферы распространения рассмотрены общеправовые, межотраслевые, отраслевые принципы, а также принципы институтов права.

10.01—02.07.853.

347.963(477) *Клименко В. Ф.* Особенности прокурорского надзора за соблюдением закона Украины «О борьбе с коррупцией» // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 28. С. 236—243.

Рассмотрены особенности прокурорского надзора: нормативно-правовая база; субъекты коррупционных правонарушений; определение и содержание коррупции и коррупционных действий и других правонарушений, связанных с коррупцией. Отмечены органы, ведущие борьбу с коррупцией, виды и сроки привлечения к ответственности за совершение коррупционных правонарушений. Предложена методика проведения прокурорских проверок.

10.01—02.07.854.

347.963 *Клімов О. О.* До питання про функції прокуратури // Наше право. — 2006. — № 4. — С. 35—39.

Визначено сутність функцій прокуратури, надано їх класифікацію. Проаналізовано реформування їх в сучасних умовах, що є суттєвою передумовою забезпечення правоохоронної ролі прокуратури в житті суспільства. Розглянуто питання щодо перехідних функцій прокуратури прокурорський нагляд за додержанням і застосуванням законів і розслідування злочинів.

10.01—02.07.855.

347.963(477) *Ковальова Я.* Проблемні аспекти відмови державного обвинувача від обвинувачення // Вісник Академії прокуратури України. 2007. № 1. С. 112—115.

Розглянуто проблемні питання, пов'язані з відмовою державного обвинувача від обвинувачення в суді. Аналізується природа процесуальних відносин, що виникають між прокурором, який затверджував обвинувальний висновок, і державним обвинувачем. Пропонується удосконалити процесуальне законодавство.

10.01—02.07.856.

347.963(477) *Копетюк М.* Актуальні питання вдосконалення прокурорського нагляду за додержанням кримінально-виконавчого законодавства // Юридична Україна. 2006. № 10. — С. 75—79.

Охарактеризовано наглядові повноваження прокурора відповідно до ст. ст. 44 та 45 гл. 4 розд. 3 Закону України «Про прокуратуру». Досліджено предмет та об'єкти нагляду за додержанням кримінально-виконавчого законодавства. Надано коментар щодо визначення форм прокурорського реагування.

10.01—02.07.857.

343.163 *Коптяева О.* Роль прокуратуры в обеспечении юридической помощи осужденным // *Законность.* 2006. № 12. С. 31—33.

По мнению автора статьи, из числа правоохранительных органов, оказывающих юридическую помощь осужденным, прежде всего должна быть выделена прокуратура. Рассмотрено правозащитное предназначение прокуратуры осуществляемый ею надзор за соблюдением прав и свобод человека и гражданина и как его составная часть — надзор за исполнением законов администрацией органов и учреждений, исполняющих наказание и назначаемые судом меры принудительного характера, а также содержания задержанных и заключенных под стражу.

10.01—02.07.858.

347.963 *Косюта М.* Деякі проблеми забезпечення незалежності прокуратури у відносинах з іншими органами публічної влади // *Вісник Академії прокуратури України.* — 2007. — № 3. — С. 18—21.

Проаналізовано законодавство України щодо такого актуального питання, як забезпечення незалежності органів прокуратури, особливо на місцях, від інших владних структур, від органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

10.01—02.07.859.

347.963 *Косюта М. В.* Перспективи правового регулювання статусу прокуратури // *Право, держава, духовність: Шляхи розвитку та взаємодії: Тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. ОНЮА «Право, держава, духовність: шляхи розвитку та взаємодії».* Одеса, 3 верес. 2006 р. / Відп. ред.: Ю. М. Оборотов, Г. І. Чанишева; ОНЮА. — О., 2006. — С. 22—24.

Відзначено характерні риси прокурорської системи, що докорінно відрізняють її від інших державних структур. Доведено, що прокурорська система фактично може розглядатися як самостійна гілка державної влади.

10.01—02.07.860.

343.163(477) *Крючко Ю., Червякова О.* Участь прокурора у розгляді справ про корупційні правопорушення // *Вісник прокуратури.* 2006. № 10. С. 78—82.

Досконало розглянуто діяльність прокурора щодо забезпечення законності при розгляді судом справ про корупційні правопорушення, яка сприяє запобіганню та припиненню корупційних проявів, поновленню законних прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, усуненню наслідків корупційних діянь та є одним із чинників забезпечення законності у правозастосовній діяльності правоохоронних органів та суду при виконанні Закону України «Про боротьбу з корупцією». Доведено, що за характером покладеної на прокуратуру функції у виконавчому провадженні повноваження прокурора необхідно роз-

глядати як наглядові, або як представницькі, або як координаційні.

10.01—02.07.861.

347.963(470) *Лукоянов Д.* Место прокуратуры в государственном механизме // *Законность.* 2006. № 11. С. 54—56.

Представлено многообразие мнений, существующих в юридической литературе по поводу места прокуратуры в государственном механизме. Рассмотрена правовая природа прокуратуры и доказано, что прокуратура представляет собой самостоятельную структуру в государственном механизме и нет необходимости относить ее к той или иной ветви власти. Предложено включить в Конституцию РФ отдельную главу, посвященную ее деятельности, в которой должны быть указаны ее назначение, функции и объекты надзора.

10.01—02.07.862.

347.963:351.824.11(470) *Макушенко Е.* Предмет прокурорского надзора за исполнением законов о тарификации услуг ЖКХ // *Законность.* 2006. № 9. С. 8—11.

Сделан анализ предмета прокурорского надзора в рассматриваемой сфере правовых отношений. Подчеркнуто о прокурорской практике по правонарушениям и преступлениям при установлении тарифов в сфере ЖКХ. Выделен предмет надзора, который включает правовые акты органов местного самоуправления в той мере, в какой они касаются сферы ЖКХ и деятельности органов местного самоуправления в этой сфере.

10.01—02.07.863.

347.963(477) *Мамедов Г.* Щодо оптимального варіанта закріплення функцій прокуратури // *Вісник прокуратури.* 2007. № 2. С. 67—70.

Проаналізовано питання, пов'язане з функціональною моделлю прокуратури — оптимальний варіант порядку закріплення функцій прокуратури. Здійснено аналіз накопиченого досвіду інших країн з приводу цього питання. Визначено перспективи та напрями використання його в Україні.

10.01—02.07.864.

347.963 *Мироненко Т. Є.* Сутність та поняття управління взаємодією органів прокуратури з громадськістю // *Наше право.* 2006. № 3. — С. 33—38.

Надано авторське визначення сутності та поняття управління взаємодією органів прокуратури з громадськістю. Виділено соціальне, технічне і біологічне управління. Охарактеризовано компоненти управлінської системи: суб'єкт управління; об'єкт управління; керуючий вплив; зворотні зв'язки. Розкрито зміст поняття державного управління в широкому та вузькому тлумаченні.

10.01—02.07.865.

347.963 *Мироненко Т. Є.* Функції та методи управління взаємодією органів прокуратури

з громадськістю // Наше право. 2006. № 4. С. 18–21.

Розглянуто функції та методи управління взаємодією органів прокуратури з громадськістю. Наведено класифікацію функцій управлінської діяльності за найбільш узагальнюючим критерієм за цільовою орієнтацією функцій на забезпечення практично значущих потреб, які притаманні кожному керованому об'єкту.

10.01–02.07.866.

347.963:343.9 *Мірошниченко С.* Організація діяльності прокуратури із запобігання організованим злочинності // Право України. 2006. № 11. С. 70–73.

Вивчено актуальні питання інформаційно-аналітичного забезпечення запобіжної діяльності органів прокуратури щодо організованої злочинності. Запропоновано класифікацію інформації, необхідної для ефективного функціонування системи запобігання. Досліджено та розкрито зміст інформаційного забезпечення запобіжної діяльності. Запропоновано інтенсифікувати весь комплекс наукових досліджень проблематики організованої злочинності, удосконалити практику використання у практичній роботі та наукових дослідженнях результатів, одержаних у різних галузях науки.

10.01–02.07.867.

347.963:351.81(470) *Мотин Д. М.* Принципы организации и деятельности транспортной прокуратуры // Современное право. 2006. № 9. — С. 97–104.

Представлена система принципов организации и деятельности транспортной прокуратуры. Подробно проанализированы принципы: законности; единства и централизации органов прокуратуры; единоначалия; независимости органов прокуратуры при осуществлении своей деятельности от федеральных органов государственной власти, органов государственной власти субъектов Федерации, органов местного самоуправления и общественных объединений; гласности; взаимодействия прокуратуры с иными государственными органами, общественными объединениями и трудовыми коллективами; деполитизированности организации и деятельности органов прокуратуры.

10.01–02.07.868.

347.963(477) *Назаров І.* Прокуратура України на шляху до європейських стандартів // Право України. 2007. № 2. С. 85–88.

Європейська модель прокуратури це обмеження функцій прокурорів переважно кримінальним переслідуванням від імені держави. Показано розвиток європейської моделі прокуратури, як одного із зобов'язань, перелічених у Висновку Парламентської Асамблеї № 190 (1995) в момент вступу України до Ради Європи. Визначено загальні вимоги до прокурорів країн членів Ради Європи на шляху реформування прокурорських систем.

10.01–02.07.869.

347.963(477) *Насвіщук Л.* Участь прокурора у цивільному, господарському та адміністративному судочинстві // Юридичний радник. 2006. — № 6. — С. 15–18.

Досконало розглянуто процесуальні форми діяльності прокурора в цивільному, господарському і адміністративному судочинстві, виходячи із положень Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, які регулюють питання участі прокурора у здійсненні правосуддя.

10.01–02.07.870.

347.963(477) *Ніндіпова В.* Нагляд за додержанням законів органами, які провадять оперативно-розшукову діяльність // Вісник прокуратури. 2007. № 2. С. 52–60.

У державному механізмі України прокуратура є самостійним інститутом, який реалізує покладені на нього Конституцією та законами України функції. Саме функції прокуратури є основним елементом цього конституційно-правового інституту. Комплексно досліджено особливості нагляду за додержанням законів органами, які провадять оперативно-розшукову діяльність. Виявлено недоліки правового врегулювання та практики застосування наглядових повноважень прокурора. Обґрунтовано пропозиції щодо підвищення ефективності нагляду та поліпшення його правового забезпечення.

10.01–02.07.871.

347.963(470) *Осипян С.* Функции прокуратуры и предмет надзора // Законность. 2006. № 12. — С. 9–11.

Рассмотрены три базовые функции прокуратуры, которые должны быть четко обозначены в Законе о прокуратуре: функция надзора за соблюдением Конституции и законов; функция уголовного преследования в ходе уголовного судопроизводства; функция поддержания государственного обвинения в судебном разбирательстве и участия прокурора в суде. Раскрыта проблема расширения пределов прокурорского надзора в осуществлении надзора за нормативными указами президента РФ и нормативными постановлениями правительства РФ.

10.01–02.07.872.

347.963(477) *Останчук В.* Правовий статус прокурора: сутність і проблеми удосконалення // Вісник Академії прокуратури України. — 2007. № 1. С. 16–24.

Розглянуто проблеми удосконалення правового статусу прокурора. Підкреслено, що першим етапом на цьому шляху має бути нормативне закріплення відповідних положень у розділі «Служба в органах прокуратури» нової редакції Закону України «Про прокуратуру».

10.01—02.07.873.

347.965(470) *Пилипенко Ю. С.* Некоторые аспекты взаимоотношений адвокатов с правоохранительными органами и судом // *Адвокатская практика*. — 2007. — № 2. — С. 16—22.

Рассмотрена проблема взаимоотношений стороны защиты с правоохранительными органами и судом. Представлены методические рекомендации Совета Федеральной палаты РФ, выработанные на основе анализа, систематизации, обобщения наиболее распространенных нарушений во взаимоотношениях адвокатов с правоохранительными органами и судом, которые в какой-то степени дают ответ на вопрос, что делать, если попираются права и интересы адвоката.

10.01—02.07.874.

347.963:349.42 *Пишньов Д. І.* Деякі аспекти діяльності прокуратури і органів контролю в аграрному секторі // *Наше право*. 2007. № 1. С. 72—76.

Досліджуються питання про співвідношення прокурорського нагляду і контролю в аграрному секторі. Розглянуто умови ефективності контролю; фактори, що сприяють його належному проведенню; причини, які впливають на діяльність контрольно-ревізійного апарату і слабку реалізацію ним своїх повноважень. Визначено шляхи вдосконалення контролю в аграрному секторі, проаналізовано важливі напрямки, що поєднують зусилля прокуратури і контролюючих установ.

10.01—02.07.875.

347.963(477) *Попович Є.* Щодо визначення мети та завдань органів прокуратури // *Вісник прокуратури*. 2007. № 2. С. 61—66.

На підставі аналізу конституційних та законодавчих положень і теоретичних підходів до проблематики цілепокладання визначено мету та завдання органів прокуратури в сучасних умовах розвитку української державності. Проаналізовано основні блоки мети органів прокуратури: всебічна захищеність прав і свобод людини та громадянина; верховенство законності у діяльності всіх державних та недержавних органів, установ, підприємств та організацій, а також громадян на території України; всебічна захищеність охоронюваних законом інтересів держави та суспільства. Запропоновано визначення завдань органів прокуратури.

10.01—02.07.876.

347.963:347.736 *Радько О.* Повноваження прокурора у справах про банкрутство // *Вісник прокуратури*. 2006. № 12. С. 19—26.

Розглянуто питання участі прокурора та його повноваження у справі про банкрутство. Виділено та проаналізовано дві основні форми участі прокурора у справах про банкрутство: порушення судового процесу у справі та вступ у справу на будь-якій стадії її розгляду. Наведено недоліки законодавчого регулювання та прак-

тичного застосування повноважень органів прокуратури.

10.01—02.07.877.

347.963(477) *Руденко М., Дунас Т.* Форми представництва прокурора у цивільному процесі // *Юридичний журнал*. 2006. № 10. С. 47—53.

Обґрунтовано відкрити можливість доступу прокурора до правосуддя на будь-якій стадії розгляду цивільної справи, право звертатися до суду з метою захисту інтересів громадян і держави на будь-якій стадії судового розгляду і виключно на власний розсуд. Висвітлено різні наукові точки зору щодо вирішення питання про форми представництва прокуратурою інтересів громадянина і держави в суді. Проаналізовано дві основні форми представництва прокурора в цивільному процесі, закріплені Цивільно-процесуальним кодексом України. Розглянуто обов'язкову участь прокурора в цивільному процесі та участь прокурора у виконавчому провадженні.

10.01—02.07.878

347.963 *Середа Г.* Теоретичні аспекти прокурорського нагляду за додержанням законів при здійсненні оперативно-розшукової діяльності // *Вісник Академії прокуратури України*. — 2007. — № 1. — С. 5—11.

Висвітлено правову природу, об'єкт, предмет, мету, завдання і повноваження прокурора щодо забезпечення заходами прокурорського нагляду прав людини при здійсненні оперативно-розшукової діяльності. Залежно від вирішення певних завдань, проаналізовано три основні напрями сутності оперативно-розшукової діяльності: пошуковий, розвідувальний, контррозвідувальний.

10.01—02.07.879.

347.963 *Сопин В.* Личная безопасность прокурорских работников // *Законность*. 2006. № 10. С. 47—49.

Рассмотрена проблема личной безопасности прокурорских работников. Отмечено о приобретении в индивидуальном порядке прокурорскими работниками наиболее эффективного на сегодняшний день несмертельного оружия самообороны, которое можно постоянно носить с собой. Таким оружием является огнестрельное бесствольное оружие отечественного производства с патронами травматического и светозвукового действия. По мнению автора, такое оружие самообороны вполне способно обеспечить личную безопасность прокурорского работника.

10.01—02.07.880.

343.8(470) *Страхов А. В.* Предварительное следствие по уголовным делам о пенитенциарных преступлениях: постановка проблемы // *Российский следователь*. 2007. № 1. С. 2—3.

Рассмотрены следственные подразделения органов прокуратуры. Отмечено, что согласно ст. 31 Федерального закона «О прокуратуре

Российской Федерации» органы прокуратуры, осуществляя уголовное преследование, призваны проводить расследование по делам о преступлениях, отнесенных уголовно-процессуальным законодательством Российской Федерации к их компетенции.

10.01—02.07.881.

347.963:351.777 *Таранушич С. В.* Місце та роль прокуратури у структурі державних органів, які виконують природоохоронні функції // *Наше право.* — 2006. — № 4. — С. 22—26.

Визначено особливості прокурорської влади, з'ясовано місце і роль прокуратури в системі державних органів влади, виконуючих функції охорони природи. Подано класифікацію природоохоронних органів, сформульовано поняття природоохоронної прокуратури. Обґрунтовано значення органів прокуратури у сфері охорони природи. Вироблено конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення теоретико-правових засад з досліджуваних питань.

10.01—02.07.882.

347.963:004(477) *Цимбалюк В.* Роль правової інформатики у модернізації прокуратури України // *Право України.* 2006. № 11. С. 73—77.

Визначено роль правової інформатики у модернізації прокуратури України як наукової проблеми. Теоретично обґрунтовано практичні заходи, спрямовані на підвищення ролі інформатики у модернізації діяльності органів прокуратури України, на організаційно-правове стимулювання підвищення рівня інформаційної культури в органах прокуратури.

10.01—02.07.883.

347.963(470) *Черепанов М. М.* Принцип равенства всех перед законом в деятельности органов российской прокуратуры // *Вопросы гуманитарных наук.* — 2007. — № 2. — С. 238—240.

В статье подчеркнуто, что рассматриваемый принцип прямо касается прокуратуры прокурор должен руководствоваться равенством всех перед законом, что является достаточно важным и значимым для отрасли прокурорского надзора. В связи с этим предложено внести в статью 4 действующего Федерального закона «О прокуратуре Российской Федерации» дополнение, а именно: включить в ее содержание рассматриваемый принцип как один из принципов организации и деятельности российской прокуратуры.

10.01—02.07.884.

347.963 *Шобухин В.* Юридическое образование работников прокуратуры // *Законность.* — 2006. — № 6. — С. 35—37.

Рассматривается вопрос о профессиональной целевой подготовке специалистов для службы в государственных органах, деятельность которых связана с выполнением важных государственных задач по обеспечению верховенства закона, защиты прав, свобод и законных интересов

граждан. Одним из таких государственных органов является прокуратура.

10.01—02.07.885.

347.963 *Юхно А. О.* Проблемні питання вдосконалення прокурорського нагляду щодо забезпечення захисту прав неповнолітніх // *Південноукраїнський правничий часопис.* 2006. № 1. С. 116—121.

Висловлено проблемні питання вдосконалення прокурорського нагляду щодо забезпечення захисту прав неповнолітніх, профілактики насильницьких злочинів у сім'ї та пошуку шляхів їх вирішення. Зазначено про необхідність створення дієвого механізму забезпечення захисту прав і свобод неповнолітніх, його нормативно-правове та інформаційне забезпечення. Відмічено заходи прокурорського реагування, спрямовані на захист прав неповнолітніх.

10.01—02.07.886.

347.963(477) *Якимчук М. К.* Порядок призначення і звільнення Генерального прокурора України як гарантія реалізації принципу незалежності прокуратури // *Кримінальне право України: теорія і практика.* 2006. № 10. С. 18—23.

Проаналізовано проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України», зокрема частину призначення і звільнення Генерального прокурора України. Досконало розглянуто основні аспекти процедури призначення і звільнення Генерального прокурора України. Відмічено незалежність Прокуратури України та її взаємодію із судовою владою. Викладено процедуру призначення Генерального прокурора України, визначено вимоги до кандидата на посаду Генерального прокурора України. Зазначено про можливості перепризначення Генерального прокурора України, термін повноважень його. Розглянуто підстави щодо припинення повноважень та дострокового припинення повноважень Генерального прокурора України.

АДВОКАТУРА

Книги

10.01—02.07.887.

347.965(470) *Адвокат: Навыки профессионального мастерства /* Под ред. Л. А. Воскобитовой, Л. П. Лукьяновой, Л. П. Михайловой. М.: Волтерс Клувер, 2006. 592 с.

Предлагаемая книга — одна из немногих, посвященных практическим навыкам юриста. В ней читатель найдет материал о проведении первой встречи с доверителем и его интервьюировании, об организации и проведении консультирования, об анализе дела и выработке позиции, о проведении допроса и работе с иными доказательствами, о выступлении в суде и судебных прениях. Впервые как о профессиональных

навыках в ней говорится о заключении соглашения с доверителем и о ведении адвокатского досье. Как составляющая профессионального мастерства адвоката рассматривается юридическая техника и навыки работы с процессуальными документами в гражданском и уголовном процессе, освещены вопросы альтернативного разрешения споров и профессиональной этики. Данная книга предназначена для адвокатов и иных практикующих юристов, студентов и преподавателей юридических вузов, юрисконсультов и юристов правозащитных организаций.

10.01—02.07.888.

347.965(470)(075/8) Адвокатская деятельность и адвокатура в России. Введение в специальность. Ч. 1: Учебник / Под ред. И. Л. Трунова. — М.: Эксмо, 2006. — 560 с.

Учебник подготовлен ведущими учеными-правоведами, в числе которых руководители адвокатского сообщества, и допущен Учебно-методическим объединением высших учебных заведений по юридическому образованию России для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности 021100 «Юриспруденция». В учебнике раскрываются основные понятия, значение адвокатской деятельности и ее задачи, история российской адвокатуры, взаимоотношения государства и института адвокатуры, правовые основы и организационные формы деятельности адвокатов, их права и обязанности, проблемы соблюдения профессиональной этики. Особое внимание уделяется вопросам организации оказания юридической помощи, страхования риска ответственности адвоката, налогообложения. Издание дает детальную характеристику органов управления адвокатуры, показывает опыт адвокатской деятельности в России и в ряде развитых зарубежных стран. Адресуется студентам, аспирантам, докторантам, преподавателям юридических вузов, адвокатам, работникам правоохранительных органов.

10.01—02.07.889.

347.965(477)(094.1) Адвокатська діяльність в Україні: Нормативна база. — К.: КНТ, 2006. — 132 с.

У збірнику подано законодавство, що регламентує адвокатську діяльність в Україні (зі змінами та доповненнями станом на 2 березня 2006 р.).

10.01—02.07.890.

347.965(470)(075.8) Адвокатура в России: Учеб. для вузов. / Под ред. Л. А. Демидовой, В. И. Сергеева. 3-е изд., стереотип. М.: ЗАО Юстицинформ, 2006. — 576 с.

Предлагаемый учебник отражает новые веяния в науке адвокатуры, выражающие современный взгляд на права человека и тех, кто призван отстаивать его интересы. Предназначен для преподавателей, аспирантов и студентов юридических факультетов и вузов, в которых осуществляется преподавание дисциплины «Адвокатура».

Он может быть использован адвокатами, юристами организаций, работниками правоохранительных органов и судьями. Учебник рассчитан также на широкий круг лиц. Интересующихся вопросами адвокатской деятельности.

10.01—02.07.891.

347.965(470) Баранов Д. П. Адвокатское право (адвокатская деятельность и адвокатура в России): Учеб. для вузов. М.: Наука и пресс, 2006. — 368 с.

Учебник освещает проблемы адвокатской деятельности и адвокатуры в России, ее историческое развитие, принципы деятельности и организации. Рассматриваются основы ораторского искусства и этические основы профессии адвоката, методы адвокатского расследования. Изложены стандарты работы адвокатов по конкретным категориям дел, даны практические рекомендации по участию адвоката во всех видах судопроизводства, научно обосновано выделение адвокатского права в самостоятельную комплексную отрасль российского права. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов и факультетов, научных работников, адвокатов, сотрудников правоохранительных органов, а также всех, кто интересуется работой адвокатов и деятельностью адвокатуры в России.

10.01—02.07.892.

347.965(035) Данилов Е. П. Настольная книга адвоката: Комментарии. Судебная и адвокатская практика. Образцы документов. Справочные материалы. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: КНОРУС, 2006. — 784 с.

Справочник наряду с исчерпывающей подборкой процессуальных документов, снабженных комментариями, содержит разъяснения порядка и особенностей подготовки и участия адвоката в защите интересов клиента по различным категориям дел. Приводятся многочисленные примеры из судебной практики с ссылками на соответствующие законодательные и нормативные акты. В 3-м издании учтены все изменения, произошедшие за последнее время в законодательных и нормативных актах. Для практикующих юристов и юристов, только начинающих свою профессиональную карьеру, а также для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов.

10.01—02.07.893.

347.965(470)(075.8) Качалова О. В., Качалов В. И., Кукель В. В. Адвокатура и адвокатская деятельность в Российской Федерации (схемы и комментарии): Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Юркнига, 2006. 160 с.

Предлагаемое учебное пособие посвящено организации и деятельности адвокатуры РФ. В простой и доступной форме раскрыты органы адвокатуры, правовой статус адвокатов и их правовое положение при рассмотрении уголовных, гражданских дел судами РФ. Книга предназначена для студентов, преподавателей, адво-

катов и всех, кто интересуется оказанием правовой помощи в РФ.

10.01—02.07.894.

347.965(075.8) *Кучерена А. Г.* Адвокатура: Учебник. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрист, 2006. — 751 с.

В учебнике рассмотрена адвокатура как наука и учебная дисциплина, показана ее связь с другими правовыми науками и учебными дисциплинами. Прослеживается история становления и развития института адвокатуры в странах Европы и в России. Анализируются проблемы организации и деятельности российской адвокатуры на современном этапе, особенности оказания отдельных видов правовой помощи как гражданам, так и юридическим лицам. Второе издание учебника дополнено Особой частью, в которой рассматривается участие адвоката в конституционном, гражданском и уголовном судопроизводстве, в арбитражном процессе, в третейском суде и др. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов и факультетов, юристов-практиков.

10.01—02.07.895.

347.965(477)(075.8) *Меліхова О. В.* Адвокатура в Україні: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — 2-ге вид., без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 90 с.

Навчально-методичний посібник розроблено з урахуванням навчальної програми студентів-юристів КНЕУ. Містить теми та плани лекцій, список літератури, рекомендованої для вивчення кожної теми, методичні рекомендації до тем у цілому та до кожного питання, теми та плани семінарських занять, теми рефератів, завдання для виконання модулів, критерії оцінювання знань та короткий словник термінів. Може бути використаний студентами для самостійної роботи при підготовці до аудиторних занять з адвокатури.

10.01—02.07.896.

347.965(075.8) *Самсонов В. В., Ефимова В. В.* Адвокатура: Курс лекций: Пособие для вузов. М.: Экзамен, 2006. — 285 с.

В настоящем издании подробно рассматриваются основные темы учебной программы для юридических вузов и факультетов по курсу «Адвокатура России»: рассмотрены причины и условия возникновения института адвокатуры, основные принципы деятельности адвокатуры на различных этапах исторического развития общества, организация и функции адвокатуры, направления, формы и принципы деятельности адвокатуры в России. Адресуется студентам, аспирантам, слушателям высших и средних учебных заведений юридического профиля, а также судьям, адвокатам.

10.01—02.07.897.

347.965(477)(075.8) *Фиолевский Д. П.* Адвокатура: Учебник. — 2-е изд., доп. и испр. — К.: Алерта: Прецедент, 2007. — 537 с.

В учебнике исследуются социально-философские факторы возникновения судебного представительства. Дается системное изложение и анализ институтов адвокатуры. Рассматриваются пути развития адвокатуры в Украине с целью обеспечения всех слоев населения доступной и качественной правовой помощью, пути максимального повышения эффективности деятельности адвоката на всех стадиях судопроизводства. С учетом кардинальных изменений в экономике, технологиях и социальном сознании акцентируется внимание на необходимости качественных изменений в подготовке адвокатов, стиле и методах их работы. Рассчитан на студентов вузов юридического направления уровней бакалавр-магистр, преподавателей и широкий круг читателей.

10.01—02.07.898.

347.965 *Фурса С. Я., Фурса Є. І.* Адвокатура у цивільному процесі: Наук.-практ. посіб. К.: КНТ: Вид. Фурса С. Я., 2006. — 448 с.

У науково-практичному посібнику проаналізовано питання процесуальної діяльності адвоката у суді, значну увагу приділено правовим підставам представництва адвокатом інтересів клієнта. Зокрема, висвітлюються порядок прийняття доручення на ведення справи у суді, правовідносини між адвокатом та клієнтом на стадії консультативної роботи, прийоми та методи діяльності адвоката на різних стадіях цивільного процесу та у різних видах проваджень цивільного судочинства, питання оплати діяльності адвоката тощо. Практична значимість цієї книги полягає у тому, що у ній поєднується питання теорії та практики, пропонуються зразки процесуальних документів, які були випробувані у реальних цивільних процесах та різних правових ситуаціях, що мали місце в адвокатській діяльності авторів. Ця книга стане у пригоді студентам, аспірантам, викладачам, оскільки допоможе поглибленому вивченню процесуальної діяльності адвоката в суді при розгляді цивільних справ, може бути використана як навчальний посібник при вивченні дисципліни «Цивільний процес», спецкурсів «Адвокатура України», «Сучасний цивільний процес», «Участь адвоката в цивільному процесі», «Методологія адвокатської діяльності».

Статті

10.01—02.07.899.

347.965 *Андреевський В. В.* Визначення цінності діяльності адвокатів та засоби її забезпечення // Часопис Київського університету права. 2007. № 3. С. 149—154.

Вивчення організації діяльності адвокатури передбачає розгляд питання оплати праці адвокатів і професійних повірених. Підкреслено, що у процесі еволюції розвитку інституту правозахисників склався правовий і юридичний механізм

у реалізації захисту праці адвокатів та гарантій їх матеріального забезпечення. Виражено класичний, традиційний підхід щодо визначення користі адвокатської праці та видів її оплати у тому значенні, в якому вона застосовується на рівні розвинутої демократичної держави.

10.01—02.07.900.

347.965(430) *Баженова Б. М.* Правові основи діяльності об'єднань адвокатів Німеччини // Адвокат. — 2006. — № 9. — С. 61—62.

Наведено корисний досвід правових засад діяльності об'єднань адвокатів Німеччини. Розглянуто два аспекти діяльності об'єднань адвокатів Німеччини: об'єднання адвокатів як представників вільної професії, які створені для спільного здійснення професійної діяльності; діяльність об'єднань як органів самоуправління адвокатури — палат адвокатів, палати адвокатури при Федеральному верховному суді та Федеральній палаті адвокатури. Здійснено систематизацію нормативних актів, що становлять правову основу діяльності об'єднань адвокатів Німеччини.

10.01—02.07.901.

343.12 *Ведищев Н. П.* Некоторые особенности работы адвоката с заключениями судебных экспертиз по уголовным делам // Эксперт-криминалист. — 2006. — № 1. — С. 34—40.

Изложены важные аспекты защиты граждан по уголовным делам, которые чаще всего встречаются в практике адвокатов на предварительном следствии и в судах. На приведенных примерах показаны характерные ошибки, которые очень часто допускаются органами следствия и судами при расследовании уголовных дел, непрофессиональным отношением адвокатов к своим обязанностям. Отмечены определенные принципы, которыми должны руководствоваться адвокаты при работе с судебными экспертизами по уголовным делам. Проанализирован первый этап оценки заключения эксперта — его научная достоверность, т. е. установление соответствия фактов действительности.

10.01—02.07.902.

347.965(470) *Грудцына Л. Ю.* Кому нужна государственная адвокатура // Адвокат. 2006. № 10. С. 4—6.

Проанализированы возможные последствия выполнения постановления Правительства РФ от 22 августа 2005 г. № 534 «О проведении эксперимента по созданию государственной системы оказания бесплатной юридической помощи малоимущим гражданам». Отмечено о проведении эксперимента в десяти субъектах РФ: Республике Карелия, Чеченской Республике, Волгоградской, Иркутской, Магаданской, Московской, Самарской, Свердловской, Томской и Ульяновской областях.

10.01—02.07.903.

347.965.3 *Долежан В. В.* Актуальні проблеми вдосконалення дисциплінарної відповідальності

адвокатів // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Т. 5. С. 167—173.

У статті надано рекомендації щодо положень про підстави і порядок притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності, які містяться в законопроектах «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру»», внесених народними депутатами в 2006 році. Викладено власні міркування з огляду на критерії визначення органів, наділених дисциплінарною юрисдикцією щодо адвокатів. Запропоновано шляхи оптимального вирішення питання про якісний склад кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

10.01—02.07.904.

347.965(477) *Козьмич А. В.* Визначення поняття адвокатури та її місця в громадянському суспільстві України // Актуальні проблеми політики: 36. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 28. С. 324—330.

Визначено поняття адвокатури та її місця в громадянському суспільстві України. З'ясовано сутність та юридичну природу адвокатури. Визначено принципи організації та діяльності адвокатури та їх подальше застосування. Проаналізовано можливості й призначення адвокатури в комплексному механізмі державного і суспільного інтересу, оскільки саме через адвокатуру і завдяки їй правова держава реалізує можливість забезпечення своїм громадянам їхніх прав і свобод.

10.01—02.07.905.

347.965 *Насадюк О.* Адвокатська спільнота worldwide // Український адвокат. — 2007. — № 2. С. 11—15.

Відзначено вагомий крок до підвищення ролі адвокатів через згуртовування їх у різноманітні об'єднання. Розглянуто професійне об'єднання юристів та адвокатів США — Американську асоціацію юристів, Федеральну адвокатуру Німеччини, Німецьку асоціацію адвокатів, Федеральну палату адвокатів Російської Федерації, Всекитайську асоціацію адвокатів, Юридичну раду Австралії та ін., а також одне із найвідоміших міжнародних об'єднань адвокатів — Міжнародну асоціацію юристів. Завдяки участі в ній українських юристів про Україну вперше дізналися як про правову державу.

10.01—02.07.906.

347.965 *Панталієнко Я. П.* Особливості участі адвоката у нотаріальному процесі // Юриспруденція: теорія і практика. 2006. № 7. С. 32—41.

Досліджено особливості участі адвоката як представника особи при вчиненні нотаріальних дій. Надано аналіз своєрідним особливостям участі адвоката у нотаріальному процесі — дотриманню адвокатської таємниці та дотриманню таємниці вчинення нотаріальних дій. Автором доведена позитивність участі адвоката у нотаріальному процесі. Це впливає на виникнення, зміну та припинення нотаріального процесу;

прискорення нотаріального процесу; допомогу всебічного захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, яких адвокат уповноважений представляти.

10.01—02.07.907.

347.965.1 *Полянський Ю. Є.* Актуальні проблеми здобуття і реалізації статусу адвоката // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. — Т. 5. — С. 160—166.

Стаття містить рекомендації щодо подальшого вдосконалення правового регулювання організації і діяльності адвокатури. Прокоментовано окремі положення законопроектів, внесених групами народних депутатів України і окремими депутатами в 2006 році. Констатовано, що через суперечності поглядів на окремі важливі питання жоден з них поки що не дістав схвалення парламенту, а тому триває робота з узгодження позицій. Висловлено власне бачення шляхів вирішення окремих питань, розглянуто деякі ключові моменти, що допоможуть у вирішенні низки проблем, пов'язаних із здобуттям і реалізацією статусу адвоката.

10.01—02.07.908.

347.965(170) *Чашин А. Н.* Стратегия информационной поддержки адвокатской дея-

тельности // Адвокат. М., 2006. № 9. С. 50—54.

Рассмотрены правовые и этические аспекты распространения информации об адвокатах и оказываемых ими услугах. Проанализированы основные элементы стратегии информационной поддержки адвокатской деятельности: информирование потенциальных клиентов об адвокате, адвокатское образование, предоставляемые услуги и имидж современного российского адвоката, которые должны строиться с соблюдением действующего законодательства и норм профессиональной этики российской адвокатуры.

10.01—02.07.909.

347.965:342.565.2(177) *Шаміло В. А.* Участь адвоката у конституційному судочинстві // Юриспруденція: теорія і практика. — 2006. — № 8. — С. 18—23.

Визначено безпосередню роль адвоката в конституційному процесі. Розглянуто функції адвоката на взаємопов'язаних між собою стадіях українського судочинства. Виділено три питання, які розкривають діяльність адвоката на окремих етапах процесу: участь адвоката в підготовці справи до конституційного провадження; роль адвоката в конституційному провадженні; роль адвоката на стадії виконання рішень КСУ.

Книги

11.01—02.07.910.

341.4 Зелінська Н. А. Международные преступления и международная преступность: Монография. — О.: Юрид. а-ра, 2006. — 568 с.

Монография содержит комплексное междисциплинарное исследование категорий «международное преступление» и «международная преступность», имеющее целью создание целостной теории, позволяющей обеспечить концептуально-нормативную общность научной и практической интерпретации этих понятий в контексте международного реагирования на преступность. Предложена классификация международных преступлений, в основу которой положены критерии, характеризующие источник криминализации правонарушения и юрисдикцию, под которую оно подпадает. Особое внимание уделяется международной политической преступности, в частности такой форме ее проявления, как терроризм. Исследуются доктринальные и практические аспекты применения принципа невыдачи политических правонарушителей. В монографии сформулирована концепция транснационального уголовного права и дается определение транснационального преступления; анализируются международно-правовые стандарты криминализации некоторых видов правонарушений. Рассматриваются феномен «макропреступности» и составляющие ее деяния, криминализованные международным правом. Книга может быть рекомендована научным работникам, преподавателям, аспирантам и студентам юридических вузов, а также практикующим юристам и всем, кто интересуется проблемами противодействия преступности.

11.01—02.07.911.

341.215.4(075.8) Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право: Підручник. — К.: КНТ, 2007. — 64 с.

Підручник являє собою одну із перших спроб обґрунтувати міжнародне міграційне право як науку та навчальну дисципліну. У ньому розглядаються понятійний апарат міграційного середовища, проблеми управління міграційними процесами, правовий, політологічний та інші аспекти міграційного буття, проблеми протидії нелегальної міграції. Розрахований на студентів (курсантів, слухачів), аспірантів (ад'юнктів), викладачів вищих навчальних закладів.

11.01—02.07.912.

341.174 Свобода П. Вступ до європейського права: Пер. з чеської. — К.: К.І.С., 2006. — 277 с.

«Вступ до європейського права» є найкращим підручником для тих, хто бажає розпочати вивчення цієї фундаментальної як за глибиною дослідження, так і за важливістю для сучасної

України дисципліни. На українському ринку видань з європейського права підручник безумовно заслуговує на особливу увагу: глибина дослідження та академічна довершеність праці Павла Свободи гармонійно поєднуються з доступністю стилю та відсутністю категоричності. А отже, цей підручник здатен задовольнити найбільш вибагливі вимоги української професури та експертів з європейського права, студентську спільноту та усіх, для кого дана проблема не є профілюючою.

11.01—02.07.913.

341.456(075.8) Старжинський В. С., Старжинський С. В., Хотенець П. В. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Навч. посіб. — Х.: Бурун Книга, 2006. — 112 с.

Дана робота створена з метою сприяння подальшому розвитку правової держави в Україні та формування правової свідомості у суспільстві. В ній надано загальне поняття про міжнародну організацію кримінальної поліції Інтерпол. Наведено скорочений огляд історії, описано систему організації, функції, цілі та завдання, оглянуто та схематично вказано структуру Інтерполу. Охоплено перспективи подальшого розвитку та встановлено приблизне коло питань, які потребують вирішення для успішної діяльності Інтерполу в майбутньому. Робота розрахована на студентів ВНЗ. Також може бути застосована у практичній діяльності правознавців, адвокатів, суддів, співробітників правоохоронних та інших державних органів.

Автореферати

11.01—02.07.914.

341.218.3 Галан В. О. Міжнародне правонаступництво держав у практиці співдружності незалежних держав: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено практику правонаступництва держав у рамках СНД в аспекті участі Співдружності у зазначеному процесі, визначення спрямування та меж її впливу на хід правонаступництва країнами-учасницями щодо міжнародно-правових зобов'язань, активів та пасивів колишнього СРСР, радянського громадянства. Розкрито доктринальні погляди на правонаступництво держав, сучасні засоби правонаступництва, тенденції розвитку участі міжнародних організацій у врегулюванні наслідків правонаступництва, правову природу СНД як міжнародної організації, однією з функцій якої є вирішення питань правонаступництва держав. Особливу увагу приділено вітчизняній практиці у сфері правонаступництва та факторам, що вплинули на реалізацію Україною своєї політичної правової позиції стосовно таких сфер правонаступ-

ництва, як міжнародні договори, державна власність та борги, громадянство тощо.

11.01—02.07.915.

341.29 000(100) *Куровська І. А.* Розв'язання проблем гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу як передумова інтеграції України до Європейських Співтовариств: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 18 с.

Розглядаються питання гармонізації національного законодавства України із законодавством ЄС, пошуку шляхів оптимізації цього процесу шляхом систематизації, кодифікації та уніфікації законодавства, комплексного системного дослідження європейської і національної, адаптованої до європейської, правової системи, європейського національного законодавства. Досліджено процес гармонізації законодавства України із законодавством ЄС та його держав-членів; зроблено відповідні рекомендації, спрямовані на вдосконалення цього процесу; запропоновано правові механізми для усунення перешкод і розв'язання проблем, які виникають на шляху гармонізації. Сформульовано дефініцію та розкрито зміст поняття «проевропейської інтегративної національної правової системи».

11.01—02.07.916.

341.231.14:342.721 *Максименко С. В.* Міжнародно-правове регулювання права на свободу пересування і вибір місця проживання: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2006. 18 с.

Досліджено закономірності становлення, розвитку і міжнародно-правового змісту інституту гарантій забезпечення права людини на свободу пересування, а також механізм реалізації й особливостей правового регулювання у правозастосовчій діяльності. Створення світоглядної науково-теоретичної моделі як цілісної концепції з механізмом трансформації міжнародно-правових норм у національні правові системи, а також удосконалювання пан'європейських інтеграційних процесів, у яких свобода пересування виступає однією з чотирьох «інтеграційних» свобод. У роботі досліджується юридична природа і зміст поняття «свобода пересування», а також здійснюється комплексне вивчення відповідних міжнародних положень і нормативно-правових актів України, спрямованих на реалізацію свободи пересування, обмеження свободи пересування і встановлення юридичної відповідальності. Розглядається система державного керування у сфері гарантування свободи пересування, вносяться конкретні пропозиції і рекомендації щодо удосконалення міжнародного і національного законодавства.

11.01—02.07.917.

341.24 *Мельничук О. І.* Статус всесвітньої культурної та природної спадщини людства в

міжнародному праві: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. 21 с.

Досліджено правову природу концепції всесвітньої культурної та природної спадщини людства, її формування та тенденції розвитку у міжнародному праві. Розкрито співвідношення концепції загальної спадщини людства та вищезазначеної концепції всесвітньої культурної та природної спадщини. Дається аналіз міжнародно-правовим відносинам держав-учасниць Конвенції ЮНЕСКО про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини 1972 р. та конвенційних органів, зокрема Міжурядового комітету з охорони всесвітньої культурної та природної спадщини, Фонду охорони всесвітньої спадщини з приводу захисту, використання, популяризації об'єктів культури та природи, внесених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Досліджуються також міжнародно-правові відносини, що виникають у зв'язку з укладенням Конвенції ЮНЕСКО щодо охорони нематеріальної культурної спадщини 2003 р., присвяченої збереженню та популяризації об'єктів, що становлять нематеріальну культурну спадщину (пісні, легенди, вірування, обряди, традиції, ремесла тощо).

11.01—02.07.918.

341.231.14(477) *Чижмарь К. І.* Міжнародні стандарти рівноправ'я та захисту прав жінок та практика України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти міжнародно-правового аналізу концептуальних засад правового регулювання забезпечення міжнародних стандартів рівноправ'я жінок та чоловіків. Висвітлено новітні гендерні підходи до розроблення універсальних міжнародно-правових актів стосовно рівноправ'я чоловіків та жінок, а також до імплементації вказаних міжнародних стандартів у національному законодавстві. Сформульовано наукові висновки та обґрунтовано можливі шляхи розв'язання зазначених проблем.

Статті

11.01—02.07.919.

341.3 *Абашидзе А. Х.* Международное гуманитарное право и защита некоторых категорий лиц // Юрист-международник. 2007. № 1. С. 22—30.

Рассмотрен вопрос о влиянии обычного международного гуманитарного права (МГП) на обращение с двумя категориями лиц: пропавших без вести и лишенных свободы. Имеются в виду те лица, для которых окончание вооруженного конфликта не означает автоматического решения их серьезных проблем. Подчеркнуто, что первая категория лиц, называемых в МГП «ли-

цами, пропавшими без вести», именуется в рамках международного публичного права в контексте международной защиты прав человека в мирное время как «насиленно исчезнувшие лица». Сконцентрировано внимание на рассмотрении некоторых аспектов Международной конвенции по защите всех лиц от насильственного исчезновения, рассмотренной на сессии ГА ООН в 2006 г.

11.01—02.07.920.

341.1/8:349.6 *Алексеев О. А.* Охрана биологического разнообразия: международно-правовое регулирование // Международное публичное и частное право. 2007. № 4. С. 22—24.

Особое значение уделяется рассмотрению международно-правовых актов экологического права. Проведен анализ Конвенции о биологическом разнообразии (КБР), принятой в 1992 г. Отмечен широкий спектр взаимно укрепляющих и дополняющих мер и инструментов для достижения конвенционных целей.

11.01—02.07.921.

341.225.5 *Анцелевич Г. О.* Позиція України у питаннях формування і удосконалення міжнародно-правового статусу і режиму використання морських об'єктів загальної спадщини людства (проблеми перспективи розвитку) // Наше право. 2007. № 3. С. 96—101.

У стислій формі викладено ставлення України до питань, які стосуються формування і вдосконалення досить важливих для визначення морської політики України, міжнародно-правового статусу таких міжнародно-правових категорій морських просторів, як Міжнародний район морського дна, Антарктика та води відкритого моря, які в різному ступені претендують на статус об'єктів загальної спадщини людства.

11.01—02.07.922.

341.123.02 *Арутюнян Д. Г.* Процедура назначения и условия службы «Главного административного должностного лица Организации Объединенных Наций» // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 1. — С. 53—56.

Проанализировано особое положение и порядок назначения Генерального секретаря как главного административного должностного лица ООН. Рассмотрены предложения относительно избрания Генерального секретаря Генеральной Ассамблеей по рекомендации Совета Безопасности и определения срока и других условий его службы.

11.01—02.07.923.

341.9:346.543 *Аюпов А. З.* О месте международного инвестиционного права в системе международного права // Московский журнал международного права. 2007. № 1. С. 178—186.

Рассмотрены вопросы выделения международного инвестиционного права (МИП) как самостоятельной отрасли в составе международ-

ного права. Определено место МИП в системе международного права. При этом ведущей и наиболее обоснованной точкой зрения является рассмотрение МИП в качестве подотрасли международного экономического права (МЭП).

11.01—02.07.924.

341.231.14 *Бардин Л. Н.* Осуществление и защита прав соотечественников на государственном и международном уровне как направление правового обеспечения приоритетных национальных проектов // Международное публичное и частное право. 2007. № 4. С. 8—10.

Проведен анализ основных положений проектов федерального закона и Конвенции СНГ, которые могут стать важным шагом на пути создания системы эффективно действующих правовых норм по защите прав соотечественников. Рассмотрен ряд проблем, которые существуют в законодательстве, регулирующем вопросы поддержки Российской Федерацией соотечественников за рубежом. Обращено внимание на проблемы практики его применения.

11.01—02.07.925.

341.232.2 *Барышников М. Ю.* Соотношение европейского принципа лояльного сотрудничества с принципом международного сотрудничества государств // Международное публичное и частное право. 2007. № 1. С. 14—18.

Рассмотрены общие черты принципа международного сотрудничества государств и европейского принципа лояльного сотрудничества. Проанализированы важнейшие особенности европейского принципа сотрудничества, а именно максимальная конкретность, которая заложена для того, чтобы договор сразу же стал правовым документом прямого применения без дополнительных конкретизирующих актов и был легко применим Судом Европейских сообществ, и наличие многообразия форм и сфер сотрудничества.

11.01—02.07.926.

341.24:368.9.06:369.06 *Бахин С. В., Богданова Д. И.* Получение медицинской помощи в период пребывания за границей (по материалам соглашений, заключенных в рамках СНГ) // Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2006. № 5. С. 99—104.

На примере сотрудничества государств участников СНГ рассмотрено, каким образом вопрос об оказании человеку медицинской помощи в период пребывания на территории иностранного государства регламентируется на субрегиональном уровне. Исследованы положения специальных международных договоров о порядке предоставления медицинской помощи гражданам государств — участников СНГ. Сделан вывод о формировании условий оказания медицинской помощи гражданину государства Содружества, временно находящемуся на территории государства — участника СНГ, гражданином которого он не является: бесплатности оказания ско-

рой и неотложной медицинской помощи; беспрепятственности оказания скорой и неотложной медицинской помощи; оказания скорой и неотложной помощи в полном объеме; платности оказания плановой медицинской помощи.

11.01—02.07.927.

341.3:344 *Бельо Л. Ю.* Найманство як соціально-політичне явище // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 2. С. 42—44.

Досліджено явище найманства, аспекти його появи, існування та розвитку. Зазначено про негативний вплив найманства щодо суттєвих проблем Української держави, завдань побудови і поступальної еволюції всесторонньо розвиненого суспільства, а також у площині сприяння розробленню ефективних механізмів боротьби з найманством і забезпечення міжнародної стабільності і правопорядку.

11.01—02.07.928.

341.231.14 *Бурлак О. В.* Визначення правового статусу актів міжнародних організацій стосовно національних установ із захисту й заохочення прав людини // Часопис Київського університету права. 2007. № 3. С. 187—192.

Сконцентровано увагу на визначенні статусу актів міжнародних організацій щодо національних установ із захисту і заохочення прав людини. Проаналізовано природу і характер норм «м'якого» міжнародного права, а також їх особливість у регулюванні міжнародних відносин. На прикладах проілюстровано практики країн і міжнародних органів у цій сфері. Підкреслено значення національних установ як складових елементів універсального механізму ООН із заохочення прав людини. Зроблено висновки, що акти міжнародних організацій, не враховуючи їх рекомендаційний характер, можуть мати певне юридичне значення.

11.01—02.07.929.

341.174(4) *Василенко М. Д.* Диференціація та просунута співпраця у рамках Європейського Союзу // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Т. 5. — С. 268—275.

Проаналізовано поняття диференціації й просунутої співпраці у рамках Європейського Союзу та Європейських товариств, а також у їх установчих та інших документах. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що диференціація та просунута співпраця відображають бажання ЄС подолати суперечності між країнами-членами з позиції подальшого розвитку і більш успішного існування цього наддержавного утворення.

11.01—02.07. 930.

341.123.045.9 *Вільчак Я. М.* Особливості договорів, що укладаються спеціалізованими економічними установами ООН // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 196—202.

Проаналізовано договірну базу спеціалізованих економічних установ ООН. Виявлено загальні тенденції й закономірності щодо сторін договору та його об'єкта. Визначено особливості договірної правоздатності спеціалізованих економічних установ.

11.01—02.07.931.

341.456(477) *Гайова Г.* Національне центральне бюро Міжнародної організації кримінальної поліції — Інтерпол в Україні: особливості правового статусу та можливі шляхи удосконалення (порівняльно-правовий аспект) // Підприємництво, господарство і право. 2007. № 1. С. 131—135.

Досліджено питання організації діяльності Національного центрального бюро Інтерполу в Україні. Розглянуто його правовий статус, питання компетенції у порівнянні з досвідом діяльності національних центральних бюро Інтерполу США та Росії. Проведено аналіз нормативних актів, що стосуються діяльності Національного центрального бюро Інтерполу. Викладені в статті міркування переконливо свідчать про те, що правовий статус Національного центрального бюро Інтерполу України все ще потребує удосконалення на законодавчому рівні.

11.01—02.07.932.

341.174(4+417) *Галушко Д. В.* Особенности имплементации «вторичного» права Европейских Сообществ (Союза) в Ирландии // Международное публичное и частное право. 2007. № 3. — С. 36—40.

Рассмотрено влияние актов «вторичного права» Европейского Союза на правовую систему Ирландии. Отмечено значительное влияние европейского права практически на все отрасли внутригосударственного права Ирландии. Проанализирована правовая система Ирландии, в которой складывается тенденция имплементации актов институтов ЕС посредством издания актов делегированного законодательства министерских инструкций, а не законодательными актами парламента страны.

11.01—02.07.933.

341.174:342.4(4) *Дамірлі М. А.* Конституція Європейського Союзу: юридична характеристика // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 2. С. 3—5.

Здійснено детальну юридичну характеристику Конституції Європейського Союзу як фундаментальної бази функціонування Союзу і як унікального правового документа. Досконало проаналізовано особливості Конституції. Доведено, що Конституція ЄС виступає, з одного боку, засобом стабілізації, а з іншого — стимулом подальшого розвитку європейського інтеграційного процесу.

11.01—02.07.934.

341.174(4) *Данелія Г. Р.* Мягкое право в системе правового регулирования Второй опоры

Европейского Союза // *Международное публичное и частное право*. 2006. № 6. С. 5–7.

Определены роль и место мягкого права в системе правового регулирования Второй опоры Европейского Союза. Проанализированы функциональные составляющие роли мягкого права в системе правового регулирования Второй опоры ЕС: расширение и развитие норм Договора о ЕС с возможной последующей трансформацией «мягкой» нормы в «жесткую»; апробация конвенционных норм до их вступления в силу; наполнение Общей внешней политики и политики безопасности реальным содержанием с последующей реализацией сформулированных внешнеполитических курсов и программ специальными правовыми инструментами конвенционной природы; упрощение процедуры принятия конвенционных норм на базе неофициальных договоренностей.

11.01–02.07.935.

341.4:343.9 *Євсюкова М. В.* Розвиток міжнародного законодавства у сфері боротьби із торгівлею людьми: аналіз положень Конвенції Ради Європи про протидію торгівлі людьми // *Наше право*. 2007. № 1. С. 89–96.

Проведено аналіз Конвенції Ради Європи про протидію торгівлі людьми. В порівняльному аспекті надано її характеристику з Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності. Автор пропонує і аналізує можливі зміни законодавства України про протидію торгівлі людьми, пов'язані з ратифікацією Конвенції Ради Європи.

11.01–02.07.936.

341.229 *Жуков Г. П.* 10 лет Договору о принципах деятельности государств по исследованию и использованию космического пространства, включая Луну и другие небесные тела // *Юрист-международник*. 2007. № 3. С. 2–18.

Рассмотрено существенное влияние международного космического права на прогрессивное развитие общего международного права. Выявлены истоки формирования международного космического права, проанализирован международно-правовой режим космического пространства. Отмечены специфические особенности международного космического права как отрасли общего международного права.

11.01–02.07.937.

341.4(4) *Змеевский А. В.* Важный вклад Совета Европы в борьбу с терроризмом // *Московский журнал международного права*. — 2007. — № 1. — С. 46–65.

Рассмотрена Конвенция о предупреждении терроризма, принятая Комитетом министров Совета Европы 3 мая 2005 г. Новая Конвенция Совета Европы — первый международный договор, который включает меры, предназначенные

остановить терроризм на его ранних стадиях подготовки и планирования террористической деятельности. Ее основная несущая конструкция — блок статей по превенции терроризма. Главное новшество Конвенции — криминализация трех ключевых статей — «Публичное подстрекательство к совершению террористического преступления», «Подготовка террористов», «Вербовка террористов». Подчеркнуто значение результатов, достигнутых в Конвенции, призывание ее способствовать нахождению ответов на новые террористические вызовы на основе верховенства права, выверенного баланса эффективных контртеррористических усилий государств и уважения прав человека, сохранения демократических ценностей с опорой на поддержку всего гражданского общества.

11.01–02.07.938.

341.123.043 *Калядин А. Н.* Роль принуждения в поддержании режима нераспространения оружия массового уничтожения // *Юрист-международник*. — 2007. — № 1. — С. 31–49.

Обсуждается проблема международной безопасности — обеспечение эффективности соблюдения Договора о нераспространении ядерного оружия и соответствующих решений Совета Безопасности ООН по вопросам нераспространения. Отмечена центральная роль главного органа ООН — Совета Безопасности, который наделен необходимыми полномочиями действовать в целях устранения рассматриваемой угрозы, в том числе принимать превентивные и принудительные меры. Рассмотрен опыт коллективного принуждения к нераспространению, проанализированы международные санкции как средство обеспечения соблюдения правил нераспространения. Представлен опыт, накопленный в данной области участниками взаимодействия в рамках Инициативы по борьбе с распространением оружия массового уничтожения, раскрыто противодействие оружия массового уничтожения на негосударственном уровне. Обозначены пути повышения эффективности мер принуждения к соблюдению режима нераспространения.

11.01–02.07.939.

341.231.14 *Карташкин В. А., Саакян С. Г.* Международная конвенция для защиты всех лиц от насильственных исчезновений и развитие сотрудничества государств по правам человека // *Юрист-международник*. — 2007. — № 1. — С. 11–21.

Рассмотрены важные аспекты по разработке и принятию Конвенции о защите всех лиц от насильственных исчезновений, выделены документы, на которые опирались при подготовке проекта Конвенции. Определены составные элементы, составляющие сущность понятия «насильственное исчезновение». Отмечены полномочия Комитета по насильственным исчезновениям органа для контроля за соблюдением положений рассматриваемой Конвенции.

11.01—02.07.940.

341.174:342.4(4) *Кембаев Ж. М.* Теоретико-правовой анализ структуры Конституции Европейского Союза // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2006. — № 4. — С. 160—175.

Проведен анализ структуры Конституции Европейского Союза, которая в структурном отношении состоит из Преамбулы, четырех частей и большого количества весьма объемных приложений (протоколов), которые являются ее неотъемлемыми составными частями. Отмечены цели и основной смысл принятия Конституции ЕС; охарактеризован конституционный статус личности; представлены конституционные основы внутренней и внешней политики Евросоюза.

11.01—02.07.941.

341.174(4) *Клочкова Ю. А.* Особенности разграничения компетенций Европейского Союза и государств-членов в процессе федерализации // Международное публичное и частное право. 2007. — № 3. — С. 28—31.

Определена особенность реализации принципа разграничения компетенций в рамках Европейского Союза, которая заключается в том, что передача компетенций зависит исключительно от воли государств-членов. Рассмотрен вопрос о построении европейской федерации, начало которой берет с момента учреждения в 1951 г. Европейского объединения угля и стали и подписания Договора, учредившего Конституцию для Европы в 2004 г.

11.01—02.07.942.

341.73 *Колодкин Р. А.* К вопросу о дипломатической защите // Московский журнал международного права. 2007. № 1. С. 108—125.

Обсуждается текущее состояние дипломатической защиты в международном праве. Автор связывает свои рассуждения с проектами статей по дипломатической защите, представленным Генеральной Ассамблее ООН Комиссией международного права в 2006 г. Генеральная Ассамблея на своей 61-й сессии приняла к сведению эти проекты и просила правительства представить свои комментарии в связи с предложением Комиссии о том, чтобы на их основе была выработана соответствующая конвенция. В этой связи рассмотрено состояние малоисследованного в отечественной доктрине института международного права, обращено внимание на те новеллы, которые в него привнесли проекты статей, разработанные Комиссией. Освещены различия между дипломатической защитой и другими средствами защиты прав человека и юридических лиц, принятыми в международном праве.

11.01—02.07.943.

341.2(4) *Кондратьев А. В.* Организационно-правовые формы европейских юридических лиц // Право и государство: теория и практика. 2006. — № 11. — С. 121—136.

Рассмотрены признаки и организационно-правовые формы европейских юридических лиц. Обсуждены особенности регулирования юридических лиц публичного права, создаваемых в рамках Европейского Союза. Определено правовое регулирование европейских учреждений, европейских школ и Европейского университета. Сделан анализ правового регулирования совместных предприятий ЕС и Евратома, а также европейских объединений трансграничного сотрудничества.

11.01—02.07.944.

341.1/8:349.6 *Копылов М. Н.* К вопросу об эффективности норм «мягкого» международного экологического права // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 3. — С. 17—21.

Рассмотрен ряд вопросов, связанных с эффективностью норм «мягкого» международного экологического права. Определено место и роль норм «мягкого» права в системе принципов международного экологического права. Рассмотрены задачи, которые могут решать нормы «мягкого» международного экологического права, их влияние на формирование международных норм об окружающей среде.

11.01—02.07.945.

341.1/8:349.6 *Копылов М. Н.* Международное экологическое право как отрасль современного международного права // Государство и право. 2007. № 1. С. 54—63.

Рассмотрен вопрос о том, насколько международное экологическое право соответствует перечню принципов, выработанных международно-правовой доктриной для признания совокупности правовых норм в качестве самостоятельной отрасли. Проанализированы международные документы основных принципов международного экологического права.

11.01—02.07.946.

341.3(477) *Красюк І. А.* Досвід України в міжнародній миротворчій діяльності // Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 2. — С. 11—14.

Викладено досвід України в міжнародній миротворчій діяльності як найефективнішого інструменту урегулювання воєнно-політичних конфліктів. Приділено увагу проблемам забезпечення національної безпеки держави, вивченню питань міжнародної миротворчої діяльності і здійсненню міжнародних миротворчих операцій.

11.01—02.07.947.

341.4 *Ліпкан В., Майоров В.* Проблеми боротьби з міжнародним тероризмом // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 12. С. 88—90.

Розглянуто проблеми боротьби з міжнародним тероризмом в Україні в контексті її євроінтеграції. Привернуто увагу до питань боротьби з міжнародним тероризмом, з конкретними міжнародними терористичними та іншими екст-

ремістські налаштованими угрупованнями, які здійснюють свою діяльність на території України і загрожують її національній безпеці.

11.01—02.07.948.

341.176(4);341.174(4) *Мацигіна В. Ю.* Варшавський саміт як один із важливих етапів розвитку відносин між Радою Європи та Європейським Союзом // *Наше право.* 2007. № 3. С. 111—114.

Розглядаються еволюція розвитку та основні етапи відносин між Радою Європи та Європейським Союзом. Аналізується внесок Варшавського саміту у співробітництво Ради Європи з Європейським Союзом. Виокремлено три етапи формування міжнародної нормативної бази у сфері співпраці Ради Європи з Європейським Союзом.

11.01—02.07.949.

341.217 *Мельник С. О., Проценко І. М., Савчук К. О.* Міжнародно-правові проблеми перетворення регіонального об'єднання ГУАМ на міжнародну організацію // *Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* К., 2007. Вип. 18. С. 444—451.

Розглянуто міжнародно-правові проблеми, які виникають чи можуть виникати у зв'язку з істотною зміною правового статусу ГУАМ (Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова) його перетворення на міжнародну міждержавну організацію. Проаналізовано міжнародно-правові акти, які становлять правову основу діяльності організації за демократію і економічний розвиток — ГУАМ. Викладено цілі, функції та напрями діяльності ГУАМ. Зокрема, зазначено про перспективний напрям діяльності в рамках ГУАМ співробітництво у сфері подальшого забезпечення свободи пересування громадян держав учасниць ГУАМ.

11.01—02.07.950.

341.218.3 *Мельничук И. П.* Актуальные аспекты правопреемства в международном праве (на примере государственной собственности бывшего Союза за рубежом) // *Международное публичное и частное право.* — 2007. — № 1. — С. 18—22.

Представлены самые распространенные основания возникновения правопреемства: объединение государств, разделение государств, отделение от государства части его территории, передача части территории одного государства другому. Отмечены разные теории правопреемства государств, которые развивались в связи с историческими событиями. Проанализирована проблема правопреемства в отношении государственной собственности. Рассмотрен комплекс вопросов, связанных с правопреемством в отношении имущества бывшего Союза ССР.

11.01—02.07.951.

341.174(4) *Микієвич М.* Правова регламентація діяльності Європейського Союзу у сфері зов-

нішньої політики // *Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична.* Л., 2006. Вип. 42. С. 127—132.

Досліджується розвиток правових механізмів зовнішньої політики Європейського Союзу в сучасних умовах його розширення та прийняття Договору про Конституцію для Європи. Проводиться комплексний правовий аналіз зовнішньої політики ЄС, зокрема спільної зовнішньої політики і політики безпеки.

11.01—02.07.952.

341.231.14-054.57 *Мисик В. В.* Європейське міжнародне право щодо мовних прав національних меншин та національний досвід // *Юриспруденція: теорія і практика.* 2006. № 8. С. 2—11.

Подано правове розв'язання питань про забезпечення захисту мовних прав національних меншин, які були прийняті в рамках Ради Європи Європейською хартією регіональних мов або мов меншин 1992 р. і Рамковою конвенцією про захист національних меншин 1995 р. Розглянуто практику України в цій сфері правовідносин. Доведено, що цивілізованих мовних відносин між громадянами всіх національностей України на суспільному й політичному рівнях буде досягнуто за умов належної імплементації міжнародних зобов'язань у чинне національне законодавство.

11.01—02.07.953.

341.340.15(38) *Митина С. И.* Принципы баланса сил в регулировании межгосударственных отношений эпохи эллинизма // *Международное публичное и частное право.* 2007. № 3. С. 41—44.

Обращается внимание на степень развития институтов регулирования межгосударственных отношений, их формальное закрепление. В обобщенном виде рассмотрен принцип баланса политических сил на всем протяжении истории эллинизма, в котором выразилось главное достижение античного общества, осознавшего жизненную потребность соотношения интересов отдельных государств с интересами всего эллинистического сообщества, искавшего оптимальные варианты ограничения весьма частых военных конфликтов.

11.01—02.07.954.

341.7 *Музика А.* Структура та персонал постійного дипломатичного представництва // *Юридична Україна.* 2007. № 1. С. 100—103.

Визначено правовий та функціональний статус кожного співробітника дипломатичного представництва. Проведено аналіз структури та персоналу постійного дипломатичного представництва України за кордоном з урахуванням вимог національного законодавства. Розглянуто питання кількості співробітників дипломатичної установи. Виокремлено основні категорії членів дипломатичного представництва.

11.01—02.07.955.

341.215 *Пастухова Н. Б.* Международная интеграция и государственный суверенитет // Государство и право. 2006. № 10. С. 82—85.

Проведен анализ правовой природы, форм, юридического статуса, правосубъектности международных сообществ, которые являются объединениями как межправительственного (ООН, ЕС, ОАГ и др.), так и негосударственного характера (Красный Крест, Межпарламентский союз и др.). Изложены цели, задачи, правовая основа объединений. Рассмотрены особенности и существующие сейчас в мире тенденции мировых интеграционных процессов.

11.01—02.07.956.

341.215.43 *Рудик В. П.* Міжнародно-правові аспекти протидії нелегальній міграції // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. Л., 2006. Вип. 1. С. 298—309.

На сьогодні сформовано певний стереотип діалектики міграційних процесів не як природного стану, пов'язаного з тимчасовим пізнанням нових країн, культур, звичаїв і традицій, а як об'єктивно вимушений хід людської історії. У зв'язку з цим розглядаються визначальні принципи міжнародно-правового регулювання міграційних процесів. Акцентовано на необхідності дотримання міжнародних і національних норм як важливого засобу протидії нелегальній міграції.

11.01—02.07.957.

341 *Савчук К. О.* Поняття міжнародного права у вітчизняній міжнародно-правовій літературі XIX — початку XX сторіччя // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2007. Вип. 18. С. 426—433.

Розглянуто міжнародно-правові погляди прихильників природно-правового та позитивістського підходів з питання визначення поняття і сутності міжнародного права. Визначено значну різноманітність щодо розуміння поняття і сутності міжнародного права у вітчизняній міжнародно-правовій літературі XIX — початку XX сторіччя.

11.01—02.07.958.

341.63:341.225 *Саксина Т. Г.* Дело о южном голубом тунце // Московский журнал международного права. — 2007. — № 1. — С. 126—148.

Дело о южном голубом тунце является одним из первых после вступления в силу Конвенции ООН по морскому праву 1982 г., где стороны столкнулись с необходимостью выбора судебного форума. Отмечено, что решение Арбитражного трибунала хотя и не разрешило спор по существу, но внесло значительный вклад в процесс разрешения данного спора. Соответствующее судебное решение помогло преодолеть дипломатический тупик, в который зашли стороны в споре после нескольких лет безрезультатных переговоров.

11.01—02.07.959.

341 *Самхарадзе Д. Г.* Источники современного международного права // Международное публичное и частное право. 2006. № 5. С. 11—17.

Выделены два основных способа создания и развития норм общего международного права — международный договор и международный обычай. Изучены вспомогательные средства, которые также являются определенными стадиями в общем процессе образования норм, но не ведут к их завершению и не являются непосредственными источниками, а есть теми путями, которые в конечном итоге могут привести к созданию нормы международного права.

11.01—02.07.960.

341.24:347.77(470) *Талимончик В. П.* Роль двусторонних договоров, заключенных Российской Федерацией, в международном информационном обмене // Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2006. № 5. С. 105—120.

Рассмотрена роль двусторонних договоров, которые создают основу для участия РФ в международном информационном обмене, в том числе с использованием информационно-коммуникационных технологий. Подробно проанализированы четыре группы двусторонних договоров: договоры о сотрудничестве между государствами, в том числе экономическом сотрудничестве и правовой помощи, в которых только отдельные статьи посвящены информационному обмену; договоры о сотрудничестве в области информации, а также связи и информатики; договоры об охране отдельных видов информации; договоры по отдельным вопросам, возникающим в сфере информации.

11.01—02.07.961.

341.922 *Хзмалян А. Т.* Право, применимое к борьбе с терроризмом в вооруженных конфликтах // Юрист-международник. 2007. № 2. С. 26—35.

Ключевой целью публикации является рассмотрение правового режима, подлежащего применению к борьбе с терроризмом, для выявления основных проблем и возможных решений. Определена суть терроризма, представлена его юридическая формулировка. В общих чертах обозначен объем гарантий, предоставляемых нормами международного права прав человека (МППЧ) для предполагаемых террористов в мирное время. Рассмотрена проблема защиты личности при борьбе с терроризмом в рамках вооруженных конфликтов.

11.01—02.07.962.

341.218(474.2/5) *Чернолецкий В. Б.* О так называемой идентичности нынешних государств Прибалтики // Московский журнал международного права. 2007. № 1. С. 149—168.

Сделан анализ современной доктрины международного права, позиции РФ, в котором рассмотрены признание государственного развития

и идентичность современных Прибалтийских государств. Автор пришел к выводу, что государственная идентичность Прибалтийских государств не может быть рассмотрена как вполне эффективная и соответствовать международному праву. Рассмотрены правовые основы аргументов Прибалтийских государств с ссылкой на их государственность и независимость.

11.01—02.07. 963.

341.96.349.2 *Шумилов О. В.* Концепция международного трудового права СНГ // Московский журнал международного права. 2007. № 1. С. 74—88.

Рассмотрена одна из отраслей международного права — международное трудовое право, которое в российской науке изучается не очень активно, а в учебниках по международному праву оно почти не представлено. Проанализированы системы трудового права и правовые режимы труда в странах на постсоветском пространстве, а также механизм международно-правового воздействия на внутренние правовые режимы труда на пространстве СНГ. Представлен предмет международного трудового права СНГ, его принципы и место в системе международного права. Изучены соглашения, которые входят в перечень многосторонних и двусторонних договоров по вопросам труда. В заключение автор предлагает модернизировать систему международного трудового права СНГ.

11.01—02.07.964.

341.215.4 *Шумилов О. В.* Международно-правовое регулирование миграционных процессов

в СНГ // Юрист-международник. 2007. № 1. С. 50—55.

Проведен анализ внутренних правовых режимов миграции как объектов международно-правового регулирования, отмечены этапы миграционных отношений. Выделены направления международно-правового воздействия на внутренние режимы миграции в СНГ. Рассмотрены специальные договоры государств — участников СНГ по вопросам миграции. Отмечено о несформированности единого правового поля в рассматриваемой сфере, т. к. внутренние миграционные режимы и миграционное законодательство стран СНГ, с одной стороны, постепенно унифицируются, но с другой — содержат много различий, пробелов, сильно дифференцированы.

11.01—02.07.965.

341.232 *Шокін Ю.* Недержавні учасники процесу утворення міжнародно-правових звичаїв // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2006. — № 2. — С. 129—140.

З'ясовано роль недержавних організацій і фізичних осіб у формуванні міжнародно-правових звичаїв. Проаналізовано проблему з «розумового експерименту», запропонованого А. Д'Амато, в якому доведено, що міжнародно-правові звичаї у сфері прав людини з'явилися саме з міждержавної практики. Розкрито можливості і форми впливу суб'єктів (суверенні держави, фізичні особи, міжнародні й національні неурядові організації, підприємницькі компанії) на процеси формування звичаїв міжнародного права.

Книги

12.01—02.07.966.

396:1 *Брандт Г.* Философская антропология феминизма: Природа женщины. С.Пб.: Алетейя, 2006. — 160 с.

Главное открытие феминистской мысли во второй половине XX века на магистральном пути познания человека западноевропейской философией состояло в том, что у человека есть пол. Эта банальная истина была вытеснена с главной дороги западной философской антропологии, и феминизм, начав осмысливать свои философские основания, указал с детским простодушием, что король голый, что «человек» как главный герой всех антропологических теорий, понимаемый вне своего корневого качества, каким является пол, есть лишь одна из разновидностей «голой» абстракции. Иными словами, феминизм взялся доказать, что пол не сводится только к первичным и вторичным половым признакам, он пронизывает все сферы социальной и культурной жизни человека.

Рассмотрению этого доказательства и посвящена настоящая книга. Она адресована философам, культурологам, социологам, психологам, студентам и преподавателям курсов по современной западной философии, гендерной теории, истории и теории культуры, а также всем интересующимся философскими проблемами пола.

12.01—02.07.967.

123.1 *Павличенко П. П., Литвиненко Д. А.* Представления о свободе в истории человечества. — К.: Либра, 2006. — 344 с.

В книге рассматриваются процессы формирования представлений о свободе человека с точки зрения философии различных эпох и народов, начиная 3 тысячелетием до н.э. и заканчивая XX веком. Авторы анализируют различные философские, религиозные и социально-политические доктрины о роли и месте человека в обществе, степени свободы выбора и поведения, предоставляемой ему. Дается конкретная характеристика социальных сословий, в которых возникли те или иные представления, показывается зависимость понимания термина «свобода» от уровня социального развития общества.

Статті

12.01—02.07.968.

329.12(470) *Акашкин И. А.* Концепции К. Д. Кавелина о либерализации России // Закон и право. 2007. № 1. С. 58—60.

Показано, что неоспоримая, общепризнанная заслуга К. Д. Кавелина состоит не столько в развитии теории европейского либерализма, сколько в разработке стратегии и тактики перенесения либеральных идей на русскую почву.

Написанное им совместно с Б. Н. Чичериным «Письмо к издателю» содержало основополагающие принципы либерально-правовой доктрины России в середине XIX в., накануне великих реформ. Авторы «Письма» определили свое отношение к абсолютизму, а также к революции как методу преобразования общества на социалистических началах. Кавелин и Чичерин полагали, что осуществление либеральных преобразований в России возможно только при помощи правительства, каким бы ни был его состав. Ими были определены первоочередные задачи либерализации России. К. Д. Кавелин не только предлагал отменить крепостное право, но и в отличие от других реформаторов считал, что крестьян необходимо освободить «не только со всем принадлежащим им имуществом, но и непременно с землею». Автор статьи определяет программу российской либерализации, предложенную К. Д. Кавелиным, как достаточную взвешенную, реалистичную и эволюционную.

12.01—02.07.969.

340.115 *Альчук М.* Богдан Кістяківський і сучасність: методологія права // Антропология права: философський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 7—14.

Розглянуто погляди Богдана Кістяківського на сутність права, історичний та логічний аналіз філософських концепцій. Відмічається, що для сучасного становлення української філософії права досить важливим і актуальним є його методологічний підхід, заснований на плюралізмі та доповнювальній функції. Проведено аналогію між методологічними підходами сучасної філософсько-правової думки в Україні.

12.01—02.07.970.

340:572.02 *Бігун В.* Антропология права: предмет, система, методология, статус та функції // Антропология права: философський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 43—57.

У статті висвітлюються питання дисциплінарного статусу антропології права. Зокрема йдеться про предмет, систему, методологію, статус та функції зазначеної дисципліни. Відзначається плюралізм розуміння предмета антропології права, який зумовлений розмаїттям проблематики, варіантами тлумачення засадничих термінів (людина, право, антропология тощо), особливостями національних та індивідуальних (авторських) дослідницьких підходів. Автор розглядає антропологию права у двох її напрямках: етноправознавство і філософсько-правова антропология,

обґрунтовує її поєднання, пропонуючи розвивати її в Україні як багатодисциплінарний напрям значного евристичного і гуманізуючого для науки і практики права потенціалу.

12.01—02.07.971.

62:1 *Глозман А. Б.* Проблема взаимосвязи природы и техники в философии техники // Вестник Московского университета. Сер. 7. Философия. 2006. № 2. С. 22—38.

Утверждается, что наиболее значимыми аспектами анализа проблем технико-природных взаимодействий являются идеологический, теоретико-методологический и поисково-прагматический. Анализ исследований по данной тематике дает возможность резюмировать, что техника не просто природна в своей основе, но что вообще ее структурные элементы природы, их сочетания в первом и втором случаях, процессы, протекающие и там и тут, полностью совпадают. Вступая в полемику с данной позицией, автор отстаивает точку зрения, согласно которой естественно-научные эксперименты являются артефактами, как и сама техника, а технические процессы не становятся вследствие этого «естественными». Выделяется ряд отличительных признаков техники и природы.

12.01—02.07.972.

340.122 *Грищук О.* Деякі питання антропології природного права // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1—2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 42—58.

Розглянуто такі актуальні у філософії права питання, як проблеми людини, її сутності, природи та призначення, її сучасного та майбутнього буття, впливу природного права на буття людини, а також особливості буття природного права, розуміння його змісту та структури. Проаналізовано погляди вчених на природу та особливості природного права. Зроблено спробу впорядкування різноманітних бачень та вимірів прав людини.

12.01—02.07.973.

340.12:17.026.4 *Грищук О.* До історії розвитку ідеї людської гідності (VI ст. до н.е. — XIX ст. н.е.) // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 77—95.

Відмічається, що проблема людської гідності як важливої антропологічної характеристики людини, джерела її природних прав та свобод є актуальною на сучасному етапі розвитку людства. Великого значення у вивченні цієї проблеми набуває дослідження досвіду розуміння людської гідності та прав людини філософами права минулих сторіч. Дане дослідження присвячене вивченню поглядів на людську гідність та права людини з VI ст. до н.е. до XIX ст. н.е.

12.01—02.07.974.

342.7:17.026.4 *Грищук О. В.* Людська гідність як антропологічна підстава прав людини // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 317—324.

Досліджуються питання людської гідності як антропологічної підстави прав людини. Розкриваються особливості гуманітарно-правового статусу людини, який виражається в нероздільності людської гідності та прав і обов'язків людини, їх системності та взаємообумовленості.

12.01—02.07.975.

340.122 *Грищук О.* Природне право як форма об'єктивації цінності людини // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 3—8.

Досліджено сутність природного права через розкриття сутності (природи) людини та виявлення її цінності. На підставі філософсько-антропологічного аналізу визначено, що сутність людини розкривається в єдності біологічних, соціальних і духовних елементів людського буття, їх взаємообумовленості та взаємозалежності. Природне право великою мірою ґрунтується на духовній формі буття, оскільки саме в ній відображається цінність людини.

12.01—02.07.976.

342.7 *Добрянський С.* Універсальність прав людини: пошуки філософських засад // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1—2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 122—130.

Висвітлено деякі аспекти філософського обґрунтування проблеми універсальності прав людини з погляду узагальнення історичного досвіду людства чи, іншими словами, визнання «всезагальної правомірності» концепції прав людини з огляду на «колективну совість» людства. Автор вважає, що історико-філософський підхід може слугувати одним із ключів до розв'язання проблеми універсальності прав людини. Його позитивною характеристикою виступає те, що він уникає проблеми протистояння вихідних засад, які покладені в основу визнання або заперечення універсальності концепції прав людини, а натомість концентрує увагу на історичних фактах, які мають загальнолюдське значення, не залежать від специфічних конкретно-соціальних умов. Такі факти можуть використовуватися для обґрунтування мінімально необхідних умов людського існування у формі прав людини. Одним із недоліків цього підходу є його обмеженість у різних соціальних контекстах.

12.01—02.07.977.

340:572.02 *Дорош Д.* Антропологічні основи юридичної логіки // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т дер-

жави і права ім. В. М. Корещького НАН України. Л., 2006. С. 152–158.

Автор зосереджує увагу на методологічній функції логіки в юриспруденції, для чого характеризує особливу природу правового мислення та властиву йому юридичну логіку. Робиться висновок про недостатність самої логіки для вирішення завдань методології права пізнання сфери належного в конкретних життєвих ситуаціях. Наголошується на необхідності будувати юридичну аргументацію на наукових фактах про об'єктивний світ, зокрема про фізичну і духовну природу людини, в чому і виявляється щільний зв'язок юридичної логіки з правовою антропологією.

12.01–02.07.978.

340.12:1 *Дудаш Т.* Праворозуміння: антропологічна сутність // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1–2 груд. 2006 р.). Л., 2007. С. 131–144.

Автор вважає за доцільне виокремлювати такі герменевтичні концепції в їх зв'язку з тими явищами, які відображаються поняттям права: герменевтика загальноправова; герменевтика нормативно-юридична; герменевтика індивідуально-юридична. Для дослідження питання про праворозуміння найбільш прийнятним видається застосування положень онтологічної герменевтики (герменевтики буття). Праворозуміння можливо розглядати як спіралеподібний процес, який складається з таких основних ланок: а) передправорозуміння; б) правоінтерпретація; в) власне праворозуміння. Результат процесу праворозуміння досягається такими механізмами: а) смисловідшукування правоявища; б) смислостворення правоявища; в) їх поєднанням на різних стадіях процесу праворозуміння. Дається визначення закономірностей праворозуміння.

12.01–02.07.979.

1(091)(470) *Еремина С. Ю.* Работа М. М. Троицкого «Немецкая психология в текущем столетии...» как явление в русской философии 60-х гг. XIX в. или эмпирический идеализм «русского Канта» // Вестник Московского университета. Сер. 7. Философия. 2006. № 1. С. 3–25.

Проведен аналіз передумов написання дисертаційної роботи М. М. Троицкого «Немецкая психология в текущем столетии. Историко-критическое исследование с предварительным очерком успехов психологии в Англии со времен Бэкона и Локка», в которой доказывалась несамостоятельность немецкой психологии и философии, зависимость от английской традиции, а также резко отрицательно критиковалась вся система немецкого классического идеализма, самым тесным образом связанного с философским обоснованием религии. Проведено дослідження численних отзывів російських учених-філософів на дане сочинення. Отмечено, что диссертация Троицкого не простое историческое исследование. Она имеет целью

пропаганду настоящей, научной психологии. В ней ставится задача критики методов психологических исследований. Через все сочинения Троицкого проходит мысль о превосходстве «индуктивного», «опытного» метода, применяемого в английской школе, над методом схоластически-силлогистическим, «рационалистическим», которому следуют немецкие мыслители.

12.01–02.07.980

340.12:1 *Иванов А. Н.* Философия права сегодня: наука и научная дисциплина // Высшее образование сегодня. 2007. № 1. С. 42–44.

Уделено внимание соотношению философии и права. Отдельно обсуждаются проблемы определения предмета и объекта философии права. Автор останавливается на интегрирующем обществе, диалектически разрешающем противоречие дуализма права подходе, которого придерживаются такие видные российские ученые, как Е. А. Лукашева, В. Е. Гулиева, О. В. Мартышин и др. Обращается внимание на проблему определения места философии права в системе научного знания.

12.01–02.07.981.

340.12:342.3 *Капустіна Н. Б.* Становлення та еволюція класичного філософсько-правового розуміння феномена влади // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. О., 2006. Вип. 29. С. 116–119.

Проведено аналіз класичної концепції влади, яка була викладена передусім у працях Платона, Цицерона, Т. Гоббса, Дж. Локка, Ш. Монтеск'є, Г. Гегеля. Зазначено, що філософсько-правові погляди класичного періоду були вершиною розуміння світу і людини, вони трактували феномен влади, спираючись на раціоналізм, гносеологізм та логоцентризм, що базувалися на принципах гносеологізації буття, пріоритетах загального над одиничним, цілого над окремим.

12.01–02.07.982.

340.15:347.23:“16/18” *Конюков С. К., Борченко В. А.* Понимание права собственности в западной философии права второй половины XVII — начала XIX века // История государства и права. — 2006. — № 12. — С. 27–28.

Отмечается, что сформировавшиеся в античный период, эволюционирующие в политико-правовой мысли средневековья и Ренессанса, свою наибольшую теоретическую разработку вопросы права собственности получили в контексте либеральных политико-правовых концепций Нового времени. Анализируются принципы права собственности, получившие свое правовое выражение в сочинениях «отца классового компромисса», выдающегося английского мыслителя Дж. Локка. Обращается внимание на несколько иную, чем в английской политико-правовой мысли, интерпретацию права собственности у французских мыслителей (Морелли, Ж.-Ж. Руссо). Немецкий мыслитель И. Кант рассматривал проблему собственности через призму концепции свободы. В теоретической конструкции гегелев-

кой философии центром связи категорий «свобода», «право», «собственность» является человек. У Гегеля собственность выступает не просто как одно из направлений и форм выражения свободы и права человека, она образует собой экономическую основу для свободы и права.

12.01—02.07.983.

340.13 *Костенко О.* Людський фактор у праві: дослідження з позиції соціального натуралізму // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. Х., 2006. № 3. С. 81—91.

Досліджено питання співвідношення людського і природного в праві. Автор звертається до поглядів Дж. Локка та Гуго Гроція. Ним зазначено, що методологічним інструментом, придатним для здійснення наступних кроків на шляху дослідження ролі людського фактора у праві, може бути так званий принцип соціального натуралізму. На думку дослідника, в Україні, як і в інших країнах, має відбуватися процес «науковізації» правосуддя, а «правовий статус» наукового (доктринального) тлумачення законодавства має бути визначено у процесуальному законодавстві. Якщо і діяльність держави, і діяльність громадянина однаковою мірою є проявами притаманних людям волі і свідомості, то в суспільстві має існувати принцип рівності держави і громадянина перед законом і судом. Без цього не може бути реалізовано принцип верховенства права в будь-якій країні.

12.01—02.07.984.

340:572.02 *Костенко О.* Проблеми антропогенності права з позиції соціального натуралізму Антропология права: философский та юридический виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 202—212.

Відмічено, що сьогодні набуває все більшої актуальності питання щодо меж залежності соціальних явищ, в тому числі і права, від волі і свідомості людей. Неправильне вирішення цього питання спричиняється до правової сваволі і правових ілюзій, що становлять найбільшу загрозу безпеці суспільного життя. Роль людського фактора у праві висвітлено з позиції соціального натуралізму.

12.01—02.07.985.

215:165.12 *Крюков Д. С.* Религиозное сознание: соотношение смысла и символа // Современные гуманитарные исследования. 2006. № 1. С. 91—92.

Разработка таких междисциплинарных понятий, как «смысл» и «символ», позволяет выявить специфику отражения окружающего мира религиозным индивидом, историю становления и развития религиозной картины мира, посредством раскрытия содержания религиозной системы смыслов и символов, через раскрытие специфики отношения «смысл — символ».

12.01—02.07.986.

1(091).652:172.12 *Куліна О. С.* Проблема громадянськості в античній філософії // Наука. Релігія. Суспільство. 2006. № 1. С. 230—234.

Розглянуто найбільш важливі аспекти розуміння громадянськості античними філософами: Сократом, Платоном, Арістотелем, Цицероном та ін. Аналіз проблем громадянськості здійснено через осмислення взаємозв'язку особистості та суспільства в межах класичної та елліністичної філософії.

12.01—02.07.987.

340:572.02 *Лобода Ю.* Антропологічний вимір правової традиції (філософсько-методологічні зауваги) // Антропология права: философский та юридический виміри (стан, проблеми, перспективи): Матеріали I Всеукр. «круглого столу» (Львів, 16—17 верес. 2005 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 213—223.

Зазначено, що застосування окремих методів антропологічної науки у теоретичному правознавстві становить один із змістовних напрямків розвитку методології останнього, однак лише за умови усвідомлення їх пізнавальних можливостей та меж ефективності. У дослідженнях правової традиції антропологічні методи можуть бути корисними при з'ясуванні проблем передачі соціальної інформації, зокрема стереотипу правової поведінки.

12.01—02.07.988.

1(091)(477):236.9 *Мальцева О. В.* Есхатологічний напрямок філософських мандрівок Г. Сковороди як шлях до формування універсальних ціннісних орієнтирів людського буття // Наука. Релігія. Суспільство. 2006. № 1. С. 132—140.

Досліджено генезис філософії Г. Сковороди як системи есхатологічної етики. З цією метою у роботі аналізуються запропоновані ним засоби «прориву» у царину «чистої духовності» та безсмертя, надається соціально-філософська характеристика моральних цінностей, етичних орієнтирів, індивідуальних та суспільних ідеалів, висунутих у межах цієї філософської системи як підстави для соціальної взаємодії.

12.01—02.07.989.

340.11 *Мельничук Н. Ю.* «Межа» як архетипна ознака законотворення // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 325—335.

Розглянуто проблематику проєкції архетипних моделей у правову реальність. Проаналізовано роль такого поняття, як «межа», у діалектиці формування категорій «злочин» та «покарання». Автор вважає, що межа виступає архетипом, що виокремлюється в точку відліку, від якої бере початок не лише формування поняття злочину як переступу межі дозволеного та посягання на індивідуалізоване (у контексті ідеї щодо недоторканності одиничного як окресленого межею), а й діалектика обґрунтування міри

покарання у розумінні обмеженості в її різноманітних проявах (термін ув'язнення, міра штрафу тощо), що, виростаючи з правової міфології та проникаючи крізь духовне тіло натурфілософії, спрямовується в неозорість подальшої філософсько-правової думки та в історико-соціальну конкретику правової реальності.

12.01—02.07.990.

113/119 *Мельничук Н.* Світоглядна інтерпретація «суспільної небезпечності» в антропологічному просторі // *Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу»* (Львів, 1—2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 176—180.

Розкривається поняття суспільної небезпечності на тлі такого сегмента класичної філософської парадигми, як принцип централізації. В першу чергу автор звертається до античної космогонії. Зазначається, що при наявності такої провідної центрації, як теоцентризм, світоглядно суспільна небезпечність пов'язується в тому числі й з антропоцентризмом, специфіка якого полягає у тому, що в центрі зацікавлення знаходиться антропос, однак уже не як мікрокопія макрокосму (як те мало місце в параметрах космоцентризму), а як творіння Боже, яке є членом церковної спільноти. Аналогічно, коли йдеться про епоху Ренесансу та добу Просвітництва, посягання на одного члена суспільства розцінюється як посягання на всіх.

12.01—02.07.991.

340.12:11 *Миронова Г.* Метафізичний реалізм актуальна парадигма сучасного праворозуміння // *Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу»* (Львів, 1—2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 181—196.

Зазначається, що помітною ознакою сучасних правових досліджень є зосередження уваги на позитивному, юридичному аспекті правової реальності, в той час як її специфічна етична природа залишається поза зоною належної уваги. Автор вважає, що метафізичний реалізм є адекватною методологією для осмислення сучасної соціокультурної ситуації та розроблення правової управлінської альтернативи. У роботі викладено концепцію метафізичного реалізму як актуальної сучасної парадигми праворозуміння та демонстрація можливостей використання такої методології для пояснення сучасної складної соціально-правової ситуації та розроблення методики та алгоритму впливу на реальну практику приватно-правового регулювання.

12.01—02.07.992.

316.334.4(73) *Молованюк В.* Соціологія юриспруденції США // *Вісник прокуратури*. 2006. № 12. — С. 114—123.

Визначено основні завдання філософії права взагалі і американського права зокрема. Розгля-

нуто специфіку американської філософії права, якій притаманний прагматичний, реалістичний, інструментальний підхід до вивчення явищ, процесів і фактів державно-правового і суспільного життя. Окремо досліджено інструментальний соціологічний підхід в американській філософії права. Цей підхід по-новому розуміє головне завдання правової теорії: сформувати найбільш несуперечливу систему правових уявлень, що дозволило б як посадовим особам, так і пересічним громадянам використати право більш ефективно. Він утверджує утилітарний підхід до використання законодавства як засобу регулювання економічної діяльності і соціальних процесів, а також є найбільш зорієнтованим на використання сучасної техніки управління. В контексті зазначеної проблематики проаналізовано погляди Р. Поунда, Р. Парка, Е. Берджеса, П. Сорокіна, Т. Парсонса, Р. Мертона.

12.01—02.07.993.

1(091)(430):340 *Павлова Т. С.* Право у філософії І. Канта // *Грані*. — 2007. — № 1. — С. 29—31.

Показано, що вчення І. Канта про право розроблялось ним у рамках його практичної філософії, яка була пріоритетною. Воно було вихідним пунктом й кінцевою ціллю усієї його критичної філософії. Проведено аналіз «Критики практичного розуму» І. Канта, де видатний філософ досліджує питання моралі, права і держави. Зазначається, що І. Кант дав саме філософське тлумачення права, відвівши йому гідне місце у задумі природи, який визначає Розум. Разом з тим робиться зауваження про те, що видатний філософ розглядає право як механізм самозбереження та самовиживання людини.

12.01—02.07.994.

111.83 *Пироженко В. А.* Истина, соизмеримость теорий и рост знания: дальнейшая критика когеренционизма // *Наука та наукознавство*. 2005. № 4. — С. 44—60.

Рассмотрен комплекс проблем, связанных с уточнением основных положений корреспондентной концепции истины для преодоления критики в ее адрес со стороны сторонников когерентного понимания истины. Обосновано, что установление соизмеримости некоторых теорий, сформулированных на разных языках, и их взаимный перевод в рамках опосредствующей теории делают возможным нахождение общей эмпирической базы этих теорий. Отсюда следует, что зависимость фактуального базиса теории от ее концептуального каркаса не исключает принципиальную возможность объективной истины. Установлено, что свойство фальсифицируемости теорий связано с представлением об ошибке и ложности, которые без понятия «объективная истина» теряют смысл. Опирающийся на это свойство рост знания означает непрерывное приближение научного знания к идеалу полного соответствия реальности, т.е. к объективной истине.

12.01—02.07.995.

340.12 Прокопов Д. Є. О. Градовський і критика ліберальної теорії походження держави та права // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 4. — С. 45—54.

Проведено аналіз ліберальної теорії походження держави і права, як її викладає О. Д. Градовський, а також висвітлюються ті критичні аргументи, що висувуються ним щодо ліберального розуміння права та його функцій у процесі розвитку держави і суспільства. Автор звертається до праці О. Градовського «Суспільство і держава», де безпосередньо досліджено проблеми генезу ліберальної доктрини держави і права в її відношенні до соціалістичного розуміння сутності права, а також запропоновано власне бачення шляхів розв'язання тих теоретичних проблем, які постають в ході аналізу виникнення і розвитку держави і права. Лишаючись на позиціях об'єктивно-історичного аналізу феномена права та його генезу, О. Градовському вдалося уникнути таких крайнощів, як індивідуалістично-ліберальна, консервативна та колективно-соціалістична інтерпретації права, які були властиві юридичній думці Російської імперії XIX ст. Критикуючи ліберальну теорію права, О. Градовський виділяє дві основні групи аргументів, перша з яких стосується критики базових принципів ліберально-правової доктрини, а інша — пов'язана з критикою перспектив практичної реалізації цих принципів. Оцінюючи взаємовідносини держави і суспільства з правових позицій, О. Градовський відмовляється як від «сервілістичної» моделі функціонування держави, так і від ідеї суспільного домінування держави як джерела позитивного права, що логічно приводить його до утвердження необхідності пошуку такого балансу, який, на його думку, має забезпечити право, коли інтереси держави і суспільства в цілому не входять в суперечність з правами і свободами окремих громадян.

12.01—02.07.996.

340.12:165.63(4) Рабинович С. Розумність у праві: філософсько-правовий та емпірико-юридичний виміри // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1—2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 214—233.

Розглянуто розвиток раціоналістичної традиції в європейській правовій думці (історико-філософський аспект). Насамперед увагу зосереджено на видозміні взаємозв'язків розуму і права. Зроблено спробу встановити вихідні співвідношення між поняттями «розум», «глузд» та «раціональність» (логіко-філософський аспект), що дає змогу розкрити значення категорії розумності в позитивному праві (юридико-прикладний аспект).

12.01—02.07.997.

340.13 Сливка С. С. Філософські аспекти зловживання нормами позитивного права // Науковий вісник Львівського державного універси-

тету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 310—317.

Розглядаються об'єктивні й суб'єктивні підстави зловживання нормами права і зловживання у праві як субстанції. Дається філософське обґрунтування цих ексцесів як проявів порушення гармонії у природному та позитивному праві, вказується на необхідність забезпечення неприпустимості зловживання правом.

12.01—02.07.998.

340.12(470) Соколыщук И. М. Первые философско-правовые чтения памяти академика В. С. Нерсисянца // Право и политика. — 2006. — № 12. — С. 20—48.

Статья содержит выступления участников первых Философско-правовых чтений памяти академика В. С. Нерсисянца, проходивших 2 октября 2006 г. в Центре теории и истории права и государства Института государства и права РАН под названием «Наш трудный путь к праву». Профессор В. Г. Графский (руководитель Центра теории и истории права Института государства и права Российской академии наук) отметил полновесную фундаментальность творческого наследия В. С. Нерсисянца. В своем выступлении д.ю.н. В. В. Лапаева (Российская академия наук) подняла ряд актуальных вопросов понимания и интерпретации прав человека в условиях глобализации. Свое видение проблемы распространения идеологии прав человека в мире предложила в своем выступлении член-корр. РАН Е. А. Лукашева. Основную часть своего выступления Г. В. Мальцев посвятил вопросу о системных различиях морали и права. На объяснительных возможностях либертарно-юридической теории в ее применении к различным правовым системам современного мира остановился проф. Г. И. Муромцев (РУДН). Д.ю.н. Л. Е. Лаптева обратила внимание участников чтений на распространение антилиберальной риторики в России. Статья содержит краткое содержание и других выступлений, которые были посвящены проблемам прав личности в истории и современном глобализирующемся мире; особому значению категории правового закона в качестве основополагающей категории для философии права и юридической догматики; проблеме интегративного восприятия права и понимания либертарно-юридической теории как интегративной теории; особенностям понимания государства в либертарно-юридической теории и др.

12.01—02.07.999.

340.5:1 Тихомиров О. Д. Світоглядні філософські підстави юридичної компаративістики // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 352—360.

Йдеться про інтерпретацію компаративістики як постнекласичного етапу розвитку порівняльного правознавства. Розглядаються її особливості в умовах постмодерну, співвідношення з іншими соціально-гуманітарними науками, визначаються світоглядні та філософські підстави.

12.01–02.07.1000.

340:316.28 Токарська А. С. Дещо про природу комунікативного права: прагматичні аспекти // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 345–351.

Проаналізовано потребу у філософському аналізі комунікативної природи та механізмів реалізації права. З позицій нової філософської рефлексії переосмислено феномен права (як засобу комунікації), потребу в інституціалізації особливості галузі права — комунікативного, що охоплює не лише позаправові відносини, а й власне правову комунікацію.

12.01–02.07.1001.

340:572.02 Фальковський А. Постмодерністський образ людини та сучасні правові трансформації // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1–2 груд. 2006 р.). — Л., 2007. — С. 305–311.

Зазначається, що у постмодерністському світогляді формуються нові уявлення про людину, її межі, потреби та інтереси, що докорінно відрізняються від бачення людини в епоху модерну. Визначальною відмінністю є визнання полісущності людини та багатоманітності її світу. На цій основі відбувається розширення правового буття людини, що є плідним об'єктом досліджень для антропології права.

12.01–02.07.1002.

340.12:1(470) Шпак А. В. Проблема силы права в русской философии права // Философия права. 2006. № 2. С. 5–12.

Отмечено, что теоретическое и практическое состояние права в правовом государстве и есть сила права. Для теоретического анализа понятия «сила права» автор посчитал необходимым в абстракции относительно разделить его на два составляющих понятия и выяснить соотношение между ними, которое в дальнейшем позволит определить понятие «сила права» уже на новом витке синтеза этих относительно разделенных понятий. Он обращается к работам И. А. Ильина «Понятие права и силы. Опыт методологического анализа», «О сущности правосознания», положения которых, по его мнению, могут внести определенную ясность в обозначенную проблему. Вопрос, который И. А. Ильин считает основным в изучении силы права, следующий: есть ли у права такая сторона и если есть, то какая, которая никоим образом не терпит методологически сближения или отождествления его с силой? В контексте данной проблемы проанализированы взгляды А. П. Куницына, Б. Н. Чичерина, В. С. Соловьева, В. Г. Щеглова. Отмечено, что одной из достойных внимания является проблема силы права, права силы и соотношения права и силы, которая в определенной мере нашла отражение в отдельных публикациях представителей исторической школы права (Гуго, Тибо, Пухта, Савиньи, Иеринг и др.).

12.01–02.07.1003.

342.7(44) Энговатова А. В. Французская философия 1980–1990-х гг. и права человека // Философские науки (ФН). 2006. № 11. С. 97–106.

Отмечено, что в 1980-х гг. в западном обществе споры о «правах человека» вспыхнули именно в философской среде. Речь прежде всего шла о фундаментальных основах и условиях самой возможности постановки их под вопрос, о юридическом гуманизме. В центре правовой проблематики оказался субъект права. Проанализированы взгляды М. Гоше на проблему прав человека. Отмечено, что он не рассматривал «благородные принципы» 1789 г. как возможную альтернативу тоталитаризму, однако утверждал, что возбуждение споров о правах человека стало своего рода протестом со стороны интеллигенции против поглощения общества Государством.

12.01–02.07.1004.

340.12:1(477) Юлдашев О. Антропологизация законодательства Украины та завдання філософії права // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників Другого всеукраїнського «круглого столу» (Львів, 1–2 груд. 2006 р.). Л., 2007. С. 320–331.

Відмічається, що проблема антропологізації права постає як відображення процесу подолання кризи сучасної демократії, поновлення втраченого нею людського виміру. Знаменним є те, що процес подолання цієї кризи безпосередньо пов'язується фахівцями з філософією права, з релігією. Проаналізовано західний та східний підходи до абсолютизації природних прав людини. У дослідженні під антропологізацією законодавства розуміється його дебіюрократизація. Визначено завдання філософії права щодо антропологізації права та законодавства України.

12.01–02.07.1005.

340.134(477)+340.12:1 Юлдашев О. Антропологізація законодавства України та завдання філософії права // Персонал. 2006. № 11. — С. 25–29.

Зазначено, що проблема антропологізації права постає як процес подолання кризи сучасної демократії, відновлення втраченого нею людського виміру. Подолання цієї кризи, на думку автора, безпосередньо пов'язане з релігією. Відмічено, що потрібно змінити наукову парадигму щодо змісту справедливості, уточнити зміст категорії «природні права» (у духовному сенсі), яка є по суті джерельною базою розвитку законодавства і навіть об'єктом юридичного захисту з боку держави. Обговорюючи проблему антропологізації законодавства України, науковець торкається питань законо-державотворення. Проблема забезпечення справедливості, моральності законодавчих актів полягає в узгодженні проектів цих актів із правилами, що містяться у релігійних джерелах, зокрема у Біблії.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Абакумова Ю. В. 08.01-02.07.616. 116
 Абашидзе А. Х. 08.01-02.07.672. 126;
 11.01-02.07.919. 165
 Абросімова Ю. А. 08.01-02.07.673. 126
 Авдеев В. П. 09.01-02.07.719. 136
 Аврамова О. Є. 03.01-02.07.183. 39
 Адельханян Р. А. 08.01-02.07.611. 115
 Азарян А. А. 07.01-02.07.512. 98
 Акашкин И. А. 12.01-02.07.968. 173
 Аксенов С. Г. 01.01-02.07.82. 19
 Алданов Ю. 03.01-02.07.184. 39
 Александров О. А. 02.01-02.07.117, 118. 27, 28
 Алексеева О. Г. 03.01-02.07.185. 40
 Алексеенко О. А. 11.01-02.07.920. 166
 Алибеков Ш. И. 09.01-02.07.820. 150
 Алиева К. М. 04.01-02.07.311. 62
 Алмаші І. М. 02.01-02.07.111. 26
 Альошина О. І. 08.01-02.07.617. 116
 Альчук М. 12.01-02.07.969. 173
 Амельченко В. 03.01-02.07.186. 40
 Аминов Д. И. 08.01-02.07.611. 115
 Андреева Г. Н. 02.01-02.07.162. 35
 Андрейцев В. 10.01-02.07.833. 152
 Андреевський В. В. 10.01-02.07.899. 161
 Андронов І. В. 03.01-02.07.248. 50
 Андрусів В. 09.01-02.07.720. 136
 Анисимов А. Л. 05.01-02.07.367. 72
 Анисимов Л. Н. 03.01-02.07.249. 50
 Анишина В. И. 01.01-02.07.20. 8
 Аніщук П. В. 01.01-02.07.64, 119. 16, 28
 Ансимов Ю. П. 08.01-02.07.611. 115
 Анцелевич Г. О. 11.01-02.07.921. 166
 Апанасенко А. 05.01-02.07.368. 72
 Апанасенко К. І. 04.01-02.07.305. 61
 Арзамасов Ю. Г. 01.01-02.07.94. 22
 Арнаут А. Г. 06.01-02.07.438. 84
 Артемов П. М. 07.01-02.07.561. 107
 Артюхова О. А. 03.01-02.07.187. 40
 Арутюнян Д. Г. 11.01-02.07.922. 166
 Архіпов В. В. 09.01-02.07.821. 150
 Архіпова М. 03.01-02.07.189. 40
 Астапович А. 04.01-02.07.300. 60
 Афанасьев С. 08.01-02.07.695. 130
 Афанасьєва М. В. 02.01-02.07.120. 28
 Ашмарина Е. М. 07.01-02.07.561. 107
 Аюпов А. З. 11.01-02.07.923. 166
 Бабич А. В. 09.01-02.07.721. 136
 Бабій І. 02.01-02.07.121. 28
 Баженова Б. М. 10.01-02.07.900. 162
 Бакун В. М. 03.01-02.07.249. 50
 Балаклицкий І. І. 04.01-02.07.340, 341. 67
 Балаянц М. С. 01.01-02.07.95. 23
 Балюк Г. І. 05.01-02.07.412. 79
 Баран О. 06.01-02.07.444. 86
 Баранов Д. П. 10.01-02.07.891. 160
 Баранова Л. М. 03.01-02.07.267. 53
 Бардин Л. Н. 11.01-02.07.924. 166
 Барков О. 08.01-02.07.696. 130
 Баронова Т. В. 06.01-02.07.445. 86
 Барышников М. Ю. 11.01-02.07.925. 166
 Баstryкин А. И. 08.01-02.07.611. 115
 Баталина В. В. 01.01-02.07.74. 18
 Батанов О. В. 02.01-02.07.122. 28
 Батяев А. А. 05.01-02.07.369. 72
 Баулін Ю. В. 08.01-02.07.608. 115
 Бахин С. В. 11.01-02.07.926. 166
 Бахуринська М. М. 06.01-02.07.446, 447. 86
 Бедрій Р. Б. 02.01-02.07.123. 29
 Безбородов Д. О. 08.01-02.07.623. 118
 Безпалюк О. 08.01-02.07.697. 131
 Безрук Н. П. 03.01-02.07.188. 40
 Бейцун І. В. 03.01-02.07.179. 39
 Белкин Р. С. 09.01-02.07.780. 143
 Бельшева А. 04.01-02.07.343. 67
 Беляневич О. А. 04.01-02.07.306. 61
 Бельо Л. Ю. 11.01-02.07.927. 167
 Бергмани В. 03.01-02.07.240. 49
 Березовський А. А. 08.01-02.07.670. 126
 Беркута Н. 05.01-02.07.370. 72
 Берлач А. 07.01-02.07.513. 98
 Берназ В. Д. 09.01-02.07.793. 146
 Бестужева О. 04.01-02.07.300. 60
 Белов Д. 02.01-02.07.124, 125. 29
 Бисага Ю. М. 02.01-02.07.125. 29
 Битяк Ю. 07.01-02.07.514. 98
 Бичкова С. С. 03.01-02.07.244. 49
 Бігун В. 12.01-02.07.970. 173
 Білецька Г. М. 06.01-02.07.448. 86
 Білецький І. 08.01-02.07.674. 127
 Білкун В. В. 09.01-02.07.794. 146
 Бірюков І. А. 03.01-02.07.176. 38
 Бірюкова А. М. 09.01-02.07.712. 134
 Бірюкова І. М. 06.01-02.07.484. 92
 Благодарний А. М. 07.01-02.07.507, 538. 97, 102
 Близнюк О. 07.01-02.07.573. 108
 Блинков О. Е. 01.01-02.07.83. 20
 Боброва Э. Г. 07.01-02.07.535. 101
 Богатыренко З. С. 05.01-02.07.371. 72
 Богданова Д. И. 11.01-02.07.926. 166
 Богомяков И. В. 06.01-02.07.449. 86
 Богуцький О. 07.01-02.07.605. 114
 Бойко І. 07.01-02.07.515. 99
 Бойко М. Д. 05.01-02.07.353, 402. 70, 77;
 09.01-02.07.711. 134
 Болотіна П. Б. 05.01-02.07.354. 70
 Бондар Л. О. 06.01-02.07.450, 481, 497. 86, 92, 95
 Бондаренко Д. 03.01-02.07.280. 55
 Бондаренко І. 07.01-02.07.574, 575. 108, 109
 Борисенка С. О. 05.01-02.07.362. 71
 Бориславська О. 02.01-02.07.126. 29
 Бориславський Л. 02.01-02.07.127. 29
 Борисов В. І. 08.01-02.07.608. 115
 Борисова В. І. 03.01-02.07.267. 53
 Бородин І. 07.01-02.07.539. 102
 Борченко В. А. 12.01-02.07.982. 175
 Бочаров Д. О. 01.01-02.07.12. 5
 Бошицький Ю. 03.01-02.07.189, 198, 217. 40, 42, 45
 Бояров В. І. 09.01-02.07.722. 136
 Брандт Г. 12.01-02.07.966. 173
 Браніцький О. М. 06.01-02.07.474. 91
 Братасюк В. 07.01-02.07.552. 105
 Братель О. 07.01-02.07.516, 606. 99, 114
 Бринцев О. 04.01-02.07.312. 62
 Бродский С. О. 08.01-02.07.624. 118
 Бублейник В. А. 08.01-02.07.618. 117
 Бугера С. 07.01-02.07.517. 99
 Буджиган О. О. 03.01-02.07.190. 41
 Будз В. 08.01-02.07.675. 127

- Будников В. Л. 09.01-02.07.723. 136
 Бузало П. М. 08.01-02.07.663. 125
 Булдуков О. 09.01-02.07.795. 146
 Бурбика М. М. 10.01-02.07.847. 154
 Бурлак О. В. 11.01-02.07.928. 167
 Буряк В. 05.01-02.07.372. 72
 Буряк Т. М. 02.01-02.07.128. 29
 Буряков К. В. 04.01-02.07.313. 62
 Бусуйок Д. В. 06.01-02.07.451. 87
 Бутусов В. В. 09.01-02.07.796. 146
 Быстров Г. Е. 06.01-02.07.435. 83
 Бычков С. В. 04.01-02.07.314. 63
 Вавженчук С. Я. 02.01-02.07.129. 29
 Валітов С. С. 04.01-02.07.293. 59
 Варгараки О. Г. 03.01-02.07.191. 41
 Васечко А. А. 01.01-02.07.21. 8
 Василенко М. Д. 11.01-02.07.929. 167
 Васильев А. С. 01.01-02.07.7. 5; 04.01-02.07.304. 60
 Васильев С. В. 03.01-02.07.239. 49
 Васильева О. П. 08.01-02.07.625. 118
 Васильева В. 01.01-02.07.22. 8
 Ващук Б. Л. 09.01-02.07.724. 136
 Вдовічен В. 07.01-02.07.576, 577, 578. 109
 Ведишев Н. П. 10.01-02.07.830, 901. 152, 162
 Венедиктов С. 05.01-02.07.373. 72
 Вишновецька С. В. 05.01-02.07.374. 73
 Вишняков О. К. 01.01-02.07.23. 8
 Війтев Ю. 10.01-02.07.848. 155
 Вільчак Я. М. 11.01-02.07. 930. 167
 Войтович А. 08.01-02.07.626. 118
 Волков Д. В. 05.01-02.07.415. 79
 Волосенко І. В. 03.01-02.07.214. 45
 Воробйова Т. 03.01-02.07.192. 41
 Воронов А. А. 09.01-02.07.725. 137
 Воскобитова Л. А. 10.01-02.07.887. 159
 Гаврилюк Р. 07.01-02.07.579. 109
 Гавриш Н. С. 06.01-02.07.440-443. 84, 85
 Гаєцька-Колотило Я. З. 06.01-02.07.452. 87
 Гайворонський Є. П. 08.01-02.07.676. 127
 Гайова Г. 11.01-02.07.931. 167
 Галан В. О. 11.01-02.07.914. 164
 Галахова А. В. 10.01-02.07.831. 152
 Галушко Д. В. 11.01-02.07.932. 167
 Гапотченко Т. М. 06.01-02.07.453. 87
 Гарасимів Т. З. 05.01-02.07.416. 79
 Гарбовський Л. 01.01-02.07.66. 17;
 08.01-02.07.677. 127
 Гармаева М. 07.01-02.07.587. 111
 Глакович М. С. 01.01-02.07.67. 17
 Гель А. 08.01-02.07.697. 131
 Гемай С. 09.01-02.07.726. 137
 Герасименко В. П. 08.01-02.07.619. 117
 Геселев О. В. 09.01-02.07.727. 137
 Гетманцев О. В. 03.01-02.07.250. 50
 Гетьман А. П. 06.01-02.07.482, 483. 92
 Гетьманцева П. Д. 05.01-02.07.375. 73
 Глоба К. 08.01-02.07.678. 127
 Гловюк І. 09.01-02.07.728. 137
 Глозман А. Б. 12.01-02.07.971. 174
 Говоруха М. 10.01-02.07.849. 155
 Гогусь О. 09.01-02.07.732. 137
 Головистикова А. П. 02.01-02.07.155. 34
 Головка О. М. 01.01-02.07.55. 13
 Головченко Л. М. 03.01-02.07.193. 41
 Голоденко І. О. 03.01-02.07.251. 51
 Голуб С. 08.01-02.07.627. 118
 Голубева Н. Ю. 03.01-02.07.177. 38
 Голубцова О. О. 03.01-02.07.252. 51
 Гончаренко В. О. 03.01-02.07.266. 53
 Горбачев В. П. 09.01-02.07.797. 146
 Горева А. 07.01-02.07.587. 111
 Горев В. О. 03.01-02.07.194. 41
 Горностай А. В. 08.01-02.07.628. 119
 Горобець К. В. 01.01-02.07.17—19. 7
 Горяга О. В. 01.01-02.07.63. 16
 Горяинов К. К. 9.01-02.07.784. 144
 Государський В. Ф. 10.01-02.07.850. 155
 Грабильніков А. В. 02.01-02.07.112. 26
 Графський В. Г. 01.01-02.07.89. 22
 Грачева Е. Ю. 07.01-02.07.561. 107
 Гребенюк М. С. 03.01-02.07.281. 56
 Грек Б. М. 04.01-02.07.338. 67
 Греца Я. В. 07.01-02.07.571. 108
 Гримайло В. 08.01-02.07.629. 119
 Гриня А. 03.01-02.07.268. 53
 Грицаєнко Л. 10.01-02.07. 845, 851. 154, 155
 Гричаниченко А. 09.01-02.07.729. 137
 Гришко О. 08.01-02.07.679. 128
 Грищенко І. М. 04.01-02.07.315. 63
 Гришук О. 12.01-02.07.972-975. 174
 Громенко Ю. 04.01-02.07.316. 63
 Громов В. Г. 08.01-02.07.698. 131
 Громов П. А. 09.01-02.07.745. 139
 Грошевий Ю. М. 09.01-02.07.708. 134
 Грудзур О. 08.01-02.07.630. 119
 Груднына Л. Ю. 02.01-02.07.155. 34;
 10.01-02.07.902. 162
 Гуд А. М. 07.01-02.07.553. 105
 Гуз А. М. 01.01-02.07.51. 13
 Гулимов С. С. 04.01-02.07.317, 318. 63
 Гумирова Г. Ф. 08.01-02.07.699. 131
 Гусак М. 03.01-02.07.195. 41
 Гусарев С. Д. 01.01-02.07.13. 6
 Гусев Р. К. 06.01-02.07.435. 83
 Гусева Т. С. 05.01-02.07.417. 80
 Давиденко Л. М. 07.01-02.07.554. 105;
 09.01-02.07.744. 139
 Давидович І. 08.01-02.07. 620, 631. 117, 119
 Давидович Я. В. 02.01-02.07.100, 131, 144, 147, 148.
 24, 30, 32, 33
 Дамірлі М. А. 11.01-02.07.933. 167
 Данелия Г. Р. 11.01-02.07.934. 167
 Данилов Е. П. 10.01-02.07.892. 160
 Данішевська В. 03.01-02.07.195. 41
 Данченко Т. В. 09.01-02.07.730. 137
 Данышин М. 09.01-02.07.798. 146
 Дараганова П. 07.01-02.07.518. 99
 Декайло С. А. 08.01-02.07.680. 128
 Деменева Н. А. 05.01-02.07.376. 73
 Дементьева О. Н. 08.01-02.07.632. 119
 Демиденко В. О. 02.01-02.07.101. 24
 Демиденко Г. Г. 01.01-02.07.90. 22
 Демидова Л. А. 10.01-02.07.890. 160
 Демський Е. 07.01-02.07. 501, 540. 96, 102
 Демчук Л. 05.01-02.07.406. 78
 Дем'янова О. 03.01-02.07.253, 254. 51
 Денисов В. Н. 03.01-02.07.281. 56
 Денисов С. Ф. 08.01-02.07.663. 125
 Дереконь В. 07.01-02.07.580. 109
 Деркач А. Л. 06.01-02.07.485, 486. 93
 Деєв М. 09.01-02.07.731. 137
 Джиоев С. Х. 05.01-02.07.377. 73
 Джуган В. О. 06.01-02.07.498. 95
 Джужа О. М. 07.01-02.07.505, 96; 08.01-02.07.610. 115

- Дзейко Ж. 01.01-02.07.24. 8
 Дзісяк О. 09.01-02.07.807. 148
 Дитятковский М. Ю. 02.01-02.07.163. 35
 Дідич Т. О. 01.01-02.07.14. 6
 Діхтієвський П. 09.01-02.07.732. 137
 Дмитрик О. 07.01-02.07.581. 110
 Добрянський С. 12.01-02.07.976. 174
 Довжук О. В. 03.01-02.07.278. 55
 Долин Е. В. 07.01-02.07.555. 105
 Додонов В. 08.01-02.07.633, 637. 119, 120
 Долежан В. В. 10.01-02.07.903. 162
 Долматов І. В. 01.01-02.07.37. 10
 Донець О. В. 06.01-02.07.454. 87
 Донченко Ю. Г. 02.01-02.07.130. 30
 Дончук Р. О. 03.01-02.07.196. 41
 Дорофеева Л. М. 09.01-02.07.713. 135
 Дорош Д. 12.01-02.07.977. 174
 Дрішлюк В. І. 03.01-02.07.197. 42
 Дружинина Т. И. 07.01-02.07.566, 569. 107
 Дубинський М. І. 03.01-02.07.198. 42
 Дугенец А. С. 07.01-02.07.519. 99
 Дудаш Т. 03.01-02.07.199. 42; 12.01-02.07.978. 175
 Дудла І. О. 04.01-02.07.294. 59
 Дудоров О. О. 08.01-02.07.607. 115
 Дудченко В. В. 01.01-02.07.1, 25. 4, 9
 Дунас Т. 10.01-02.07.877. 158
 Дурасова Ю. В. 10.01-02.07.834, 835. 152, 153
 Дурсунов М. 01.01-02.07.68. 17
 Дьяченко В. Ф. 05.01-02.07.418. 80
 Егоричев А. Н. 02.01-02.07.164. 36
 Ельникова Е. В. 06.01-02.07.455. 87
 Еннан Р. Є. 03.01-02.07. 200, 285. 42, 56
 Епур М. В. 01.01-02.07. 82, 84. 19, 20
 Ергашев Е. Р. 10.01-02.07.852. 155
 Еремина С. Ю. 12.01-02.07.979. 175
 Ерофеев Б. В. 06.01-02.07.431. 83
 Ефимов А. 04.01-02.07.319, 344. 63, 68
 Ефимова В. В. 10.01-02.07.896. 161
 Ефимова Д. А. 01.01-02.07.84. 20
 Євграфов П. Б. 02.01-02.07.102. 24
 Євсюкова М. В. 11.01-02.07.935. 168
 Єзерський Р. 09.01-02.07.799. 147
 Єсіпова Л. О. 03.01-02.07.180. 39
 Єфремова Н. 01.01-02.07.59. 65. 14, 16
 Жаркова О. А. 07.01-02.07.582. 110
 Жаровська І. 03.01-02.07.201. 42
 Ждан-Пушкина Д. А. 03.01-02.07.243. 49
 Жидков О. А. 01.01-02.07.76. 18
 Жидков О. А. 01.01-02.07.75. 18
 Жилінкова І. В. 03.01-02.07.267. 53
 Жолнович О. 05.01-02.07.378. 73
 Жорін Ф. Л. 07.01-02.07.549. 104
 Жубрин Р. 09.01-02.07.800. 147
 Жуков Г. П. 11.01-02.07.936. 168
 Журавский И. М. 06.01-02.07.487. 93
 Заболонкая Т. В. 01.01-02.07.84. 20
 Загайнова С. К. 04.01-02.07.345. 68
 Задорожний Ю. 01.01-02.07.88. 22
 Задорожний О. С. 09.01-02.07.785. 144
 Заєць В. М. 06.01-02.07.456. 87
 Заєць О. 06.01-02.07.499. 95
 Заїка Ю. О. 03.01-02.07.176. 38
 Зайчук О. В. 01.01-02.07.8. 5; 02.01-02.07.106. 25
 Закирова П. К. 05.01-02.07.379. 73
 Закоморна К. О. 02.01-02.07.159. 35
 Запатріна І. В. 07.01-02.07.520. 99
 Зарипова Т. Ю. 04.01-02.07.320. 63
 Заруба В. М. 01.01-02.07.52. 13
 Захаров В. П. 09.01-02.07.801. 147
 Захарова О. С. 03.01-02.07.241. 49
 Захватихата П. 03.01-02.07.202. 42
 Заяць Д. Д. 09.01-02.07.733. 137
 Зверева О. В. 04.01-02.07.296. 59
 Звірко О. Є. 10.01-02.07.845. 154
 Звягин С. А. 09.01-02.07.822. 150
 Здоронок Г. 04.01-02.07.297. 59
 Зейкан Я. П. 09.01-02.07.709. 134
 Зеленецький В. 09.01-02.07.734. 138
 Зелинская П. А. 11.01-02.07.910. 164
 Змеевский А. В. 11.01-02.07.937. 168
 Зорин С. Л. 09.01-02.07.802. 147
 Зорькин В. Д. 02.01-02.07.156. 34
 Зоць С. А. 01.01-02.07.96. 23
 Зубарь В. М. 03.01-02.07.203. 43
 Иванов А. П. 12.01-02.07.980. 175
 Иванов Г. 04.01-02.07.321. 64
 Иванов П. 08.01-02.07.634. 120
 Игошин В. В. 09.01-02.07.803. 147
 Ильина О. Ю. 03.01-02.07.265. 53
 Исаев Н. 08.01-02.07.681. 128
 Исаенко В. 09.01-02.07.823. 150
 Исакидис Э. 04.01-02.07.346. 68
 Іваненко І. В. 08.01-02.07.635. 120
 Іваницька П. 07.01-02.07.534. 101
 Іванків А. В. 08.01-02.07.667. 125
 Іванова С. М. 03.01-02.07.204. 43
 Ієрусалімов І. О. 04.01-02.07.301. 60
 Ілкічєва К. І. 08.01-02.07.682. 128
 Ілюшук Ю. О. 01.01-02.07.69. 17
 Ільїна П. Л. 06.01-02.07.488. 93
 Ільїна О. В. 08.01-02.07.621. 117
 Ільченко В. Л. 08.01-02.07.668. 126
 Ісмаїлова Л. Б. 09.01-02.07.735. 138
 Іщук С. 03.01-02.07.205. 43
 Кабанов П. А. 08.01-02.07.683. 128
 Кабурнеев Э. В. 08.01-02.07.636. 120
 Каганов А. Ш. 09.01-02.07.824. 150
 Казинец Л. А. 04.01-02.07.331. 65
 Кайль А. П. 05.01-02.07.380. 73
 Каленик А. В. 04.01-02.07.298. 59
 Калимов Д. А. 03.01-02.07.277. 55
 Калюта А. Б. 07.01-02.07.556. 106
 Калядин А. Н. 11.01-02.07.938. 168
 Каменкова В. 04.01-02.07.347. 68
 Канзафарова І. С. 03.01-02.07.206. 43
 Капинус О. С. 08.01-02.07.637. 120
 Капліна О. 09.01-02.07.736. 138
 Капля О. 07.01-02.07.521. 99
 Капустіна Н. Б. 12.01-02.07.981. 175
 Каракаш І. І. 06.01-02.07.457, 473. 88, 90
 Карелина С. А. 04.01-02.07.322. 64
 Каркач П. 09.01-02.07.737. 138
 Карнарук П. В. 07.01-02.07.583. 110
 Карнарук А. 07.01-02.07.541. 103
 Карнарук П. 07.01-02.07.522. 100
 Карпенко М. І. 03.01-02.07.173. 38
 Карпов А. Б. 07.01-02.07.542. 103
 Карташкин В. А. 11.01-02.07.939. 168
 Карцев А. В. 09.01-02.07.738. 138
 Каспшик П. 03.01-02.07.269. 53
 Катеринчук І. 01.01-02.07.26. 9; 08.01-02.07.684. 128
 Кауфман М. 08.01-02.07.638. 120
 Качалов В. И. 10.01-02.07.893. 160
 Качалова А. В. 07.01-02.07.584. 110

- Качалова О. В. 10.01-02.07.893. 160
 Качмарик О. Б. 03.01-02.07.255. 51
 Качур П. Ф. 03.01-02.07.270. 53
 Качурін С. Г. 09.01-02.07.786. 144
 Кваша О. О. 08.01-02.07.639. 120
 Кедрова ІІ. А. 01.01-02.07.62, 85, 87. 15, 20, 21
 Кельман Л. М. 01.01-02.07.27. 9
 Кембаев Ж. М. 11.01-02.07.940. 169
 Кириченко О. В. 08.01-02.07.663. 125
 Кібенко О. Р. 04.01-02.07.307. 61
 Кивалов С. В. (Кивалов С. В.) 01.01-02.07.23, 25, 28, 35–39, 46. 8-12; 02.01-02.07.119, 120, 140. 28, 31; 03.01-02.07.190, 197, 203, 204, 211, 212. 227, 232, 248, 250. 252, 285. 290. 41-44, 47, 48, 50, 51, 56, 57; 05.01-02.07.388, 396, 397. 423. 75, 76, 80; 06.01-02.07.457. 88; 08.01-02.07.642, 662. 121, 125; 10.01-02.07.835, 843, 853, 903, 904. 907. 153–155, 162, 163; 11.01-02.07.929. 167; 12.01-02.07.981. 175
 Кивалова Т. С. 03.01-02.07.276. 55
 Кірін Р. С. 06.01-02.07.496. 95
 Кісель В. 03.01-02.07.207. 43
 Клейменова С. М. 03.01-02.07.208. 44
 Клим О. В. 07.01-02.07.523. 100
 Клименко В. А. 08.01-02.07.640. 121
 Клименко В. Ф. 10.01-02.07.853. 155
 Клімов О. О. 10.01-02.07.854. 155
 Клочкова Ю. А. 11.01-02.07.941. 169
 Ключковський Ю. Б. 02.01-02.07.131. 30
 Книженко С. О. 09.01-02.07.787. 145
 Кобзарь Д. А. 07.01-02.07.585. 110
 Коваленко Т. О. 06.01-02.07.476. 91
 Ковальова Я. 10.01-02.07.855. 155
 Ковальський В. С. 06.01-02.07.495. 94
 Ковальчук А. 07.01-02.07.586. 111
 Ковригина М. В. 02.01-02.07.165. 36
 Ковынев С. Л. 04.01-02.07.299. 60
 Когутич І. 09.01-02.07.804. 147
 Кодинець А. О. 03.01-02.07.181. 39
 Козаков В. А. 08.01-02.07.641. 121
 Козаченко А. ІІ. 01.01-02.07.59. 14
 Козаченко О. В. 08.01-02.07.642. 121
 Козьмініх А. В. 10.01-02.07.904. 162
 Колб О. Г. 08.01-02.07.694. 130
 Колінько О. О. 08.01-02.07.685. 129
 Колісник В. П. 02.01-02.07.132. 30
 Колмыков А. ІІ. 09.01-02.07.825. 150
 Колодій А. М. 02.01-02.07.103. 24
 Колодкин Р. А. 11.01-02.07.942. 169
 Коломієць О. 09.01-02.07.739. 138
 Коломоець Т. 07.01-02.07. 524, 525. 100
 Комарова Л. Р. 08.01-02.07.643. 121
 Комісарчук Р. 09.01-02.07.813. 148
 Коморний О. І. 04.01-02.07.323. 64
 Кондратов Д. Ю. 01.01-02.07.70. 18
 Кондратьев А. В. 11.01-02.07.943. 169
 Константин О. В. 02.01-02.07.133. 30
 Конюков С. К. 12.01-02.07.982. 175
 Конюхова Т. 07.01-02.07.587. 111
 Копетюк М. 10.01-02.07.856. 155
 Копилов В. А. 07.01-02.07.588. 111
 Коптяева О. 10.01-02.07.857. 156
 Копылов М. ІІ. 11.01-02.07.944, 945. 169
 Корнієнко Г. С. 06.01-02.07.477. 91
 Коробенко ІІ. П. 05.01-02.07.419. 80
 Коробова С. О. 09.01-02.07.826. 150
 Короленко В. 05.01-02.07.381. 74
 Коросташева М. Н. 07.01-02.07.551. 104
 Короткий Т. Р. 03.01-02.07.276. 55
 Корчагин А. Ю. 09.01-02.07.740, 741. 138, 139
 Корякіна І. І. 05.01-02.07.382. 74
 Косса С. 03.01-02.07.256. 51
 Костенко О. М. 02.01-02.07.134. 30; 12.01-02.07.983, 984. 176
 Костина Л. Н. 08.01-02.07.686. 129
 Кострицький І. Л. 04.01-02.07.324. 64
 Костюк В. Л. 05.01-02.07.383. 74
 Костюк ІІ. ІІ. 03.01-02.07.209. 44
 Костюченко О. 05.01-02.07.384. 74
 Косюта М. 10.01-02.07.858. 859. 156
 Кохан ІІ. В. 05.01-02.07.385. 74
 Кохановська О. 03.01-02.07.210. 44
 Кравец І. А. 07.01-02.07.589. 111
 Кравчук В. М. 03.01-02.07.242. 49; 06.01-02.07.436. 84
 Кравчук М. Т. 01.01-02.07.60. 15
 Кравчук Т. В. 05.01-02.07.420. 80
 Краснов С. 09.01-02.07.805. 147
 Красюк І. А. 11.01-02.07.946. 169
 Крашенинникова Н. А. 01.01-02.07.75. 76. 18
 Кругел Ю. 02.01-02.07.135. 31
 Крестовська ІІ. М. (Крестовская ІІ. ІІ.) 01.01-02.07. 9, 91. 5, 22
 Кривенко О. 07.01-02.07.526. 100
 Кривоченко Л. М. 08.01-02.07.608. 115
 Крижанівський А. Ф. (Крыжановский А. Ф.) 01.01-02.07.2, 6, 9, 28. 4, 5, 9
 Крикунов О. 09.01-02.07.742. 139
 Крицький І. 07.01-02.07.590. 111
 Кройтор В. А. 03.01-02.07.175. 38
 Кругликов Л. Л. 08.01-02.07.644. 121
 Круглов С. В. 09.01-02.07.743. 139
 Крумаленко М. В. 01.01-02.07.56. 14
 Крюков Д. С. 12.01-02.07.985. 176
 Крючко Ю. 10.01-02.07.860. 156
 Ктітторов М. 07.01-02.07.543. 103
 Кубов Р. Х. 08.01-02.07.645. 122
 Кудрявцев В. ІІ. 08.01-02.07.664, 665. 125
 Кудряшов В. П. 07.01-02.07.591, 592. 111, 112
 Кузнецов В. В. 08.01-02.07.610. 115
 Кузнецова О. П. 04.01-02.07.325. 64
 Кузякин Ю. П. 07.01-02.07.544. 103
 Кукель В. В. 10.01-02.07.893. 160
 Кулинич П. Ф. 06.01-02.07.440, 441, 458. 84, 85, 88
 Куліна О. С. 12.01-02.07.986. 176
 Кулініч О. О. 02.01-02.07.136. 31; 03.01-02.07.211. 44
 Кульчицька О. 05.01-02.07. 413, 421. 79, 80
 Кунев Ю. Д. 07.01-02.07.550. 104
 Курбатов А. 04.01-02.07.326. 65
 Курзова В. В. 06.01-02.07.481, 497. 92, 95
 Курилін І. Р. 09.01-02.07.788. 145
 Курило В. 06.01-02.07.478. 91
 Курило Т. В. 02.01-02.07.137. 31
 Куровська І. А. 11.01-02.07.915. 165
 Куц В. 09.01-02.07.744. 139
 Куценко І. В. 02.01-02.07.138. 31
 Кучерена А. Г. 10.01-02.07.894. 161
 Кучеров И. И. 07.01-02.07.502. 96
 Лавріненко О. В. 05.01-02.07.422. 80
 Лавров М. В. 04.01-02.07.348. 68
 Лаврухин С. В. 09.01-02.07.806. 147
 Лаврухина Ю. С. 09.01-02.07.745. 139
 Лагода О. 07.01-02.07.545. 103
 Лазарева Л. 09.01-02.07.746. 139

- Лазор В. В. 05.01-02.07.386. 74
 Лазур Я. В. 02.01-02.07.113. 26
 Ландіна А. В. 08.01-02.07.646. 122
 Лапкін А. 09.01-02.07.737. 138
 Лапта С. П. 09.01-02.07.819. 149
 Лаптії І. С. 05.01-02.07.387. 75
 Латковська Т. 07.01-02.07.593. 112
 Левицька Г. 02.01-02.07.166. 36
 Лемещенко К. Б. 01.01-02.07.71. 18
 Ленгер Я. І. 01.01-02.07.72. 18
 Лизогуб В. А. 01.01-02.07.61. 15
 Лисенко А. М. 09.01-02.07.747. 139
 Лисенко В. 09.01-02.07.807. 148
 Лисенко Х. 03.01-02.07.283. 56
 Лисенков С. Л. 01.01-02.07.3. 4
 Лисько Т. 08.01-02.07.647. 122
 Литвиненко Д. А. 12.01-02.07.967. 173
 Ліпкан В. 07.01-02.07.503. 96; 11.01-02.07.947. 169
 Лісова Т. В. 06.01-02.07.459. 88
 Лічман Л. Г. 03.01-02.07.212. 44
 Лобода Ю. 12.01-02.07.987. 176
 Лозова Г. 03.01-02.07.271. 54
 Лоцихін О. М. 01.01-02.07.29. 9
 Луговий І. О. 02.01-02.07.139. 31;
 07.01-02.07.527. 100
 Лук'яненко В. В. 09.01-02.07.826. 150
 Лук'янець В. С. 03.01-02.07.284. 56
 Лукаш А. С. 08.01-02.07.671. 126
 Лукашева ІІ. М. 05.01-02.07.364. 71
 Лукашевич В. Г. 09.01-02.07.748. 139
 Лукашевич З. А. 07.01-02.07.567. 107
 Лукоянов Д. 10.01-02.07.861. 156
 Лукьянова Е. Г. 07.01-02.07.528. 100
 Лукьянова Л. П. 10.01-02.07.887. 159
 Лускатов О. В. 09.01-02.07.789. 145
 Луцик М. 03.01-02.07.257. 51
 Луцюк П. П. 03.01-02.07.258. 52
 Львова О. Л. 01.01-02.07.30. 9
 Мадьирова А. В. 02.01-02.07.167. 36
 Мазаев В. Д. 02.01-02.07.158. 34
 Мазуренко С. В. 03.01-02.07.285. 56
 Майданик Р. 03.01-02.07.213. 214. 44, 45
 Майоров В. 11.01-02.07.947. 169
 Макарчук В. С. 01.01-02.07.57. 14
 Макеева О. 07.01-02.07.594. 112
 Максименко С. В. 11.01-02.07.916. 165
 Макушенко Е. 10.01-02.07.862. 156
 Маликова М. Г. 08.01-02.07.687. 129
 Малюшин А. А. 01.01-02.07.31. 10
 Малыцева ІІ. В. 08.01-02.07.700. 131
 Малыцева О. В. 12.01-02.07.988. 176
 Мамедов Г. 10.01-02.07.863. 156
 Мандрика Л. М. 03.01-02.07.215. 45
 Маринів В. 09.01-02.07.736. 138
 Марисюк К. 08.01-02.07.701. 131
 Марчак В. 08.01-02.07.648. 122
 Марченко А. Б. 09.01-02.07.790. 145
 Маршаківа ІІ. ІІ. 08.01-02.07.649. 122
 Маршалова В. А. 02.01-02.07.168. 36
 Масленников М. Я. 07.01-02.07.519. 99
 Маслов И. В. 09.01-02.07.749. 140
 Матвеева Е. ІІ. 04.01-02.07.349. 68
 Матійко М. В. 03.01-02.07.173. 38
 Махно В. І. 07.01-02.07.501. 96
 Мацала М. І. 01.01-02.07.32. 10
 Мацигіна В. Ю. 11.01-02.07.948. 170
 Мачурський В. В. 04.01-02.07.301. 60
 Мелех Л. В. 01.01-02.07.33. 10
 Меліхова О. В. 10.01-02.07.895. 161
 Мельник Ю. В. 07.01-02.07.508. 97
 Мельник Р. 10.01-02.07.836. 153
 Мельник С. О. 11.01-02.07.949. 170
 Мельниченко О. 03.01-02.07.216. 217. 45
 Мельничук И. П. 11.01-02.07.950. 170
 Мельничук Н. 12.01-02.07. 989, 990. 176, 177
 Мельничук О. І. 11.01-02.07.917. 165
 Месілов М. А. 01.01-02.07.97. 23
 Микієвич М. 11.01-02.07.951. 170
 Миколенко О. І. 07.01-02.07.546. 104
 Миколенко О. М. 09.01-02.07.750. 140
 Мироненко Т. Є. 10.01-02.07.864. 865. 156
 Миронов В. Ю. 09.01-02.07.751. 140
 Миронова Г. 12.01-02.07.991. 177
 Мисик В. В. 11.01-02.07.952. 170
 Митина С. И. 11.01-02.07.953. 170
 Митрофанов І. 08.01-02.07.650. 123
 Михайлишин О. 09.01-02.07.752. 140
 Михайлова И. А. 03.01-02.07.218. 45
 Михайлова Л. П. 10.01-02.07.887. 159
 Михайловская И. Б. 09.01-02.07.753. 140
 Мишин А. А. 02.01-02.07.160. 35
 Мілаш В. 03.01-02.07.219. 45
 Мілімко Л. 06.01-02.07.460. 88
 Мірошников І. Ю. 09.01-02.07.714. 135
 Мірошніченко А. М. 06.01-02.07. 442. 461. 85, 88
 Мірошніченко С. 10.01-02.07.866. 157
 Міхальов В. О. 02.01-02.07.140. 31
 Міхеєва Т. П. 02.01-02.07.169. 36
 Мічурін Є. 01.01-02.07.62. 15
 Міщенко М. 04.01-02.07.312. 62
 Міщук ІІ. 01.01-02.07.63. 16
 Мкртичян А. А. 03.01-02.07.173. 38
 Мкртичян З. А. 03.01-02.07.173. 38
 Мозолин В. П. 03.01-02.07.220. 46
 Мойсеев Є. М. 08.01-02.07.610. 115
 Молованюк В. 12.01-02.07.992. 177
 Молчанов А. А. 04.01-02.07.327. 65
 Мостова І. 09.01-02.07.754. 140
 Мосьондз С. О. 07.01-02.07.504. 96
 Мотин Д. М. 10.01-02.07.867. 157
 Мохонько О. 09.01-02.07.755. 140
 Музика А. 11.01-02.07.954. 170
 Музыченко П. П. 01.01-02.07.53. 13
 Мумінова-Савіна Г. Г. 09.01-02.07.818. 149
 Мурадов В. 09.01-02.07.756. 140
 Мурашкіна Е. В. 04.01-02.07.328. 65
 Муха М. Б. 01.01-02.07.34. 10
 Мухатаєв А. О. 07.01-02.07.572. 108
 Мыца Ю. 03.01-02.07.221. 46
 Навроцька В. В. 09.01-02.07.715. 135
 Навроцька Ю. 03.01-02.07.259. 52
 Пагінайло В. 06.01-02.07.462. 88
 Пагнибіда В. І. 03.01-02.07.222. 46
 Падточій Б. 05.01-02.07.406. 78
 Пазаров І. 10.01-02.07.837. 868. 153, 157
 Назарова Н. А. 01.01-02.07.85. 20
 Насадюк О. 10.01-02.07.905. 162
 Насвіщук Л. 10.01-02.07.869. 157
 Пауменко В. 07.01-02.07.557. 106
 Паузов А. В. 08.01-02.07.611. 115
 Пелін О. 03.01-02.07.223. 46
 Персесян А. С. 08.01-02.07.651. 123
 Персесянц В. С. 01.01-02.07.92. 22
 Неугодняков А. О. 07.01-02.07.537. 102

- Нечаева Е. В. 08.01-02.07.702. 132
 Нечипоренко С. 03.01-02.07.229. 47
 Пикитин П. С. 09.01-02.07.796. 146
 Пикитина Е. Е. 02.01-02.07.158. 34
 Пикифорчук Д. Й. 07.01-02.07.505. 96;
 08.01-02.07.666-669. 125, 126; 09.01-02.07.781. 143
 Пиконов В. 09.01-02.07.827. 151
 Никоноров С. Ю. 04.01-02.07.350. 69
 Нікалаюк С. І. 08.01-02.07.668. 126
 Ніколаєв О. О. 08.01-02.07.688. 129
 Ніколаєнко К. В. 07.01-02.07.529. 101
 Ніколайченко Г. М. 05.01-02.07.365. 71
 Ніколаюк С. І. 08.01-02.07.666, 667, 669. 125, 126;
 09.01-02.07.781. 143
 Німко О. 03.01-02.07.224. 46
 Ніндіпова В. 09.01-02.07.757. 140;
 10.01-02.07.870. 157
 Новоселецька Т. 08.01-02.07.652. 123
 Поздріна О. М. 05.01-02.07.388. 75
 Посік В. В. 06.01-02.07.437. 463. 84, 89
 Остапенко О. 01.01-02.07.60. 15
 Оборотов І. Г. (Оборотов И. Г.) 01.01-02.07.35.36. 10
 Оборотов Ю. М. 01.01-02.07.6, 9, 37, 5, 10;
 10.01-02.07.859. 156
 Обручков Р. І. 05.01-02.07.423. 80
 Оверковська Т. 06.01-02.07.464. 89
 Овчаренко О. М. 10.01-02.07.832. 152
 Овчинский В. С. 09.01-02.07.784. 144
 Оглоблина О. М. 06.01-02.07.433. 83
 Оклей І. В. 05.01-02.07.424. 80
 Окопник О. 07.01-02.07.530. 101
 Олійник А. Ю. 02.01-02.07.103. 24
 Оленченко Т. Л. 07.01-02.07.509. 97
 Омельченко О. А. 01.01-02.07.77, 78. 19
 Омельяненко Г. М. 09.01-02.07.758. 141
 Оніщенко П. М. 01.01-02.07.8, 5; 02.01-02.07.106. 25
 Онішук М. В. 02.01-02.07.170. 37
 Орленко В. В. 01.01-02.07.54, 93, 13, 22;
 02.01-02.07.105, 25
 Орленко В. І. 01.01-02.07.54, 13; 02.01-02.07.105, 25
 Орленко В. О. 01.01-02.07.86. 21
 Орловська П. А. 08.01-02.07.653. 123
 Осадча О. Г. 01.01-02.07.38. 11
 Осипов М. Ю. 01.01-02.07.17. 7
 Осипян С. 01.01-02.07.73, 18; 10.01-02.07.871. 157
 Осіпов С. 06.01-02.07.489. 93
 Остапенко О. 09.01-02.07.759. 141
 Остапенко Т. О. 01.01-02.07.61, 64, 66, 15, 16, 17
 Остапчук В. 10.01-02.07.872. 157
 Отраднова О. 03.01-02.07.225. 46
 Павличенко П. П. 12.01-02.07.967. 173
 Павлів-Самойл Н. П. 05.01-02.07.389. 75
 Павлов С. С. 01.01-02.07.39. 11
 Павлова Т. С. 12.01-02.07.993. 177
 Павлодский Е. А. 07.01-02.07.565. 107
 Паламар Л. 09.01-02.07.808, 809. 148
 Палійчук О. В. 08.01-02.07.651. 123
 Панова П. С. 07.01-02.07.531. 101
 Панталієнко Я. П. 10.01-02.07.906. 162
 Паньков Д. А. 05.01-02.07.366. 71
 Пархоменко П. М. 01.01-02.07.40. 11
 Пасенюк О. 07.01-02.07.547. 104
 Пастухова П. Б. 11.01-02.07.955. 171
 Патрикеєв Е. А. 03.01-02.07.286. 57
 Паукова Д. В. 07.01-02.07.558. 106
 Пахомов И. Н. 05.01-02.07.360. 70
 Пацурківський П. 07.01-02.07.595. 112
 Пащенко О. М. 06.01-02.07.465. 89
 Пентегов В. 09.01-02.07.760. 141
 Петрова П. М. 08.01-02.07.655. 123
 Пилипенко П. Д. 05.01-02.07.408, 410, 78
 Пилипенко Ю. С. 10.01-02.07.873. 158
 Пилипшин В. П. 02.01-02.07.141. 32
 Пилипчук П. П. 09.01-02.07.710. 134
 Пилюгин Н. Н. 09.01-02.07.761. 141
 Пироженко В. А. 12.01-02.07.994. 177
 Писаний Д. О. 07.01-02.07.596. 112
 Писаренко Г. М. 07.01-02.07.510. 97
 Пишньов Д. І. 10.01-02.07.874. 158
 Підпригора О. А. 01.01-02.07.79. 19
 Плигун Ю. С. 01.01-02.07.41. 11
 Погорецький М. 09.01-02.07.762-764. 141
 Погорєлова Г. М. 05.01-02.07.415. 79
 Погорілко В. Ф. 02.01-02.07.142. 32
 Подгорна Г. 05.01-02.07.390. 75
 Подкопєєв С. 10.01-02.07.838. 153
 Подиєрковий О. П. 04.01-02.07.304. 60
 Подишбякин А. П. 08.01-02.07.649. 122
 Позднякова М. В. 03.01-02.07.174. 38
 Позняков С. 07.01-02.07.597. 112
 Поляков Б. М. 04.01-02.07.339. 67
 Полянський Ю. Є. 10.01-02.07.907. 163
 Попелюшко В. О. 09.01-02.07.765. 141
 Попко В. В. 03.01-02.07.279. 55
 Попов Ю. 03.01-02.07.195. 41
 Попова А. В. 04.01-02.07.308, 329, 351, 61, 65, 69
 Попович Є. 10.01-02.07.875. 158
 Поповченко О. 09.01-02.07.810. 148
 Попондопуло В. Ф. 04.01-02.07.302. 60
 Попсуєнко Л. А. 01.01-02.07.83. 20
 Попсуєнко Л. О. 01.01-02.07.81, 86, 19, 21
 Порубенський О. М. 02.01-02.07.143. 32
 Постников А. Е. 02.01-02.07.158. 34
 Приймаченко Д. 07.01-02.07.559. 106
 Прилипко С. М. 05.01-02.07.414, 425, 79, 81
 Прилуцький П. В. 09.01-02.07.766. 141
 Примак В. 03.01-02.07.226. 47
 Притика Ю. Д. 03.01-02.07.247. 50
 Прокопенко О. В. 09.01-02.07.811. 148
 Прокопов Д. Є. 01.01-02.07.42, 11;
 12.01-02.07.995. 178
 Проскуряков П. Д. 05.01-02.07.391. 75
 Прохоров-Лукін Г. 09.01-02.07.828. 151
 Проценко І. М. 11.01-02.07.949. 170
 Проценко Т. П. 06.01-02.07.479. 91
 Прошутя І. Д. 10.01-02.07.839. 153
 Прудников М. П. 01.01-02.07.80. 19
 Прусс А. И. 06.01-02.07.500. 95
 Пухтецька А. А. 07.01-02.07.532. 101
 Пушай В. І. 03.01-02.07.182. 39
 Пушкар М. 06.01-02.07.478. 91
 Пшеничнов М. А. 01.01-02.07.43. 11
 Рабинович М. П. 02.01-02.07.107. 25
 Рабинович П. М. 01.01-02.07.4, 4
 Рабинович С. 12.01-02.07.996. 178
 Радько О. 10.01-02.07.876. 158
 Ращенко Є. 08.01-02.07.656. 124
 Ревака В. М. 09.01-02.07.716. 135
 Редзюк Т. Ю. 07.01-02.07.570. 108
 Редик В. 08.01-02.07.689. 129
 Редін М. П. 08.01-02.07.657. 124
 Резнікова В. В. 04.01-02.07.309. 62
 Римаренко Ю. І. 11.01-02.07.911. 164
 Ріяка В. О. 02.01-02.07.159. 35

- Родзивиллюк В. 04.01-02.07.330. 65
Родіонов В. 08.01-02.07.658. 124
Роїна О. М. 04.01-02.07.295, 303, 59, 60;
05.01-02.07.405, 77; 06.01-02.07.432, 83
Ромашов Р. А. 07.01-02.07.533. 101
Руденко В. М. 05.01-02.07.361. 71
Руденко М. 10.01-02.07.877. 158
Рудик М. В. 08.01-02.07.622. 117
Рудик В. П. 11.01-02.07.956. 171
Рум'янцев В. 01.01-02.07.65. 16
Рябцева Я. Г. 04.01-02.07.342. 67
Саакян С. Г. 11.01-02.07.939. 168
Сабалаш В. П. 09.01-02.07.812. 148
Саваріна О. 07.01-02.07.598. 113
Савич О. С. 05.01-02.07.426. 81
Савченко А. В. 08.01-02.07.610. 115
Савчук К. О. 11.01-02.07.949, 957, 170, 171
Саинчин А. С. 09.01-02.07.783. 144
Саксина Т. Г. 11.01-02.07.958. 171
Самойлов А. С. 04.01-02.07.331. 65
Самотуга А. В. 02.01-02.07.161. 35
Самсін І. 07.01-02.07.534. 101
Самсонов В. В. 10.01-02.07.896. 161
Самхарадзе Д. Г. 11.01-02.07.959. 171
Санжарук Т. О. 03.01-02.07.227. 47
Сарай Р. Д. 02.01-02.07.171. 37
Сафонов А. А. 01.01-02.07.87. 21
Сафончик О. І. 03.01-02.07.266. 53
Свірський Б. М. 02.01-02.07.114. 27
Світкарьова Я. 05.01-02.07.392. 75
Свобода П. 11.01-02.07.912. 164
Северин О. 09.01-02.07.767. 142
Селезнев В. В. 05.01-02.07.363. 71
Селионов И. 03.01-02.07.260. 52
Селіванов В. М. 07.01-02.07.506. 97
Семчук та ін А. Г. 08.01-02.07.669. 126
Сенюта І. А. 02.01-02.07.107. 25
Сенюта І. Я. 01.01-02.07.15. 6
Сергеев В. И. 10.01-02.07.890. 160
Сергеев В. П. 03.01-02.07.277. 55
Сердюк В. 10.01-02.07.840, 841. 153
Серета Г. 10.01-02.07.878. 158
Серета О. О. 01.01-02.07.44. 12
Серьогін В. О. 02.01-02.07.144. 32
Сивий Р. 01.01-02.07.45. 12; 03.01-02.07.199. 42
Сидоренко О. М. 01.01-02.07.46. 12
Сидорова Е. В. 01.01-02.07.98. 23
Синилов Г. К. 09.01-02.07.784. 144
Синчук С. 05.01-02.07.427. 81
Сирота И. М. 05.01-02.07.411. 78
Сіленков Б. В. 07.01-02.07.591. 111
Сіліна А. 07.01-02.07.513. 98
Сільченко С. 05.01-02.07.393, 394. 75, 76
Сіроткіна М. В. 09.01-02.07.717. 135
Скакун О. Ф. 01.01-02.07.5. 4
Скрипнюк О. В. 07.01-02.07.506. 97
Сливка С. С. 12.01-02.07.997. 178
Слипченко С. А. 03.01-02.07.175. 38
Слома В. 03.01-02.07.228. 47
Смелік В. Б. 09.01-02.07.791. 145
Смирнов М. 09.01-02.07.813. 148
Смотров О. И. 03.01-02.07.175. 38
Смотров С. В. 10.01-02.07.842. 154
Снігур І. Й. 01.01-02.07.16. 6
Совгиря О. В. 02.01-02.07.108, 145, 25, 32
Соколова А. К. 06.01-02.07.490. 93
Соколовська А. М. 07.01-02.07.599. 113
Соколюк И. М. 12.01-02.07.998. 178
Соловйов О. В. 02.01-02.07.146. 33
Сопин В. 10.01-02.07.879. 158
Сопронюк І. 09.01-02.07.768. 142
Сорока С. О. 08.01-02.07.659. 124
Спицын В. О. 04.01-02.07.332. 66
Співак В. І. 02.01-02.07.147. 33
Співак В. М. 09.01-02.07.711. 134
Станіславський В. 06.01-02.07.480. 92
Станіславчук С. М. 01.01-02.07.47. 12
Старжинський В. С. 11.01-02.07.913. 164
Старжинський С. В. 11.01-02.07.913. 164
Старілов Ю. П. 07.01-02.07.548. 104
Старинський М. 07.01-02.07.600. 113
Стахівський С. М. 09.01-02.07.708. 134
Стахов А. И. 07.01-02.07.535. 101
Сташис В. В. 08.01-02.07.608. 115
Стельмахович І. В. 08.01-02.07.668. 126
Степанко А. Ф. 08.01-02.07.693. 130
Степанюк А. А. 03.01-02.07.287. 57
Степанюк А. Х. 08.01-02.07.703. 132
Степанян Ш. У. 03.01-02.07.272. 54
Стефанчук М. О. 02.01-02.07.148. 33
Стеценко С. 08.01-02.07.660. 124;
09.01-02.07.814. 149
Стеценко Ю. В. 09.01-02.07.792. 146
Стецюк П. 02.01-02.07.149. 33
Стратонов В. М. 08.01-02.07.609. 115
Страхов А. В. 10.01-02.07.880. 158
Страхов М. 01.01-02.07.65. 16
Страшун Б. А. 02.01-02.07.157. 34
Стрельцов Е. Л. 08.01-02.07.612. 115
Стрижевська А. 08.01-02.07.661. 124
Стрільців О. М. 07.01-02.07.505. 96
Ступак Ю. 07.01-02.07.560. 106
Субота П. 03.01-02.07.229. 47
Суевалов М. С. 04.01-02.07.352. 69
Сухонос В. В. 10.01-02.07.845. 154
Сычев П. Г. 09.01-02.07.769. 142
Талимончик В. П. 11.01-02.07.960. 171
Тараба П. 03.01-02.07.288. 57
Таранушич С. В. 10.01-02.07.881. 159
Тарасенко Л. 03.01-02.07.261. 52
Тарасенко Ю. А. 04.01-02.07.333. 66
Татій В. Я. 08.01-02.07.608. 115
Тен А. Л. 07.01-02.07.536. 102
Терлецький Д. С. 02.01-02.07.115. 27
Тернавська В. М. 01.01-02.07.58. 14
Тетюев С. В. 09.01-02.07.770. 142
Тимонина И. 09.01-02.07.815. 149
Тимошенко В. І. 01.01-02.07.18. 7
Тимченко Г. П. 03.01-02.07.262. 52
Тимчук О. Л. 01.01-02.07.48. 12
Титов С. С. 08.01-02.07.690. 129
Тихомиров М. Д. 04.01-02.07.327. 65
Тихомиров М. Ю. 06.01-02.07.433. 83
Тихомиров О. Д. 12.01-02.07.999. 178
Тихомирова Л. В. 06.01-02.07.433. 83
Тихонова Л. С. 03.01-02.07.230. 47
Тищенко О. В. 05.01-02.07.428. 81
Тімуш І. 03.01-02.07.231. 47
Ткачук В. 08.01-02.07.704. 132
Тодика О. 02.01-02.07.150. 33
Токарська А. С. 12.01-02.07.1000. 179
Толочко Я. М. 10.01-02.07.846. 154
Томма Р. П. 08.01-02.07.667. 125
Торгашин О. 03.01-02.07.263. 52

- Торкунов М. 09.01-02.07.771. 142
Трачук П. А. 02.01-02.07.109. 26
Третьяк А. М. 06.01-02.07.166. 89
Тріпільський Г. Я. 03.01-02.07.232. 48
Трунов И. Л. 10.01-02.07.888. 160
Трунова Г. 05.01-02.07.395. 76
Трюхан О. А. 05.01-02.07.396. 76
Тулянский Д. В. 09.01-02.07.772. 142
Уваров И. А. 08.01-02.07.691, 705. 130, 132
Угриновська О. І. 03.01-02.07.242. 49
Ульянов Д. В. 05.01-02.07.397. 76
Ульянова Л. Т. 09.01-02.07.773. 142
Уманців Ю. 07.01-02.07.601. 113
Уркевич В. Ю. 06.01-02.07.167, 175. 89, 91
Ус М. В. 03.01-02.07.233. 48
Усенко Я. 04.01-02.07.334. 66
Фазылов Р. Р. 07.01-02.07.602. 113
Фальковський А. 12.01-02.07.1001. 179
Федоренко В. Л. 02.01-02.07.142. 32
Федоренко Г. О. 07.01-02.07.568. 107
Федоров І. 07.01-02.07.525. 100
Федоров М. 02.01-02.07.151. 33
Федорович В. 06.01-02.07.468. 89
Федоровська О. Б. 06.01-02.07.491. 94
Федорчук П. 03.01-02.07.273. 54
Федосеева Г. Ю. 03.01-02.07.289. 57
Федосенко В. А. 01.01-02.07.19. 7
Федотов О. П. 04.01-02.07.335. 66
Фененко В. 06.01-02.07.169. 90
Феокистов А. 09.01-02.07.816. 149
Фесечко Е. В. 03.01-02.07.290. 57
Фиолевский Д. П. 10.01-02.07.897. 161
Француз-Яковец Т. А. 02.01-02.07.116. 27
Фрицкий Ю. О. 10.01-02.07.843. 154
Функ Я. И. 03.01-02.07.277. 55
Фурса Є. І. 10.01-02.07.898. 161
Фурса С. Я. 10.01-02.07.898. 161
Хавронюк М. І. 08.01-02.07.613. 116
Хазін М. А. 09.01-02.07.711. 134
Хаитжанов А. 08.01-02.07.706. 132
Халиков А. П. 09.01-02.07.774. 142
Харитонов Є. О. 01.01-02.07.79. 19;
03.01-02.07.177, 266. 38, 53
Харитонов Л. І. 05.01-02.07.407. 409. 78
Хзмалян А. Т. 11.01-02.07.961. 171
Хіміч В. 06.01-02.07.492. 94
Ходирева Т. В. 09.01-02.07.775. 143
Хотенець П. В. 11.01-02.07.913. 164
Хруппа М. С. 07.01-02.07.505. 96
Хуторян П. М. 05.01-02.07.398, 429. 76, 81
Цветков В. В. 07.01-02.07.506. 97
Цвиркун А. Ф. 01.01-02.07.91. 22
Цимбал П. 01.01-02.07.66. 17
Цимбалюк В. 10.01-02.07.882. 159
Чанишева А. Р. 03.01-02.07.173, 203. 38, 43
Чанишева Г. І. 05.01-02.07.357. 70;
10.01-02.07.859. 156
Чау Тхі Хань Ван 06.01-02.07.139. 84
Чашин А. Н. 10.01-02.07.908. 163
Чашкин П. В. 06.01-02.07.493. 94
Чеботарева Г. В. 08.01-02.07.614. 116
Чепульченко Т. О. 01.01-02.07.49. 12
Червякова О. 10.01-02.07.860. 156
Черепанов М. М. 10.01-02.07.883. 159
Черкова М. Ю. 09.01-02.07.718. 136
Чернадчук В. 07.01-02.07.603, 604. 114
Чернелевський Л. М. 07.01-02.07.570. 108
Черновська С. М. 05.01-02.07.399. 76
Чернолещкий В. Б. 11.01-02.07.962. 171
Чефранова Е. А. 03.01-02.07.274. 54
Чижмарь К. І. 11.01-02.07.918. 165
Чорноус Ю. 09.01-02.07.776. 143
Шайхутдинов Е. М. 04.01-02.07.336. 66
Шалдырван П. В. 09.01-02.07.817. 149
Шаповал В. П. 02.01-02.07.110. 26
Шаповалова А. 09.01-02.07.777. 143
Шатіло В. А. 10.01-02.07.909. 163
Шашкова І. 03.01-02.07.291. 57
Швец Н. М. 02.01-02.07.152. 33
Швец О. О. 03.01-02.07.234. 48
Шевченко В. 09.01-02.07.829. 151
Шевченко Т. О. 02.01-02.07.153. 34
Шемшученко Ю. С. 03.01-02.07.198, 217. 42, 45
Шепітько В. Ю. 09.01-02.07.782. 143
Шереметев И. И. 07.01-02.07.502. 96
Шерстнева Н. С. 03.01-02.07.275, 292. 54, 58
Шестак В. А. 08.01-02.07.692. 130
Шестопалова Л. М. 01.01-02.07.10. 5
Шиманський Ф. В. 08.01-02.07.615. 116
Шинальський О. І. 08.01-02.07.662. 125
Шинко В. В. 01.01-02.07.11. 5
Шкляр Т. 01.01-02.07.50. 13
Шлапко Т. В. 05.01-02.07.430. 82
Шмигова О. 06.01-02.07.494. 94
Шнуренко В. О. 08.01-02.07.666. 125
Шобухин В. 10.01-02.07.884. 159
Шпак А. В. 12.01-02.07.1002. 179
Шпомер А. І. 04.01-02.07.310. 62
Шрамко Ю. Т. 03.01-02.07.235. 48
Штогун С. 10.01-02.07.844. 154
Шукліна Н. Г. 02.01-02.07.108. 25
Шульга М. 03.01-02.07.236. 48;
06.01-02.07.470, 471, 482, 483. 90, 92
Шумилов О. В. 11.01-02.07.963, 964. 172
Шербина В. 05.01-02.07.400. 77
Шербина Л. 09.01-02.07.760. 141
Шокін Ю. 11.01-02.07.965. 172
Эминов В. Е. 08.01-02.07.664, 665. 125
Энговатова А. В. 12.01-02.07.1003. 179
Юлдашев О. 12.01-02.07.1004, 1005. 179
Юрченко А. Д. 06.01-02.07.461. 88
Юхно А. О. 10.01-02.07.885. 159
Ющенко О. О. 02.01-02.07.154. 34
Яворський Б. 09.01-02.07.778. 143
Якимчук М. К. 10.01-02.07.886. 159
Яковец І. С. 08.01-02.07.703, 707. 132, 133
Яковлева Е. В. 02.01-02.07.172. 37
Якубовський І. 03.01-02.07.237. 49
Якупов Р. С. 03.01-02.07.178, 246. 38, 50
Яніцький В. 06.01-02.07.143, 472. 85, 90
Яновицька Г. К. 03.01-02.07.238. 49
Ярков В. В. 04.01-02.07.337. 66
Ярошенко І. С. 07.01-02.07.511. 98
Ярошенко О. М. 05.01-02.07.401. 77
Ясинок М. 03.01-02.07.264. 52
Яшин С. В. 09.01-02.07.779. 143

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

- Адвокат. — К., 2006. — № 3, 9, 10.
 Адвокат. — М., 2006. — № 6, 9, 10.
 Адвокатская практика. 2007. № 1, 2, 3.
 Административное право и процесс. 2006. № 3, 4.
 Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. 2006. Вип. 27, 29.
 Актуальні проблеми економіки. 2006. № 8.
 Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. 2006. Вип. 28, 29.
 Арбитражный и гражданский процесс. — 2006. — № 10, 12.
 Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 4, 5, 8, 9, 12; 2007. — № 1, 2, 3, 4.
 Ведомости уголовно-исполнительной системы. 2007. № 2.
 Вестник Московского университета. Сер. 7. Философия. 2006. № 1, 2.
 Вестник Московского университета. Сер. 11. Право. 2006. № 4.
 Вестник Саратовской государственной академии права. 2006. № 1.
 Вісник: Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 2006. № 72–73.
 Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. — 2006. — № 2, 3, 4; 2007. — № 1, 2.
 Вісник Академії прокуратури України. — 2007. — № 1, 3.
 Вісник Верховного Суду України. 2006. № 11.
 Вісник Запорізького національного університету: Зб. наук. ст. Юридичні науки. 2006. № 1, 2.
 Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. 2006. Вип. 42, 43.
 Вісник прокуратури. 2006. № 10, 12; 2007. № 1, 2.
 Віче. 2006. № 7–8.
 Вопросы гуманитарных наук. — 2007. — № 2.
 Высшее образование сегодня. — 2007. — № 1.
 Государство и право. 2006. № 9, 10; 2007. № 1.
 Грані. 2007. № 1.
 Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. 2005. Вип. 30; 2006. Вип. 31, 32.
 Економіка, фінанси, право. 2006. № 6, 7, 10, 11.
 Закон. 2007. № 1.
 Закон и право. — 2006. — № 10; 2007. — № 1, 2.
 Законность. — 2006. — № 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12; 2007. — № 2.
 Законодательство. — 2006. — № 2, 4, 5; 2007. — № 1.
 Земельне право України: теорія і практика. 2006. № 5, 6; 2007. № 1, 2.
 Землепорядний вісник. 2007. № 3.
 Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2006. № 2, 4, 5.
 Исполнительное право. 2006. № 3.
 История государства и права. — 2006. — № 12; 2007. — № 2, 3, 4.
 Інтелектуальна власність. — 2006. — № 1, 2, 3, 5, 6.
 Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України. — 2006. — № 2.
 Конституционное и муниципальное право. 2007. № 1, 2.
 Кримінальне право України: теорія і практика. 2006. № 3, 10; 2007. № 1.
 Lex Russica. 2006. № 2, 4, 5; 2007. № 2.
 Международное публичное и частное право. 2006. № 3, 4, 5, 6; 2007. № 1, 3, 4, 5.
 Митна справа. 2006. № 3; 2007. № 3.
 Морской флот. — 2006. — № 4.
 Московский журнал международного права. — 2007. — № 1.
 Наука та наукознавство. 2005. № 4.
 Наука. Релігія. Суспільство. 2006. № 1.
 Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Зб. наук. пр. Сер. -юридична. 2006. Вип. 1.
 Наше право. 2006. № 3, 4; 2007. № 1, 2, 3, 4.
 Персонал. — 2006. — № 11.
 Південноукраїнський правничий часопис. — 2006. — № 1, 2, 3.
 Підприємництво, господарство і право. 2006. № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12; 2007. № 1, 2, 3.
 Право и государство: теория и практика. 2006. № 2, 11; 2007. № 1, 3.
 Право и политика. 2005. № 9; 2006. № 12; 2007. № 2, 3.
 Право и экономика. 2006. № 6, 9.
 Право України. 2006. № 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12; 2007. № 2, 3.
 Правова держава: Щоріч. наук. пр. — 2006. — Вип. 17; 2007. — Вип. 18.
 Предпринимательское право. — 2006. — № 4.
 Представительная власть XXI век: законодательство, комментарии, проблемы. 2005. № 4.
 Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. 2006. Вип. 77, 81, 82, 84; 2007. Вип. 85.
 Российская юстиция. 2006. № 9, 10, 11, 12.
 Российский следователь. 2006. № 7, 11; 2007. № 1.
 Российский судья. 2006. № 11.

Северо-Кавказский юридический вестник. — 2007. — № 3.
 Семейное и жилищное право. — 2006. — № 2; 2007. — № 1, 2.
 Следователь. — 2006. — № 5, 6, 10; 2007. — № 1.
 Современное право. — 2006. — № 9, 10, 11.
 Современные гуманитарные исследования. — 2006. — № 1; 2007. — № 2.
 Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 1.
 Справочник экономиста. — 2006. — № 3; 2007. — № 1.
 Страхование. — 2006. — № 2.
 Таможенное дело. — 2006. — № 2.
 Трудовое право. — 2006. — № 9; 2007. — № 1, 2.
 Уголовное право. — 2006. — № 3, 6; 2007. — № 1.
 Уголовное судопроизводство. — 2006. — № 2.
 Українське право. — 2006. — № 1.
 Український адвокат. — 2007. — № 2.
 Философия права. — 2006. — № 2.
 Философские науки. ФН. — 2006. — № 10, 11.
 Фінанси України. — 2006. — № 4, 8, 11.
 Хозяйство и право. — 2006. — № 2.
 Часопис Київського університету права. — 2006. — № 2, 4; 2007. — № 1, 2, 3, 4.
 Часопис цивілістики. — 2006. — Вип. 2.
 Эксперт-криминалист. — 2006. — № 1, 2.
 Юридический мир. — 2006. — № 9.
 Юридична Україна. — 2005. — № 8; 2006. — № 1, 5, 9, 10, 11; 2007. — № 1, 2, 3.
 Юридичний журнал. — 2006. — № 10, 12; 2007. — № 3.
 Юридичний радник. — 2006. — № 4, 6.
 Юриспруденція: теорія і практика. — 2006. — № 7, 8, 9.
 Юрист. — 2006. — № 8, 9, 10.
 Юрист-международник. — 2007. — № 1, 2, 3.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Авт. ком. — авторський коментар	Лаб. — лабораторія
Аutoreф. дис. — автореферат дисертації	ЛІУ ім. І. Франка — Львівський національний університет ім. І. Франка
Акад. — академія	Л-ра — література
Акад. внутр. справ — академія внутрішніх справ	Моногр. — монографія
АПК РФ — агропромисловий комплекс Російської Федерації	Навч. — навчальний
Асист. — асистент	Навч. посіб. — навчальний посібник
Асп. — аспірант	Наук. конф. — наукова конференція
БК РФ — Бюджетный кодекс Российской Федерации	Наук.-практ. конф. — науково-практична конференція
ВЕЗ — вільна економічна зона	Нац. ун-т — національний університет
Вибор. коміс. — виборча комісія	Общ. ред. — общая редакция
Вид. — видання; видавничий	ОВС — органи внутрішніх справ
Вид-во — видавництво	ОІЮА — Одеська національна юридична академія
Викон. — виконавець	Отв. — ответственный
Вип. — випуск	Пед. — педагогический
Внутр. — внутрішніх	Переробл. — перероблений
ВСУ — Верховний Суд України	ПО — парламентська опозиція
ГК — Господарський кодекс	Політ. — політична
ГК РФ — Гражданский кодекс Российской Федерации	Прав. — правова
Голов. ред. — головний редактор	Пробл. — проблеми
Гос. — государственный	ПФГ — промислово-фінансові групи
Держ. — державний	Ред. — редактор
Доп. — доповідь	Респ. міжвід. наук. зб. — республіканський міжвідомчий науковий збірник
Допов. — доповнене	РУДН — Российский университет дружбы народов
Доц. — доцент	С. — сторінка
ДЦП — державні цінні папери	Сб. науч. тр. — сборник научных трудов
ЄС — Европейский Союз	Сер. — серия
ЖК РФ — Жилищный кодекс Российской Федерации	Сост. — составитель
Зб. наук. пр. — збірник наукових праць	Ст. — стаття
Изд., перераб. и доп. — издание переработанное и дополненное	СЭЗ — свободная экономическая зона
Изд-во — издательство	Т. — том
Ин-т — институт	Тез. — тезиси
Ін-т — інститут	ТК РФ — Трудовой кодекс Российской Федерации
Іст. — історичних	ТПР — территория приоритетного развития
Канд. — кандидат	Укр. акад. держ. упр. — Українська академія державного управління
Кер. — керівник	Ун-т — університет
КЗИ — коммерчески значимая информация	Упоряд. — упорядник
КЗпП — Кодекс законів про працю	Упр. — управління
КНУ ім Т. Шевченка — Київський національний університет ім Т. Шевченка	Учеб. — учебный
Конф. — конференція	ХПК РБ — Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь
КП — комп'ютерні програми	ЦК — Цивільний кодекс
КПК — Кримінально-процесуальний кодекс	ЦПК — Цивільно-процесуальний кодекс
КпШС — Кодекс про шлюб та сім'ю	Ч. — частина
КСП — колективне сільськогосподарське підприємство	Экон.-прав. — экономико-правовой
	Юрид. — юридичний

ЗМІСТ

Передмова	3
12.00.01. Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права	4
Історія держави і права України	13
Історія держави і права зарубіжних країн	18
Історія політичних і правових учень	22
12.00.02 Конституційне право	
Конституційне право України	24
Конституційне право зарубіжних країн	34
12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	38
Цивільний процес	49
Сімейне право	53
Міжнародне приватне право	55
12.00.04. Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	59
Господарсько-процесуальне право	66
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	70
Право соціального забезпечення	77
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	83
Аграрне право	90
Екологічне право	92
Природоресурсне право	94
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	96
Адміністративний процес	102
Митне право	104
Фінансове право	107
Інформаційне право	114
12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	115
Кримінологія	125
Кримінально-виконавче право	130
12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза	
Кримінальний процес	134
Криміналістика	143
Судова експертиза	149
12.00.10. Судові процеси; прокуратура та адвокатура	
Судові процеси	152
Прокуратура	154
Адвокатура	159
12.00.11 Міжнародне право	164
12.00.12 Філософія права	173
Показник імен	180
Показник періодичних та продовжуваних видань	188
Список скорочень	190

